

2021 M. RUGPJŪČIO 20 D.

Europos Sąjungos fondų ir kitų investicijų į švietimo ir mokslo infrastruktūrą masto ir poveikio vertinimas

GALUTINĖ VERTINIMO ATASKAITA

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Lietuvos Respublikos
FINANSŲ MINISTERIJA

Paslaugų sutartis finansuojama
iš Europos socialinio fondo, o
paslaugos teikiamos LR finansų
ministerijos užsakymu.

Sutarties informacija:
ES fondų ir kitų investicijų į švietimo ir mokslo infrastruktūrą masto ir poveikio
vertinimo paslaugų sutartis Nr. 14P-78,
sudaryta 2020 m. lapkričio mėn. 23 d. tarp Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir
UAB „BGI Consulting“

Perkančioji organizacija:
Lietuvos Respublikos finansų ministerija

Paslaugų teikėjas:
UAB „BGI Consulting“

Dėl detalesnės informacijos apie tyrimų studiją kreiptis:

Jonas Jatkauskas
UAB „BGI Consulting“ direktorius
Aukštaičių g. 7, LT-11341, Vilnius
Tel.: +370 5 215 4075
El. p.: jonas@bgiconsulting.lt
www.bgiconsulting.lt

Vertinimo ataskaitą redagavo lietuvių kalbos redaktorė Daina Julija Lyderienė

Tyrimų komandos nuomonė nebūtinai sutampa su Perkančiosios organizacijos nuomone

TURINYS

Turinys	3
Lentelių sąrašas	7
Iliustracijų sąrašas	7
Paveikslų sąrašas	8
Naudojamos santrumpos	20
Naudojamos įstaigų santrumpos	22
Įvadas	23
1. Vertinimo pagrindas	24
1.1 Vertinimo tikslas ir uždaviniai	24
1.2 Vertinimo objektas	24
1.2.1 Investicijos į švietimo infrastruktūrą	24
1.2.2 Investicijos į MTEPI infrastruktūrą	30
2. Vertinimo metodika	34
2.1 Investicijų inventorizavimas	34
2.2 Investicijų vertinimas	38
2.2.1 Vertinimo teorinis modelis ir kriterijai	38
2.2.2 Vertinimo metodai	40
3. Vertinimo rezultatai. Kiti investicijų į MTEPI ir švietimo infrastruktūrą finansavimo šaltiniai	45
3.1 Ne ES fondų investicijos į švietimo infrastruktūrą	47
3.1.1 Pasiskirstymas pagal investicinių programų tipus	47
3.1.2 Pasiskirstymas pagal atskiras programas	47
3.1.3 Pasiskirstymas pagal švietimo lygmenis	49
3.1.4 Pasiskirstymas pagal apskritis	50
3.1.5 Pasiskirstymas pagal laikotarpius	51
3.2 Ne ES fondų investicijos į MTEPI infrastruktūrą	52
3.2.1 Pasiskirstymas pagal investicinių programų tipus	52
3.2.2 Pasiskirstymas pagal atskiras programas	52
3.2.3 Pasiskirstymas pagal laikotarpius	54
3.3 Ne ES fondų investicijos į kompleksinę infrastruktūrą	55
3.3.1 Pasiskirstymas pagal investicinių programų tipus ir atskiras programas	55
3.3.2 Pasiskirstymas pagal laikotarpius	56
4. Vertinimo rezultatai. ES fondų investicijos	57
4.1 Švietimo ir MTEPI infrastruktūrai tekusios ES fondų investicijos	57
4.2 Ikimokyklinis ugdymas	62
4.2.1 Ikimokyklinio ugdymo plėtros nacionalinė strateginė darbotvarkė	62
4.2.2 Ikimokyklinio ugdymo situacijos pokyčiai	63
4.2.3 Investicijų į ikimokyklinio ugdymo infrastruktūrą mastas	68

4.2.4	Investicijų į ikimokyklinio ugdymo infrastruktūrą tinkamumas	75
4.2.5	Investicijų į ikimokyklinio ugdymo infrastruktūrą pakankamumas	77
4.2.6	Ikimokyklinio ugdymo infrastruktūros naudojimo efektyvumas	80
4.2.7	Investicijų į ikimokyklinio ugdymo infrastruktūrą poveikis	83
4.3	Bendrasis ugdymas	89
4.3.1	Bendrojo ugdymo plėtros nacionalinė strateginė darbotvarkė	89
4.3.2	Bendrojo ugdymo situacijos pokyčiai	92
4.3.3	Investicijų į bendrojo ugdymo infrastruktūrą mastas	96
4.3.4	Investicijų į bendrojo ugdymo infrastruktūrą tinkamumas	103
4.3.5	Investicijų į bendrojo ugdymo infrastruktūrą pakankamumas	107
4.3.6	Bendrojo ugdymo infrastruktūros naudojimo efektyvumas	110
4.3.7	Investicijų į bendrojo ugdymo infrastruktūrą poveikis	116
4.4	Neformalusis vaikų švietimas	122
4.4.1	Neformaliojo vaikų švietimo plėtros nacionalinė strateginė darbotvarkė	122
4.4.2	Neformaliojo vaikų švietimo situacijos pokyčiai	123
4.4.3	Investicijų į neformaliojo vaikų švietimo infrastruktūrą mastas	127
4.4.4	Investicijų į neformaliojo vaikų švietimo infrastruktūrą tinkamumas	134
4.4.5	Investicijų į neformaliojo vaikų švietimo infrastruktūrą pakankamumas	136
4.4.6	Neformaliojo vaikų švietimo infrastruktūros naudojimo efektyvumas	139
4.4.7	Investicijų į neformaliojo vaikų švietimo infrastruktūrą poveikis	142
4.5	Profesinis mokymas	147
4.5.1	Profesinio mokymo plėtros nacionalinė strateginė darbotvarkė	147
4.5.2	Profesinio mokymo situacijos pokyčiai	149
4.5.3	Investicijų į profesinio mokymo infrastruktūrą mastas	154
4.5.4	Investicijų į profesinio mokymo infrastruktūrą tinkamumas	160
4.5.5	Investicijų į profesinio mokymo infrastruktūrą pakankamumas	163
4.5.6	Profesinio mokymo infrastruktūros naudojimo efektyvumas	165
4.5.7	Investicijų į profesinio mokymo infrastruktūrą poveikis	171
4.6	Studijos	177
4.6.1	Aukštojo mokslo plėtros nacionalinė strateginė darbotvarkė	177
4.6.2	Aukštojo mokslo situacijos pokyčiai	179
4.6.3	Investicijų į aukštojo mokslo infrastruktūrą mastas	184
4.6.3.1	Bendroji aukštojo mokslo infrastruktūra	184
4.6.3.2	Kolegijų infrastruktūra	185
4.6.3.3	Universitetų infrastruktūra	189
4.6.4	Investicijų į kolegijų infrastruktūrą vertinimas	196
4.6.4.1	Investicijų į kolegijų infrastruktūrą tinkamumas	196
4.6.4.2	Investicijų į kolegijų infrastruktūrą pakankamumas	199
4.6.4.3	Kolegijų infrastruktūros naudojimo efektyvumas	201
4.6.4.4	Investicijų į kolegijų infrastruktūrą poveikis	203
4.6.5	Investicijų į universitetų infrastruktūrą vertinimas	207
4.6.5.1	Investicijų į universitetų studijų infrastruktūrą tinkamumas	207

4.6.5.2	Investicijų į universitetų studijų infrastruktūrą pakankamumas	210
4.6.5.3	Universitetų studijų infrastruktūros naudojimo efektyvumas.....	212
4.6.5.4	Investicijų į universitetų studijų infrastruktūrą poveikis.....	215
4.7	Investicijos į MTEPI.....	221
4.7.1	MTEPI plėtros nacionalinė strateginė darbotvarkė.....	221
4.7.2	MTEPI situacijos pokyčiai.....	224
4.7.3	Investicijų į MTEPI infrastruktūrą mastas	228
4.7.4	Investicijų į MTEPI infrastruktūrą tinkamumas.....	239
4.7.5	Investicijų į MTEPI infrastruktūrą pakankamumas.....	244
4.7.6	MTEPI infrastruktūros naudojimo efektyvumas.....	247
4.7.7	Investicijų į MTEPI infrastruktūrą poveikis	253
5.	Vertinimo išvados.....	263
5.1	2004–2020 m. investicijų į švietimo ir MTEPI infrastruktūrą mastas	263
5.1.1	2004–2020 m. investicijų į švietimo infrastruktūrą mastas	264
5.1.2	2004–2020 m. investicijų į MTEPI infrastruktūrą mastas	273
5.1.3	2004–2020 m. investicijų į švietimo ir MTEPI IT infrastruktūrą mastas	278
5.2	2004–2020 m. ES fondų investicijų į švietimo infrastruktūrą vertinimas	282
5.2.1	2004–2020 m. ES fondų investicijų į švietimo infrastruktūrą mastas	282
5.2.2	2004–2020 m. ES fondų investicijų į švietimo infrastruktūrą tinkamumas	283
5.2.3	2004–2020 m. ES fondų investicijų į švietimo infrastruktūrą pakankamumas	287
5.2.4	2004–2020 m. ES fondų investicijų į švietimo infrastruktūrą naudojimo efektyvumas....	290
5.2.5	2004–2020 m. ES fondų investicijų į švietimo infrastruktūrą poveikis.....	294
5.3	2004–2020 m. ES fondų investicijų į MTEPI infrastruktūrą vertinimas	298
5.3.1	2004–2020 m. ES fondų investicijų į MTEPI infrastruktūrą mastas	298
5.3.2	2004–2020 m. ES fondų investicijų į MTEPI infrastruktūrą tinkamumas.....	298
5.3.3	2004–2020 m. ES fondų investicijų į MTEPI infrastruktūrą pakankamumas.....	301
5.3.4	2004–2020 m. ES fondų investicijų į MTEPI infrastruktūrą naudojimo efektyvumas.....	303
5.3.5	2004–2020 m. ES fondų investicijų į MTEPI infrastruktūrą poveikis	305
5.4	2004–2020 m. ES fondų investicijų į švietimo ir MTEPI IT infrastruktūrą vertinimas	307
5.4.1	2004–2020 m. ES fondų investicijų į IT infrastruktūrą tinkamumas.....	307
5.4.2	2004–2020 m. ES fondų investicijų į IT infrastruktūrą pakankamumas	308
5.4.3	2004–2020 m. ES fondų investicijų į MTEPI it infrastruktūrą naudojimo efektyvumas....	308
5.4.4	2004–2020 m. ES fondų investicijų į IT infrastruktūrą poveikis	309
6.	Strateginiai siūlymai ir rekomendacijos.....	311
6.1	Investicijos į švietimo infrastruktūrą.....	311
6.2	Investicijos į MTEPI infrastruktūrą.....	319
7.	Priedai.....	322
	1 priedas. Literatūros sąrašas.....	322
	2 priedas. Pagrindinės 2004–2020 m. nacionalinės strateginės plėtros švietimo srityje kryptys	328
	3 priedas. Pagrindinės 2004–2020 m. nacionalinės strateginės plėtros MTEPI srityje kryptys.....	332
	4 priedas. Interviu respondentų sąrašas	343
	5 priedas. Anketinių apklausų klausimynai.....	345

Ikimokyklinio ugdymo programas vykdančių įstaigų atstovų apklausos klausimynas	345
Bendrojo ugdymo mokyklų atstovų apklausos klausimynas	349
Profesinio mokymo įstaigų atstovų apklausos klausimynas	359
Kolegijų atstovų apklausos klausimynas	367
Universitetų atstovų apklausos klausimynas	371
Mokslo ir studijų institucijų bei klasterių atstovų apklausos klausimynas	377
Verslo subjektų atstovų apklausos klausimynas	383
6 priedas. Apklausų rezultatų analizė	388
Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigų apklausos rezultatai.....	388
Bendrojo ugdymo įstaigų apklausos rezultatai	388
Neformaliojo švietimo įstaigų apklausos rezultatai	389
Profesinio mokymo įstaigų apklausos rezultatai.....	390
Kolegijų atstovų apklausos rezultatai	391
Universitetų atstovų apklausos rezultatai	392
Verslo atstovų apklausos rezultatai.....	393
Mokslo ir studijų institucijų atstovų apklausos rezultatai.....	395

LENTELIŲ SĄRAŠAS

1 LENTELĖ. INVESTICIJŲ Į ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ FINANSAVIMO 2004–2020 M. ŠALTINIAI.....	25
2 LENTELĖ. ANALIZUOTOS 2004–2020 M. INVESTICIJAS Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ FINANSAVUSIOS PROGRAMOS IR JŲ INVESTICIJŲ KRYPTYS.....	30
3 LENTELĖ. VERTINIME TAIKYTI METODAI.....	40
4 LENTELĖ. ANKETINIŲ APKLAUSŲ PARAMETRAI.....	43
5 LENTELĖ. 2004–2020 M. IKIMOKYKLINIO UGDYMO NACIONALINĖS STRATEGINĖS PLĖTROS KRYPTYS.....	328
6 LENTELĖ. 2004–2020 M. BENDROJO UGDYMO NACIONALINĖS STRATEGINĖS PLĖTROS KRYPTYS	328
7 LENTELĖ. 2004–2020 M. PROFESINIO MOKYMO NACIONALINĖS STRATEGINĖS PLĖTROS KRYPTYS	329
8 LENTELĖ. 2004–2020 M. AUKŠTOJO MOKSLO NACIONALINĖS STRATEGINĖS PLĖTROS KRYPTYS.....	330
9 LENTELĖ. 2004–2020 M. MTEPI NACIONALINĖS STRATEGINĖS PLĖTROS KRYPTYS.....	332
10 LENTELĖ. 2004–2020 M. LAIKOTARPIO INVESTICIJŲ APIMTYS IR PASISKIRSTYMAS PAGAL MTEPI INFRASTRUKTŪROS TIPUS (MLN. EUR).....	334
11 LENTELĖ. 2004–2020 M. LAIKOTARPIO INVESTICIJŲ APIMTYS IR PASISKIRSTYMAS PAGAL MTEPI INFRASTRUKTŪROS TIPUS APSKRITYSE (MLN. EUR).....	335
12 LENTELĖ. 2007–2020 M. LAIKOTARPIO VERSLO SUBJEKTAMS TEKUSIŲ INVESTICIJŲ APIMTYS IR PASISKIRSTYMAS PAGAL MTEPI INFRASTRUKTŪROS TIPUS APSKRITYSE (MLN. EUR).....	337
13 LENTELĖ. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL MTEPI INFRASTRUKTŪROS TIPUS IR MOKSLO IR (AR) MENO SRITIS (MLN. EUR).....	338
14 LENTELĖ. 2004–2020 M. LAIKOTARPIO UNIVERSITETAMS TEKUSIŲ INVESTICIJŲ APIMTYS IR PASISKIRSTYMAS PAGAL MTEPI INFRASTRUKTŪROS TIPUS (MLN. EUR).....	340
15 LENTELĖ. 2004–2020 M. LAIKOTARPIO MTI TEKUSIŲ INVESTICIJŲ APIMTYS IR PASISKIRSTYMAS PAGAL MTEPI INFRASTRUKTŪROS TIPUS (MLN. EUR).....	342
16 LENTELĖ. INTERVIU RESPONDENTŲ SĄRAŠAS.....	343

ILIUSTRACIJŲ SĄRAŠAS

1 ILIUSTRACIJA. ES FONDŲ LĖŠOMIS ĮSIGYTŲ MOKYKLINIŲ AUTOBUSŲ PANAUDOJIMAS.....	106
2 ILIUSTRACIJA. REORGANIZUOTŲ BUM INFRASTRUKTŪROS PANAUDOJIMO IŠŠŪKIAI IR SPRENDIMO BŪDAI114	

PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS

1 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į ŠVIETIMĄ MEDIS.....	29
2 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į MTEPI MEDIS.....	33
3 PAVEIKSLAS. KITI FINANSAVIMO ŠALTINIAI, SKIRTI 2004–2020 M. VYKDYTIEMS ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS IR (AR) ATNAUJINIMO PROJEKTAMS.....	45
4 PAVEIKSLAS. KITI FINANSAVIMO ŠALTINIAI, SKIRTI 2004–2020 M. VYKDYTIEMS MTEPI INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS IR (AR) ATNAUJINIMO PROJEKTAMS.....	46
5 PAVEIKSLAS. KITI FINANSAVIMO ŠALTINIAI, SKIRTI 2004–2020 M. VYKDYTIEMS ŠVIETIMO IR MTEPI INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS IR (AR) ATNAUJINIMO PROJEKTAMS.....	46
6 PAVEIKSLAS. ATSKIRŲ EUROPOS TERITORINIO BENDRADARBIAVIMO PER SIENĄ PROGRAMŲ FINANSAVIMO APIMTYS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (MLN. EUR).....	48
7 PAVEIKSLAS. ATSKIRŲ VALSTYBĖS INVESTICIJŲ PROGRAMŲ FINANSAVIMO APIMTYS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (MLN. EUR).....	48
8 PAVEIKSLAS. ATSKIRŲ EUROPOS EKONOMINĖS ERDVĖS IR NORVEGIJOS FINANSINIŲ MECHANIZMŲ FINANSAVIMO APIMTYS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (MLN. EUR).....	49
9 PAVEIKSLAS. KITŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL ŠVIETIMO LYGMENIS (MLN. EUR).....	49
10 PAVEIKSLAS. KITŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS AUKŠTOJO MOKSLO ĮSTAIGŲ INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (MLN. EUR).....	50
11 PAVEIKSLAS. KITŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL APSKRITIS (MLN. EUR).....	51
12 PAVEIKSLAS. KITŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL FINANSAVIMO LAIKOTARPIUS (MLN. EUR).....	52
13 PAVEIKSLAS. ATSKIRŲ EUROPOS TERITORINIO BENDRADARBIAVIMO PER SIENĄ PROGRAMŲ FINANSAVIMO APIMTYS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (MLN. EUR).....	53
14 PAVEIKSLAS. ATSKIRŲ VALSTYBĖS INVESTICIJŲ PROGRAMŲ FINANSAVIMO APIMTYS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (MLN. EUR).....	53
15 PAVEIKSLAS. ATSKIRŲ EUROPOS SĄJUNGOS SEKTORINIŲ PROGRAMŲ FINANSAVIMO APIMTYS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (MLN. EUR).....	54
16 PAVEIKSLAS. KITŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. PAGAL FINANSAVIMO LAIKOTARPIUS (MLN. EUR).....	54
17 PAVEIKSLAS. ATSKIRŲ VALSTYBĖS INVESTICIJŲ PROGRAMŲ FINANSAVIMO APIMTYS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (MLN. EUR).....	55
18 PAVEIKSLAS. KITŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS KOMPLEKSNĖS INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. PAGAL FINANSAVIMO LAIKOTARPIUS (MLN. EUR).....	56
19 PAVEIKSLAS. 2004–2006 M. ES STRUKTŪRINIŲ FONDŲ INVESTICIJŲ Į ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL ŠVIETIMO SRITIS.....	57
20 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. ES STRUKTŪRINIŲ FONDŲ INVESTICIJŲ Į ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL ŠVIETIMO SRITIS.....	58
21 PAVEIKSLAS. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ Į ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL FORMAS IR LYGMENIS.....	59
22 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL FORMAS IR LYGMENIS.....	60

23 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL INFRASTRUKTŪROS TIPUS.....	61
24 PAVEIKSLAS. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ Į ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL INFRASTRUKTŪROS TIPUS.....	61
25 PAVEIKSLAS. ŠVIETIMO IR MTEPI INFRASTRUKTŪRAI TEKUSIO FINANSAVIMO DALIS	61
26 PAVEIKSLAS. IKIMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGŲ SKAIČIAUS ŠALYJE POKYČIAI 2000–2020 M.	64
27 PAVEIKSLAS. IKIMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGŲ SKAIČIAUS LIETUVOS APSKRITYSE POKYČIAI 2000–2019 M.....	65
28 PAVEIKSLAS. IKIMOKYKLINIO UGDYMO AUKLĖTINIŲ SKAIČIAUS ŠALYJE POKYČIAI 2000–2020 M....	66
29 PAVEIKSLAS. IKIMOKYKLINIO UGDYMO AUKLĖTINIŲ SKAIČIAUS LIETUVOS APSKRITYSE POKYČIAI 2000–2020 M.....	66
30 PAVEIKSLAS. IKIMOKYKLINIO UGDYMO APRĖPTIS (1–6 M. VAIKŲ IKIMOKYKLINIAME UGDYME DALIS, PALYGINTI SU ATITINKAMO AMŽIAUS VAIKŲ SKAIČIUMI), PROC.....	67
31 PAVEIKSLAS. –2020 M. INVESTICIJŲ Į IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL FINANSAVIMO LAIKOTARPIUS (MLN. EUR)	68
32 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL APSKRITIS (MLN. EUR).....	69
33 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į UNIVERSALIŲ DAUGIAFUNKCIŲ CENTRŲ INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL APSKRITIS (MLN. EUR)	69
34 PAVEIKSLAS. 2004–2006 M. INVESTICIJŲ Į IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ GEOGRAFINĖ APRĖPTIS (SAVIVALDYBĖS IR UNIKALIŲ INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ SKAIČIAI)	70
35 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ GEOGRAFINĖ APRĖPTIS (SAVIVALDYBĖS IR UNIKALIŲ INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ SKAIČIAI)	70
36 PAVEIKSLAS. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ Į IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ GEOGRAFINĖ APRĖPTIS (SAVIVALDYBĖS IR UNIKALIŲ INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ SKAIČIAI)	71
37 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į UNIVERSALIŲ DAUGIAFUNKCIŲ CENTRŲ INFRASTRUKTŪRĄ GEOGRAFINĖ APRĖPTIS (SAVIVALDYBĖS IR UNIKALIŲ INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ SKAIČIAI).....	71
38 PAVEIKSLAS. 2004–2006 M. INVESTICIJŲ Į IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR).....	72
39 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR).....	73
40 PAVEIKSLAS. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ Į IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR).....	74
41 PAVEIKSLAS. 2007–2020 M. INVESTICIJŲ Į IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL INFRASTRUKTŪROS POBŪDĮ (MLN. EUR)	75
42 PAVEIKSLAS. INVESTICIJOMIS SUKURTOS AR ATNAUJINTOS ĮVAIRIŲ TIPŲ IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪROS ATITIKTIS ĮSTAIGŲ POREIKIAMS (N=147)	77
43 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS AR ATNAUJINTOS IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪROS INVESTICIJŲ PAKANKAMUMAS (N=147)	79
44 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS AR ATNAUJINTOS IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSIVUMAS (N=145).....	80
45 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS AR ATNAUJINTOS IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO DAŽNUMAS (N=145)	81
46 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS AR ATNAUJINTOS IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO MASTAS (N=145)	81
47 PAVEIKSLAS. NAUJA AR ATNAUJINTA IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRA BESINAUDOJANČIŲ VAIKŲ SKAIČIUS PER METUS (ĮSTAIGŲ SKAIČIUS) (N=141)	82

48 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO LYGIO ATITIKTIS ĮSTAIGOS LŪKESČIAMS (N=144)	82
49 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ POVEIKIO VERTINIMUI TAIKOMA KAITOS TEORIJA	84
50 PAVEIKSLAS. BENDROJO UGDYMO MOKYKLŲ SKAIČIAUS ŠALYJE POKYČIAI 2000–2020 M.....	92
51 PAVEIKSLAS. BENDROJO UGDYMO MOKYKLŲ SKAIČIAUS LIETUVOS APSKRITYSE POKYČIAI 2000–2020 M.....	93
52 PAVEIKSLAS. BENDROJO UGDYMO MOKINIŲ SKAIČIAUS ŠALYJE POKYČIAI 2000–2020 M.....	93
53 PAVEIKSLAS. BENDROJO UGDYMO MOKINIŲ SKAIČIAUS LIETUVOS APSKRITYSE POKYČIAI 2000–2020 M.....	94
54 PAVEIKSLAS. BENDROJO UGDYMO MOKYKLŲ MOKYTOJŲ IR VADOVŲ SKAIČIAUS ŠALYJE POKYČIAI 2000–2020 M.....	95
55 PAVEIKSLAS. KOMPIUTERIŲ SKAIČIAUS BENDROJO UGDYMO MOKYKLOSE POKYČIAI 2000–2020 M.	95
56 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL FINANSAVIMO LAIKOTARPIUS (MLN. EUR)	97
57 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL APSKRITIS (MLN. EUR)	97
58 PAVEIKSLAS. 2004–2006 M. INVESTICIJŲ Į BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ GEOGRAFINĖ APRĖPTIS (SAVIVALDYBĖS IR UNIKALIŲ INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ SKAIČIAI)	98
59 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ GEOGRAFINĖ APRĖPTIS (SAVIVALDYBĖS IR UNIKALIŲ INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ SKAIČIAI)	98
60 PAVEIKSLAS. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ Į BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ GEOGRAFINĖ APRĖPTIS (SAVIVALDYBĖS IR UNIKALIŲ INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ SKAIČIAI)	99
61 PAVEIKSLAS. 2004–2006 M. INVESTICIJŲ Į BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)	100
62 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)	101
63 PAVEIKSLAS. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ Į BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)	102
64 PAVEIKSLAS. 2007–2020 M. INVESTICIJŲ Į BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL INFRASTRUKTŪROS POBŪDĮ (MLN. EUR)	103
65 PAVEIKSLAS. INVESTICIJOMIS SUKURTOS AR ATNAUJINTOS ĮVAIRIŲ TIPŲ BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪROS ATITIKTIS ĮSTAIGŲ POREIKIAMS (N=423)	106
66 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS AR ATNAUJINTOS BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪROS INVESTICIJŲ PAKANKAMUMAS (N=418).....	108
67 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS AR ATNAUJINTOS BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSIVUMAS (N=415).....	111
68 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS AR ATNAUJINTOS BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO MASTAS (N=414)	112
69 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO LYGIO ATITIKTIS ĮSTAIGOS LŪKESČIAMS (N=413).....	113
70 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ POVEIKIO VERTINIMUI TAIKOMA KAITOS TEORIJA	117
71 PAVEIKSLAS. MOKINIŲ NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO ĮSTAIGOSE SKAIČIAUS ŠALYJE POKYČIAI 2004–2020 M.....	124
72 PAVEIKSLAS. MOKINIŲ NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO ĮSTAIGOSE PASISKIRSTYMAS PAGAL UGDYMO KRYPTIS 2004–2020 M.	124

73 PAVEIKSLAS. NEFORMALIAME UGDYME DALYVAUJANČIŲ MOKINIŲ DALIS, PROC.....	126
74 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL FINANSAVIMO LAIKOTARPIUS (MLN. EUR).....	128
75 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL APSKRITIS (MLN. EUR).....	129
76 PAVEIKSLAS. 2004–2006 M. INVESTICIJŲ Į NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO PROGRAMAS VYKLANČIŲ ĮSTAIGŲ GEOGRAFINĖ APRĖPTIS (SAVIVALDYBĖS IR UNIKALIŲ INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ SKAIČIAI).....	129
77 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO PROGRAMAS VYKLANČIŲ ĮSTAIGŲ GEOGRAFINĖ APRĖPTIS (SAVIVALDYBĖS IR UNIKALIŲ INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ SKAIČIAI).....	130
78 PAVEIKSLAS. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ Į NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO PROGRAMAS VYKLANČIŲ ĮSTAIGŲ GEOGRAFINĖ APRĖPTIS (SAVIVALDYBĖS IR UNIKALIŲ INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ SKAIČIAI).....	131
79 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR).....	131
80 PAVEIKSLAS. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ Į NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR).....	132
81 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ VYKDOMŲ NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO PROGRAMŲ TIPUS (MLN. EUR).....	133
82 PAVEIKSLAS. 2007–2020 M. INVESTICIJŲ Į IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL INFRASTRUKTŪROS POBŪDĮ (MLN. EUR).....	134
83 PAVEIKSLAS. INVESTICIJOMIS ATNAUJINTOS NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS ATITIKTIS ĮSTAIGŲ POREIKIAMS (N=54).....	136
84 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ PAKANKAMUMAS (N=54).....	138
85 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS AR ATNAUJINTOS NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSIVUMAS (N=53).....	139
86 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS AR ATNAUJINTOS NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO DAŽNUMAS (N=53).....	140
87 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS AR ATNAUJINTOS NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO MASTAS (N=52).....	140
88 PAVEIKSLAS. NAUJA AR ATNAUJINTA NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRA BESINAUDOJANČIŲ MOKINIŲ SKAIČIUS PER METUS (ĮSTAIGŲ SKAIČIUS) (N=51).....	141
89 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS AR ATNAUJINTOS NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO LYGIO ATITIKTIS ĮSTAIGOS LŪKESČIAMS (N=51).....	141
90 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. ES FONDŲ INVESTICIJŲ Į NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ POVEIKIO VERTINIMO KAITOS TEORIJA.....	143
91 PAVEIKSLAS. PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ SKAIČIAUS ŠALYJE POKYČIAI 2000–2020 M.....	149
92 PAVEIKSLAS. PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ SKAIČIAUS LIETUVOS APSKRITYSE POKYČIAI 2000–2020 M.....	149
93 PAVEIKSLAS. PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ MOKINIŲ SKAIČIAUS ŠALYJE POKYČIAI 2000–2020 M.....	150
94 PAVEIKSLAS. PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ PEDAGOGŲ SKAIČIAUS ŠALYJE POKYČIAI 2000–2020 M.....	151
95 PAVEIKSLAS. ASMENŲ, STOJANČIŲ Į PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGAS, SKAIČIAUS IR PASISKIRSTYMO PAGAL PASKUTINĮ IŠSILAVINIMO LYGMENĮ POKYČIAI 2000–2020 M.....	152
96 PAVEIKSLAS. PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE PARENGTŲ SPECIALISTŲ SKAIČIAUS ŠALYJE POKYČIAI 2000–2020 M.....	152
97 PAVEIKSLAS. PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE PPARENGTŲ SPECIALISTŲ SKAIČIAUS LIETUVOS APSKRITYSE POKYČIAI 2000–2020 M.....	153

98 PAVEIKSLAS. KOMPIUTERIŲ, NAUDOJAMŲ MOKYTIŠ, SKAIČIAUS, TENKANČIO 100 PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ MOKINIŲ, POKYČIAI 2002–2020 M.	153
99 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL FINANSAVIMO LAIKOTARPIUS (MLN. EUR).....	155
100 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL APSKRITIS (MLN. EUR).....	155
101 PAVEIKSLAS. 2004–2006 M. INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGAS GEOGRAFINĖ APRĖPTIS (SAVIVALDYBĖS IR UNIKALIŲ INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ SKAIČIAI)	156
102 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGAS GEOGRAFINĖ APRĖPTIS (SAVIVALDYBĖS IR UNIKALIŲ INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ SKAIČIAI)	156
103 PAVEIKSLAS. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGAS GEOGRAFINĖ APRĖPTIS (SAVIVALDYBĖS IR UNIKALIŲ INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ SKAIČIAI)	157
104 PAVEIKSLAS. 2004–2006 M. INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR).....	158
105 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR).....	158
106 PAVEIKSLAS. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR).....	159
107 PAVEIKSLAS. 2007–2020 M. INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL INFRASTRUKTŪROS POBŪDĮ (MLN. EUR)	160
108 PAVEIKSLAS. SEKTORINIO PRAKTINIO MOKYMO CENTRO INFRASTRUKTŪROS ATITIKTIS ĮSTAIGŲ POREIKIAMS (N=19).....	162
109 PAVEIKSLAS. NAUJOS AR ATNAUJINTOS PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪROS PAKANKAMUMAS (N=33)	164
110 PAVEIKSLAS. SEKTORINIŲ PRAKTINIO MOKYMO CENTRŲ INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSYVUMAS (N=19).....	166
111 PAVEIKSLAS. SEKTORINIŲ PRAKTINIO MOKYMO CENTRŲ INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSYVUMAS (N=19).....	166
112 PAVEIKSLAS. SEKTORINIŲ PRAKTINIO MOKYMO CENTRŲ INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO MASTAS (N=19).....	167
113 PAVEIKSLAS. SEKTORINIŲ PRAKTINIO MOKYMO CENTRŲ INFRASTRUKTŪRA BESINAUDOJANČIŲ PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ MOKINIŲ SKAIČIUS PER MOKSLO METUS (ĮSTAIGŲ SKAIČIUS) (N=19)	167
114 PAVEIKSLAS. SEKTORINIŲ PRAKTINIO MOKYMO CENTRŲ INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO LYGIO ATITIKTIS PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOS LŪKESČIAMS (N=19).....	168
115 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS AR ATNAUJINTOS PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪROS (NE SPMC) NAUDOJIMO INTENSYVUMAS (N=26)	168
116 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS AR ATNAUJINTOS PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪROS (NE SPMC) NAUDOJIMO DAŽNUMAS (N=19)	169
117 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS AR ATNAUJINTOS PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪROS (NE SPMC) NAUDOJIMO MASTAS (N=26)	169
118 PAVEIKSLAS. NAUJA AR ATNAUJINTA PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪRA (NE SPMC) BESINAUDOJANČIŲ PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ MOKINIŲ SKAIČIUS PER MOKSLO METUS (ĮSTAIGŲ SKAIČIUS) (N=19)	170
119 PAVEIKSLAS. NAUJOS AR ATNAUJINTOS PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪROS (NE SPMC) NAUDOJIMO LYGIO ATITIKTIS PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOS LŪKESČIAMS (N=26)	170
120 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪRĄ POVEIKIO VERTINIMUI TAIKOMA KAITOS TEORIJA	172

121 PAVEIKSLAS. UNIVERSITETŲ IR KOLEGIJŲ SKAIČIAUS POKYTIS 2000–2020 M. LAIKOTARPIU, VNT.	179
122 PAVEIKSLAS. STUDENTŲ SKAIČIUS UNIVERSITETUOSE IR KOLEGIJOSE 2000–2020 M. LAIKOTARPIU, VNT.	180
123 PAVEIKSLAS. UNIVERSITETŲ STUDENTŲ SKAIČIAUS POKYTIS 2000–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL STUDIJŲ FORMAS)	181
124 PAVEIKSLAS. KOLEGIJŲ STUDENTŲ SKAIČIAUS POKYTIS 2009–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL STUDIJŲ FORMAS)	182
125 PAVEIKSLAS. DĖSTYTOJŲ UNIVERSITETUOSE IR KOLEGIJOSE SKAIČIAUS POKYČIAI 2000–2020 M. LAIKOTARPIU	182
126 PAVEIKSLAS. KOMPIUTERIŲ, NAUDOJAMŲ MOKYTIS, SKAIČIUS, TENKANTIS 100 MOKINIŲ IR STUDENTŲ 2002–2020 M. LAIKOTARPIU	183
127 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į BENDRAJĄ AUKŠTOJO MOKSLO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)	184
128 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL FINANSAVIMO LAIKOTARPIUS (MLN. EUR)	185
129 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į ATSKIRŲ KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ FINANSINĖS APIMTYS (MLN. EUR)	186
130 PAVEIKSLAS. 2004–2006 M. INVESTICIJŲ Į KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)	187
131 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)	187
132 PAVEIKSLAS. 2007–2020 M. INVESTICIJŲ Į KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL INFRASTRUKTŪROS POBŪDĮ (MLN. EUR)	188
133 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į STUDIJŲ, Į MTEPI IR Į STUDIJŲ IR MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ UNIVERSITETUOSE PASISKIRSTYMAS PAGAL FINANSAVIMO LAIKOTARPIUS (MLN. EUR)	189
134 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ TIK Į STUDIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ UNIVERSITETUOSE PASISKIRSTYMAS PAGAL SUBJEKTUS (MLN. EUR)	190
135 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ TIK Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ UNIVERSITETUOSE PASISKIRSTYMAS PAGAL SUBJEKTUS (MLN. EUR)	190
136 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į STUDIJŲ IR MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ UNIVERSITETUOSE PASISKIRSTYMAS PAGAL SUBJEKTUS (MLN. EUR)	191
137 PAVEIKSLAS. 2004–2006 M. INVESTICIJŲ Į STUDIJŲ, Į MTEPI IR Į STUDIJŲ IR MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ UNIVERSITETUOSE PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)	192
138 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į UNIVERSITETŲ STUDIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)	193
139 PAVEIKSLAS. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ Į UNIVERSITETŲ STUDIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)	194
140 PAVEIKSLAS. 2007–2020 M. INVESTICIJŲ Į STUDIJŲ, Į MTEPI, Į STUDIJŲ IR MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ UNIVERSITETUOSE PASISKIRSTYMAS PAGAL INFRASTRUKTŪROS TIPĄ (MLN. EUR)	196
141 PAVEIKSLAS. INVESTICIJOMIS SUKURTOS IR (AR) ATNAUJINTOS ĮVAIRIŲ TIPŲ KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪROS ATITIKTIS ĮSTAIGŲ POREIKIAMS (N=8)	198
142 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į ĮVAIRIŲ TIPŲ KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ PAKANKAMUMAS, SIEKIANT UŽTIKRINTI INFRASTRUKTŪROS ATITIKTĮ ŠIUOLAIKINIAMS REIKALAVIMAMS (N=8)	200
143 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į ĮVAIRIŲ TIPŲ KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ PAKANKAMUMAS, SIEKIANT PATENKINTI TIKSLINIŲ GRUPIŲ POREIKIUS (N=8)	200
144 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSIVUMAS (NAUDOJIMO DAŽNUMO IR TRUKMĖS ATŽVILGIU) (N=8)	201

145 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO DAŽNIS (N=8)	202
146 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO MASTAS (NAUDOTOJŲ SKAIČIAUS ATŽVILGIU) (N=8)	202
147 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO MASTO (NAUDOTOJŲ SKAIČIAUS ATŽVILGIU) ATITIKTIS ĮSTAIGOS LŪKESČIAMS (N=8) ..	203
148 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ POVEIKIO VERTINIMUI TAIKOMA KAITOS TEORIJA.....	204
149 PAVEIKSLAS. INVESTICIJOMIS SUKURTOS IR (AR) ATNAUJINTOS ĮVAIRIŲ TIPŲ INFRASTRUKTŪROS ATITIKTIS UNIVERSITETŲ POREIKIAMS (N=11)	210
150 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į ĮVAIRIŲ TIPŲ INFRASTRUKTŪRĄ UNIVERSITETUOSE PAKANKAMUMAS, SIEKIANT UŽTIKINTI ATITIKTĮ ŠIUOLAIKINIAMS REIKALAVIMAMS (N=10)	211
151 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į ĮVAIRIŲ TIPŲ INFRASTRUKTŪRĄ UNIVERSITETUOSE PAKANKAMUMAS, SIEKIANT PATENKINTI TIKSLINIŲ GRUPIŲ POREIKIUS (N=10)	212
152 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS UNIVERSITETŲ STUDIJŲ INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSIVUMAS (NAUDOJIMO DAŽNUMO IR TRUKMĖS ATŽVILGIU) (N=10).....	213
153 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ UNIVERSITETŲ STUDIJŲ INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO DAŽNIS ĮPRASTU LAIKOTARPIU (N=10)	213
154 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS UNIVERSITETŲ STUDIJŲ INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO MASTAS (NAUDOTOJŲ SKAIČIAUS ATŽVILGIU) (N=10).....	214
155 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS UNIVERSITETŲ INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO MASTO (NAUDOTOJŲ SKAIČIAUS ATŽVILGIU) ATITIKTIS ĮSTAIGOS LŪKESČIAMS (N=10) 214	
156 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į UNIVERSITETINIŲ STUDIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ POVEIKIO VERTINIMUI TAIKOMA KAITOS TEORIJA	216
157 PAVEIKSLAS. VALDŽIOS, AUKŠTOJO MOKSLO IR VERSLO SEKTORIŲ MTEP IŠLAIDŲ POKYČIAI 2000–2019 M.....	224
158 PAVEIKSLAS. NAUJŲ MOKSLŲ DAKTARO LAIPSNĮ APSIGYNSIŲ ASMENŲ SKAIČIAUS POKYČIAI 2000–2019 M.....	225
159 PAVEIKSLAS. TYRĖJŲ SKAIČIAUS AUKŠTOJO MOKSLO IR VALDŽIOS BEI VERSLO SEKTORIUOSE POKYČIAI 2000–2020 M.....	226
160 PAVEIKSLAS. ĮMONIŲ, DIEGUSIŲ INOVACIJAS, DALIES NUO VISŲ ĮMONIŲ POKYČIAI 2000–2020 M.	226
161 PAVEIKSLAS. LIETUVOS INSTITUCIJOSE DIRBANČIŲ TYRĖJŲ PUBLIKACIJŲ POPULIARUMO POKYČIAI 2000–2016 M.....	226
162 PAVEIKSLAS. PATENTINIŲ PARAIŠKŲ PAGAL PATENTINĖS KOOPERACIJOS SUTARTĮ SKAIČIAUS 1 MLRD. BVP (PGS) POKYČIAI 2005–2017 M.....	227
163 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL FINANSAVIMO LAIKOTARPIUS (MLN. EUR)	228
164 PAVEIKSLAS. 2007–2020 M. INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL INFRASTRUKTŪROS POBŪDĮ (MLN. EUR).....	229
165 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL APSKRITIS (MLN. EUR).....	229
166 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL MOKSLO IR MENO SRITIS (MLN. EUR)	230
167 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ TIPUS (MLN. EUR)	231
168 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į MTI PASISKIRSTYMAS PAGAL FINANSAVIMO LAIKOTARPIUS (MLN. EUR)	231

169 PAVEIKSLAS. 2007–2020 M. INVESTICIJŲ Į MTI INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL INFRASTRUKTŪROS POBŪDĮ (MLN. EUR).....	232
170 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į MTI INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL KONKREČIUS INSTITUTUS (MLN. EUR).....	232
171 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į MTI INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL MOKSLO SRITIS (MLN. EUR).....	233
172 PAVEIKSLAS. 2004–2006 M. INVESTICIJŲ Į MTI MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR).....	234
173 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į MTI MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR).....	234
174 PAVEIKSLAS. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ Į MTI PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR).....	235
175 PAVEIKSLAS. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ Į VERLO ĮMONES PASISKIRSTYMAS PAGAL FINANSAVIMO LAIKOTARPIUS (MLN. EUR).....	236
176 PAVEIKSLAS. 2007–2020 M. INVESTICIJŲ Į VERSLO ĮMONIŲ MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL INFRASTRUKTŪROS POBŪDĮ (MLN. EUR).....	236
177 PAVEIKSLAS. 2007–2020 M. INVESTICIJŲ Į VERSLO ĮMONIŲ MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL APSKRITIS (MLN. EUR).....	237
178 PAVEIKSLAS. 2007–2020 M. INVESTICIJŲ Į VERSLO ĮMONIŲ MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL MOKSLO IR MENO SRITIS (MLN. EUR).....	237
179 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į VERSLO ĮMONIŲ INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR).....	238
180 PAVEIKSLAS. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ Į VERSLO ĮMONIŲ MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR).....	238
181 PAVEIKSLAS. INVESTICIJOMIS SUKURTOS AR ATNAUJINTOS ĮVAIRIŲ TIPŲ MTEPI INFRASTRUKTŪROS ATITIKTIS ĮSTAIGŲ POREIKIAMS (N=21).....	243
182 PAVEIKSLAS. INVESTICIJOMIS SUKURTOS AR ATNAUJINTOS ĮVAIRIŲ TIPŲ MTEPI INFRASTRUKTŪROS ATITIKTIS ĮSTAIGŲ POREIKIAMS (N=46).....	243
183 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PAKANKAMUMAS SIEKIANT UŽTIKRINTI MTEPI VEIKLOS TĖSTINUMĄ (N=21).....	245
184 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į ĮVAIRIŲ TIPŲ MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PAKANKAMUMAS SIEKIANT PADIDINTI MTEPI VEIKLOS APIMTIS IR (AR) ĮVAIROVĘ (N=22).....	245
185 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PAKANKAMUMAS SIEKIANT UŽTIKRINTI MTEPI VEIKLOS TĖSTINUMĄ (N=46).....	246
186 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PAKANKAMUMAS SIEKIANT PADIDINTI MTEPI VEIKLOS APIMTIS IR (AR) ĮVAIROVĘ (N=46).....	246
187 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS ATVIROS PRIEIGOS PRINCIPU VEIKIANČIOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSIVUMAS (N=14).....	248
188 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS ATVIROS PRIEIGOS PRINCIPU VEIKIANČIOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO DAŽNIS (N=17).....	248
189 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS KITOS (NE ATVIROS PRIEIGOS) MTEPI INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSIVUMAS (N=20).....	249
190 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS KITOS (NE ATVIROS PRIEIGOS PRINCIPU VEIKIANČIOS) MTEPI INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO DAŽNIS (N=17).....	249
191 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS ATVIROS PRIEIGOS PRINCIPU VEIKIANČIOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO MASTAS (N=12).....	250
192 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS ATVIROS PRIEIGOS PRINCIPU VEIKIANČIOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS NAUDOTOJŲ SKAIČIUS PER METUS (N=14).....	250

193 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS KITOS (NE ATVIROS PRIEIGOS PRINCIPU VEIKIANČIOS) MTEPI INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO MASTAS (N=17).....	251
194 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS NE ATVIROS PRIEIGOS CENTRŲ MTEPI INFRASTRUKTŪROS NAUDOTOJŲ SKAIČIUS PER METUS (N=17)	251
195 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSIVUMAS (N=46).....	252
196 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ MTEPI INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO LYGIO ATITIKTIS ĮSTAIGOS LŪKESČIAMS (N=46)	252
197 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ POVEIKIO VERTINIMUI TAIKOMA KAITOS TEORIJA.....	254
198 PAVEIKSLAS. BENDRAS VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ, SKIRTŲ 2004–2020 M. VYKDYTIEMS INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS IR (AR) ATNAUJINIMO PROJEKTAMS, MASTAS	263
199 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL LAIKOTARPIUS (MLN. EUR)	264
200 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL LAIKOTARPIUS (MLN. EUR)	264
201 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL ŠVIETIMO LYGMENIS (MLN. EUR).....	265
202 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PASISKIRSTYMAS PAGAL ŠVIETIMO LYGMENIS (MLN. EUR)	265
203 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2006 M. LAIKOTARPIU PAGAL ŠVIETIMO LYGMENIS (MLN. EUR).....	266
204 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2006 M. LAIKOTARPIU PASISKIRSTYMAS PAGAL ŠVIETIMO LYGMENIS (MLN. EUR)	266
205 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2007–2013 M. LAIKOTARPIU PAGAL ŠVIETIMO LYGMENIS (MLN. EUR).....	266
206 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2007–2013 M. LAIKOTARPIU PASISKIRSTYMAS PAGAL ŠVIETIMO LYGMENIS (MLN. EUR)	267
207 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2014–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL ŠVIETIMO LYGMENIS (MLN. EUR).....	267
208 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2014–2020 M. LAIKOTARPIU PASISKIRSTYMAS PAGAL ŠVIETIMO LYGMENIS (MLN. EUR)	267
209 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS IU INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL LIETUVOS APSKRITIS (MLN. EUR)	268
210 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS IU INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PASISKIRSTYMAS PAGAL LIETUVOS APSKRITIS (MLN. EUR)	268
211 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS BU INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL LIETUVOS APSKRITIS (MLN. EUR)	269
212 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS BU INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PASISKIRSTYMAS PAGAL LIETUVOS APSKRITIS (MLN. EUR)	269
213 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS NVŠ INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL LIETUVOS APSKRITIS (MLN. EUR)	270

214 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS NVŠ INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PASISKIRSTYMAS PAGAL LIETUVOS APSKRITIS (MLN. EUR)	270
215 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS PM INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL LIETUVOS APSKRITIS (MLN. EUR)	271
216 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS PM INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PASISKIRSTYMAS PAGAL LIETUVOS APSKRITIS (MLN. EUR)	271
217 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS STUDIJŲ INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL LIETUVOS APSKRITIS (MLN. EUR)	272
218 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS STUDIJŲ INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PASISKIRSTYMAS PAGAL LIETUVOS APSKRITIS (MLN. EUR)	272
219 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS STUDIJŲ INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL AUKŠTOSIOS MOKYKLOS TIPĄ (MLN. EUR)	272
220 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS STUDIJŲ INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL AUKŠTOSIOS MOKYKLOS TIPĄ (MLN. EUR)	273
221 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL LAIKOTARPIUS (MLN. EUR)	274
222 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL LAIKOTARPIUS (MLN. EUR)	274
223 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL INVESTICIJŲ GAVĖJUS (MLN. EUR)	274
224 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PASISKIRSTYMAS PAGAL INVESTICIJŲ GAVĖJUS (MLN. EUR)	275
225 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2006 M. LAIKOTARPIU PAGAL INVESTICIJŲ GAVĖJUS (MLN. EUR)	275
226 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2006 M. LAIKOTARPIU PASISKIRSTYMAS PAGAL INVESTICIJŲ GAVĖJUS (MLN. EUR)	275
227 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2007–2013 M. LAIKOTARPIU PAGAL INVESTICIJŲ GAVĖJUS (MLN. EUR)	276
228 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2007–2013 M. LAIKOTARPIU PASISKIRSTYMAS PAGAL INVESTICIJŲ GAVĖJUS (MLN. EUR)	276
229 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2014–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL INVESTICIJŲ GAVĖJUS (MLN. EUR)	276
230 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2014–2020 M. LAIKOTARPIU PASISKIRSTYMAS PAGAL INVESTICIJŲ GAVĖJUS (MLN. EUR)	277
231 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL LIETUVOS APSKRITIS (MLN. EUR)	277
232 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS IU INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PASISKIRSTYMAS PAGAL LIETUVOS APSKRITIS (MLN. EUR)	277
233 PAVEIKSLAS. ES FONDŲ INVESTICIJOS IT INFRASTRUKTŪRAI 2007–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL LAIKOTARPIUS (MLN. EUR)	278
234 PAVEIKSLAS. ES FONDŲ INVESTICIJOS IT INFRASTRUKTŪRAI 2007–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL PASKIRTĮ (MLN. EUR)	279

235 PAVEIKSLAS. ES FONDŲ INVESTICIJŲ Į IT INFRASTRUKTŪRĄ ŠVIETIME 2007–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL ŠVIETIMO LYGMENIS (MLN. EUR)	279
236 PAVEIKSLAS. ES FONDŲ INVESTICIJŲ Į IT INFRASTRUKTŪRĄ ŠVIETIME 2007–2013 M. LAIKOTARPIU PAGAL ŠVIETIMO LYGMENIS (MLN. EUR)	279
237 PAVEIKSLAS. ES FONDŲ INVESTICIJŲ Į IT INFRASTRUKTŪRĄ ŠVIETIME 2014–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL ŠVIETIMO LYGMENIS (MLN. EUR)	280
238 PAVEIKSLAS. ES FONDŲ INVESTICIJŲ Į IT INFRASTRUKTŪRĄ MTEPI 2007–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL INVESTICIJŲ GAVĖJUS (MLN. EUR).....	280
239 PAVEIKSLAS. ES FONDŲ INVESTICIJŲ Į IT INFRASTRUKTŪRĄ MTEPI 2007–2013 M. LAIKOTARPIU PAGAL INVESTICIJŲ GAVĖJUS (MLN. EUR).....	280
240 PAVEIKSLAS. ES FONDŲ INVESTICIJŲ Į IT INFRASTRUKTŪRĄ MTEPI 2014–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL INVESTICIJŲ GAVĖJUS (MLN. EUR).....	281
241 PAVEIKSLAS. IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGŲ PASISKIRSTYMAS LIETUVOS APSKRITYSE (N=146).....	388
242 PAVEIKSLAS. IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGŲ INFRASTRUKTŪROS, KURIOS ATNAUJINIMAS IR (AR) PLĖTRA BUVO FINANSUOTA ES FONDŲ LĖŠOMIS, POBŪDIS (N=146).....	388
243 PAVEIKSLAS. BENDROJO UGDYMO ĮSTAIGŲ PASISKIRSTYMAS LIETUVOS APSKRITYSE (N=458) ...	388
244 PAVEIKSLAS. BENDROJO UGDYMO ĮSTAIGŲ INFRASTRUKTŪROS, KURIOS ATNAUJINIMAS IR (AR) PLĖTRA BUVO FINANSUOTA ES FONDŲ LĖŠOMIS, POBŪDIS (N=426).....	389
245 PAVEIKSLAS. NEFORMALIOJO ŠVIETIMO ĮSTAIGŲ PASISKIRSTYMAS LIETUVOS APSKRITYSE (N=55)	389
246 PAVEIKSLAS. NEFORMALIOJO ŠVIETIMO ĮSTAIGŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL ĮSTAIGOS TEISINĘ FORMĄ (N=55).....	390
247 PAVEIKSLAS. NEFORMALIOJO ŠVIETIMO ĮSTAIGŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL VYKDOMAS ŠVIETIMO PROGRAMAS (N=55).....	390
248 PAVEIKSLAS. NEFORMALIOJO ŠVIETIMO ĮSTAIGŲ INFRASTRUKTŪROS, KURIOS ATNAUJINIMAS IR (AR) PLĖTRA 2007–2013 M. IR (AR) 2014–2020 M. LAIKOTARPIU BUVO FINANSUOTA ES FONDŲ LĖŠOMIS, POBŪDIS (N=55).....	390
249 PAVEIKSLAS. NEFORMALIOJO ŠVIETIMO ĮSTAIGŲ PASISKIRSTYMAS LIETUVOS APSKRITYSE (N=55)	390
250 PAVEIKSLAS. PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOS IR SEKTORINIAI PRAKTINIO MOKYMO CENTRAI (N=35).....	391
251 PAVEIKSLAS. PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ INFRASTRUKTŪROS, KURIOS ATNAUJINIMAS IR (AR) PLĖTRA BUVO FINANSUOTA ES FONDŲ LĖŠOMIS, POBŪDIS (N=25)	391
252 PAVEIKSLAS. KOLEGIJŲ VYKDOMŲ STUDIJŲ SRITYS (N=8)	391
253 PAVEIKSLAS. KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪROS, KURIOS ATNAUJINIMAS IR (AR) PLĖTRA BUVO FINANSUOTA ES FONDŲ LĖŠOMIS, POBŪDIS (N=8).....	392
254 PAVEIKSLAS. KOLEGIJŲ STUDIJŲ SRITYS, KURIŲ INFRASTRUKTŪROS PLĖTRAI BUVO PANAUDOTOS ES FONDŲ INVESTICIJOS (N=8)	392
255 PAVEIKSLAS. UNIVERSITETŲ INFRASTRUKTŪROS, KURIOS ATNAUJINIMAS IR (AR) PLĖTRA BUVO FINANSUOTA ES FONDŲ LĖŠOMIS, POBŪDIS (N=11)	392
256 PAVEIKSLAS. UNIVERSITETŲ STUDIJŲ SRITYS, KURIŲ INFRASTRUKTŪROS PLĖTRAI BUVO PANAUDOTOS ES FONDŲ INVESTICIJOS (N=11).....	393
257 PAVEIKSLAS. VERSLO ĮSTAIGŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL ĮMONĖS DARBUOTOJŲ SKAIČIŲ (N=46) 393	
258 PAVEIKSLAS. VERSLO ĮSTAIGŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL ĮMONĖS MTEPI VEIKLOS TRUKMĘ (N=46)	393
259 PAVEIKSLAS. VERSLO ĮSTAIGŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL ĮMONĖS EKONOMINĖS VEIKLOS RŪŠĮ (N=46).....	394

260 PAVEIKSLAS. VERSLO ĮSTAIGŲ INFRASTRUKTŪROS, KURIOS ATNAUJINIMAS IR (AR) PLĖTRA BUVO FINANSUOTA ES FONDŲ LĖŠOMIS, POBŪDIS (N=46).....	395
261 PAVEIKSLAS. MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJŲ BEI KLASTERIŲ INFRASTRUKTŪROS, KURIOS ATNAUJINIMAS IR (AR) PLĖTRA BUVO FINANSUOTA ES FONDŲ LĖŠOMIS, POBŪDIS (N=24).....	395
262 PAVEIKSLAS. MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJŲ BEI KLASTERIŲ SRITYS, KURIŲ INFRASTRUKTŪROS PLĖTRAI BUVO PANAUDOTOS ES FONDŲ INVESTICIJOS (N=24).....	395

NAUDOJAMOS SANTRUMPOS

AM	Aukštasis mokslas (studijos)
BPD	2004–2006 m. bendrasis programavimo dokumentas
BP6	Šeštoji bendroji mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos programa
BP7	Septintoji bendroji mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos programa
BU	Bendrasis ugdymas
BUM	Bendrojo ugdymo mokykla
EAVP	2007–2013 m. ekonomikos augimo veiksmų programa
EEE	Europos ekonominė erdvė
EIMIN	Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija
ES	Europos Sąjunga
ESIVP	2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programa
ETBT	Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslas
FM	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
IT	Informacinės technologijos
IU	Ikimokyklinis ugdymas
IVPK	Informacinės visuomenės plėtros komitetas
LEZ	Laisvoji ekonominė zona
LR	Lietuvos Respublika
MTEP	Moksliniai tyrimai, eksperimentinė plėtra
MTEPI	Moksliniai tyrimai, eksperimentinė plėtra ir inovacijos

MTI	Mokslinių tyrimų institutas
MSI	Mokslo ir studijų institucija
NEC	Nacionalinis egzaminų centras (<i>nuo 2019 m. rugsėjo 2 d. funkcijos perduotos Nacionalinei švietimo agentūrai</i>)
NŠA	Nacionalinė švietimo agentūra
NVO	Nevyriausybė organizacija
NVŠ	Neformalusis vaikų švietimas
PM	Profesinis mokymas
PMĮ	Profesinio mokymo įstaigos
PPT	Pedagoginė psichologinė tarnyba
PU	Priešmokyklinis ugdymas
SFMIS	ES struktūrinės paramos kompiuterinė informacinė valdymo ir priežiūros sistema
Slėnis	Integruotas mokslo, studijų ir verslo centras
SPMC	Sektorinis praktinio mokymo centras
SSVP	2007–2013 m. sanglaudos skatinimo veiksmų programa
STEAM	Gamtos mokslų (<i>angl. Science</i>), technologijų (<i>angl. Technology</i>), inžinerijos (<i>angl. Engineering</i>), meno ir (ar) dizaino (<i>angl. Art</i>) ir matematikos (<i>angl. Mathematics</i>) sritys
SUP	Specialieji ugdymo(si) poreikiai
ŠMSM	Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija
UDC	Universalus daugiafunkcis centras
VIP	Valstybės investicijų programa
ŽIPVP	2007–2013 m. žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programa

NAUDOJAMOS ĮSTAIGŲ SANTRUMPOS

Mokslo ir tyrimų institucijos (MTI)

FTMC	Fizinių ir technologijos mokslų centras
GTC	Gamtos tyrimų centras
IMC	Inovatyvios medicinos centras
LAMMC	Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras
LEI	Lietuvos energetikos institutas
LII	Lietuvos istorijos institutas
LKTI	Lietuvos kultūros tyrimų institutas
LLTI	Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas
NVI	Nacionalinis vėžio institutas
PTTTI	Perspektyvinių technologijų taikomųjų tyrimų institutas

Universitetai:

ASU	Aleksandro Stulginskio universitetas
ISM	ISM Vadybos ir ekonomikos universitetas
KTU	Kauno technologijos universitetas
KU	Klaipėdos universitetas
LCC	LCC Tarptautinis universitetas
LEU	Lietuvos edukologijos universitetas
LMTA	Lietuvos muzikos ir teatro akademija
LSMU	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
LSU	Lietuvos sporto universitetas
MRU	Mykolo Romerio universitetas
ŠU	Šiaulių universitetas
VDA	Vilniaus dailės akademija
VDU	Vytauto Didžiojo universitetas
VGTU	Vilniaus Gedimino technikos universitetas (VILNIUS TECH)
VU	Vilniaus universitetas

ĮVADAS

Remiantis 2020 m. lapkričio 23 d. sudaryta sutartimi Nr. 14P -78 „ES fondų ir kitų investicijų į švietimo ir mokslo infrastruktūrą masto ir poveikio vertinimo paslaugos“ tarp Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (Perkančioji organizacija) ir paslaugų teikėjo UAB „BGI Consulting“, teikiama **galutinė vertinimo ataskaita**.

Rengiant galutinę vertinimo ataskaitą buvo atlikta dokumentų, antrinių šaltinių, stebėsenos duomenų, statistikos duomenų ir viešai prieinamos informacijos analizė, 8 skirtingų respondentų grupių anketinės apklausos, 20 pusiau struktūruotų interviu su reorganizacijos procese dalyvavusių Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų vadovais.

Galutinė vertinimo ataskaita struktūruota į **5 pagrindines dalis**, kuriose detalai aprašytas **vertinimo pagrindas** (nurodytas vertinimo tikslas ir uždaviniai bei detalizuotas vertinimo objektas), **vertinimo metodika** (pristatytas vertinimo modelis, teorinė prieiga ir kriterijai bei aprašyti vertinimo metodai), **vertinimo rezultatai** pagal atskiras vertinimo objekto dalis (švietimas – ikimokyklinis ugdymas, bendrasis ugdymas, neformalusis vaikų švietimas, profesinis mokymas, studijos – ir MTEPI), pateikiamos **vertinimo išvados, strateginiai siūlymai ir rekomendacijos**. Pristatant skirtingų sričių vertinimo rezultatus pateikiama atitinkamos srities nacionalinės strateginės darbotvarkės ir situacijos pokyčių apžvalga, investicijų į infrastruktūrą mastas, tinkamumas, pakankamumas, efektyvumas ir poveikis. Paskutinėje dalyje pateikiami **priedai**: skirtingų švietimo sričių 2004–2020 m. nacionalinės strateginės darbotvarkės plėtros kryptys, literatūros sąrašas, pusiau struktūruotų interviu respondentų sąrašas, atliktų anketinių apklausų klausimynai.

1. VERTINIMO PAGRINDAS

1.1 VERTINIMO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Remiantis vertinimo technine specifikacija, pagrindinis **vertinimo tikslas – nustatyti ES fondų ir kitų investicijų į švietimo infrastruktūrą, mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų (MTEPI) infrastruktūrą bei švietimo ir MTEPI informacinių technologijų (IT) infrastruktūrą mastą ir poveikį bei galimas investicijų į šią infrastruktūrą kryptis ateityje**. Vertinimo metu surinkta informacija, padarytos išvados ir pasiūlytos rekomendacijos bus panaudotos planuojant ateities (pirmiausiai, 2021–2027 m. programavimo laikotarpio) investicijas švietimo ir MTEPI srityse. Siekiant pagrindinio vertinimo tikslo keliami trys **vertinimo uždaviniai**:

- I. Įvertinti ES fondų ir kitų finansavimo šaltinių investicijų į švietimo infrastruktūrą, MTEPI infrastruktūrą ir IT infrastruktūrą pakankumą ir tinkamumą;
- II. Įvertinti ES fondų ir kitų finansavimo šaltinių investicijų į švietimo infrastruktūrą, MTEPI infrastruktūrą ir IT infrastruktūrą efektyvumą ir poveikį;
- III. Pateikti išvadas ir rekomendacijas dėl investicijų į švietimo infrastruktūrą, MTEPI infrastruktūrą ir IT infrastruktūrą poreikio ir šios infrastruktūros efektyvesnio panaudojimo galimybių ateityje.

1.2 VERTINIMO OBJEKTAS

Šio vertinimo objektas – **2004–2020 m. laikotarpiu įvairių finansavimo šaltinių lėšomis finansuotos investicijos, skirtos švietimo ir MTEPI infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui**. Vertinimo objektas skaidomas į dvi dalis – investicijas į švietimo infrastruktūrą ir investicijas į MTEPI infrastruktūrą.

Vertinime išskiriami ir analizuojami trys pagrindiniai plėtojamos ir (ar) atnaujinamos infrastruktūros (tiek švietimo, tiek MTEPI srityje) tipai: (1) **pastatai ir patalpos** (investicijos į jų statybą, rekonstrukciją ar remontą), (2) **fizinė įranga** (investicijos į įrenginių, baldų, kitų materialių priemonių įsigijimą bei įrengimą), (3) **IT įranga** (investicijos į kompiuterinės technikos ir programinės įrangos įsigijimą bei diegimą).

1.2.1 INVESTICIJOS Į ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ

Vertinime analizuojamos investicijos į švietimo infrastruktūrą apima investicijas į **įvairių švietimo paslaugų teikimui reikalingą materialinę bazę – pastatus ir patalpas, fizinę ir IT įrangą**. Analizuojamos investicijos į **įvairių švietimo sistemoje dalyvaujančių subjektų** infrastruktūrą, skirtą vykdyti formaliojo ir neformaliojo švietimo programas, teikti švietimo pagalbą, vykdyti švietimo politikos stebėseną ir vertinimą: ikimokyklinio ugdymo (įskaitant priešmokyklinį ugdymą) programas vykdančių įstaigų, bendrojo ugdymo mokyklų, neformaliojo vaikų švietimo programas vykdančių įstaigų, profesinio mokymo įstaigų, aukštųjų mokyklų, universalių daugiafunkčių centrų, suaugusiųjų švietimo programas

vykdančių įstaigų, pedagoginių psichologinių tarnybų, mokytojų ir suaugusiųjų švietimo centrų, švietimo srities ekspertinių įstaigų.

Vertinamos investicijos finansuotos **keturių tipų investicinių programų lėšomis**: ES struktūrinių fondų paramos (investicijų) programavimo dokumentų, Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo (ETBT) programų, Valstybės investicijų programų bei Europos ekonominės erdvės (EEE) ir Norvegijos finansinių mechanizmų. Detalus analizuojamų investicinių programų ir vertinimui aktualių jų investicijų kryptių sąrašas pateiktas žemiau (žr. 1 lentelė).

1 LENTELĖ. INVESTICIJŲ Į ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ FINANSAVIMO 2004–2020 M. ŠALTINIAI

EIL. NR.	PROGRAMOS PAVADINIMAS	LAIKOTARPIS	INVESTICIJŲ KRYPTYS
ES STRUKTŪRINIŲ FONDŲ PARAMOS (INVESTICIJŲ) PROGRAMAVIMO DOKUMENTAI			
1.	2004–2006 m. bendrasis programavimo dokumentas (BPD)	2004–2006 m.	1 prioriteto „Socialinės ir ekonominės infrastruktūros plėtra“ priemonės: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Energijos tiekimo stabilumo, prieinamumo ir didesnio energetikos efektyvumo užtikrinimas</i> (Nr. 1.2) (EIM) • <i>Darbo rinkos, švietimo, profesinio mokymo, mokslo ir studijų institucijų bei socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra</i> (Nr. 1.5) (ŠMSM)
2.	2007–2013 m. ekonomikos augimo veiksmų programa (EAVP)	2007–2013 m.	1 prioriteto „Ūkio konkurencingumui ir ekonomikos augimui skirti moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra“ priemonės: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Nacionalinio atviros prieigos mokslinės komunikacijos ir informacijos centro kūrimas</i> (Nr. VP2–1.1–ŠMM–03–V) (ŠMSM) • <i>Bendrosios mokslo ir studijų infrastruktūros stiprinimas</i> (Nr. VP2–1.1–ŠMM–04–V) (ŠMSM) • <i>Infrastruktūros, skirtos žinių apie mokslinius tyrimus, technologijas ir inovacijas gilinimui ir sklaidai, kūrimas</i> (Nr. VP2–1.1–ŠMM–05–V) (ŠMSM) • <i>Aukšto lygio mokslinių tyrimų centrų ir kompetencijos centrų plėtojimas</i> (Nr. VP2–1.1–ŠMM–02–V) (ŠMSM) • <i>Nacionalinių mokslo programų ir kitų aukšto lygio mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros projektų vykdymas</i> (Nr. VP2–1.1–ŠMM–06–V) (ŠMSM) 3 prioriteto „Informacinė visuomenė visiems“ priemonė: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Elektroninio mokymosi paslaugos</i> (Nr. VP2–3.1–IVPK–07–V) (IVPK)
3.	2007–2013 m. sanglaudos skatinimo veiksmų programa (SSVP)	2007–2013 m.	2 prioriteto „Viešųjų paslaugų kokybė ir prieinamumas: sveikatos, švietimo ir socialinė infrastruktūra“ priemonės: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Technologijų, gamtos mokslų ir menų mokymo infrastruktūros bendrojo lavinimo mokyklose pritaikymas ir atnaujinimas</i> (Nr. VP3–2.2–ŠMM–01–V) (ŠMSM) • <i>Universitetų infrastruktūros atnaujinimas ir plėtra</i> (Nr. VP3–2.2–ŠMM–02–V) (ŠMSM) • <i>Universitetų ligoninių infrastruktūros atnaujinimas ir pritaikymas studijoms</i> (Nr. VP3–2.2–ŠMM–03–V) (ŠMSM) • <i>Universalių daugiafunkčių centrų kaimo vietovėse steigimas</i> (Nr. VP3–2.2–ŠMM–04–R) (ŠMSM) • <i>Suaugusiųjų švietimo institucijų modernizavimas</i> (Nr. VP3–2.2–ŠMM–05–V) (ŠMSM) • <i>Investicijos į ikimokyklinio ugdymo įstaigas</i> (Nr. VP3–2.2–ŠMM–06–R) (ŠMSM) • <i>Profesinio orientavimo sistemos infrastruktūros plėtra</i> (Nr. VP3–2.2–ŠMM–07–V) (ŠMSM) • <i>Viešųjų bibliotekų, kurios yra bendrojo lavinimo įstaigose, tinklo infrastruktūros plėtra</i> (Nr. VP3–2.2–ŠMM–08–V) (ŠMSM) • <i>Specialiųjų mokyklų pertvarka, metodinių centrų steigimas</i> (Nr. VP3–2.2–ŠMM–09–V) (ŠMSM) • <i>Pedagoginių psichologinių tarnybų infrastruktūros, švietimo įstaigose dirbančių specialiųjų pedagogų, socialinių pedagogų,</i>

EIL. NR.	PROGRAMOS PAVADINIMAS	LAIKOTARPIS	INVESTICIJŲ KRYPTYS
			<p><i>psichologų, logopedų darbo aplinkos modernizavimas</i> (Nr. VP3-2.2-ŠMM-10-V) (ŠMSM)</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Bendrojo lavinimo mokyklų modernizavimas</i> (Nr. VP3-2.2-ŠMM-12-V) (ŠMSM) <i>Profesinio mokymo infrastruktūros plėtra</i> (Nr. VP3-2.2-ŠMM-13-V) (ŠMSM) <i>Kolegijų infrastruktūros atnaujinimas ir plėtra</i> (Nr. VP3-2.2-ŠMM-14-V) (ŠMSM) <i>Kolegijų infrastruktūra, skirta studijoms</i> (Nr. VP3-2.2-ŠMM-15-K) (ŠMSM) <i>Aukštųjų mokyklų infrastruktūra, skirta studijoms</i> (Nr. VP3-2.2-ŠMM-16-V) (ŠMSM) <i>Universitetų infrastruktūros plėtra</i> (Nr. VP3-2.2-ŠMM-18-V) <i>Pagrindinio ir vidurinio ugdymo ekspertinių institucijų bazės stiprinimas</i> (Nr. VP3-2.2-ŠMM-19-V) (ŠMSM) <i>Nevalstybinių bendrojo lavinimo mokyklų ir valstybinių bendrojo lavinimo mokyklų, vykdančių meninio ugdymo programas, infrastruktūros plėtra</i> (Nr. VP3-2.2-ŠMM-21-K) (ŠMSM) <p>3 prioriteto „Aplinka ir darnus vystymasis“ priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Viešosios paskirties pastatų renovavimas nacionaliniu lygiu</i> (Nr. VP3-3.4-ŪM-03-V) (EIM) <i>Viešosios paskirties pastatų renovavimas regioniniu lygiu</i> (Nr. VP3-3.4-ŪM-04-R) (EIM) <i>Viešosios paskirties pastatų renovavimo projektai, atitinkantys BPD 1.2 priemonės „Energijos tiekimo stabilumo, prieinamumo ir didesnio energetikos efektyvumo užtikrinimas“ naudos ir kokybės vertinimo kriterijus</i> (Nr. VP3-3.4-ŪM-05-V) (EIM)
4.	2007–2013 m. žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programa (ŽIPVP)	2007–2013 m.	<p>2 prioriteto „Mokymasis visą gyvenimą“ priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Švietimo kokybės užtikrinimo ir stebėsenos sistemų stiprinimas</i> (Nr. VP1-2.1-ŠMM-01-V) (ŠMSM) <i>Švietimo personalo (administravimo personalo, švietimo vadybininkų) kvalifikacijos tobulinimo sistemų plėtra</i> (Nr. VP1-2.1-ŠMM-03-V) (ŠMSM) <i>Aukščiausios kokybės formaliojo ir neformaliojo mokymo paslaugų teikimas</i> (Nr. VP1-2.2-ŠMM-04-V) (ŠMSM) <p>3 prioriteto „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Mokslininkų ir kitų tyrėjų kvalifikacijos ir kompetencijų tobulinimas (mokslo duomenų bazės, e. dokumentai)</i> (Nr. VP1-3.1-ŠMM-02-V) (ŠMSM)
5.	2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programa (ESIVP)	2014–2020 m.	<p>1 prioriteto „Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas“ priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų infrastruktūros plėtra ir integracija į europines infrastruktūras</i> (Nr. 01.1.1-CPVA-V-701) (ŠMSM) <p>4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (II)</i> (Nr. 04.3.1-VIPA-T-113) (ENMIN) <p>9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Studijų aplinkos ir infrastruktūros koncentravimas, tobulinimas ir informacinių sistemų plėtra</i> (Nr. 09.1.1-CPVA-V-720) (ŠMSM) <i>Profesinio mokymo infrastruktūros plėtra</i> (Nr. 09.1.2-CPVA-K-722) (ŠMSM) <i>Sektorinių praktinio mokymo centrų plėtra</i> (Nr. 09.1.2-CPVA-V-721) (ŠMSM) <i>Nevalstybinių neformaliojo vaikų švietimo erdvių, valstybinių ir nevalstybinių mokyklų modernizavimas</i> (Nr. 09.1.3-CPVA-K-723) (ŠMSM) <i>Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo prieinamumo didinimas</i> (Nr. 09.1.3-CPVA-R-705) (ŠMSM)

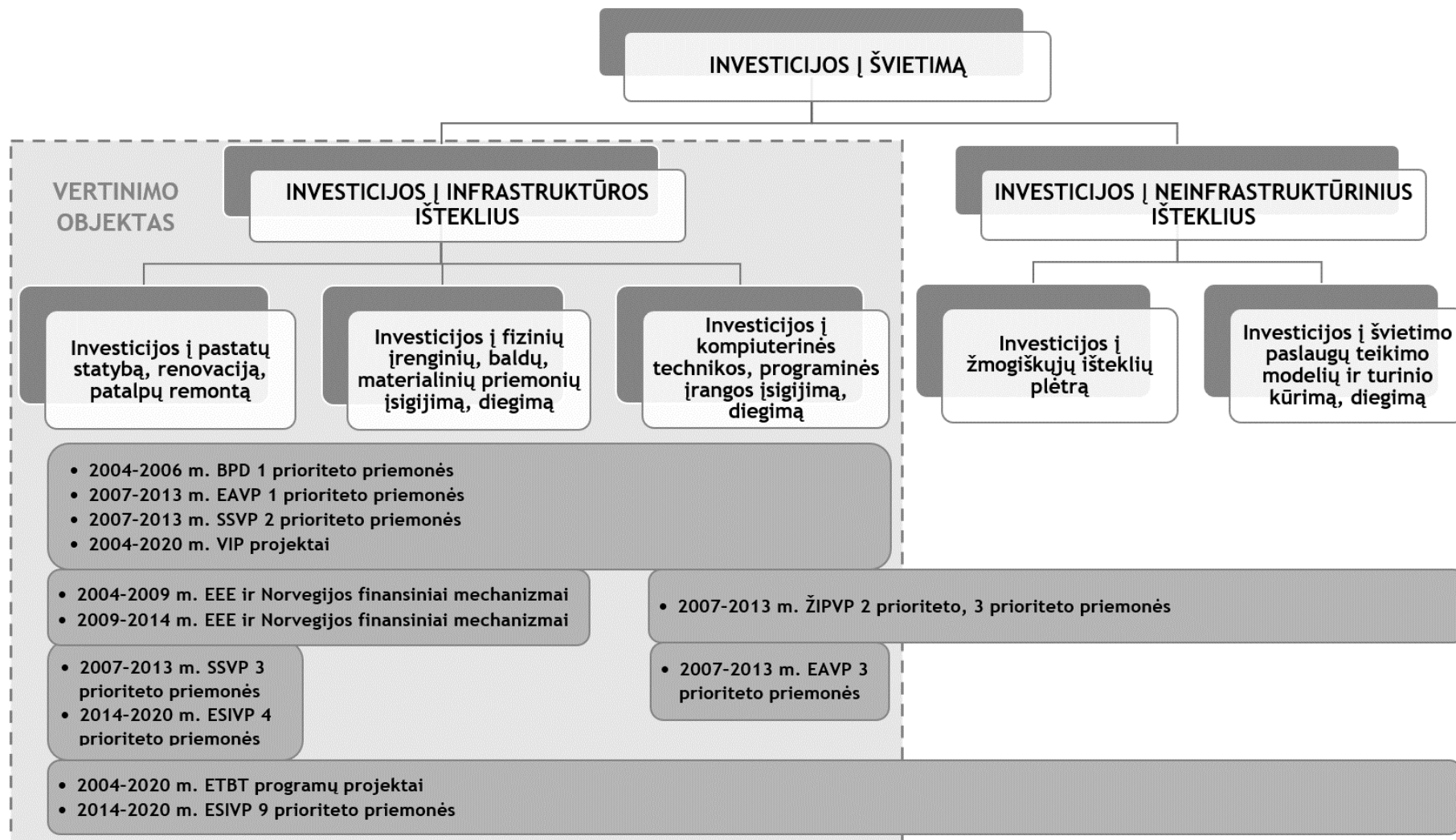
EIL. NR.	PROGRAMOS PAVADINIMAS	LAIKOTARPIS	INVESTICIJŲ KRYPTYS
			<ul style="list-style-type: none"> • <i>Mokyklų tinklo efektyvumo didinimas</i> (Nr. 09.1.3-CPVA-R-724) (ŠMSM) • <i>Neformaliojo švietimo infrastruktūros tobulinimas</i> (Nr. 09.1.3-CPVA-R-725) (ŠMSM) • <i>Švietimo prieinamumo didinimas</i> (Nr. 09.1.3-CPVA-V-704) (ŠMSM) • <i>Ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklų veiklos tobulinimas</i> (Nr. 09.2.1-ESFA-K-728) (ŠMSM) • <i>Mokslininkų ir kitų tyrėjų gebėjimų stiprinimas</i> (Nr. 09.3.3-ESFA-V-711) (ŠMSM) • <i>Profesinio mokymo ir mokymosi visą gyvenimą valdymo, kokybės ir patrauklumo užtikrinimo sistemų ir procesų stiprinimas</i> (Nr. 09.4.1-ESFA-V-713) (ŠMSM) • <i>Lietuvos kvalifikacijų sandaros formavimas, kompetencijų ir kvalifikacijų vertinimo ir pripažinimo sistemos plėtra</i> (Nr. 09.4.1-ESFA-V-734) (ŠMSM) • <i>Aukštųjų mokyklų tinklo tobulinimas</i> (Nr. 09.3.1-ESFA-V-738) (ŠMSM) • <i>Ugdymo turinio tobulinimas ir naujų mokymo organizavimo formų kūrimas ir diegimas</i> (Nr. 09.2.1-ESFA-V-726) (ŠMSM) • <i>Ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklų veiklos tobulinimas</i> (Nr. 09.2.1-ESFA-K-728) (ŠMSM)
EUROPOS TERITORINIO BENDRADARBIAVIMO TIKSLO PROGRAMOS			
6.	Interreg III Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos (Kaliningrado srities) kaimynystės 2004–2006 m. programa	2004–2006 m.	1 prioriteto „Bendradarbiavimo regiono konkurencingumo ir produktyvumo augimas dėl infrastruktūros abipus sienos ir sienų saugumo plėtojimo bei ekonominio ir mokslinio-technologinio bendradarbiavimo“ ir 2 prioriteto „Vietos bendruomenių bendradarbiavimas, socialinės-kultūrinės integracijos stiprinimas bei darbo rinkos sąlygų gerinimas“ projektai (investicijos į įvairių aukštųjų mokyklų infrastruktūrą)
7.	2007–2013 m. Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programa	2007–2013 m.	1 prioriteto „Socialinė ir ekonominė regiono plėtra ir konkurencingumo skatinimas“ projektai (investicijos į įvairių bendrojo ugdymo mokyklų, profesinio mokymo įstaigų, aukštųjų mokyklų ir neformaliojo švietimo įstaigų infrastruktūrą)
8.	2007–2013 m. Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimo per sieną programa	2007–2013 m.	1 prioriteto „Pasienio regiono konkurencingumo ir našumo augimas“ ir 2 prioriteto „Pasienio regiono sanglauda ir geresnė bendra pasienio teritorijos kokybė“ projektai (investicijos į įvairių bendrojo ugdymo mokyklų, profesinio mokymo įstaigų ir neformaliojo švietimo įstaigų infrastruktūrą)
9.	2007–2013 m. Europos kaimynystės ir partnerystės priemonės Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos bendradarbiavimo per sieną programa	2007–2013 m.	1 prioriteto „Tvarios ekonominės ir socialinės plėtros skatinimas“ ir 2 prioriteto „Bendri iššūkiai“ projektai (investicijos į įvairių bendrojo ugdymo mokyklų infrastruktūrą)
10.	2007–2013 m. Europos kaimynystės ir partnerystės priemonės Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos bendradarbiavimo per sieną programa	2007–2013 m.	1 prioriteto „Indėlis į bendrų problemų ir sunkumų sprendimą“ projektai (investicijos į įvairių bendrojo ugdymo mokyklų infrastruktūrą)
11.	Interreg V-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programa	2014–2020 m.	2 prioriteto „Darbo jėgos judumo ir užimtumo skatinimas“ projektai (investicijos į įvairių bendrojo ugdymo mokyklų, profesinio mokymo įstaigų ir aukštųjų mokyklų infrastruktūrą)
12.	2014–2020 m. Europos kaimynystės priemonės Latvijos,	2014–2020 m.	1 prioriteto „Socialinės įtraukties ir kovos su skurdu skatinimas“ projektai (investicijos į įvairių bendrojo ugdymo mokyklų infrastruktūrą)

EIL. NR.	PROGRAMOS PAVADINIMAS	LAIKOTARPIS	INVESTICIJŲ KRYPTYS
	Lietuvos ir Baltarusijos bendradarbiavimo per sieną programa		
VALSTYBĖS INVESTICIJŲ PROGRAMOS			
13.	Valstybės investicijų 2004–2006 metų programa	2004–2006 m.	Investicijos į įvairią valstybės ar savivaldybių švietimo įstaigų infrastruktūrą
14.	Valstybės investicijų 2007–2009 metų programa	2007–2009 m.	
15.	Valstybės investicijų 2010–2012 metų programa	2010–2012 m.	
16.	Valstybės investicijų 2013–2015 metų programa	2012–2015 m.	
17.	Valstybės investicijų 2016–2018 metų programa	2016–2018 m.	
18.	Valstybės investicijų 2019–2021 metų programa	2019–2021 m.	
EUROPOS EKONOMINĖS ERDVĖS (EEE) IR NORVEGIJOS FINANSINIAI MECHANIZMAI			
19.	2004–2009 m. EEE ir Norvegijos finansiniai mechanizmai	2004–2009 m.	Vaikų priežiūros prioritetinio sektoriaus projektai (investicijos į bendrojo ugdymo mokyklų infrastruktūrą)
20.	2009–2014 m. EEE ir Norvegijos finansiniai mechanizmai	2009–2014 m.	Programos „Visuomenės sveikatai skirtos iniciatyvos“ (LT11) projektai (investicijos į bendrojo ugdymo mokyklų ir ikimokyklinio ugdymo įstaigų infrastruktūrą)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

Kai kurių iš aukščiau įvardytų investicinių programų lėšomis finansuotos (finansuojamos) ne tik investicijos į švietimo infrastruktūrą (pastatus ir patalpas, fizinę ir IT įrangą), bet ir neinfrastruktūrinio pobūdžio švietimo srities investicijos (į žmogiškųjų išteklių plėtrą, švietimo paslaugų teikimo modelių ar turinio tobulinimą ir pan.). Vis dėlto, vertinime analizuojamos **tik infrastruktūrinio pobūdžio investicijos į švietimą** (tik tos atrinktų investicinių programų priemonės, projektai ar jų veiksmai, kurie apima investicijas į infrastruktūrą).

Vertinamos **visos 2004–2020 m. investicijos** į švietimo paslaugų teikimui skirtą infrastruktūrą, **nepriklausomai nuo šių investicijų tikslų**, t. y. analizuojamos investicijos, kuriomis siekta ne tik švietimo, bet ir kitų viešosios politikos sričių (pavyzdžiui, sveikatos, energetikos) tikslų. Vertinime analizuojamos **įvairių finansavimo šaltinių lėšos** – tiek nacionalinio biudžeto (ES bei EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų lėšomis bendrai finansuojamų investicijų kofinansavimui skirtos lėšos, valstybės kapitalo investicijos), tiek tarptautinės (ES struktūrinių fondų ir programų, EEE šalių finansinės paramos lėšos). Žemiau (žr. 1 paveikslas) pateikiamas 2004–2020 m. investicijų į švietimą medis, vaizduojantis aktualių investicinių programų išsidėstymą pagal investicijų pobūdį ir apibrėžiantis į vertinimo objektą patenkančias programas.

1 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į ŠVIETIMĄ MEDIS

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

1.2.2 INVESTICIJOS Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ

Vertinime analizuojamos investicijos į MTEPI infrastruktūrą apima investicijas į **MTEPI veiklų vykdymui ir populiarinimui reikalingą materialinę bazę – pastatus ir patalpas, fizinę ir IT įrangą**. Analizuojamos investicijos į įvairių MTEPI sistemoje dalyvaujančių viešojo ir privataus sektorių subjektų, vykdančių ar populiarinančių MTEPI veiklas, infrastruktūrą: mokslo ir studijų institucijų, klasterių¹, pramonės parkų ir laisvųjų ekonominių zonų (LEZ) operatorių, privačių įmonių ir pan.

Vertinamos investicijos finansuotos **penkių tipų investicinių programų** lėšomis: ES struktūrinių fondų paramos (investicijų) programavimo dokumentų, ETBT programų, Valstybės investicijų programų, ES sektorių programų bei EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų. Detalus analizuojamų investicinių programų ir vertinimui aktualių jų investicijų kryptių sąrašas pateiktas žemiau (žr. 2 lentelė).

2 LENTELE. ANALIZUOTOS 2004–2020 M. INVESTICIJAS Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ FINANSAVUSIOS PROGRAMOS IR JŲ INVESTICIJŲ KRYPTYS

EIL. NR.	PROGRAMOS PAVADINIMAS	LAIKOTARPIS	INVESTICIJŲ KRYPTYS
ES STRUKTŪRINIŲ FONDŲ PARAMOS (INVESTICIJŲ) PROGRAMAVIMO DOKUMENTAI			
1.	2004–2006 m. bendrasis programavimo dokumentas (BPD)	2004–2006 m.	1 prioriteto „Socialinės ir ekonominės infrastruktūros plėtra“ priemonės: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Energijos tiekimo stabilumo, prieinamumo ir didesnio energetikos efektyvumo užtikrinimas</i> (Nr. 1.2) (EIM) • <i>Darbo rinkos, švietimo, profesinio mokymo, mokslo ir studijų institucijų bei socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra</i> (Nr. 1.5) (ŠMSM)
2.	2007–2013 m. ekonomikos augimo veiksmų programa (EAVP)	2007–2013 m.	1 prioriteto „Ūkio konkurencingumui ir ekonomikos augimui skirti moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra“ priemonės: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Aukšto lygio mokslinių tyrimų centrų ir kompetencijos centrų plėtojimas</i> (Nr. VP2-1.1-ŠMM-02-V) (ŠMSM) • <i>Nacionalinio atviros prieigos mokslinės komunikacijos ir informacijos centro kūrimas</i> (Nr. VP2-1.1-ŠMM-03-V) (ŠMSM) • <i>Bendrosios mokslo ir studijų infrastruktūros stiprinimas</i> (Nr. VP2-1.1-ŠMM-04-V) (ŠMSM) • <i>Infrastruktūros, skirtos žinių apie mokslinius tyrimus, technologijas ir inovacijas gilinimui ir sklaidai, kūrimas</i> (Nr. VP2-1.1-ŠMM-05-V) (ŠMSM) • <i>Nacionalinių mokslo programų ir kitų aukšto lygio mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros projektų vykdymas</i> (Nr. VP2-1.1-ŠMM-06-V) (ŠMSM) • <i>Inoklaster LT+</i> (Nr. VP2-1.4-ŪM-02-K) (EIM) • <i>Inogeb LT-1</i> (Nr. VP2-1.4-ŪM-03-K) (EIM) • <i>Inogeb LT-2</i> (Nr. VP2-1.4-ŪM-04-V) (EIM) • <i>Intelektas LT+</i> (Nr. VP2-1.3-ŪM-03-K) (EIM)
3.	2007–2013 m. žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programa (ŽIPVP)	2007–2013 m.	2 prioriteto „Mokymasis visą gyvenimą“ priemonės: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Aukščiausios kokybės formaliojo ir neformaliojo mokymo paslaugų teikimas</i> (Nr. VP1-2.2-ŠMM-04-V) 3 prioriteto „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ priemonės:

¹ Klasteriai čia ir toliau ataskaitoje apibrėžiama kaip įmonių ir (arba) mokslo ir studijų institucijų bei kitų subjektų laisvanoriška santalka, funkcionuojanti partnerystės principu, kurios nariai, veikdami kartu siekia padidinti sukuriamą pridėtinę vertę.

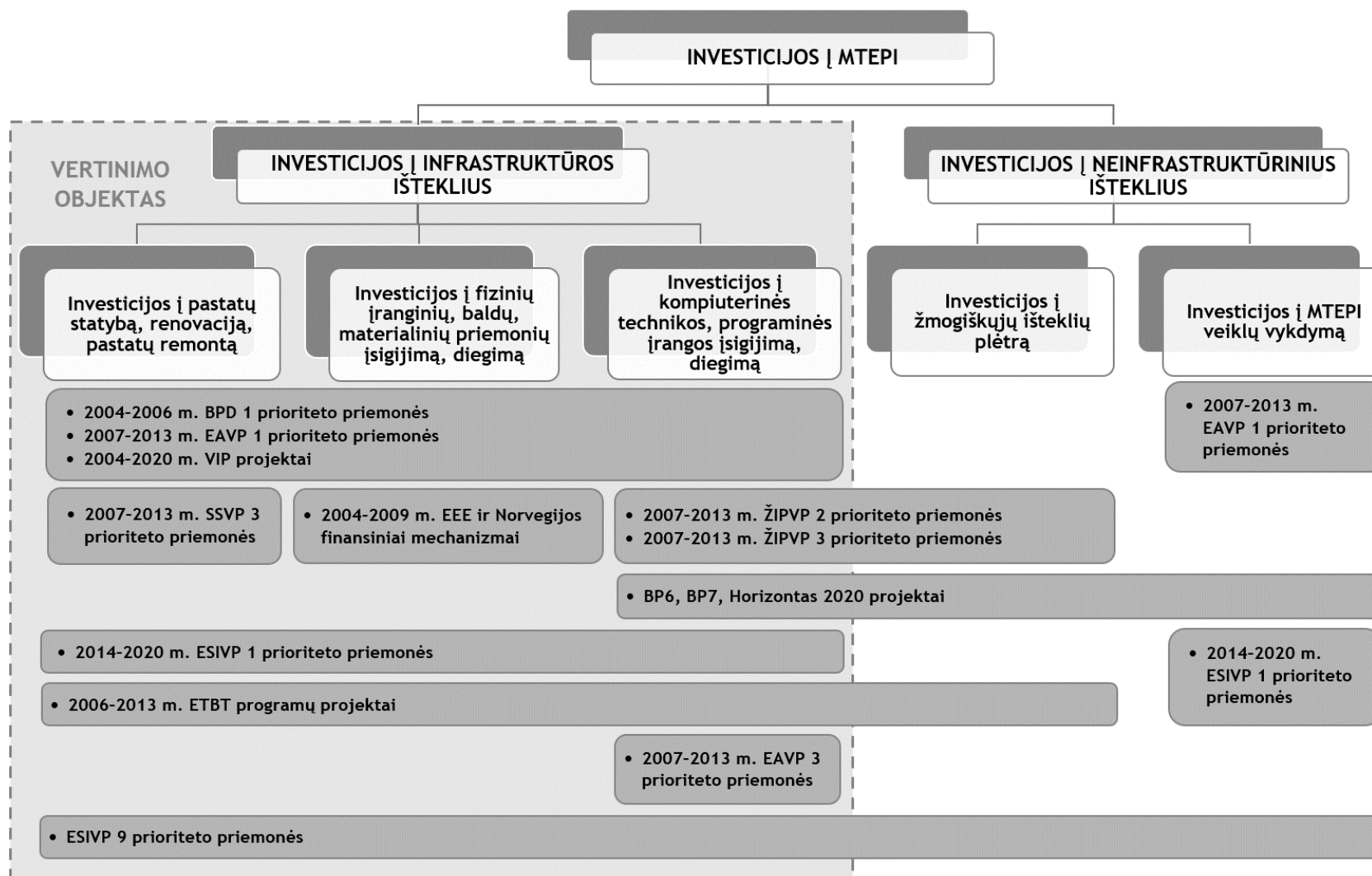
EIL. NR.	PROGRAMOS PAVADINIMAS	LAIKOTARPIS	INVESTICIJŲ KRYPTYS
			<ul style="list-style-type: none"> • <i>MTTP tematinių tinklų, asociacijų veiklos stiprinimas</i> (Nr. VP1-3.1-ŠMM-05-K) (ŠMSM) • <i>Mokslininkų ir kitų tyrėjų kvalifikacijos ir kompetencijų tobulinimas (mokslo duomenų bazės, e. dokumentai)</i> (Nr. VP1-3.1-ŠMM-02-V) (ŠMSM)
4.	2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programa (ESIVP)	2014–2020 m.	<p>1 prioriteto „Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas“ priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų infrastruktūros plėtra ir integracija į europines infrastruktūras</i> (Nr. 01.1.1-CPVA-V-701) (ŠMSM) • <i>Kompetencijos centrų ir inovacijų ir technologijų perdavimo centrų veiklos skatinimas</i> (Nr. 01.2.2-CPVA-K-703) • <i>SmartParkas LT</i> (Nr. 01.2.1-LVPA-V-830) <p>9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Studijų aplinkos ir infrastruktūros koncentravimas, tobulinimas ir informacinių sistemų plėtra</i> (Nr. 09.1.1-CPVA-V-720) • <i>Mokslininkų ir kitų tyrėjų gebėjimų stiprinimas</i> (Nr. 09.3.3-ESFA-V-711)
EUROPOS TERITORINIO BENDRADARBIAVIMO TIKSLO PROGRAMOS			
5.	Interreg III Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos (Kaliningrado srities) kaimynystės 2004–2006 m. programa	2004–2006 m.	1 prioriteto „Bendradarbiavimo regiono konkurencingumo ir produktyvumo augimas dėl infrastruktūros abipus sienos ir sienų saugumo plėtojimo bei ekonominio ir mokslinio – technologinio bendradarbiavimo“ projektai (investicijos į įvairią mokslo ir studijų institucijų MTEPI infrastruktūrą)
6.	2007–2013 m. Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programa	2007–2013 m.	1 prioriteto „Socialinė ir ekonominė regiono plėtra ir konkurencingumo skatinimas“ projektai (investicijos į įvairią mokslo ir studijų institucijų MTEPI infrastruktūrą)
7.	2007–2013 m. Europos kaimynystės ir partnerystės priemonės Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos bendradarbiavimo per sieną programa	2007–2013 m.	1 prioriteto „Tvarios ekonominės ir socialinės plėtros skatinimas“ ir 2 prioriteto „Bendri iššūkiai“ projektai (investicijos į įvairią mokslo ir studijų institucijų MTEPI infrastruktūrą)
VALSTYBĖS INVESTICIJŲ PROGRAMOS			
8.	Valstybės investicijų 2004–2006 metų programa	2004–2006 m.	Investicijos į įvairią valstybės ar savivaldybių MSĮ infrastruktūrą
9.	Valstybės investicijų 2007–2009 metų programa	2007–2009 m.	
10.	Valstybės investicijų 2010–2012 metų programa	2010–2012 m.	
11.	Valstybės investicijų 2013–2015 metų programa	2012–2015 m.	
12.	Valstybės investicijų 2016–2018 metų programa	2016–2018 m.	
13.	Valstybės investicijų 2019–2021 metų programa	2019–2021 m.	

EIL. NR.	PROGRAMOS PAVADINIMAS	LAIKOTARPIS	INVESTICIJŲ KRYPTYS
ES SEKTORINĖS PROGRAMOS			
14.	Šeštoji bendroji mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos programa (BP6)	2002–2006 m.	Paprogramės „Mokslinių tyrimų infrastruktūra“ projektai (investicijos į MTEPI įrangos įsigijimą, infrastruktūros atnaujinimą, pritaikymą)
15.	Septintoji bendroji mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos programa (BP7)	2007–2013 m.	Paprogramės „Gebėjimai: mokslinių tyrimų infrastruktūra“ projektai (investicijos į MTEPI įrangos įsigijimą, infrastruktūros atnaujinimą, el. duomenų bazių kūrimą, duomenų atvėrimą)
16.	Programa „Horizontas 2020“	2014–2020 m.	Paprogramės „Pažangus mokslas – mokslinių tyrimų infrastruktūra“ projektai (investicijos į MTEPI el. duomenų bazių kūrimą, duomenų atvėrimą, įrangos įsigijimą, infrastruktūros atnaujinimą)
EUROPOS EKONOMINĖS ERDVĖS (EEE) IR NORVEGIJOS FINANSINIAI MECHANIZMAI			
17.	2004–2009 m. EEE ir Norvegijos finansiniai mechanizmai	2004–2009 m.	Sveikatos apsaugos prioritetinio sektoriaus projektai (investicijos į MTEPI onkologinių susirgimų srityje įrangos įsigijimą)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

Kai kurių iš aukščiau įvardytų investicinių programų lėšomis finansuotos (finansuojamos) ne tik investicijos į MTEPI infrastruktūrą (pastatus ir patalpas, fizinę ir IT įrangą), bet ir neinfrastruktūrinio pobūdžio MTEPI srities investicijos (į žmogiškųjų išteklių plėtrą, MTEPI veiklų vykdymą ir pan.). Vis dėlto, vertinime analizuojamos **tik infrastruktūrinio pobūdžio investicijos į MTEPI** (tik tos atrinktu investicinių programų priemonės, projektai ar jų veiksmai, kurie apima investicijas į infrastruktūrą).

Vertinime analizuojamos **įvairių finansavimo šaltinių lėšos** – tiek nacionalinio biudžeto (ES bei EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų lėšomis bendrai finansuojamų investicijų kofinansavimui skirtos lėšos, valstybės kapitalo investicijos), tiek tarptautinės (ES struktūrinių fondų ir programų, EEE šalių finansinės paramos lėšos). Žemiau (žr. 2 paveikslas) pateikiamas 2004–2020 m. investicijų į MTEPI medis, vaizduojantis aktualių investicinių programų išsidėstymą pagal investicijų pobūdį ir apibrėžiantis į vertinimo objektą patenkančias programas.

2 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į MTEPI MEDIS

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

2. VERTINIMO METODIKA

Vertinimo modelį sudaro **dvi** pagrindinės dalys:

- I. **Investicijų inventorizavimas:** 2004–2020 m. Lietuvoje finansuotų intervencijų, skirtų švietimo ir MTEPI infrastruktūrai, identifikavimas ir masto nustatymas;
- II. **Investicijų vertinimas:** 2004–2020 m. Lietuvoje finansuotų intervencijų, skirtų švietimo ir MTEPI infrastruktūrai, vertinimas pagal įvairius kriterijus (tinkamumo, pakankamumo, efektyvumo), poveikio ir poreikio bei efektyvesnio panaudojimo ateityje nustatymas.

Atliekant atrinktų investicijų į švietimo ir MTEPI infrastruktūrą vertinimą bus taikomas **teorija grįstas vertinimo požiūris**, paremtas **kaitos teorija**.

2.1 INVESTICIJŲ INVENTORIZAVIMAS

Siekiant nustatyti 2004–2020 m. investicijų į švietimo ir MTEPI infrastruktūrą mastą, buvo atliktas visų aktualių investicijų inventorizavimas. Toliau detalai aprašyti pagrindiniai šios veiklos etapai.

VERTINIMO OBJEKTO APIBRĖŽIMAS. Vertinime analizuojamų investicinių programų ir jų priemonių sąrašas buvo **suderintas su FM ir ŠMSM vertinimo įvadinėje fazėje**. Vertinime analizuojami investicijų į švietimo infrastruktūrą finansavimo šaltiniai ir jų investicijų kryptys nurodytos 4.2–4.6 poskyriuose, investicijų į MTEPI infrastruktūrą finansavimo šaltiniai ir jų investicijų kryptys – 4.7 poskyryje.

DUOMENŲ RINKIMAS. Duomenys apie vertinime analizuojamus **2004–2020 m. aktualius ETBT programų, valstybės investicijų programų, ES sektorinių programų bei EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų projektus** buvo surinkti iš viešai prieinamų informacijos šaltinių (oficialių investicinių programų ar už jų įgyvendinimą atsakingų institucijų internetinių svetainių). Siekiant surinkti viešai neprieinamus duomenis apie analizuojamų 2004–2006 m., 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. finansavimo laikotarpių ETBT programų² projektus, buvo pateiktos duomenų užklauskos VŠĮ „Jungtinis techninis sekretoriatas“ (JTS), kurio atstovai pateikė visus prašomus duomenis.

Siekiant surinkti vertinimui reikalingus duomenis apie analizuojamų **2004–2006 m., 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. finansavimo laikotarpių ES struktūrinių fondų programų priemonių projektus**, buvo pateiktos duomenų užklauskos FM, kurių pagrindu buvo gauti ES struktūrinės paramos kompiuterinėje informacinėje valdymo ir priežiūros sistemoje (SFMIS) kaupiami duomenys apie analizuojamus projektus

² Interreg III Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos (Kaliningrado srities) kaimynystės 2004–2006 m. programos, 2007–2013 m. Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimo per sieną programos, 2007–2013 m. Europos kaimynystės ir partnerystės priemonės Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos bendradarbiavimo per sieną programos, 2007–2013 m. Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programos, 2007–2013 m. Europos kaimynystės ir partnerystės priemonės Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos bendradarbiavimo per sieną programos, Interreg V-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programos.

(bendroji projektų informacija³ ir rodiklių pasiekimo informacija). Įvertinus gautus duomenis nustatyta, jog FM pateiktose projektų duomenų bazėse prieinama informacija apie bendras projektų išlaidas, tačiau neprieinama informacija apie atskiriems infrastruktūros tipams – pastatams ir patalpoms, fizinei įrangai ir IT įrangai – tekusių projektų lėšų apimtis. Ši duomenų spraga kėlė iššūkių nustatant investicijų į įvairių tipų infrastruktūrą mastus ir ypač identifikuojant IT infrastruktūrai tekusių lėšų apimtis. Siekiant užpildyti šias informacijos spragas, FM buvo pateikta užklausa dėl duomenų apie analizuojamų 2004–2006 m., 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. laikotarpių projektų išlaidų pasiskirstymą pagal įvairias išlaidų kategorijas. Vertintojams buvo pateikti **duomenys apie 2007–2013 m. bei 2014–2020 m. laikotarpių projektų išlaidas pagal atskiras išlaidų kategorijas⁴.**

2004–2006 m. laikotarpio projektų atžvilgiu nepateikti nei projektų aprašymai, nei duomenys apie projektų išlaidų pasiskirstymą pagal atskiras išlaidų kategorijas. 2004–2006 m. projektų duomenų kaupimo SFMIS BPD sistemyje struktūros ypatumai nulėmė, kad minėtos informacijos pateikimas vertintojams būtų buvęs sudėtingas ir imlus laikui. Turint omenyje, kad nuo 2004–2006 m. ES struktūrinių fondų investicijų įgyvendinimo praėjo ne mažiau kaip dešimtmetis, pasitarus su FM atstovais **nuspręsta 2004–2006 m. investicijas analizuoti labiau strateginiame lygmenyje, atsisakant ypatingo detalumo analizuojant šio laikotarpio investicijas.** Atsižvelgiant į tai, iš vertinimo objekto eliminuotos BPD priemonės „Mokymosi visą gyvenimą sąlygų plėtojimas“ (Nr. 2.4) ir „Žmogiškųjų išteklių kokybės gerinimas mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje“ (Nr. 2.5), kurių tik dalis investicijų buvo nukreipta į švietimo ar MTEPI infrastruktūrą (IT įrangą), tačiau dėl aukščiau įvardytų iššūkių nėra galimybės identifikuoti pastarosioms skirtų lėšų apimties.

FM pateiktose ES struktūrinių fondų lėšomis finansuotų projektų duomenų bazėse taip pat identifikuotos kelios kitos informacijos spragos. 2007–2013 m. laikotarpio projektų duomenų bazėje nebuvo pateikti projektų aprašymai, tačiau pastarieji yra viešai prieinami oficialioje 2007–2013 m. ES struktūrinių fondų paramos internetinėje svetainėje (www.esparama.lt). Be to, įvairių finansavimo laikotarpių projektų duomenų bazėse pasigesta informacijos apie pavienių projektų, kurių metu buvo investuota į didelio skaičiaus subjektų infrastruktūrą, konkrečius investicijų subjektus. Siekiant užpildyti šias informacijos spragas, buvo pateiktos duomenų užklauskos tokių projektų vykdytojams, kurių daugelis pateikė prašomą informaciją. Dėl praėjusio ilgo laikotarpio po investicijų įgyvendinimo ir pasibaigusio privalomo projektų dokumentų saugojimo termino nedidelės informacijos apie vardinius investicijų subjektus spragos liko 2004–2006 m. laikotarpio projektų atžvilgiu.

Vertinime **pagrindinis dėmesys** skiriamas **ES struktūrinių fondų investicijų masto nustatymui**, todėl toliau detalai aprašytas šių investicijų inventorizavimo procesas ir iššūkiai.

DUOMENŲ TVARKYMAS. Surinkus visus reikalingus duomenis apie 2004–2020 m. ES struktūrinių fondų lėšomis finansuotus projektus, buvo sudarytos atskiros 2004–2006 m., 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. laikotarpių projektų duomenų bazės. Atskirais dokumentais pateikti duomenys apie įvairių analizuojamų priemonių projektus buvo suintegruoti, suvienodinant skirtingų finansavimo laikotarpių projektų duomenų bazių struktūrą ir eliminuojant vertinimui neaktualius projektus. Taip pat pateiktų duomenų pagrindu buvo

³ Tokia, kaip projekto kodas ir pavadinimas, programa, prioritetas ir priemonė, pagal kurį įgyvendinamas projektas, atsakinga institucija, būseną, trukmė, įgyvendinimo vieta, projekto vykdytojo pavadinimas ir kontaktai, projektui skirtas finansavimas ir pan.

⁴ 2007–2013 m. laikotarpio projektų biudžeto išlaidų kategorijos: 1. Žemė, 2. Nekilnojamas turtas, 3. Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai, 4. Įranga, įrenginiai ir kt. turtas, 5. Paslaugos, 6. Projekto administravimas ir vykdymas, 7. Nusidėvėjimas (amortizacija), 8. Kryžminis finansavimas. 2014–2020 m. laikotarpio projektų biudžeto išlaidų kategorijos: 1. Žemė, 2. Nekilnojamas turtas, 3. Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai, 4. Įranga, įrenginiai ir kt. turtas, 5. Projekto vykdymas, 6. Informavimas apie projektą, 7. Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal fiksuotąją projekto išlaidų normą. Kategorijoms „1. Žemė“ ir „2. Nekilnojamas turtas“ priskirtos išlaidos ES fondų lėšomis nebuvo finansuojamos.

identifikuoti kiekvieno projekto investicijų subjektai (kai kuriais atvejais nesutampantys su projektų vykdytojais) bei faktinės savivaldybės ir apskritys, kuriuose jie veikia. Duomenų apie 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. laikotarpių projektų išlaidų pasiskirstymą pagal atskiras išlaidų kategorijas pagrindu buvo apskaičiuotos skirtingiems infrastruktūros tipams (pastatams ir patalpoms, fizinei įrangai, IT įrangai) tekusių projektų lėšų apimtys. 2007–2013 m. laikotarpio duomenų apie detalias projektų išlaidas struktūra leido tiksliai identifikuoti išlaidų kategorijai „4. Įranga, įrenginiai ir kt. turtas“ priskirtos įrangos tipą bei aiškiai atskirti IT įrangai (kompiuterinei technikai ir programinei įrangai) ir fizinei įrangai (kitiems įrenginiams, baldams, materialioms priemonėms) tekusių lėšų apimtis.

Kita vertus, nustatant 2014–2020 m. laikotarpio projektų išlaidų kategorijai „4. Įranga, įrenginiai ir kt. turtas“ priskirtos įrangos pobūdį susidurta su tam tikrais iššūkiais. Konkrečiau, dėl šio laikotarpio duomenų apie detalias projektų išlaidas struktūros ne visais atvejais buvo galima identifikuoti įrangos, į kurią investuota projekte, tipą (įrangos pobūdis apibūdintas aptakiai, pavyzdžiui, „Įranga ir baldai“). Tokiais atvejais, kai nebuvo galima aiškiai identifikuoti, kad projekte investuota į IT įrangą (kompiuterinę techniką ir (ar) programinę įrangą), daryta prielaida, kad investicijos apėmė tik į fizinę įrangą, ir visos išlaidų kategorijos „4. Įranga, įrenginiai ir kt. turtas“ lėšos priskirtos investicijoms į fizinę įrangą. Dėl tokios prieigos egzistuoja rizika, kad vertinimo metu apskaičiuota 2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu tekusių investicijų į IT infrastruktūrą apimtis yra netiksli ir faktiškai gali būti didesnė.

DUOMENŲ ANALIZĖ. Sudarius ir sutvarkius 2004–2006 m., 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. laikotarpių ES struktūrinių fondų lėšomis finansuotų projektų duomenų bazes, į pastarąsias įtraukti projektai buvo kategorizuojami pagal įvairius požymius: visų investicijų atveju – **investicijų sritis** (švietimas, MTEPI, švietimas ir MTEPI), **infrastruktūros tipas** (pastatai ir patalpos, fizinė įranga, IT įranga), **apskritys** (Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių, Tauragės, Telšių, Utenos, Vilniaus), tik investicijų į švietimo infrastruktūrą atveju – **švietimo tipas** (formalusis, neformalusis), **švietimo lygmuo** (ikimokyklinis ugdymas, bendrasis ugdymas, neformalusis vaikų švietimas, profesinis mokymas, studijos, suaugusiųjų švietimas, mišrus), **studijų tipas** (universitetinės, koleginės), tik investicijų į MTEPI infrastruktūrą atveju – **mokslo sritis / meno kryptis**⁵ (gamtos mokslai, medicinos ir sveikatos mokslai, socialiniai mokslai, technologijos mokslai, scenos ir ekrano menai, vaizduojamieji menai, mišri).

Projektų kategorizavimas pagal aukščiau įvardytus požymius buvo atliekamas ekspertinio vertinimo pagrindu, remiantis projektų aprašymais. Pažymėtina, kad **projektų priskyrimas tam tikrai kategorijai yra sąlyginis**. Pavyzdžiui, vieni projektai, kurių lėšos investuotos į universitetų infrastruktūrą, buvo priskirti kategorijai „Švietimas“, kiti – kategorijai „Švietimas ir MTEPI“, priklausomai nuo projektų aprašymuose įvardytos investicijomis plėtos ir (ar) atnaujintos universiteto infrastruktūros naudojimo paskirties (tik studijoms ar studijoms ir mokslinių tyrimų vykdymui). Sukategorizavus analizuojamus projektus buvo apskaičiuotas 2004–2020 m. ES struktūrinių fondų **investicijų į švietimo ir MTEPI infrastruktūrą pasiskirstymas pagal įvairius požymius** (finansavimo laikotarpius, infrastruktūros tipus, apskritis ir priemones), pateiktas jų **grafinis atvaizdavimas ir aprašymas** pagal atskiras vertinimo sritis (MTEPI bei atskirus švietimo lygmenis ar tipus). Sudarytų **investicijų į švietimo ir MTEPI infrastruktūrą fiskalinių žemėlapių** pagrindu vykdytos tolesnės vertinimo veiklos.

Atkreiptinas dėmesys, kad apskaičiuotos **2007–2013 m. ir 2014–2020 m. investicijos į švietimo ir MTEPI infrastruktūrą** apima ne visas analizuotų projektų lėšas, o **tik su infrastruktūros plėtra ir (ar) atnaujinimu susijusias projektų lėšas**, priskirtas išlaidų kategorijoms „3. Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai“ ir „4. Įranga, įrenginiai ir kt. turtas“. Kitų kategorijų, tokių kaip „Paslaugos“,

⁵ Remiantis Mokslo ir meno sričių klasifikatoriumi, patvirtintu LR Vyriausybės 2018 m. gruodžio 19 d. nutarimu Nr. 1317.

„Projekto administravimas ir vykdymas“, „Informavimas apie projektą“, „Netiesioginės išlaidos“, projektų išlaidos į apskaitą neįtrauktos, nors kai kurios iš jų susijusios su infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo darbais (pavyzdžiui, investicijų techninių projektų rengimo išlaidos). Tokia prieiga pasirinkta siekiant užtikrinti metodologinį vientisumą tarp skirtingų programavimo laikotarpių investicijų analizės. 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. programavimo laikotarpiais SFMIS kaupytų duomenų struktūra šiek tiek skyrėsi: 2014–2020 m. projektų biudžeto išlaidų kategorijos buvo labiau konsoliduotos, o 2007–2013 m. laikotarpio projektų biudžetuose tokioms kategorijoms, kaip „5. Paslaugos“ būdavo priskiriamos įvairaus pobūdžio išlaidos, kurios ne visada turėdavo tiesioginių sąsajų su infrastruktūros plėtra ir (ar) atnaujinimu. Šios išlaidų kategorijos lėšų įtraukimas į vertinimo objektą būtų labai selektyvus, todėl šios išlaidos į analizuojamų investicijų paketą nebuvo įtrauktos. Nepaisant to, paprastai minėtos kategorijos išlaidos sudaro santykinai mažą dalį projekto biudžeto, todėl jų neįtraukimas esminės įtakos vertinimo rezultatams neturi.

Vis dėlto, dėl aukščiau įvardytų detalių duomenų apie 2004–2006 m. laikotarpio projektus prieinamumo iššūkių apskaičiuojant **2004–2006 m. investicijas** įtrauktos **visos analizuotų projektų išlaidos**. Nepaisant to, kadangi į vertinimą įtrauktos tik tos BPD priemonės (Nr. 1.2 ir 1.5), kurios nukreiptos tik į infrastruktūros plėtrą ir (ar) atnaujinimą, su infrastruktūros plėtra ir (ar) atnaujinimu tiesiogiai nesusijusi 2004–2006 m. investicijų dalis (daugiausia skirta projektų įgyvendinimui ir viešinimui) yra santykinai nereikšminga.

Siekiant identifikuoti analizuojamų investicijų į švietimo ir MTEPI infrastruktūrą tikslinių grupių aprėptį, stebėsenos duomenų pagrindu buvo identifikuotas 2004–2006 m., 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. laikotarpių MTEPI ir atskirų švietimo lygmenų plėtrai skirtas ES struktūrinių fondų **investicijas gavusių unikalių subjektų skaičius**, taip pat – **konkrečios visų finansavimo laikotarpių priemonės, kurių lėšomis pasinaudojo kiekvienas iš investicijų subjektų**. Siekiant nustatyti investicijų į švietimo infrastruktūrą tvarumą, viešai prieinamos informacijos pagrindu buvo nustatytas visų investicijų subjektų dabartinis statusas (*veikia / reorganizuotas, integruojant į kitą subjektą / likviduotas*). Analizės pagrindu buvo sudarytos **investicijų į švietimo infrastruktūrą matricos**, kuriose identifikuota, kokių ES struktūrinių fondų lėšomis 2004–2020 m. finansuotų priemonių investicijomis į infrastruktūrą pasinaudojo konkretūs atskiroms grupėms priskirti subjektai – ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas vykdančios įstaigos, bendrojo ugdymo mokyklos, neformaliojo vaikų švietimo programas vykdančios įstaigos, profesinio mokymo įstaigos, kolegijos ir universitetai.

Vertinimo ataskaitoje pristatomas ES struktūrinių fondų ir kitų, ne ES fondų, šaltinių (valstybės investicijų programų, ETBT programų, ES sektorių programų, EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų) lėšomis 2004–2020 m. finansuotų investicijų į švietimo ir MTEPI infrastruktūrą mastas.

2.2 INVESTICIJŲ VERTINIMAS

2.2.1 VERTINIMO TEORINIS MODELIS IR KRITERIJAI

Atliekant atrinktų investicijų į švietimo ir MTEPI infrastruktūrą vertinimą taikytas **teorija grįstas vertinimo požiūris**, kuris leidžia sujungti analizuojamų intervencijų vertinimą pagal tinkamumo, pakankamumo, tvarumo, efektyvumo ir poveikio kriterijus į bendrą sistemą. Teorija grįstas vertinimo požiūris paremtas **kaitos teorija** – lanksčiu priežastinių ryšių tarp atskirų viešosios politikos įgyvendinimo elementų nustatymo modeliu. Teorija grįstas vertinimas grindžiamas generatyvine priežastingumo samprata, kuria remiantis priežastinio ryšio tarp intervencijos ir stebimų padarinių egzistavimas teigiamas tada, kai galima pademonstruoti visus mechanizmus, kuriais intervencija lemia poveikį. Pagrindiniai kaitos teorijos elementai apima: 1) galutinį tikslą – pagrindinį pokytį, kurio yra siekiama ir į kurį yra orientuoti tarpiniai pokyčiai; 2) pokyčių strategiją – tarpinių pokyčių, reikalingų įvykti, kad būtų pasiektas galutinis tikslas, seką (reikalingus pajėgumų pokyčius bei veiklos pokyčius); 3) prielaidas – teorija ar įrodymais paremtą interpretaciją, identifikuojančią esminius priežastinius ryšius ir apibūdinančią būtinas sąlygas, kad pokyčiai įvyktų.

Kiekvienai vertinimo objekto daliai sudarytos atskiros kaitos teorijos schemos. Remiantis stebėsenos duomenimis ir viešai prieinama informacija, apibrėžti analizuojamomis intervencijomis sukurtų produktų tipai. Remiantis įvairioms sritims konkrečiais programavimo laikotarpiais aktualių nacionalinių strateginių dokumentų nuostatomis, apibrėžti skirtingų laikotarpių ir skirtingų sričių intervencijų galutiniai tikslai bei tarpiniai pokyčiai. Turimos informacijos ir ekspertinio vertinimo pagrindu suformuluotos prielaidos numatytiems tarpiniams ir galutiniam pokyčiui įvykti. Prielaidos patikrintos vertinimo metu surinktos informacijos pagrindu atliekant analizuojamų investicijų vertinimą pagal įvairius (tinkamumo, pakankamumo, tvarumo ir efektyvumo) kriterijus. Patikrinus iškeltas prielaidas, įvertintas analizuojamų investicijų indėlis siekiant galutinio tikslo (poveikis). Žemiau detalizuojami kriterijai, kuriais remiantis vertintos analizuojamos investicijos.

TINKAMUMAS. Analizuojamų investicijų tinkamumas vertintas keliais aspektais (priklausomai nuo vertinamų investicijų specifikos):

- **Tinkamumas nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste:** laikoma, kad investicijos į švietimo ir MTEPI infrastruktūrą yra tinkamos nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste, jei jų tikslai ir turinys atitinka priemonių planavimo metu aktualiuose pagrindiniuose bendruosiuose ir sektoriniuose (švietimo ir MTEPI sričių) nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose identifiikuotus tikslinių grupių poreikius, iššūkius ir siūlomus jų sprendimo būdus. Vertinant tinkamumą šiuo požiūriu remiamasi skirtingų programavimo laikotarpių nacionaliniu strateginiu diskursu, identifiukuotu atlikus **dokumentų analizę**;
- **Tinkamumas socialinės-ekonominės ir demografinės situacijos kontekste:** laikoma, kad investicijos į švietimo ir MTEPI infrastruktūrą yra tinkamos socialinės-ekonominės ir demografinės situacijos kontekste, jei jų tikslai ir turinys atliepia priemonių planavimo metu egzistavusios socialinės-ekonominės ir demografinės situacijos pokyčių sąlygotus tikslinių grupių poreikius. Vertinant tinkamumą šiuo požiūriu remiamasi švietimo ir MTEPI situacijos pokyčių aprašymu, parengtu atlikus **dokumentų, statistikos duomenų ir antrinių šaltinių analizę**;

- **Tinkamumas investicijų subjektų poreikių kontekste:** laikoma, kad investicijos į švietimo ir MTEPI infrastruktūrą yra tinkamos investicijų subjektų poreikių kontekste, jei dauguma investicijų subjektų atstovų įvertina investicijas į atstovaujamos įstaigos infrastruktūrą kaip visiškai atitinkančias ar labiau atitinkančias nei neatitinkančias individualius įstaigos poreikius. Vertinant tinkamumą šiuo požiūriu remiamasi investicijų subjektų **anketinių apklausų rezultatais**.

PAKANKAMUMAS. Analizuojamų investicijų pakankamumas vertintas keliais aspektais (priklausomai nuo vertinamų investicijų specifikos):

- **Pakankamumas investicijų geografinės aprėpties požiūriu:** laikoma, kad investicijos į švietimo ir MTEPI infrastruktūrą yra pakankamos geografinės aprėpties požiūriu, jei jų pasiskirstymas atitinka nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose identifikuotus teritorinės plėtros poreikius (tam tikrų investicijų aprėpties šalies mastu didinimą, orientavimą į konkrečias teritorijas arba koncentravimą). Vertinant pakankamumą šiuo požiūriu remiamasi investicijų inventorizavimo rezultatų **metaanalize ir ekspertiniu vertinimu**;
- **Pakankamumas tikslinių grupių aprėpties požiūriu:** laikoma, kad investicijos yra pakankamos tikslinių grupių aprėpties požiūriu, jei investicijų naudą gavusių subjektų dalis nuo visos tam tikro pobūdžio subjektų populiacijos yra reikšminga. Vertinant pakankamumą šiuo požiūriu remiamasi investicijų inventorizavimo rezultatų **metaanalize ir ekspertiniu vertinimu**;
- **Pakankamumas investicijų subjektų poreikiams patenkinti:** laikoma, kad investicijos yra pakankamos investicijų subjektų poreikiams patenkinti, jei dauguma investicijų subjektų atstovų įvertina investicijas į atstovaujamos įstaigos infrastruktūrą kaip visiškai pakankamas ar labiau pakankamas nei nepakankamas siekiant patenkinti individualius įstaigos veiklos tęstinumo ar plėtros poreikius. Vertinant pakankamumą šiuo požiūriu remiamasi investicijų subjektų **anketinių apklausų rezultatais**.

EFEKTYVUMAS. Analizuojamų investicijų naudojimo efektyvumas vertintas investicijomis išplėtotos ir (ar) atnaujintos **infrastruktūros naudojimo dažnumo ir intensyvumo požiūriu**. Vertinant investicijų naudojimo efektyvumą analizuojama, kaip dažnai infrastruktūra naudojama ir koks yra infrastruktūros naudojimo intensyvumas (kiek laiko ir kiek žmonių per nustatytą laikotarpį naudojasi infrastruktūra). Identifikavus vidutinį tam tikro tipo infrastruktūros naudojimo dažnumą ir intensyvumą, infrastruktūros naudojimo efektyvumas vertinamas pagal nuokrypį nuo vidurkio. Vertinant efektyvumą remiamasi investicijų subjektų **anketinių apklausų rezultatais**.

POVEIKIS. Analizuojamų investicijų **poveikis** vertinamas **švietimo ir MTEPI sritims keliamų tikslų pasiekimo požiūriu**. Vertinant investicijų poveikį analizuojamos investicijų galimybės prisidėti prie jų planavimo metu aktualiuose nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose identifikuotų pagrindinių švietimo ir MTEPI plėtros tikslų (prielaidų, kad investicijomis sukurti produktai prisidėtų prie pagrindinių tikslų pasiekimo, egzistavimas), o identifikuojant tokias galimybes – investicijų indėlis į minėtų tikslų siekimą (tiesioginis ar netiesioginis) ir jo sąlyginis mastas. Investicijų poveikio **tvarumas** suprantamas kaip **tęstinių galimybių ir sąlygų naudoti analizuojamomis investicijomis sukurtą ar patobulintą infrastruktūrą** pasibaigus investiciniams projektams egzistavimas (pavyzdžiui, identifikuojant, ar investicijas gavę subjektai nenustojo vykdyti veiklos). Vertinant poveikį ir jo tvarumą remiamasi skirtingų programavimo laikotarpių nacionaliniu strateginiu diskursu, identifikuotu atlikus **dokumentų analizę**, taip pat – investicijų subjektų **anketinių apklausų, interviu rezultatais**.

2.2.2 VERTINIMO METODAI

3 lentelėje pateikiami taikyti vertinimo metodai, kurie buvo pasitelkti atsakant į kiekvieną vertinimo klausimą.

3 LENTELĖ. VERTINIME TAIKYTI METODAI

VERTINIMO UŽDAVINYS	VERTINIMO KLAUSIMAS	TAIKYTI VERTINIMO METODAI
I. Įvertinti ES fondų ir kitų finansavimo šaltinių investicijų į švietimo infrastruktūrą, MTEPI infrastruktūrą ir IT infrastruktūrą pakankumą ir tinkamumą.	1. Koks investicijų mastas pagal infrastruktūros klasifikavimą skirtingais pjūviais (pagal skirtingus finansavimo šaltinius) į sukurtą ar kuriamą: švietimo infrastruktūrą pagal švietimo lygmenis (bendrasis, profesinis ir aukštasis), finansavimo laikotarpius ir apskritis; MTEPI infrastruktūrą pagal paskirtį, finansavimo laikotarpius ir apskritis; IT infrastruktūrą pagal paskirtį, finansavimo laikotarpius ir apskritis.	<ul style="list-style-type: none"> • Stebėsenos duomenų analizė • Viešai prieinamos informacijos analizė • Statistinė analizė • Ekspertinis vertinimas
	2. Ar investicijos į švietimo infrastruktūrą, MTEPI infrastruktūrą ir IT infrastruktūrą yra pakankamos, tikslingai naudojamos ir tvarios? Kodėl?	<ul style="list-style-type: none"> • Anketinė apklausa • Stebėsenos duomenų analizė • Statistinė analizė • Metaanalizė • Ekspertinis vertinimas
	3. Koks MTEPI infrastruktūros įveiklinimo lygis? Kodėl? Pasiūlyti sprendimus įveiklinimui optimizuoti ir diversifikuoti.	<ul style="list-style-type: none"> • Anketinė apklausa • Antrinių šaltinių analizė • Metaanalizė • Ekspertinis vertinimas
II. Įvertinti ES fondų ir kitų finansavimo šaltinių investicijų į švietimo infrastruktūrą, MTEPI infrastruktūrą ir IT infrastruktūrą efektyvumą ir poveikį.	4. Kaip sukurta ar kuriama švietimo (pagal švietimo lygmenis) infrastruktūra atitinka besikeičiančią ekonominę, socialinę ir demografinę situaciją (išnagrinėti taikant intervencijų logikos analizę)? Ar efektyviai ji naudojama? Kodėl?	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentų analizė • Antrinių šaltinių analizė • Statistikos duomenų analizė • Anketinė apklausa • Pusiausią struktūruotas interviu • Intervencijų logikos analizė • Metaanalizė • Ekspertinis vertinimas
	5. Koks investicijų į švietimo infrastruktūrą poveikis siekiant švietimo sričiai keliamų tikslų (išnagrinėti pagal švietimo lygmenis)?	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentų analizė • Antrinių šaltinių analizė • Anketinė apklausa • Intervencijų logikos analizė • Metaanalizė • Ekspertinis vertinimas
	6. Kaip sukurta ar kuriama MTEPI (pagal MTEPI paskirtį) infrastruktūra prisideda prie MTEPI keliamų tikslų (išnagrinėti taikant intervencijų logikos analizę)? Ar efektyviai ji naudojama? Kodėl? Kaip užtikrinti didesnę infrastruktūros efektyvumą MTEPI tikslams pasiekti?	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentų analizė • Antrinių šaltinių analizė • Anketinė apklausa • Intervencijų logikos analizė • Metaanalizė • Ekspertinis vertinimas
	7. Koks investicijų į MTEPI infrastruktūrą poveikis siekiant MTEPI keliamų tikslų? Ar poveikis tvarus?	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentų analizė • Antrinių šaltinių analizė • Anketinė apklausa • Intervencijų logikos analizė • Metaanalizė • Ekspertinis vertinimas
	8. Kaip sukurta ir kuriama IT infrastruktūra atitinka tikslinių grupių bei valstybės poreikius (išnagrinėti pagal IT paskirtį)? Ar efektyviai ji naudojama? Kodėl?	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentų analizė • Antrinių šaltinių analizė • Statistikos duomenų analizė • Anketinė apklausa • Intervencijų logikos analizė

VERTINIMO UŽDAVINYS	VERTINIMO KLAUSIMAS	TAIKYTI VERTINIMO METODAI
		<ul style="list-style-type: none"> • Metaanalizė • Ekspertinis vertinimas
	9. Koks investicijų į IT infrastruktūrą poveikis siekiant švietimo sričiai keliamų tikslų ir prisidedant prie esminių pokyčių MTEPI srityje?	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentų analizė • Statistikos duomenų analizė • Anketinės apklausos • Metaanalizė • Intervencijų logikos analizė • Ekspertinis vertinimas
	10. Parengti atvejo studiją dėl Integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (Slėniai) plėtros programų įgyvendinimo efektyvumo, rezultatyvumo ir ilgalaikio poveikio.	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentų analizė • Stebėsenos duomenų analizė • Anketinės apklausos • Pusiaus struktūruoti interviu • Sąnaudų efektyvumo analizė • Metaanalizė • Ekspertinis vertinimas
9.3. Pateikti išvadas ir rekomendacijas dėl investicijų į švietimo infrastruktūrą, MTEPI infrastruktūrą ir IT infrastruktūrą poreikio ir šios infrastruktūros efektyvesnio panaudojimo galimybių ateityje.	11. Kokia apimtimi, kokiomis kryptimis ir kokio išmatuojamo kokybinio pokyčio būtų siekiama, įgyvendinant galimas investicijas į švietimo (pagal švietimo lygmenis) infrastruktūrą, MTEPI infrastruktūrą ir IT infrastruktūrą ateityje?	<ul style="list-style-type: none"> • Pusiaus struktūruoti interviu • Metaanalizė • Ekspertinis vertinimas
	12. Kokių imtis priemonių / veiksmų ateityje, kad sukurta ar kuriama švietimo (pagal švietimo lygmenis) infrastruktūra turėtų didžiausią poveikį, siekiant švietimo sričiai keliamų tikslų?	<ul style="list-style-type: none"> • Metaanalizė • Ekspertinis vertinimas
	13. Kokių imtis priemonių / veiksmų ateityje, kad sukurta ar kuriama MTEPI infrastruktūra prisidėtų prie esminių pokyčių MTEPI srityje?	<ul style="list-style-type: none"> • Metaanalizė • Ekspertinis vertinimas
	14. Kokių imtis priemonių / veiksmų ateityje, kad sukurta ar kuriama IT infrastruktūra turėtų didžiausią poveikį, siekiant švietimo sričiai keliamų tikslų ir prisidėtų prie esminių pokyčių MTEPI srityje?	<ul style="list-style-type: none"> • Metaanalizė • Ekspertinis vertinimas

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

VERTINIMO METODAI

DOKUMENTŲ ANALIZĖ. Atlikta 2004–2020 m. laikotarpiu (2004–2006 m., 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. finansavimo laikotarpiais) aktualių nacionalinių strateginių dokumentų analizė, kurios pagrindu buvo identifikuotos analizuojamu laikotarpiu aktualios įvairių švietimo sričių (ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo, neformaliojo vaikų švietimo, profesinio mokymo ir studijų) problemos ir MTEPI strateginės plėtros kryptys. Dokumentų analizės rezultatai bus pasitelkti vertinant investicijų į švietimo ir MTEPI infrastruktūrą (įskaitant IT infrastruktūrą) tinkamumą (atsakant į 5, 6 ir 8 vertinimo klausimus) ir poveikį (atsakant į 5, 7 ir 9 vertinimo klausimus). Analizuoti dokumentai nurodyti literatūros sąrašė (žr. 1 priedas. Literatūros sąrašas).

ANTRINIŲ ŠALTINIŲ ANALIZĖ. Atlikta 2004–2020 m. laikotarpiu aktualių įvairių švietimo ir MTEPI situacijos vertinimų ir apžvalgų analizė, kurios pagrindu buvo identifikuoti pagrindiniai analizuojamo laikotarpio iššūkiai ir sisteminiai pokyčiai įvairiose švietimo srityse (ikimokykliniame ugdyme, bendrajame ugdyme, neformaliajame vaikų švietime, profesiniame mokyme ir studijose) ir MTEPI. Antrinių šaltinių analizės rezultatai bus pasitelkti vertinant investicijų į švietimo ir MTEPI infrastruktūrą tinkamumą socialinės-ekonominės ir demografinės situacijos kontekste (atsakant į 4 vertinimo klausimą). Analizuoti antriniai šaltiniai nurodyti literatūros sąrašė (žr. 1 priedas. Literatūros sąrašas).

STATISTIKOS DUOMENŲ ANALIZĖ. Atlikta **2004–2020 m. laikotarpio švietimo ir MTEPI statistikos rodiklių raidos analizė**, kurios pagrindu buvo identifikuoti pagrindiniai socialinės-ekonominės ir demografinės situacijos pokyčiai įvairiose švietimo (ikimokykliniame ugdyme, bendrajame ugdyme, neformaliajame vaikų švietime, profesiniame mokyme ir studijose) ir MTEPI srityse. Įvairių švietimo sričių ir MTEPI situacijos pokyčių apžvalgos pateiktos atitinkamuose vertinimo teminiuose poskyriuose. Statistikos duomenų analizės rezultatai bus pasitelkti vertinant investicijų į švietimo infrastruktūrą tinkamumą socialinės-ekonominės ir demografinės situacijos kontekste (atsakant į **4 vertinimo klausimą**).

STEBĖSENOS DUOMENŲ ANALIZĖ. Atlikta **2004–2020 m. laikotarpiu (2004–2006 m., 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. finansavimo laikotarpiais) laikotarpiais ES struktūrinių fondų lėšomis finansuotų projektų duomenų analizė**, kurios pagrindu buvo suinventorizuotos visos 2004–2020 m. laikotarpiu įgyvendintos ES struktūrinių fondų investicijos į švietimo ir MTEPI infrastruktūrą, nustatytas jų pasiskirstymas pagal įvairius požymius ir įvairių sričių investicijas gavusių unikalių subjektų skaičius, identifikuotos konkrečios visų finansavimo laikotarpių priemonės, kurių lėšomis pasinaudojo kiekvienas iš investicijų subjektų. Stebėsenos duomenų analizės rezultatai pasitelkti vertinant investicijų į švietimo ir MTEPI infrastruktūrą mastą (atsakant į **1 vertinimo klausimą**), taip pat bus pasitelkti vertinant investicijų tvarumą (atsakant į **5, 7 ir 9 vertinimo klausimus**).

VIEŠAI PRIEINAMOS INFORMACIJOS ANALIZĖ. Atlikta įvairios **viešai prieinamos informacijos analizė**, kuri padėjo surinkti duomenis apie **valstybės investicijų programų, ETBT programų, ES sektorialių programų, EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų lėšomis 2004–2020 m. finansuotas investicijas į švietimo ir MTEPI infrastruktūrą**, taip pat – **trūkstamą informaciją apie analizuojamus 2004–2020 m. ES struktūrinių fondų lėšomis finansuotus projektus**. Be to, viešai prieinamos informacijos analizės pagrindu buvo peržiūrėti visi ES struktūrinių fondų investicijas gavę subjektai, nustatant jų dabartinį statusą ir konkrečias priemones, kurių lėšas gavo. Viešai prieinamos informacijos analizės rezultatai pasitelkti vertinant investicijų į švietimo ir MTEPI infrastruktūrą mastą (atsakant į **1 vertinimo klausimą**), ir tvarumą (atsakant į **5, 7 ir 9 vertinimo klausimus**).

ANKETINĖS APKLAUSOS. 2021 m. kovo – birželio mėn. vykdytos 8 skirtingų grupių investicijas gavusių subjektų anketinės apklausos, skirtos surinkti investicijas gavusių subjektų atstovų kokybinio pobūdžio išvalgas analizuojamų investicijų atžvilgiu. Turint omenyje, kad vertinimas apima ilgesnį nei 15 metų laikotarpį, per kurį investicijas gavę subjektai galėjo patirti reikšmingų struktūrinių pokyčių ir prarasti dalį institucinės atminties, respondentų buvo prašoma pateikti ne atskirais programavimo laikotarpiais įgyvendintų investicijų į jų atstovaujamos įstaigos infrastruktūrą vertinimus, o apibendrintą jų atstovaujamos įstaigos visu analizuojamu laikotarpiu tekusių infrastruktūrinio pobūdžio investicijų vertinimą (įvairiais požūriais – tinkamumo, pakankamumo, efektyvumo ir poveikio). Vykdytų apklausų klausimynai pateikiami prieduose (žr. 5 priedas. Anketinių apklausų klausimynai). Siekiant, kad respondentų atsakymai būtų kuo labiau korektiški, įvadiniame vertinimo etape buvo planuota stebėsenos duomenų analizės pagrindu nustatyti, kokių analizuojamų priemonių investicijomis pasinaudojo atskiri tos pačios respondentų grupės subjektai, ir panašiausius respondentus jungti į atskirus pogrupius, kuriems būtų siunčiami atskiri klausimynai su pritaikyta preambule (identifikuotomis analizuojamomis investicijomis). Nepaisant to, sudarytos investicijų į švietimo infrastruktūrą matricos atskleidė, kad egzistuoja didelė priemonių, kurių lėšomis pasinaudojo atskiri subjektai, rinkinių įvairovė, todėl daugeliu atvejų negalima išskirti kelių gautų investicijų atžvilgiu panašiausių respondentų grupių pogrupių ir tolimesnėje analizėje subjektai nėra skirstomi į pogrupius.

Anketinių apklausų vykdymui buvo pasitelkiama automatizuota internetinė apklausų vykdymo sistema Survey Monkey©. Siekiant užtikrinti apklausų reprezentatyvumą, respondentams du kartus buvo siunčiami priminimai užpildyti apklausų klausimynus, susisiekiama ir primenama kitomis ryšio priemonėmis

(telefonu). Nepaisant to, kai kurių respondentų grupių – kolegijų, universitetų, verslo įmonių atstovų – anketinių apklausų atsakomumo lygis netenka reprezentatyvumo reikalavimų (faktinis atsakomumo lygis buvo žemesnis nei reikalingas, siekiant apklausos rezultatus taikyti visai tyrimo populiacijai su ne mažiau kaip 90 proc. patikimumu ir ne didesne nei 10 proc. paklaida). Atsižvelgiant į tai, šių respondentų grupių atsakymuose vyraujančias tendencijas reikėtų vertinti atsargiai. Detali informacija apie anketinių apklausų respondentų grupes ir jų pogrūpius, imtis ir atsakomumo lygį pateikta 4 lentelėje.

Anketinių apklausų rezultatai pasitelkti vertinant investicijų į švietimo infrastruktūrą tinkamumą (atsakant į 4 ir 8 vertinimo klausimus), pakankamumą ir efektyvumą (atsakant į 2 vertinimo klausimą) bei poveikį (atsakant į 5 ir 9 vertinimo klausimus), investicijų į MTEPI infrastruktūrą tinkamumą (atsakant į 6 vertinimo klausimą), pakankamumą ir efektyvumą (atsakant į 2 vertinimo klausimą) bei poveikį (atsakant į 7 ir 9 vertinimo klausimus).

4 LENTELĖ. ANKETINIŲ APKLAUSŲ PARAMETRAI

EIL. NR.	RESPONDENTŲ GRUPĖ	VYKDYMO LAIKOTARPIS	BENDRA IMTIS	ATSAKIUSIŲJŲ SKAIČIUS	REIKIAMAS ATSAKOMUMO LYGIS ⁶	FAKTINIS ATSAKOMUMO LYGIS
1.	Ikmokyklinio ugdymo programas vykdančių įstaigų atstovai	2021 m. kovo 16 d. – balandžio 30 d.	275	163	20 proc.	59 proc.
2.	Bendrojo ugdymo mokyklų atstovai	2021 m. kovo 17 d. – gegužės 17 d.	850	458	8 proc.	54 proc.
3.	Neformaliojo vaikų švietimo programas vykdančių įstaigų atstovai	2021 m. kovo 16 d. – balandžio 30 d.	99	55	41 proc.	55 proc.
4.	Profesinio mokymo įstaigų atstovai	2021 m. kovo 16 d. – gegužės 7 d.	61	35	54 proc.	57 proc.
5.	Kolegijų atstovai	2021 m. kovo 16 d. – gegužės 27 d.	12	8	92 proc.	67 proc.
6.	Universitetų atstovai	2021 m. balandžio 28 d. – gegužės 27 d.	13	11	92 proc.	85 proc.
7.	Mokslo ir studijų institucijų bei klasterių atstovai ⁷	2021 m. balandžio 28 d. – birželio 2 d.	28	24	75 proc.	86 proc.
8.	Verslo subjektų atstovai	2021 m. balandžio 28 d. – gegužės 21 d.	260	46	21 proc.	17 proc.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

PUSIAU STRUKTŪRUOTI INTERVIU. Naudojantis iš anksto paruoštu klausimynu ir atsižvelgiant į respondentų galimybes detaliau nagrinėti konkrečius tematinis aspektus, apie kuriuos respondentas turi daugiau informacijos ar nori pasisakyti papildomai, 2021 m. birželio 4 d. – 2021 m. birželio 18 d. laikotarpiu buvo atlikta 20 pusiau struktūruotų interviu su BUM atstovais – BUM vadovais, laikinai direktoriaus pareigas einančiais arba direktoriaus pavaduotojo ugdymui pareigas einančiais asmenimis (žr. 4 priedas. Interviu respondentų sąrašas).

BUM pasirinkimui interviu buvo numatyti keli atrankos kriterijai. Visų pirma, BUM turėjo būti gavusi ES investicijų savo infrastruktūrai analizuojamu 2004–2020 m. laikotarpiu: esant dideliame mokyklų

⁶ Nustatytas, remiantis mažiausiu atsakymų skaičiumi, reikalingu siekiant apklausos rezultatus taikyti visai tyrimo populiacijai su ne mažiau kaip 90 proc. patikimumu ir ne didesne nei 10 proc. paklaida (socialiniuose moksluose priimtinas minimalus reprezentatyvumo lygis).

⁷ Kaip anksčiau minėta, klasteriai ataskaitoje apibrėžiami kaip įmonių ir (arba) mokslo ir studijų institucijų bei kitų subjektų laisvanoriška santalka, funkcionuojanti partnerystės principu, kurios nariai, veikdami kartu siekia padidinti sukuriama pridėtinę vertę. Tyrimo metu buvo išsiųstos anketinės apklausos 8 klasterių koordinatoriams, iš kurių 6 atsakė į anketinės apklausos klausimyną. Visais atsakymais anketinių apklausų atvejais klasterio koordinatoriai buvo privatūs verslo subjektai.

pasirinkimui, pirmenybė buvo teikiama daugiau investicijų atitinkamu laikotarpiu gavusiai BUM. Antra, atsižvelgiant į BUM optimizacijos kontekstą Lietuvoje, interviu pasirinktos BUM turėjo būti reorganizacijos būdu integravusios kitas BUM, kurioms analizuojamu laikotarpiu taip pat buvo skirta ES fondų lėšų infrastruktūrai. Trečia, siekiant kuo didesnės BUM aprėpties apskričių ir savivaldybių atžvilgiu, interviu buvo pasirinkta po 2 BUM iš kiekvienoje šalies apskrityje esančių 2 skirtingų savivaldybių. Reikia pažymėti, jog Marijampolės apskrities atveju nepavyko remtis trečiuoju kriterijumi, kadangi analizuojamu laikotarpiu ES investicijas gavusių ir kitas BUM integravusių įstaigų buvo tik dvi (Šakių r. ir Vilkaviškio r. savivaldybėse), iš kurių vienoje BUM šiuo metu vykdomas mokyklos direktoriaus konkursas, o laikinai vadovo pareigas einantis asmuo stokoja institucinės atminties. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, interviu buvo pasirinkta BUM iš kitos (Tauragės) apskrities. Interviu metu buvo aptartas reorganizacijos procesas, į respondentų atstovaujamas BUM integruotos įstaigos, ES investicijų tinkamumas ir pakankamumas BUM poreikių kontekste, ES investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos infrastruktūros naudojimo efektyvumas ir tvarumas, integruotų BUM infrastruktūros naudojimo iššūkiai, ateities investicijų poreikis (atsakant į **2 ir 4 vertinimo klausimus**).

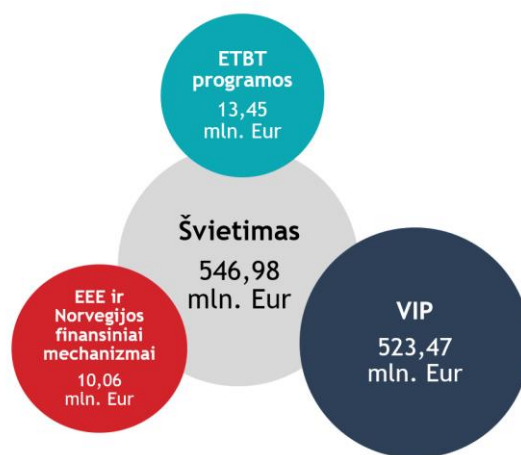
INTERVENCIJŲ LOGIKOS ANALIZĖ. Intervencijų logikos analizė apėmė ES fondų lėšomis finansuotų priemonių tikslų, uždavinių, intervencijų, produktų ir indėlių analizę, siekiant rekonstruoti investicijų į įvairių lygmenų švietimo ir MTEPI infrastruktūrą intervencijų logiką bei nustatyti jos sąsajas su pagrindiniais švietimo ir MTEPI plėtros tikslais. Intervencijų logikos analizė buvo pasitelkta vertinant investicijų į infrastruktūrą tinkamumą (atsakant į **4 ir 8 vertinimo klausimus**) ir atliekant teorija grįstą poveikio vertinimą (atsakant į **5, 6, 7 ir 9 vertinimo klausimus**).

METAANALIZĖ IR EKSPERTINIS VERTINIMAS. Metaanalizė apėmė vertinimo metu surinktos informacijos analizę ir apibendrinimą (atsakant į **2, 5, 7, 9 - 13 vertinimo klausimus**), o ekspertinis vertinimas – atsakymų į vertinimo klausimus bei rekomendacijų formulavimą, remiantis apibendrinta informacija ir ekspertine patirtimi (atsakant į **visus vertinimo klausimus**).

3. VERTINIMO REZULTATAI. KITI INVESTICIJŲ Į MTEPI IR ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ FINANSAVIMO ŠALTINIAI

Įvairių lygmenų švietimo ir MTEPI infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo projektai buvo remiami ne tik ES fondų, bet ir kitų finansavimo šaltinių investicijomis. Šiame poskyryje analizuojamos investicijos apima užsienio donorų finansuojamas ir Lietuvoje įgyvendinamas programas, daugiašales iniciatyvas, nukreiptas į teritorinį bendradarbiavimą.

Konkrečiai, toliau analizuojami **Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo programų (toliau – ETBT programų), Valstybės investicijų programų (toliau – VIP) ir Europos ekonominės erdvės (toliau – EEE) ir Norvegijos finansinių mechanizmų** 2004–2020 m. laikotarpiu finansuoti švietimo infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo projektai, prisidėję prie švietimo prieinamumo užtikrinimo, kokybės gerinimo ir poreikių atitikties didinimo. Pasitelkiant minėtus finansavimo šaltinius, 2004–2020 m. laikotarpiu Lietuvoje buvo įgyvendinti **švietimo infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo projektai**, kuriems skirta apie 70 proc. (arba apie **547 mln. Eur iš 800 mln. Eur**) visų iš kitų, nei ES fondai, finansavimo šaltinių gautų investicijų. Pastebėtina, kad beveik 96 proc. (arba šiek tiek daugiau nei **523 mln. Eur**) visų švietimo infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui skirtų lėšų buvo paskirta pagal VIP programas, o likę 4 proc. pasiskirstė ganėtinai tolygiai tarp ETBT programų (apie **13,5 mln. Eur**) bei EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų (apie **10 mln. Eur**) skirtų investicijų (žr. 3 paveikslas).

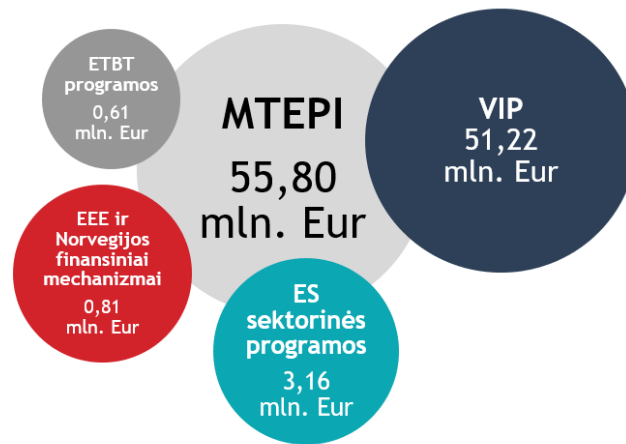

3 PAVEIKSLAS. KITI FINANSAVIMO ŠALTINIAI, SKIRTI 2004–2020 M. VYKDYTIEMS ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS IR (AR) ATNAUJINIMO PROJEKTAMS

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

Kartu su minėtais finansavimo mechanizmais, **MTEPI infrastruktūros plėtrą ir (ar) atnaujinimą 2004–2020 m. laikotarpiu rėmė trys ES sektorinės programos** – Šeštoji bendroji mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos programa (toliau – BP6), Septintoji bendroji mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos programa (toliau – BP7) ir programa „Horizontas 2020“. Analizuojamu 2004–2020 m. laikotarpiu **Lietuvoje buvo įgyvendinti MTEPI infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo projektai**, kurie pritraukė 7 proc. (arba šiek tiek mažiau nei **56 mln. Eur iš**

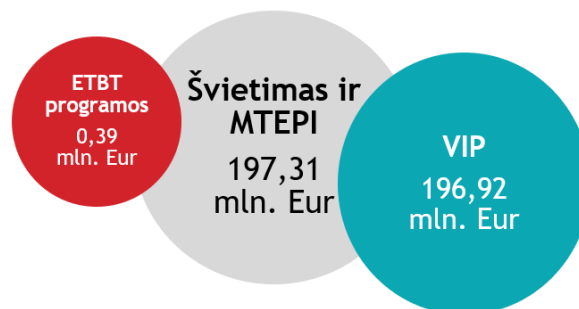
800 mln. Eur) visų iš minėtų finansavimo šaltinių gautų investicijų. Apie 92 proc. (arba šiek tiek daugiau nei **51 mln. Eur**) šių investicijų buvo skirta pagal VIP programas, o beveik 6 proc. (arba **3 mln. Eur**) gauta iš BP6, BP7 ir programos „Horizontas 2020“. Likę 2 proc. išsiskirstė tarp ETBT programos (**0,6 mln. Eur**) ir EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų (**0,8 mln. Eur**) skirtų lėšų (žr. 4 paveikslas).

4 PAVEIKSLAS. KITI FINANSAVIMO ŠALTINIAI, SKIRTI 2004–2020 M. VYKDYTIEMS MTEPI INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS IR (AR) ATNAUJINIMO PROJEKTAMS

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

Analizuojant plataus profilio organizacijas, tokias kaip universitetai, **investicijas, skirtas švietimo infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui, sunku atskirti nuo MTEPI gebėjimų didinimui skirtų išteklių**. Siekiant studijų, mokslo ir inovacijų sinergijos, dažnai infrastruktūros projektai tiesiogiai prisidėjo prie abiejų sričių infrastruktūros gerinimo. Jiems teko apie ketvirtadalis (arba beveik **197 mln. Eur iš 451 mln. Eur**) visų analizuojamų kitų, nei ES fondai, šaltinių investicijų. Iš jų, beveik visa suma buvo skirta pagal VIP programą, o likę 0,02 proc. (arba vos **0,4 mln. Eur**) gauti iš ETBT programų (žr. 5 paveikslas).

5 PAVEIKSLAS. KITI FINANSAVIMO ŠALTINIAI, SKIRTI 2004–2020 M. VYKDYTIEMS ŠVIETIMO IR MTEPI INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS IR (AR) ATNAUJINIMO PROJEKTAMS

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

3.1 poskyryje apžvelgiamas **švietimo infrastruktūrai tenkančių lėšų pasiskirstymas įvairiais pjūviais**: pagal investicinių programų tipus, atskiras programas, švietimo lygmenis, naudos gavėjų apskritis ir laikotarpius. 3.2 poskyryje pateikiama **MTEPI infrastruktūros lėšų pasiskirstymo apžvalga**, kurioje įvertintos gautų lėšų aprėptis ir apimtis. Projektai, prisidėję ir prie švietimo, ir prie MTEPI infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo, nurodomi kaip **kompleksinės infrastruktūros projektai**, ir yra pristatomi 3.3 poskyryje.

3.1 NE ES FONDŲ INVESTICIJOS Į ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ

3.1.1 PASISKIRSTYMAS PAGAL INVESTICINIŲ PROGRAMŲ TIPUS

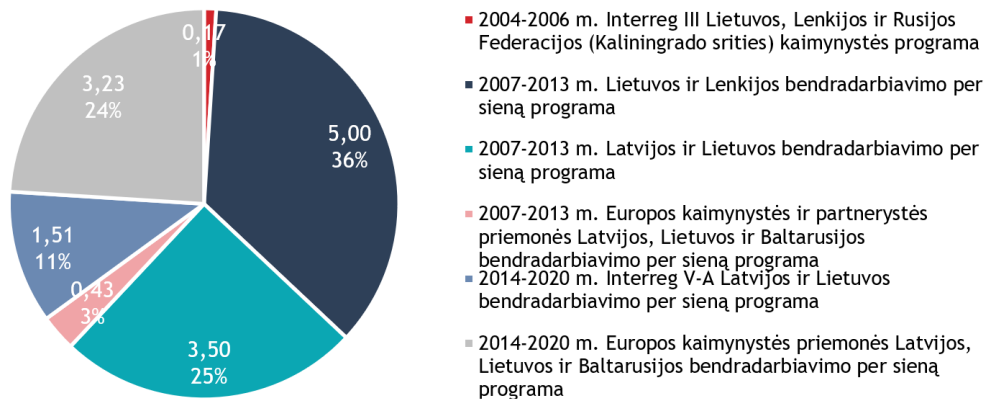
2004–2020 m. laikotarpiu dalis švietimo infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo projektų buvo finansuoti **ETBT programų, EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų ir VIP lėšomis**. Didžiausia dalis minėtų šaltinių investicijų (beveik 96 proc. arba apie **524 mln. Eur**) į švietimo infrastruktūrą buvo finansuotos pagal VIP. Dėl didelės VIP tikslų aprėpties, šios programos lėšomis buvo investuota į įvairaus tipo infrastruktūrą visuose švietimo lygmenyse – **ir į pastatus ar patalpas, ir į fizinę, ir IT įrangą**. Ypatingas dėmesys VIP analizuojamuoju laikotarpiu buvo skirtas bendrojo ugdymo mokyklų (toliau – BUM) ir aukštųjų mokyklų (toliau – AM) pastatų renovavimo darbams bei mokymo proceso kompiuterizavimui ir informacinių sistemų optimizavimui. Santykinai maža dalis (daugiau nei 2 proc. arba šiek tiek mažiau nei **14 mln. Eur**) 2004–2020 m. laikotarpio minėtų finansavimo šaltinių investicijų buvo įgyvendinta pagal ETBT programą. Dar mažesnė investicijų dalis (1,8 proc. arba apie **10 mln. Eur**) buvo paskirta iš EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų.

3.1.2 PASISKIRSTYMAS PAGAL ATSKIRAS PROGRAMAS

Detalesnė informacija apie finansavimo šaltinius atskleidžiama analizuojant **atskiras programas ir jų remiamus subjektus Lietuvoje**. ETBT programos švietimo infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo projektams Lietuvoje skyrė kiek mažiau nei **14 mln. Eur** visu 2004–2020 m. laikotarpiu. Santykinai mažiausias dėmesys švietimo infrastruktūrai buvo skirtas Interreg III Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos (Kaliningrado srities) kaimynystės 2004–2006 m. programoje, kuri finansavo tik du švietimo infrastruktūros projektus Alytaus ir Marijampolės kolegijose. Siekiant plėtoti Lietuvos, Lenkijos ir Kaliningrado srities pasienio regiono pedagogų, studentų ir moksleivių bendradarbiavimą, kolegijose buvo atnaujinta kompiuterinė įranga ir sukurtos mokomosios duomenų bazės. Santykinai mažai (3 proc. arba šiek tiek daugiau nei **0,4 mln. Eur**) švietimo infrastruktūrai buvo skirta iš 2007–2013 m. Europos kaimynystės ir partnerystės priemonės Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos bendradarbiavimo per sieną programos, finansavusios du projektus Alytaus rajono gimnazijose. Abu projektai siekė prisidėti prie aktyvesnio glaudaus bendradarbiavimo tarp Alytaus ir Gardino švietimo įstaigų bei skatinti sveiką mokinių gyvenimą sporto pagalba, įrengiant kompleksinius sporto aikštynus ir aprūpinant BUM nauja sporto įranga. Maždaug dešimtadalis (arba **1,5 mln. Eur**) visų ETBT programų lėšų buvo skirta iš 2014–2020 m. Interreg V-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programos. Kaip vienas iš šios programos pagrindinių tikslų yra išskiriamas integracijos darbo rinkoje skatinimas ir darbo jėgos mobilumo rėmimas, sujungiant tarpvalstybines darbo rinkas. Darbo jėgos judumo ir užimtumo prioritetai atsispindi ir finansuotuose švietimo infrastruktūros projektuose – daugiau kaip pusė projektų rėmė praktinių įgūdžių lavinimo bazių plėtrą ir (ar) atnaujinimą PMĮ ir skatino didesnę aukštojo koleginio išsilavinimo atitiktį darbo rinkos poreikiams (žr. 6 paveikslas).

2004–2020 m. laikotarpiu didžioji dauguma ETBT programų skirtų investicijų į švietimo infrastruktūrą buvo įgyvendinta pagal 2007–2013 m. Lietuvos ir Lenkijos bei Lietuvos ir Latvijos bei 2014–2020 m. Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos bendradarbiavimo per sieną programas. **Šių programų investicijos į**

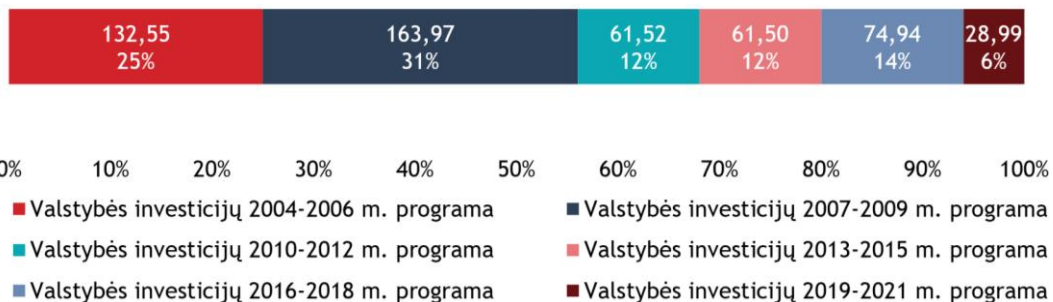
švietimo infrastruktūrą sudarė apie 3 proc. (arba šiek tiek mažiau nei 12 mln. Eur) visų švietimo infrastruktūros plėtrai skirtų lėšų iš analizuojamų alternatyvių finansavimo šaltinių. 2007–2013 m. Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimo per sieną programos skirtos investicijos sudarė šiek tiek daugiau nei trečdalį (arba apie 5 mln. Eur) visų ETBT programų skirtų lėšų. Šios programos pagrindu buvo vystyti pastatų energetinio efektyvumo didinimo ir sporto infrastruktūros plėtros projektai Alytaus ir Marijampolės rajonų BUM, PMĮ ir suaugusiųjų švietimo įstaigose. Po maždaug ketvirtadalį visų ETBT programų lėšų buvo skirta įgyvendinant 2007–2013 m. bei Lietuvos ir Latvijos bei 2014–2020 m. Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos programas. Pirmosios programos, skyrusios apie 3,5 mln. Eur švietimo infrastruktūrai, įgyvendinimo metu buvo finansuota švietimo įstaigų patalpų renovacija, specializuotos programinės įrangos įsigijimas bei interneto svetainių ir elektorinių duomenų bazių kūrimas. Didžioji dauguma šios paramos naudos gavėjų Lietuvoje buvo AM ar PMĮ. Stiprinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą, vėlesniojo laikotarpio Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos bendradarbiavimo per sieną programa skyrė apie 3,2 mln. Eur socialinės įtraukties stiprinimo ir sveikos gyvensenos gebėjimų gerinimo projektams Alytaus ir Vilniaus apskrityse. Šių projektų metu buvo kuriama moderni etnokultūrinė aplinka, atnaujinamos laboratorijos su šiuolaikiška robotikos įranga bei įrengtos modernios žaidimų, sporto ir poilsio aikštelės. (žr. 6 paveikslas).

6 PAVEIKSLAS. ATSKIRŲ EUROPOS TERITORINIO BENDRADARBIAVIMO PER SIENĄ PROGRAMŲ FINANSAVIMO APIMTYS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

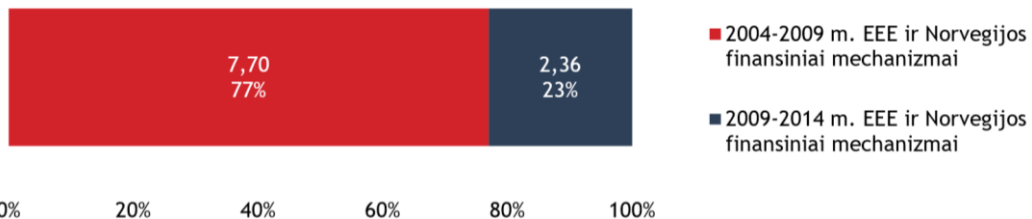
2004–2020 m. laikotarpio VIP, išskiriančios investicijų prioritetus 2 m., skyrė **nuo maždaug 30 mln. Eur iki daugiau nei 160 mln. Eur švietimo infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui**. Mažiausiai dėmesio švietimo infrastruktūrai skirta paskutiniaisiais analizės metais (2019–2021 m. VIP), kuomet švietimo infrastruktūros plėtra ir (ar) atnaujinimas paremti beveik **29 mln. Eur** (arba 5 proc. visų VIP skirtų lėšų). Daugiausia paramos sulaukta įgyvendinant 2004–2006 m. VIP ir 2007–2009 m. VIP, kurių lėšomis į švietimo infrastruktūrą investuota atitinkamai beveik **133 mln. Eur** (arba ketvirtadalis visų VIP skirtų lėšų) ir **164 mln. Eur** (arba trečdalis visų VIP lėšų) (žr. 7 paveikslas).

7 PAVEIKSLAS. ATSKIRŲ VALSTYBĖS INVESTICIJŲ PROGRAMŲ FINANSAVIMO APIMTYS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

Analizuojamuoju laikotarpiu prie švietimo infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo prisidėjo ir **EEE ir Norvegijos finansiniai mechanizmai, tačiau jie sudarė santykinai mažiausią dalį** alternatyvių finansavimo šaltinių skirtų investicijų (apie **10 mln. Eur** arba 3 proc. visų lėšų). Daugiau nei trys ketvirtadaliai (arba **7,7 mln. Eur**) visų programos lėšų švietimo infrastruktūrai buvo skirta 2004–2009 m. laikotarpiu. Didžiausios finansinės paramos iš EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų sulaukę projektai skatino jaunimo neformaliojo švietimo plėtrą ir sporto aikštynų įrengimą BUM. Tuo tarpu 2009–2014 m. laikotarpiu EEE ir Norvegijos finansiniai mechanizmai skyrė apie **2,4 mln. Eur** BUM ir ikimokyklinio švietimo įstaigoms. Visa gauta parama buvo skirta sveikatos kabinetų savivaldybių ugdymo įstaigose modernizavimo darbams, taip siekiant pagerinti sveikatos paslaugų tinklą švietimo įstaigose. (žr. 8 paveikslas).

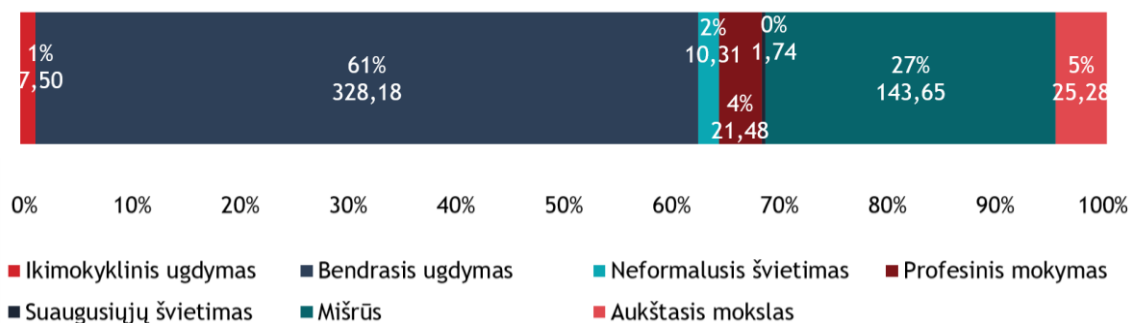

8 PAVEIKSLAS. ATSKIRŲ EUROPOS EKONOMINĖS ERDVĖS IR NORVEGIJOS FINANSINIŲ MECHANIZMŲ FINANSAVIMO APIMTYS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

3.1.3 PASISKIRSTYMAS PAGAL ŠVIETIMO LYGMENIS

Detali 2004–2020 m. laikotarpio ETBT programų, VIP ir EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų investicijų gavėjų Lietuvoje analizė atskleidžia itin **fragmentišką apimčių pasiskirstymą tarp įvairių švietimo lygmenų**. 61 proc. (arba apie **328 mln. Eur**) visų investicijų parėmė BUM vykdytus švietimo infrastruktūros projektus. Švietimo infrastruktūros tobulinimo projektai PMĮ ir AM sulaukė apie 4-5 proc. (arba, atitinkamai, **daugiau nei 21 mln. Eur** ir **daugiau nei 25 mln. Eur**) visų alternatyvių finansavimo šaltinių lėšų. Visiems kitiems švietimo lygmenims teko mažiau nei 2 proc. visų investicijų – neformalusis ugdymas sulaukė **10,3 mln. Eur** investicijų, ikimokykliniam ugdymui skirta **7,5 mln. Eur**, suaugusiųjų švietimas gavo tik **1,74 mln. Eur** investicijų. Šios finansavimo apimtys **proporcingai atitinka per analizuojamąjį laikotarpį paremtų projektų skaičių**. 2004–2020 m. laikotarpiu buvo paremtas 919 projektas, vykdytas BUM, 84 PMĮ projektai, 68 AM infrastruktūros projektai, 52 neformaliojo švietimo projektų, 8 ikimokyklinio ugdymo projektai ir tik vienas didelės apimties suaugusiųjų švietimo įstaigos infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo projektas (žr. 9 paveikslas).

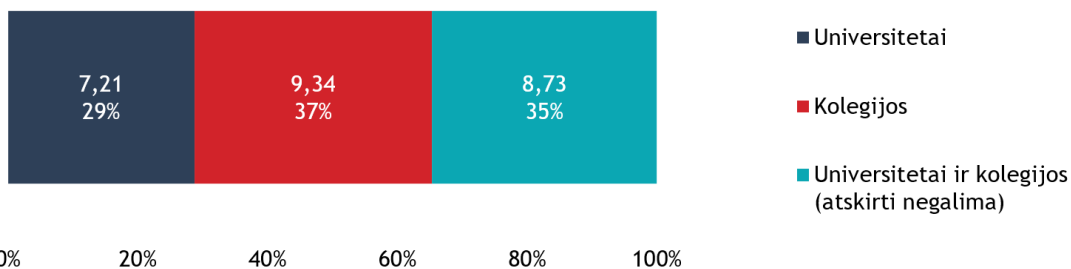

9 PAVEIKSLAS. KITŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL ŠVIETIMO LYGMENIS (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

Svarbu paminėti, kad **tiksliai kiekvienam švietimo lygmeniui skirtus investicijų mastus sunku apskaičiuoti dėl projektų, vykdytų keliuose švietimo lygmenyse** – investicijos skirtos šiems projektams priskirtos prie *Mišrūs* kategorijos 9 paveiksle. Iš 661 analizuojamųjų projektų, prie šios kategorijos buvo priskirtas 97 projektas ir jie sulaukė net 27 proc. (arba šiek tiek mažiau nei **144 mln. Eur**) visų alternatyvių finansavimo šaltinių investicijų. Net 86 projektai, priskirti prie *Mišrūs* kategorijos, buvo įgyvendinti pagal VIP programas ir siekė gerinti ikimokyklinio, BUM ir AM kokybę bei prieinamumą.

Dėl studijų, mokslo ir inovacijų sinergijos siekio, kiek daugiau nei 28 proc. (arba kiek daugiau nei **7 mln. Eur**) minėtų finansavimo šaltinių lėšų, skirtų AM infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui, teko universitetuose vykdytiems projektams. 37 proc. (arba **kiek daugiau nei 9 mln. Eur**) investicijų rėmė aukštąjį koleginių išsilavinimą teikiančių įstaigų veiklą, o nacionalinio lygmens projektams, kurie skyrė lėšas ir universitetams, ir kolegijoms, atiteko apie 35 proc. visų alternatyvių finansavimo šaltinių investicijų į AM infrastruktūrą (žr. 10 paveikslas).

10 PAVEIKSLAS. KITŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS AUKŠTOJO MOKSLO ĮSTAIGŲ INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (MLN. EUR)

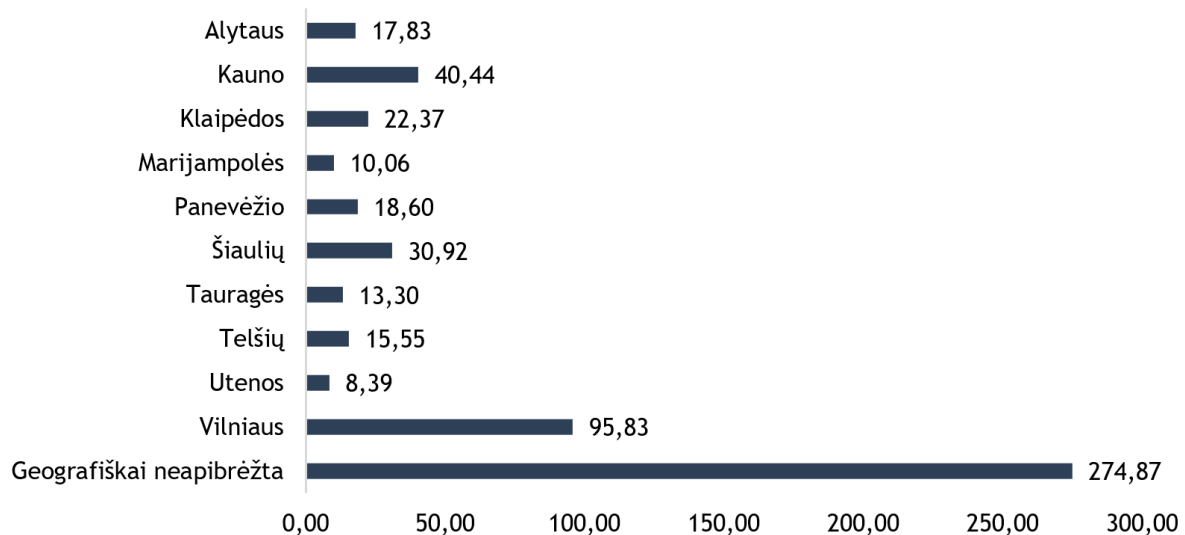
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

3.1.4 PASISKIRSTYMAS PAGAL APSKRITIS

2004–2020 m. laikotarpiu **daugiausia investicijų į švietimo infrastruktūrą atiteko projektams, kuriuose naudos gavėjai geografiškai nėra išskirstyti dėl nacionaliniu lygmeniu vykdytų projektų pobūdžio arba viešai prieinamų duomenų stokos**. Visi 110 švietimo infrastruktūros projektų, priskirtų šiai kategorijai, buvo įgyvendinti pagal VIP ir jiems skirta apie **275 mln. Eur** (arba pusė visų minėtų finansavimo šaltinių investicijų švietimo infrastruktūrai). Į geografiškai neapibrėžtų projektų kategoriją įtraukti ir nacionaliniu lygmeniu vykdyti projektai, kurie skatino įvairių švietimo lygmenų tarpusavio integraciją ir mokymosi metodų modernizavimą – pavyzdžiui, kuriant Atvirą informavimo, konsultavimo, orientavimo sistemą (AIKOS) ar plečiant IT infrastruktūrą, reikalingą Lietuvos akademinėms bibliotekoms tinklui. Tačiau, didžioji dauguma šiai kategorijai priskirtų projektų yra pagal VIP vykdyti projektai, kurių investicijų recipientų neįmanoma geografiškai išskirstyti dėl viešai prieinamų duomenų trūkumo. Pavyzdžiui, beveik visose VIP programose buvo minimi „Švietimo įstaigų modernizavimo programos įgyvendinimas“, „Mokytojų darbo vietų kompiuterizavimas“ bei „Ilgalaikio turto švietimo įstaigoms įsigijimas“ projektai, kurių investicijas gavę subjektai buvo iš įvairių Lietuvos apskričių. Tačiau dėl informacijos apie konkrečius lėšas gavusius subjektus trūkumo regioninis šių VIP projektų lėšų pasiskirstymas nebuvo įmanomas.

Analizuojant projektus, kurių naudos gavėjai yra išskirti, pastebimas **investicijų susikoncentravimas didžiųjų Lietuvos miestų – Vilniaus, Kauno ir Šiaulių – apskrityse**. Vilniaus apskrityje esančios įvairaus lygmens švietimo įstaigos sulaukė beveik penktadalio (arba beveik **96 mln. Eur**) visų alternatyvių

finansavimo šaltinių lėšų. Tuo tarpu, Kauno apskrčiai skirta šiek tiek daugiau nei 7 proc. (arba **daugiau nei 40 mln. Eur**), o Šiaulių apskrčiai apie 6 proc. (šiek tiek mažiau nei **31 mln. Eur**) visų iš ETBT programų, EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų ir VIP įgyvendintų švietimo infrastruktūros projektų investicijų. Po šių trijų apskričių seka Klaipėdos apskritis, kuriai buvo skirta apie 4 proc. (arba daugiau nei **22 mln. Eur**) visų alternatyvių finansavimo šaltinių lėšų. Visų kitų apskričių švietimo infrastruktūros projektams buvo skirta apie 2–3 proc. (arba apie **10–20 mln. Eur**) visų investicijų 2004–2020 m. laikotarpiu (žr. 11 paveikslas).

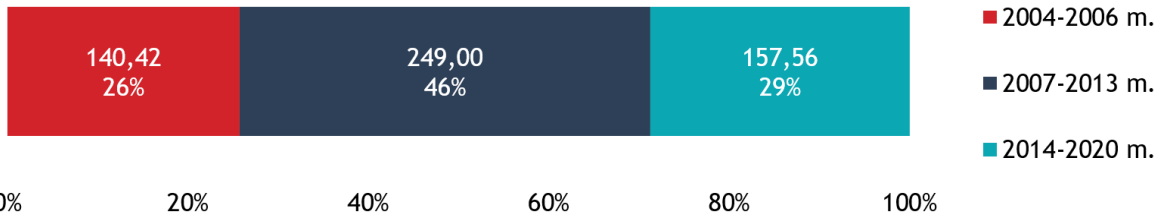
11 PAVEIKSLAS. KITŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL APSKRITIS (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

3.1.5 PASISKIRSTYMAS PAGAL LAIKOTARPIUS

2004–2020 m. laikotarpiu Lietuvoje buvo įgyvendinti **1 232 švietimo infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo projektai**, kurių pasiskirstymas tarp skirtingų finansavimo laikotarpių pavaizduotas 12 paveiksle. **Pirmuoju analizės laikotarpiu buvo įgyvendintas 391 projektas**, kuriems buvo paskirta kiek daugiau nei penktadalis (šiek tiek daugiau nei **140 mln. Eur**) visų švietimo infrastruktūros projektų lėšų⁸. Tuo tarpu **2007–2013 m. laikotarpiu buvo vykdyta beveik pusė analizuojamųjų projektų**, todėl gauta parama buvo didžiausia visoje imtyje – apie 46 proc. (arba šiek tiek mažiau nei **249 mln. Eur**) visų lėšų. Paskutiniu metu **2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu buvo įgyvendinti 146 projektai**, kurie apėmė apie trečdalį (arba apie **158 mln. Eur**) visos paramos.

⁸ 2004–2006 m. laikotarpiui priskirtina 2004–2009 m. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų programa.

12 PAVEIKSLAS. KITŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL FINANSAVIMO LAIKOTARPIUS (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

3.2 NE ES FONDŲ INVESTICIJOS Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ

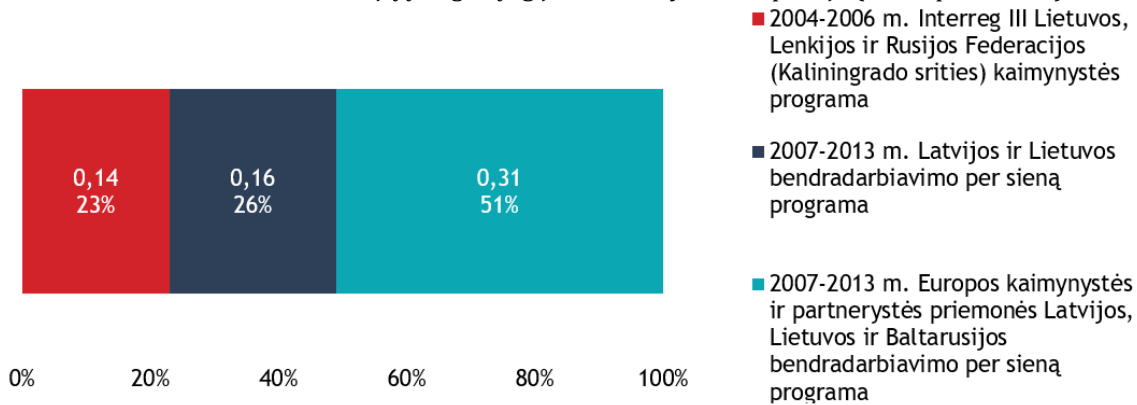
3.2.1 PASISKIRSTYMAS PAGAL INVESTICINIŲ PROGRAMŲ TIPUS

2004–2020 m. laikotarpiu dalis MTEPI infrastruktūros projektų buvo finansuoti **ETBT programų, ES sektorinių programų, EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų ir VIP** lėšomis. Kaip ir švietimo infrastruktūros projektuose, absoliuti dauguma lėšų (92 proc. arba kiek daugiau nei **51 mln. Eur**), skirtų MTEPI infrastruktūros projektams, buvo finansuotos pagal VIP. ES sektorinės programos taip pat buvo svarbus MTEPI investicijų šaltinis. BP6, BP7 ir programa „Horizontas 2020“ MTEPI infrastruktūros tobulinimui 2004–2020 m. laikotarpiu skyrė 6 proc. (arba apie **3 mln. Eur**) visų analizuojamų alternatyvių finansavimo šaltinių lėšų. Likusių dviejų finansavimo šaltinių – EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų – investicijos sudarė tik apie 1 proc. (arba ne daugiau nei **1 mln. Eur**) visų analizuojamojo laikotarpio MTEPI infrastruktūros plėtrai skirtų lėšų.

3.2.2 PASISKIRSTYMAS PAGAL ATSKIRAS PROGRAMAS

Prie MTEPI infrastruktūros plėtros prisidėjo **trys ETBT programos** – 2004–2006 m. Interreg III Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos (Kaliningrado srities) kaimynystės programa, 2007–2013 m. Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programa ir 2007–2013 m. Europos kaimynystės ir partnerystės priemonės Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos bendradarbiavimo per sieną programa. Daugiau nei pusė (arba **0,3 mln. Eur**) investicijų į MTEPI infrastruktūrą buvo įgyvendinta pagal 2007–2013 m. Europos kaimynystės ir partnerystės priemonės Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos bendradarbiavimo per sieną programą. Šiomis investicijomis įgyvendintas vienas projektas Vilniaus universitete, kurio metu buvo siekiama pagerinti mokslo institucijų debesijos kompiuterijos bazę ir taip padaryti ją lengviau prieinamą verslo subjektams. Konsoliduojant Vilniaus ir Gardino regionų informacinių technologijų išteklius, buvo prisidedama prie inovacijų ir verslumo skatinimo. Apie penktadalį (arba **0,16 mln. Eur**) investicijų į MTEPI infrastruktūrą buvo įgyvendinta pagal 2007–2013 m. Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programą. Didžiausias šios programos paramos gavėjas buvo Šiaulių universitetas, kuris gautas lėšas skyrė

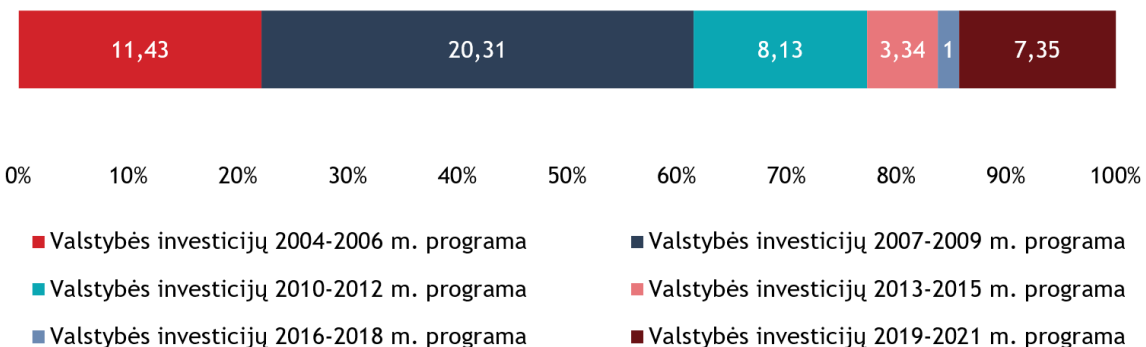
laboratorijų ir programinės įrangos atnaujinimui. Galiausiai, Interreg III Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos (Kaliningrado srities) kaimynystės 2004–2006 m. programos lėšomis buvo įgyvendinti du MTEPI infrastruktūros plėtros projektai, kuriems skirta apie 15 proc. (arba apie **0,14 mln. Eur**) visų Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo lėšų. Abu projektai finansavo duomenų bazės ir interneto portalo kūrimo ir vaizdo konferencijų įrangos įsigijimo iniciatyvas Klaipėdoje (žr. 13 paveikslas).

13 PAVEIKSLAS. ATSKIRŲ EUROPOS TERITORINIO BENDRADARBIAVIMO PER SIENĄ PROGRAMŲ FINANSAVIMO APIMTYS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

2004–2020 m. laikotarpio Valstybės investicijų programos **MTEPI infrastruktūros gerinimui skyrė nuo 0,7 mln. Eur iki daugiau nei 20 mln. Eur**, išlaikant panašų eiliškumą kaip ir švietimo infrastruktūrai skirtų investicijų pasiskirstyme. Daugiausia dėmesio MTEPI infrastruktūros plėtrai buvo skirta 2004–2006 m. bei 2007–2009 m. Valstybės investicijų programose, kurios skyrė atitinkamai **kiek daugiau nei 11 mln. Eur** (arba 22 proc. visų VIP lėšų MTEPI infrastruktūrai) ir šiek tiek daugiau nei **20 mln. Eur** (arba 40 proc. visų šio finansavimo šaltinio investicijų į MTEPI infrastruktūrą). Pastebėtina, kad mažiausiai paramos sulaukta įgyvendinant 2019–2021 m. Valstybės investicijų programą, kurios metu į MTEPI infrastruktūrą investuota apie **0,7 mln. Eur** (arba vos 1 proc. visų investicijų) (žr. 14 paveikslas).

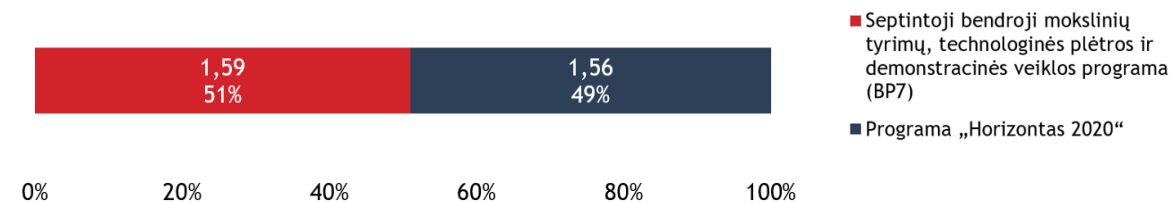

14 PAVEIKSLAS. ATSKIRŲ VALSTYBĖS INVESTICIJŲ PROGRAMŲ FINANSAVIMO APIMTYS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

MTEPI infrastruktūros plėtrą finansavo ir trys ES sektorinės programos – BP6, BP7 ir programa „Horizontas 2020“. Pagal BP6 programą buvo įgyvendinti 4 projektai, kuriuose vienas iš paramos gavėjų buvo subjektas Lietuvoje, tačiau tiksliai gautos paramos suma nėra prieinama. Ši programa parėmė duomenų valdymo infrastruktūros projektus Vilniaus universitete, Aplinkos apsaugos agentūroje, Kauno technologijų universitete ir Valstybinio mokslų tyrimo instituto Fizinių ir technologijos mokslų centre (FTMC). Kitų

dviejų ES sektorinių programų 2004–2020 m. laikotarpiu skirtos investicijų apimtys buvo beveik identiškos – BP7 programos įgyvendinimo metu skirta beveik **1,6 mln. Eur**, o programa „Horizontas 2020“ investuota apie **1,56 mln. Eur**. Tolygus finansavimo apimčių pasidalinimas atitinka panašų paremtų projektų skaičių – BP7 programa parėmė 17 projektų, o programa „Horizontas 2020“ skyrė paramą 20 projektų, kuriuose bent vienas naudos gavėjas buvo Lietuvoje esantis subjektas. Detalesnė šių programų skirtos paramos analizė atskleidžia **investicijų susikonglomeravimą svarbiausiose šalies mokslo ir inovacijų centruose**, susijusiuose su Vilniaus universitetu ir Kauno technologijos universitetu – šiose dviejose organizacijose iš analizuojamų 37 ES sektorinių programų paremtų projektų buvo įgyvendinti net 26 projektai (žr. 15 paveikslas).

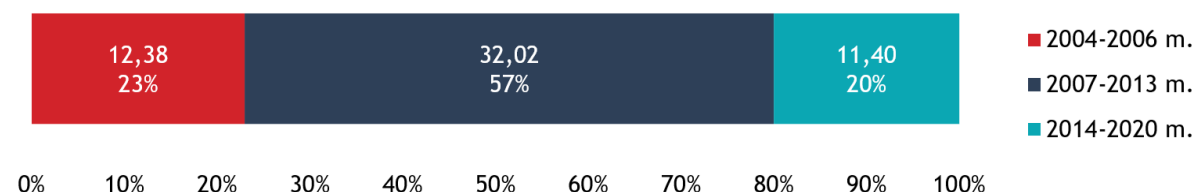
15 PAVEIKSLAS. ATSKIRŲ EUROPOS SĄJUNGOS SEKTORINIŲ PROGRAMŲ FINANSAVIMO APIMTYS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

Paskutinis alternatyvių finansavimo šaltinių finansuotas projektas buvo įgyvendintas pasitelkiant **2004–2009 m. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų investicijas**. Finansuotas projektas siekė prisidėti prie darnaus jūrų išteklių valdymo Lietuvos pakrantės zonoje, įdiegiant pažangiausias technologijas, skirtas jūros tyrimams, Klaipėdos universitete. Šiam projektui buvo skirta šiek tiek daugiau nei **0,8 mln. Eur**.

3.2.3 PASISKIRSTYMAS PAGAL LAIKOTARPIUS

2004–2020 m. laikotarpiu Lietuvoje buvo įgyvendinti **278 projektai**, kurių metu analizuojamų finansavimo šaltinių lėšos buvo investuojamos į MTEPI infrastruktūrą šalyje. **Pirmuoju analizės laikotarpiu** įgyvendintas 101 projektas, kuriems buvo paskirta kiek daugiau nei **12 mln. Eur** (arba 22 proc. visų MTEPI infrastruktūrai skirtų investicijų). **2007–2013 m. laikotarpiu** šaltinių indėlis siekė apie **32 mln. Eur** (arba 57 proc. visų lėšų), kuris buvo paskirstytas tarp 138 MTEPI infrastruktūros plėtros projektų. **2014–2020 m. finansiniu laikotarpiu** buvo įgyvendinta mažiausiai projektų (39) jiems skirta penktadalis viso 2004–2020 m. MTEPI infrastruktūros projektų biudžeto iš analizuojamų finansavimo šaltinių (arba **daugiau nei 11 mln. Eur**) (žr. 16 paveikslas).

16 PAVEIKSLAS. KITŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. PAGAL FINANSAVIMO LAIKOTARPIUS (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

3.3 NE ES FONDŲ INVESTICIJOS Į KOMPLEKSINĘ INFRASTRUKTŪRĄ

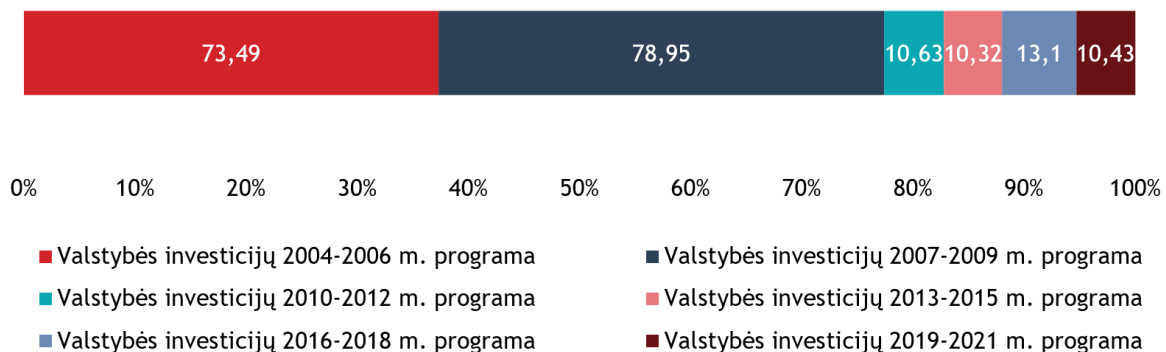
Analizuojant plataus profilio organizacijas, tokias kaip universitetai, **investicijas, skirtas švietimo infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui, sunku atskirti nuo MTEPI gebėjimų didinimui skirtų išteklių.** Siekiant studijų, mokslo ir inovacijų sinergijos, dažnai infrastruktūros projektai tiesiogiai prisidėjo prie abiejų sričių infrastruktūros gerinimo. Todėl šiame skyrelyje pateikiama informacija apie **kompleksinę – švietimo ir MTEPI sričiai priskiriamą – infrastruktūrą.**

3.3.1 PASISKIRSTYMAS PAGAL INVESTICINIŲ PROGRAMŲ TIPUS IR ATSKIRAS PROGRAMAS

2004–2020 m. laikotarpiu dalis kompleksinės infrastruktūros projektų buvo finansuoti ETBT programų ir VIP lėšomis. Kaip ir tik švietimo, ir tik MTEPI infrastruktūros projektuose, beveik visa suma (arba kiek daugiau nei **196,9 mln. Eur**), skirtų MTEPI infrastruktūros projektams, buvo finansuotos pagal VIP, ir tik 0,02 proc. (arba vos **0,4 mln. Eur**) gauti iš ETBT programų.

Prie kompleksinės infrastruktūros plėtros prisidėjo viena **ETBT programa** – 2007–2013 m. Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programa, kuri skyrė kiek mažiau nei 0,4 mln. Eur. Šiomis investicijomis įgyvendinti 4 projektai, kurių metu Vytauto Didžiojo, Klaipėdos ir Šiaulių universitetai daugiausia dėmesio skyrė laboratorijų įrengimui.

2004–2020 m. laikotarpio VIP **kompleksinės infrastruktūros gerinimui skyrė nuo 10 mln. Eur iki beveik 80 mln. Eur**, išlaikant panašų eiliškumą kaip ir tik švietimo ir tik MTEPI infrastruktūrai skirtų investicijų pasiskirstyme. Daugiausia dėmesio MTEPI infrastruktūros plėtrai buvo skirta 2004–2006 m. bei 2007–2009 m. VIP, kurios skyrė atitinkamai **kiek daugiau nei 73 mln. Eur** (arba 37 proc. visų VIP lėšų MTEPI infrastruktūrai) ir beveik **79 mln. Eur** (arba 40 proc. visų šio finansavimo šaltinio investicijų į MTEPI infrastruktūrą). Pastebėtina, kad mažiausiai paramos sulaukta įgyvendinant 2013–2015 m. ir 2019–2021 m. VIP, kurių metu į kompleksinę infrastruktūrą investuota kiek daugiau nei **10 mln. Eur** (arba po 5 proc. visų investicijų) (žr. 17 paveikslas).

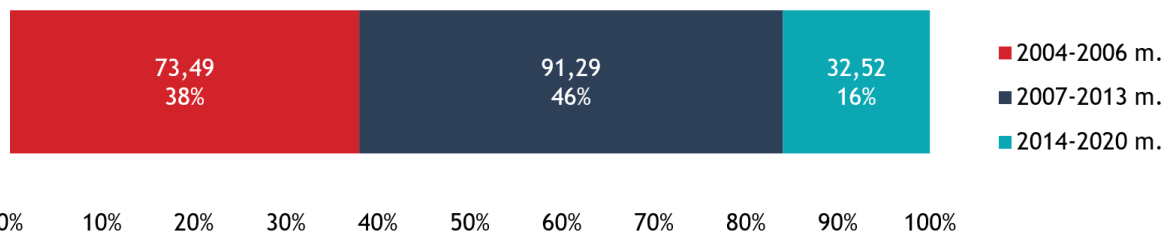

17 PAVEIKSLAS. ATSKIRŲ VALSTYBĖS INVESTICIJŲ PROGRAMŲ FINANSAVIMO APIMTYS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

3.3.2 PASISKIRSTYMAS PAGAL LAIKOTARPIUS

2004–2020 m. laikotarpiu Lietuvoje buvo įgyvendinti **196 projektai**, kurių metu analizuojamų finansavimo šaltinių lėšos buvo investuojamos į kompleksinę infrastruktūrą šalyje. **Pirmuoju analizės laikotarpiu** įgyvendinti 52 projektai, kuriems buvo paskirta kiek daugiau nei **73 mln. Eur** (arba 37 proc. visų kompleksinei infrastruktūrai skirtų investicijų). **2007–2013 m.** finansiniu laikotarpiu šaltinių indėlis siekė apie **91 mln. Eur** (arba 46 proc. visų lėšų), kuris buvo paskirstytas tarp 87 kompleksinės infrastruktūros plėtros projektų. **2014–2020 m. finansiniu laikotarpiu** buvo įgyvendinti 57 projektai, jiems skirta mažiau nei penktadalis viso 2004–2020 m. kompleksinės infrastruktūros projektų biudžeto iš analizuojamų finansavimo šaltinių (arba **kiek daugiau nei 32 mln. Eur**) (žr. 18 paveikslas).

18 PAVEIKSLAS. KITŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS KOMPLEKSINĖS INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. PAGAL FINANSAVIMO LAIKOTARPIUS (MLN. EUR)

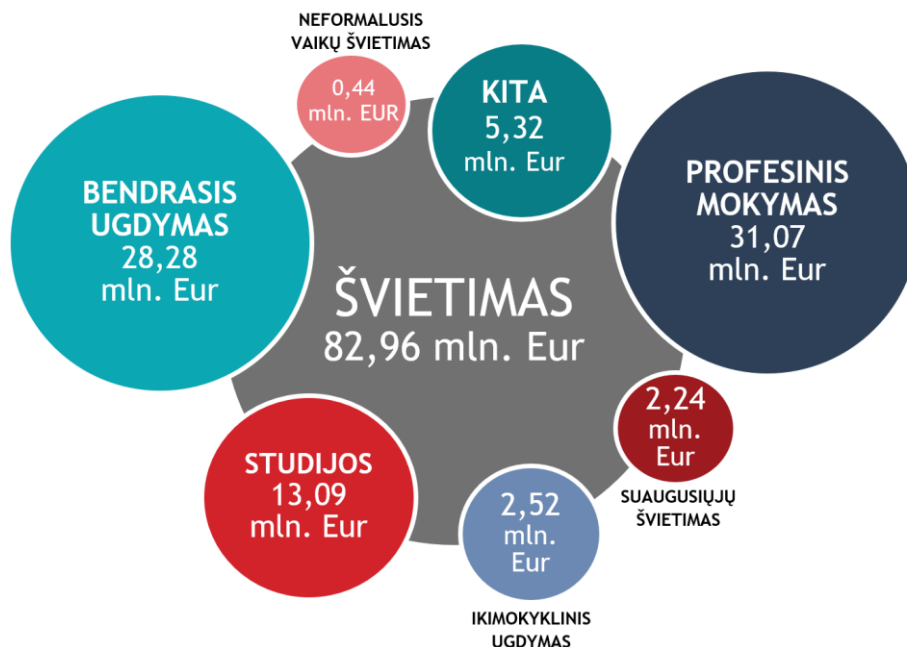
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

4. VERTINIMO REZULTATAI. ES FONDŲ INVESTICIJOS

4.1 ŠVIETIMO IR MTEPI INFRASTRUKTŪRAI TEKUSIOS ES FONDŲ INVESTICIJOS

Skirtingų laikotarpių (2004–2006 m., 2007–2013 m., 2014–2020 m.) ES fondų investicijomis buvo remiami įvairių lygmenų švietimo ir MTEPI infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo projektai. Šiame skyriuje pateikiamos bendros MTEPI ir švietimo infrastruktūrai (bendrai ir skirtingiems lygmenims) tekusios investicijos visu analizuojamu laikotarpiu.

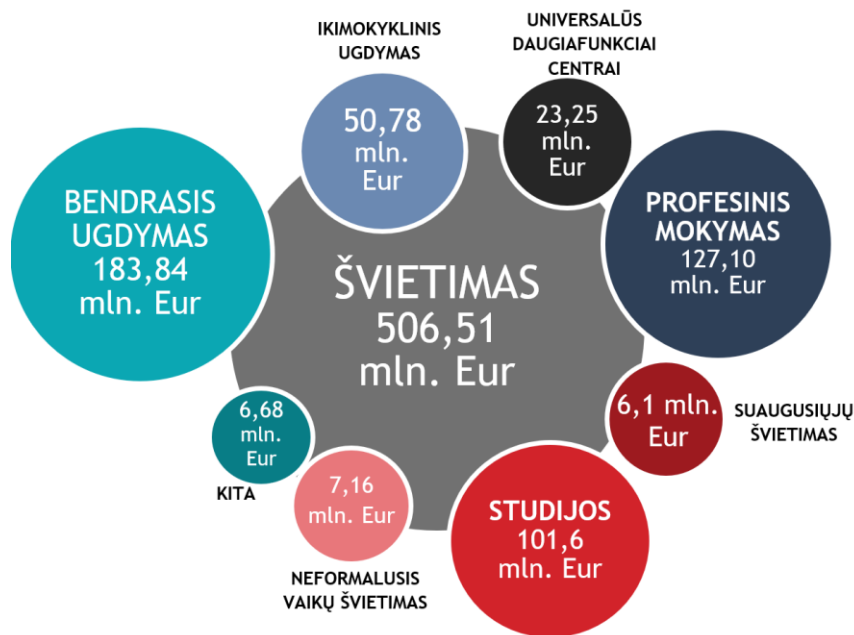
2004–2006 m. finansavimo laikotarpiu švietimo infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui skirta šiek tiek mažiau nei **83 mln. Eur**, iš kurių daugiau nei trečdalis (arba **31 mln. Eur**) atiteko profesinio mokymo įstaigoms. Beveik trečdalis visų investicijų buvo skirta bendrajam ugdymui (arba **28,28 mln. Eur**), o apie 15 proc. (arba **13 mln. Eur**) – aukštojo mokslo įstaigoms. Visi kiti švietimo lygmenys sulaukė ne daugiau nei 6 proc. (arba mažiau nei **5 mln. Eur**) visų 2004–2006 m. finansavimo laikotarpiu gautų ES fondų investicijų. Kategorija „Kita“, kuri sudarė 6 proc. (arba 5,32 mln. Eur), įtraukia 2004–2006 m. investicijas, nepriskirtas vienam konkrečiam švietimo lygmeniui ar tipui – investicijas į švietimo centrų infrastruktūrą bei reikalingą infrastruktūrą (žr. 19 paveikslas).

19 PAVEIKSLAS. 2004–2006 M. ES STRUKTŪRINIŲ FONDŲ INVESTICIJŲ Į ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL ŠVIETIMO SRITIS

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu švietimo infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui skirta šešis kartus daugiau ES fondų investicijų (arba apie **507 mln. Eur**) nei 2004–2006 m. finansavimo laikotarpiu. Pastebėtina, kad ypatingai išaugo paremtų bendrojo ugdymo mokyklų infrastruktūros projektų dalis, kuriai skirta daugiau nei trečdalis (arba **184 mln. Eur**) visų analizuojamojo laikotarpio investicijų. Antroje vietoje pagal finansuotų projektų apimtį buvo profesinis mokymas, kuris gavo mažesnę visų laikotarpio investicijų dalį, palyginus su praėjusiu laikotarpiu (apie 25 proc. visų laikotarpio lėšų arba **127 mln. Eur**). Aukštojo mokslo įstaigoms skirta ES finansavimo dalis siekė šiek tiek mažiau nei **102 mln. Eur**, o maždaug **pusė tiek** skirta ikimokyklinio ugdymo įstaigose vystytiems infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo projektams. Šiek tiek mažiau nei 5 proc. (arba **23 mln. Eur**) 2007–2013 m. finansavimo laikotarpio investicijų gavo universalūs daugiaviečiai centrai, o visų kitų švietimo lygmenų parama svyravo tarp **6 ir 7 mln. Eur** (žr. 20 paveikslas).

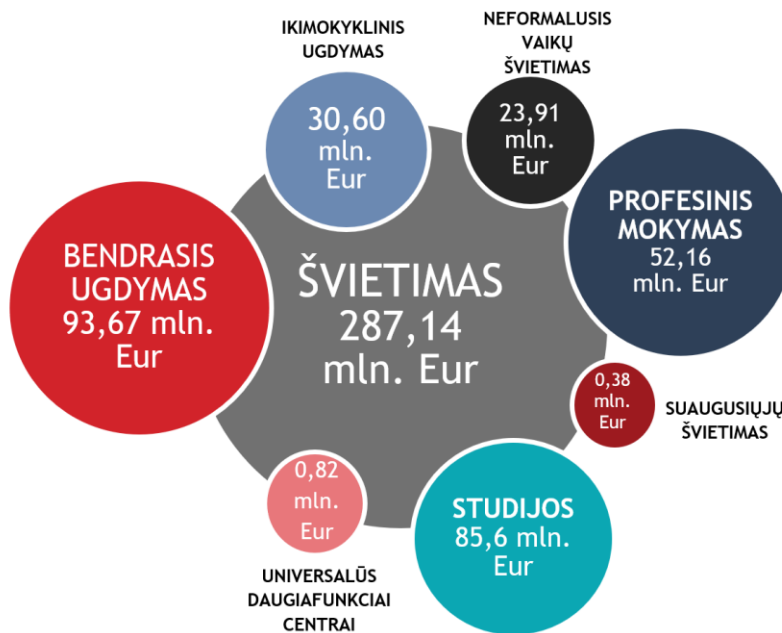
20 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. ES STRUKTŪRINIŲ FONDŲ INVESTICIJŲ Į ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL ŠVIETIMO SRITIS⁹

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu ES fondų parama įvairių lygmenų infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo projektams siekė **287 mln. Eur**. Daugiausia investicijų vėlesniuose finansavimo laikotarpiu parėmė bendrojo ugdymo įstaigose vystytus infrastruktūros projektus, kuriems skirta apie **94 mln. Eur**. Kaip ir 2004–2006 m. bei 2007–2013 m. laikotarpių investicijų pasiskirstyme, bendrasis švietimas sulaukė apie trečdaliu visų ES fondų lėšų. Svarbiausias pokytis 2014–2020 m. finansavimo laikotarpio investicijų pasiskirstyme tarp švietimo lygmenų buvo ypatingai išaugęs dėmesys aukštojo mokslo infrastruktūrai – skirta apie 30 proc. (arba šiek tiek mažiau nei **86 mln. Eur**) visų laikotarpio ES fondų investicijų. Profesinio mokymo infrastruktūros projektams skirta apie **52 mln. Eur**, pastebimai mažiau nei 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu. Ikimokyklinio ugdymo ir neformaliojo vaikų švietimo infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo darbams skirta atitinkamai **31 mln. Eur ir 24 mln. Eur** ES fondų paramos. Vėliausiuoju

⁹ Į kategoriją „Kita“ įtrauktos 2007–2013 m. investicijos, nepriskirtinos vienam konkrečiam švietimo lygmeniui ar tipui – investicijos į švietimo pagalbos tarnybų, mokytojų kvalifikacijos tobulinimo įstaigų, ugdymo karjerai bendrajame ugdyme ir profesiniame mokyme infrastruktūrą bei AIKOS plėtrai reikalingą infrastruktūrą.

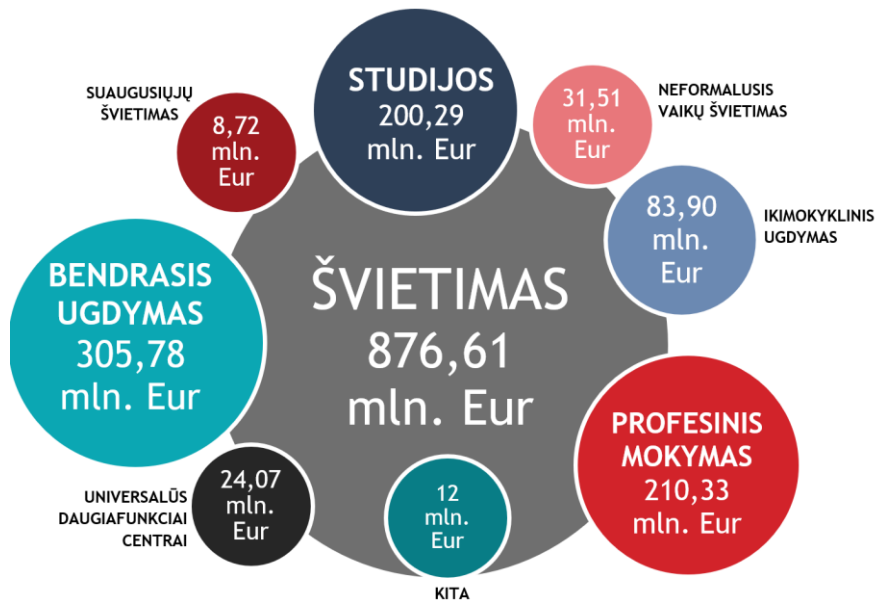
laikotarpiu universaliems daugiavoniams centrams skirta pastebimai mažiau ES fondų investicijų (arba **0,82 mln. Eur**) nei 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu (žr. 21 paveikslas).

21 PAVEIKSLAS. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ Į ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL FORMAS IR LYGMENIS

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

Apibendrinant, **2004–2020 m. švietimo infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo projektams skirta beveik 877 mln. Eur**, iš kurių apie 58 proc. (arba **507 mln. Eur**) skirta 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu, 33 proc. (arba **287 mln. Eur**) gauta 2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu, o likę 9 proc. (arba **83 mln. Eur**) skirti ankstyvuoju 2004–2006 m. finansavimo laikotarpiu. Bendrojo ugdymo infrastruktūros projektai gavo apie 306 mln. Eur, arba šiek tiek daugiau nei trečdali, visos ES fondų paramos – daugiausia visoje imtyje. Pastebėtina, kad visų, išskyrus 2004–2006 m., kuomet nusileista profesiniam mokymui, finansavimo laikotarpių investicijų pasiskirstyme bendrajam ugdymui skirtos lėšos buvo didžiausios ir svyravo apie trečdali visų per laikotarpį gautų ES lėšų. Antroje vietoje pagal 2004–2020 m. ES fondų investicijų pasiskirstymą yra profesinis mokymas, kuriam skirta apie **210 mln. Eur**. Nuo PMĮ infrastruktūros projektams skirtos ES fondų sumos labai nedaug atsilieka studijų infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui skirta parama, kuri siekė apie **200 mln. Eur**. Svarbu paminėti, kad aukštajam mokslui skirtų investicijų apimtys laipsniškai didėjo viso analizuojamojo laikotarpio metu. Apie dešimtadali visų 2004–2020 m. finansavimo laikotarpiais gautų ES fondų lėšų gavo ikimokyklinio ugdymo infrastruktūros projektai, kurie sulaukė apie **84 mln. Eur** paramos. Neformaliojo vaikų švietimo ir universalių daugiavončių centrų finansavime pastebimas itin netolygus paramos pasiskirstymas tarp skirtingų finansavimo laikotarpių. Neformaliojo vaikų švietimo infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo projektams skirta apie **32 mln. Eur**, iš kurių didžioji dauguma gauta per 2014–2020 m. finansavimo laikotarpį, o universalūs daugiavončiai centrai gavo apie 24 mln. Eur ES investicijų į infrastruktūros projektus, iš kurių beveik visi buvo skirti per 2007–2013 m. finansavimo laikotarpį. Švietimo lygmenys, patenkantys į Kita kategoriją, ir suaugusiųjų švietimo infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo darbai sulaukė atitinkamai apie **12 mln. Eur ir beveik 9 mln. Eur** ES paramos visu 2004–2020 m. laikotarpiu (žr. 22 paveikslas).

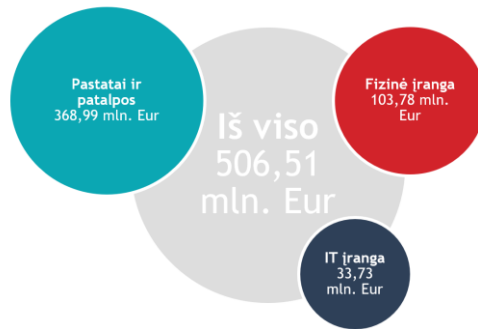
22 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL FORMAS IR LYGMENIS¹⁰

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

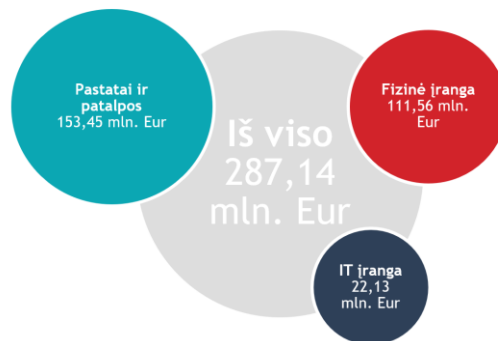
Analizuojant 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. finansavimo laikotarpių ES fondų investicijų pasiskirstymą pagal infrastruktūros tipus, pastebimus ryškus paramos dominavimas pastatų ir patalpų rekonstrukcijos bei renovacijos projektuose. Iš 507 mln. Eur investicijų, gautų 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu, apie trys ketvirtadaliai (arba **369 mln. Eur**) jų skirta pastatams ir patalpoms. Penktadalis (arba apie **104 mln. Eur**) ES fondų paramos nurodytu laikotarpiu buvo skirtas fizinės įrangos įsigijimo ir (ar) atnaujinimo projektams, o likę 7 proc. (arba šiek tiek mažiau nei **34 mln. Eur**) – IT įrangos projektams (žr. 23 paveikslas).

2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu pastebimas proporcingas pastatų ir patalpų projektams skirtų ES fondų investicijų sumažėjimas, tačiau fizinės įrangos projektams skirta ES fondų investicijų dalis žymiai išaugo. Iš 287 mln. Eur, gautų per 2014–2020 m. finansavimo laikotarpį, daugiau nei pusė (arba šiek tiek daugiau nei **153 mln. Eur**) buvo projektams, kurie finansavo pastatų ir patalpų renovacijos darbus, o apie 40 proc. (arba apie **112 mln. Eur**) buvo skirta įsigyti fizinę įrangą. Apie **22 mln. Eur** skirta projektams, kurie 2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu tobulino įvairių švietimo įstaigų IT infrastruktūros gebėjimus ir plėtė turimą IT įrangą (žr. 24 paveikslas).

¹⁰ Į „Kita“ kategoriją patenka du 2004-2006 laikotarpio projektai: „Švietimo centrų infrastruktūros plėtra“ ir „Atviros informavimo, konsultavimo, orientavimo sistemos (AIKOS) sukūrimas ir plėtojimas“ ir keturi 2007-2013 metų laikotarpio projektai: „Šilalės švietimo pagalbos tarnybos pastato apšiltinimas“ (Nr. VP3-3.4-ŪM-04-R-71-018), „Atviros informavimo, konsultavimo, orientavimo sistemos (AIKOS) plėtotė“ (Nr. VP3-2.2-ŠMM-07-V-01-001), „Ugdymo karjerai infrastruktūros bendrajame lavinime ir profesiniame mokyje sukūrimas ir plėtra“ (Nr. VP3-2.2-ŠMM-07-V-01-004), ir „Mokymo kvalifikacijos tobulinimo infrastruktūros plėtra“ (Nr. VP3-2.2-ŠMM-10-V-01-001).

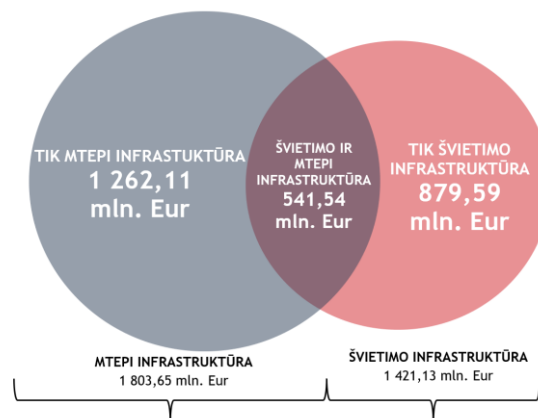

23 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL INFRASTRUKTŪROS TIPUS
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

24 PAVEIKSLAS. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ Į ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL INFRASTRUKTŪROS TIPUS
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

Švietimo ir MTEPI infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui 2004–2020 m. laikotarpiu buvo skirta apie **2683 mln. Eur** ES fondų paramos, iš kurios beveik pusė (apie 47 proc. arba **1262 mln. Eur**) buvo skirta MTEPI infrastruktūros projektams, o maždaug trečdalis (apie 33 proc. arba **880 mln. Eur**) atiteko švietimo infrastruktūros projektams. Likę 20 proc. (arba apie **542 mln. Eur**) skirta plačios aprėpties projektams, kurie prisidėjo ir prie MTEPI, ir prie švietimo infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo. Šie projektai priskiriami ir skaičiuojant visą MTEPI infrastruktūrai skirtą ES fondų investicijų sumą, ir įvairiems švietimo lygmenims skirtą paramą. (žr. 25 paveikslas).

25 PAVEIKSLAS. ŠVIETIMO IR MTEPI INFRASTRUKTŪRAI TEKUSIO FINANSAVIMO DALIS
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

4.2 IKIMOKYKLINIS UGDYMAS

4.2.1 IKIMOKYKLINIO UGDYMO PLĖTROS NACIONALINĖ STRATEGINĖ DARBOTVARKĖ

2004–2020 m. laikotarpiu ikimokyklinio ugdymo (*toliau – IU*) (įskaitant priešmokyklinį ugdymą (*toliau – PU*)) strateginė plėtra Lietuvoje buvo orientuota į du pagrindinius tikslus – **IU prieinamumo didinimą** bei **geros ugdymo kokybės užtikrinimą**. Analizuojamo laikotarpio nacionalinėje strateginėje darbotvarkėje šių tikslų siekimui numatytos kelios pagrindinės IU plėtros kryptys – **įstaigų ir jų tinklo plėtra, ugdymo turinio ir formų atnaujinimas, personalo kvalifikacijos tobulinimas, materialinės bazės gerinimas ir švietimo pagalbos stiprinimas** (žr. 5 lentelė).

2004–2006 m. finansavimo laikotarpiu aktualiuose nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose didžiausias dėmesys skirtas **IU prieinamumo didinimui – tiek tikslinių grupių aprėpties, tiek geografiniu požiūriu**. *Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje*¹¹ ir *Valstybinės švietimo 2003–2012 metų strategijos nuostatoje*¹² įtvirtintas siekis išplėsti IU sistemą, pirmiausiai užtikrinant IU prieinamumą socialinę atskirtį patiriantiems vaikams. *Valstybinės švietimo 2003–2012 metų strategijos nuostatoje* nurodytas siekis, kad IU teikiančios įstaigos būtų kuo arčiau vaiko namų. Minėtuose dokumentuose taip pat numatyta užtikrinti **visuotinį PU**, siekiant sukurti lygias mokymosi starto galimybes. *Mokyklų tobulinimo programoje*¹³ galimybės padidinti IU prieinamumą sietos su sklandžiu mokyklų tinklo optimizavimu. *Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje* taip pat užsiminta apie **ugdymo turinio atnaujinimą**, raginant plėsti praktikoje pasitvirtinusių edukacinių technologijų taikymą bei IT panaudojimą ugdymo procese. Nors IU eksplicitiškai nepaminėtas, minėti siekiai orientuoti į įvairias švietimo formas ir lygmenis, todėl netiesiogiai taikytini ir IU.

2007–2013 m. finansavimo laikotarpio nacionalinėje strateginėje darbotvarkėje atsirado dėmesys ir kitoms IU plėtros kryptims. *Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo plėtros 2007–2012 metų programoje*¹⁴ tarp pagrindinių iššūkių įvardyta nepakankamas IU prieinamumas (ypač kaimo vietovėse), augantis ankstyvojo (nuo gimimo iki 3 m.) IU poreikis (ypač didžiuosiuose miestuose), taip pat – nepakankamas PU prieinamumas labiausiai pažeidžiamų grupių vaikams (socialinės rizikos šeimų, specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems ir kaimo vietovėse gyvenantiems). Atsižvelgiant į tai, programoje keltas siekis didinti IU prieinamumą savivaldybių ir finansiniu požiūriu, įskaitant **nevalstybinių subjektų iniciatyvų teikti IU paslaugas skatinimą, daugiafunkčių centrų kaimo vietovėse steigimą**.

¹¹ Patvirtintoje 2002 m. lapkričio 12 d. LR Seimo nutarimu Nr. IX –1187 „Dėl valstybės ilgalaikės raidos strategijos“: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.193888>.

¹² Patvirtintose 2003 m. liepos 4 d. LR Seimo nutarimu Nr. IX –1700 „Dėl valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 metų nuostatų“: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.215471>.

¹³ Patvirtintoje LR Vyriausybės 2002 m. gegužės 28 d. dienos nutarimu Nr. 759 „Dėl mokyklų tobulinimo programos patvirtinimo“: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.167382/MxPXSbYvZp>.

¹⁴ Patvirtintoje LR Vyriausybės 2007 m. rugsėjo 19 d. nutarimas Nr. 1057 „Dėl ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo plėtros 2007–2012 metų programos patvirtinimo“: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.305977?ifwid=-9dzqnuaf1>.

Mokyklų tobulinimo programoje plus¹⁵ kalbėta apie nepakankamą švietimo paslaugų prieinamumą kaimo vietovėse, o IU teikiančios įstaigos priskirtos probleminėms, investicijų reikalaujančioms švietimo infrastruktūros sritims, numatant poreikį **investuoti į įvairių tipų infrastruktūrą** – patalpas, baldus, IT ir kitą įrangą bei ugdymo priemones. Investicijos į IU infrastruktūrą numatytos ir *Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo plėtros 2007–2012 metų programoje*, įtvirtinant siekius **aprupinti** IU programas vykdančias įstaigas **ugdymo priemonėmis, atnaujinti ir pritaikyti jų vidaus ir lauko aplinką**, taip pat – **renovuoti kaimo vietovėse įsikūrusias IU įstaigas**. Siekiant gerinti IU kokybę, programoje numatyta **tobulinti** IU teikiančių įstaigų **darbuotojų kvalifikaciją**, gerinant IU pedagogų rengimo kokybę bei organizuojant sistemingas IU paslaugas teikiančių darbuotojų kompetencijos stiprinimo veiklas, taip pat – **plėtoti švietimo pagalbos teikimo galimybes** IU teikiančiose įstaigose, įsteigiant papildomus socialinių, specialiųjų pedagogų ir kitų specialistų etatus.

2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu galiojusiuose nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose didžiąja dalimi išliko aktualios ankstesniu programavimo laikotarpiu identifikuotos IU strateginės plėtros kryptys. *Valstybinėje švietimo 2013–2022 metų strategijoje*¹⁶ atkreiptas dėmesys į ribotą neformaliojo švietimo prieinamumą kaimo vietovėse, susijusį su mokyklų tinklo optimizavimo sąlygotu bendrojo ugdymo mokyklų (*toliau – BUM*) skaičiaus mažėjimu. *Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo plėtros 2011–2013 metų programoje*¹⁷ įvardyta vis dar nepakankama IU aprėptis, lyginant su ES valstybių vidurkiu, taip pat – nepakankamas PU prieinamumas, ypač kaimo vietovėse, socialinę atskirtį patiriančių šeimų ir neįgaliems vaikams. Atsižvelgiant į tai, kaip ir 2007–2013 m. laikotarpiu, siekiant didinti IU prieinamumą, kelti siekiai **skatinti nevalstybinių IU įstaigų tinklo plėtrą** bei **steigti ir plėtoti universalius daugiafunkčius centrus kaimo vietovėse**.

Minėtoje programoje taip pat įvardyti tikslai **tobulinti** IU programas vykdančių įstaigų **specialistų** (IU auklėtojų, PU pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, IU įstaigų vadovų pavaduotojų ugdymui) **kvalifikaciją, plėtoti švietimo pagalbos teikimą** ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikams ir šeimoms. 2014–2020 m. laikotarpiu didesnis dėmesys skirtas IU turinio ir formų tobulinimui. *Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo plėtros 2011–2013 metų programoje* įtvirtinti siekiai **diegti naujus IU organizavimo modelius, tobulinti IU programų rengimą, atnaujinti PU bendrąją programą**. *2014–2020 metų nacionalinėje pažangos programoje*¹⁸ kalbėta apie kompleksines investicijas į įvairius švietimo įstaigų (įskaitant IU įstaigas) aspektus – infrastruktūrą ir priemones bei personalo gebėjimus.

4.2.2 IKIMOKYKLINIO UGDYMO SITUACIJOS POKYČIAI

Per 2000–2020 m. laikotarpį bendras IU įstaigų skaičius Lietuvoje pasikeitė nežymiai – nuo 714 įstaigų 2000 m. iki 716 įstaigų 2020 m. Vis dėlto, analizuojamu laikotarpiu užfiksuotos įvairios IU įstaigų skaičiaus pokyčių tendencijos. **2000–2010 m. laikotarpiu stebėtas beveik tolygus (su nedidelėmis išimtimis)**

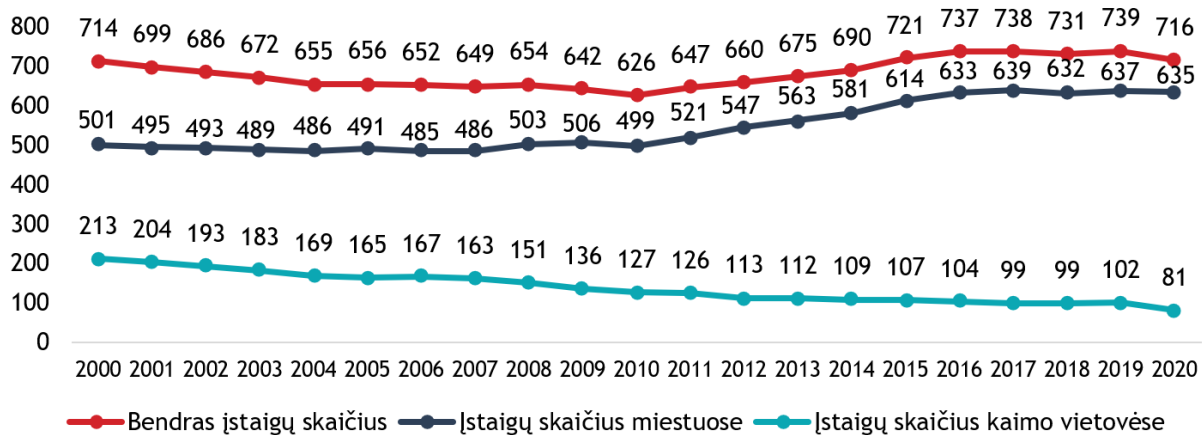
¹⁵ Patvirtintoje 2007 m. gruodžio 3 d. LR švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. ISAK –2331 „Dėl Mokyklų tobulinimo programos plus patvirtinimo“: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.312947?jfwid=-1n2mixcmx>.

¹⁶ Patvirtintoje 2013 m. gruodžio 23 d. LR Seimo nutarimu Nr. XII –745 „Dėl Valstybinės švietimo 2013–2022 metų strategijos patvirtinimo“: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.463390>.

¹⁷ Patvirtintoje LR švietimo ir mokslo ministro 2011 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. V –350 „Dėl ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo plėtros 2011–2013 metų programos patvirtinimo“: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.393941>.

¹⁸ Patvirtintoje 2012 m. lapkričio 28 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1482 „Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos patvirtinimo“: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.439028>.

bendro IU įstaigų skaičiaus šalyje mažėjimas, 2010–2016 m. laikotarpiu analizuojamo tipo įstaigų skaičius stabiliai didėjo, o 2016–2020 m. laikotarpiu jis vėl mažėjo. 2000–2010 m. laikotarpiu IU įstaigų mažėjo tiek mieste, tiek kaimo vietovėse, nors pastarosiose šio tipo įstaigų skaičiaus mažėjimas buvo spartesnis (miesto vietovėse – nuo 501 įstaigų 2000 m. iki 499 įstaigų 2010 m., kaimo vietovėse – nuo 213 įstaigų 2000 m. iki 127 įstaigų 2010 m.). IU ir PU plėtros 2007–2012 m. programoje IU įstaigų skaičiaus mažėjimas sietas su sumažėjusiu gimstamumu, išaugusia emigracija ir ribotomis savivaldybių finansinėmis galimybėmis, o didėjantis IU poreikis – su didėjančiu gyventojų užimtumu ir mažėjančiu nedarbu¹⁹. Nuo 2010 m. IU įstaigų skaičiaus pokyčių tendencijos mieste ir kaimo vietovėse išsiskyrė. **2010–2016 m. laikotarpiu IU įstaigų skaičius mieste didėjo** (nuo 499 įstaigų 2010 m. iki 633 įstaigų 2016 m.), **o kaimo vietovėse – toliau mažėjo** (nuo 127 įstaigų 2010 m. iki 104 įstaigų 2016 m.). 2016–2020 m. laikotarpiu IU įstaigų skaičius nežymiai mažėjo tiek mieste, tiek kaimo vietovėse (žr. 26 paveikslas).

26 PAVEIKSLAS. IKIMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGŲ SKAIČIAUS ŠALYJE POKYČIAI 2000–2020 M.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

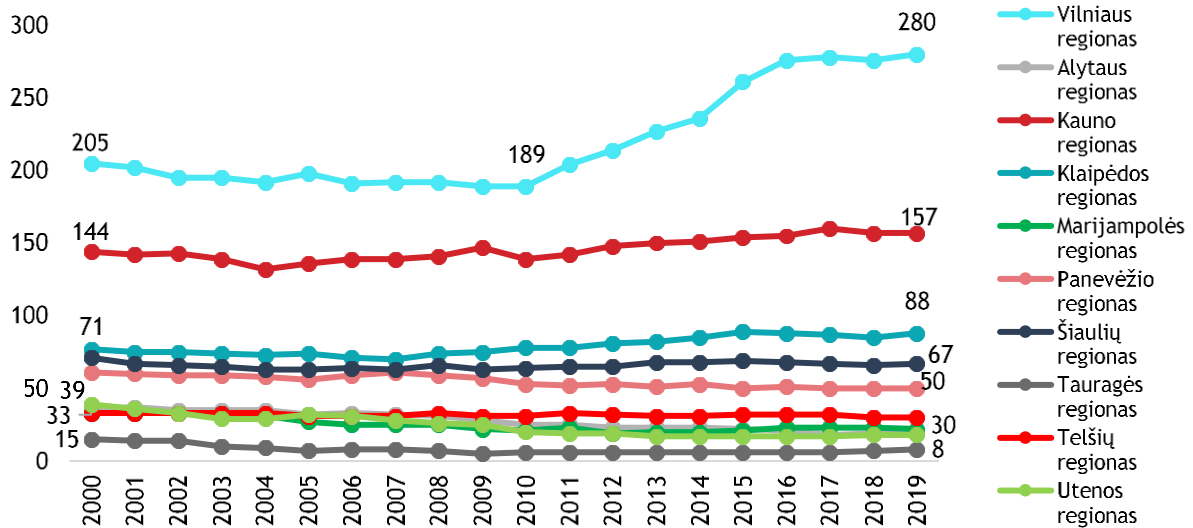
Didžioji dalis IU įstaigų veikė Vilniaus ir Kauno apskrityse. Vilniaus IU įstaigos sudarė apie trečdalį (2000 m. – 27 proc., 2020 m. – 34 proc.), o Kauno – apie penktadalį (2000 m. – 21 proc., 2020 m. – 20 proc.) visos šalies IU įstaigų. Klaipėdos apskrityje įsikūrusios IU įstaigos sudarė virš dešimtadalio (2000 m. – 12 proc., 2020 m. – 13 proc.), o Šiaulių ir Panevėžio – iki dešimtadalio visų šalies IU įstaigų. Likusiuose – Alytaus, Marijampolės, Telšių, Utenos ir Tauragės – apskrityse veikiančios IU įstaigos sudarė po ne daugiau kaip 5 proc. viso šalies IU įstaigų skaičiaus.

Nuo 2011 m. įvestas IU krepšelis, skiriamas visoms valstybinėms, savivaldybių ir nevalstybinėms ugdymo įstaigoms ne mažiau kaip 4 val. per dieną (20 val. per savaitę) ugdymui finansuoti. Trečdaliu didesnis IU krepšelis skiriamas vaikams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių. Šiuo laikotarpiu taip pat palengvintos IU įstaigų steigimo sąlygos – supaprastinti reikalavimai patalpoms ir higienos normos. Minėti pokyčiai paskatino įteisinti nevalstybines IU paslaugas ir sumažinti šių paslaugų teikimo išlaidas, todėl sudarė galimybes IU plėtrai ir ugdymo organizavimo formų įvairovės didinimui. 2011 m. didžiausias nevalstybinių IU įstaigų skaičius fiksuotas Vilniaus mieste²⁰. Atitinkamai, **didžiausias IU įstaigų skaičiaus augimas** nuo 2010 m. užfiksuotas **Vilniaus apskrityje**, kur 2010–2019 m. laikotarpiu IU įstaigų skaičius

¹⁹ LR Vyriausybės 2007 m. rugsėjo 19 d. nutarimas Nr. 1057 „Dėl ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo plėtros 2007–2012 metų programos patvirtinimo“: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.305977?ifwid=-9dzquaf1>.

²⁰ Ikimokyklinio ugdymo finansavimas. Ar ikimokyklinio ugdymo krepšelis pateisins lūkesčius? *Švietimo problemos analizė*, 13 (63), 2011: <https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2020/07/Ikimokyklinio-ugdymo-finansavimas.-Ar-ikimokyklinio-ugdymo-krepšelis-pateisins-lukescius-2011-gruodis.pdf>.

padidėjo daugiau nei trečdaliu (37 proc.), ir **Tauragės apskrityje**, kur šio tipo įstaigų skaičius taip pat augo trečdaliu (33 proc.). Kiek mažesniu mastu – daugiau nei dešimtadaliu – IU įstaigų skaičius 2010–2019 m. laikotarpiu padidėjo Kauno (11 proc.) ir Klaipėdos (13 proc.) apskrityse. **Alytaus apskrities IU įstaigų skaičius sumažėjo** beveik ketvirtadaliu (24 proc.), o **Telšių** – beveik dešimtadaliu (9 proc.). Likusiose šalies apskrityse IU ugdymo įstaigų skaičius visu 2000–2019 m. laikotarpiu išliko stabilus (žr. 27 paveikslas).

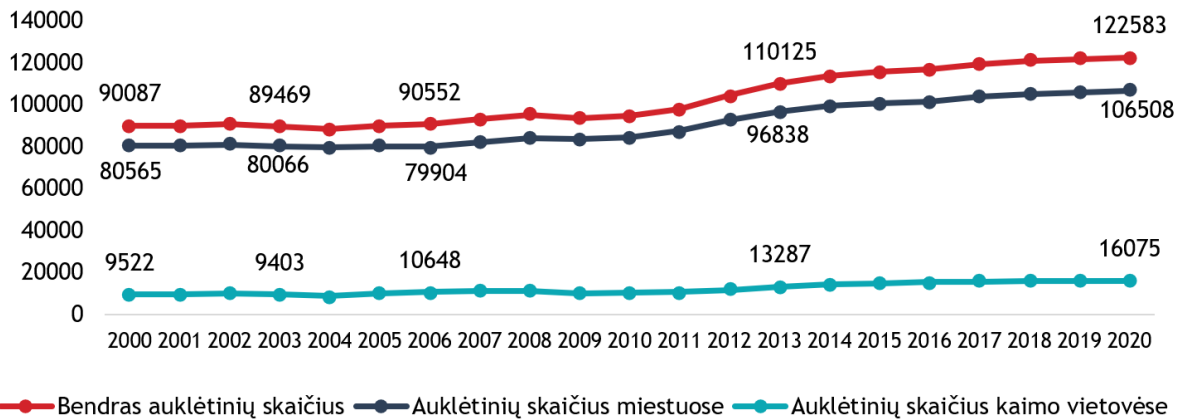
27 PAVEIKSLAS. IKIMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGŲ SKAIČIAUS LIETUVOS APSKRITYSE POKYČIAI 2000–2019 M.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

2000–2020 m. augo tiek bendras IU auklėtinių²¹ skaičius Lietuvoje, tiek auklėtinių skaičius skirtingo tipo gyvenamosiose vietovėse (mieste ir kaimo vietovėse). Bendras IU auklėtinių skaičius šalyje padidėjo daugiau nei trečdaliu (36 proc.). Kadangi vaikų IU skaičius mieste 7–8 kartus didesnis už IU auklėtinių skaičių kaimo vietovėse, analizuojamu laikotarpiu pastarosiose užfiksuotas didesnis santykinis vaikų IU skaičiaus padidėjimas (kaimo vietovėse – 69 proc., mieste – 32 proc.) (žr. 28 paveikslas).

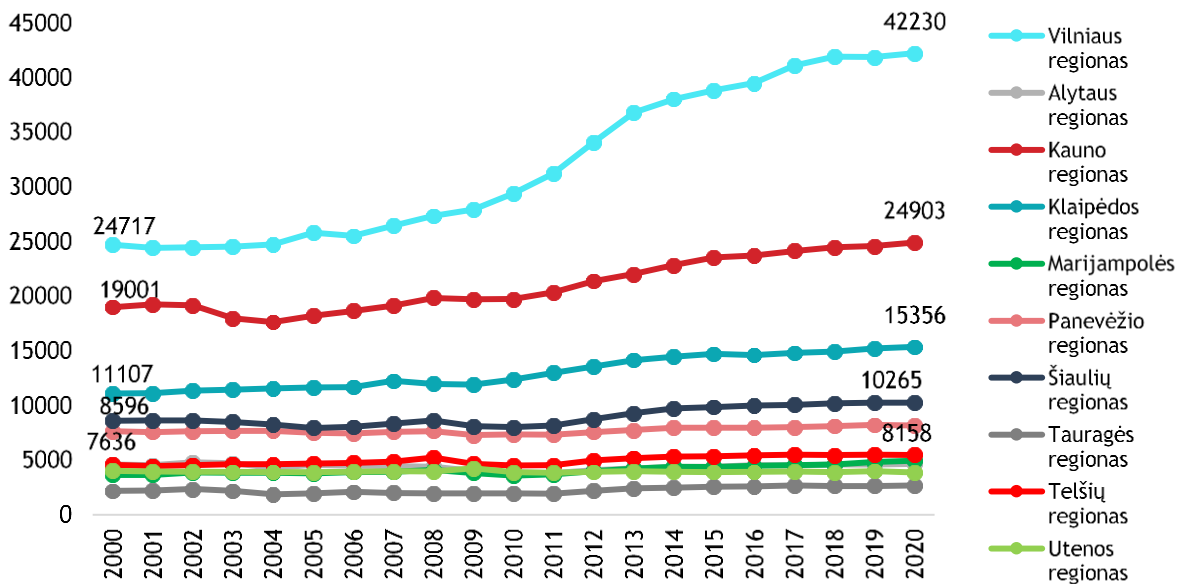
Kaip ir įstaigų skaičiaus didėjimo atveju, spartesnis IU auklėtinių skaičiaus didėjimas fiksuotas nuo 2010 m. 2010–2020 m. bendras vaikų IU skaičius išaugo beveik trečdaliu (29 proc.). Visu 2000–2020 m. laikotarpiu **didžiausias IU auklėtinių skaičiaus augimas** užfiksuotas **Vilniaus apskrityje**, kur vaikų IU skaičius išaugo beveik trimis ketvirtadaliais (71 proc.). Apie trečdaliu IU auklėtinių skaičius analizuojamu laikotarpiu padidėjo Klaipėdos, Marijampolės ir Kauno apskrityse (atitinkamai, 38 proc., 36 proc. ir 31 proc.). Tauragės, Telšių ir Šiaulių apskrityse vaikų IU skaičius išaugo maždaug penktadaliu (atitinkamai, 23 proc., 20 proc. ir 19 proc.). **Mažiausias IU auklėtinių skaičiaus augimas** stebėtas **Panevėžio ir Alytaus apskrityse** (atitinkamai, 7 proc. ir 1 proc.), o **Utenos apskrityje** analizuojamu laikotarpiu **vaikų IU netgi sumažėjo** 3 proc. (žr. 29 paveikslas).

²¹ Visose švietimo institucijoje pagal IU programas ugdomų vaikų skaičius.

28 PAVEIKSLAS. IKIMOKYKLINIO UGDYMO AUKLĖTINIŲ SKAIČIAUS ŠALYJE POKYČIAI 2000–2020 M.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

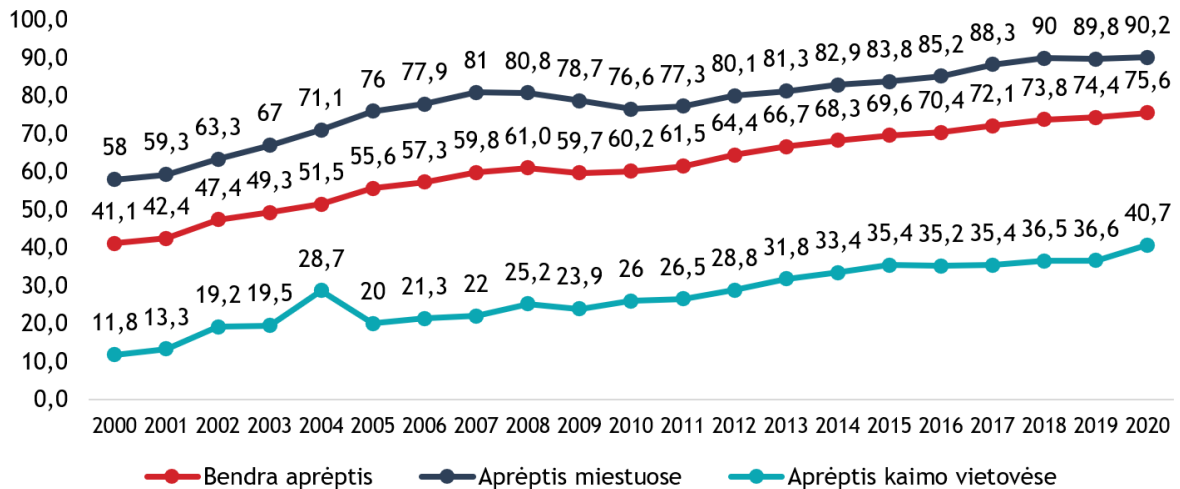

29 PAVEIKSLAS. IKIMOKYKLINIO UGDYMO AUKLĖTINIŲ SKAIČIAUS LIETUVOS APSKRITYSE POKYČIAI 2000–2020 M.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

2000–2020 m. **IU aprėptis** (1–6 m. vaikų ikimokykliniame ugdyme dalis, palyginti su bendru atitinkamo amžiaus vaikų skaičiumi) **stabiliai didėjo** ir per analizuojamą laikotarpį išaugo 34,5 proc. punkto (nuo 41,1 proc. 2000 m. iki 75,6 proc. 2020 m.) (žr. 30 paveikslas). **Labiausiai padidėjo 3–6 m. vaikų IU aprėptis** (nuo 53,1 proc. 2000 m. iki 90,3 proc. 2020 m.). Ankstyvojo IU (1–2 m.) aprėptis taip pat didėjo (nuo 13,7 proc. 2000 m. iki 44,2 proc. 2020 m.), nors ir gerokai atsiliko nuo 3–6 m. vaikų IU aprėpties. **IU aprėptimi pirmavo miestai**, kuriuose 2000 m. daugiau kaip pusė (58 proc.), o 2020 m. virš 90 proc. 1–6 m. amžiaus vaikų dalyvavo IU. Savo ruožtu, kaimo vietovėse 2000 m. tik kiek daugiau nei dešimtadalis (11,8 proc.) 1–6 m. vaikų lankė IU įstaigas, o 2020 m. tokie vaikai nesudarė nė pusės (40,7 proc.) visų atitinkamo amžiaus vaikų. 2006 m. atkreiptas dėmesys į skurdo, atskirties ir netolygios suaugusiųjų integracijos į darbo rinką nulemtus ryškius skirtumus tarp IU aprėpties miestuose ir kaimo vietovėse, esamo IU finansavimo sistemos sąlygotą lėšų IU įstaigų aplinkai ir įrangos atnaujinimui trūkumą, nepakankamą IU įstaigų įvairovę,

papildomo ugdymo ir specializuotos pagalbos paslaugų jose trūkumą²². 2016 m. įteisintas privalomas PU 6 m. sulaukusiems vaikams, o 2020 m. LR Seimas priėmė Švietimo įstatymo pataisas, kuriomis įteisintas visuotinis IU, nuo 2023 m. įsigaliosiantis 4 m. vaikams, nuo 2024 m. – 3 m. vaikams, o nuo 2025 m. – 2 m. vaikams²³.

30 PAVEIKSLAS. IKIMOKYKLINIO UGDYMO APRĖPTIS (1–6 M. VAIKŲ IKIMOKYKLINIAME UGDYME DALIS, PALYGINTI SU ATITINKAMO AMŽIAUS VAIKŲ SKAIČIUMI), PROC.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

Apibendrinant, 2000–2003 m. laikotarpiu užfiksuotas IU įstaigų ir IU auklėtinių skaičiaus mažėjimas, pasireiškęs visose šalies apskrityse ir skirtingose gyvenamosiose vietovėse (mieste ir kaime). IU aprėptis miestuose stabiliai augo, o kaimo vietovėse IU dalyvaujančių 1–6 m. amžiaus vaikų dalis didėjo 2000–2002 m., o 2003 m. nežymiai sumažėjo.

2004–2006 m. laikotarpiu IU įstaigų skaičius keitėsi labai nežymiai, o auklėtinių skaičius šiek tiek didėjo. Bendra IU aprėptis ir IU aprėptis miestuose toliau nuosekliai didėjo, o kaimo vietovėse svyravo – 2004 m. ženkliai padidėjo, 2005 m. sugrįžo į 2003 m. buvusią padėtį, o nuo 2005 m. vėl pradėjo augti.

2007–2013 m. laikotarpiu IU įstaigų skaičius kaimo vietovėse mažėjo, o miestuose augo. Ryškesnis IU įstaigų skaičiaus augimas fiksuotas nuo 2010 m., ypač Vilniaus apskrityje. IU auklėtinių skaičius tiek mieste, tiek kaime stabiliai augo. Bendra IU aprėptis ir IU aprėptis kaimo vietovėse beveik tolygiai didėjo, o miestuose 2007–2010 m. IU aprėptis mažėjo ir tik nuo 2010 m. pradėjo augti.

2014–2020 m. laikotarpiu IU įstaigų skaičius miestuose padidėjo, o kaimo vietovėse – sumažėjo. Šio tipo įstaigų skaičius sparčiausiai augo Vilniaus apskrityje. IU auklėtinių skaičius ir, atitinkamai, IU aprėptis didėjo visoje Lietuvoje, nepriklausomai nuo apskrities ar gyvenamosios vietovės tipo.

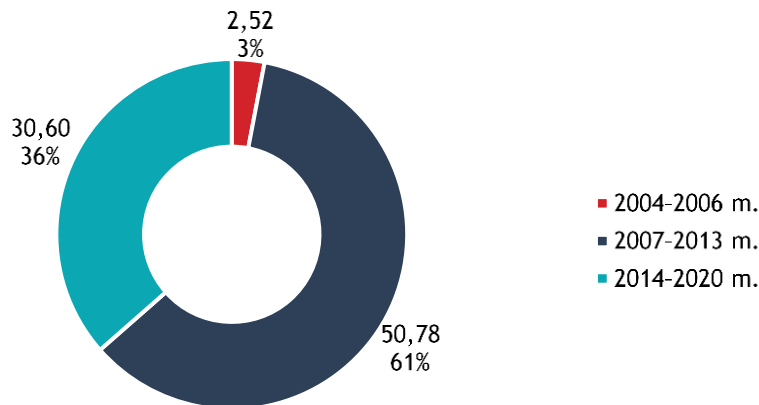
²² Ikimokyklinio ugdymo plėtra: ar keisime finansavimo modelį? *Švietimo problemos analizė*, 8(11), 2006: <http://www.nmva.smm.lt/wp-content/uploads/2012/12/Ikimokyklinio-ugdymo-pl%C4%97tra-Ar-keisime-finansavimo-model%C4%AF-2006-lapkritis.pdf>.

²³ LR švietimo įstatymo Nr. I -1489 2, 7, 8, 24, 36, 47 IR 67 straipsnių pakeitimo įstatymas: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/d4c5bb0024de11eb8c97e01ffe050e1c>.

4.2.3 INVESTICIJŲ Į IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ MASTAS

PASISKIRSTYMAS PAGAL PROGRAMAVIMO LAIKOTARPIUS

Visos 2004–2020 m. laikotarpio ES fondų investicijos į IU infrastruktūrą²⁴ sudarė **83,9 mln. Eur**. Daugiau kaip pusė jų (50,78 mln. Eur) investuota 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu, virš trečdalis (30,6 mln. Eur) – 2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu, likusi dalis (2,52 mln. Eur) – 2004–2006 m. finansavimo laikotarpiu (žr. 31 paveikslas).

31 PAVEIKSLAS. –2020 M. INVESTICIJŲ Į IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL FINANSAVIMO LAIKOTARPIUS (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

Visu 2004–2020 m. laikotarpiu buvo investuota į **299 unikalių įstaigų** IU infrastruktūrą. Didžioji dalis (256) jų pasinaudojo tik vieno finansavimo laikotarpio investicijomis IU infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui, dar 41 įstaiga pasinaudojo dviejų finansavimo laikotarpių, tik 2 įstaigos – visų finansavimo laikotarpių ES fondų lėšomis. 2004–2006 m. laikotarpiu investicijas gavo **16**, 2007–2013 m. laikotarpiu – **215**, o 2014–2020 m. laikotarpiu – **109** unikalios įstaigos.

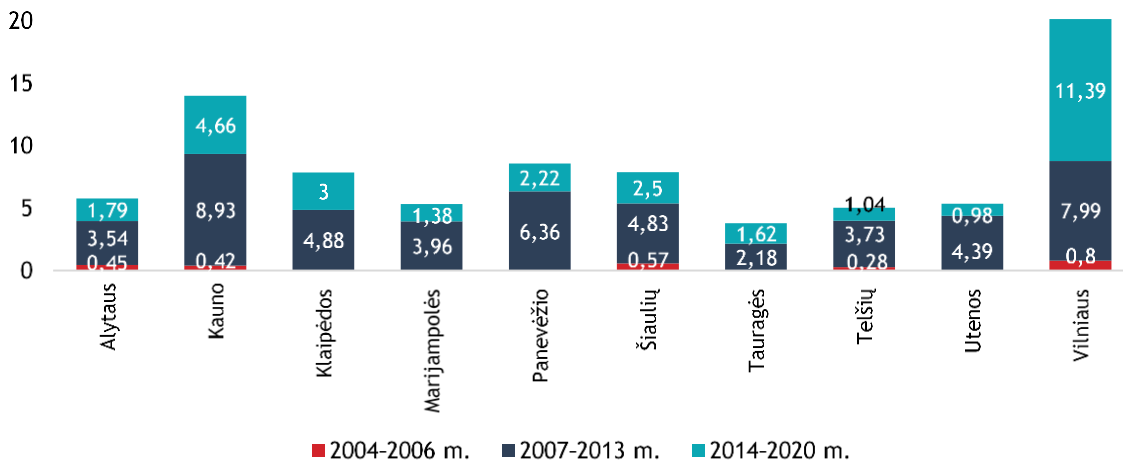
2007–2013 m. laikotarpiu taip pat 23,2 mln. Eur buvo investuota į **universalijų daugiafunkčių centrų (UDC)** infrastruktūrą (pagal SSVP 2 prioriteto priemonę „Universalijų daugiafunkčių centrų kaimo vietovėse steigimas“ (Nr. VP3-2.2-ŠMM-04-R). Priklausomai nuo konkrečios vietos bendruomenės poreikių, UDC gali būti skirti įvairių socialinių, kultūros ir švietimo (IU, PU, BU, NVŠ, neformalaus suaugusiųjų švietimo ir pan.) paslaugų teikimui. Analizuojamomis investicijomis buvo įsteigti **76 UDC**. Daugumoje jų numatyta vykdyti IU programas (šalia kitų bendruomenei aktualių paslaugų teikimo).

GEOGRAFINIS PASISKIRSTYMAS

Visu 2004–2020 m. laikotarpiu santykinai **daugiausia investicijų** į IU infrastruktūrą (neskaitant UDC) teko **Vilniaus ir Kauno apskrityms** (atitinkamai 20,18 mln. Eur ir 14,01 mln. Eur). Perpus mažesnės investicijos į IU infrastruktūrą teko Panevėžio, Šiaulių ir Klaipėdos apskrityms (atitinkamai 8,58 mln. Eur, 7,9 mln. Eur

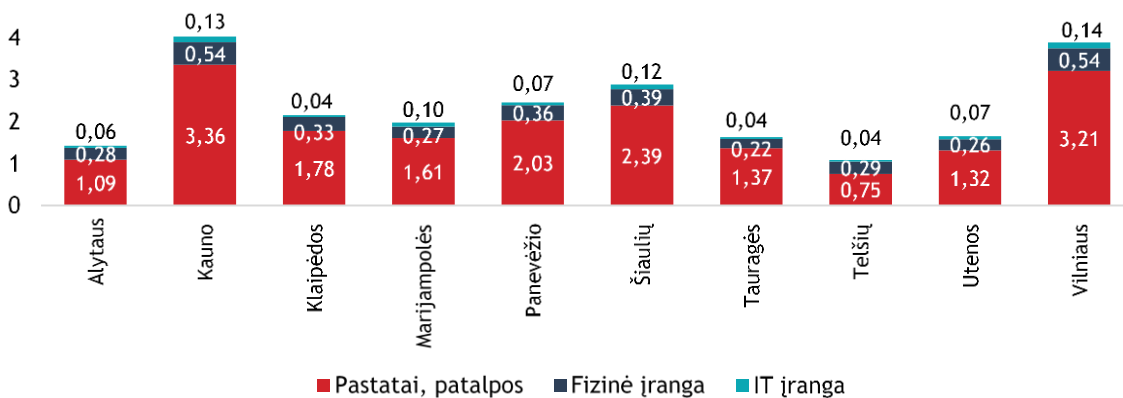
²⁴ Į šį skaičių įtrauktos tik ES fondų lėšomis finansuotų projektų išlaidos, tiesiogiai susijusios su infrastruktūros plėtra ir (ar) atnaujinimu, priskirtos išlaidų kategorijoms „3. Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai“ ir „4. Įranga, įrenginiai ir kt. turtas“ (kitų kategorijų, tokių kaip „Paslaugos“, „Projekto administravimas ir vykdymas“, „Informavimas apie projektą“, „Netiesioginės išlaidos“, projektų išlaidos į apskaitą neįtrauktos).

ir 7,88 mln. Eur). Santykinai **mažiausiai** (3,8 mln. Eur) investuota į IU infrastruktūrą **Tauragės apskrityje**. Likusiose – Alytaus, Marijampolės, Telšių ir Utenos – apskrityse IU infrastruktūrai teko panašios apimties (virš 5 mln. Eur) investicijos (žr. 32 paveikslas).

32 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL APSKRITIS (MLN. EUR)

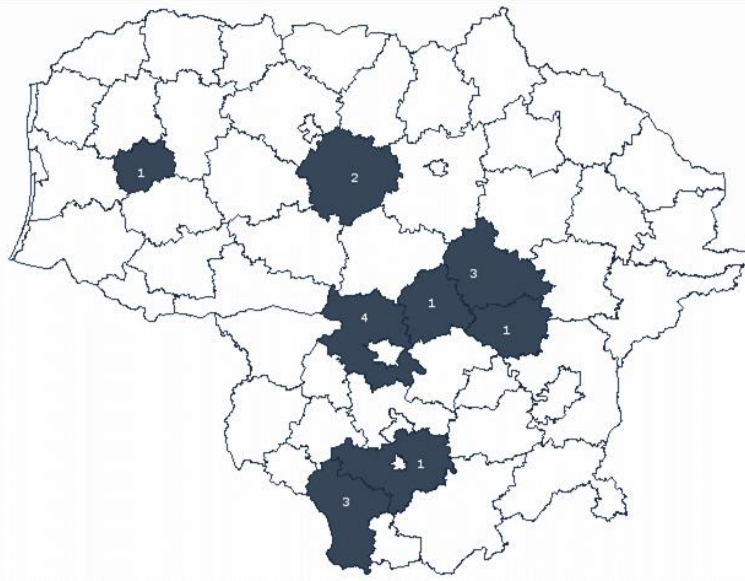
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

33 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į UNIVERSALIŲ DAUGIAFUNKCIŲ CENTRŲ INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL APSKRITIS (MLN. EUR)

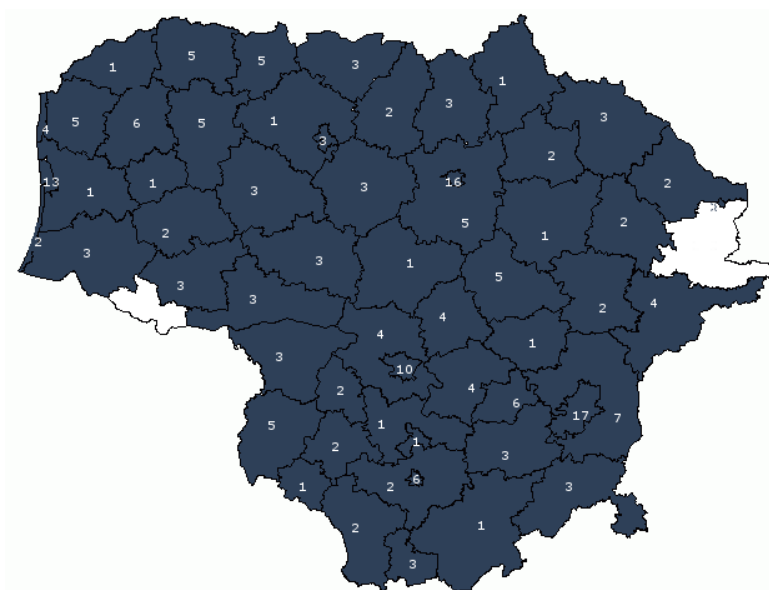
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

Santykiškai **daugiausia** 2007–2013 m. laikotarpio **investicijų į UDC, galinčių teikti IU paslaugas, infrastruktūrą** teko Kauno ir Vilniaus apskritims (atitinkamai 4,03 mln. Eur ir 3,89 mln. Eur). Po daugiau nei 2 mln. Eur investuota į UDC steigimą Šiaulių, Panevėžio ir Klaipėdos apskrityse. Likusiose apskrityse investicijos į UDC infrastruktūrą sudarė po kiek daugiau nei 1 mln. Eur (žr. 33 paveikslas).

34 PAVEIKSLAS. 2004–2006 M. INVESTICIJŲ Į IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ GEOGRAFINĖ APRĖPTIS (SAVIVALDYBĖS IR UNIKALIŲ INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ SKAIČIAI)

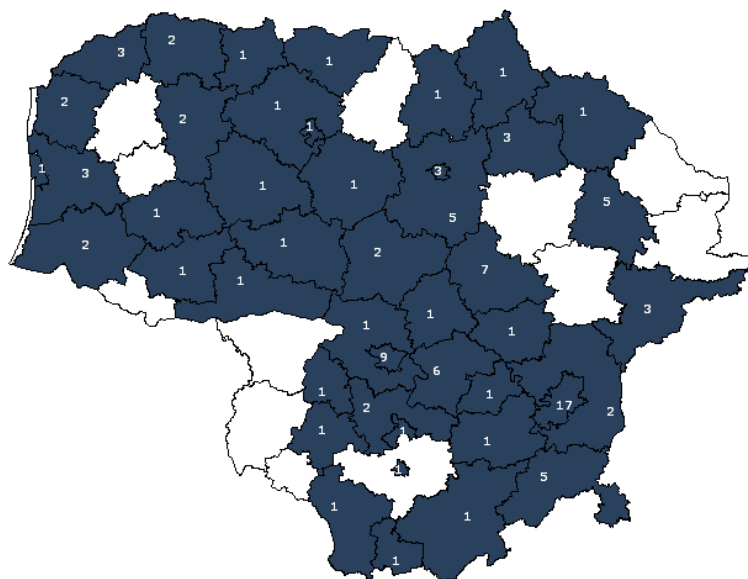
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

35 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ GEOGRAFINĖ APRĖPTIS (SAVIVALDYBĖS IR UNIKALIŲ INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ SKAIČIAI)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

2004–2006 m. finansavimo laikotarpio investicijos į IU infrastruktūrą (neskaitant UDC) pasiekė **8 Lietuvos savivaldybes pusėje šalies apskričių** (vienoje savivaldybėje investuota į 1–4 unikalių įstaigų infrastruktūrą) (žr. 34 paveikslas). **2007–2013 m.** finansavimo laikotarpio investicijos į IU infrastruktūrą įgyvendintos **58 Lietuvos savivaldybėse visose šalies apskrityse** (vienoje savivaldybėje investuota į 1–17 unikalių įstaigų infrastruktūrą) (žr. 35 paveikslas). **2014–2020 m.** finansavimo laikotarpio investicijos į IU infrastruktūrą apėmė **45 Lietuvos savivaldybes visose šalies apskrityse** (vienoje savivaldybėje investuota į 1–17 unikalių įstaigų infrastruktūrą) (žr. 36 paveikslas).

36 PAVEIKSLAS. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ Į IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ GEOGRAFINĖ APRĖPTIS (SAIVALDYBĖS IR UNIKALIŲ INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ SKAIČIAI)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

2007–2013 m. finansavimo laikotarpio **investicijos į UDC infrastruktūrą** pasiekė **47 Lietuvos savivaldybes visose šalies apskrityse** (vienoje savivaldybėje įsteigti 1–7 UDC) (žr. 37 paveikslas).

37 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į UNIVERSALIŲ DAUGIAFUNKCIŲ CENTRŲ INFRASTRUKTŪRĄ GEOGRAFINĖ APRĖPTIS (SAIVALDYBĖS IR UNIKALIŲ INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ SKAIČIAI)

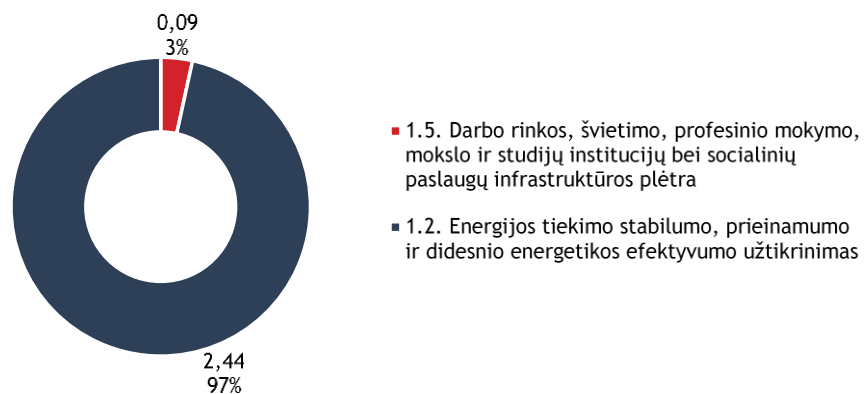
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

Iš 2004–2020 m. laikotarpiu ES fondų investicijas gavusių **299 IU programas vykdančių įstaigų** analizuojamu laikotarpiu **1 proc. (3 įstaigos) buvo likviduotos**, o **8 proc. (25 įstaigos) – reorganizuotos** prijungimo prie kitos įstaigos būdu (kai įstaiga tęsia veiklą kaip kitos IU įstaigos ar BUM padalinys). Analizuojamu laikotarpiu buvo likviduota 7 proc. 2004–2006 m. laikotarpiu investicijas gavusių ir 1 proc. 2007–2013 m. laikotarpiu investicijas gavusių įstaigų, reorganizuota 13 proc. 2004–2006 m. laikotarpiu investicijas gavusių, 9 proc. 2007–2013 m. laikotarpiu investicijas gavusių ir 7 proc. 2014–2020 m. laikotarpiu investicijas gavusių įstaigų. Didžioji dalis 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. laikotarpių investicijas gavusių įstaigų, kurios buvo reorganizuotos, buvo prijungtos prie BUM (po 6 proc. šių laikotarpių investicijas gavusių įstaigų)²⁵.

PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES

2004–2006 m. finansavimo laikotarpiu beveik visos (97 proc. arba **2,44 mln. Eur**) ES fondų investicijos į IU infrastruktūrą finansuotos pagal BPD priemonę „**Energijos tiekimo stabilumo, prieinamumo ir didesnio energetikos efektyvumo užtikrinimas**“ (Nr. 1.2), nukreiptą į viešojo sektoriaus pastatų modernizavimą, siekiant didinti energijos vartojimo efektyvumą. Šios priemonės lėšomis investuota į IU įstaigų (lopšelių–darželių, darželių–mokyklų) **pastatų apšiltinimą, energetinių įrenginių atnaujinimą ir pan.**

Maža dalis (3 proc. arba **0,09 mln. Eur**) 2004–2006 m. laikotarpio ES fondų investicijų į IU infrastruktūrą įgyvendinta pagal BPD priemonę „**Darbo rinkos, švietimo, profesinio mokymo, mokslo ir studijų institucijų bei socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra**“ (Nr. 1.5), nukreiptą į mokymosi aplinkos modernizavimą ir švietimo infrastruktūros gerinimą, siekiant gerinti švietimo kokybę. Šios priemonės lėšomis investuota į įvairaus pobūdžio IU infrastruktūrą – **pastatus ir patalpas, fizinę ir IT įrangą** (žr. 38 paveikslas).

38 PAVEIKSLAS. 2004–2006 M. INVESTICIJŲ Į IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)

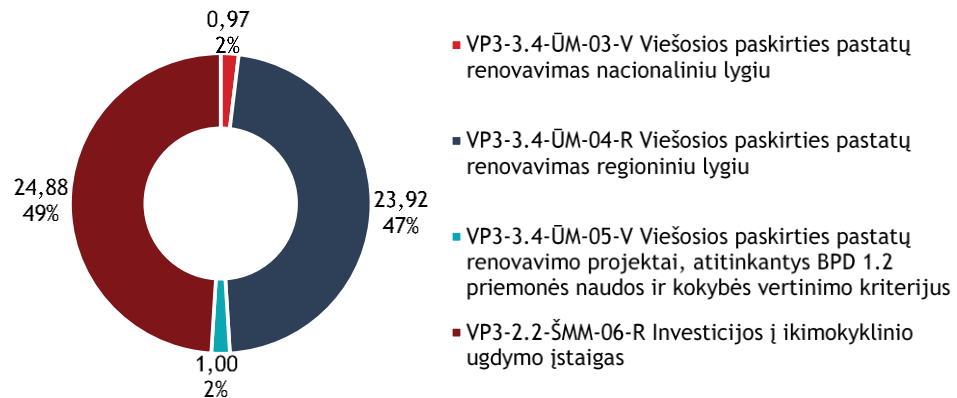
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu beveik pusė (49 proc. arba **24,88 mln. Eur**) ES fondų investicijų įgyvendinta pagal SSVP 2 prioriteto „Viešųjų paslaugų kokybė ir prieinamumas: sveikatos, švietimo ir socialinė infrastruktūra“ priemonę „**Investicijos į ikimokyklinio ugdymo įstaigas**“ (Nr. VP3–2.2–ŠMM–06–R), nukreiptą į IU programas vykdančių įstaigų infrastruktūros modernizavimą, siekiant gerinti švietimo paslaugų kokybę ir prieinamumą. Šios priemonės lėšomis investuota į įvairių vaikų darželių,

²⁵ Dalis įstaigų gali būti gavusios daugiau nei vieno finansavimo laikotarpio ES fondų investicijas, todėl atskirais finansavimo laikotarpiais ES investicijas gavusių įstaigų, kurios vėliau buvo likviduotos ar reorganizuotos, dalis gali persidengti.

lopšelių-darželių, darželių-mokyklų bei IU programas vykdančių BUM infrastruktūrą – **pastatų ir patalpų rekonstrukciją ir (ar) remontą, fizinės įrangos (įrenginių, baldų, ugdymo priemonių) ir (ar) IT įrangos (kompiuterinės technikos) įsigijimą**. Šios investicijos apėmė ne tik IU grupių vaikams skirtų ugdymo erdvių, bet ir įstaigų darbuotojams skirtų metodinių kabinetų įrengimą.

Kita pusė (51 proc. arba **25,89 mln. Eur**) 2007–2013 m. laikotarpio ES fondų investicijų į IU infrastruktūrą įgyvendinta pagal SSVP 3 prioriteto „Aplinka ir darnus vystymasis“ priemonės, nukreiptas į viešojo sektoriaus pastatų modernizavimą, siekiant didinti energijos vartojimo efektyvumą – „**Viešosios paskirties pastatų renovavimas nacionaliniu lygiu**“ (Nr. VP3-3.4-ŪM-03-V), „**Viešosios paskirties pastatų renovavimas regioniniu lygiu**“ (Nr. VP3-3.4-ŪM-04-R) ir „**Viešosios paskirties pastatų renovavimo projektai, atitinkantys BPD 1.2 priemonės „Energinės tiekimo stabilumo, prieinamumo ir didesnio energetikos efektyvumo užtikrinimas“ naudos ir kokybės vertinimo kriterijus**“ (Nr. VP3-3.4-ŪM-05-V). Šių priemonių lėšomis investuota į IU įstaigų (vaikų darželių, lopšelių-darželių, darželių-mokyklų) **pastatų išorinių atitvarų rekonstrukciją ir (ar) remontą, energetikos sistemų rekonstrukciją ir (ar) modernizavimą** (žr. 39 paveikslas).

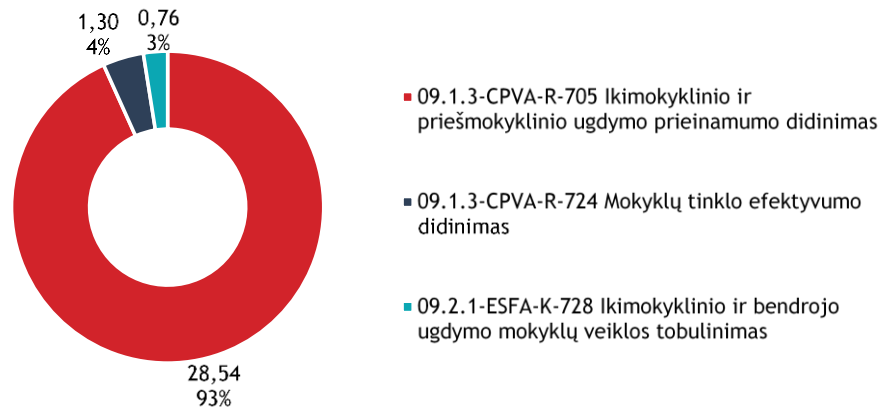

39 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu beveik visos (93 proc. arba **28,54 mln. Eur**) ES fondų investicijos į IU infrastruktūrą finansuotos pagal ESIVP 9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ priemonę „**Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo prieinamumo didinimas**“ (Nr. 09.1.3-CPVA-R-705), nukreiptą į IU programas vykdančių įstaigų infrastruktūros gerinimą, siekiant didinti šių įstaigų tinklo veiklos efektyvumą. Šios priemonės lėšomis investuota į įvairių lopšelių-darželių, darželių-mokyklų bei IU programas vykdančių BUM infrastruktūrą – **pastatų ir patalpų rekonstrukciją ir (ar) remontą bei fizinės įrangos (įrenginių, baldų, ugdymo priemonių) įsigijimą**. Šios investicijos daugiausia apėmė esamų IU grupių atnaujinimą ar naujų įrengimą bei edukacinių erdvių plėtrą.

Nedidelė dalis (4 proc. arba 1,3 mln. Eur) 2007–2013 m. laikotarpio ES fondų investicijų į IU infrastruktūrą įgyvendinta pagal ESIVP 9 prioriteto priemonę „**Mokyklų tinklo efektyvumo didinimas**“ (Nr. 09.1.3-CPVA-R-724), nukreiptą į įvairių tipų BUM (pradinių, pagrindinių ir vidurinių mokyklų bei progimnazijų ir gimnazijų) pastatų, ugdymo priemonių ir aplinkos modernizavimą, siekiant didinti šių įstaigų tinklo veiklos efektyvumą. Šios priemonės lėšomis investuota į nebenaudojamų BUM patalpų ir erdvių pritaikymą IU – **patalpų remontą bei fizinės įrangos (įrenginių, baldų, ugdymo priemonių) įsigijimą**.

40 PAVEIKSLAS. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ Į IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

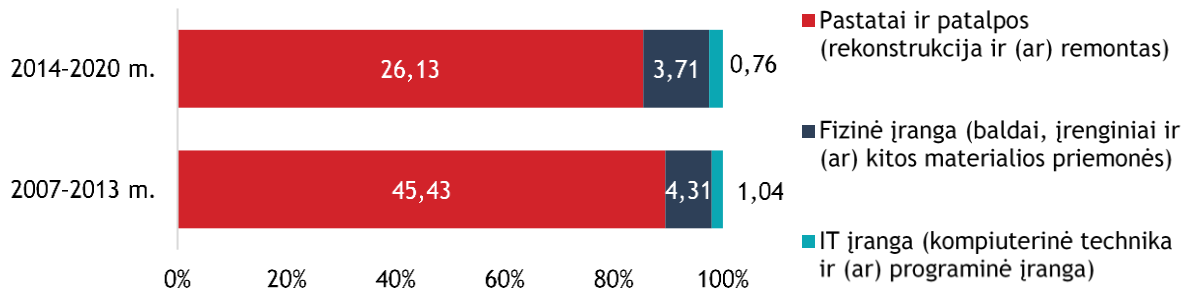
Dar mažesnė dalis (3 proc. arba 0,76 mln. Eur) 2007–2013 m. laikotarpio ES fondų investicijų į IU infrastruktūrą įgyvendinta pagal ESIVP 9 prioriteto priemonę „**Ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklų veiklos tobulinimas**“ (Nr. 09.2.1–ESFA–K–728), nukreiptą į virtualių ugdymo(si) aplinkų IU įstaigose diegimą, siekiant pagerinti ugdymo pasiekimus. Šios priemonės lėšomis investuota į **IT įrangos (kompiuterinės technikos ir programinės įrangos) atnaujinimą** lopšeliuose-darželiuose, darželiuose-mokyklose bei IU programas vykdančiose BUM. Šio tipo projektuose investicijos į infrastruktūrą papildė neinfrastruktūrinio pobūdžio investicijas į inovatyvaus ugdymo turinio ir metodikų atnaujinimą, pedagogų gebėjimų stiprinimą ir pan. (žr. 40 paveikslas).

PASISKIRSTYMAS PAGAL INFRASTRUKTŪROS TIPUS

2007–2020 m. laikotarpiu²⁶ **didžioji dalis ES fondų investicijų į IU infrastruktūrą** teko IU programas vykdančių įstaigų **pastatų ir patalpų rekonstrukcijai ir (ar) remontui**. 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu investicijos į šio tipo infrastruktūrą sudarė apie 90 proc., o 2014–2020 m. laikotarpiu – apie 85 proc. visų investicijų į infrastruktūrą. Lyginant 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. finansavimo laikotarpius, naujesniu laikotarpiu santykinai didesnė investicijų į infrastruktūrą dalis teko **fizinės įrangos (baldų, įrenginių ir (ar) kitų materialių priemonių) įsigijimui** (2007–2013 m. – 8 proc., 2014–2020 m. – 12 proc. visų investicijų į infrastruktūrą). Investicijos į IT įrangą abiem finansavimo laikotarpiais sudarė panašią dalį (apie 2 proc.)²⁷ visų investicijų į infrastruktūrą (žr. 41 paveikslas).

²⁶ Dėl detalių duomenų apie 2004–2006 m. ES fondų lėšomis finansuotus projektus prieinamumo iššūkių, investicijų į IU infrastruktūrą pasiskirstymas pagal infrastruktūros tipus pateikiamas tik 2007–2020 m. laikotarpiui.

²⁷ Pažymėtina, kad 2014–2020 m. investicijų į IT įrangą faktinės apimtys gali būti didesnės, tačiau SFMIS 2014 posistemyje kaupiamų duomenų apie ES fondų projektus struktūra kai kuriais atvejais neleidžia identifikuoti IT įrangai tekusios lėšų dalies visų įrangai skirtų lėšų sudėtyje.

41 PAVEIKSLAS. 2007–2020 M. INVESTICIJŲ Į IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL INFRASTRUKTŪROS POBŪDĮ (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

4.2.4 INVESTICIJŲ Į IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ TINKAMUMAS

TINKAMUMAS NACIONALINĖS STRATEGINĖS DARBOTVARKĖS KONTEKSTE

2004–2006 m. laikotarpio IU plėtros nacionalinėje strateginėje darbotvarkėje pagrindinis dėmesys skirtas **IU prieinamumo, ypač socialinę atskirtį patiriantiems vaikams, didinimui**. Šio programavimo laikotarpio investicijos į IU infrastruktūrą buvo santykinai menkos (sudarė apie 3 proc. visų 2004–2020 m. laikotarpio investicijų į šio tipo infrastruktūrą) ir beveik visos jų (97 proc.) apsiribojo IU programoms vykdančių įstaigų pastatų renovacija, nukreipta į pastatų energinio efektyvumo didinimą, o ne į švietimo srities tikslų siekimą. Tokio pobūdžio investicijos neturėjo įtakos vietų IU programoms vykdančiose įstaigose ir, atitinkamai, IU prieinamumo didinimui. Atsižvelgiant į tai, 2004–2006 m. **investicijų tinkamumas** nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste vertintinas kaip **žemas**.

2007–2013 m. laikotarpiu aktualios IU plėtros strateginės kryptys apėmė **IU prieinamumo** (ypač bendro IU prieinamumo socialinės rizikos šeimų, SUP turintiems ir kaimo vietovėse gyvenantiems vaikams bei ankstyvojo IU prieinamumo didžiuosiuose miestuose gyvenantiems vaikams) **didinimą, investuojant į įvairių IU programoms vykdančių įstaigų infrastruktūrą, steigiant UDC kaimo vietovėse, sudarant sąlygas teikti švietimo pagalbą IU programoms vykdančiose įstaigose**. Nors apie pusę šio programavimo laikotarpio investicijų teko IU įstaigų pastatų renovacijai, kita pusė jų buvo skirta įvairios IU programoms vykdančių įstaigų infrastruktūros atnaujinimui, kuris apėmė ir metodinių kabinetų švietimo pagalbą teikiantiems įstaigų specialistams įrengimą. Be to, šiuo finansavimo laikotarpiu didžiojoje dalyje šalies savivaldybių visose apskrityse įsteigti UDC, bent iš dalies skirti IU paslaugų poreikio kaimo vietovėse tenkinimui. Minėtos investicijos bent iš dalies prisidėjo prie IU prieinamumo (labiau – SUP, kaimo vietovėse gyvenantiems vaikams) didinimo. Atsižvelgiant į tai, 2007–2013 m. **investicijų tinkamumas** nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste vertintinas kaip **aukštas**.

2014–2020 m. laikotarpio nacionaliniame strateginiame diskurse akcentuotas **IU prieinamumo** (ypač socialinės rizikos šeimų, SUP turintiems ir kaimo vietovėse gyvenantiems vaikams) **didinimas, steigiant ir plėtojant UDC kaimo vietovėse, plėtojant švietimo pagalbos teikimą ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikams ir šeimoms**, taip pat – **IU turinio ir teikimo formų atnaujinimas**. Kitaip nei ankstesniais programavimo laikotarpiais, 2014–2020 m. nebeliko investicijų, nukreiptų vien tik į pastatų renovaciją. Didžioji dalis (93 proc.) jų buvo skirta IU programoms vykdančių įstaigų infrastruktūros

atnaujinimui, kuris apėmė IU grupių atnaujinimą ar naujų įrengimų bei edukacinių erdvių plėtrą. Santykinai maža dalis investicijų teko nenaudojamų BUM patalpų ir erdvių pritaikymui IU programų vykdymui, IU programas vykdančių įstaigų aprūpinimui IT įranga, reikalinga inovatyvių ugdymo formų taikymui. Atsižvelgiant į santykinai mažesnę dėmesį švietimo pagalbos teikimo ir UDC infrastruktūrai bei inovatyvioms ugdymo priemonėms, 2014–2020 m. **investicijų tinkamumas** nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste vertintinas kaip **vidutinis**.

TINKAMUMAS IKIMOKYKLINIO UGDYMO SITUACIJOS POKYČIŲ KONTEKSTE

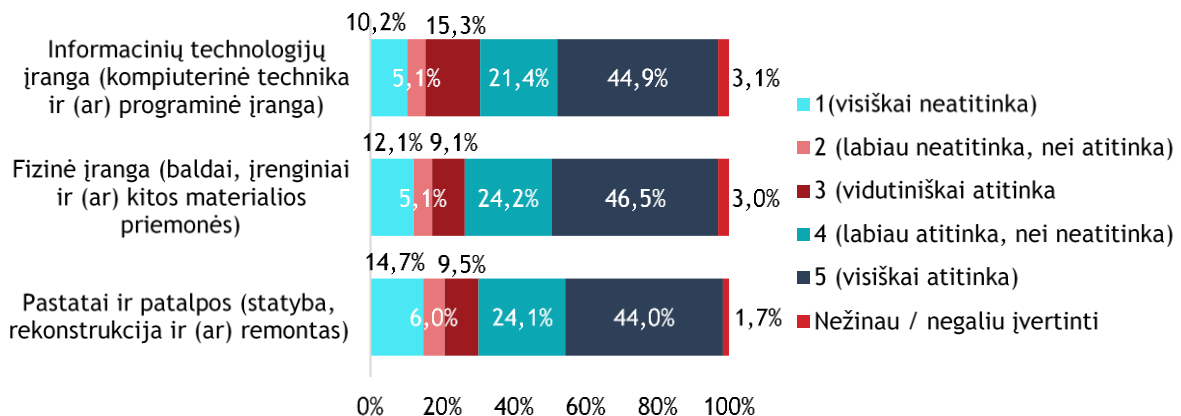
2004–2006 m. finansavimo laikotarpio investicijos į IU infrastruktūrą pasiekė tik pusę šalies apskričių ir pasiskirstė neproporcingai IU programas vykdančių įstaigų ir IU auklėtinių skaičiams. Apie trečdalis šio laikotarpio investicijų teko didžiausiu IU programas vykdančių įstaigų ir IU auklėtinių skaičiais pasižymėjusiai Vilniaus apskričiai, kurioje IU aprėptis buvo antra didžiausia šalyje (2004 m. siekė 58 proc.). Vis dėlto, investicijų pasiskirstymas kitose apskrityse buvo netolygus. Šiaulių, Alytaus ir Kauno apskritys gavo panašios apimties finansavimą – po maždaug penktadalį visų šio laikotarpio investicijų, nors IU auklėtinių skaičiai (2004 m., atitinkamai, 7–8 tūkst., virš 4 tūkst. ir 17–18 tūkst.) ir IU aprėptis (2004 m., atitinkamai, 47 proc., 47 proc., ir 52 proc.) juose skyrėsi. Telšių apskričiai, kuriame IU dalyvavo tik virš 4 tūkst. vaikų ir kuris pasižymėjo santykinai maža IU aprėptimi (2004 m. siekusi 46 proc.), buvo skirta apie dešimtadalį šio laikotarpio investicijų į infrastruktūrą. Apibendrinant, **2004–2006 m. investicijų tinkamumas IU situacijos pokyčių kontekste vertintinas kaip žemas**.

2007–2013 m. finansavimo laikotarpio investicijos į IU infrastruktūrą teko visoms šalies apskritims, o jų geografinis pasiskirstymas didžiąja dalimi atliepė IU programas vykdančių įstaigų ir IU auklėtinių skaičius apskrityse. Po maždaug penktadalį šio laikotarpio investicijų į IU infrastruktūrą teko Kauno ir Vilniaus apskritims, pasižymėjusioms didžiausiais IU programas vykdančių įstaigų ir IU auklėtinių skaičiais bei santykinai didele IU aprėptimi (2007 m. viršijusia 60 proc.). Po maždaug dešimtadalį analizuojamo laikotarpio finansavimo teko Panevėžio, Klaipėdos ir Šiaulių apskritims, kurios pagal IU programas vykdančių įstaigų ir IU auklėtinių skaičius pateko į penketuką, nors pagal IU aprėptį skyrėsi (Klaipėdoje IU aprėptis sudarė 69 proc., o Panevėžyje ir Šiauliuose nesiekė 60 proc.). Iki dešimtadalio 2007–2013 m. investicijų gavo Utenos, Marijampolės, Telšių ir Alytaus apskritys, kurios pagal IU programas vykdančių įstaigų ir IU auklėtinių skaičius rikiavosi 6–9 vietose bei pasižymėjo panašia IU aprėptimi (2007 m. sudariusia 56–59 proc., išskyrus Marijampolės apskritį, kurioje IU aprėptis nesiekė 50 proc.). Investicijos į UDC, bent iš dalies skirtų IU paslaugų teikimui, infrastruktūrą geografiniu požiūriu taip pat pasiskirstė maždaug proporcingai IU programas vykdančių įstaigų ir IU auklėtinių skaičiams apskrityse. Apibendrinant, **2007–2013 m. investicijų tinkamumas IU situacijos pokyčių kontekste vertintinas kaip aukštas**.

2014–2020 m. finansavimo laikotarpio investicijos į IU infrastruktūrą daugiausia susikoncentravo šalies didžiųjų miestų apskrityse. Daugiau nei pusė visų šio laikotarpio investicijų teko Vilniaus ir Kauno apskritims, kuriose atitinkamai buvo įsikūrusios virš pusės šalies IU programas vykdančių įstaigų. Daugiau nei trečdalis šio laikotarpio finansavimo buvo skirta Vilniaus apskrities IU infrastruktūrai, tačiau pagal IU auklėtinių skaičius augimą analizuojamu laikotarpiu ši apskritis 2–3 kartus lenkė kitas šalies apskritis. Kaip ir praėjusiu programavimo laikotarpiu, po dešimtadalį 2014–2020 m. finansavimo gavo Panevėžio, Klaipėdos ir Šiaulių apskritys, kurie pagal IU programas vykdančių įstaigų ir IU auklėtinių skaičius pateko į penketuką ir pirmavo pagal IU aprėptį, 2014 m. siekusi 70 proc. (išskyrus Šiaulių apskritį, kurioje IU aprėptis sudarė 65 proc.). Po 3–6 proc. analizuojamo laikotarpio finansavimo teko likusioms šalies apskritims, kurios pagal IU programas vykdančių įstaigų ir IU auklėtinių skaičius rikiavosi 6–10 vietose ir atsiliko nuo kitų IU aprėptimi, 2014 m. sudariusia 55–65 proc. (išskyrus Utenos apskritį, kurioje IU aprėptis siekė 68 proc.). Apibendrinant, **2014–2020 m. investicijų tinkamumas IU situacijos pokyčių kontekste vertintinas kaip aukštas**.

TINKAMUMAS ĮSTAIGŲ POREIKIŲ KONTEKSTE

ES fondų investicijas gavusių IU programas vykdančių įstaigų atstovų buvo pasiteirauta, ar ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta jų atstovaujamos **įstaigos IU (įskaitant PU) infrastruktūra atitiko įstaigų poreikius**. Ne mažiau kaip dviejų trečdalių (**66,3–70,7 proc.**) respondentų teigimu, analizuojamomis investicijomis atnaujinta ir (ar) išplėtota jų atstovaujamų įstaigų įvairių tipų IU **infrastruktūra atitinka** (visiškai atitinka ar labiau atitinka, nei neatitinka) **įstaigų poreikius**. Fizinės įrangos bei pastatų ir patalpų atitiktį įstaigų poreikiams kaip vidutinę įvertino iki dešimtadalio (9,1–9,5 proc.), o IT įrangos – iki penktadalio (15,3 proc.) apklaustųjų. Penktadalis (**20,7 proc.**) apklaustų IU programas vykdančių įstaigų atstovų **nepalankiai** (1 ir 2 balais iš 5) **įvertino** investicijomis atnaujintų **pastatų ir patalpų** atitiktį įstaigų poreikiams, kiek mažesnė dalis (**15,3–17,2 proc.**) – **IT ir fizinės įrangos** atitiktį įstaigų poreikiams (žr. 42 paveikslas).

42 PAVEIKSLAS. INVESTICIJOMIS SUKURTOS AR ATNAUJINTOS ĮVAIRIŲ TIPŲ IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪROS ATITIKTIS ĮSTAIGŲ POREIKIAMS (N=147)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

Mažiau palankūs IU infrastruktūros atitikties įstaigos poreikiams vertinimai respondentų aiškinti įvairiai – **lėšų nepakankamumu įstaigos poreikiams pilnai užtikrinti, nepakankamu investicijų į pastatus ir patalpas kompleksiskumu**. Pavieniai apklaustieji įvardijo **ribotą investicijų projekto atitiktį esamai situacijai ir tikslinės grupės poreikiams** (pavyzdžiui, dėl patalpų rekonstrukcijos sumažėjo erdvė ugdomajai veiklai vykdyti, įstaigai neužtikrinta pakankama laisvė rinktis priemones, į kurias investuojama), **nepakankamą atiliktų darbų kokybę**. Ne vienas respondentas atkreipė dėmesį į tai, kad atnaujinta jų įstaigos infrastruktūra atitiko projektų įgyvendinimo metu egzistavusius įstaigos poreikius, tačiau šiuo metu investicijomis sukurta ir (ar) pagerinta **infrastruktūra yra nusidėvėjusi** (daugiausia – patalpos, baldai ir priemonės) **ar morališkai pasenusi** (daugiausia – IT įranga). Keli procentai apklaustųjų jų atstovaujamos įstaigos atnaujintos infrastruktūros tinkamumo įvertinti negalėjo.

4.2.5 INVESTICIJŲ Į IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ PAKANKAMUMAS

PAKANKAMUMAS GEOGRAFINĖS IR TIKSLINIŲ GRUPIŲ APRĖPTIES POŽIŪRIU

2004–2006 m. finansavimo laikotarpio investicijos į IU infrastruktūrą pasiekė tik **mažiau nei dešimtadalį (8) Lietuvos savivaldybių pusėje (5) šalies apskričių**. Vienoje savivaldybėje investuota į 1–4 unikalių

įstaigų infrastruktūrą, o bendras unikalių investicijų gavėjų skaičius (16) tesiekė **2 proc. visų** analizuojamu laikotarpiu šalyje veikusių **IU programų vykdyusių įstaigų**. Atsižvelgiant į mažą 2004–2006 m. investicijų geografinę ir tikslinių grupių aprėptį, šio laikotarpio **investicijų pakankamumas geografiniu ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu vertintinas kaip žemas**. Investicijos buvo itin fragmentiškos ir nesudarė prielaidų pasiekti proveržį IU infrastruktūros šalyje atnaujinime.

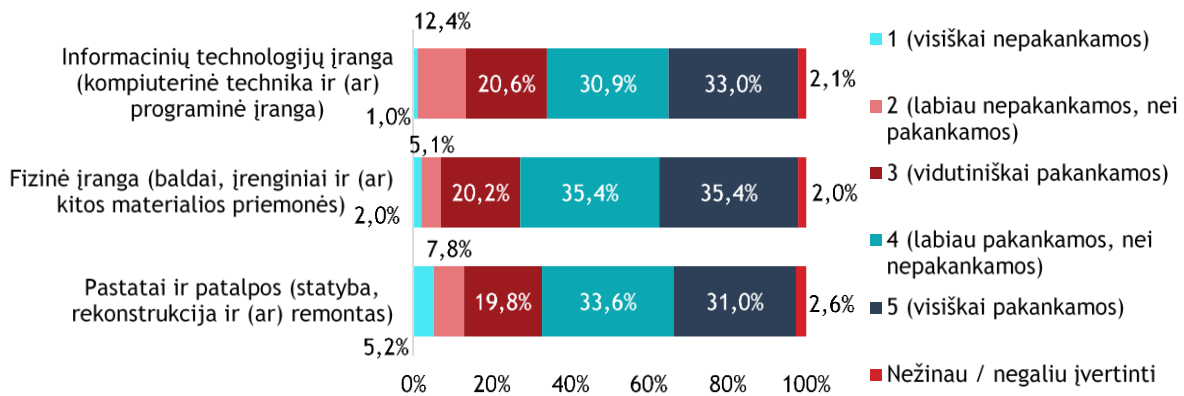
2007–2013 m. finansavimo laikotarpio investicijos į IU infrastruktūrą (neskaitant UDC) įgyvendintos **beveik visose (58) Lietuvos savivaldybėse visose (10) šalies apskrityse**. Vienoje savivaldybėje investuota į 1–17 unikalių įstaigų infrastruktūrą, o bendras unikalių investicijų gavėjų skaičius (215) sudarė **trečdalį (33 proc.) visų** analizuojamu laikotarpiu šalyje veikusių **IU programų vykdyusių įstaigų**. Be to, šiuo finansavimo laikotarpio IU paslaugų prieinamumo didinimui kaimo vietovėse prielaidas sudarė investicijos į **UDC infrastruktūrą**, pasiekusios **daugiau nei tris ketvirtadalius (47) Lietuvos savivaldybių visose (10) šalies apskrityse**, kur buvo įsteigti **76 UDC**. Atsižvelgiant į didelę 2007–2013 m. investicijų geografinę ir tikslinių grupių aprėptį bei investicijas gavusių IU paslaugas teikiančių subjektų įvairovę, šio laikotarpio **investicijų pakankamumas geografiniu ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu vertintinas kaip aukštas**.

2014–2020 m. finansavimo laikotarpio investicijos į IU infrastruktūrą apėmė **tris ketvirtadalius (45) Lietuvos savivaldybių visose (10) šalies apskrityse**. Vienoje savivaldybėje investuota į 1–17 unikalių įstaigų infrastruktūrą, o bendras unikalių investicijų gavėjų skaičius (109) sudarė 15 proc. **visų** analizuojamu laikotarpiu šalyje veikusių **IU programų vykdyusių įstaigų**. 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu galimos investicijos į IU infrastruktūrą apėmė ne tik 2007–2013 m. laikotarpiu finansuotus IU programas vykdančių įstaigų infrastruktūros tipus (pastatus ir patalpas, fizinę įrangą ir bendrojo pobūdžio IT įrangą), bet ir naujo pobūdžio infrastruktūrą, tokią kaip virtualių ugdymo(si) aplinkų diegimui skirta IT įranga. Lyginant su 2007–2013 m. investicijų geografinę ir tikslinių grupių aprėptimi, 2014–2020 m. laikotarpio investicijų geografinę ir tikslinių grupių aprėptis buvo kiek mažesnė, **todėl jų pakankamumas geografiniu ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu vertintinas kaip vidutinis**.

PAKANKAMUMAS ĮSTAIGŲ POREIKIŲ KONTEKSTE

ES fondų investicijas gavusių IU programų vykdančių įstaigų atstovų buvo pasiteirauta, ar jų atstovaujamai įstaigai tekusios ES fondų investicijos **buvo pakankamos siekiant užtikrinti įstaigos IU (įskaitant PU) infrastruktūros atitiktį šiuolaikiniams standartams**. IU programų vykdančių įstaigų atstovai santykinai palankiausiai įvertino investicijų į fizinę įrangą pakankamumą – virš dviejų trečdalių (70,8 proc.) jų įvertino šio tipo investicijas kaip visiškai pakankamas ar labiau pakankamas nei nepakankamas. Daugiau kaip pusė (63,9–64,6 proc.) respondentų palankiai (4 ir 5 balais iš 5) įvertino investicijų į IT įrangą bei pastatus ir patalpas pakankamumą. Apie penktadalis apklaustųjų įvairių tipų naujos ar atnaujintos IU infrastruktūros pakankamumą įvertino kaip vidutinį. Iki dešimtadalio (7,1 proc.) nepalankiai (kaip visiškai nepakankamas ar labiau nepakankamas nei pakankamas) įvertino investicijas į fizinę įrangą, virš dešimtadalio (13–13,4 proc.) – investicijas į IT įrangą bei pastatus ir patalpas (žr. 43 paveikslas).

Ribotas investicijų į IU infrastruktūrą pakankamumas siekiant užtikrinti įstaigos infrastruktūros atitiktį šiuolaikiniams standartams respondentų aiškintas įvairiai. Kai kurie respondentai paminėjo **nepakankamą investicijų į IU infrastruktūrą kompleksiskumą**, kritikuodami selektyvias investicijas tik į dalį įstaigų pastatų ar patalpų, įvardydami poreikį atnaujinti ne tik vidaus, bet ir lauko aplinką. Vieno apklaustojo nuomone, **ne visos lėšos buvo panaudotos tikslingai**, nes projekte buvo numatyta daug perteklinių išlaidų. Respondentai taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad analizuojamomis investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta IU **infrastruktūra atitiko projektų įgyvendinimo metu aktualius standartus, tačiau šiuo metu jau yra morališkai pasenusi** (ypač IT infrastruktūra).

43 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS AR ATNAUJINTOS IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪROS INVESTICIJŲ PAKANKAMUMAS (N=147)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

Daugiau nei pusės apklaustų IU programas vykdančių įstaigų atstovų nuomone, **artimiausioje ateityje jų atstovaujamosiose įstaigose reikalingos investicijos į tuos pačius infrastruktūros objektus, į kuriuos buvo investuota anksčiau**. Iš jų po daugiau nei trečdaliį įvardijo pakartotinių investicijų į pastatus ir patalpas bei IT įrangą poreikį, iki trečdaliio – investicijų į fizinę įrangą poreikį. Trijų ketvirtadalių apklaustų IU programas vykdančių įstaigų atstovų teigimu, jų atstovaujamosiose įstaigose **artimiausiu metu bus reikalingos papildomos investicijos į infrastruktūrą**. Daugiau nei keturi penktadaliai jų įvardijo poreikį investuoti į pastatus ir patalpas bei fizinę įrangą. Ne mažiau kaip trečdalis šių respondentų nurodė poreikį investuoti į jų atstovaujama įstaigų **pastatus – jų išorės (fasado, stogo ir kt.) renovaciją, įvairių sistemų (šildymo, vėdinimo, nuotekų, elektros instaliacijos ir kt.) atnaujinimą**, pavieniai respondentai užsiminė apie poreikį **papildomų pastatų (priestatų) statybai**. Ne mažiau kaip pusė apklaustųjų, įvardijusių papildomų investicijų poreikį jų atstovaujamoje įstaigoje, kalbėjo apie **patalpų atnaujinimą – rekonstrukciją, remontą ir (ar) įrengimą**. Santykinai dažniausiai paminėtas esamų IU **grupių patalpų atnaujinimo ir aprūpinimo baldais bei kita įranga** poreikis, tačiau dalis respondentų nurodė **įvairių kitų vidaus patalpų** (sporto salių, virtuvės, sandėliavimo patalpų, švietimo pagalbos specialistų kabinetų ir kt.) **atnaujinimo ar įrengimo** poreikį. Kai kurių apklaustų įstaigų atstovų teigimu, reikalinga **vidaus ugdymo erdvių įstaigose plėtra** – pavyzdžiui, pritaikant nenaudojamas patalpas ugdymo reikmėms. Apklausti IU programas vykdančių įstaigų atstovai ne ką mažiau dėmesio skyrė jų atstovaujama įstaigų **lauko aplinkos atnaujinimui – daugiausia vaikų žaidimų aikštelių dangos keitimui ir įrangos atnaujinimui bei papildymui**, taip pat – sporto aikštynų dangos ir įrenginių, pasivaikščiojimo takų, stovėjimo aikštelių, šaligatvių, tvorų atnaujinimui bei teritorijos sutvarkymui. Apie dešimtadalis respondentų taip pat įvardijo poreikį **pritaikyti jų atstovaujama įstaigų infrastruktūrą SUP (daugiausia judėjimo negalia turinčių) vaikų poreikiams**. Iki trečdaliio IU programas vykdančių įstaigų, kurių atstovai nurodė papildomų investicijų į infrastruktūrą poreikį 2021–2027 m., įvardijo poreikį investuoti į įstaigų **IT įrangą** – kompiuterinės technikos, programinės įrangos ir IT pagrįstų šiuolaikinių ugdymo priemonių (interaktyvių lentų, grindų ir kt.) įsigijimą ir diegimą. Tik keli respondentai aiškiai įvardijo **STEAM ugdymui reikalingos fizinės įrangos** įsigijimo poreikį.

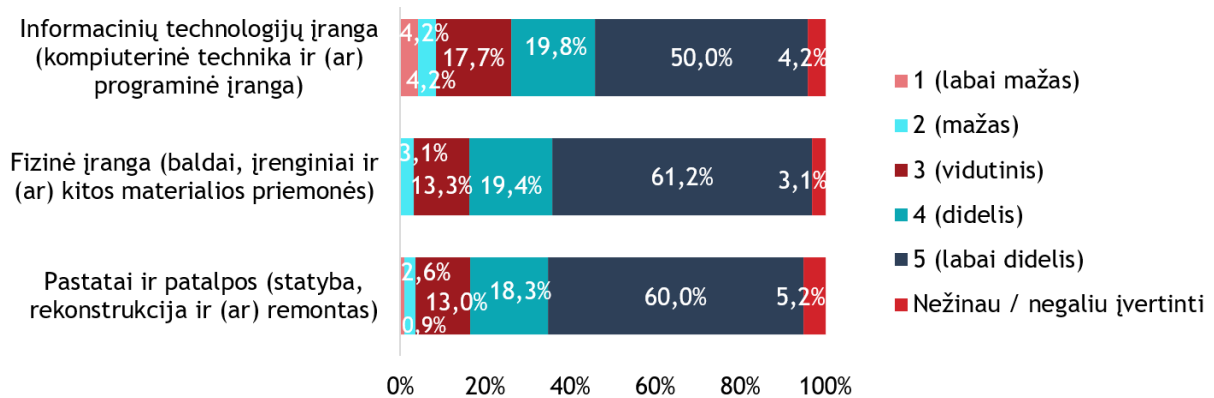
4.2.6 IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO EFEKTYVUMAS

Siekiant nustatyti ES fondų investicijomis 2004–2020 m. sukurtos ir (ar) atnaujintos IU infrastruktūros naudojimo efektyvumą, buvo apklausti ES fondų lėšas infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui analizuojamu laikotarpiu gavusių IU programas vykdančių įstaigų atstovai, kurių buvo prašoma apibrėžti bei įvertinti analizuojamos **infrastruktūros naudojimo intensyvumą ir mastą**, įvertinti **infrastruktūros naudojimo lygio atitiktį** jų atstovaujama **įstaigų lūkesčiams** ir įvardyti **veiksnius, ribojančius infrastruktūros panaudojimą visa apimtimi**.

INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSYVUMAS

Fizinės įrangos naudojimo intensyvumą (naudojimo dažnumo ir trukmės atžvilgiu) kaip didelį ir labai didelį įvertino daugiau nei keturi penktadaliai (**80,6 proc.**), **pastatų ir patalpų** – virš trijų ketvirtadalių (**78,3 proc.**), o **IT įrangos** – daugiau nei du trečdaliai (**69,8 proc.**) apklaustųjų. Fizinės įrangos bei pastatų ir patalpų naudojimo intensyvumą kaip vidutinį įvertino daugiau nei dešimtadalis (apie 13 proc.), o IT įrangos – arti penktadalio (17,7 proc.) respondentų.

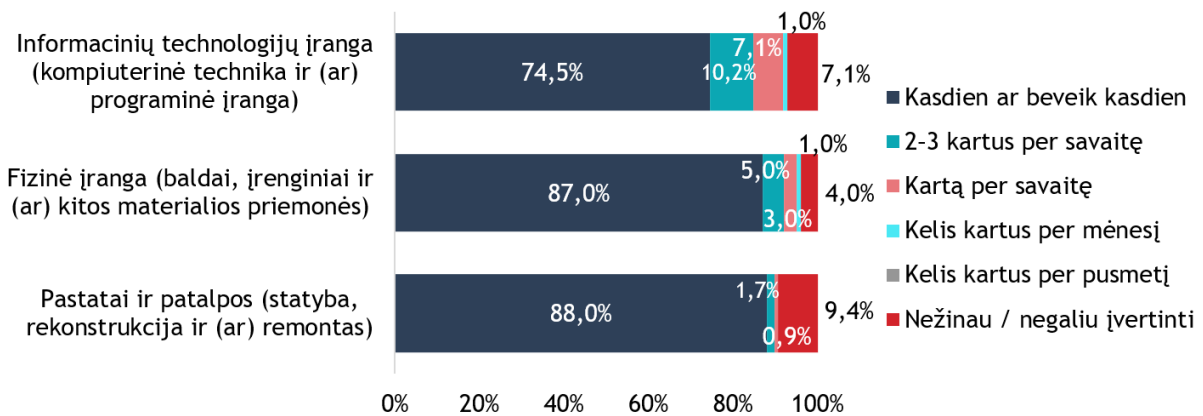
Pavieniai IU programas vykdančių įstaigų atstovai įvairių tipų infrastruktūros naudojimo intensyvumą įvertino kaip mažą ar labai mažą. Kai kuriais atvejais tai nulėmė nepakankama gautos įrangos kokybė. Nedidelė dalis apklaustųjų negalėjo įvertinti ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos infrastruktūros naudojimo intensyvumo, kadangi šiuo metu vis dar vyksta infrastruktūros atnaujinimo darbai arba nauja įranga tik neseniai buvo nupirkta ir dar nebuvo panaudota (žr. 44 paveikslas).

44 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS AR ATNAUJINTOS IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSYVUMAS (N=145)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

Kasdien ar beveik kasdien ES fondų lėšomis atnaujintais **pastatais ir patalpomis** bei nupirkta **fizine įranga** naudojama daugiau nei keturiuose penktadaliuose (**87–88 proc.**), o **IT įranga** – apie trijuose ketvirtadaliuose (**74,5 proc.**) IU programas vykdančių apklaustųjų įstaigų. 2–3 kartus per savaitę IT įranga naudojama apie dešimtdalyje (10,2 proc.), fizine įranga – 5 proc., pastatais ir patalpomis – 3 proc. apklaustųjų įstaigų. Tik pavieniai respondentai paminėjo kitus infrastruktūros naudojimo intervalus – kartą per savaitę, kelis kartus per mėnesį. Dalis jų negalėjo įvertinti infrastruktūros dažnumo, kadangi nauja ar atnaujinta infrastruktūra dar nepradėta naudoti (žr. 45 paveikslas).

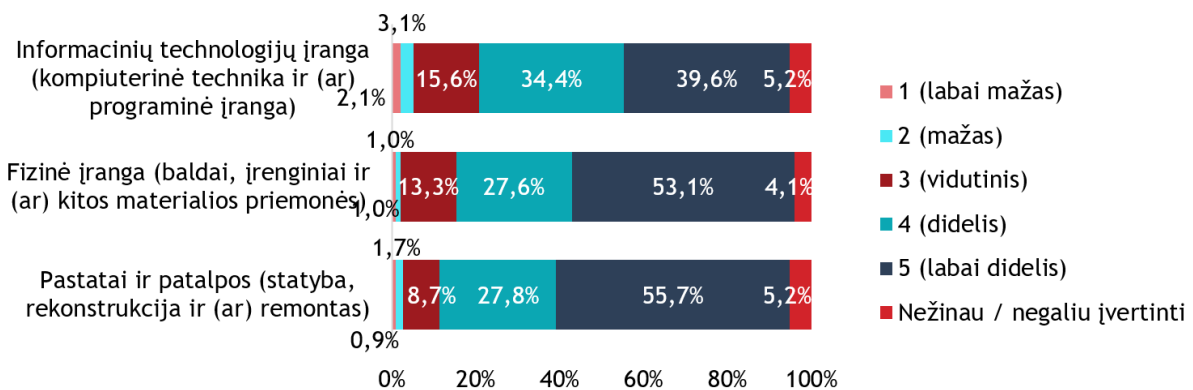

45 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS AR ATNAUJINTOS IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO DAŽNUMAS (N=145)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO MASTAS

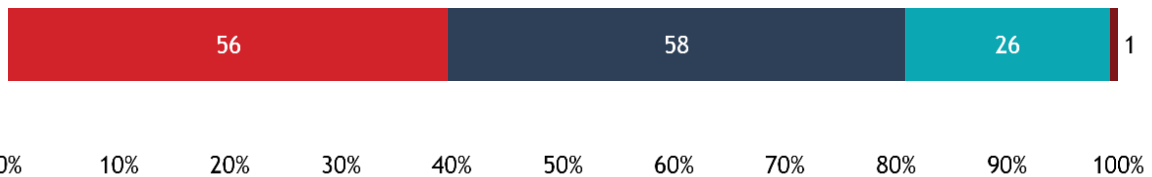
ES fondų lėšomis atnaujintų **pastatų ir patalpų** naudojimo mastą (naudotojų skaičiaus atžvilgiu) kaip didelį ir labai didelį įvertino daugiau nei keturi penktadaliai (**83,5 proc.**), **fizinės įrangos** – panaši dalis (**80,7 proc.**), o **IT įrangos** – apie trys ketvirtadaliai (**74 proc.**) apklaustų IU programas vykdančių įstaigų atstovų. Iki penktadalio respondentų kaip vidutinį įvertino IT įrangos ir fizinės įrangos (atitinkamai 15,6 proc. ir 13,3 proc.), iki dešimtadalio (8,7 proc.) – pastatų ir patalpų naudojimo mastą. Tik pavieniai apklaustieji įvairių tipų infrastruktūros naudojimo mastą įvertino kaip mažą ar labai mažą (žr. 46 paveikslas).

46 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS AR ATNAUJINTOS IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO MASTAS (N=145)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta **IU infrastruktūra besinaudojančių vaikų skaičius per metus** apklaustose įstaigose varijuoja **nuo mažiau nei 100 iki daugiau nei 300** (žr. 47 paveikslas). Anot kai kurių apklaustų įstaigų atstovų, nauja ar atnaujinta infrastruktūra naudojasi grupių vaikai, bet ir pedagogai, tėvai (seminarų, posėdžių, susirinkimų ir pan. metu).

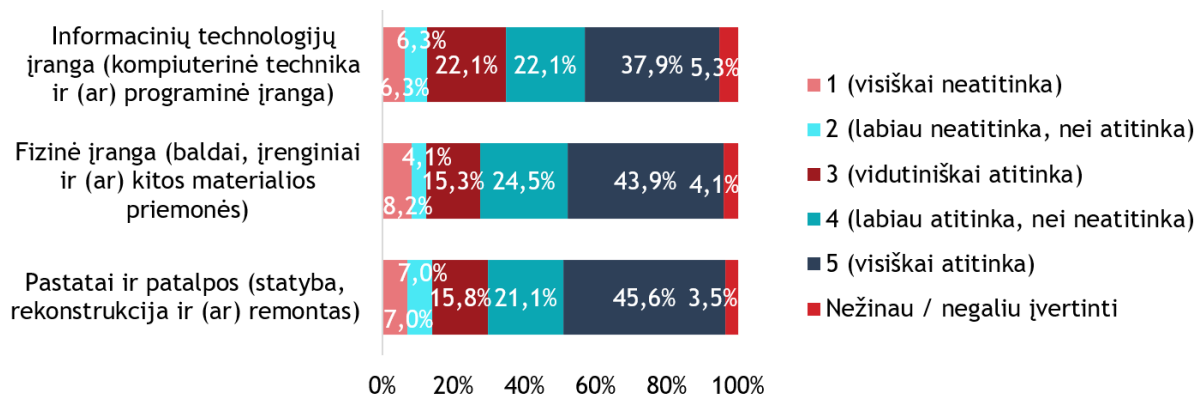
■ 100 ir mažiau ■ 101-200 ■ 201-300 ■ Daugiau nei 300

47 PAVEIKSLAS. NAUJA AR ATNAUJINTA IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRA BESINAUDOJANČIŲ VAIKŲ SKAIČIUS PER METUS (ĮSTAIGŲ SKAIČIUS) (N=141)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO LŪKESČIAI IR IŠŠŪKIAI

ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos infrastruktūros naudojimo lygio (intensyvumo ir masto) atitiktį įstaigos lūkesčiams palankiai įvertino ne mažiau kaip pusė apklaustų IU programas vykdančių įstaigų atstovų. Tiek **fizinės įrangos**, tiek **pastatų ir patalpų** naudojimo lygį kaip visiškai atitinkantį ar labiau atitinkantį nei neatitinkantį įstaigos lūkesčius įvertino apie du trečdaliai (atitinkamai **68,4 proc. ir 66,7 proc.**), o **IT įrangos** – daugiau kaip pusė (**60 proc.**) respondentų. Vis dėlto, iki penktadalio (atitinkamai 15,8 proc. ir 15,3 proc.) apklaustųjų kaip vidutinę įvertino pastatų ir patalpų bei fizinės įrangos, dar daugiau (22,1 proc.) respondentų – IT įrangos atitiktį jų atstovaujama įstaigų lūkesčiams. Daugiau nei dešimtadalis apklaustųjų įvairių tipų infrastruktūros naudojimo lygio atitiktį įstaigos lūkesčiams įvertino nepalankiai (žr. 48 paveikslas). Vienas respondentas atkreipė dėmesį į nepakankamą įstaigos infrastruktūros pritaikymą neįgaliesiems, kitas – į ribotą vietų skaičių įstaigoje.

48 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO LYGIO ATITIKTIS ĮSTAIGOS LŪKESČIAMS (N=144)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

Daugiau kaip pusė apklaustų IU programas vykdančių įstaigų atstovų neišvelgė **jokių kliūčių** ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos IU **infrastruktūros panaudojimui visa apimtimi** (neskaitant šiuo metu dėl karantino taikomų griežtesnių reikalavimų ugdymo proceso organizavimui). Vis dėlto, mažiau kaip pusė respondentų įvardijo įvairius veiksnius, ribojančius infrastruktūros panaudojimą visa apimtimi, tokius kaip **fizinio prieinamumo iššūkiai**, **infrastruktūros ribotumas**, **infrastruktūros nusidėvėjimas**, **įstaigų lankomumo tendencijos** ir **neigiamos demografinės tendencijos**.

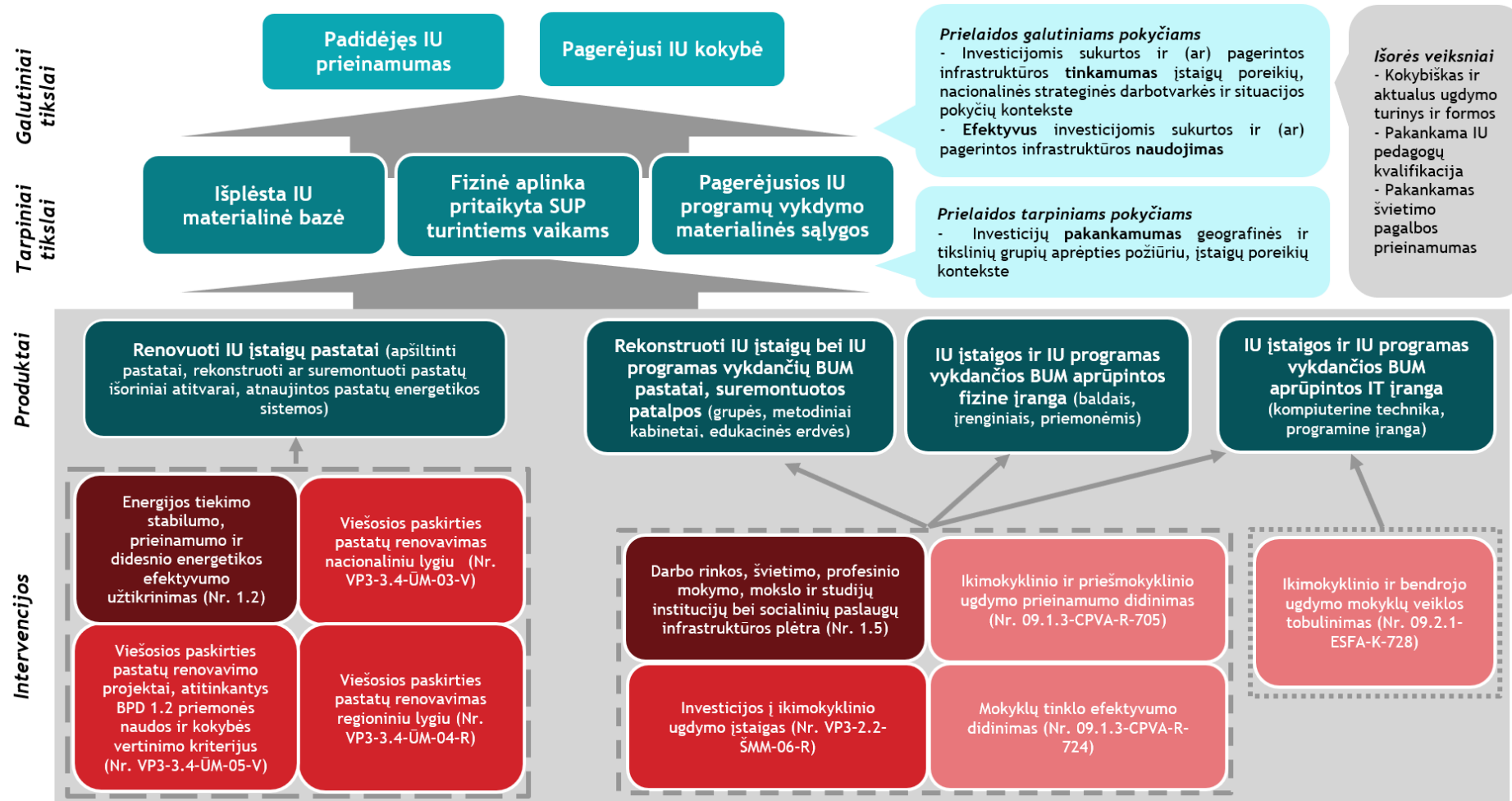
Dalis veiksnų, ribojančių ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos IU infrastruktūros panaudojimą visa apimtimi, susiję su pačia įstaigos infrastruktūra. Vienos įstaigos atstovas įvardijo iššūkį, susijusį su infrastruktūros fizinio prieinamumo apribojimais – **atnaujintos infrastruktūros** (įėjimų ir

ugdymo erdvių) **nepritaikymą neįgalųjų poreikiams**. Vis dėlto, santykinai didžiausia dalis respondentų nurodė su infrastruktūros ribotumu susijusius iššūkius, tokius kaip **nepakankama naujos ar atnaujintos infrastruktūros kokybė** (pavyzdžiui, pastatų ir patalpų atnaujinimo darbų brokas, bloga baldų ir įrangos kokybė, gedimai), **nepakankamas infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui skirtas finansavimas** (pavyzdžiui, tik dalinis pastatų ir patalpų atnaujinimas, netolygus IU grupių aprūpinimas inovatyviomis ugdymo priemonėmis), **po infrastruktūros atnaujinimo sumažėję įstaigos pajėgumai** (pavyzdžiui, dėl grupių patalpų sumažinimo apribotas jose ugdytinų vaikų skaičius).

Kita apklaustų IU programų vykdančių įstaigų atstovų dažniau įvardyta kliūtis ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos IU infrastruktūros panaudojimui visa apimtimi – naujos ar atnaujintos infrastruktūros nusidėvėjimas. Kadangi nuo kai kurių analizuojamos infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo projektų praėjo ne mažiau kaip dešimtmetis, jų metu **sukurta ar atnaujinta infrastruktūra jau yra pasenusi ir nebeatitinka šio laikmečio standartų** (pavyzdžiui, lauko žaidimų aikštelių įrenginiai nebeatitinka pasikeitusių higienos normų, IT įranga yra morališkai pasenusi). Kiti veiksniai, trukdantys panaudoti ES fondų investicijomis sukurtą ir (ar) atnaujintą infrastruktūrą visa apimtimi, susiję su IU įstaigų lankymo ir bendromis demografinėmis tendencijomis. Kai kurie apklaustieji atkreipė dėmesį į **nestabilų IU grupių lankomumą** bei bendrai **sumažėjusį IU programose dalyvaujančių vaikų skaičių**.

4.2.7 INVESTICIJŲ Į IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ POVEIKIS

Remiantis 2004–2020 m. nacionaline strategine darbotvarke, **galutiniai** IU plėtros **tiksiai**, kurių buvo siekiama analizuojamomis ES fondų investicijomis į infrastruktūrą – IU prieinamumo didinimas ir kokybės gerinimas. Šių tikslų buvo siekiama 9 ES fondų lėšomis finansuotų priemonių (2 – 2004–2006 m., 4 – 2007–2013 m. ir 3 – 2014–2020 m. programavimo laikotarpio) **intervencijomis**, kurių pagrindinės kryptys – (1) IU įstaigų pastatų renovacija, (2) IU įstaigų bei IU programų vykdančių BUM pastatų rekonstrukcija, patalpų remontas, (3) IU įstaigų ir IU programų vykdančių BUM aprūpinimas fizine įranga, (4) IU įstaigų ir IU programų vykdančių BUM aprūpinimas IT įranga. Atitinkamai, pagrindiniai analizuojamomis investicijomis į NVŠ įstaigų infrastruktūrą sukurti **produktai** – (1) renovuoti pastatai, (2) rekonstruoti pastatai, suremontuotos patalpos, (3) nupirkta, įdiegta fizinė įranga, (4) nupirkta, įdiegta IT įranga. Tam, kad minėti produktai prisidėtų prie galutinių tikslų pasiekimo, turi būti pasiekti **tarpiniai tikslai**. Siekiant padidinti IU prieinamumą ir pagerinti kokybę, reikia išplėsti esamą IU materialinę bazę (sudarant galimybes IU dalyvauti didesniai vaikų skaičiui), pritaikyti fizinę aplinką SUP turintiems vaikams (sudarant galimybes IU dalyvauti didesniai SUP turinčių vaikų skaičiui) ir pagerinti IU programų vykdymo materialines sąlygas (sudarant galimybes naudojantis atnaujinta materialine baze teikti kokybiškesnes IU paslaugas) (žr. 49 paveikslas).

49 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ POVEIKIO VERTINIMUI TAIKOMA KAITOS TEORIJA

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

Legenda:

- 2004-2006 m. ES struktūrinių fondų priemonės
- 2007-2013 m. ES struktūrinių fondų priemonės
- 2014-2020 m. ES struktūrinių fondų priemonės

Pagrindinės **prielaidos, kad intervencijomis sukurti produktai prisidėtų prie tarpinių tikslų pasiekimo** (t. y. kad renovuoti pastatai, rekonstruoti pastatai ir suremontuotos patalpos bei nupirkta, įdiegta fizinė ir IT įranga prisidėtų prie IU materialinės bazės plėtros, fizinės aplinkos pritaikymo SUP turintiems vaikams ir IU programų vykdymo materialinių sąlygų gerinimo) – investicijų **pakankamumas geografinės ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu bei IU programas vykdančių įstaigų poreikių kontekste.**

Bendras 2004–2020 m. investicijų į IU infrastruktūrą pakankamumas geografinės ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu varijavo tarp žemo ir aukšto (2004–2006 m. – žemas, 2007–2013 m. – aukštas, 2014–2020 m. – vidutinis). Visu 2004–2020 m. laikotarpiu buvo investuota į 299 unikalių įstaigų IU infrastruktūrą. 2004–2006 m. finansavimo laikotarpio investicijos pasiekė mažiau nei dešimtadalį Lietuvos savivaldybių pusėje šalies apskričių ir vos 2 proc. visų tuo metu šalyje veikusių IU programų vykdytųjų įstaigų, 2007–2013 m. laikotarpio – beveik visas Lietuvos savivaldybes visose šalies apskrityse ir trečdalį visų tuo metu šalyje veikusių IU programų vykdytųjų įstaigų, 2014–2020 m. laikotarpio – tris ketvirtadalius Lietuvos savivaldybių visose šalies apskrityse ir 15 proc. visų tuo metu šalyje veikusių IU programų vykdytųjų įstaigų. Be to, 2007–2013 m. IU paslaugų prieinamumo didinimui kaimo vietovėse prielaidas sudarė investicijos į UDC infrastruktūrą, pasiekusios daugiau nei tris ketvirtadalius Lietuvos savivaldybių visose šalies apskrityse, kur buvo įsteigti 76 UDC.

Arti dviejų trečdalių atvejų 2004–2020 m. investicijos į IU infrastruktūrą buvo pakankamos įstaigų poreikių kontekste, trečdaliu – vidutiniškai pakankamos ar nepakankamos. Investicijas į įvairių tipų IU infrastruktūrą kaip pakankamas siekiant užtikrinti įstaigos IU infrastruktūros atitiktį šiuolaikiniams standartams įvertino ne mažiau kaip pusė, kaip vidutiniškai pakankamas – apie penktadalis apklaustų IU programų vykdančių įstaigų atstovų. Iki dešimtadalio respondentų investicijas į fizinę įrangą ir virš dešimtadalio apklaustųjų investicijas į IT įrangą bei pastatus ir patalpas įvertino kaip nepakankamas (N=147). Ribotas investicijų į IU infrastruktūrą pakankamumas sietas su investicijų į pastatus ir patalpas kompleksiško stoka, kai investuojama tik į dalį įstaigų pastatų ar patalpų arba tik į vidaus infrastruktūrą, neskiriant lėšų lauko aplinkai. Tai ypač taikytina investicijoms į pastatų renovaciją, kurios 2007–2013 m. laikotarpiu sudarė daugiau nei pusę, o 2004–2006 m. – 97 proc. visų investicijų į IU infrastruktūrą. Daugiau nei pusė apklaustų IU programų vykdančių įstaigų atstovų įvardijo pakartotinių investicijų į tuos pačius infrastruktūros objektus (daugiausia – pastatus ir patalpas bei IT įrangą) poreikį ateityje, trys ketvirtadaliai – papildomų investicijų į kitus infrastruktūros objektus (daugiausia – pastatus ir patalpas bei fizinę įrangą, kiek mažiau – IT įrangą) poreikį (N=153).

Arti dviejų trečdalių apklaustų IU programų vykdančių įstaigų atstovų teigimu, ES fondų investicijos į IU infrastruktūrą **neturėjo įtakos IU vietų skaičiaus didėjimui įstaigoje**, tik apie trečdalis respondentų nurodė, kad analizuojamos investicijos leido padidinti IU vietų skaičių. Vis dėlto, 2007–2013 m. laikotarpiu UDC, bent iš dalies skirtų IU paslaugų teikimui, steigimas neabejotinai prisidėjo prie IU prieinamumo kaimo vietovėse didinimo. Virš keturių penktadalių apklaustų IU programų vykdančių įstaigų atstovų teigė, kad jų atstovaujamosiose įstaigose šiuo metu sudarytos galimybės teikti IU SUP turintiems vaikams. Vis dėlto, dalis respondentų pripažino, kad dažnu atveju SUP turintiems vaikams sąlygos dalyvauti IU sudarytos tik iš dalies – vienoje įstaigoje nėra tam tikrus SUP turintiems vaikams pritaikytos infrastruktūros, kitose reikalinga infrastruktūra egzistuoja, tačiau trūksta specialistų. Apie dešimtadalį apklaustų IU programų vykdančių įstaigų atstovų, nurodę papildomų investicijų į jų atstovaujamų įstaigų IU infrastruktūrą poreikį ateityje, akcentavo infrastruktūros pritaikymą SUP (daugiausia – judėjimo negalią) turinčių vaikų poreikiams. Virš penktadalio apklaustų įstaigų, kuriose sudarytos galimybės teikti IU SUP turintiems vaikams, atstovai nurodė, kad ES fondų investicijos į IU infrastruktūrą nepridėjo prie IU prieinamumo SUP turintiems vaikams didinimo, tačiau daugiau nei pusės vertinimu, analizuojamos investicijos **prisidėjo prie IU prieinamumo SUP turintiems vaikams didinimo** (N=126) – judėjimo negalią turintiems vaikams pritaikyti atnaujinti pastatai ir patalpos, įkurti darbai su SUP turinčiais vaikais pritaikyti kabinetai, pojūčių kambariai, virtualios aplinkos. Anksčiau atlikto ES fondų investicijų vertinimo metu nustatyta, kad

investicijos į IU infrastruktūrą, nors buvo gana fragmentuotos, pagerino fizinę ugdymo aplinką IU srityse²⁸. Galima teigti, kad **prielaidos tarpinių pokyčių pasiekimui didžiąja dalimi buvo išpildytos ir investicijos į IU infrastruktūrą bent iš dalies prisidėjo prie tarpinių tikslų pasiekimo** – IU materialinės bazės išplėtimo, fizinės aplinkos pritaikymo SUP turintiems vaikams ir IU programų vykdymo materialinių sąlygų pagerėjimo.

Pagrindinės **prielaidos, kad tarpinių tikslų pasiekimas prisidėtų prie galutinių tikslų pasiekimo** (t. y. kad išplėsta IU materialinė bazė, SUP turintiems vaikams pritaikyta fizinė aplinka ir pagerėjusios IU programų vykdymo materialinės sąlygos prisidėtų prie IU prieinamumo didinimo ir kokybės gerinimo) – investicijomis sukurtos ir (ar) pagerintos infrastruktūros **tinkamumas nacionalinės strateginės darbotvarkės ir situacijos pokyčių kontekste bei atitiktis įstaigų poreikiams bei efektyvus jos naudojimas**.

Bendras 2004–2020 m. investicijų į IU infrastruktūrą tinkamumas nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste varijavo tarp žemo ir aukšto (2004–2006 m. – žemas, 2007–2013 m. – aukštas, 2014–2020 m. – vidutinis), **kaip ir tinkamumas IU situacijos pokyčių kontekste** (2004–2006 m. – žemas, 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. – aukštas). **Dviem trečdaliais atvejų 2004–2020 m. investicijos į IU infrastruktūrą atitiko IU programas vykdančių įstaigų poreikius, trečdaliu – vidutiniškai atitiko ar neatitiko**. Investicijomis sukurtą ir (ar) atnaujintą įvairių tipų IU infrastruktūrą kaip atitinkančią įstaigų poreikius įvertino ne mažiau kaip du trečdaliai, kaip vidutiniškai tinkamą – apie dešimtadalis, kaip netinkamą įstaigų poreikių kontekste – iki penktadalio apklaustų IU programas vykdančių įstaigų atstovų (N=147). Mažiau palankūs IU infrastruktūros atitikties įstaigų poreikiams vertinimai dažniausiai sieti su lėšų investicijoms ribotumu, nepakankamu investicijų į pastatus ir patalpas kompleksiskumu, rečiau – su ribota investicijų atitiktimi tikslinių grupių poreikiams, nepakankama atliktų infrastruktūros atnaujinimo darbų kokybe.

Ne mažiau kaip dviem trečdaliais atvejų 2004–2020 m. investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos IU infrastruktūros naudojimo lygis buvo didelis ir labai didelis. Investicijomis atnaujintos fizinės įrangos naudojimo intensyvumą ir mastą kaip didelį ir labai didelį įvertino keturi penktadaliai, pastatų ir patalpų – ne mažiau kaip trys ketvirtadaliai, IT įrangos – iki trijų ketvirtadalių apklaustų IU programas vykdančių įstaigų atstovų (N=145). ES fondų lėšomis atnaujintais pastatais ir patalpomis bei nupirkta fizine įranga kasdien ar beveik kasdien naudojama daugiau nei keturiuose penktadaliuose, įsigyta IT įranga – trijuose ketvirtadaliuose apklaustų IU programas vykdančių įstaigų. Analizuojama IU infrastruktūra besinaudojančių vaikų skaičius per metus apklaustose įstaigose varijuoja nuo mažiau nei 100 iki daugiau nei 300 (daugiausia – iki 200). Nauja ar atnaujinta infrastruktūra naudojasi ne tik IU grupių vaikai, bet ir pedagogai, tėvai. Fizinės įrangos bei pastatų ir patalpų naudojimo lygis dviem trečdaliais atvejų atitiko apklaustų įstaigų lūkesčius, IT įrangos – daugiau nei pusėje atvejų (N=144).

Daugiau kaip pusė apklaustų IU programas vykdančių įstaigų atstovų neįžvelgė jokių kliūčių ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos IU infrastruktūros panaudojimui visa apimtimi, neskaitant dėl COVID-19 pandemijos paskelbto karantino, sąlygojusio griežtesnius reikalavimus ugdymo proceso organizavimui. Likusi dalis respondentų paminėjo tokius infrastruktūros panaudojimą visa apimtimi ribojančius veiksnius, kaip ribota investicijų apimtis, infrastruktūros fizinio prieinamumo iššūkiai, nepakankama kokybė, nusidėvėjimas, nestabilus įstaigų lankomumas ir mažėjantis vaikų skaičius.

²⁸ PPMI, *Švietimo ir mokslo srities prioritetų „Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtos ir inovacijų skatinimas“ ir „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ poveikio vertinimas* (užsakovas – LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija), 2019, 49–50.

Galima teigti, kad **prielaidos galutinių pokyčių pasiekimui buvo išpildytos ir investicijos į IU (įskaitant UDC) infrastruktūrą bent iš dalies prisidėjo prie galutinių tikslų pasiekimo** – IU prieinamumo didinimo ir kokybės gerinimo. Anksčiau atlikto ES fondų investicijų vertinimo metu nustatyta, kad pagrindinės 2014–2020 m. ES fondų lėšomis finansuotos priemonės, skirtos IU infrastruktūros gerinimui²⁹, indėlis į IU aplinkos gerinimą buvo ženklus, tačiau jos poveikis IU aprėpties didinimui buvo mažesnis, nei planuota – išliko neigiamos vaikų dalyvavimo IU kaimo vietovėse tendencijos³⁰. Nepaisant to, prie vaikų, dalyvaujančių IU ir PU, skaičiaus didėjimo tiesiogiai prisidėjo UDC steigimas kaimo vietovėse 2007–2013 m. laikotarpiu³¹. Dalis ES fondų investicijų buvo skirta BUM infrastruktūros pritaikymui IU paslaugų teikimui. Tokia praktika laikoma pasiteisinusia, kadangi prisideda prie IU aprėpties didinimo ir užtikrina IU paslaugų teikimą arčiau namų³². Apie dviejų trečdalių apklaustų IU programas vykdančių įstaigų atstovų vertinimu, ES fondų investicijos į IU infrastruktūrą prisidėjo prie ugdymo formų įvairovės didėjimo (N=155) ir darbuotojų kvalifikacijos ir (ar) kompetencijų tobulinimo (N=153). Respondentų teigimu, nauja ar atnaujinta IU infrastruktūra (ypač šiuolaikinių IT priemonių diegimas) sudarė sąlygas atnaujinti ugdymo turinį ir taikyti įvairesnius ugdymo metodus, o IU pedagogams suteikė galimybes savarankiškai, inovatyviai ir efektyviai dirbti bei tobulinti gebėjimus (ypač IT kompetencijas). Daugiau nei trijų ketvirtadalių apklaustų IU programas vykdančių įstaigų atstovų nuomone, ES fondų lėšų investicijos į infrastruktūrą prisidėjo prie vykdomo IU kokybės gerinimo (N=153). Vieni respondentai ugdymo kokybės gerinimą sieja su pagerėjusia fizine ugdymo aplinka (pastatais, patalpomis), kiti daugiau reikšmės teikia šiuolaikinių IT grįstų (pavyzdžiui, interaktyvių, sensorinių) priemonių diegimui, teigiamai prisidedančiam prie ugdymo formų įvairovės ir jo patrauklumo didinimo.

Vis dėlto, nepaisant **teigiamo investicijų į infrastruktūrą poveikio** IU prieinamumo, ypač kaimo vietovėse, didinimui, jų **nepakako reikšmingam IU aprėpties padidėjimui pasiekti**. Valstybinėje švietimo 2013–2022 metų strategijoje buvo iškeltas tikslas užtikrinti, kad 2017 m. ankstyvojo ugdymo ir priešmokyklinio įstaigas lankytų 90 proc., o 2022 m. – 95 proc. keturmečių³³. Pagal IU dalyvaujančių keturmečių dalį Lietuva ženkliai atsilieka nuo ES šalių vidurkio: 2013–2019 m. IU aprėptis padidėjo nuo 86,7 proc. iki 97 proc., o Lietuvos – nuo 80,7 proc. iki 88,1 proc.³⁴ Šiuo metu IU aprėpties didinimui trukdo netolygus IU prieinamumas, ypač didžiuosiuose miestuose ir kaimo vietovėse gyvenantiems vaikams – ne visi vaikai gali lankyti valstybinius darželius dėl laisvų vietų ar net pačių ikimokyklinių įstaigų stokos³⁵. 2020 m. priimtose Švietimo įstatymo pataisose įteisintas visuotinis IU, nuo 2023 m. įsigaliosiantis 4 m. vaikams, nuo 2024 m. – 3 m. vaikams, o nuo 2025 m. – 2 m. vaikams³⁶. Siekiant ankstinti privalomąjį ugdymą, svarbu spręsti didėjančio IU auklėtinių srauto klausimą³⁷ ir užtikrinti IU prieinamumą socialiai pažeidžiamiems vaikams ir jų šeimoms (pavyzdžiui, organizuojant pavėžėjimo paslaugų teikimą SUP turintiems vaikams)³⁸.

IU plėtros galutinių tikslų pasiekimui įtaką daro ir **išorės veiksniai**, nesusiję su analizuojamomis investicijomis, tokie kaip **kokybiškas ir aktualus ugdymo turinys ir formos, pakankama IU pedagogų**

²⁹ „Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo prieinamumo didinimas“ (Nr. 09.1.3-CPVA-R-705).

³⁰ PPMI, 49–50, 120.

³¹ ESTEP, *ES struktūrinės paramos poveikio gyvenimo kokybei, socialinės atskirties ir skurdo mažinimui Lietuvoje vertinimas* (užsakovas - LR finansų ministerija), 2014, 144–145.

³² Albinas Kalvaitis, *Ikimokyklinio ugdymo plėtros galimybės Lietuvos savivaldybėse: savivaldybių administracijų švietimo padalinių darbuotojų apklausos rezultatai*, 2021.

³³ Daiva Malinauskienė „Ikimokyklinio ugdymo pokyčiai: Europos ir Lietuvos kontekstas“. *Švietimas: politika, vadyba, kokybė*, 12(1), 2020.

³⁴ Remiantis Eurostat duomenimis.

³⁵ Malinauskienė D., 2020.

³⁶ LR švietimo įstatymo Nr. I –1489 2, 7, 8, 24, 36, 47 IR 67 straipsnių pakeitimo įstatymas: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/d4c5bb0024de11eb8c97e01ffe050e1c>.

³⁷ Švietimo ir mokslo ministerija, „Privalomojo ugdymo ankstinimas – kodėl tai svarbu?“ *Švietimo problemas analizė*, 9 (165), 2017.

³⁸ Kalvaitis A., 2021.

kvalifikacija bei **pakankamas švietimo pagalbos prieinamumas**. Apklausti IU programų vykdančių įstaigų atstovai teigė, kad, siekiant maksimaliai pagerinti IU kokybę, šalia investicijų į infrastruktūrą labiausiai reikalingos investicijos į naujų ugdymo formų plėtrą, ugdymo turinio atnaujinimą ir darbuotojų kvalifikacijos ir (ar) kompetencijų tobulinimą. Kai kurių apklaustųjų teigimu, svarbiau spręsti IU specialistų trūkumo, o ne kvalifikacijos tobulinimo klausimą. Prie **IU turinio ir formų atnaujinimo** bei **pedagogų kvalifikacijos tobulinimo** prisidėjo 2007–2020 m. ES fondų lėšomis finansuotos neinfrastruktūrinio pobūdžio priemonės „Visuotinio priešmokyklinio ugdymo diegimas ir kitų mokymosi visą gyvenimą paslaugų prieinamumo didinimas ypač kaimo vietovėse“ (Nr. VP1-2.3-ŠMM-03-V), „Ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklų veiklos tobulinimas“ (Nr. 09.2.1-ESFA-K-728) ir „Ugdymo turinio tobulinimas ir naujų mokymo organizavimo formų kūrimas ir diegimas“ (Nr. 09.2.1-ESFA-V-726), nukreiptos į IU programų vykdančių įstaigų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo programų rengimą ir įgyvendinimą, naujo ugdymo turinio kūrimą ir pritaikymą SUP turintiems vaikams bei naujų ugdymo organizavimo modelių kūrimą ir diegimą. Pavyzdžiui, anksčiau atliktame ES fondų investicijų poveikio vertinime nustatyta, kad minėta 2007–2013 m. laikotarpio priemonė tiesiogiai prisidėjo prie IU dalyvaujančių vaikų skaičiaus didinimo³⁹.

³⁹ ESTEP, 144–145.

4.3 BENDRASIS UGDYMAS

4.3.1 BENDROJO UGDYMO PLĖTROS NACIONALINĖ STRATEGINĖ DARBOTVARKĖ

2004–2020 m. laikotarpiu bendrojo ugdymo (*toliau – BU*) strateginė plėtra Lietuvoje buvo orientuota į du pagrindinius tikslus – **BU prieinamumo užtikrinimo** ir **BU kokybės didinimo**. Analizuojamo laikotarpio nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose šių tikslų įgyvendinimui numatytos įvairios BU strateginės plėtros kryptys, iš kurių paminėtinos – **mokyklų tinklo optimizavimas, jų pasiekiamumo užtikrinimas, ugdymo turinio ir formų atnaujinimas, mokytojų kvalifikacijos tobulinimas, mokyklų fizinės aplinkos gerinimas, švietimo pagalbos užtikrinimas bei profesinio orientavimo ir konsultavimo plėtra** (žr. 6 lentelė).

2004–2006 m. finansavimo laikotarpiu galiojusiuose nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose numatyta kompleksinė BU plėtra, apimanti daug įvairių aspektų. *Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje* įtvirtintas siekis **tobulinti BU turinį ir formas**, pereinant nuo žinių formavimo prie bendrųjų gebėjimų ir vertybinių nuostatų ugdymo, stiprinant technologinį ir ekonominį švietimą bendrojo ugdymo mokyklose (*toliau – BUM*), diegiant IT naudojimą mokymo procese ir plečiant nuotolinį mokymą. *Valstybinės švietimo 2003–2012 metų strategijos nuostatose* nubrėžtos detalesnės BU turinio atnaujinimo gairės, akcentuojant poreikį **padaryti vidurinio ugdymo programą lankstesnę, įvairesnę ir labiau individualizuotą, ugdymo turinį orientuoti į asmens ir visuomenės gyvenimui būtinų vertybinių nuostatų, bendrųjų gebėjimų ir kompetencijų suteikimą**. Dokumente raginta BU daugiau dėmesio skirti raštingumo gebėjimų, socialinės, kultūrinės ir komunikacinės kompetencijos, kritinio mąstymo ir problemų sprendimo įgūdžių, gebėjimo mokytis, užsienio kalbų žinių, ekonominio ir kompiuterinio raštingumo ugdymui, akcentuotas poreikis į BU integruoti praktinę veiklą, suartinti akademinę ir technologinę ugdymo kryptis. Siekiant intensyvinti IT įgūdžių formavimą jaunesnėse pagrindinės mokyklos klasėse, *Informacinių ir komunikacinių technologijų diegimo į Lietuvos švietimą 2005–2007 metų strategijoje*⁴⁰ akcentuotas poreikis nuolat tobulinti ugdymo turinį, kuriant ir adaptuojant mokomąsias kompiuterines programas, elektroninį ugdymo turinį, diegiant virtualiąsias mokymosi aplinkas.

Be BU turinio ir formų atnaujinimo, kitos skirtinguose nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose minimos BU kokybės gerinimo kryptys – **mokyklų tinklo optimizavimas ir mokytojų kvalifikacijos tobulinimas**. *Valstybinės švietimo 2003–2012 metų strategijos nuostatose* įvardytas siekis sukurti efektyvumo, prieinamumo ir kokybės reikalavimus atitinkantį mokyklų tinklą, o *Mokyklų tobulinimo programoje* numatyta vykdyti mokyklų tinklo optimizavimą, siekiant mažinti demografinės situacijos nulemtą tuščiai finansuojamų vietų skaičių BUM. Mokytojų kvalifikacijos tobulinimo srityje *Valstybinės švietimo 2003–2012 metų strategijos nuostatose* įtvirtintas siekis sudaryti visiems mokytojams galimybes tobulinti kvalifikaciją arba įgyti naujų kvalifikacijų, o *Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje* – pertvarkyti pedagogų rengimo ir išplėtoti kvalifikacijos tobulinimo sistemas, siekiant parengti mokytojus dirbti žinių visuomenėje ir formuoti šiuolaikišką mokytojų kompetenciją. *Informacinių ir komunikacinių technologijų*

⁴⁰ Patvirtintoje LR švietimo ir mokslo ministro 2004 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. ISAK –2015 „Dėl informacinių ir komunikacinių technologijų diegimo į Lietuvos švietimą 2005–2007 metų strategijos ir informacinių ir komunikacinių technologijų diegimo į Lietuvos švietimą 2005–2007 metų programos patvirtinimo“: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.248840?jfwid=rivwzvpgv>.

diegimo į Lietuvos švietimą 2005–2007 metų strategijoje, su tikslu pasiekti proveržį mokinių mokyme ir mokymesi panaudojant modernias IT, numatyta didinti mokytojų ir mokyklos vadovų technologinį ir kompiuterinį raštingumą.

Beveik visuose 2004–2006 m. laikotarpiu aktualiuose nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose numatyta gerinti **mokyklų fizinę aplinką – atnaujinti mokyklų pastatus, aprūpinti mokyklas mokymo priemonėmis, vykdyti jų kompiuterizavimą**. *Mokyklų tobulinimo programoje* iškeltas siekis pagerinti mokyklų pastatų būklę, siekiant sutaupyti ir ugdymo kokybės gerinimui panaudoti mokyklų šildymui skiriamas lėšas. Apie švietimo įstaigų pastatų modernizavimą, siekiant didinti jų energetinį efektyvumą, užsiminta ir *Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje*⁴¹, nors dokumente kalbama apie bendrą švietimo sistemą, neišskiriant konkrečių švietimo lygmenų. *Valstybinės švietimo 2003–2012 metų strategijos nuostatose* įtvirtintas tikslas prijungti visas mokyklas prie interneto tinklo, ugdyme naudoti mokomąsias kompiuterines programas ir internetą. *Informacinių ir komunikacinių technologijų diegimo į Lietuvos švietimą 2005–2007 metų strategijoje* numatyta plėtoti kompiuterių tinklus BUM, aprūpinant mokyklas šiuolaikine technine ir programine įranga, kitomis šiuolaikinėmis mokymosi priemonėmis.

2004–2006 m. laikotarpio strateginiame diskurse taip pat paliesta **BU prieinamumo didinimo** tema – tiek **mokyklų pasiekiamumo užtikrinimo**, tiek **pažeidžiamų mokinių įtraukties į ugdymo procesą** atžvilgiu. *Valstybinės švietimo 2003–2012 metų strategijos nuostatose* akcentuotas poreikis užtikrinti mokyklų, reorganizuotų pertvarkant švietimo tinklą, mokinių vežiojimą į kitą artimiausią mokyklą, taip pat – organizuoti toli nuo mokyklos kaimuose ir priemiesčiuose gyvenančių mokinių bei neįgalių mokinių pavėžėjimą į mokyklą ir iš jos. Siekiant sukurti galimybes efektyviai ugdyti įvairių gebėjimų ir poreikių vaikus, įtvirtinti siekiai BUM įgyvendinti rizikos vaikams skirtas pedagogines ir socialines programas, apibrėžti mokyklose dirbančių socialinių pedagogų ir psichologų funkcijas, ypatingą dėmesį skiriant jų rengimui bei kvalifikacijos tobulinimui, taip pat – pagerinti mokyklų psichologinį ir socialinį aprūpinimą.

2007–2013 m. finansavimo laikotarpio nacionalinis strateginis diskursas BU plėtros srityje daugeliu atžvilgiu nesiskiria nuo ankstesnio programavimo laikotarpio, tačiau skirtingose plėtros kryptyse akcentuoti nauji aspektai. *Mokyklų tobulinimo programoje* plius tiek **ugdymo turinio ir formų atnaujinimo**, tiek **mokytojų kvalifikacijos tobulinimo** srityse daugiau dėmesio skirta **IT integracijai į ugdymo procesą**. IT diegimu tikėtasi paskatinti inovatyvių ir lanksčių mokymo(si) formų taikymą, kuris gali teigiamai prisidėti prie ugdymo patrauklumo mokiniams ir pastarųjų motyvacijos mokytis didėjimo bei specialiųjų poreikių ir socialinėje atskirtyje esančių mokinių įtraukties į mokymosi procesą didėjimo. *Informacinių ir komunikacinių technologijų diegimo į bendrąjį lavinimą ir profesinį mokymą 2008–2012 metų strategijoje*⁴² akcentuotas poreikis kurti skaitmeninį interaktyvų mokymo(si) turinį bei atvirą ir saugią virtualią mokymo(si) erdvę, kurti ir skleisti skaitmeninę mokymo(si) medžiagą, taip pat – ne tik sudaryti sąlygas, bet ir skatinti mokytojus nuolat tobulinti savo IT gebėjimus, dirbti elektroninėje erdvėje.

Mokyklų tobulinimo programoje plius identifikuotos prioritinės **BU infrastruktūros plėtros kryptys** – akcentuotas poreikis aprūpinti mokyklas specifinėmis priemonėmis (bibliotekų įranga, gamtos ir technologijų mokslų bei meninio ugdymo įranga, specialiųjų poreikių mokiniams skirta įranga), modernizuoti egzaminų vykdymo materialinę bazę. Siekiant užtikrinti **švietimo pagalbos teikimą** BUM, iškeltas siekis įrengti modernias darbo vietas mokyklų psichologams ir socialiniams pedagogams. Užpildant

⁴¹ Patvirtintoje 2003 m. rugsėjo 11 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1160 „Dėl nacionalinės darnaus vystymosi strategijos patvirtinimo ir įgyvendinimo“: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.217644>.

⁴² Patvirtintoje LR švietimo ir mokslo ministro 2007 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. ISAK –2530 „Dėl informacinių ir komunikacinių technologijų diegimo į bendrąjį lavinimą ir profesinį mokymą 2008–2012 metų strategijos patvirtinimo“: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.312799?jfwid=-9dzqnu3q4>.

BU ir kitų švietimo paslaugų prieinamumo kaimo vietovėse spragas numatyta steigti **universalūs daigafunkcius centrus**. *Informacinių ir komunikacinių technologijų diegimo į bendrąjį lavinimą ir profesinį mokymą 2008–2012 metų strategijoje* įtvirtintas siekis **gerinti mokyklų aprūpinimą IT infrastruktūra**, užtikrinant kokybišką ir spartų interneto ryšį, didinant kompiuterizuotų individualių darbo vietų mokiniams ir mokytojams skaičių, sudarant galimybes kiekvienam mokiniui turėti asmeninę mokymosi erdvę internete ir naudotis IT mokymuisi namuose.

2007–2013 m. laikotarpiu nacionalinėje strateginėje darbotvarkėje taip pat atskiras dėmesys skirtas **profesiniam orientavimui BUM**. *Nacionalinėje profesinio orientavimo švietimo sistemoje programoje*⁴³ iškeltas tikslas plėtoti mokinių ugdymo karjerai ir karjeros stebėsenos modelius ir jų infrastruktūrą BUM bei užtikrinti jose dirbančių profesinio orientavimo (karjeros) specialistų ir jiems skirtų priemonių rengimą. Profesinio orientavimo diskursas aktualus ir ankstesnio finansavimo laikotarpio strateginiuose dokumentuose, tokiuose kaip *Profesinio orientavimo strategija*⁴⁴, tačiau juose daugiau kalbėta apie bendrojo pobūdžio, skirtingus švietimo lygmenis (BU, profesinį mokymą ir aukštąjį mokslą) apimančią profesinio informavimo ir (ar) orientavimo infrastruktūrą.

2014–2020 m. finansavimo laikotarpio nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose apibrėžtos pakoreguotos (lyginant su ankstesniais programavimo laikotarpiais) **BU turinio atnaujinimo** gairės. *Lietuvos pažangos strategijoje „Lietuva 2030“*⁴⁵ įtvirtintas siekis BU sistemą orientuoti į kūrybiškumo, pilietiškumo ir lyderystės ugdymą, sukuriant ir diegiant kūrybingumui, ieškojimams ir tobulėjimui atviras mokymosi programas. *Valstybinėje švietimo 2013–2022 metų strategijoje* numatyta mokyklose didinti kultūrinės saviraiškos, lyderystės, kūrybingumo, verslumo, profesinių gebėjimų ugdymo galimybes, vykdyti socialinį, emocinį, lytinį ir tarpkultūrinį ugdymą, diegti lanksčius mokymosi būdus. Minėtuose dokumentuose pakartotinai akcentuotas poreikis **plėtoti praktinio mokymo aplinką mokyklose**, įskaitant gamtos mokslų laboratorijas, menų edukacijos priemones ir pan.

2014–2020 metų nacionalinėje pažangos programoje, siekiant gerinti švietimo kokybę, numatyta įgyvendinti **kompleksines investicijas į įvairius švietimo aspektus** – ugdymo programas ir priemones, infrastruktūros atnaujinimą, personalo kvalifikacijos tobulinimą bei mokymosi pasiekimų vertinimo sistemas. *Valstybinėje švietimo 2013–2022 metų strategijoje* **ypatingas dėmesys skirtas mokytojų profesionalumo didinimui**, keliant tikslą, kad nuolat tobulėjantys ir rezultatyviai dirbantys mokytojai sudarytų daugumą pedagoginėse bendruomenėse. Siekiant šio tikslo numatyta plėtoti aukštos kokybės švietimo ir ugdymo kryptių studijas, taip pat – suteikti galimybes mokytojams nuolat tobulinti kvalifikaciją plečiant kultūrinę akiratį, didinant šiuolaikinių technologijų išmanymą, orientuojantis į kūrybiškumo, pilietiškumo, lyderystės ir verslumo ugdymą.

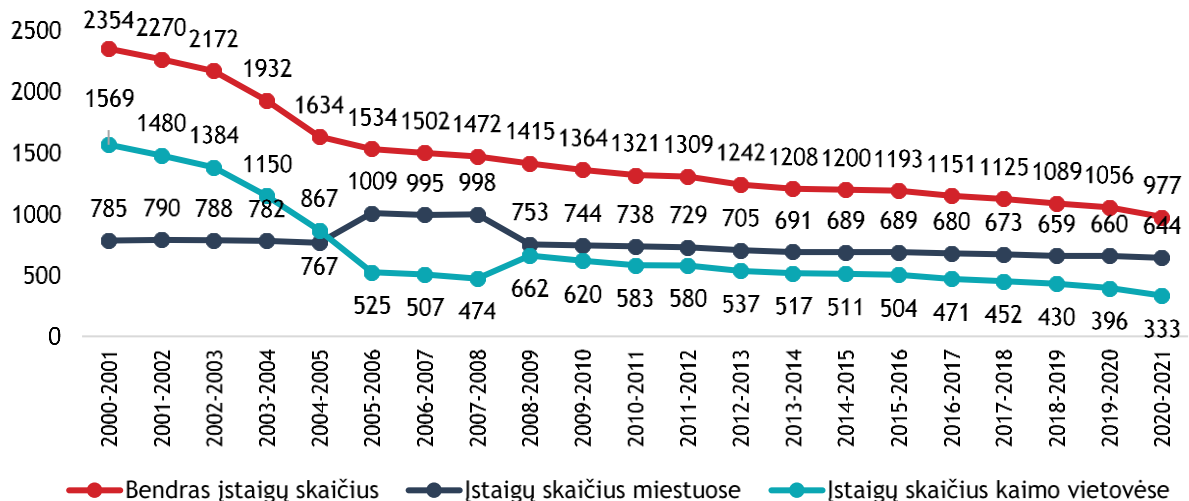
⁴³ Patvirtintoje LR švietimo ir mokslo ministro 2007 m. gruodžio mėn. 3 d. įsakymu Nr. ISAK –2332: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.312948?jfwid=-kyruwzj0g>.

⁴⁴ Patvirtinta LR socialinės apsaugos ir darbo ministro ir LR švietimo ir mokslo ministro 2003 m. lapkričio 19 d. įsakymu Nr. ISAK –1635/A1 –180 „Dėl profesinio orientavimo strategijos ir jos įgyvendinimo veiksmų plano tvirtinimo“: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.230964>.

⁴⁵ Patvirtintoje 2012 m. gegužės 15 d. LR Seimo nutarimu Nr. XI –2015 „Dėl valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.425517>.

4.3.2 BENDROJO UGDYMO SITUACIJOS POKYČIAI

2000–2020 m. laikotarpiu Lietuvoje vyko BUM tinklo pertvarka, kuria buvo reaguojama į tokias tendencijas, kaip vaikų gimstamumo mažėjimas ir su tuo sietinas mokinių skaičiaus bei klasių komplektacijos mažėjimas, netolygus ir nepakankamas mokyklų užpildymas, netolygus lėšų paskirstymas BUM, didėjantys vieno mokinio išlaikymo lėšų skirtumai įvairių tipų mokyklose, neracionalus mokyklų pastatų panaudojimas, netolygūs moksleivių srautai tarp savivaldybės BUM ir kt.⁴⁶

50 PAVEIKSLAS. BENDROJO UGDYMO MOKYKLŲ SKAIČIAUS ŠALYJE POKYČIAI 2000–2020 M.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

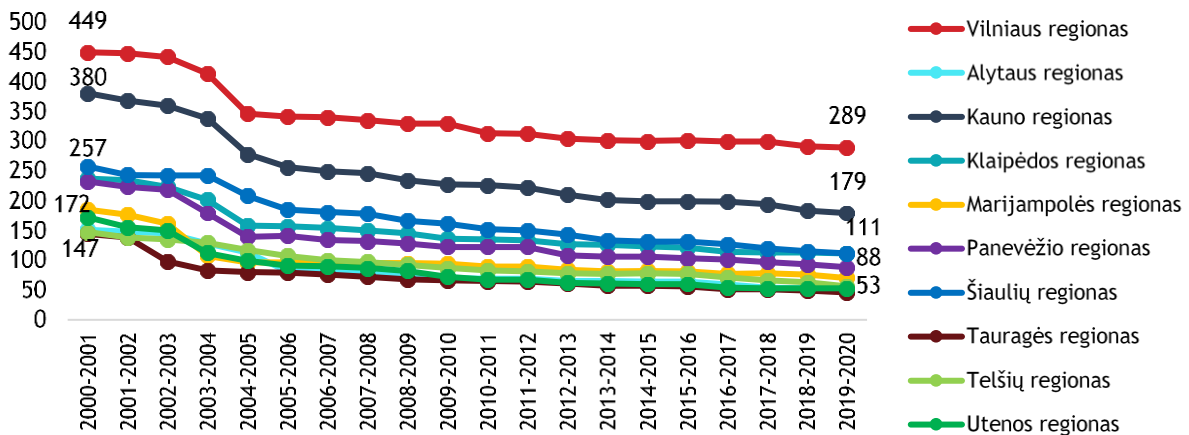
Dėl pertvarkos per analizuojamą laikotarpį **bendras BUM skaičius Lietuvoje sumažėjo daugiau nei dvigubai** – nuo 2 354 įstaigų 2000 m. iki 977 įstaigų 2020 m. Daugiausia BUM tinklas optimizuotas **kaimo vietovėse**, kuriose analizuojamu laikotarpiu **BUM sumažėjo beveik penkiskart** (palyginimui – **miesto vietovėse BUM sumažėjo tik apie penktadaliu**). 2000–2008 m. fiksuotas santykinai didžiausias BUM skaičiaus kaimo vietovėse mažėjimas – buvo reorganizuota virš dviejų trečdalių laikotarpio pradžioje veikusių BUM. Dauguma mažų kaimo mokyklų, ypatingai pradinių, turinčių jungtines klases, buvo reorganizuotos ir prijungtos prie kitų BUM skyrių, filialų teisėmis⁴⁷. 2000–2005 m. BUM skaičius miesto vietovėse mažėjo labai nežymiai – apie 2 proc., 2004–2006 m. apie trečdaliu padidėjo, o 2005–2008 m. vėl labai nežymiai – apie 1 proc. – sumažėjo. 2007–2009 m. BUM skaičius kaimo vietovėse padidėjo apie 40 proc., o miesto vietovėse sumažėjo apie ketvirtadaliu. 2008 m. Valstybės kontrolė atkreipė dėmesį, kad BUM tinklo pertvarka buvo vykdoma nepakankamai – nors savivaldybės buvo įpareigosios parengti mokyklų tinklo pertvarkos bendrus planus, 2005–2007 m. tik kiek daugiau nei pusė savivaldybių tinkamai juos vykdė. Likusios savivaldybės pertvarkos planus parengė iki 2009 m.⁴⁸ 2009–2020 m. BUM skaičius mažėjo visoje šalyje: kaimo vietovėse sumažėjo beveik perpus, o miesto vietovėse – apie 15 proc. (žr. 50 paveikslas).

⁴⁶ Valstybės kontrolė, *Bendrojo lavinimo mokyklų tinklo pertvarka*. Valstybinio audito ataskaita, Nr. AV-2010-5-9, 2006: https://www.smm.lt/uploads/documents/kiti/Lavinimo_mokyklų_tinklo_pertvarka_ataskaita.pdf.

⁴⁷ Valstybės kontrolė, *Švietimo sistemos reforma*. Valstybinio audito ataskaita, Nr. VA-P5-50-2-10, 2008: <https://www.vkontrolė.lt/failas.aspx?id=1521>.

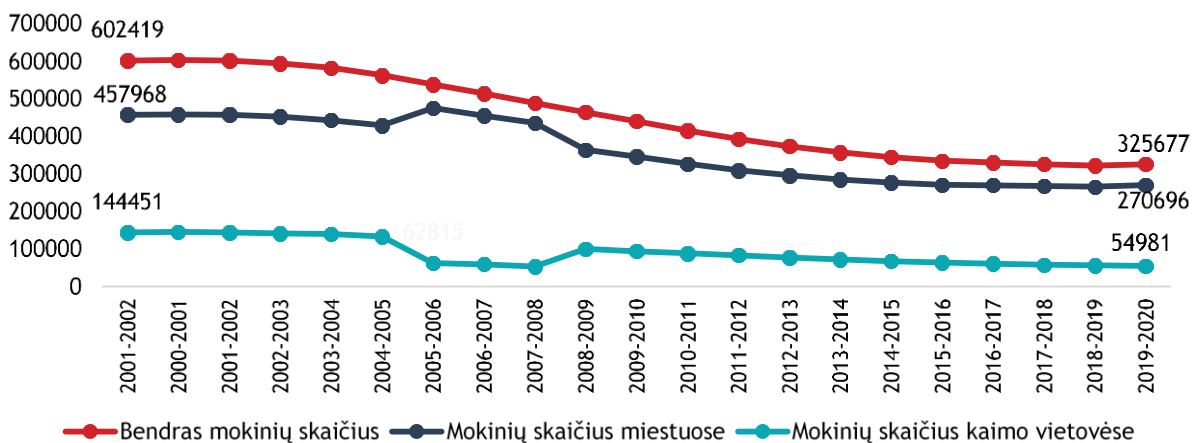
⁴⁸ Valstybės kontrolė, 2008.

Didžioji dalis BUM veikė Vilniaus ir Kauno apskrityse. Vilniaus BUM sudarė tarp penktadalio ir ketvirtadalio (2000 m. – 19 proc., 2020 m. – 27 proc.), o Kauno – iki penktadalio (2000 m. – 16 proc., 2020 m. – 17 proc.) visų šalies BUM. 2000–2020 m. Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio apskrityse išsikūrusios BUM sudarė apie dešimtadalį (8–11 proc.), o Alytaus, Marijampolės, Telšių, Utenos ir Tauragės apskričių BUM – iki dešimtadalio (4–8 proc.) visų Lietuvos BUM. Analizuojamu laikotarpiu bendras BUM skaičius mažėjo visose šalies apskrityse, tačiau **didžiausias BUM skaičiaus mažėjimas** užfiksuotas **Utenos, Tauragės ir Alytaus apskrityse** (65–69 proc.), **mažiausias – Vilniaus apskrityje** (36 proc.). Likusiose apskrityse BUM skaičius 2000–2020 m. sumažėjo 53–62 proc. (žr. 51 paveikslas).

51 PAVEIKSLAS. BENDROJO UGDYMO MOKYKLŲ SKAIČIAUS LIETUVOS APSKRITYSE POKYČIAI 2000–2020 M.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

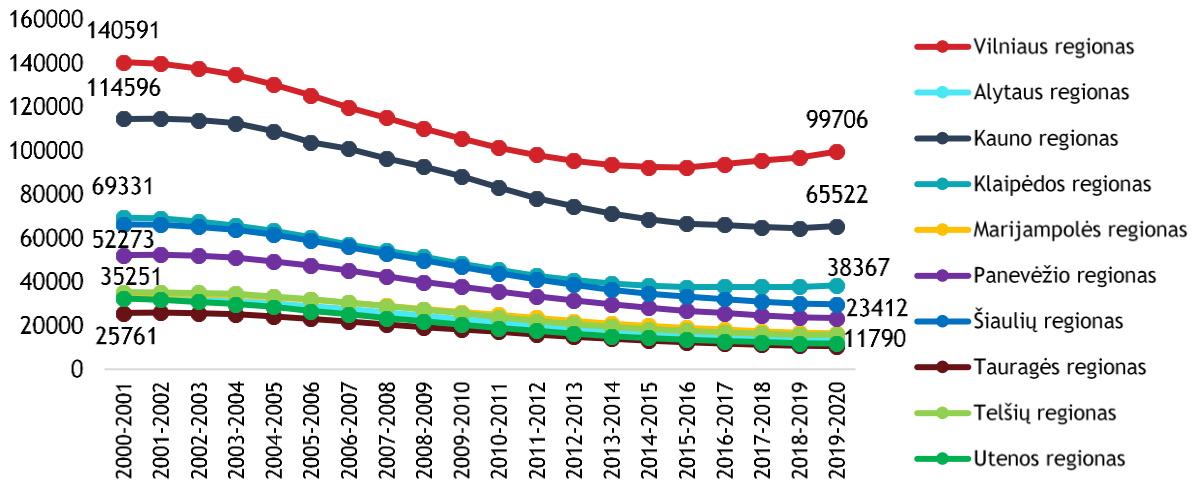

52 PAVEIKSLAS. BENDROJO UGDYMO MOKINIŲ SKAIČIAUS ŠALYJE POKYČIAI 2000–2020 M.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

Dėl neigiamų demografinių tendencijų, tokių kaip mažėjantis gimstamumas ir emigracija, **2000–2020 m. bendras BU mokinių skaičius Lietuvoje sumažėjo beveik perpus** – nuo 602 419 mokinių 2000 m. iki 325 677 mokinių 2020 m. **Daugiausia BU mokinių skaičius sumažėjo kaimo vietovėse** (apie 62 proc.), mažiau – miesto vietovėse (41 proc.). 2001–2005 m. BU mokinių skaičius panašia apimtimi sumažėjo tiek miesto, tiek kaimo vietovėse. 2004–2006 m. užfiksuotas santykinai didžiausias BU mokinių kaimo vietovėse sumažėjimas, kai BU mokinių skaičius sumažėjo maždaug perpus. Per tą patį laikotarpį miesto vietovėse BU mokinių skaičius išaugo apie dešimtadaliu. 2005–2008 m. BU mokinių skaičius tiek miesto, tiek kaimo vietovėse mažėjo, tačiau kaime – dvigubai sparčiau. 2007–2009 m. BU mokinių skaičius kaimo vietovėse išaugo dvigubai, o miesto vietovėse – beveik ketvirtadaliu sumažėjo. 2009–2020 m. išliko mažėjanti BU

mokinių skaičiaus tendencija tiek kaime, tiek mieste – abiejų tipų gyvenamosiose vietovėse BU mokinių skaičius sumažėjo apie penktadaliu. Paskutiniaisiais analizės metais bendras BU mokinių skaičius 1 proc. išaugo, kadangi nuo 2019–2020 m. m. į bendrą BU mokinių skaičių įtraukti ir PMĮ mokiniai, besimokantys pagal BU programas (žr. 52 paveikslas).

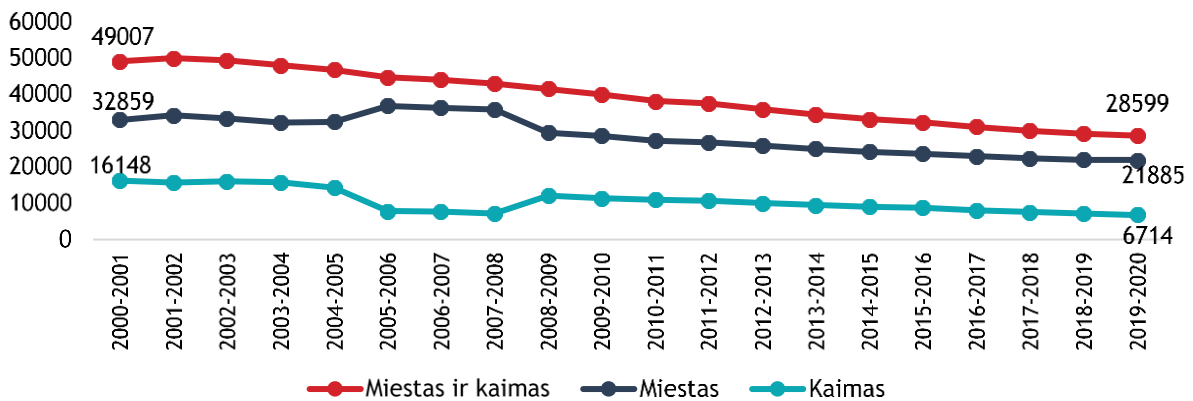

53 PAVEIKSLAS. BENDROJO UGDYMO MOKINIŲ SKAIČIAUS LIETUVOS APSKRITYSE POKYČIAI 2000–2020 M.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

2000–2020 m. laikotarpiu **didžioji dalis BU mokinių mokėsi Vilniaus ir Kauno apskrityse**. Vilniaus BU mokiniai sudarė tarp ketvirtadaliu ir trečdaliu (2000 m. – 23 proc., 2020 m. – 30 proc.), o Kauno – penktadali (2000 m. – 19 proc., 2020 m. – 20 proc.) visų šalies BU mokinių. Klaipėdos ir Šiaulių apskrityse besimokančių BU mokinių skaičius visu 2000–2020 m. laikotarpiu sudarė apie dešimtadali, Panevėžio apskrityse – iki dešimtadaliu visų šalies BU mokinių. Likusiose – Alytaus, Marijampolės, Telšių, Utenos ir Tauragės – apskrityse besimokantys BU mokiniai analizuojamu laikotarpiu sudarė po ne daugiau kaip 5 proc. viso BU mokinių skaičiaus šalyje. 2000–2020 m. laikotarpiu **bendras BU skaičius sumažėjo** visose šalies apskrityse, **daugiausia – Utenos ir Tauragės apskrityse** (59–64 proc.), **mažiausia – Vilniaus apskrityje** (29 proc.). Alytaus, Panevėžio, Šiaulių, Telšių ir Marijampolės apskrityse BU mokinių skaičius krito maždaug perpus (52–56 proc.), Klaipėdos ir Kauno apskrityse – šiek tiek mažesne apimtimi (43–45 proc.) (žr. 53 paveikslas).

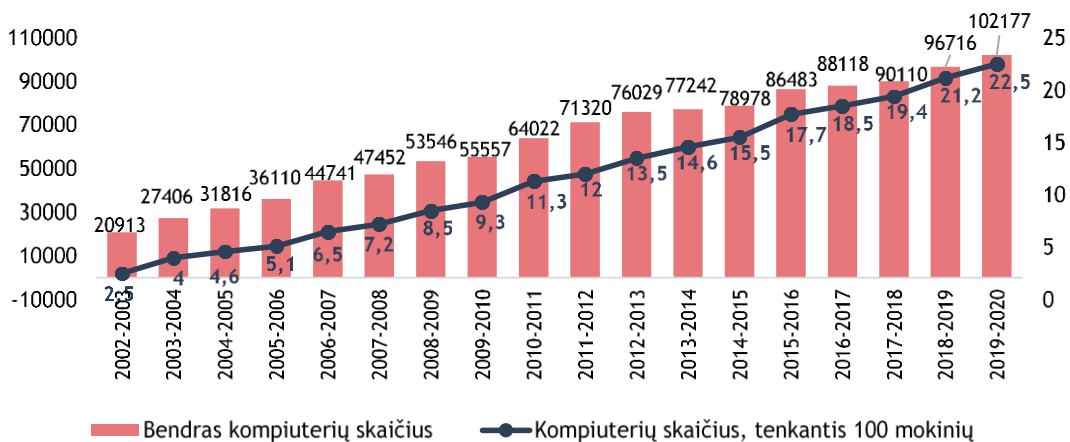
2000–2020 m. laikotarpiu **BUM mokytojų ir vadovų skaičius sumažėjo daugiau nei perpus** – nuo 49 007 asmenų 2000 m. iki 28 599 asmenų 2020 m. Kaimo vietovėse stebimas santykinai didesnis BUM mokytojų ir vadovų skaičiaus mažėjimas negu miesto vietovėse: **kaime BUM personalo skaičius sumažėjo daugiau nei perpus, mieste – tik trečdaliu**. 2001–2005 m. fiksuotas santykinai stabilus BUM mokytojų ir vadovų skaičius. 2004–2006 m. BUM mokytojų ir vadovų skaičius kaime beveik dvigubai sumažėjo, o mieste – daugiau nei dešimtadaliu išaugo. 2005–2008 m. stebimas BUM personalo skaičiaus mažėjimas tiek miesto, tiek kaimo vietovėse, nors pastarosiose jis buvo spartesnis. 2007–2009 m. BUM mokytojų ir vadovų skaičius kaimo vietovėse padidėjo daugiau nei dviem trečdaliais, tačiau miesto vietovėse beveik penktadaliu sumažėjo. 2009–2020 m. BUM personalo skaičius abiejų tipų gyvenamosiose vietovėse sumažėjo: mieste – apie penktadaliu, kaime – apie ketvirtadaliu (žr.54 paveikslas).

54 PAVEIKSLAS. BENDROJO UGDYMO MOKYKLŲ MOKYTOJŲ IR VADOVŲ SKAIČIAUS ŠALYJE POKYČIAI 2000–2020 M.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

2000–2020 m. tiek bendras kompiuterių skaičius BUM, tiek kompiuterių skaičius, tenkantis 100 BUM mokinių, laipsniškai didėjo. Analizuojamu laikotarpiu **bendras kompiuterių skaičius BUM išaugo beveik keturis kartus** (nuo 20 913 kompiuterių 2000 m. iki 102177 kompiuterių 2020 m.), o **kompiuterių skaičius, tenkantis 100 BUM mokinių, padidėjo beveik dešimt kartų** (nuo 2,5 kompiuterio, tenkančio 100 mokinių, 2000 m. iki 22,5 kompiuterio, tenkančio 100 mokinių, 2020 m.) (žr. 55 paveikslas). Iki 2014 m. beveik visos (99,8 proc.) BUM turėjo interneto prieigą ir apie keturi penktadaliai (80 proc.) mokyklų naudojo elektroninius dienynus⁴⁹.

55 PAVEIKSLAS. KOMPIUTERIŲ SKAIČIAUS BENDROJO UGDYMO MOKYKLOSE POKYČIAI 2000–2020 M.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

Apibendrinant, 2000–2004 m. laikotarpiu apie penktadaliu sumažėjo bendras BUM skaičius – miesto vietovėse BUM skaičius pasikeitė nežymiai, o kaimo vietovėse buvo reorganizuota apie ketvirtadalis BUM. Šiuo laikotarpiu BUM mokinių ir personalo skaičius sumažėjo nežymiai. 2002–2004 m. laikotarpiu pusantro karto padidėjo kompiuterių skaičius BUM.

⁴⁹Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, 2021–2030 m. investicijų į švietimo sistemą žemėlapis, 2020.

2004–2006 m. laikotarpiu bendras BUM skaičius išliko santykinai stabilus, tačiau miesto vietovėse veikiančių BUM skaičius išaugo beveik penktadaliu, o kaimo vietovėse – sumažėjo daugiau nei trečdaliu. Bendras BU mokinių skaičius sumažėjo daugiau nei dešimtadaliu, nors skirtingo tipo gyvenamosiose vietovėse tendencijos išsiskyrė: mieste mokinių skaičius išliko stabilus, o kaime – daugiau nei perpus sumažėjo. BUM mokytojų ir vadovų skaičius šalyje taip pat sumažėjo apie dešimtadaliu, nors kaimo vietovėse BUM personalo skaičius sumažėjo beveik perpus, o miesto vietovėse apie dešimtadaliu išaugo. Šiuo laikotarpiu apie 40 proc. padidėjo kompiuterių skaičius BUM.

2007–2013 m. laikotarpiu bendras BUM skaičius sumažėjo penktadaliu – mieste veikiančių BUM skaičius sumažėjo trečdaliu, o kaimo vietovėse – nežymiai padidėjo. Bendras BU mokinių skaičius šalyje sumažėjo daugiau nei trečdaliu. Tiek bendras BUM mokytojų ir vadovų skaičius, tiek BUM personalo skaičius miesto vietovėse sumažėjo penktadaliu, o kaimo vietovėse trečdaliu padidėjo. Šiuo laikotarpiu santykinai sparčiausiai vyko BUM kompiuterizavimas – kompiuterių skaičius BUM padidėjo beveik dviem trečdaliais.

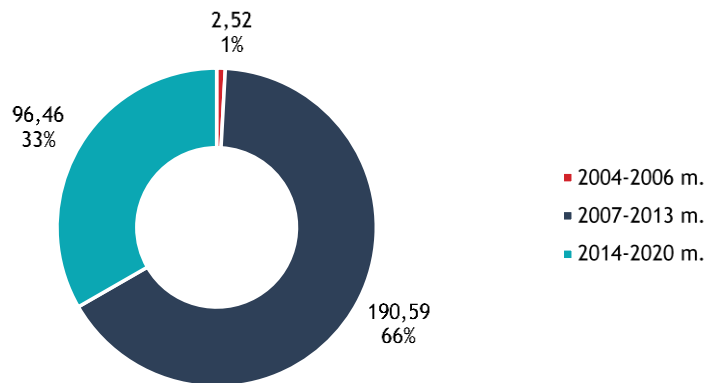
2014–2020 m. laikotarpiu bendras BUM skaičius sumažėjo šeštadaliu, o BU mokinių skaičius – dešimtadaliu. Nuoseklus BUM ir BU mokinių skaičiaus mažėjimas fiksuotas tiek miesto, tiek kaimo vietovėse. BUM mokytojų ir vadovų skaičius sumažėjo beveik penktadaliu, BUM personalo skaičius kaimo vietovėse – trečdaliu, o miesto vietovėse – apie dešimtadaliu. Šiuo laikotarpiu apie trečdaliu išaugo kompiuterių skaičius BUM.

4.3.3 INVESTICIJŲ Į BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ MASTAS

PASISKIRSTYMAS PAGAL PROGRAMAVIMO LAIKOTARPIUS

Visos 2004–2020 m. laikotarpio ES fondų investicijos į BU infrastruktūrą⁵⁰ sudarė **289,6 mln. Eur**. Beveik du trečdaliai jų (190,6 mln. Eur) investuota 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu, virš trečdalia (96,5 mln. Eur) – 2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu, likusi dalis (2,52 mln. Eur) – 2004–2006 m. finansavimo laikotarpiu (žr. 56 paveikslas).

⁵⁰ Į šį skaičių įtrauktos tik ES fondų lėšomis finansuotų projektų išlaidos, tiesiogiai susijusios su infrastruktūros plėtra ir (ar) atnaujinimu, priskirtos išlaidų kategorijoms „3. Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai“ ir „4. Įranga, įrenginiai ir kt. turtas“ (kitų kategorijų, tokių kaip „Paslaugos“, „Projekto administravimas ir vykdymas“, „Informavimas apie projektą“, „Netiesioginės išlaidos“, projektų išlaidos į apskaitą neįtrauktos).

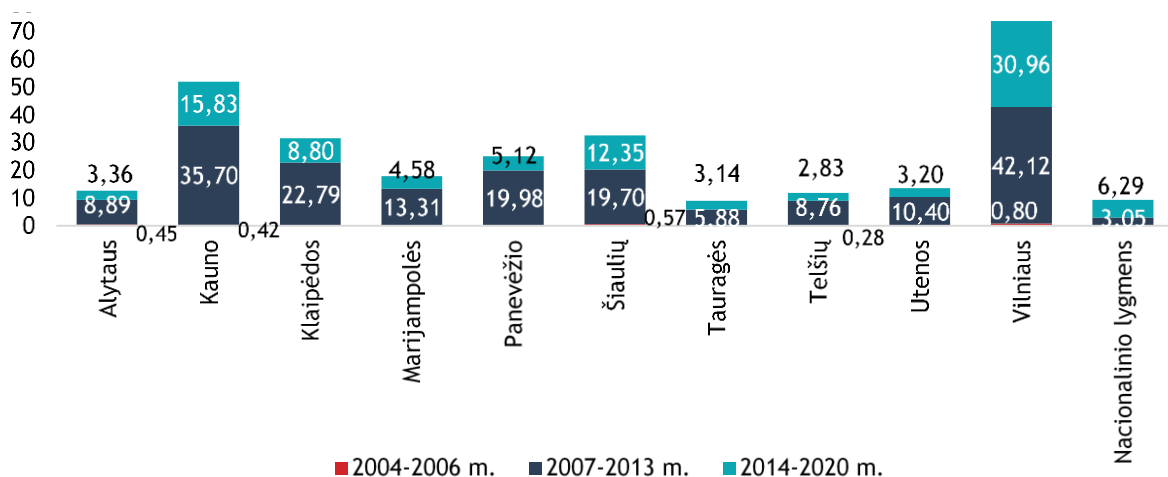
56 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL FINANSAVIMO LAIKOTARPIUS (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

Visu 2004–2020 m. laikotarpiu buvo investuota į **967 unikalių BUM** infrastruktūrą. Didžioji dalis (**539**) jų pasinaudojo dviejų finansavimo laikotarpių, kiek mažesnė dalis (**375**) – vieno finansavimo laikotarpio, mažiausia dalis (**53**) – visų finansavimo laikotarpių investicijomis. 2004–2006 m. laikotarpiu investicijas gavo **95**, 2007–2013 m. laikotarpiu – **768**, o 2014–2020 m. laikotarpiu – **747 unikalios BUM**.

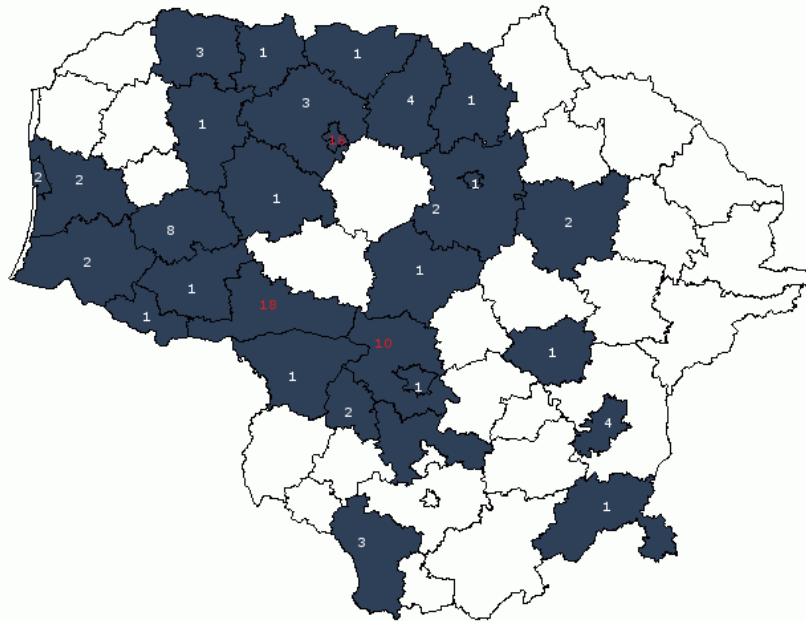
GEOGRAFINIS PASISKIRSTYMAS

Visu 2004–2020 m. laikotarpiu santykinai **daugiausia investicijų** į BU infrastruktūrą teko **Vilniaus ir Kauno** apskrityms (atitinkamai 73,9 mln. Eur ir 52 mln. Eur). Ženkliai mažesnės investicijos į BU infrastruktūrą teko Šiaulių, Klaipėdos ir Panevėžio apskrityms (atitinkamai 32,62 mln. Eur 31,6 mln. Eur ir 25,1 mln. Eur). Santykinai **mažiausiai** (9,34 mln. Eur ir 9,02 mln. Eur) investuota į BU infrastruktūrą **nacionaliniu lygmeniu** (pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimų ir brandos egzaminų sistemos bei švietimo valdymo informacinės sistemos (ŠVIS) infrastruktūros atnaujinimui) ir **Tauragės apskrityje**. Likusiuose – Alytaus, Marijampolės, Telšių ir Utenos – apskrityse BU infrastruktūrai teko panašios apimties (virš 11 mln. Eur) investicijos (žr. 57 paveikslas).

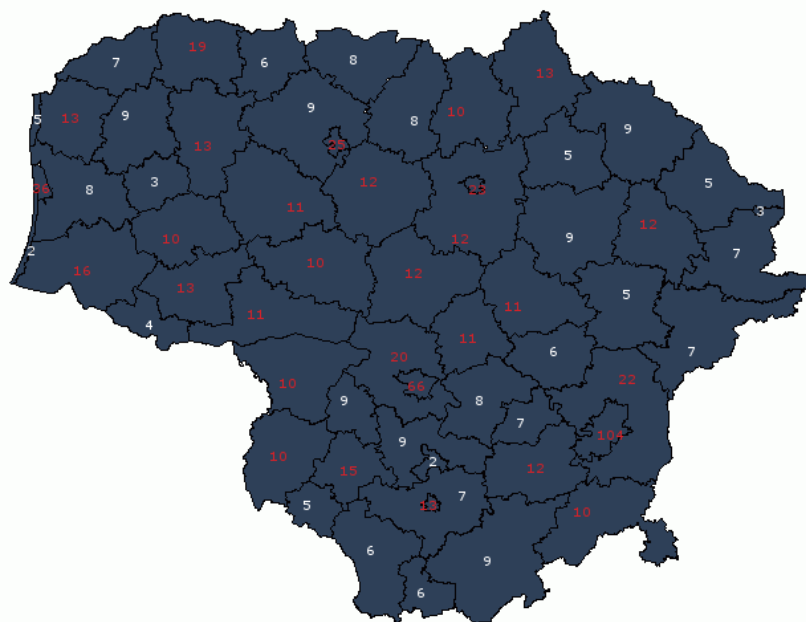
57 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL APSKRITIS (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

58 PAVEIKSLAS. 2004–2006 M. INVESTICIJŲ Į BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ GEOGRAFINĖ APRĖPTIS (SAVIVALDYBĖS IR UNIKALIŲ INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ SKAIČIAI)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

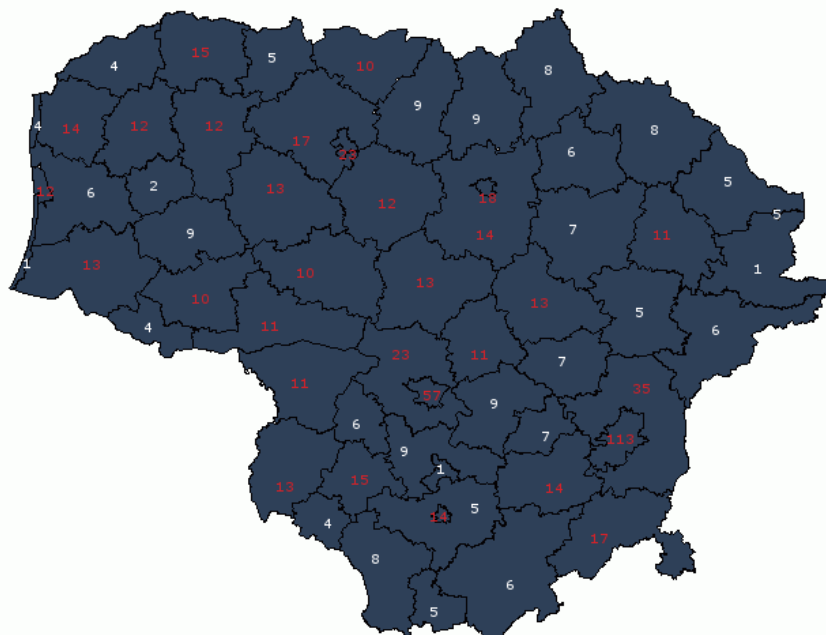

59 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ GEOGRAFINĖ APRĖPTIS (SAVIVALDYBĖS IR UNIKALIŲ INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ SKAIČIAI)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

2004–2006 m. finansavimo laikotarpio investicijos į BU infrastruktūrą (neskaitant UDC) pasiekė **29 Lietuvos savivaldybes visose šalies apskrityse** (vienoje savivaldybėje investuota į 1–18 unikalių BUM infrastruktūrą) (žr. 58 paveikslas). **2007–2013 m.** finansavimo laikotarpio investicijos į BU infrastruktūrą įgyvendintos **visose Lietuvos savivaldybėse** (vienoje savivaldybėje investuota į 2–104 unikalių BUM

infrastruktūrą) (žr. 59 paveikslas). **2014–2020 m.** finansavimo laikotarpio investicijos į BU infrastruktūrą apėmė **visas Lietuvos savivaldybes** (vienoje savivaldybėje investuota į 1–113 unikalių BUM infrastruktūrą) (žr. 60 paveikslas).

60 PAVEIKSLAS. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ Į BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ GEOGRAFINĖ APRĖPTIS (SAVIVALDYBĖS IR UNIKALIŲ INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ SKAIČIAI)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

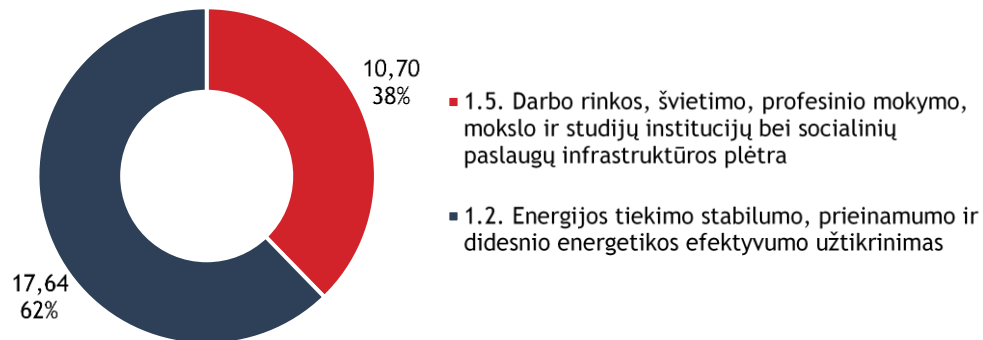
Iš 2004–2020 m. laikotarpio ES fondų investicijas gavusių **967 BUM** analizuojamu laikotarpiu **2 proc. (19 BUM) buvo likviduotos, 8 proc. (79 BUM) – reorganizuotos** prijungimo prie kitos įstaigos būdu (kai įstaiga tęsia veiklą kaip kitos BUM padalinys). Prie **7 proc. (66 BUM)** 2004–2020 m. laikotarpiu ES fondų investicijas gavusių BUM analizuojamu laikotarpiu reorganizacijos metu buvo **prijungtos kitos įstaigos**. Analizuojamu laikotarpiu buvo **likviduota** 7 proc. 2004–2006 m. laikotarpiu investicijas gavusių BUM, 1 proc. 2007–2013 m. laikotarpiu investicijas gavusių BUM ir 0,3 proc. 2014–2020 m. laikotarpiu investicijas gavusių BUM, **reorganizuota** 12 proc. 2004–2006 m. laikotarpiu investicijas gavusių BUM, 9 proc. 2007–2013 m. laikotarpiu investicijas gavusių BUM ir 2 proc. 2014–2020 m. laikotarpiu investicijas gavusių BUM. 12 proc. Reorganizacijos metu **kitas BUM integravo** 12 proc. 2004–2006 m. laikotarpiu investicijas gavusių BUM, po 8 proc. 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. laikotarpiais investicijas gavusių BUM⁵¹.

PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES

2004–2006 m. finansavimo laikotarpiu beveik du trečdaliai (62 proc. arba **17,64 mln. Eur**) ES fondų investicijų į BU infrastruktūrą finansuotos pagal BPD priemonę „**Energijos tiekimo stabilumo, prieinamumo ir didesnio energetikos efektyvumo užtikrinimas**“ (Nr. 1.2), nukreiptą į viešojo sektoriaus pastatų modernizavimą, siekiant didinti energijos vartojimo efektyvumą. Šios priemonės lėšomis investuota į BUM **pastatų apšiltinimą, energetinių įrenginių atnaujinimą ir pan.**

⁵¹ Dalis įstaigų gali būti gavusios daugiau nei vieno finansavimo laikotarpio ES fondų investicijas, todėl atskirais finansavimo laikotarpiais ES investicijas gavusių įstaigų, kurios vėliau buvo likviduotos ar reorganizuotos, dalis gali persidengti.

Virš trečdalis (38 proc. arba **10,7 mln. Eur**) 2004–2006 m. laikotarpio ES fondų investicijų į BU infrastruktūrą įgyvendinta pagal BPD priemonę „**Darbo rinkos, švietimo, profesinio mokymo, mokslo ir studijų institucijų bei socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra**“ (Nr. 1.5), nukreiptą į mokymosi aplinkos modernizavimą ir švietimo infrastruktūros tobulinimą, siekiant gerinti švietimo kokybę. Šios priemonės lėšomis investuota į įvairaus pobūdžio BUM infrastruktūrą – **pastatus ir patalpas, fizinę ir IT įrangą** (žr.61 paveikslas).

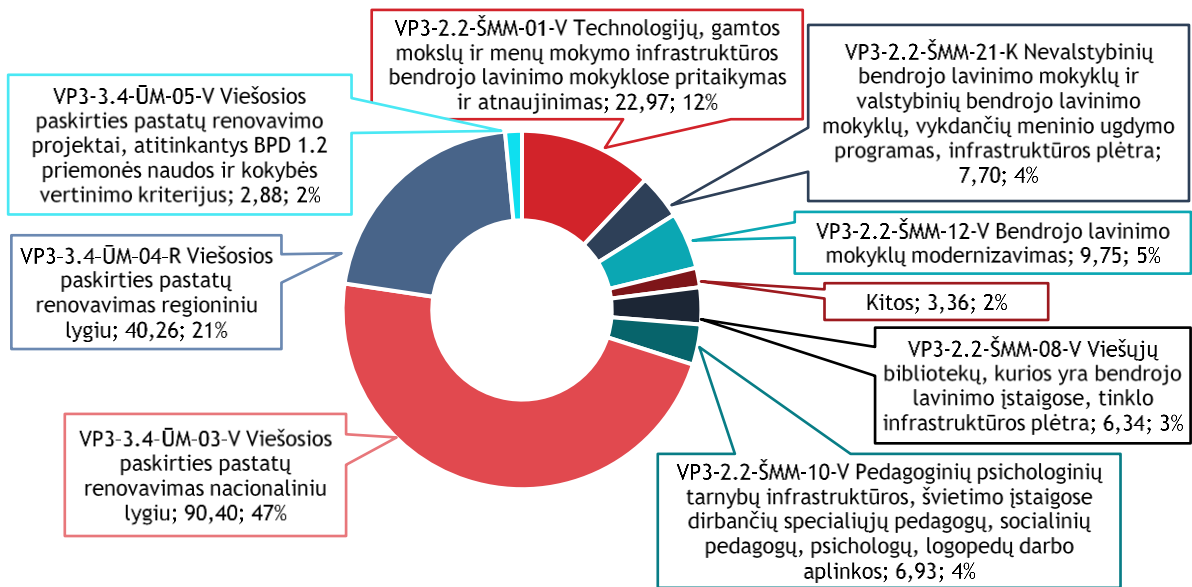
61 PAVEIKSLAS. 2004–2006 M. INVESTICIJŲ Į BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu virš dviejų trečdalių (70 proc. arba **133,54 mln. Eur**) ES fondų investicijų į BU infrastruktūrą įgyvendinta pagal SSVP 3 prioriteto priemones, nukreiptas į viešojo sektoriaus pastatų modernizavimą, siekiant didinti energijos vartojimo efektyvumą – „**Viešosios paskirties pastatų renovavimas nacionaliniu lygiu**“ (Nr. VP3–3.4–ŪM–03–V), „**Viešosios paskirties pastatų renovavimas regioniniu lygiu**“ (Nr. VP3–3.4–ŪM–04–R) ir „**Viešosios paskirties pastatų renovavimo projektai, atitinkantys BPD 1.2 priemonės „Energijos tiekimo stabilumo, prieinamumo ir didesnio energetikos efektyvumo užtikrinimas“ naudos ir kokybės vertinimo kriterijus**“ (Nr. VP3–3.4–ŪM–05–V). Šių priemonių lėšomis investuota įvairių tipų į BUM **pastatų išorinių atitvarų rekonstrukciją ir (ar) remontą, energetikos sistemų rekonstrukciją ir (ar) modernizavimą.**

Penktadalis (22 proc. arba **40,26 mln. Eur**) 2007–2013 m. laikotarpio ES fondų investicijų į BU infrastruktūrą įgyvendinta pagal SSVP 2 prioriteto priemonę „**Technologijų, gamtos mokslų ir menų mokymo infrastruktūros bendrojo lavinimo mokyklose pritaikymas ir atnaujinimas**“ (Nr. VP3–2.2–ŠMM–01–V), nukreiptą į technologijų, gamtos mokslų ir menų mokymui ir ugdymui reikiamos įrangos ir organizacinės technikos įsigijimą, siekiant užtikrinti geresnę švietimo paslaugų kokybę ir prieinamumą. Šios priemonės lėšomis investuota į BU programas vykdančių įstaigų (BUM ir PMĮ) **technologijų, gamtos mokslų ir menų mokymui ir ugdymui skirtos fizinės įrangos įsigijimą.**

Apie dešimtadalis (9 proc. arba **17,45 mln. Eur.**) ES fondų investicijų į BU infrastruktūrą buvo įgyvendintos pagal SSVP 2 prioriteto priemones „**Bendrojo lavinimo mokyklų modernizavimas**“ (Nr. VP3–2.2–ŠMM–12–V) ir „**Nevalstybinių bendrojo lavinimo mokyklų ir valstybinių bendrojo lavinimo mokyklų, vykdančių meninio ugdymo programas, infrastruktūros plėtra**“ (Nr. VP3–2.2–ŠMM–21–K). Minėtų priemonių lėšomis investuota į skirtingų tipų BUM (valstybinių ir nevalstybinių) infrastruktūros modernizavimą, siekiant užtikrinti geresnę švietimo paslaugų kokybę ir prieinamumą. Pirmosios priemonės lėšomis investuota į **mokytojų darbo vietų ir mokyklų bibliotekų infrastruktūros atnaujinimą**, antrosios – į **nevalstybinių BUM ir valstybinių (daugiausia specializuotas ugdymo programas vykdančių) BUM pastatų rekonstravimą ar remontą, aprūpinimą baldais ir įranga** (žr. 62 paveikslas).

62 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

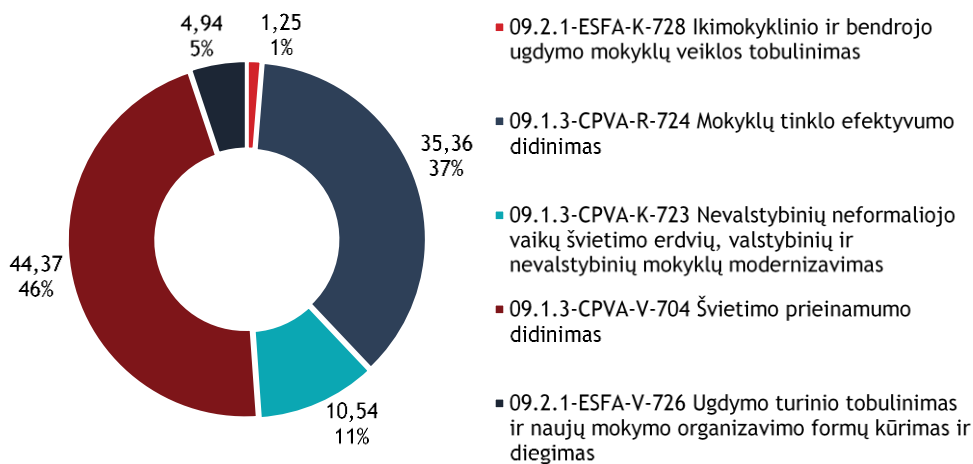
Iki dešimtadalio (7 proc. arba **13,27 mln. Eur**) 2007–2013 m. laikotarpio ES fondų investicijų į BU infrastruktūrą įgyvendinta pagal SSVP 2 prioriteto priemones „**Viešųjų bibliotekų, kurios yra bendrojo lavinimo įstaigose, tinklo infrastruktūros plėtra**“ (Nr. VP3-2.2-ŠMM-08-V) ir „**Pedagoginių psichologinių tarnybų infrastruktūros, švietimo įstaigose dirbančių specialiųjų pedagogų, socialinių pedagogų, psichologų, logopedų darbo aplinkos**“ (VP3-2.2-ŠMM-10-V), nukreiptas į mokyklos bendruomenei teikiamų paslaugų kokybės gerinimą ir švietimo pagalbos specialistų darbo aplinkos gerinimą. Pirmosios priemonės lėšomis investuota į BUM bibliotekų aprūpinimą įranga ir baldais, antrosios – į pedagoginę psichologinę pagalbą teikiančių institucijų aprūpinimą fizine ir IT įranga, BUM dirbančių švietimo pagalbos specialistų darbo vietų modernizavimą.

Likusi dalis (2 proc. arba **3,36 mln. Eur**) laikotarpio investicijų buvo įgyvendintos pagal kitas priemones – SSVP 2 prioriteto priemones „**Pagrindinio ir vidurinio ugdymo ekspertinių institucijų bazės stiprinimas**“ (Nr. VP3-2.2-ŠMM-19-V), „**Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo ir brandos egzaminų vertinimo sistemos infrastruktūros plėtra, II etapas**“ (Nr. VP3-2.2-ŠMM-19-V) ir „**Specialiųjų mokyklų pertvarka, metodinių centrų steigimas**“ (Nr. VP3-2.2-ŠMM-09-V) bei ŽIPVP 2 prioriteto priemones „**Švietimo kokybės užtikrinimo ir stebėsenos sistemų stiprinimas**“ (Nr. VP1-2.1-ŠMM-01-V) ir „**Švietimo personalo (administravimo personalo, švietimo vadybininkų) kvalifikacijos tobulinimo sistemų plėtra**“ (Nr. VP1-2.1-ŠMM-03-V). Įgyvendinant anksčiau paminėtas priemones investuota į pagrindinio ir vidurinio ugdymo pasiekimų patikrinimo ir brandos egzaminų vertinimo sistemos infrastruktūrą bei centralizuoto užduočių rengimo ir vertinimo materialinę bazę, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo ir brandos egzaminų sistemos infrastruktūrą, regionines švietimo valdymo informacines sistemas, specialiojo ugdymo mokyklų infrastruktūrą (žr. 62 paveikslas).

2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu beveik pusė visų (46 proc. arba **44,37 mln. Eur**) ES fondų investicijų į BU infrastruktūrą buvo finansuotos pagal ESIVP 9 prioriteto priemonę „**Švietimo prieinamumo didinimas**“ (Nr. 09.1.3-CPVA-V-704), nukreiptą į BU programas vykdančių įstaigų infrastruktūros gerinimą bei modernizavimą, siekiant didinti šių įstaigų teikiamų paslaugų kokybę ir

prieinamumą. Priemonės lėšomis investuota į įvairią infrastruktūrą BUM – šiuolaikinių edukacinių erdvių įrengimą progimnazijose ir gimnazijose, vaikų socializacijos centrų infrastruktūros modernizavimą, BUM aprūpinimą geltonaisiais autobusais, gamtos ir technologinių mokslų priemonėmis, SUP turintiems mokiniams skirtomis specialiosiomis mokymo priemonėmis bei ugdymui skirtomis techninės pagalbos priemonėmis.

Virš trečdalis (37 proc. arba **35,36 mln. Eur**) 2014–2020 m. laikotarpio ES fondų investicijų į BU infrastruktūrą įgyvendinta pagal ESIVP 9 prioriteto priemonę „**Mokyklų tinklo efektyvumo didinimas**“ (Nr. 09.1.3-CPVA-R-724), nukreiptą į modernių kūrybiškumą skatinančių edukacinių erdvių kūrimą BUM, pertvarkant, modernizuojant ir įrengiant esamas vidaus erdves ir patalpas, siekiant didinti BUM tinklo veiklos efektyvumą. Šios priemonės lėšomis investuota į įvairių tipų BUM (pradinių, pagrindinių ir vidurinių mokyklų bei progimnazijų ir gimnazijų) infrastruktūrą – **patalpų remontą bei fizinės įrangos (įrenginių, baldų, ugdymo priemonių) įsigijimą**.

63 PAVEIKSLAS. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ Į BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)

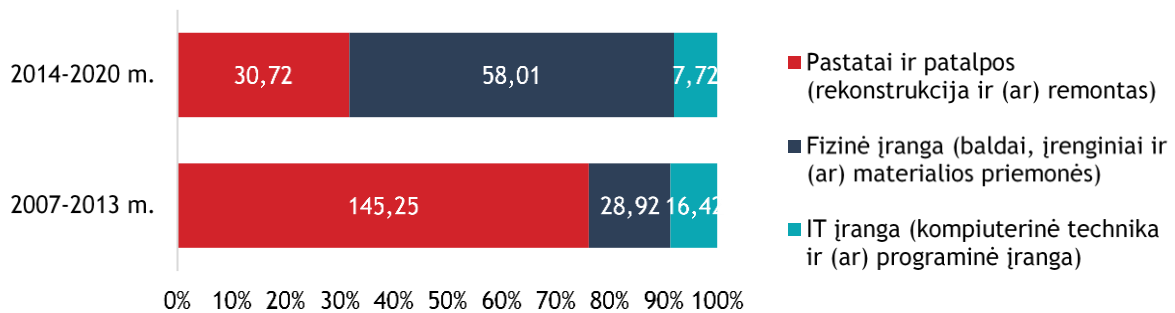
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

Apie dešimtadalis (11 proc. arba 10,54 mln. Eur) 2014–2020 m. laikotarpio ES fondų investicijų į BU infrastruktūrą įgyvendinta pagal ESIVP 9 prioriteto priemonę „**Nevalstybinių neformaliojo vaikų švietimo erdvių, valstybinių ir nevalstybinių mokyklų modernizavimas**“ (Nr. 09.1.3-CPVA-K-723), nukreiptą į valstybinių ir nevalstybinių mokyklų pastatų ir mokymosi aplinkos modernizavimą, siekiant didinti jų tinklo veiklos efektyvumą. Šios priemonės lėšomis investuota į nevalstybinių BUM ir valstybinių (daugiausia – įvairias specializuotas ugdymo programas vykdančių) BUM **pastatų ir patalpų remontą bei aprūpinimą mokymosi priemonėmis**.

Likusi dalis (6 proc. arba **6,19 mln. Eur**) 2014–2020 m. laikotarpio ES fondų investicijų į BU infrastruktūrą įgyvendinta pagal ESIVP 9 prioriteto priemones „**Ugdymo turinio tobulinimas ir naujų mokymo organizavimo formų kūrimas ir diegimas**“ (Nr. 09.2.1-ESFA-V-726) bei „**Ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklų veiklos tobulinimas**“ (Nr. 09.2.1-ESFA-K-728), nukreiptų į virtualių ugdymo aplinkų bei skaitmeninio turinio BUM diegimą, siekiant pagerinti ugdymo pasiekimus ir kokybę. Šių priemonių lėšomis investuota į BUM **IT įrangos atnaujinimą, virtualių erdvių bei skaitmeninio turinio kūrimą, pritaikant jį specialiųjų poreikių turintiems mokiniams** (žr.63 paveikslas).

PASISKIRSTYMAS PAGAL INFRASTRUKTŪROS TIPUS

Visu 2004–2020 m. laikotarpiu⁵² **didžioji dalis** (61 proc. arba **175,97 mln. Eur**) **ES fondų investicijų į BU infrastruktūrą** teko BU programoms vykdančių įstaigų **pastatų ir patalpų rekonstrukcijai ir (ar) remontui**. 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu šio tipo investicijos sudarė tris ketvirtadalius (76 proc.), nors 2014–2020 m. laikotarpiu – tik iki trečdaliu (30 proc.) visų investicijų į infrastruktūrą. Lyginant 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. finansavimo laikotarpius, naujesniu laikotarpiu pastebimai didesnė investicijų į infrastruktūrą dalis teko **fizinės įrangos (baldų, įrenginių ir (ar) kitų materialių priemonių) įsigijimui** (2007–2013 m. – 15 proc., 2014–2020 m. – net 60 proc. visų investicijų į infrastruktūrą). Investicijos į IT įrangą abiem finansavimo laikotarpiais sudarė panašią dalį (apie 8 proc.)⁵³ visų investicijų į infrastruktūrą (žr. 64 paveikslas).

64 PAVEIKSLAS. 2007–2020 M. INVESTICIJŲ Į BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL INFRASTRUKTŪROS POBŪDĮ (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

4.3.4 INVESTICIJŲ Į BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ TINKAMUMAS

TINKAMUMAS NACIONALINĖS STRATEGINĖS DARBOTVARKĖS KONTEKSTE

2004–2006 m. laikotarpiu BU nacionalinėje strateginėje darbotvarkėje pagrindinis dėmesys skirtas **BUM tinklo optimizavimui, jų fizinės aplinkos gerinimui, BU pasiekiamumo didinimui, BU ugdymo turinio ir formų atnaujinimui** bei **mokytojų kvalifikacijų tobulinimui**. Šio programavimo laikotarpio investicijos, skirtos BU infrastruktūrai, buvo santykinai mažos (sudarė tik 1 proc. visų 2004–2020 m. laikotarpio investicijų į šio tipo infrastruktūrą). Beveik du trečdaliai šių investicijų buvo nukreipta į viešojo sektoriaus pastatų modernizavimą, siekiant didinti energijos vartojimo efektyvumą. Vis dėlto, virš trečdaliu šio laikotarpio investicijų buvo skirta įvairaus pobūdžio BUM infrastruktūros plėtrai, siekiant gerinti švietimo kokybę. Atsižvelgiant į tai, 2004–2006 m. **investicijų tinkamumas** nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste vertintinas kaip **vidutinis**.

⁵² Dėl detalių duomenų apie 2004–2006 m. ES fondų lėšomis finansuotus projektus prieinamumo iššūkių, investicijų į IU infrastruktūrą pasiskirstymas pagal infrastruktūros tipus pateikiamas tik 2007–2020 m. laikotarpiui.

⁵³ Pažymėtina, kad 2014–2020 m. investicijų į IT infrastruktūrą faktinės apimtys gali būti didesnės, tačiau SFMIS 2014 posistemyje kaupiamų duomenų apie ES fondų projektus struktūra kai kuriais atvejais neleidžia identifikuoti IT įrangai tekusios lėšų dalies fizinės infrastruktūros sudėtyje.

2007–2013 m. laikotarpiu aktualios strateginės BU plėtros kryptys apėmė **BU ugdymo turinio ir formų atnaujinimą** bei **mokytojų kvalifikacijų tobulinimą**, akcentuojant **BU infrastruktūros bazės gerinimą** (įskaitant IT integraciją į ugdymo procesą) bei **profesinį orientavimą ir konsultavimą BUM**. Nors arti dviejų trečdalių šio finansavimo laikotarpio investicijų buvo nukreipta į viešojo sektoriaus pastatų modernizavimą, siekiant didinti jų energinį efektyvumą, likusi finansavimo dalis teko įvairios BU infrastruktūros kompleksinei plėtrai ir (ar) atnaujinimui – BUM aprūpinimui technologijų, gamtos mokslų ir menų mokymui skirta įranga, bibliotekų įranga, BUM mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų darbo vietų modernizavimui, nevalstybinių BUM ir valstybinių specializuotas ugdymo programas vykdančių BUM infrastruktūros modernizavimui, mokinių profesinio orientavimo infrastruktūros plėtrai BUM, BU pasiekimų patikrinimo ir stebėsenos sistemų infrastruktūros atnaujinimui. Atsižvelgiant į atnaujinamos infrastruktūros ir tikslinių grupių, kurioms ji skirta, įvairovę, 2007–2013 m. **investicijų tinkamumas** nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste vertintinas kaip **aukštas**.

2014–2020 m. laikotarpio nacionaliniame strateginiame diskurse akcentuotas **BU turinio atnaujinimas ir praktinio mokymo aplinkos mokyklose plėtojimas, mokytojų profesionalumo didinimas ir kompleksinių investicijų į įvairius švietimo aspektus** (ugdymo programas ir priemones, infrastruktūros atnaujinimą, personalo kvalifikacijos tobulinimą bei mokymosi pasiekimų vertinimo sistemas) **poreikis**. Kitaip nei ankstesniais programavimo laikotarpiais, 2014–2020 m. nebeliko investicijų, nukreiptų vien tik į pastatų renovaciją, daugiau nei pusė finansavimo skirta BUM aprūpinimui fizine įranga. Šio laikotarpio investicijos buvo nukreiptos į įvairios BU infrastruktūros plėtrą ir (ar) atnaujinimą – modernių edukacinių erdvių BUM kūrimą, vaikų socializacijos centrų infrastruktūros modernizavimą, BUM aprūpinimą geltonaisiais autobusais, gamtos ir technologinių mokslų priemonėmis, SUP turintiems mokiniams skirtomis specialiosiomis mokymo priemonėmis bei ugdymui skirtomis techninės pagalbos priemonėmis, virtualių ugdymo aplinkų bei skaitmeninio turinio BUM diegimą, nevalstybinių BUM ir valstybinių specializuotas ugdymo programas vykdančių BUM infrastruktūros modernizavimą. Atsižvelgiant į investicijų kompleksiskumą, atnaujinamos infrastruktūros ir investicijų subjektų įvairovę, 2014–2020 m. **investicijų tinkamumas** nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste vertintinas kaip **aukštas**.

TINKAMUMAS BENDROJO UGDYMO SITUACIJOS POKYČIŲ KONTEKSTE

2004–2006 m. finansavimo laikotarpio investicijos į BU infrastruktūrą pasiekė tik pusę šalies apskričių ir pasiskirstė neproporcingai BUM ir BU mokinių skaičiams apskrityse. Trečdalis šio laikotarpio investicijų teko Vilniaus apskričiai, turėjusiai daugiausia BUM bei jose besimokančių mokinių, iki ketvirtadalio viso finansavimo buvo skirta Šiaulių apskričiai, pagal BUM ir BU mokinių skaičius šalyje užėmusiai 3–4 vietas. Po penktadalį analizuojamų investicijų teko Alytaus ir Kauno apskritims, kurios ženkliai skyrėsi pagal BUM ir BU mokinių skaičius – Alytaus apskritis pagal šiuos rodiklius šalyje užėmė 8–9 vietas, o Kauno apskritis rikiavosi 2 vietoje. Apie dešimtadalį šio laikotarpio lėšų BU infrastruktūrai buvo skirtos Telšių apskričiai, pagal BUM ir BU mokinių skaičius šalyje užėmusiai 6–7 vietas. Apibendrinant, **2004–2006 m. investicijų tinkamumas BU situacijos pokyčių kontekste vertintinas kaip žemas**.

2007–2013 m. finansavimo laikotarpio investicijos į BU infrastruktūrą teko visoms šalies apskritims ir pasiskirstė gana proporcingai juose veikiančių BUM ir BU mokinių skaičiams. Didžiausia dalis šio laikotarpio investicijų teko Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio apskritims, kurie pasižymėjo didžiausiu BU mokinių skaičiumi, nepaisant šalyje vyravusių neigiamų demografinių tendencijų. Atitinkamai, Tauragės apskričiai, kurioje buvo mažiausiai BUM ir BU mokinių, skirta ir santykinai mažiausiai ES fondų investicijų. Apibendrinant, **2007–2013 m. investicijų tinkamumas BU situacijos pokyčių kontekste vertintinas kaip aukštas**.

2014–2020 m. finansavimo laikotarpio investicijų į BU infrastruktūrą geografinis pasiskirstymas didžiąja dalimi atspindėjo apskrityse veikusią BUM ir jų mokinių skaičius. Trys ketvirtadaliai šio laikotarpio

investicijų teko santykinai didžiausiais BUM ir BU mokinių skaičiais pasižymėjusioms Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio apskritys. Vis dėlto, stebimi tam tikri apskritys skirtos finansavimo netolygumai. Pavyzdžiui, Šiaulių apskrities BUM skirta daugiau ES fondų lėšų, nors Klaipėdos apskritis pasižymėjo didesniu BU mokinių skaičiumi, Telšių apskritis pagal BUM ir BU mokinių skaičius šalyje užėmė 7 vietą, tačiau gavo santykinai mažiausiai analizuojamų investicijų. Apibendrinant, 2014–2020 m. **investicijų tinkamumas BU situacijos pokyčių kontekste vertintinas kaip vidutinis.**

TINKAMUMAS ĮSTAIGŲ POREIKIŲ KONTEKSTE

ES fondų investicijas gavusių BUM atstovų buvo pasiteirauta, kiek ES fondų lėšomis sukurta ir (ar) atnaujinta atstovaujamos įstaigos infrastruktūra atitinka jų atstovaujama įstaigų poreikius. Investicijas į **pastatų energetines sistemas, mokyklų bibliotekoms skirtą įrangą, edukacines erdves, sporto aikštynus ir laisvų patalpų alternatyvų pritaikymą, mokyklinių autobusų įsigijimą bei virtualios ugdymo(si) aplinkos infrastruktūrą kaip atitinkančias** (visiškai atitinkančias arba labiau atitinkančias nei neatitinkančias) atstovaujama įstaigų poreikius įvertino ne mažiau kaip keturi penktadaliai (**80,5–87,4 proc.**) respondentų, investicijas į **technologijų, gamtos mokslų ir (ar) menų mokymui skirtą įrangą, mokytojų darbo vietoms skirtą įrangą, mokyklų švietimo pagalbos specialistų (psichologų, specialiųjų pedagogų, logopedų ir socialinių pedagogų) darbo vietoms skirtą įrangą bei SUP turintiems mokiniams skirtas priemones** – tarp dviejų trečdalių ir trijų ketvirtadalių (**69,5–76,7 proc.**) apklaustųjų, investicijas į **metodinių centrų pastatus ir įrangą** – virš pusės (**61,6 proc.**) apklaustų BUM atstovų.

„Bibliotekų modernizavimas labai pakeitė mokyklą, kadangi įsigijome labai daug baldų, aprūpinome mokyklą naujais suolais, spintomis, <...> naujai įrengėme biblioteką su visomis knygų lentomis, bibliotekininko vietą. Mūsų materialinė bazė, ypač IT, labai pagerėjo – mūsų mokykla tikrai puikiai apsirūpinusi.“

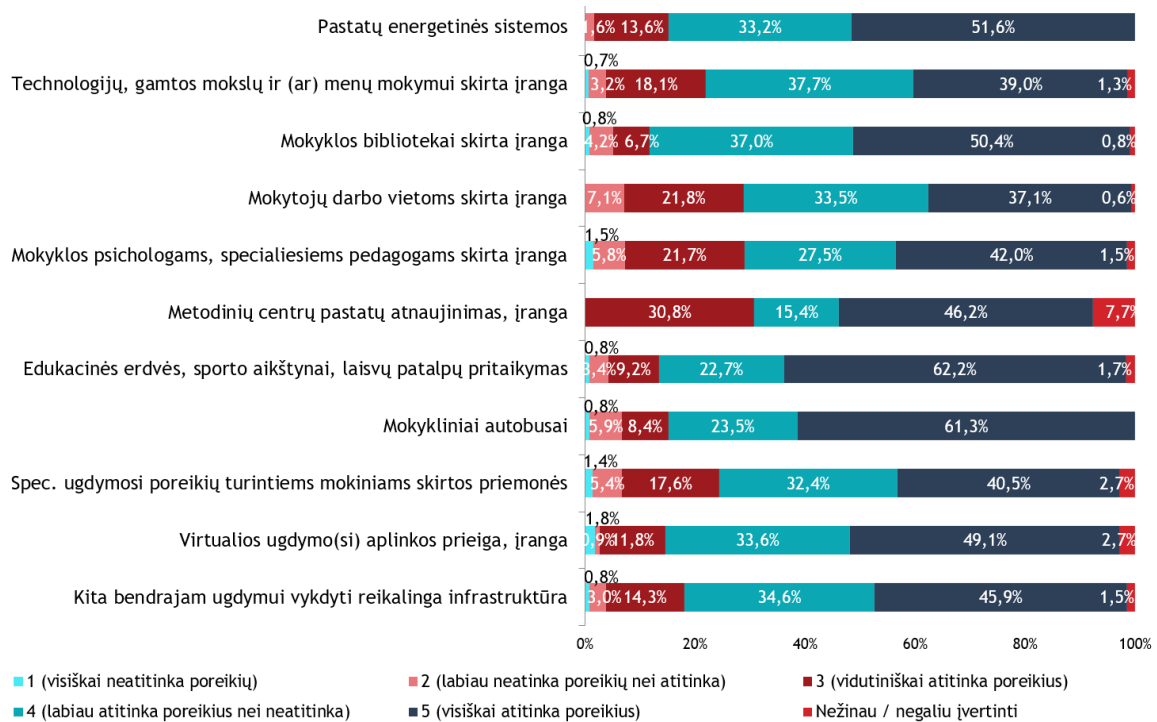
„Įsigytų priemonių pagalba gimnazijos išvaizdą ir saugumą pakeitėme kardinaliai: <...> aprūpinome mokymo priemonėmis, pagerinome gamtos ir technologijų mokslų infrastruktūrą, <...> renovavome gimnazijos pastatą – dabar gyvename šiltai, patogiai ir saugiai. <...> Mūsų lūkesčiai buvo <...> išpildyti, kadangi modernesnės patalpos leidžia užtikrinti kokybiškesnę ir efektyvesnę ugdymą, mokiniams turėti patogias erdves poilsiui ir individualiam darbui.“

„Muzikos, chemijos, technologijų kabinetai buvo stipriai atnaujinti. Mokykla tada tapo šiuolaikiška. <...> Kažkada buvo svarbūs <...> daugialypės terpės projektoriai – šiandien praktiškai kiekviename kabinete turime.“

„ES lėšomis gauta didelė dovana – mokykloje atsirado du liftai. Tai buvo labai svarbu, kadangi padaugėjo vaikų, kurie juda funkcinuose vežimėliuose – turi ne tik intelektinę, regos, klausos, bet ir judėjimo negalią.“

„Parezės paralyžių turinčiam vaikui reikalinga pritaikyti tokius elementarius dalykus, kaip šaukštas ir šakutė, tad ką jau kalbėti apie didesnes <...> priemones, pritaikytas vaikams su specialiaisiais poreikiais, kurios labai brangiai kainuoja.“

Apie trečdalis (**30,8 proc.**) respondentų **kaip vidutinę** įvertino investicijų į **metodinių centrų pastatus ir įrangą** atitiktį įstaigų poreikiams, po penktadalį (atitinkamai **21,8 proc.** ir **21,7 proc.**) – investicijų į **mokytojų darbo vietoms skirtą įrangą** bei **mokyklų švietimo pagalbos specialistų darbo vietoms skirtą įrangą**. Iki dešimtadalio (7,1–7,3 proc.) apklaustųjų investicijas į pastarąsias dvi sritis įvertino kaip neatitinkančias (visiškai neatitinkančias ar labiau neatitinkančias nei atitinkančias) atstovaujama įstaigų poreikių. Šiek tiek mažesnę respondentų dalis panašiai vertino investicijas į SUP turintiems vaikams skirtas priemones (6,8 proc.) ir mokyklinius autobusus (6,7 proc.). Santykinai mažiausiai neigiamų respondentų vertinimų sulaukė investicijos į pastatų energetines sistemas (1,6 proc.) (žr. 65 paveikslas).

65 PAVEIKSLAS. INVESTICIJOMIS SUKURTOS AR ATNAUJINTOS ĮVAIRIŲ TIPŲ BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪROS ATITIKTIS ĮSTAIGŲ POREIKIAMS (N=423)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

Kelios ES fondų investicijas gavusios BUM, prie kurių reorganizacijos metu buvo prijungtos kitos ES fondų investicijas gavusios BUM, atkreipė dėmesį į **ribotą gautų mokymo(si) priemonių tinkamumą įstaigų kontekste**. Dažnai BUM skirta infrastruktūra yra perkama centralizuotai, neatsižvelgiant į konkrečios BUM poreikius ir galimybes efektyviai panaudoti gautas priemones. Pavyzdžiui, vienai BUM buvo nupirktos staklės, kurios kelerius metus buvo nenaudojamos, kol prie mokyklos bendruomenės neprijungė su šia įranga gebantis dirbti specialistas. Pasitaiko atvejų, kai įsigytos priemonės net nebūna išpakuojamos. Dalies apklaustų BUM atstovų nuomone, būtų tikslinga sudaryti siūlomų mokymo(si) priemonių sąrašą, leidžiant BUM pačioms pasirinkti joms labiausiai reikalingas priemones. Vis dėlto, vienos BUM atstovas nurodė, kad jo atstovaujama įstaiga turėjo galimybę pasirinkti priemones iš pateikto sąrašo, todėl kiekviena gauta priemonė atitiko BUM poreikius ir yra naudojama visa apimtimi⁵⁴.

1 ILIUSTRACIJA. ES FONDŲ LĖŠOMIS ĮSIGYTŲ MOKYKLINIŲ AUTOBUSŲ PANAUDOJIMAS

Siekiant didinti BU prieinamumą, dalis 2014–2020 m. ES fondų lėšų buvo skirta BUM aprūpinimui mokykliniais autobusais. Apklausti BUM atstovai teigė, kad pastarieji reikšmingai prisidėjo prie pavėžėjimo problemos sprendimo, tačiau dalis BUM susidūrė su iššūkiais dėl šių transporto priemonių atitikties poreikiams. BUM skirtų autobusų vietų skaičius ne visada buvo pakankamas, viešųjų pirkimų metu geltonuosius autobusus įsigyjant mažiausios kainos principu pastarieji ne visuomet pasižymi reikalingomis techninėmis charakteristikomis – pavyzdžiui, neturi kondicionavimo sistemos, nėra pritaikyti važinėti sunkiau pravažiuojamais kaimo vietovių keliais, nėra pritaikyti SUP turinčių vaikų poreikiams.

⁵⁴ Remiantis interviu su BUM atstovais medžiaga.

SUP turintiems vaikams paslaugas teikiančios BUM nurodė, kad judėjimo negalią turintiems vaikams pritaikytus mokyklinius autobusus įsigyti yra itin sudėtinga. Tokie autobusai kainuoja keliskart brangiau nei įprasti, o jų nuoma iš kitų vežėjų kelia iššūkių. Be to, judėjimo negalią turintiems asmenims pritaikyti autobusai paprastai yra skiriami socialines paslaugas teikiančioms įstaigoms, o švietimo įstaigoms jų gauti yra gerokai sudėtingiau. Pavyzdžiui, vienos BUM atstovas pasidalino, kad jo atstovaujamai įstaigai vietoje specialiosios transporto priemonės buvo skirtas įprastas mokyklinis autobusas, paliekant jo pritaikymą judėjimo negalią turintiems vaikams pačiai BUM. Tokio pobūdžio iššūkius BUM sprendžia įvairiai: bendradarbiauja su socialinės paramos centrais, įpareigoja transporto priemonės vairuotojus kiekvieno reiso metu įkelti ir iškelti judėjimo negalią turinčius vaikus ir pan.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis interviu medžiaga

4.3.5 INVESTICIJŲ Į BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ PAKANKAMUMAS

PAKANKAMUMAS GEOGRAFINĖS IR TIKSLINIŲ GRUPIŲ APRĖPTIES POŽIŪRIU

2004–2006 m. finansavimo laikotarpio investicijos į BU infrastruktūrą pasiekė apie pusę (29) **Lietuvos savivaldybių visose šalies apskrityse**. Vienoje savivaldybėje investuota į 1–18 unikalių BUM infrastruktūrą, o bendras unikalių investicijų gavėjų skaičius (95) sudarė tik **6 proc. visų** tuo laikotarpiu⁵⁵ šalyje veikusių **BUM**. Šio laikotarpio **investicijų pasiskirstymas šalies apskrityse buvo netolygus**. Santykinai didžiausia investicijų aprėptimi pasižymėjo Tauragės ir Šiaulių apskritys (investicijos įgyvendintos visose Tauragės apskrities savivaldybėse ir keturiuose penktadaliuose Šiaulių apskrities savivaldybių), santykinai mažiausia – Alytaus ir Utenos apskritys (investicijos įgyvendintos apie penktadalyje šių apskričių savivaldybių). Kauno, Panevėžio ir Telšių apskrityse investicijos pasiekė pusę savivaldybių, Klaipėdos, Marijampolės ir Vilniaus apskrityse – virš trečdaliao savivaldybių. Atsižvelgiant į mažą 2004–2006 m. investicijų tikslinių grupių aprėptį, vidutinę geografinę aprėptį ir netolygų geografinį pasiskirstymą, šio laikotarpio **investicijų pakankamumas geografiniu ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu vertintinas kaip žemas**.

2007–2013 m. finansavimo laikotarpio investicijos į BU infrastruktūrą įgyvendintos **visose Lietuvos savivaldybėse**. Vienoje savivaldybėje investuota į 2–104 unikalių BUM infrastruktūrą, o bendras unikalių investicijų gavėjų skaičius (768) sudarė **daugiau nei pusę** (52 proc.) **visų** tuo laikotarpiu⁵⁶ šalyje veikusių **BUM**. Atsižvelgiant į didelę 2007–2013 m. investicijų geografinę ir tikslinių grupių aprėptį bei tolygų geografinį pasiskirstymą, šio laikotarpio **investicijų pakankamumas geografiniu ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu vertintinas kaip aukštas**.

2014–2020 m. finansavimo laikotarpio investicijos į BU infrastruktūrą apėmė **visas Lietuvos savivaldybes**. Vienoje savivaldybėje investuota į 1–113 unikalių BUM infrastruktūrą, o bendras unikalių investicijų gavėjų skaičius (747) sudarė **arti dviejų trečdalių** (62 proc.) **visų** tuo laikotarpiu⁵⁷ šalyje veikusių **BUM**. Atsižvelgiant į didelę 2014–2020 m. investicijų geografinę ir tikslinių grupių aprėptį bei tolygų geografinį pasiskirstymą, šio laikotarpio **investicijų pakankamumas geografiniu ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu vertintinas kaip aukštas**.

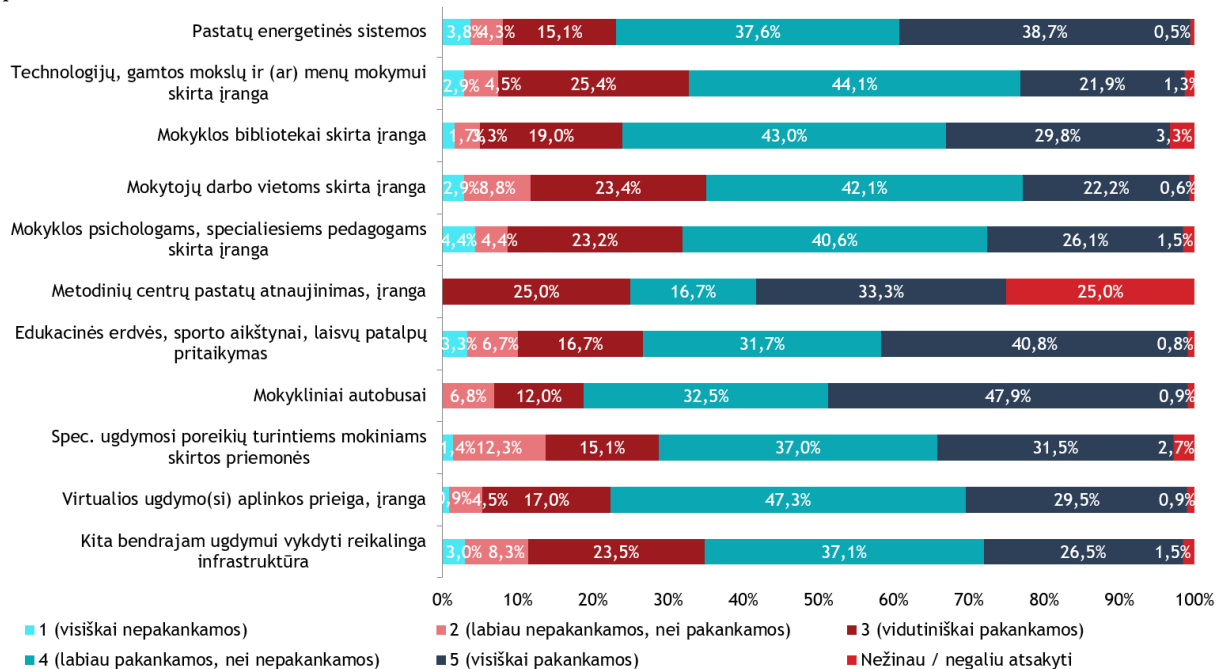
⁵⁵ Laikotarpio pradžioje.

⁵⁶ Laikotarpio pradžioje.

⁵⁷ Laikotarpio pradžioje.

PAKANKAMUMAS ĮSTAIGŲ POREIKIŲ KONTEKSTE

ES fondų investicijas gavusių BUM atstovų buvo pasiteirauta, ar jų atstovaujamai įstaigai tekusios ES fondų investicijos buvo pakankamos siekiant patenkinti tikslinių grupių, kurioms BU infrastruktūra buvo skirta, poreikius.

66 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS AR ATNAUJINTOS BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪROS INVESTICIJŲ PAKANKAMUMAS (N=418)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

Investicijas į **mokyklinių autobusų įsigijimą** kaip **pakankamas** (visiškai pakankamas ar labiau pakankamas nei nepakankamas) įvertino virš keturių penktadalių (**80,4 proc.**) apklaustųjų, investicijas į **virtualios ugdymo(si) aplinkos infrastruktūrą, technologijų, gamtos mokslų ir (ar) menų mokymui skirtą įrangą, pastatų energetines sistemas, mokyklų bibliotekoms skirtą įrangą, edukacines erdves, sporto aikštynus ir laisvų patalpų alternatyvų pritaikymą, mokyklų švietimo pagalbos specialistų darbo vietoms skirtą įrangą, SUP turintiems mokiniams skirtas priemones** – tarp dviejų trečdalių ir trijų ketvirtadalių (**66–76,8 proc.**) respondentų, investicijas į **metodinių centrų pastatus ir įrangą** bei **mokytojų darbo vietoms skirtą įrangą** – nuo pusės iki dviejų trečdalių (**50–64,3 proc.**) apklaustųjų BUM atstovų.

„Gautų priemonių – technologijų, gamtos mokslų, specialiųjų pedagogų, logopedų [darbui reikalingų] – tikrai užtenka <...>. Įrengėme mokykloje dvi – gamtos mokslų ir technologijų – laboratorijas, kuriose mokiniai gali naudotis gautomis priemonėmis.“

„Esame neblogai apsirūpinę – kiekvienoje klasėje turime projektorius, nemažai išmaniųjų lentų.“

„IT įrangoje reikia kai ką atnaujinti, bet turime pakankamai – visi dirba skaitmeninėmis priemonėmis.“

„Įkurtos geros futbolo, krepšinio, tinklinio aikštės <...>, mūsų stadionas – labai populiarus dabar, gyventojai labai intensyviai naudojami.“

Apie ketvirtadalis (**23,2–25,4 proc.**) kaip **vidutiniškai pakankamas** įvertino investicijas į **technologijų, gamtos mokslų ir (ar) menų mokymui skirtą įrangą, mokytojų darbo vietoms skirtą įrangą, mokyklų švietimo pagalbos specialistų darbo vietoms skirtą įrangą, metodinių centrų pastatus ir įrangą** bei

kitą infrastruktūrą, iki penktadalio (15,1–19 proc.) – investicijas į pastatų energetines sistemas, mokyklų bibliotekoms skirtą įrangą, edukacines erdves, sporto aikštynus ir laisvų patalpų alternatyvų pritaikymą, SUP turintiems mokiniams skirtas priemones bei virtualios ugdymo(si) aplinkos infrastruktūrą, virš dešimtadalio (12 proc.) – investicijas į mokyklinius autobusus. Santykinai daugiausia nepalankių vertinimų pakankamumo atžvilgiu susilaukė investicijos į SUP turintiems mokiniams skirtas priemones, mokytojų darbo vietoms skirtą įrangą bei kitą infrastruktūrą – virš dešimtadalio (11,3–13,7 proc.) apklaustųjų šias investicijas įvertino kaip nepakankamas (visiškai nepakankamas ar labiau nepakankamas nei pakankamas) (žr. 66 paveikslas).

„Reikia labai pasidžiaugti, kad visko užtenka – patalpų užtenka, individualiųjų užsiėmimų kabinetams taip pat pakankamai ploto. Mes labai išplėtojome edukacines aplinkas lauke, įrengėm keturias zonas lauko klasių, kur mokiniai gali ne tik pasivaikščioti, bet ir žaisti. Turime muzikinę klasę su ritminiais muzikos lauko instrumentais. <...> Šios investicijos <...> pasiteisino 100 procentų.“

„Buvo renovuota, apšiltinta mokykla, pakeisti langai, suremontuotas vidus, nupirkti suolai, techninė įranga, įrengtos laisvalaikio zonos <...>. <...> Tiek ES parama, tiek mūsų bendruomenės iniciatyvumas, labdara, parama ir sprendimų ieškojimas lėmė tai, kad šitame pastate atsirado specializuoti chemijos, biologijos kabinetai bei atskiros gamtos mokslų laboratorijos, <...> inžinerinės–kūrybinės laboratorijos, techninė–komunikacinė įranga, interaktyvūs ekranai, suolai, poilsio zonos, sporto zonos. Šis korpusas pasižymi vienomis geriausių sąlygų visame mieste.“

Interviu metu BUM atstovai nurodė, jog dažnu atveju ES fondų lėšomis įsigytų **priemonių** (pavyzdžiui, IT įrangos, gamtos mokslų mokymui, švietimo pagalbos specialistų darbo vietoms skirtos įrangos) **kiekis buvo nepakankamas**, todėl įstaigos pačios papildomai įsigijo reikiamų priemonių. Keli respondentai pažymėjo, jog ES fondų **investicijos nebuvo kompleksinės** – pavyzdžiui, susidurta su lėšų naujiems baldams, reikalingiems apstatyti atnaujintas patalpas, įsigyti trūkumu, pilna patalpų modernizacija atlikta tik pirmame pastato aukšte, o antrame ir trečiame pastato aukštuose grindų ir elektros instaliacijos atnaujinimui pritrūko lėšų⁵⁸.

Beveik trys ketvirtadaliai apklaustų BUM atstovų nurodė, kad **artimiausioje ateityje jų atstovaujamos BUM bus reikalingos investicijos į tuos pačius infrastruktūros objektus, į kuriuos buvo investuota anksčiau**. Arti dviejų trečdalių jų įvardijo poreikį **investuoti į technologijų, gamtos mokslų ir (ar) menų mokymui skirtą fizinę įrangą ir priemones** (baldus, įrenginius ir (ar) mokymo priemones) bei **IT įrangą** (kompiuterinę techniką ir (ar) programinę įrangą). Apie trečdalis (31,5–39 proc.) respondentų nurodė poreikį skirti papildomas ES fondų lėšas **mokytojų darbo vietoms skirtai fizinei įrangai ir priemonėms** bei **kitai infrastruktūrai** (pastatų ir patalpų atnaujinimui bei įrangai), apie ketvirtadalis (23–24,7 proc.) – poreikį investuoti į **pastatų energetinių sistemų rekonstrukciją ir (ar) remontą, edukacines erdves, sporto aikštynus ir laisvų patalpų alternatyvų pritaikymą, virtualios ugdymo(si) aplinkos infrastruktūrą**. Apie penktadalis (17,1–18,2 proc.) apklaustų BUM atstovų įvardijo naujų **mokyklinių autobusų ir papildomos mokyklų bibliotekų įrangos** poreikį. Dar dešimtadalio (10,3–13,7 proc.) apklaustųjų nuomone, ateityje reikalinga investuoti į **SUP turintiems mokiniams skirtas priemones** bei **mokyklų švietimo pagalbos darbo vietoms skirtą fizinę įrangą ir priemones**. Mažiausia respondentų dalis (2,1 proc.) įvardijo poreikį papildomai investuoti į metodinių centrų pastatų ir patalpų infrastruktūrą.

„IT įranga šiandien nebėra tokia brangi – viską galime atnaujinti iš mokyklos fondo ar tam tikros paramos. <...> [ES] fondų lėšomis reikėtų sienas sutvarkyti, kad nelytų vaikams ant galvų“.

⁵⁸ Remiantis interviu su BUM atstovais medžiaga.

„Didžiausios investicijos turėtų būti į tai, kad būtų galima užtikrinti nuotolinio mokymosi galimybę ir kad galėtume turėti hibridines klases“.

„Pirmiausia reikia erdvių, kurios sudarytų sąlygas vaikams ugdyti tas bendrąsias kompetencijas – tai, pirmiausia, yra tyrinėjimo kompetencijos, tai reikėtų STE(A)M“.

Keturių penktadalių apklaustų BUM atstovų teigimu, jų atstovaujamos BUM **artimiausiu metu bus reikalingos papildomos investicijos į infrastruktūrą**. Iki trečdalis jų įvardijo poreikį investuoti į pastatus ir patalpas bei fizinę įrangą. Dalis šių respondentų nurodė poreikį investuoti į jų atstovaujama BUM **pastatų išorės** (stogo, fasado ir kt.) **ir vidaus rekonstrukciją, įvairių sistemų** (šildymo, vėdinimo, nuotekų, elektros instaliacijos ir kt.) **atnaujinimą**, pavieniai respondentai įvardijo **poreikį papildomų priestatų statybai ar apšiltinimui**. Daugiau kaip pusė šių apklaustųjų kalbėjo apie **patalpų atnaujinimo – rekonstrukcijos, remonto ir (ar) įrengimo** – poreikį, ypač gamtos mokslų laboratorijų ir technologijų kabinetų atžvilgiu. Itin dažnai minėtas poreikis atnaujinti turimą laboratorijų įrangą, mokymosi priemones ir kitus baldus. Dalis respondentų pažymėjo **STEAM ugdymui skirtos fizinės įrangos** įsigijimo poreikį. Taip pat reikšminga dalis respondentų **nurodė įvairių kitų vidaus patalpų** – sporto salių, dalykų kabinetų, švietimo pagalbos specialistų (specialiųjų pedagogų, logopedų) kabinetų, valgyklų – **atnaujinimo ar įrengimo poreikį**. Tuo pačiu akcentuotas poreikis atnaujinti arba tiek viduje, tiek lauke kurti edukacines erdves, kuriose būtų galima vykdyti įtraukujį mokinių ugdymą. Respondentai pažymėjo, jog reikalinga skirti papildomų investicijų atstovaujama įstaigų **infrastruktūros pritaikymui SUP (ypač judėjimo ir regėjimo negalia)** turintiems mokiniams, kuriems reikalingos specialiosios mokymo ir techninės pagalbos priemonės. Apklausti BUM atstovai ne ką mažiau dėmesio skyrė **lauko aplinkos atnaujinimui ar įrengimui** – daugiausia **sporto aikštynų, minėtų edukacinių erdvių**. Daugiau kaip pusė BUM atstovų, nurodžiusių papildomų investicijų į infrastruktūrą poreikį 2021–2027 m., įvardijo poreikį investuoti į **IT įrangą** – kompiuterinės technikos, programinės įrangos ir IT grįstų šiuolaikinių ugdymo priemonių (interaktyvių lentų, grindų ir kt.) įsigijimą ir diegimą.

4.3.6 BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO EFEKTYVUMAS

Siekiant nustatyti ES fondų investicijomis 2004–2020 m. sukurtos ir (ar) atnaujintos BU infrastruktūros naudojimo efektyvumą, buvo apklausti ES fondų lėšas infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui analizuojamu laikotarpiu gavusių BUM atstovai, kurių buvo prašoma apibrėžti bei įvertinti analizuojamos **infrastruktūros naudojimo intensyvumą ir mastą**, įvertinti **infrastruktūros naudojimo lygio atitiktį** jų atstovaujama **įstaigų lūkesčiams** ir įvardyti **veiksnius, ribojančius infrastruktūros panaudojimą visa apimtimi**.

INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSYVUMAS

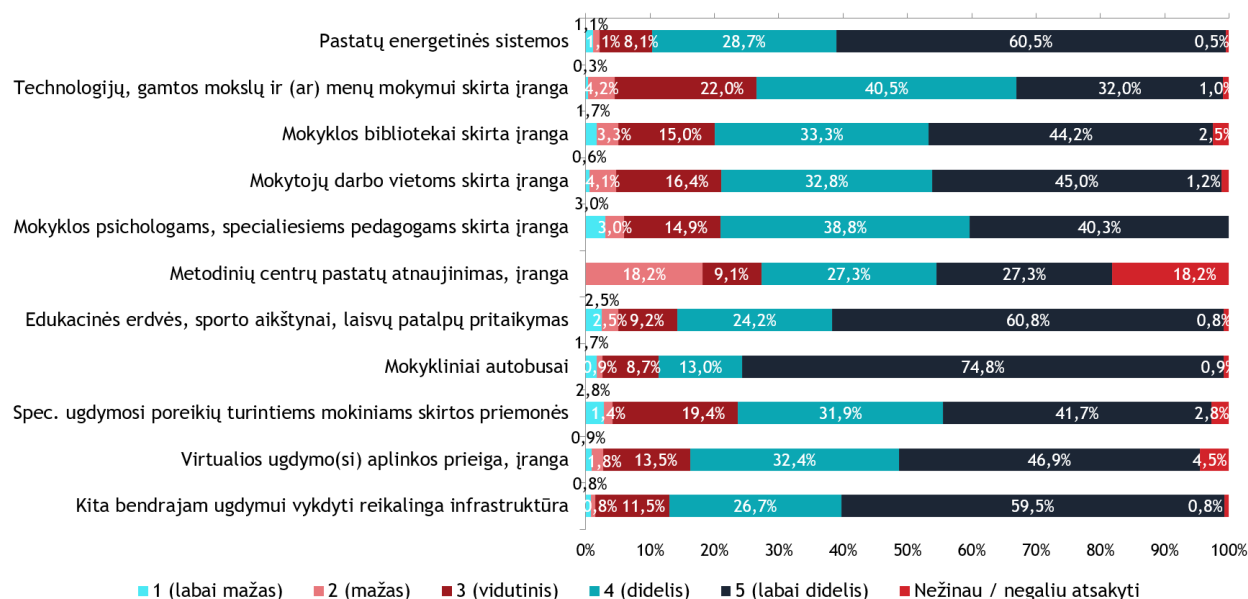
Santykinai didžiausiu naudojimo intensyvumu (naudojimo dažnumo ir trukmės atžvilgiu) pasižymėjo **renovuoti BUM pastatai, mokykliniai autobusai, edukacinės erdvės, sporto aikštynai ir alternatyviai pritaikytos BUM patalpos** – jų naudojimo intensyvumą kaip didelį ir labai didelį įvertino ne mažiau kaip keturi penktadaliai (**85–89,2 proc.**) apklaustų BUM atstovų. **Mokyklų bibliotekų įrangos, mokytojų darbo vietoms skirtos įrangos, mokyklų švietimo pagalbos specialistų darbo vietoms skirtos įrangos** bei **virtualios ugdymo(si) aplinkos infrastruktūros** naudojimo intensyvumą kaip didelį ir labai didelį įvertino ne mažiau kaip trys ketvirtadaliai (**77,5–79,3 proc.**) respondentų, **technologijų, gamtos mokslų**

ir (ar) menų mokymui skirtos įrangos bei SUP turintiems mokiniams skirtų priemonių – virš dviejų trečdalių (72,5–73,6 proc.) apklaustųjų, o **metodinių centrų pastatų ir įrangos** – virš pusės (54,6 proc.) apklaustų BUM atstovų.

Apie penktadalis (19,4–22 proc.) respondentų kaip **vidutinį** įvertino **SUP turintiems mokiniams skirtų priemonių** bei **technologijų, gamtos mokslų ir (ar) menų mokymui skirtos įrangos** naudojimo intensyvumą, tarp dešimtadalio ir penktadalio (11,5–16,4 proc.) apklaustųjų – **mokyklų bibliotekoms skirtos įrangos, mokytojų darbo vietoms skirtos įrangos, mokyklų švietimo pagalbos specialistų darbo vietoms skirtos įrangos, virtualios ugdymo(si) aplinkos ir kitos infrastruktūros** naudojimo intensyvumą. Iki penktadalio (18,2 proc.) apklaustų BUM atstovų metodinių pastatų ir įrangos panaudojimo intensyvumą įvertino kaip labai mažą (žr. 67 paveikslas).

„Galvojant apie investicijas į švietimo priemones (gamtos, menų, technologijų), tai viskas pilnai naudojama, tik dabar, jau praėjus dešimčiai metų, kompiuterinė įranga, kuri buvo gauta, yra morališkai pasenusi. Skaitmeninis mikroskopas irgi dar tarnautų, bet reikia galvoti, kaip suderinti su šiuolaikine programine įranga.“

Didžioji dalis interviu metu kalbintų BUM atstovų nurodė, kad ES fondų lėšomis nupirktą IT įrangą buvo naudojama itin intensyviai, tačiau santykinai greitai morališkai paseno. Atnaujinti nusidėvėjusią IT įrangą BUM suteikė galimybių COVID-19 pandemijos metu iš valstybės biudžeto skirtas finansavimas skaitmeninėms ugdymo priemonėms⁵⁹.

67 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS AR ATNAUJINTOS BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSIVUMAS (N=415)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

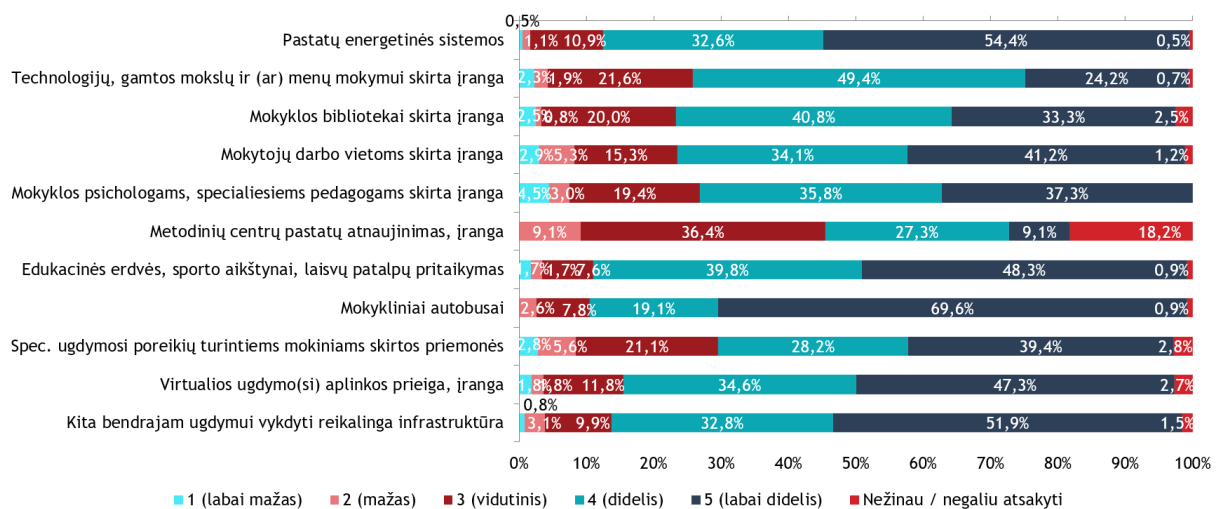
INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO MASTAS

Santykinai didžiausiu naudojimo mastu (naudotojų skaičiaus atžvilgiu) pasižymėjo **renovuoti BUM pastatai, edukacinės erdvės, sporto aikštynai ir alternatyviai pritaikytos BUM patalpos, mokykliniai**

⁵⁹ Remiantis interviu su BUM atstovais interviu medžiaga.

autobusai, virtualios ugdymo(si) aplinkos ir kita BUM infrastruktūra – jų naudojimo mastą kaip didelį ir labai didelį įvertino ne mažiau kaip keturi penktadaliai (**81,9–88,7 proc.**) apklaustų BUM atstovų. **Mokytojų darbo vietoms skirtos įrangos** naudojimo mastą kaip didelį ir labai didelį įvertino trys ketvirtadaliai (**75,3 proc.**) respondentų, **SUP turintiems mokiniams skirtų priemonių, technologijų, gamtos mokslų ir (ar) menų mokymui skirtos įrangos, mokyklų bibliotekų įrangos ir mokyklų švietimo pagalbos specialistų darbo vietoms skirtos įrangos** – nuo dviejų trečdalių iki trijų ketvirtadalių (**67,6–74,1 proc.**) apklaustųjų, **metodinių centrų pastatų ir įrangos** – tik virš trečdaliao (**36,4 proc.**) apklaustų BUM atstovų.

Virš trečdaliao (**36,4 proc.**) respondentų kaip **vidutinį** įvertino **metodinių centrų pastatų ir įrangos** naudojimo mastą, apie penktadalis (**19,4–21,6 proc.**) apklaustųjų – **technologijų, gamtos mokslų ir (ar) menų mokymui skirtos įrangos, mokyklų bibliotekų įrangos, mokyklų švietimo pagalbos specialistų darbo vietoms skirtos įrangos ir SUP turintiems mokiniams skirtų priemonių** naudojimo mastą, tarp dešimtadaliao ir penktadaliao (**10,9–15,3 proc.**) apklaustų BUM atstovų – **renovuotų BUM pastatų, mokytojų darbo vietoms skirtos įrangos, virtualios ugdymo(si) aplinkos infrastruktūros** naudojimo mastą, iki dešimtadaliao (**7,6–9,9 proc.**) respondentų – **edukacinių erdvių, sporto aikštynų ir alternatyviai pritaikytų BUM patalpų, mokyklinių autobusų ir kitos infrastruktūros** naudojimo mastą. Iki dešimtadaliao (9,1 proc.) apklaustųjų metodinių centrų pastatų ir įrangos naudojimo mastą įvertino kaip labai mažą (žr. 68 paveikslas).

68 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS AR ATNAUJINTOS BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO MASTAS (N=414)

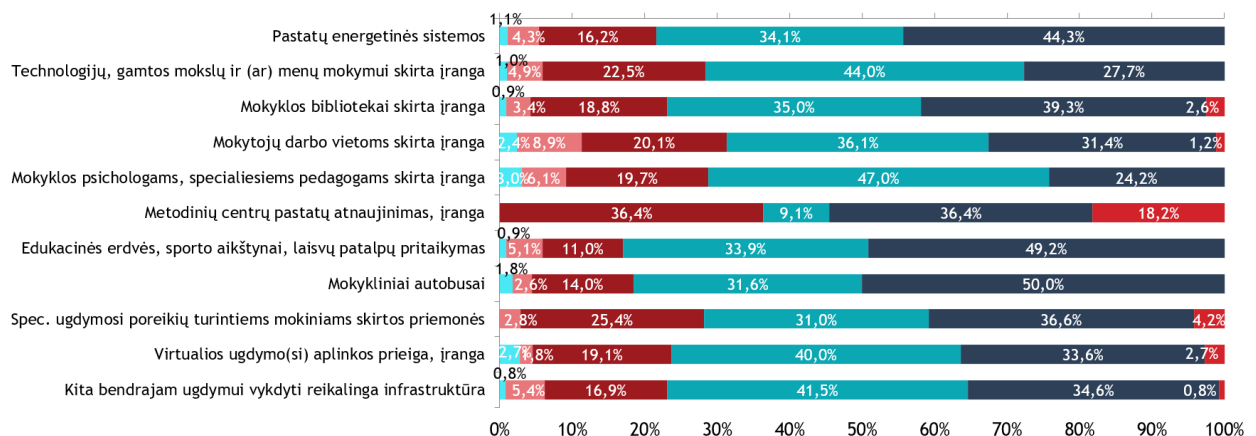
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO LŪKESČIAI IR IŠŠŪKIAI

Labiausiai BUM lūkesčius atitiko **edukacinių erdvių, sporto aikštynų ir alternatyviai pritaikytų BUM patalpų** bei **mokyklinių autobusų** naudojimo lygis – jų naudojimo lygio (intensyvumo ir masto) atitiktį atstovaujama įstaigų lūkesčiams kaip **didelį ir labai didelį** įvertino virš keturių penktadalių (**81,6–83,1 proc.**) apklaustų BUM atstovų. **Renovuotų BUM pastatų ir kitos infrastruktūros** naudojimo lygį kaip atitinkantį (visiškai atitinkantį ar labiau atitinkantį, nei neatitinkantį) įstaigos lūkesčius įvertino virš trijų ketvirtadalių (**76,1–78,4 proc.**) respondentų, **technologijų, gamtos mokslų ir (ar) menų mokymui skirtos įrangos, mokyklų bibliotekų įrangos, mokyklų švietimo pagalbos specialistų darbo vietoms skirtos įrangos, SUP turintiems mokiniams skirtų priemonių** bei **virtualios ugdymo(si) aplinkos**

infrastruktūros – tarp dviejų trečdalių ir trijų ketvirtadalių (67,5–74,3 proc.) apklaustųjų, **metodinių centrų pastatų ir įrangos** – iki pusės (45,5 proc.) apklaustų BUM atstovų.

Virš trečdaliao (36,4 proc.) apklaustų BUM atstovų kaip vidutinę įvertino **metodinių centrų pastatų ir įrangos** naudojimo lygio atitiktį atstovaujama įstaigų lūkesčiams, virš ketvirtadaliao (25,4 proc.) respondentų – **SUP turintiems mokiniams skirtų priemonių**, virš penktadaliao (20,1–22,5 proc.) apklaustųjų – **mokytojų darbo vietoms skirtos įrangos bei technologijų, gamtos mokslų ir (ar) menų mokymui skirtos įrangos**, tarp dešimtadaliao ir penktadaliao (11–19,7 proc.) apklaustų BUM atstovų – visų kitų tipų infrastruktūros naudojimo lygio atitiktį atstovaujama įstaigų lūkesčiams. Virš dešimtadaliao (11,3 proc.) respondentų mokytojų darbo vietoms skirtos įrangos naudojimo lygio atitiktį atstovaujama įstaigų lūkesčiams įvertino nepalankiai (žr. 69 paveikslas).

■ 1 (visiškai neatitinka) ■ 2 (labiau neatitinka, nei atitinka) ■ 3 (vidutiniškai atitinka) ■ 4 (labiau atitinka, nei neatitinka) ■ 5 (visiškai atitinka) ■ Nežinau / negaliu įvertinti

69 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO LYGIO ATITIKTIS ĮSTAIGOS LŪKESČIAMS (N=413)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

Pusė apklaustų BUM atstovų neįžvelgė **jokių kliūčių** ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos BU **infrastruktūros panaudojimui visa apimtimi** (neskaitant dėl COVID-19 pandemijos paskelbto karantino, ribojusio kontaktinio ugdymo galimybes). Daugelio apklaustųjų nuomone, didesnis iššūkis yra ne naujos ar atnaujintos infrastruktūros panaudojimas visa apimtimi, o jos **nepakankamumas siekiant patenkinti tikslinių grupių poreikius**. Šių respondentų vertinimu, pernelyg mažos investicijų į BU infrastruktūrą finansinės apimtys sąlygojo analizuojamų investicijų kompleksškumo stoką ir nepakankamą tikslinių grupių aprūpinimą reikalingomis priemonėmis. Tokiais atvejais, pavyzdžiui, renovuota tik pastato išorė, bet neinvestuota į pastato vidaus atnaujinimą, renovuotas šilumos mazgas, bet neatnaujinti vamzdiniai ir radiatoriai, nupirktos gamtos, technologijų ir menų ugdymui reikalingos priemonės, bet neinvestuota į šių dalykų mokymui reikalingas patalpas.

„Tik pritrūko pinigų viską pilnai atnaujinti antrame ir trečiame pastato aukštuose. Pirmas aukštas buvo klasiškai renovuotas su grindimis ir viskuo, o kituose pritrūko lėšų grindims ir elektros instaliacijos pakeitimui, tai išmuša saugiklius dažnai“.

„Esančiame korpuse lietui lyjant per sienas, kurios yra ištrupėjusios ir kiauros, bėga vanduo, ten vos ne lauko klasėse tenka dirbti <...>. Moderni įranga yra dangstoma skėčiais, kad neaplytų.“

Apklaustųjų santykinai dažniau paminėtas iššūkis – dėl nepakankamo sėdimų vietų skaičiaus nupirktuose mokykliniuose autobusuose neužtikrinamas pavėžėjimo paslaugos teikimas visiems tokį poreikį turintiems

mokiniam (pavyzdžiui, pavėžėjant teikiama pirmenybė jaunesniems mokiniams) arba teikiant paslaugą kyla papildomų sunkumų (pavyzdžiui, kad nuvežtų ar parvežtų visus mokinius, autobusai tuo pačiu maršrutu turi važiuoti po kelis kartus). Kitas respondentų dažnai įvardytas iššūkis – dėl nepakankamo nupirktų ugdymo priemonių komplektų skaičiaus ribotos mokyklos klasių galimybės jomis naudotis vienu metu.

„Dabar esame taip sutarę su kita mokykla, kad mūsų mokykliniai autobusai paima vaikus (nesvarbu, ar mūsų mokyklos mokiniai, ar jų, ar ikimokyklinukai) nuo vienos pusės, o [kitos] mokyklos autobusiukai paima vaikus iš kitos pusės.“

Pusė respondentų įvardijo įvairius veiksnius, ribojančius infrastruktūros panaudojimą visa apimtimi, tokius kaip **žmogiškasis faktorius, nepakankama infrastruktūros atitiktis BUM poreikiams, infrastruktūros nusidėvėjimas, nepakankama infrastruktūros kokybė, neigiamos demografinės tendencijos ir išteklių trūkumas.**

Didžiausios apklaustų BUM atstovų nurodytos kliūtys naujos ar atnaujintos infrastruktūros panaudojimui visa apimtimi – **žmogiškasis faktorius, nepakankama infrastruktūros atitiktis BUM poreikiams ir infrastruktūros nusidėvėjimas.** Keletas respondentų užsiminė apie žmogiškųjų išteklių trūkumą (pavyzdžiui, mokykloje trūksta laboranto, galinčio paruošti turimas priemones naudojimui), tačiau didesnė dalis apklaustųjų įvardijo **mokyklų bendruomenių (darbuotojų, mokinių ar net jų tėvų) gebėjimų naudotis nauja įranga ir priemonėmis stoka.** Apklausti BUM atstovai santykinai dažniau akcentavo mokytojų IT kompetencijų stoka. Mokymasis naudotis nauja IT įranga reikalauja didesnių laiko sąnaudų, o įgytus gebėjimus tenka periodiškai atnaujinti dėl sparčių pokyčių technologijų srityje. Visgi, kai kurių respondentų vertinimu, dėl COVID-19 pandemijos paskelbto karantino metu taikant nuotolinį mokymą mokytojų IT kompetencijos pagerėjo. Šalia reikalingų gebėjimų trūkumo, visa apimtimi naudotis nauja ar atnaujinta infrastruktūra kai kuriais atvejais trukdo **mokyklų bendruomenių motyvacijos stoka** – mokytojų (ypač vyresnio amžiaus) nenoras į ugdymo procesą įtraukti naujų priemonių, įgyti naujų kompetencijų, ribotas mokinių susidomėjimas tam tikromis mokyklose teikiamomis paslaugomis (pavyzdžiui, bibliotekos). Kai kurie interviu metu kalbinti BUM atstovai atkreipė dėmesį į ES fondų lėšomis nupirktų priemonių panaudojimo iššūkius dėl žmogiškųjų išteklių ar tam tikrų gebėjimų stokos. Kai kuriais atvejais tenka susidurti su mokytojų, ypač vyresnio amžiaus, vengimu į ugdymo procesą įtraukti gamtos mokslams skirtų priemonių panaudojimą, bijant pasirodyti kažko nežinant prieš mokinius. Kitur mokytojai, siekdami kuo ilgiau išlaikyti gerą gautų priemonių (pavyzdžiui, sporto inventoriaus, laboratorijų įrangos) būklę, jas laiko užrakintas ir tik išimtiniais atvejais leidžia naudotis mokiniams⁶⁰.

2 ILIUSTRACIJA. REORGANIZUOTŲ BUM INFRASTRUKTŪROS PANAUDOJIMO IŠŠŪKIAI IR SPRENDIMO BŪDAI

Visos interviu dalyvavusios BUM, prie kurių reorganizacijos būdu analizuojamu laikotarpiu buvo prijungtos kitos BUM, susidūrė su integruotų įstaigų infrastruktūros ir teritorijos panaudojimo iššūkiais. Kelių BUM atstovai nurodė, kad jų atstovaujama įstaigų reorganizacija įvyko daugiau administraciniame lygmenyje, kai buvo perimtas integruotos BUM valdymas, bet išlaikyta didžioji dalis jos klasių komplektų. Visgi, dažnu atveju reorganizacijos būdu prie kitų BUM prijungtų įstaigų pastatai yra naudojami ne visa apimtimi. Siekiant atliepti tėvų, vietos bendruomenės lūkesčius ir kuo ilgiau išlaikyti integruotų BUM, kaip savarankiškų skyrių, veikimą, jų pastatuose paliekamos tik jungtinės pradinės klasės, išlaikomos ar papildomai steigiamos IU grupės (dažnu atveju – viena mišri grupė). Tokiais atvejais savarankiškai nebeveikiančių BUM infrastruktūra naudojama neefektyviai – ugdymui naudojamas tik vienas pastato aukštas ir sporto bei aktų salės arba tik vienas pastato korpusas iš kelių, todėl patiriamos didelės pustuščių pastatų šildymo sąnaudos.

⁶⁰ Remiantis interviu su BUM atstovais medžiaga.

Siekiant išspręsti perteklinės infrastruktūros problemą, kai kur pilnai šildomos tik naudojamos patalpos, o likusios – dalinai, arba jungtinės pradinės klasės ir (ar) mišrios IU grupės perkeliamos į seniūnijos pastatus, juos pritaikant ugdymo procesui. Kitur mažai naudojama infrastruktūra, ypač sporto salėmis ir stadionais, leidžiama naudotis kitoms BUM, vietos bendruomenėms, vykdant sporto renginius, vaikų stovyklas ir kt. reikmėms. Pasitaiko atvejų, kai reorganizuotų mokyklų pastatai yra privatizuojami, perduodami kitoms švietimo, socialinėms, kultūros ar kitoms bendruomenių reikmėms (pavyzdžiui, pritaikomos socialiniams būstams, perduodamos krepšinio mokyklų reikmėms, kaimo vietovėse steigiami bendruomenių kultūros namai).

Vis dėlto, reorganizuotų BUM infrastruktūra panaudojama ar kitoms reikmėms pritaikoma ne visais atvejais. Pavyzdžiui, keliais atvejais dėl politinių interesų buvo renovuotos ribinį mokinių skaičių turinčios mokyklos, kurios netrukus po atnaujinimo buvo uždarytos. Šiuo metu jų infrastruktūra nėra naudojama, o savivaldybių administracijoms sudėtinga ją parduoti ar rasti kitus naudotojus. Be to, neretai reorganizuotų BUM infrastruktūros būklė yra itin prasta, todėl susiduriama su papildomais iššūkiais dėl pastatų pritaikymo naudojimui ar pardavimui.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis interviu medžiaga

Be žmogiškojo faktoriaus, visa apimtimi naudotis nauja ar atnaujinta BU infrastruktūra kai kuriais atvejais trukdo ribota jos atitiktis investicijas gavusių BUM poreikiams. Apklaustų BUM atstovų teigimu, konkrečios infrastruktūros poreikis paprastai nederinamas su BUM atstovais, įranga ir priemonės paprastai perkamos centralizuotai ir padalijamos atskiroms BUM, todėl nauja ar atnaujinta infrastruktūra **ne visiškai atitinka konkrečių BUM poreikius – ugdymo turinį ir procesą** (pavyzdžiui, mokiniai buvo aprūpinti planšetėmis, tačiau naudojantis pastarosiomis atlikti užduoties, skirtas pasirengti mokinių pasiekimų patikrinimams, yra nepatogu – labiau praverstų nešiojami kompiuteriai), **SUP turinčių vaikų poreikius** (pavyzdžiui, rekonstruotas pastatas tik iš dalies pritaikytas, o mokykliniai autobusai visiškai nepritaikyti judėjimo negalią turinčių mokinių poreikiams), **BUM kontekstą** (pavyzdžiui, mokyklinių autobusų važiuoklė nepritaikyta važinėti prastos kokybės kaimo vietovių keliais). Tam tikrais atvejais įranga ar priemonės neatitinka **BUM techninių poreikių** – užsitęsęs viešųjų pirkimų procedūroms naujai įsigyta įranga nebeatitinka esamo technologijų lygio, yra nepakankamai šiuolaikiška. Kai kurie apklaustieji pripažino, kad dėl nepakankamos atitikties BUM poreikiams dalis naujų priemonių yra visiškai nenaudojamos ugdymo procese.

Ne mažiau svarbus veiksnys, ribojantis naujos ar atnaujintos infrastruktūros panaudojimą visa apimtimi, yra **įrangos ir priemonių nusidėvėjimas**. Tai daugiausia taikytina 2004–2006 m. ir 2007–2013 m. programavimo laikotarpių ES fondų lėšomis nupirktai infrastruktūrai, kuri nusidėvėjo dėl ilgo naudojimo. Respondentai atkreipė dėmesį į ypač greitai nusidėvinčią ir morališkai pasenstančią IT įrangą. Vis dėlto, kai kuriais atvejais prie spartesnio įvairios infrastruktūros nusidėvėjimo prisideda nepakankama jos atitiktis įstaigos poreikiams (pavyzdžiui, mokyklinis autobusas greitai nusidėvėjo dėl pernelyg didelio jam tenkančio pavėžėjimo krūvio) ar nepakankamai gera jos kokybė (pavyzdžiui, prastos kokybės ugdymo priemonės greitai sugedo ar sulūžo).

„Mes turime keturis geltonus autobusiukus, bet tik vienas iš jų yra pritaikytas vaikams su vežimėliais. Jis yra jau techniškai labai „pavargęs“. <...> kadangi per dieną bent 2–3 kartus vaikus vežam, tai aišku, kad jis „pavargęs“.

Mažesnės dalies BUM atstovų įvardytos kliūtys naujos ar atnaujintos infrastruktūros panaudojimui visa apimtimi – **nepakankama infrastruktūros kokybė, neigiamos demografinės tendencijos ir išteklių trūkumas**. Nepakankama kokybė kai kuriais atvejais pasižymėjo įvairių tipų infrastruktūra – tiek pastatai ir patalpos (pavyzdžiui, rekonstrukcijai ir remontui naudotos pigiausios medžiagos, darbai atlikti nekokybiškai), tiek fizinė įranga (pavyzdžiui, mokytojų darbo vietoms nupirkti prastos kokybės baldai) ir IT įranga (pavyzdžiui, kai kurie kompiuteriai ir kopijavimo aparatai nepataisomai sugedo). Nepakankama infrastruktūros kokybė dažnai siejama su infrastruktūros atnaujinimui skirtų lėšų ribotumu. Ne visais

atvejais skiriama lėšų fizinės įrangos (pavyzdžiui, medžio apdirbimo staklių) programinės įrangos įdiegimui, todėl kartais prireikia papildomo laiko, kol įrangą galima pradėti naudoti⁶¹.

„Mokyklos pastatas buvo apšildytas, tik nebuvo parinktos tinkamos medžiagos lauke. Darbų vykdytojai manė, kad geriausia yra užklijuoti sienas plytelėmis, kurios dabar atšokinėja, tai dabar turime problemą, nes jas bent keliskart per metus reikia priklijuoti. Tos plytelės yra skirtos grindims.“

Visa apimtimi panaudoti naują ar atnaujintą BU infrastruktūrą taip pat trukdo neigiamos demografinės tendencijos, tokios kaip **mažėjantis mokinių skaičius, ypač kaimo vietovėse**, taip pat – **įvairių išteklių BUM stygius**. Apklaustoms BUM santykinai dažniau trūksta **patalpų ir kitų ugdymo erdvių**, ypač gamtos mokslų laboratorijų, specializuotų kabinetų, stadionų ar sporto aikštynų. Tokiais atvejais kai kuriose BUM ne pagal paskirtį naudojamos kitos patalpos. Be patalpų, BUM trūksta **finansinių išteklių naujos ar atnaujintos infrastruktūros eksploatacijai ir priežiūrai**.

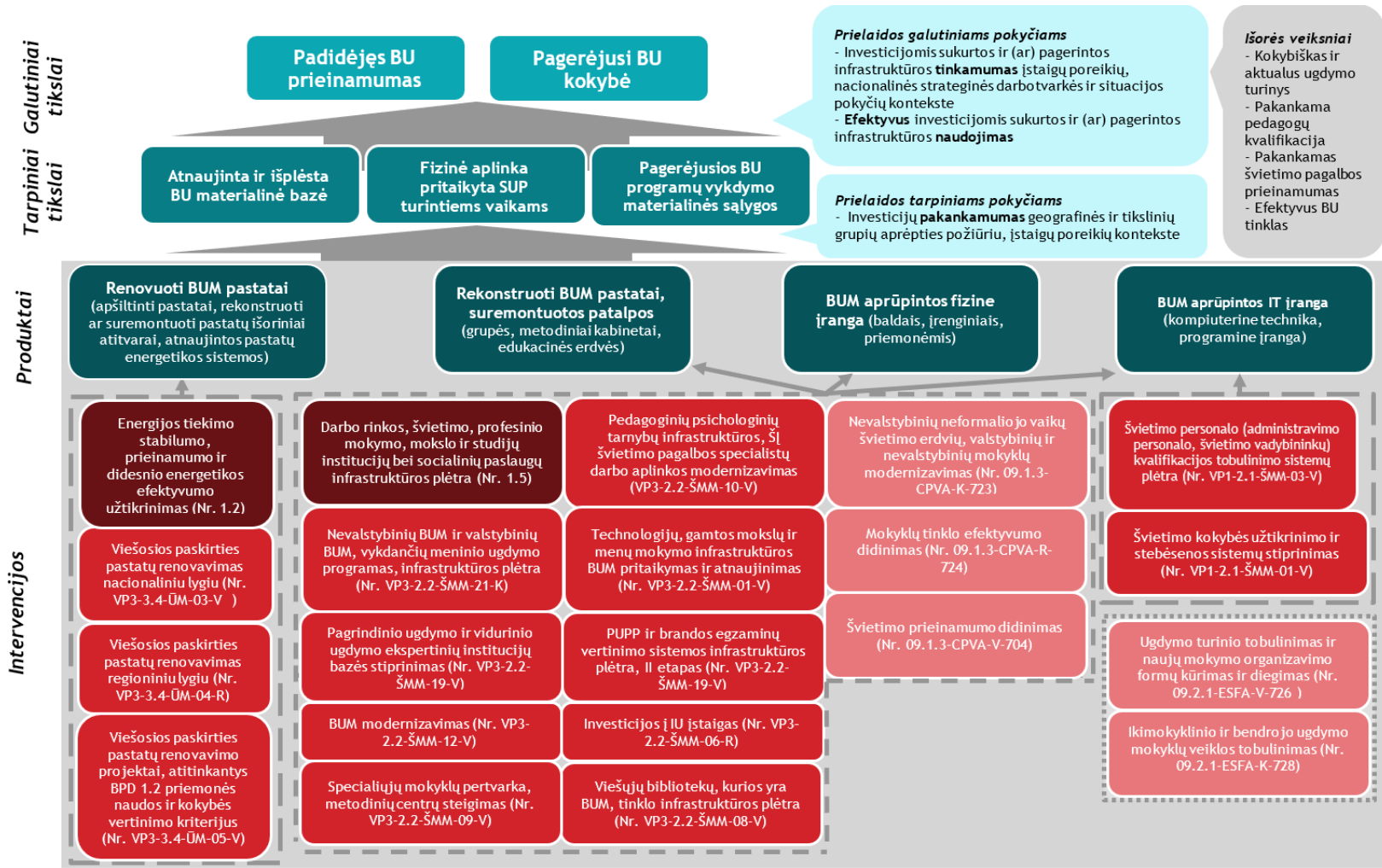
Pavieniai apklausti BUM atstovai taip pat nurodė įvairius kitus veiksnius, ribojančius naujos ar atnaujintos infrastruktūros panaudojimą visa apimtimi, tokius kaip **pasikeitusi mokinių sudėtis**, dėl kurios atsisakyta kai kurių švietimo pagalbos specialistų, **oro sąlygos**, turinčios įtakos lauke esančios infrastruktūros naudojimo intensyvumui, **pamokų tvarkaraščių sudarymo ypatumai, mokinių lankomumo tendencijos**.

4.3.7 INVESTICIJŲ Į BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ POVEIKIS

Remiantis 2004–2020 m. nacionaline strategine darbotvarke, **galutiniai** BU plėtros **tikslai**, kurių buvo siekiama analizuojamomis ES fondų investicijomis į infrastruktūrą – BU prieinamumo didinimas ir jo kokybės gerinimas. Šių tikslų buvo siekiama 20 ES fondų lėšomis finansuotų priemonių (2 – 2004–2006 m., 13 – 2007–2013 m. ir 5 – 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu) **intervencijomis**, kurių pagrindinės kryptys – (1) BUM pastatų renovacija, (2) BUM pastatų rekonstrukcija, patalpų remontas, (3) BUM aprūpinimas fizine įranga, (4) BUM aprūpinimas IT įranga. Atitinkamai, pagrindiniai analizuojamomis investicijomis į BU įstaigų infrastruktūrą sukurti **produktai** – (1) renovuoti pastatai, (2) rekonstruoti pastatai, suremontuotos patalpos, (3) nupirkta, įdiegta fizinė įranga, (4) nupirkta, įdiegta IT įranga.

Tam, kad minėti produktai prisidėtų prie galutinių tikslų pasiekimo, turi būti pasiekti **tarpiniai tikslai**. Siekiant padidinti BU prieinamumą ir pagerinti jo kokybę, reikia išplėsti esamą BU materialinę bazę (sudarant galimybes BU dalyvauti visiems vaikams, ypač iš labiau pažeidžiamų socialinių grupių), pritaikyti fizinę aplinką SUP turintiems vaikams (sudarant galimybes BU dalyvauti didesniai SUP turinčių vaikų skaičiui) ir pagerinti BU programų vykdymo materialines sąlygas (sudarant galimybes naudojantis atnaujinta materialine baze teikti kokybiškesnes BU paslaugas) (žr. 70 paveikslas).

⁶¹ Remiantis interviu su BUM atstovais medžiaga.

Prielaidos galutiniams pokyčiams
- Investicijomis sukurtos ir (ar) pagerintos infrastruktūros **tinkamumas** įstaigų poreikių, nacionalinės strateginės darbo tvarkės ir situacijos pokyčių kontekste
- **Efektyvus** investicijomis sukurtos ir (ar) pagerintos infrastruktūros **naudojimas**

Prielaidos tarpiniams pokyčiams
- Investicijų **pakankamumas** geografinės ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu, įstaigų poreikių kontekste

Išorės veiksniai
- Kokybiškas ir aktualus ugdymo turinys
- Pakankama pedagogų kvalifikacija
- Pakankamas švietimo pagalbos prieinamumas
- Efektyvus BU tinklas

70 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į BENDROJO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ POVEIKIO VERTINIMUI TAIKOMA KAITOS TEORIJA

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

Legenda:
2004-2006 m. ES struktūrinių fondų priemonės
2007-2013 m. ES struktūrinių fondų priemonės
2014-2020 m. ES struktūrinių fondų priemonės

Pagrindinės **prielaidos, kad intervencijomis sukurti produktai prisidėtų prie tarpinių tikslų pasiekimo** (t. y. kad renovuoti pastatai, rekonstruoti pastatai ir suremontuotos patalpos bei nupirkta, įdiegta fizinė ir IT įranga prisidėtų prie BU materialinės bazės plėtros, fizinės aplinkos pritaikymo SUP turintiems vaikams ir BU programų vykdymo materialinių sąlygų gerinimo) – investicijų **pakankamumas geografinės ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu bei BU programas vykdančių įstaigų poreikių kontekste.**

Bendras 2004–2020 m. investicijų į BU infrastruktūrą pakankamumas geografinės ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu varijavo tarp vidutinio ir aukšto (2004–2006 m. – vidutinis, 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. – aukštas). Visu 2004–2020 m. laikotarpiu buvo investuota į **967 unikalių BUM** infrastruktūrą. 2004–2006 m. laikotarpio investicijos pasiekė apie pusę Lietuvos savivaldybių visose šalies apskrityse ir 6 proc. visų tuo metu šalyje veikusių BUM, 2007–2013 m. laikotarpio – visas Lietuvos savivaldybes ir daugiau nei pusę visų tuo metu šalyje veikusių BUM, 2014–2020 m. laikotarpio – taip pat visas Lietuvos savivaldybes ir arti dviejų trečdalių visų tuo metu šalyje veikusių BUM.

Arti keturių penktadalių atvejų 2004–2020 m. investicijos į BU infrastruktūrą buvo pakankamos įstaigų poreikių kontekste, penktadaliu – vidutiniškai pakankamos ar nepakankamos. Investicijas į įvairių tipų BU infrastruktūrą kaip pakankamas siekiant patenkinti tikslinių grupių poreikius įvertino nuo trijų ketvirtadalių iki daugiau nei keturių penktadalių respondentų, kaip vidutiniškai pakankamas – nuo dešimtadalio iki penktadalio apklaustųjų. Virš dešimtadalio apklaustųjų investicijas į fizinę įrangą bei pastatus ir patalpas įvertino kaip nepakankamas (N=418). Ribotas investicijų į BU infrastruktūrą pakankamumas sietas su investicijų į pastatus ir patalpas kompleksiško trūkumu, kai buvo investuojama į atskiras įstaigų pastatų dalis ar tik į dalį patalpų, neskiriant pakankamai lėšų vidaus infrastruktūros bei lauko erdvių atnaujinimui. Investicijų fragmentiškumas taip pat pasireiškė aprūpinant BUM mokymo(si) priemonėmis – pastarųjų kiekis dažnu atveju buvo nepakankamas, todėl BUM turėjo ieškoti papildomų lėšų trūkstamų priemonių įsigijimui. Atitinkamai, trys ketvirtadaliai apklaustų BUM atstovų įvardijo pakartotinių investicijų į tuos pačius infrastruktūros objektus (daugiausia – į technologijų, gamtos mokslų ir (ar) menų mokymui skirtą fizinę įrangą ir priemones bei įvairią IT įrangą) poreikį ateityje, keturi penktadaliai respondentų – papildomų investicijų į kitus infrastruktūros objektus (daugiausia – į IT įrangą) poreikį (N=401). Interviu metu kalbinti BUM atstovai pažymėjo, kad ateityje itin svarbu investuoti į gamtos mokslų laboratorijų įrengimą ar atnaujinimą, STEAM ugdymui skirtos fizinės įrangos įsigijimą.

Apie keturi penktadaliai apklaustų BUM atstovų nurodė, jog ES fondų **investicijos prisidėjo prie BUM aplinkos išlaikymo lėšų sutaupymo** (N=403), **IT panaudojimo mokymo procese didėjimo** (N=402). Virš pusės apklaustų BUM, kuriose sudarytos galimybės mokytis SUP turintiems vaikams, atstovai nurodė, kad investicijos į BU infrastruktūrą **prisidėjo prie BU prieinamumo SUP turintiems vaikams didinimo** (N=247) – buvo pritaikyti atnaujinti pastatai ir patalpos, įsigytos specialios mokymo priemonės, užtikrintas SUP turinčių vaikų pavėžėjimas. Visgi, dešimtadalis respondentų (N=401), nurodė papildomų investicijų į jų atstovaujamą įstaigų BU infrastruktūrą poreikį ateityje, akcentavo investicijų į SUP turintiems mokiniams skirtas priemones poreikį, kadangi šiuo metu ne visa BU infrastruktūra pritaikyta skirtingus SUP (ypač judėjimo negalia) turinčių vaikų poreikiams. Anksčiau atliktų ES fondų investicijų vertinimų metu nustatyta, kad ES struktūrinių fondų lėšos 2004–2006 m. programavimo laikotarpiu turėjo teigiamą poveikį bazinės įrangos atnaujinimui, mokymo(si) priemonių įsigijimui⁶², taip pat, nepaisant investicijų į švietimo infrastruktūrą fragmentiškumo 2014–2020 m. laikotarpiu, ES fondų lėšos pagerino fizinę ugdymo aplinką BU lygmenyje⁶³. Galima teigti, kad **prielaidos tarpinių pokyčių pasiekimui didžiąja dalimi buvo**

⁶² BGI Consulting, *ES struktūrinių fondų poveikio bendrajam vidaus produktui vertinimas* (užsakovas – LR finansų ministerija), 2009, 46-47.

⁶³ PPMI, 2019, 49-50.

išpildytos ir investicijos į BU infrastruktūrą bent iš dalies prisidėjo prie tarpinių tikslų pasiekimo – BU materialinės bazės išplėtimo, fizinės aplinkos pritaikymo SUP turintiems vaikams ir BU programų vykdymo materialinių sąlygų pagerėjimo.

Pagrindinės **prielaidos, kad tarpinių tikslų pasiekimas prisidėtų prie galutinių tikslų pasiekimo** (t. y. kad išplėsta BU materialinė bazė, SUP turintiems vaikams pritaikyta fizinė aplinka ir pagerėjusios BU programų vykdymo materialinės sąlygos prisidėtų prie BU prieinamumo didinimo ir kokybės gerinimo) – investicijomis sukurtos ir (ar) pagerintos infrastruktūros **tinkamumas nacionalinės strateginės darbotvarkės ir situacijos pokyčių kontekste bei atitiktis įstaigų poreikiams bei efektyvus jos naudojimas**.

Bendras 2004–2020 m. investicijų į BU infrastruktūrą tinkamumas nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste varijavo tarp vidutinio ir aukšto (2004–2006 m. – vidutinis, 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. – aukštas), **tinkamumas BU situacijos pokyčių kontekste** – tarp žemo ir aukšto (2004–2006 m. – žemas, 2007–2013 m. – aukštas, 2014–2020 m. – vidutinis). **Keturiais penktadaliais atvejų 2004–2020 m. investicijos į BU infrastruktūrą atitiko BUM poreikius, iki penktadalio – vidutiniškai atitiko ar neatitiko**. Investicijomis sukurtą ir (ar) atnaujintą įvairių tipų BU infrastruktūrą kaip atitinkančią įstaigų poreikius įvertino ne mažiau kaip keturi penktadaliai, kaip vidutiniškai tinkamą – nuo trečdaliai iki penktadalio, kaip netinkamą įstaigų poreikių kontekste – iki dešimtadalio apklaustų BUM atstovų (N=423). Mažiau palankūs BU infrastruktūros atitiktis įstaigų poreikiams vertinimai dažniausiai sieti su nepakankama mokyklinių autobusų, kitų priemonių ar fizinės įrangos kokybe, nepakankamu pritaikymu konkrečių BUM ugdymo turiniui ir procesui bei kontekstui.

Ne mažiau kaip keturias penktadaliais atvejų 2004–2020 m. investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos BU infrastruktūros naudojimo lygis buvo didelis ir labai didelis. Renovuotų BUM pastatų, edukacinių erdvių, mokyklinių autobusų, sporto aikštynų ir alternatyviai pritaikytų BUM patalpų naudojimo intensyvumą ir mastą kaip didelį ir labai didelį įvertino ne mažiau kaip keturi penktadaliai apklaustų BUM atstovų, virtualios ugdymo(si) aplinkos infrastruktūros, mokytojų darbo vietoms skirtos įrangos – ne mažiau kaip trys ketvirtadaliai respondentų, technologijų, gamtos mokslų ir (ar) menų mokymui skirtos įrangos, SUP turintiems mokiniams skirtų priemonių, mokyklų bibliotekų įrangos ir mokyklų švietimo pagalbos specialistų darbo vietoms skirtos įrangos – ne mažiau kaip du trečdaliai apklaustųjų (N=414/415).

Daugiau kaip pusė apklaustų BUM atstovų neįžvelgė jokių kliūčių ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos BU infrastruktūros panaudojimui visa apimtimi, neskaitant dėl COVID-19 pandemijos paskelbto karantino, kuris riboja kontaktinio ugdymo galimybes. Respondentai nurodė tokius infrastruktūros panaudojimą visa apimtimi ribojančius veiksnius, kaip mokyklų bendruomenių motyvacijos ir (ar) gebėjimų naudotis nauja įranga ir priemonėmis stoka, infrastruktūros nepakankamumas tikslinių grupių poreikiams patenkinti, nepakankama infrastruktūros atitiktis BUM poreikiams, nepakankama infrastruktūros kokybė, infrastruktūros nusidėvėjimas, išteklių trūkumas ir mažėjantis mokinių skaičius.

Galima teigti, kad **prielaidos galutinių pokyčių pasiekimui buvo išpildytos ir investicijos į BU infrastruktūrą bent iš dalies prisidėjo prie galutinių tikslų pasiekimo** – BU prieinamumo didinimo ir jo kokybės gerinimo. Pavyzdžiui, anksčiau atlikto ES fondų investicijų vertinimo metu nustatyta, kad 2007–2013 m. programavimo laikotarpio intervencijos **prisidėjo prie švietimo paslaugų prieinamumo didinimo socialinės rizikos asmenims** (ypač kaimo vietovėse gyvenantiems socialinės rizikos grupių

vaikams), SUP turintiems vaikams, kuriems kyla didesnė rizika iškristi iš švietimo sistemos⁶⁴. Kita vertus, didinant BUM fizinių pasiekiamumą identifikuoti **iššūkiai, susiję su mokinių pavėžėjimu**. Anot Valstybės kontrolės, 2016 m. mokyklinių autobusų įsigijimui buvo skirta du trečdaliai iš pradžių numatytų lėšų, todėl 2000–2014 m. įsigyta penktadaliu mažiau geltonųjų autobusų nei planuota, o SUP turintiems mokiniams pritaikytų transporto priemonių įsigyta tik iki pusės numatyto skaičiaus⁶⁵. Nepaisant to, apie keturių penktadalių apklaustų BUM atstovų nuomone, ES fondų investicijos **prisidėjo prie mokinių susidomėjimo technologiniais, gamtos mokslais ir (ar) meniniu ugdymu didėjimo** (N=403) bei **BU prieinamumo didinimo** (N=402). Daugiau nei 90 proc. apklaustųjų manė, kad ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta BU **infrastruktūra prisidėjo prie BU kokybės gerinimo** (N=401). Virš pusės respondentų išvelgė analizuojamų investicijų įtaką **švietimo pagalbos teikimo kokybės gerinimui** (N=403).

Vis dėlto, BU plėtros galutinių tikslų pasiekimui įtaką daro ir **išorės veiksniai**, nesusiję su analizuojamomis investicijomis, tokie kaip **kokybiškas ir aktualus ugdymo turinys ir formos, pakankama BU pedagogų kvalifikacija, pakankamas švietimo pagalbos prieinamumas bei efektyvus BU tinklas**. Apklausti BUM atstovai teigė, kad, siekiant maksimaliai pagerinti BU kokybę, šalia investicijų į infrastruktūrą labiausiai reikalingos investicijos į naujų ugdymo formų plėtrą ir ugdymo turinio atnaujinimą, kiek mažiau – į darbuotojų kvalifikacijos ir (ar) kompetencijų tobulinimą, vadybos sistemų tobulinimą (N=304).

BU turinio ir formų atnaujinimui, BU pedagogų kvalifikacijos tobulinimui ir švietimo pagalbos prieinamumo didinimui buvo skirta nemažai neinfrastruktūrinio pobūdžio 2004–2020 m. ES fondų lėšomis finansuotų priemonių. Prie BU turinio atnaujinimo ir naujų ugdymo formų plėtros prisidėjo tokios priemonės, kaip „Kalbų mokymo, verslumo ugdymo ir inovatyvių švietimo metodų kūrimas ir diegimas“ (Nr. VP1-2.2-ŠMM-05-K), „Alternatyvus ugdymas švietimo sistemoje“ (Nr. VP1-2.3-ŠMM-02-V), „Ugdymo turinio tobulinimas ir naujų mokymo organizavimo formų kūrimas ir diegimas“ (Nr. 09.2.1-ESFA-V-726), „Ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklų veiklos tobulinimas“ (Nr. 09.2.1-ESFA-K-728) ir kt. Į BU pedagogų kvalifikacijos tobulinimą, įskaitant gebėjimų dirbti su SUP turinčiais vaikais stiprinimą, buvo nukreiptos tokios priemonės, kaip „Bendrojo lavinimo, profesinio mokymo institucijų ir aukštųjų mokyklų pedagoginio personalo kvalifikacijos tobulinimas“ (Nr. VP1-2.2-ŠMM-02-V), „Gabių vaikų ugdymo poreikių tenkinimas švietimo sistemoje“ (Nr. VP1-2.3-ŠMM-06-K), „Mokytojų ir kitų švietimo sistemos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas“ (Nr. 09.2.1-ESFA-V-727), „Asmenų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, galimybių mokytis gerinimas“ (Nr. 09.2.2-ESFA-V-707) ir kt. Į švietimo pagalbos prieinamumo didinimą buvo orientuotos tokios priemonės, kaip „Švietimo paslaugų sistemos prieinamumo didinimas specialiųjų poreikių asmenims (mokiniams ir kt.)“ (Nr. VP1-2.3-ŠMM-05-K), „Kokybiškos mokymosi psichologinės, specialiosios ar socialinės pedagoginės ir kitokios pagalbos besimokantiems teikimas, didinant mokymosi visą gyvenimą paslaugų prieinamumą“ (Nr. VP1-2.3-ŠMM-04-V) ir „Mokyklų pažangos skatinimas“ (Nr. 09.2.2-ESFA-K-730). BU vadybos, stebėsenos ir vertinimo sistemų tobulinimui buvo skirtos tokios priemonės, kaip „Lyderyste paremtas ir lyderiavimą skatinantis švietimo įstaigų valdymo tobulinimas“ (Nr. VP1-2.1-ŠMM-02-V), „Švietimo vertinimo ir stebėsenos sistemų sukūrimas“ (Nr. 09.2.1-ESFA-V-706), „Kokybės krepšelis“ (Nr. 09.2.1-ESFA-V-719) ir kt.

Dar vienas išorinis veiksnys – **efektyvus BU tinklas**, kurio svarbą rodo interviu su BUM atstovais metu identifikuoti BUM reorganizacijos proceso sąlygoti iššūkiai. Vienas jų – neefektyvus ES fondų ir kitų finansavimo šaltinių lėšomis neseniai atnaujintos BUM infrastruktūros panaudojimas po reorganizacijos

⁶⁴ ESTEP, 2014, 90–91.

⁶⁵ Valstybės kontrolės audito ataskaita, *Ar pasiekti mokyklų aprūpinimo geltonaisiais autobusais programų tikslai* (Nr. VA-P-50-1-2), 2016 m., 10-11.

(prijungus investicijas gavusias BUM prie kitų įstaigų). Pasitaikė atveju, kuomet vietos valdžios sprendimu ES fondų investicijos buvo pasitelktos atnaujinant ribinį mokinių skaičių turinčias BUM, kurios dėl nepakankamo mokinių skaičiaus netrukus buvo reorganizuotos, o jų infrastruktūra iki šiol iš dalies ar visiškai nenaudojama. Tokie pavyzdžiai rodo, kad priimant sprendimus dėl investicijų į infrastruktūrą svarbu įvertinti demografines tendencijas šalyje ir kitus kontekstinius veiksnius, turinčius įtakos BUM tinklui ir, atitinkamai, investicijomis atnaujintos infrastruktūros panaudojimui.

4.4 NEFORMALUSIS VAIKŲ ŠVIETIMAS

4.4.1 NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO PLĖTROS NACIONALINĖ STRATEGINĖ DARBOTVARKĖ

2004–2020 m. laikotarpiu galima išskirti kelis vyraujančius tikslus, į kuriuos orientuota neformaliojo vaikų švietimo (*toliau – NVŠ*) strateginė plėtra – **NVŠ prieinamumo ir įvairovės didinimas bei jo sąsajų su formaliuoju švietimu stiprinimas.**

2004–2006 m. ir 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiais galiojusiuose nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose daugiausia dėmesio skirta pirmajam tikslui. *Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje* įtvirtintas siekis didinti vaikų užimtumą papildomo ugdymo įtaigose, nors *Valstybinės švietimo 2003–2012 metų strategijos nuostatose* užsiminta ir apie formalaus švietimo, neformalaus švietimo ir savišvietos jungimą. 2005 m. priimtoje *Neformaliojo vaikų švietimo koncepcijoje*⁶⁶ numatyta, jog NVŠ siekiama ne tik ugdyti ir plėtoti vaikų kompetencijas, bet ir didinti mažiau galimybių turinčių (iš kultūriškai, geografiškai, socialiai-ekonomiškai nepalankios aplinkos ar specialiųjų poreikių), taip pat ypatingų poreikių (itin gabių ir talentingų) vaikų socialinę integraciją. Vis dėlto, vienas iš dokumente įvardytų NVŠ plėtros iššūkių – ribota NVŠ įvairovė, bent iš dalies sąlygota to meto NVŠ finansavimo sistemos specifikos. Nepaisant to, kad BUM vaikams ir jaunimui buvo sudarytos galimybės dalyvauti NVŠ (papildomame ugdyme), finansuojamame iš mokinio krepšelio, šiose mokyklose nebuvo pakankamai galimybių užtikrinti NVŠ veiklos pasirinkimo. Be to, mokinio krepšelio lėšų NVŠ vykdymui negalėjo gauti kiti NVŠ paslaugų teikėjai (NVŠ mokyklos ir kt.). Atsižvelgiant į tai, koncepcijoje keltas siekis **sukurti ir įteisinti NVŠ finansavimo sistemą, paremtą mokymo lėšų skyrimo vienam vaikui principu**, taip pat numatyta **tobulinti teisės aktus, reglamentuojančius NVŠ mokytojų atestaciją, kelti NVŠ mokytojų kvalifikaciją ir parengti rekomendacijas NVŠ teikėjų veiklos vertinimui.**

2014–2020 m. finansavimo laikotarpio nacionalinėje strateginėje darbotvarkėje užfiksuotas akivaizdžiai **išaugęs dėmesys NVŠ.** *Lietuvos pažangos strategijoje „Lietuva 2030“* keltas ambicingas tikslas remti gabių vaikų akademinį, kūrybinį ir sporto neformalųjį ugdymą, sutelkiant geriausius šalies mokytojus, mokslo, kultūros ir sporto ekspertus, pritraukiant užsienio specialistų. *Valstybinėje švietimo 2013–2022 metų strategijoje* ir *2014–2020 metų nacionalinėje pažangos programoje* atkreiptas dėmesys į ribotą neformaliojo švietimo (įskaitant NVŠ) prieinamumą apskrityse, kaimo vietovėse, pakartotinai įtvirtinti **siekiai didinti NVŠ prieinamumą ir jo formų įvairovę.** 2012 m. atnaujintoje *Neformaliojo vaikų švietimo koncepcijoje*⁶⁷ konstatuota apie vis dar nepakankamą dalyvavimą NVŠ veiklose (nors tuo metu sistemingai rinkti duomenys tik apie vaikų dalyvavimą vieno tipo teikėjų – NVŠ mokyklų – vykdomose veiklose). NVŠ prieinamumo ir įvairovės problemą numatyta spręsti **vykdant NVŠ sistemos pertvarką.** Koncepcijoje LR švietimo įstatyme vartotą sąvoką „neformalusis vaikų švietimas“ siūlyta keisti sąvoka „pasirenkamasis vaikų ugdymas“, išskiriant du pastarojo tipus – formalųjį švietimą papildantį ugdymą (vykdomą muzikos, dailės, sporto ir kitose mokyklose, siekiant sistemaiškai plėsti tam tikros srities žinias, stiprinti gebėjimus ir

⁶⁶ Patvirtintoje LR švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. ISAK –2695 „Dėl neformaliojo vaikų švietimo koncepcijos patvirtinimo“: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.07DF6A456513>.

⁶⁷ Patvirtintoje LR švietimo ir mokslo ministro 2012 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. V –554 „Dėl švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. ISAK –2695 „Dėl neformaliojo vaikų švietimo koncepcijos patvirtinimo“ pakeitimo“: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.8624BFA3B397>.

įgūdžius bei suteikti asmeniui papildomų dalykinių ir bendrųjų kompetencijų,) ir neformalųjį vaikų ugdymą (vykdomą NVŠ mokyklų ir kitų švietimo įstaigų, laisvųjų mokytojų ir kt. tiekėjų, siekiant ugdyti vaiko gyvenimo įgūdžius, asmenines, socialines ir kitas bendrąsias kompetencijas). Pasirenkamojo vaikų ugdymo programoms iš dalies finansuoti numatyta taikyti Pasirenkamojo vaikų ugdymo krepšelį, kuriame būtų numatyta tam tikra lėšų suma, skirta vaiko ugdymui per nustatytą laikotarpį pagal pasirenkamojo vaikų ugdymo programą. Taip pat, siekiant užtikrinti pasirenkamojo vaikų ugdymo programų kokybę, numatyta **vertinti ugdymo programas, mokytojų pasirengimą, ugdymo aplinkos atitiktį sveikos ir saugios aplinkos reikalavimams** ir kt.

2014–2020 m. laikotarpio nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose taip pat santykinai daugiau kalbėta apie **formaliojo ir neformaliojo švietimo sąsajas** – siekta plėtoti šių švietimo formų integralumą, tarpusavio papildomumą, stiprinti neformaliojo ugdymo poveikį ugdymosi ir mokymosi procesui. Šiuo laikotarpiu taip pat išaugo dėmesys **STE(A)M⁶⁸ NVŠ**, kurio prieinamumas ir kokybė Lietuvoje tuo metu laikyta aktualia problema. Siekiant, kad šalies ūkiui netrūktų kvalifikuotų ir kokybiškai parengtų specialistų MTEP veiklai vykdyti, *Bendrojoje nacionalinėje kompleksinėje programoje*⁶⁹ akcentuotas poreikis **moksleivius sudominti mokslinė veikla**. 2015 m. ŠMSM iniciatyva suburta darbo grupė parengė *Gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, matematikos ir kūrybiškumo kompleksinio ugdymo veiksmų plano projektą*, kuriame nubrėžtos pagrindinės STE(A)M NVŠ plėtros kryptys. Siekiant didinti šio tipo NVŠ aprėptį, patrauklumą, mokinių įtraukimą ir integraciją su formaliuoju švietimu, numatyta **kurti mokiniams pritaikytus STE(A)M atviros prieigos centrus (stacionarias, mobilias, virtualias laboratorijas), skirti tikslinį finansavimą STE(A)M NVŠ veikloms, tobulinti STE(A)M mokytojų kompetencijas bei plėtoti interaktyvias edukacines erdves neformaliojo švietimo, mokslo ir kultūros įstaigose**⁷⁰.

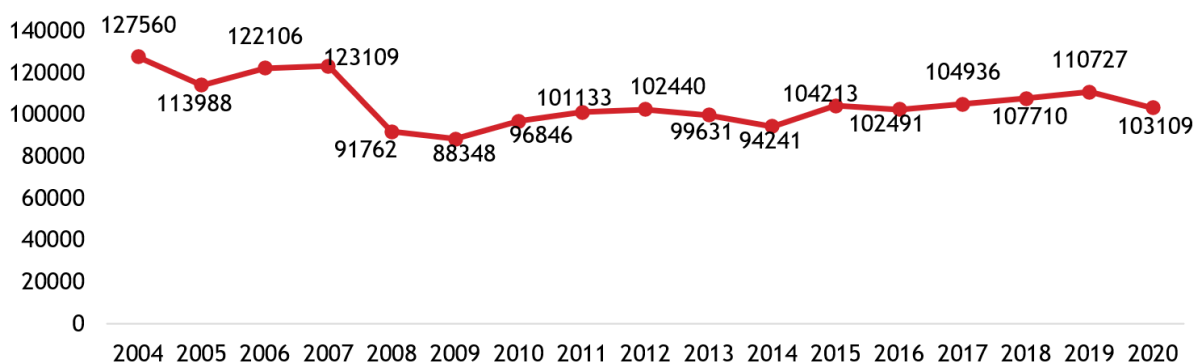
4.4.2 NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO SITUACIJOS POKYČIAI

Per 2004–2020 m. laikotarpį mokinių skaičius NVŠ įstaigose sumažėjo beveik penktadaliu (19 proc.) – nuo 127,6 tūkst. 2004 m. iki 103,1 tūkst. 2020 m. Vis dėlto, analizuojamu laikotarpiu užfiksuotos įvairios NVŠ įstaigų mokinių skaičiaus pokyčių tendencijos. **2004–2005 m. NVŠ mokinių skaičius apie dešimtadaliu (11 proc.) sumažėjo, 2005–2007 m. laikotarpiu pamažu didėjo, o 2007–2009 m. laikotarpiu stebėtas santykinai didžiausias – daugiau nei ketvirtadaliu (28 proc.) – mokinių skaičiaus NVŠ įstaigose sumažėjimas. 2009–2020 m. NVŠ įstaigų mokinių skaičius beveik stabiliai (su nedideliais svyravimais) augo** (žr. 71 paveikslas).

⁶⁸ STE(A)M (*angl. Science, Technology, Engineering, (Art), Mathematics*) – gamtos, technologijų, inžinerijos, matematikos ir dizaino mokslai.

⁶⁹ Patvirtintoje LR švietimo ir mokslo ministro 2007 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. ISAK –2336 „Dėl bendrosios nacionalinės kompleksinės programos patvirtinimo“: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.312952/oguBNyfmZM>.

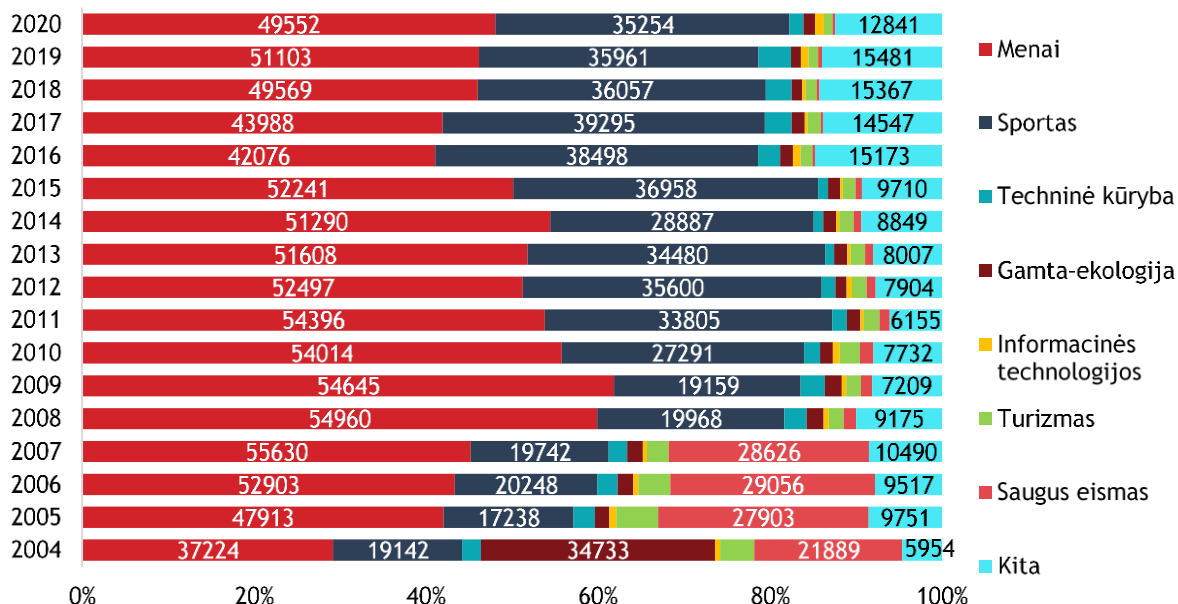
⁷⁰ STE(A)M neformalusis vaikų švietimas: problemos ir galimybės. *Švietimo problemos analizė*, 8 (132), 2015: <https://www.smm.lt/uploads/documents/svietimas/Neformalusis-vaiku-svietimas-2016%20Nr8.pdf>.

71 PAVEIKSLAS. MOKINIŲ NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO ĮSTAIGOSE SKAIČIAUS ŠALYJE POKYČIAI 2004–2020 M.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

2004–2020 m. laikotarpiu neužfiksuota didelių NVŠ veiklų krypčių įvairovės pokyčių. Beveik visu analizuojamu laikotarpiu **didžiausia dalis NVŠ įstaigų mokinių dalyvavo menų (muzikos, dailės, choreografijos, teatro) ir sporto krypčių NVŠ veiklose** – 2004–2007 m. šių krypčių mokiniai sudarė iki dviejų trečdalių, 2008–2015 m. – virš keturių penktadalių visų NVŠ įstaigų mokinių. Nuo 2011 m. stebėtas menų krypčių NVŠ programų dalyvių mažėjimas, nors sporto krypties NVŠ programų dalyvių skaičius nuo 2009 m. beveik stabiliai didėjo. Analizuojamu laikotarpiu taip pat užfiksuotas saugaus eismo, turizmo ir gamtos-ekologijos krypčių NVŠ veiklose dalyvaujančių mokinių sumažėjimas. Nuo 2016 m. stebimi ryškesni NVŠ veiklų įvairovės pokyčiai – išaugo STE(A)M (techninės kūrybos ir informacinių technologijų) bei kitų (neįvardytų) krypčių NVŠ programų dalyvių skaičiai (žr. 72 paveikslas).

72 PAVEIKSLAS. MOKINIŲ NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO ĮSTAIGOSE PASISKIRSTYMAS PAGAL UGDYMO KRYPTIS 2004–2020 M.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

2004–2006 m. laikotarpiu Lietuvoje veikė **daugiau nei 300 savivaldybių NVŠ mokyklų**, kurių programose dalyvavo apie 23 proc. visų BUM mokinių, o BUM organizuojamose papildomo ugdymo veiklose dalyvavo apie 68 proc. visų mokinių⁷¹.

2007–2013 m. laikotarpiu šalyje veikė **289 NVŠ mokyklos** (52 nevalstybinės), vykdančios tiek formalųjį švietimą papildančio ugdymo, tiek neformaliojo vaikų ugdymo programas. Daugumoje savivaldybių veikė po 2–4 NVŠ mokyklas. Ypač platus buvo menų ir sporto kryptių NVŠ programos vykdytųjų įstaigų tinklas – šių tipų NVŠ mokyklos veikė ne mažiau kaip trijuose ketvirtadaliuose Lietuvos savivaldybių. Kaip NVŠ mokyklos taip pat traktuoti įvairūs vaikų ir jaunimo klubai bei centrai, universalūs daugiafunkciai centrai. Vis dėlto, **švietimo registrai neatspindėjo realios NVŠ mastų situacijos**, nes ne visi NVŠ paslaugų teikėjai registravosi valstybiniuose registruose – nebuvo prieinama informacija apie NVŠ organizuojančias nevyriausybinės organizacijas (*toliau – NVO*), kitas švietimo ir kultūros įstaigas ir pan.⁷² Kadangi NVŠ yra savivaldybių savarankiškoji funkcija, savivaldybės pačios atsakingos tiek už NVŠ tinklo plėtrą, tiek už NVŠ paslaugas teikiančių įstaigų skaičiaus stebėseną⁷³. 2012–2013 m. NVŠ mokyklas lankė 14 proc. BUM mokinių, o 2010–2011 m. neformaliojo ugdymo būrelius BUM lankė apie 70 proc. visų mokinių.

Pagrindinė analizuojamo laikotarpio NVŠ plėtros problema – **nepakankamas NVŠ prieinamumas kaimo vietovėse**, nulemtas NVŠ mokyklų išsidėstymo ir pavėžėjimo paslaugų trūkumo. Dėl to 2012 m. NVŠ mokyklas lankančių mokinių dalis miestuose didėjo, o kaimo vietovėse – mažėjo ir daugiau nei dvigubai atsiliko nuo miestuose NVŠ dalyvaujančių mokinių dalies⁷⁴. Taip pat atkreiptas dėmesys į **netolygų NVŠ teikėjų tinklą ir NVŠ skiriamą finansavimą savivaldybėse**, kuriose pasigesta pastangų plėtoti NVŠ tiekėjų tinklą, į NVŠ paslaugų teikimą įtraukiant įvairias NVO ir privačius subjektus. Siekiant didinti NVŠ programų įvairovę ir pasirinkimo galimybes bei bendrą NVŠ prieinamumą, 2011 m. naujoje LR švietimo įstatymo redakcijoje įteisintos skirtingos NVŠ formos – formalųjį švietimą papildantis ugdymas, kurį gali teikti NVŠ mokyklos, ir neformalusis vaikų ugdymas, kurį gali teikti daugiau įvairių NVŠ paslaugų teikėjų (NVŠ mokyklos, laisvieji mokytojai, kiti subjektai). Taip pat nuo 2011 m. penkiose Lietuvos savivaldybėse buvo vykdomas pilotinis projektas, kurio metu buvo išbandytas Pasirenkamojo vaikų ugdymo krepšelis⁷⁵.

2014–2020 m. laikotarpiu valstybiniuose švietimo registruose užfiksuotos **292** šalyje veikusios **NVŠ mokyklos** (237 įsteigtos savivaldybių, 54 nevalstybinės, 1 valstybinė), kurių programose dalyvavo apie 27 proc. visų BUM mokinių. Vis dėlto, dėl NVŠ stebėsenos sistemos trūkumų realus NVŠ teikiančių įstaigų skaičius buvo ženkliai didesnis – Valstybės kontrolės atlikto tyrimo duomenimis, 2013 m. šalies savivaldybėse NVŠ vykdančių įstaigų skaičius siekė 840 (257 įsteigtos savivaldybių, 583 nevalstybinės). Savivaldybių renkami duomenys apie NVŠ dalyvaujančių mokinių skaičius taip pat įvertinti kaip netikslūs, todėl ir NVŠ dalyvaujančių mokinių dalis laikyta neatspindinčia realios situacijos ir pernelyg optimistine⁷⁶. Analizuojamo laikotarpio nacionaliniame strateginiame diskurse **išaugo dėmesys STE(A)M krypties NVŠ, tačiau šio tipo NVŠ veiklų pasiūla šalyje buvo ribota**. 2014–2015 m. beveik tris ketvirtadalius savivaldybių įsteigtų NVŠ mokyklų sudarė menų ar sporto kryptių mokyklos. Savo ruožtu, STE(A)M

⁷¹ LR švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymas Nr. ISAK –2695 „Dėl neformaliojo vaikų švietimo koncepcijos patvirtinimo“: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.07DF6A456513>.

⁷² Neformaliojo ugdymo aktualijos. *Švietimo problemos analizė*, 20 (84), 2012: <http://www.nmva.smm.lt/wp-content/uploads/2012/12/Neformaliojo-ugdymo-aktualijos-2012.1.pdf>.

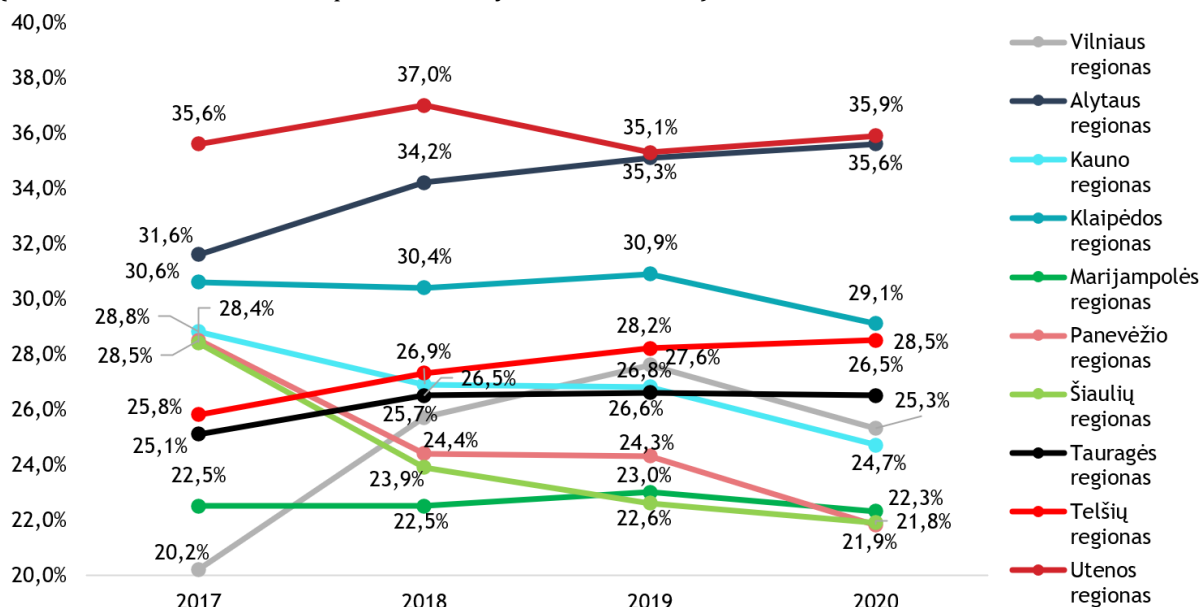
⁷³ Valstybės kontrolė „Kaip organizuojamas neformalusis mokinių švietimas“? *Valstybinio audito ataskaita*, Nr. VA –P –50 –3 –1, 2015 m. vasario 4 d.: <https://www.vkontrolė.lt/aktualija.aspx?id=18339>.

⁷⁴ Neformaliojo ugdymo aktualijos. *Švietimo problemos analizė*, 20 (84), 2012: <http://www.nmva.smm.lt/wp-content/uploads/2012/12/Neformaliojo-ugdymo-aktualijos-2012.1.pdf>.

⁷⁵ LR švietimo ir mokslo ministro 2012 m. kovo 29 d. įsakymas Nr. V –554 „Dėl švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. ISAK –2695 „Dėl neformaliojo vaikų švietimo koncepcijos patvirtinimo“ pakeitimo“: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.8624BFA3B397>.

⁷⁶ Valstybės kontrolė, 2015.

krypties NVŠ mokyklos sudarė mažiau nei 5 proc. visų NVŠ mokyklų ir veikė tik ketvirtadalyje savivaldybių (gamtos mokslų programos buvo vykdomos 10 proc., IT – 13 proc., o techninės kūrybos – 23 proc. šalies savivaldybių), nors vaikų ugdymo(si) išlaidos jose įvertintos kaip dvigubai ar trigubai mažesnės nei labiau paplitusiose menų ir sporto NVŠ mokyklose. BUM STE(A)M būrelių pasiūla taip pat įvertinta kaip labai ribota. 2013 m. apklausos duomenimis, **savivaldybių NVŠ mokyklų vykdomiems užsiėmimams reikalinga materialinė bazė buvo pasenusi**. Nepaisant to, akcentuota, jog STE(A)M NVŠ gali būti plėtojamas ne tik kuriant naujas mokymosi erdves, bet ir pasinaudojant šalyje jau sukurta infrastruktūra (mokslo slėniais, sektoriniais praktinio mokymo centrais ir kt.)⁷⁷.

73 PAVEIKSLAS. NEFORMALIAME UGDYME DALYVAUJANČIŲ MOKINIŲ DALIS, PROC.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

2015 m. įdiegus NVŠ krepšelį itin padaugėjo galimybių mokiniams įsitraukti į papildomo ugdymo veiklas. **NVŠ mokyklų skaičius 2015–2019 m. laikotarpiu išaugo apie 5 proc.** (nuo 355 įstaigų 2015 m. iki 372 įstaigų 2019 m.)⁷⁸. 2017–2020 m. bendra NVŠ dalyvaujančių mokinių dalis Lietuvoje keitėsi nežymiai (nuo 26,2 proc. 2017 m. iki 25,9 proc. 2020 m.), tačiau atkreiptinas dėmesys į **šalies apskrityse reikšmingai besiskiriančius dalyvavimo NVŠ mastus** (žr. 73 paveikslas). Santykinai **didžiausiu mokinių dalyvavimu NVŠ 2017–2020 m. pasižymėjo Utenos, Alytaus ir Klaipėdos apskritys**, kuriose NVŠ dalyvavo apie trečdalis mokinių, **mažiausiu – Marijampolės apskritis**, kurioje iki ketvirtadalio mokinių dalyvavo NVŠ. NVŠ dalyvaujančių mokinių dalis analizuojamu laikotarpiu labiausiai augo Vilniaus, Alytaus, Telšių apskrityse, labiausiai mažėjo Kauno, Telšių ir Šiaulių apskrityse.

Apibendrinant, 2000–2003 m. laikotarpiu konsoliduoti duomenys apie NVŠ plėtrą neprieinami. 2004–2006 m. laikotarpiu Lietuvoje veikė daugiau nei 300 savivaldybių NVŠ mokyklų, kurių programose dalyvavo apie 23 proc. visų mokinių. NVŠ mokinių skaičius svyravo – 2004–2005 m. dešimtadaliu sumažėjo, 2005–2006 m. išaugo ir beveik sugrįžo į 2004 m. padėtį. 2004 m. fiksuota santykinai didesnė NVŠ programų įvairovė – iki pusės NVŠ įstaigų mokinių lankė menų ir sporto

⁷⁷ STE(A)M neformalusis vaikų švietimas: problemos ir galimybės. *Švietimo problemos analizė*, 8 (132), 2015: https://www.smm.lt/uploads/documents/svietimas/Neformalusis-vaiku-svietimas_2016%20Nr8.pdf.

⁷⁸ Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, „Švietimo būklės apžvalga“, Vilnius 2019.

krypčių užsiėmus, tačiau panaši dalis dalyvavo gamtos-ekologijos ir saugaus eisimo krypčių NVŠ veiklose. 2005–2006 m. reikšmingai išaugo menų krypčių NVŠ programų dalyvių skaičiai.

2007–2013 m. laikotarpiu šalyje veikė iki 300 į valstybinius registrus įtrauktų NVŠ mokyklų, kurias lankė apie 14 proc. visų mokinių. Vis dėlto, dėl stebėsenos sistemos ypatumų realus NVŠ paslaugų teikėjų skaičius buvo nežinomas. NVŠ mokinių skaičius 2007–2009 m. sumažėjo daugiau nei ketvirtadaliu, tačiau 2009–2013 m. fiksuotas beveik stabilus NVŠ programų dalyvių skaičiaus augimas. 2008–2013 m. menų ir sporto krypčių NVŠ veiklose dalyvavo virš keturių penktadalių visų NVŠ įstaigų mokinių. Analizuojamu laikotarpiu stebėtas atotrūkis tarp NVŠ prieinamumo miestuose ir kaimo vietovėse, netolygus NVŠ teikėjų tinklas ir NVŠ skiriamas finansavimas savivaldybėse. 2011 m. vykę reglamentavimo pokyčiai sudarė sąlygas NVŠ paslaugų teikėjų įvairovės didinimui, išbandytas NVŠ finansavimas krepšelio principu.

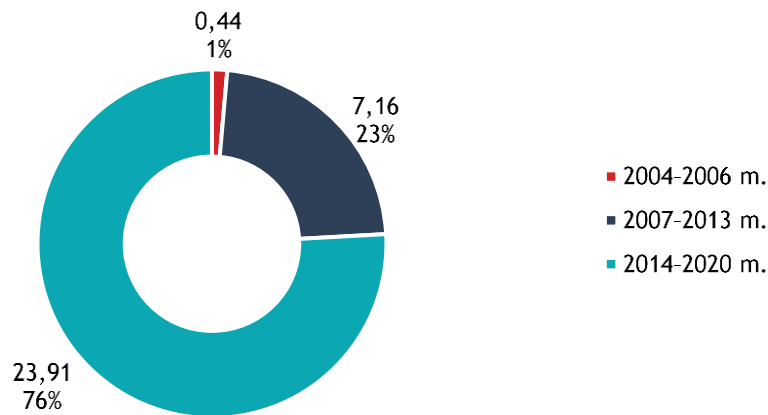
2014–2020 m. laikotarpiu šalyje veikė iki 300 į valstybinius registrus įtrauktų NVŠ mokyklų, kurias lankė apie 27 proc. visų mokinių, tačiau realus NVŠ teikiančių įstaigų skaičius savivaldybėse buvo beveik triskart didesnis. NVŠ mokinių skaičius nežymiai svyravo, bet per analizuojamą laikotarpį išaugo apie dešimtadaliu. Nuo 2016 m. išaugo STE(A)M (techninės kūrybos ir informacinių technologijų) NVŠ programų dalyvių skaičiai, tačiau šio tipo NVŠ prieinamumas (tiek savivaldybių įsteigtose NVŠ mokyklose, tiek BUM būreliuose) buvo ribotas, o vykdomiems užsiėmimams reikalinga materialinė bazė – pasenusi.

4.4.3 INVESTICIJŲ Į NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ MASTAS

PASISKIRSTYMAS PAGAL PROGRAMAVIMO LAIKOTARPIUS

Visos 2004–2020 m. laikotarpio investicijos į NVŠ infrastruktūrą⁷⁹ sudarė **31,51 mln. Eur**. Daugiau nei trys ketvirtadaliai jų (23,91 mln. Eur) investuota 2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu, iki ketvirtadalio (7,16 mln. Eur) – 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu, likusi dalis (0,44 mln. Eur) – 2004–2006 m. finansavimo laikotarpiu (žr. 74 paveikslas).

⁷⁹ Į šį skaičių įtrauktos tik ES fondų lėšomis finansuotų projektų išlaidos, tiesiogiai susijusios su infrastruktūros plėtra ir (ar) atnaujinimu, priskirtos išlaidų kategorijoms „3. Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai“ ir „4. Įranga, įrenginiai ir kt. turtas“ (kitų kategorijų, tokių kaip „Paslaugos“, „Projekto administravimas ir vykdymas“, „Informavimas apie projektą“, „Netiesioginės išlaidos“, projektų išlaidos į apskaitą neįtrauktos).

74 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL FINANSAVIMO LAIKOTARPIUS (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

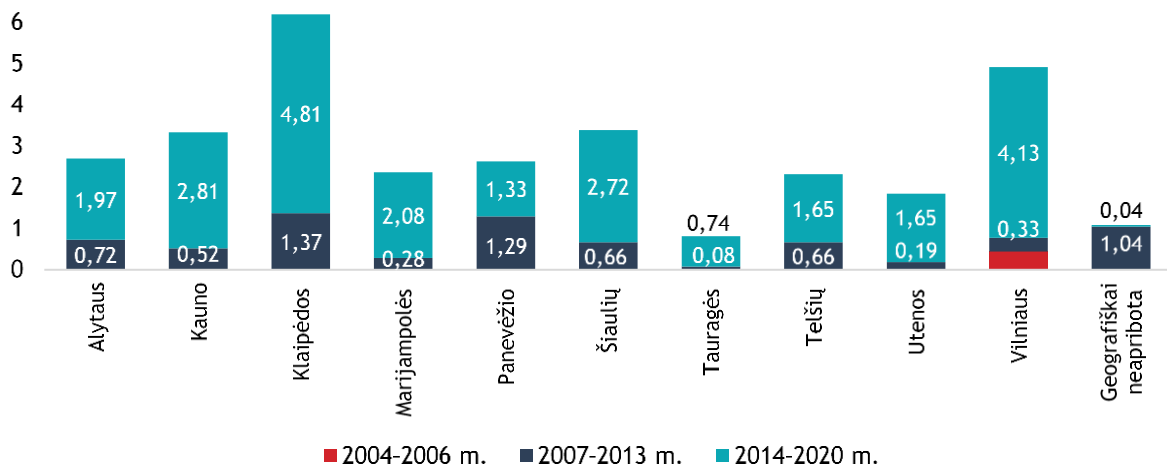
Visu 2004–2020 m. laikotarpiu buvo investuota į **103 unikalių įstaigų**⁸⁰ NVŠ infrastruktūrą. Didžioji dalis (94) jų pasinaudojo tik vieno finansavimo laikotarpio investicijomis, likusių (9) įstaigų NVŠ infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui buvo panaudotos daugiau nei vieno finansavimo laikotarpio ES fondų lėšos (žr. 74 paveikslas). 2004–2006 m. laikotarpiu investicijas gavo **2**, 2007–2013 m. laikotarpiu – **26**, o 2014–2020 m. laikotarpiu – **87** unikalios įstaigos.

2007–2013 m. laikotarpiu taip pat 23,2 mln. Eur buvo investuota į **UDC** infrastruktūrą (pagal SSVP 2 prioriteto „Viešųjų paslaugų kokybė ir prieinamumas: sveikatos, švietimo ir socialinė infrastruktūra“ priemonę „Universalių daugiaviečių centrų kaimo vietovėse steigimas“ (Nr. VP3-2.2-ŠMM-04-R). Priklausomai nuo konkrečios vietos bendruomenės poreikių, UDC gali būti skirti įvairių socialinių, kultūros ir švietimo (IU, PU, BU, NVŠ, neformalaus suaugusiųjų švietimo ir pan.) paslaugų teikimui. Analizuojamomis investicijomis buvo įsteigti **76 UDC**. Daugumoje jų numatyta teikti NVŠ paslaugas kaimo vietovių gyventojams (šalia kitų bendruomenei aktualių paslaugų teikimo).

GEOGRAFINIS PASISKIRSTYMAS

Visu 2004–2020 m. laikotarpiu santykinai **daugiausia investicijų į NVŠ infrastruktūrą** teko **Klaipėdos ir Vilniaus apskrityms** (atitinkamai 6,18 mln. Eur ir 4,9 mln. Eur), kiek mažiau – Šiaulių ir Kauno apskrityms (atitinkamai 3,38 mln. Eur ir 3,33 mln. Eur).

⁸⁰ Dar vieno projekto lėšos buvo panaudotos siekiant atnaujinti NVŠ paslaugų teikimui savivaldybėje skirtą pastatą, kurį naudosiančios NVŠ programos vykdančios įstaigos projekto įgyvendinimo metu konkrečiai nebuvo įvardytos.

75 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL APSKRITIS (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

Santykinai **mažiausiai** į NVŠ infrastruktūrą investuota **Utenos ir Tauragės apskrityse** (atitinkamai 1,84 mln. Eur ir 0,81 mln. Eur). Likusiose – Alytaus, Marijampolės, Panevėžio ir Telšių – apskrityse NVŠ infrastruktūrai teko panašios apimties (virš 2 mln. Eur) investicijos. Apie 1 mln. Eur investicijų buvo skirta NVŠ vykdymui ne konkrečioje savivaldybėje ar apskrityje, o visos šalies mastu (žr. 75 paveikslas). Santykinai **daugiausia** 2007–2013 m. laikotarpio investicijų į **UDC, galinčių teikti NVŠ paslaugas, infrastruktūrą** teko Kauno ir Vilniaus apskritims (atitinkamai 4,03 mln. Eur ir 3,89 mln. Eur). Po daugiau nei 2 mln. Eur investuota į UDC steigimą Šiaulių, Panevėžio ir Klaipėdos apskrityse. Likusiose apskrityse investicijos į UDC infrastruktūrą sudarė po kiek daugiau nei 1 mln. Eur.

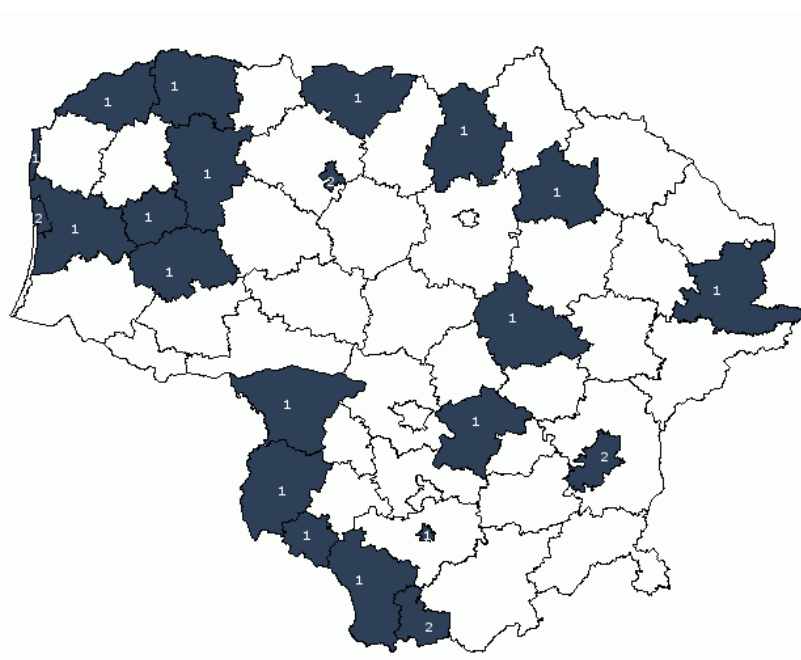

76 PAVEIKSLAS. 2004–2006 M. INVESTICIJŲ Į NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO PROGRAMAS VYKdančių ĮSTAIGŲ INFRASTRUKTŪRĄ GEOGRAFINĖ APRĖPTIS (SAVIVALDYBĖS IR UNIKALIŲ INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ SKAIČIAI)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

2004–2006 m. finansavimo laikotarpio investicijos į NVŠ infrastruktūrą pasiekė **1 Lietuvos savivaldybę 1 šalies apskrityje** (investuota į 2 unikalių įstaigų infrastruktūrą) (žr. 76 paveikslas). **2007–2013 m.** finansavimo laikotarpio investicijos į NVŠ infrastruktūrą įgyvendintos **22 Lietuvos savivaldybėse visose šalies apskrityse** (vienoje savivaldybėje investuota į 1–2 unikalių įstaigų infrastruktūrą) (žr. 77 paveikslas). Be to, 2007–2013 m. finansavimo laikotarpio **investicijos į UDC infrastruktūrą pasiekė 47 Lietuvos savivaldybes visose šalies apskrityse** (vienoje savivaldybėje įsteigti 1–7 UDC). **2014–2020 m.** finansavimo laikotarpio investicijos į IU infrastruktūrą apėmė **50 Lietuvos savivaldybių visose šalies apskrityse** (vienoje savivaldybėje investuota į 1–15 unikalių įstaigų infrastruktūrą) (žr. 78 paveikslas).

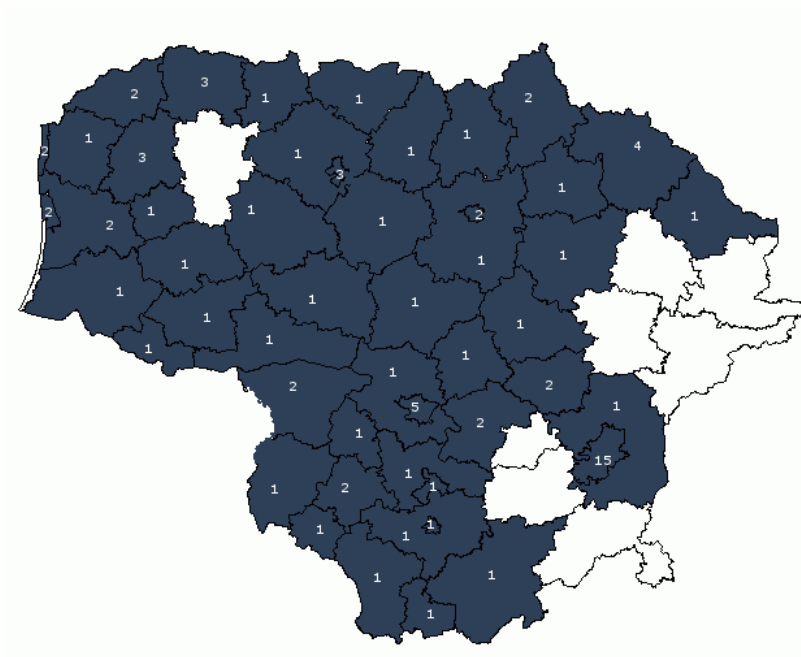
Iš 2004–2020 m. laikotarpiu ES fondų investicijas gavusių **103 NVŠ įstaigų** analizuojamu laikotarpiu 2 proc. (2 įstaigos) buvo reorganizuotos prijungimo prie kitos įstaigos būdu: viena įstaiga – 2007–2013 m. laikotarpiu, kita – 2014–2020 m. laikotarpiu. Analizuojamu laikotarpiu buvo reorganizuota 100 proc. 2004–2006 m. laikotarpiu investicijas gavusių (t. y. vienintelė 2004–2006 m. investicijas gavusi) ir 2 proc. 2007–2013 m. laikotarpiu investicijas gavusių įstaigų⁸¹.

77 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO PROGRAMAS VYKLANČIŲ ĮSTAIGŲ INFRASTRUKTŪRĄ GEOGRAFINĖ APRĖPTIS (SAVIVALDYBĖS IR UNIKALIŲ INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ SKAIČIAI)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

⁸¹ Dalis įstaigų gali būti gavusios daugiau nei vieno finansavimo laikotarpio ES fondų investicijas, todėl atskirais finansavimo laikotarpiais ES investicijas gavusių įstaigų, kurios vėliau buvo likviduotos ar reorganizuotos, dalis gali persidengti.

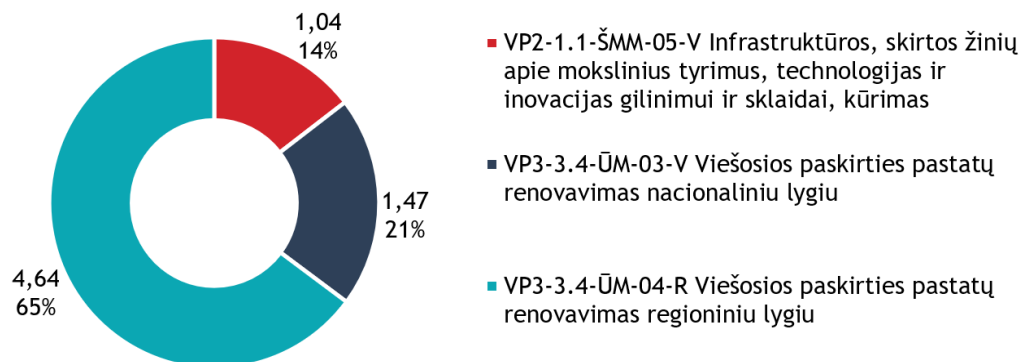

78 PAVEIKSLAS. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ Į NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO PROGRAMAS VYKDanČIŲ ĮSTAIGŲ INFRASTRUKTŪRĄ GEOGRAFINĖ APRĖPTIS (SAIVALDYBĖS IR UNIKALIŲ INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ SKAIČIAI)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES

2004–2006 m. finansavimo laikotarpiu visos (0,44 mln. Eur) ES fondų investicijos į NVŠ infrastruktūrą finansuotos pagal BPD priemonę „Darbo rinkos, švietimo, profesinio mokymo, mokslo ir studijų institucijų bei socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra“ (Nr. 1.5), nukreiptą į mokymosi aplinkos modernizavimą ir švietimo infrastruktūros gerinimą, siekiant gerinti švietimo kokybę. Šios priemonės lėšomis investuota į NVŠ įstaigų **fizinę įrangą** ir **infrastruktūros plėtros techninio projekto parengimą**.

79 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)

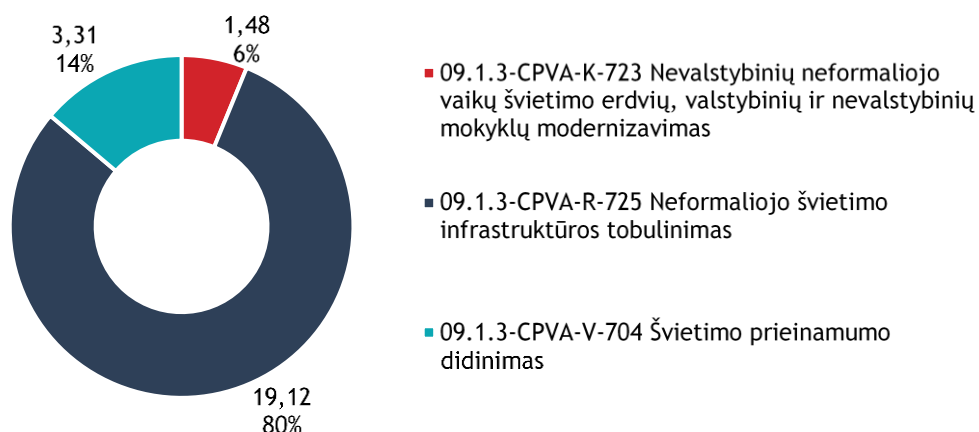
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu virš keturių penktadalių (86 proc. arba 6,11 mln. Eur) ES fondų investicijų įgyvendinta pagal SSVP 3 prioriteto priemones, nukreiptas į viešojo sektoriaus pastatų

modernizavimą, siekiant didinti energijos vartojimo efektyvumą – „**Viešosios paskirties pastatų renovavimas regioniniu lygiu**“ (Nr. VP3–3.4–ŪM–04–R) ir „**Viešosios paskirties pastatų renovavimas nacionaliniu lygiu**“ (Nr. VP3–3.4–ŪM–03–V). Šių priemonių lėšomis investuota į NVŠ įstaigų **pastatų išorinių atitvarų rekonstrukciją ir (ar) remontą, energetikos sistemų rekonstrukciją ir (ar) modernizavimą.**

Gerokai mažesnė dalis (14 proc. arba **1,04 mln. Eur**) 2007–2013 m. laikotarpio ES fondų investicijų į NVŠ infrastruktūrą įgyvendinta pagal EAVP 1 prioriteto „Ūkio konkurencingumui ir ekonomikos augimui skirti moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra“ priemonę „**Infrastruktūros, skirtos žinių apie mokslinius tyrimus, technologijas ir inovacijas gilinimui ir sklaidai, kūrimas**“ (Nr. VP2–1.1–ŠMM–05–V), nukreiptą į infrastruktūros, skirtos žinioms apie tyrimus, technologijas, inovacijas tobulinti ir skleisti moksleiviams ir jaunimui, kūrimą, siekiant mokslo populiarinimo visuomenėje. Šios priemonės lėšomis investuota į mobilių demonstracinių laboratorijų, skirtų gamtamokslinio–technologinio NVŠ vykdymui, kūrimą (žr. 79 paveikslas).

2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu keturi penktadaliai (80 proc. arba 19,12 mln. Eur) ES fondų investicijų į NVŠ infrastruktūrą finansuota pagal ESIVP 9 prioriteto priemonę „**Neformaliojo švietimo infrastruktūros tobulinimas**“ (Nr. 09.1.3–CPVA–R–725), nukreiptą į savivaldybėms nuosavybės teise priklausančios NVŠ infrastruktūros atnaujinimą, siekiant didinti NVŠ įstaigų tinklo veiklos efektyvumą. Šios priemonės lėšomis investuota į įvairių NVŠ įstaigų infrastruktūrą – **pastatų ir patalpų rekonstrukciją ir (ar) remontą bei fizinės įrangos (įrenginių, baldų, ugdymo priemonių) įsigijimą.**

80 PAVEIKSLAS. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ Į NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

Gerokai mažesnė dalis (14 proc. arba **3,31 mln. Eur**) 2014–2020 m. laikotarpio ES fondų investicijų į NVŠ infrastruktūrą įgyvendinta pagal ESIVP 9 prioriteto priemonę „**Švietimo prieinamumo didinimas**“ (Nr. 09.1.3–CPVA–V–704), nukreiptą į valstybinių vaikų vasaros edukacinių stovyklų ir sveiką gyvenseną skatinančių NVŠ erdvių atnaujinimą, siekiant didinti NVŠ įstaigų tinklo veiklos efektyvumą. Šios priemonės lėšomis investuota į vasaros edukacijos centro **pastato statybą ir patalpų aprūpinimą fizine įranga (įrenginiais ir baldais)** bei vasaros poilsio stovyklos **pastatų ir patalpų atnaujinimą.**

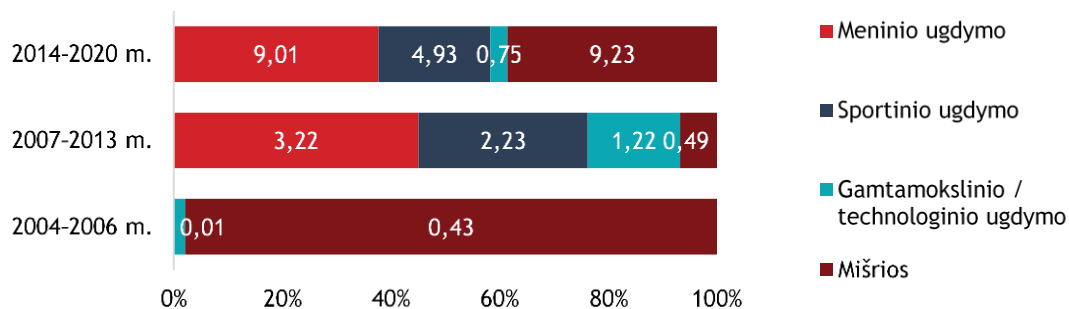
Likusi dalis (6 proc. arba 1,48 mln. Eur) 2014–2020 m. laikotarpio ES fondų investicijų į NVŠ infrastruktūrą įgyvendinta pagal ESIVP 9 prioriteto priemonę „**Nevalstybinių neformaliojo vaikų švietimo erdvių, valstybinių ir nevalstybinių mokyklų modernizavimas**“ (Nr. 09.1.3–CPVA–K–723), nukreiptą į nevalstybinių NVŠ erdvių plėtrą, infrastruktūros atnaujinimą ir modernizavimą, siekiant didinti NVŠ įstaigų tinklo veiklos efektyvumą. Šios priemonės lėšomis investuota į NVŠ programas vykdančių nevalstybinių

subjektų (turinčių uždarnosios akcinės bendrovės ar viešosios įstaigos statusą) aprūpinimą **fizine įranga (baldais, įrenginiais, kitomis materialiomis priemonėmis) ir (ar) IT įranga (kompiuterine technika ir (ar) programine įranga)** (žr. 80 paveikslas).

PASISKIRSTYMAS PAGAL PROGRAMŲ TIPUS

Visu 2004–2020 m. laikotarpiu didžiausia dalis (**12,23 mln. Eur**) ES fondų investicijų į NVŠ infrastruktūrą teko **tik meninio ugdymo (dailės, muzikos, choreografijos ir teatro) programoms** vykdančių subjektų infrastruktūrai, kiek mažesnė (**7,16 mln. Eur**) – **tik sportinio ugdymo programoms** vykdančių subjektų infrastruktūrai, mažiausia dalis (**1,97 mln. Eur**) – **tik gamtamokslinio–technologinio ugdymo programoms** vykdančių subjektų infrastruktūrai. Vis dėlto, nemaža dalis investicijomis pasinaudojusių subjektų vykdė **įvairių tipų NVŠ programas** – šioms įstaigoms teko **10,15 mln. Eur** investicijų.

2004–2006 m. finansavimo laikotarpiu daugiausia lėšų investuota į įvairias NVŠ programas vykdančių subjektų infrastruktūrą, 2007–2013 m. laikotarpiu – į tik meninio ugdymo programas vykdančių subjektų infrastruktūrą, o 2014–2020 m. laikotarpiu įstaigos, vykdančios tik meninio ugdymo programas, ir įstaigos, vykdančios įvairias NVŠ programas, gavo panašias investicijas (žr. 81 paveikslas).

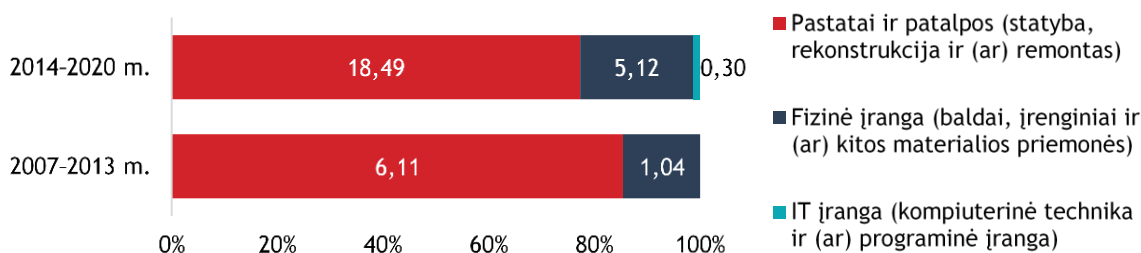
81 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ VYKDOMŲ NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO PROGRAMŲ TIPUS (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

PASISKIRSTYMAS PAGAL INFRASTRUKTŪROS TIPUS

Visu 2004–2020 m. laikotarpiu **didžioji dalis ES fondų investicijų į NVŠ infrastruktūrą teko pastatų ir patalpų statybai, rekonstrukcijai ir (ar) remontui**. 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu investicijos į šio tipo infrastruktūrą sudarė apie 85 proc., o 2014–2020 m. laikotarpiu – apie 78 proc. visų investicijų į infrastruktūrą. Lyginant 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. finansavimo laikotarpius, naujesniu laikotarpiu santykinai didesnė investicijų į infrastruktūrą dalis teko **fizinės įrangos (baldų, įrenginių ir (ar) kitų materialių priemonių) įsigijimui** (2007–2013 m. – 15 proc., 2014–2020 m. – 22 proc. visų investicijų į infrastruktūrą). Investicijos į IT įrangą įgyvendintos tik 2014–2020 m. laikotarpiu ir sudarė tik apie 1 proc.⁸² visų investicijų į infrastruktūrą (žr. 82 paveikslas).

⁸² Pažymėtina, kad 2014–2020 m. investicijų į IT įrangą faktinės apimtys gali būti didesnės, tačiau SFMIS 2014 posistemyje kaupiamų duomenų apie ES fondų projektus struktūra kai kuriais atvejais neleidžia identifikuoti IT įrangai tekusios lėšų dalies visų įrangai skirtų lėšų sudėtyje.

82 PAVEIKSLAS. 2007–2020 M. INVESTICIJŲ Į IKIMOKYKLINIO UGDYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL INFRASTRUKTŪROS POBŪDĮ (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

4.4.4 INVESTICIJŲ Į NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ TINKAMUMAS

TINKAMUMAS NACIONALINĖS STRATEGINĖS DARBOTVARKĖS KONTEKSTE

2004–2006 m. ir 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiais aktualioje NVŠ plėtros nacionalinėje strateginėje darbotvarkėje pagrindinis dėmesys skirtas **NVŠ prieinamumo** (ypač kultūrinio, geografinio, socialiniu-ekonominiu požiūriu mažiau palankioje situacijoje esantiems ir SUP turintiems vaikams) **ir įvairovės** (ugdymo programų ir paslaugų teikėjų požiūriu) **didinimui**. 2004–2006 m. laikotarpio investicijos į NVŠ infrastruktūrą buvo santykinai labai menkos (sudarė tik 1 proc. visų 2004–2020 m. laikotarpio investicijų į šio tipo infrastruktūrą) ir veikiau atsitiktinės (teko tik dviem unikalioms įstaigoms vienoje savivaldybėje). Tokio pobūdžio **investicijos neturėjo įtakos nei NVŠ prieinamumo, nei jo įvairovės didinimui**. Atsižvelgiant į tai, **2004–2006 m. investicijų tinkamumas** nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste vertintinas kaip **žemas**.

2007–2013 m. investicijos į NVŠ infrastruktūrą buvo labiau apčiuopiamos (sudarė arti ketvirtadaliu visų 2004–2020 m. laikotarpio investicijų į šio tipo infrastruktūrą), tačiau daugiau nei keturi penktadaliai jų apsiribojo valstybinių ar savivaldybių NVŠ įstaigų pastatų renovacija, siekiant didinti jų energinį efektyvumą. Vis dėlto, šiuo finansavimo laikotarpiu didžiojoje dalyje šalies savivaldybių visose apskrityse buvo steigiami UDC, be kita ko skirti spręsti riboto NVŠ paslaugų prieinamumo kaimo vietovėse problemą. Minėtos **investicijos bent iš dalies prisidėjo prie bendro NVŠ prieinamumo didinimo**. Kita vertus, apie trys ketvirtadaliai 2007–2013 m. investicijų teko labiausiai paplitusias – meninio ir sportinio ugdymo – NVŠ programas vykdančių valstybinių ar savivaldybių įstaigų infrastruktūros modernizavimui, todėl **sąlyginai menkai atliepė NVŠ įvairovės didinimo poreikį**. Sąmoningoms pastangoms didinti gamtamokslinio-technologinio NVŠ populiarumą, investuojant į mobilių demonstracinių laboratorijų įrangą, teko santykinai mažas (apie 1 mln. Eur) ES fondų finansavimas. Atsižvelgiant į tai, **2007–2013 m. investicijų tinkamumas** nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste vertintinas kaip **vidutinis**.

2014–2020 m. laikotarpio nacionaliniame strateginiame diskurse pakartotinai akcentuotas **NVŠ prieinamumo** (ypač regionuose, kaimo vietovėse) **ir įvairovės didinimas**, papildomas dėmesys skirtas NVŠ įstaigų **ugdymo aplinkai**, siekiant užtikrinti tinkamą NVŠ programų kokybę, bei **STE(A)M NVŠ prieinamumo didinimui ir kokybės gerinimui**. Kitaip nei ankstesniais programavimo laikotarpiais, 2014–2020 m. nebeliko investicijų, nukreiptų vien tik į pastatų renovaciją, taip pat santykinai didesnė dalis lėšų skirta NVŠ įstaigų aprūpinimui reikalinga fizine įranga. Keturi penktadaliai šio laikotarpio investicijų

teko savivaldybių NVŠ įstaigų infrastruktūros atnaujinimui, tačiau ES fondų lėšos taip pat buvo skirtos ir kitiems NVŠ paslaugų teikėjams – vaikų vasaros stovyklas organizuojantiems valstybiniais subjektams bei NVŠ programas vykdančioms nevalstybiniais subjektams. Nors daugiau kaip pusė 2014–2020 m. laikotarpio ES fondų lėšų buvo skirta labiausiai paplitusias – meninio ir sportinio ugdymo – NVŠ programas vykdančių subjektų infrastruktūrai, apčiuopiama dalis investicijų teko įvairesnes NVŠ programas vykdančių paslaugų teikėjų infrastruktūrai (3 proc. – išskirtinai gamtamokslinio–technologinio ugdymo programų vykdytojams, 39 proc. – įvairias NVŠ programas vykdančioms subjektams). Šio laikotarpio investicijos sudarė prielaidas kompleksinei NVŠ infrastruktūros plėtrai ir, atitinkamai, NVŠ paslaugų prieinamumo didinimui bei NVŠ įvairovės (ugdymo programų ir paslaugų teikėjų požiūriu) didinimui. Atsižvelgiant į tai, **2014–2020 m. investicijų tinkamumas nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste vertintinas kaip aukštas.**

TINKAMUMAS NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO SITUACIJOS POKYČIŲ KONTEKSTE

Kaip minėta aukščiau, 2004–2006 m. laikotarpio investicijos į NVŠ infrastruktūrą buvo veikiau atsitiktinės ir finansiniu požiūriu pernelyg menkos, kad prisidėtų prie NVŠ plėtros, todėl jų **tinkamumas NVŠ situacijos pokyčių kontekste vertintinas kaip žemas.**

2007–2013 m. laikotarpio investicijų į NVŠ infrastruktūrą pasiskirstymas pagal NVŠ programų tipus didžiaja dalimi atspindėjo NVŠ dalyvaujančių mokinių pasiskirstymą pagal programų tipus. Beveik pusė šio laikotarpio investicijų teko populiariausios – meninio ugdymo – krypties NVŠ programų vykdymui reikalingai infrastruktūrai, apie trečdalis investicijų buvo skirta antros labiausiai paplitusios – sportinio ugdymo – krypties programų vykdymui naudojamai infrastruktūrai. Iki penktadalio analizuojamo laikotarpio investicijų buvo skirta santykinai mažiausiai paplitusių, bet daug potencialo turinčių STE(A)M kryptims priskirtinų NVŠ programų vykdymui reikalingai infrastruktūrai. Be to, 2007–2013 m. investicijos į UDC, kurie bent iš dalies skirti NVŠ paslaugų kaimo vietovėse teikimui, infrastruktūrą atliepė tuo laikotarpiu itin akcentuotą nepakankamą NVŠ prieinamumo kaimo vietovių gyventojams problemą. Apibendrinant, **2007–2013 m. investicijų tinkamumas NVŠ situacijos pokyčių kontekste vertintinas kaip aukštas.**

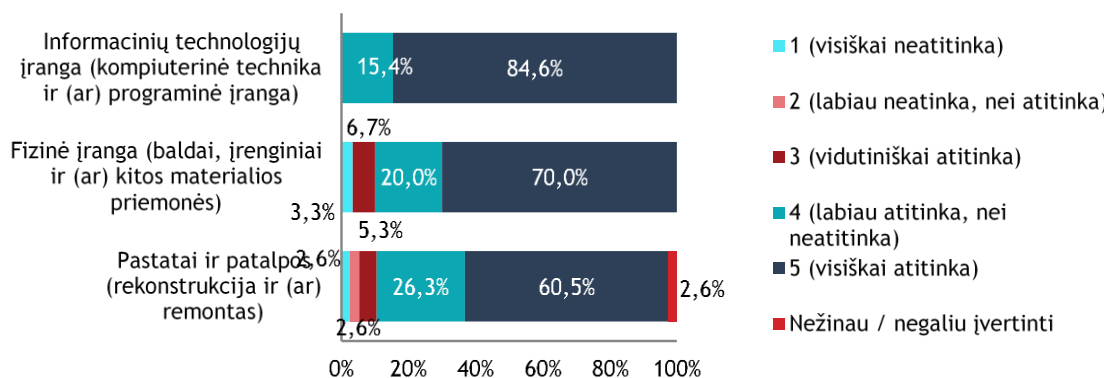
2014–2020 m. finansavimo laikotarpio investicijos į NVŠ infrastruktūrą išaugo beveik 3,5 karto, lyginant su ankstesniu programavimo laikotarpiu. Jų pasiskirstymas pagal NVŠ programų tipus, kaip ir anksčiau, daugiausia atliepė NVŠ dalyvaujančių mokinių pasiskirstymą pagal programų tipus. Daugiau nei pusė šio laikotarpio investicijų teko labiausiai paplitusių – meninio ir sportinio ugdymo – krypties NVŠ programų vykdymui reikalingai infrastruktūrai. Vis dėlto, beveik du penktadaliai analizuojamų investicijų buvo skirta įvairias NVŠ programas vykdančių įstaigų infrastruktūrai. Taip pat, šio laikotarpio investicijos buvo skirtos ne tik savivaldybių, bet ir valstybinių bei nevalstybinių NVŠ paslaugų teikėjų infrastruktūrai. Tai prisidėjo prie NVŠ įvairovės didinimo ir, galimai, prie STE(A)M krypties NVŠ, kurio pasiūla tuo metu buvo labai ribota, plėtros. Apibendrinant, **2014–2020 m. investicijų tinkamumas NVŠ situacijos pokyčių kontekste vertintinas kaip aukštas.**

TINKAMUMAS ĮSTAIGŲ POREIKIŲ KONTEKSTE

ES fondų investicijas gavusių NVŠ įstaigų atstovų buvo pasiteirauta apie **ES fondų lėšomis atnaujintos bendros jų atstovaujamo įstaigų infrastruktūros atitiktį įstaigų poreikiams.** Santykinai palankiausiai įvertintas investicijų į IT įrangą tinkamumas – visi apklaustieji įsigytą IT įrangą įvertino kaip atitinkančią (visiškai atitinkančią ar labiau atitinkančią, nei neatitinkančią) įstaigų poreikius. Fizinės įrangos tinkamumą palankiai (4 ir 5 balais iš 5) įvertino 90 proc., o pastatų ir patalpų – daugiau nei keturi penktadaliai (86,8 proc.) respondentų. **Investicijomis atnaujintą įvairaus tipo NVŠ infrastruktūrą kaip atitinkančią įstaigų poreikius įvertino ne mažiau kaip keturi penktadaliai, kaip vidutiniškai tinkamą – mažiau**

nei dešimtadalis, kaip netinkamą – taip pat **iki dešimtadalio apklaustų NVŠ įstaigų atstovų** (žr. 83 paveikslas).

Santykiškai mažesnė atitiktis įstaigos lūkesčiams respondentų sieta su lėšų trūkumu, apribojusi galimybes pilnai pritaikyti atnaujinamą infrastruktūrą specifinių NVŠ programų vykdymui ar įsigyti visą reikalingą mokymo priemonių kiekį. Tarp tinkamumą įstaigų poreikių kontekste ribojančių veiksnių pavienių apklaustųjų taip pat įvardytas **investicijų į pastatus ir patalpas kompleksiško trūkumas, nepakankama atliktų darbų ir jiems naudotų medžiagų kokybė**. Taip pat atkreiptas dėmesys į tai, kad atnaujinta įstaigos IT įranga atitiko projektų įgyvendinimo metu egzistavusius įstaigų poreikius, tačiau šiuo metu ji jau yra morališkai pasenusi.

83 PAVEIKSLAS. INVESTICIJOMIS ATNAUJINTOS NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS ATITIKTIS ĮSTAIGŲ POREIKIAMS (N=54)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

4.4.5 INVESTICIJŲ Į NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ PAKANKAMUMAS

PAKANKAMUMAS GEOGRAFINĖS IR TIKSLINIŲ GRUPIŲ APRĖPTIES POŽIŪRIU

2004–2006 m. finansavimo laikotarpio investicijos į NVŠ infrastruktūrą teko **tik vienai – Vilniaus miesto – savivaldybei**. Lėšas gavo 2 unikalūs subjektai, tačiau faktinės investicijos į infrastruktūrą įgyvendintos tik **1 subjekto** – Respublikinių moksleivių techninės kūrybos rūmų⁸³ atžvilgiu. Kito subjekto – Lietuvos jaunųjų gamtininkų centro⁸⁴ – infrastruktūros plėtrai buvo tik parengtas techninis projektas, tačiau faktiniai infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo darbai nevykdyti. Atsižvelgiant į mažą 2004–2006 m. investicijų geografinę ir tikslinių grupių aprėptį, šio laikotarpio **investicijų pakankamumas geografiniu ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu vertintinas kaip žemas**. Šios laikotarpio investicijos į NVŠ įstaigų infrastruktūrą buvo veikiau atsitiktinės ir nesudarė prielaidų net minimaliai NVŠ plėtrai.

2007–2013 m. finansavimo laikotarpio investicijos į NVŠ infrastruktūrą įgyvendintos apie **trečdalyje (22) Lietuvos savivaldybių visose (10) šalies apskrityse**. Vienoje savivaldybėje investuota į 1–2 unikalių

⁸³ Dabar – Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro (LMNŠČ).

⁸⁴ Dabar – Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro (LMNŠČ).

įstaigų infrastruktūrą, o bendras unikalių investicijų gavėjų skaičius (26) tesudarė **iki dešimtadalio (9 proc.) visų į valstybinius registrus atitinkamu laikotarpiu įtrauktų NVŠ įstaigų**⁸⁵. Daugiau nei keturi penktadaliai šio laikotarpio investicijų buvo skirta pavienių NVŠ įstaigų pastatų modernizavimui, siekiant didinti energijos vartojimo efektyvumą. Vis dėlto, šiuo finansavimo laikotarpiu NVŠ paslaugų prieinamumo didinimui kaimo vietovėse prielaidas sudarė investicijos į **UDC infrastruktūrą**, pasiekusios **daugiau nei tris ketvirtadalius (47) Lietuvos savivaldybių visose (10) šalies apskrityse**, kur buvo įsteigti **76 UDC**. Atsižvelgiant į vidutinę 2007–2013 m. investicijų į NVŠ įstaigų infrastruktūrą geografinę aprėptį ir mažą tikslinių grupių aprėptį bei didelę investicijų į NVŠ paslaugas galinčių teikti UDC geografinę aprėptį, šio laikotarpio **investicijų pakankamumas geografiniu ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu vertintinas kaip vidutinis**.

2014–2020 m. finansavimo laikotarpio investicijos į NVŠ infrastruktūrą apėmė **daugiau nei keturis penktadalius (50) Lietuvos savivaldybių visose (10) šalies apskrityse**. Vienoje savivaldybėje dažniausiai investuota į 1–2 unikalių įstaigų infrastruktūrą, tik pavienėse savivaldybėse investicijų sulaukė didesnis skaičius subjektų (Vilniaus m. – 15, Kauno m. – 5, Rokiškio r. – 4, Mažeikių r., Plungės r. ir Šiaulių m. – 3 įstaigos). Bendras unikalių investicijų gavėjų skaičius (87) sudarė apie **trečdalį (30 proc.) visų į valstybinius registrus atitinkamu laikotarpiu įtrauktų NVŠ įstaigų**⁸⁶. Dar vieno projekto metu įgyvendintos investicijos buvo orientuotos ne į NVŠ paslaugų teikimą konkrečioje savivaldybėje, o į NVŠ veiklų (projektų, vasaros stovyklų ir pan.) organizavimą nacionaliniu mastu, įtraukiant moksleivius iš įvairių gyvenamųjų vietovių. Kitaip nei ankstesniais programavimo laikotarpiais, 2014–2020 m. laikotarpio investicijos į NVŠ įstaigų infrastruktūrą buvo tikslingos ir kompleksinės – specifiskai nukreiptos į NVŠ infrastruktūros atnaujinimą ir apėmė ne tik pastatų modernizavimą, bet ir investicijas į kitą infrastruktūrą – patalpas, įrangą, ugdymo priemones. Taip pat, nepaisant to, kad daugiau kaip pusė lėšų buvo skirta tik meninio ir sportinio ugdymo NVŠ programas įgyvendinančių įstaigų infrastruktūrai, investicijomis galėjo pasinaudoti ne tik valstybinės ir savivaldybių NVŠ įstaigos, bet ir nevalstybiniai NVŠ paslaugų teikėjai. Atsižvelgiant į didelę 2014–2020 m. investicijų į NVŠ įstaigų infrastruktūrą geografinę aprėptį ir tolygų geografinį pasiskirstymą, vidutinę tikslinių grupių aprėptį ir investicijas gavusių NVŠ paslaugas teikiančių subjektų įvairovę, šio laikotarpio **investicijų pakankamumas geografiniu ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu vertintinas kaip vidutinis**.

PAKANKAMUMAS ĮSTAIGŲ POREIKIŲ KONTEKSTE

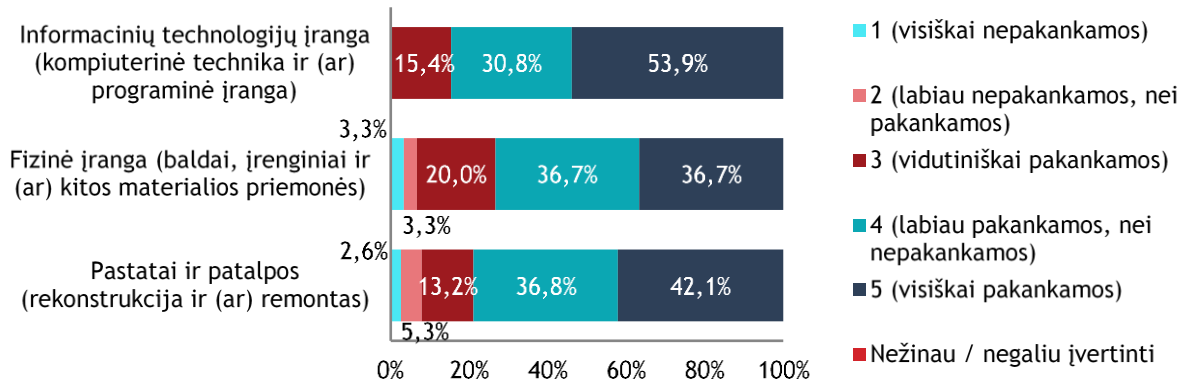
ES fondų investicijas gavusių NVŠ įstaigų atstovų buvo pasiteirauta, ar jų atstovaujamai įstaigai tekusios ES fondų investicijos **buvo pakankamos siekiant užtikrinti įstaigos infrastruktūros atitiktį šiuolaikiniams standartams**. NVŠ įstaigų atstovai santykinai palankiausiai įvertino investicijų į IT įrangą pakankamumą – daugiau nei keturi penktadaliai (84,7 proc.) jų įvertino šio tipo investicijas kaip visiškai pakankamas ar labiau pakankamas nei nepakankamas. Virš trijų ketvirtadalių (78,9 proc.) respondentų palankiai (4 ir 5 balais iš 5) įvertino investicijų į pastatus ir patalpas, kiek mažesnė dalis (73,4 proc.) – investicijų į fizinę įrangą pakankamumą. **Investicijas į įvairaus tipo NVŠ infrastruktūrą kaip pakankamas įvertino ne mažiau kaip du trečdaliai, kaip vidutiniškai pakankamas – iki penktadalio apklaustųjų**.

Investicijų į fizinę įrangą bei pastatus ir patalpas pakankamumą nepalankiai (1 ir 2 balais iš 5) įvertino iki dešimtadalio apklaustų NVŠ įstaigų atstovų (žr. 84 paveikslas). Ribotas investicijų į NVŠ infrastruktūrą pakankamumas siekiant užtikrinti įstaigos infrastruktūros atitiktį šiuolaikiniams standartams respondentų

⁸⁵ Įtraukiant tik NVŠ mokyklas, tačiau neapimant kitų NVŠ paslaugų teikėjų (dėl NVŠ stebėsenos sistemos trūkumų).

⁸⁶ Įtraukiant tik NVŠ mokyklas, tačiau neapimant kitų NVŠ paslaugų teikėjų (dėl NVŠ stebėsenos sistemos trūkumų). Analizuojamos investicijos teko tik apie dešimtdaliumi 2007–2013 m. laikotarpiu faktiškai veikusių NVŠ paslaugų teikėjų.

aiškintas **investicijų į pastatus ir patalpas kompleksiško trūkumu**. Kritikuotos selektyvios investicijos tik į atskiras įstaigos pastato dalis ar tik į dalį patalpų. Vienais atvejais atlikti kompleksiškas investicijas į infrastruktūrą trukdė lėšų ribotumas, kitais – kai kurių investicinių priemonių orientacija tik į pastatų renovaciją, nesudarant galimybių atnaujinti pastatų vidaus, pritaikant patalpas specifinių NVŠ programų vykdymui.

84 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ PAKANKAMUMAS (N=54)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

Apie du trečdaliai apklaustų NVŠ įstaigų atstovų nurodė, kad **artimiausioje ateityje jų atstovaujamosiose įstaigose reikalingos investicijos į tuos pačius infrastruktūros objektus, į kuriuos buvo investuota anksčiau**. Iš pastarųjų daugiau kaip pusė įvardijo pakartotinių investicijų į fizinę įrangą (baldus, įrenginius, kitas materialias priemones), iki pusės – investicijų į pastatus ir patalpas, iki trečdaliao – investicijų į IT įrangą poreikį. Vieni apklausti NVŠ įstaigų atstovai įvardijo poreikį **atnaujinti ar toliau plėtoti konkrečius infrastruktūros objektus** – konkrečius pastatus ir patalpas, fizinės ar IT įrangos vienetus (pavyzdžiui, pakeisti ar įdiegti tam tikras sistemas pastatuose, atlikti patalpų einamąjį remontą, atnaujinti nusidėvėjusias ugdymo priemones, pakeisti susidėvėjusias įrangos dalis, atnaujinti morališkai pasenusią IT įrangą). Kiti respondentai įvairių tipų jų atstovaujamų įstaigų infrastruktūrą labiau traktavo kaip visumą – **pažymėdami, kad 2004–2020 m. laikotarpiu buvo investuota tik į dalį įstaigos infrastruktūros, akcentavo poreikį investuoti į likusią infrastruktūros dalį** (pavyzdžiui, įstaigų padalinių infrastruktūrą, kitas tų pačių pastatų dalis – aukštus, patalpas, aplinką).

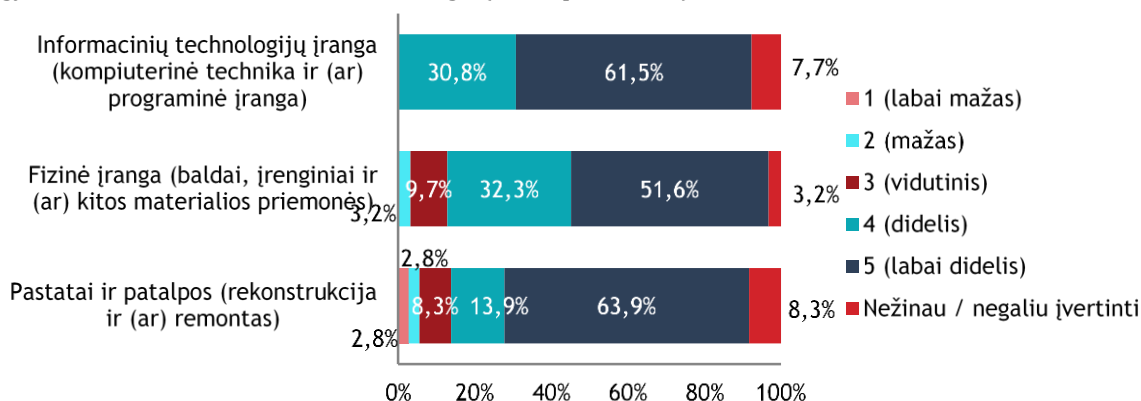
Daugiau nei keturi penktadaliai apklaustų NVŠ įstaigų atstovų teigė, kad jų atstovaujamosiose įstaigose **artimiausiu metu bus reikalingos papildomos investicijos į infrastruktūrą**. Santykinai didžiausia dalis šių respondentų įvardijo poreikį investuoti į pastatus ir patalpas. Apklaustieji nurodė įvairius šio tipo infrastruktūros atnaujinimo poreikius, tokius kaip **pastatų apšiltinimas, įvairių pastatų sistemų (šildymo, vėdinimo, priešgaisrinės, apšvietimo ir kt.) keitimas, pastatų pritaikymas neįgaliųjų poreikiams, įvairios paskirties patalpų (administracinių, ugdymo kabinetų ir kt.) renovacija, remontas ir pritaikymas konkrečių NVŠ programų vykdymui, nenaudojamų patalpų konvertavimas į ugdymo reikmėms naudojamas patalpas, lauko erdvių (aikštelių, aikštynų, stadionų ir kt.) sutvarkymas ir pritaikymas ugdymo reikmėms, papildomų materialinių bazių statyba**. Maždaug trečdalis apklaustųjų įvardijo papildomos fizinės įrangos – **baldų, specifinio NVŠ programų vykdymui reikalingo inventoriaus** (muzikos instrumentų, sporto įrangos ir kt.) – poreikį, panaši dalis respondentų nurodė IT įrangos – **kompiuterinės įrangos, įvairių NVŠ programų vykdymui reikalingos programinės įrangos** – poreikį.

4.4.6 NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO EFEKTYVUMAS

Siekiant nustatyti ES fondų investicijomis 2004–2020 m. sukurtos ir (ar) atnaujintos NVŠ programų vykdymui reikalingos infrastruktūros naudojimo efektyvumą, buvo apklausti ES fondų lėšas infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui analizuojamu laikotarpiu gavusių NVŠ įstaigų atstovai, kurių buvo prašoma apibrėžti bei įvertinti analizuojamos **infrastruktūros naudojimo intensyvumą ir mastą**, įvertinti **infrastruktūros naudojimo lygio atitiktį** jų atstovaujamos **įstaigos lūkesčiams** ir įvardyti **veiksnius, ribojančius infrastruktūros panaudojimą visa apimtimi**.

INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSYVUMAS

IT įrangos naudojimo intensyvumą (naudojimo dažnumo ir trukmės atžvilgiu) kaip didelį ir labai didelį įvertino **92,3 proc.**, **fizinės įrangos** – virš keturių penktadalių (**83,9 proc.**), o **pastatų ir patalpų** – virš trijų ketvirtadalių (**77,8 proc.**) apklaustųjų. Iki dešimtadalio respondentų tiek fizinės įrangos, tiek pastatų ir patalpų naudojimo intensyvumą įvertino kaip vidutinį, pavieniai apklaustieji – kaip mažą ir labai mažą. Mažiau palankius vertinimus galėjo sąlygoti esama epidemiologinė situacija. Nors respondentų buvo prašoma įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID-19 pandemijos ir karantino, kai kurie apklaustieji užsiminė apie neigiamą karantino apribojimų įtaką infrastruktūros naudojimo intensyvumui. Nedidelė dalis respondentų negalėjo įvertinti ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos infrastruktūros naudojimo intensyvumo, kadangi investiciniai projektai šiuo metu vis dar yra įgyvendinami arba tik neseniai buvo baigti (žr. 85 paveikslas).

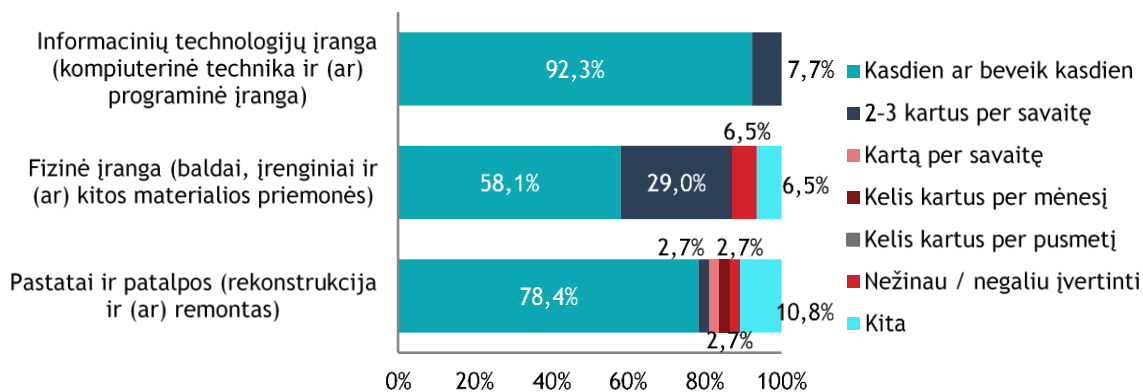

85 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS AR ATNAUJINTOS NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSYVUMAS (N=53)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

Kasdien ar beveik kasdien ES fondų lėšomis nupirkta ir (ar) atnaujinta **IT įranga** naudojama **92,3 proc.**, **pastatais ir patalpomis** – daugiau nei trijuose ketvirtadaliuose (**78,4 proc.**), o **fizine įranga** – daugiau nei pusėje (**58,1 proc.**) apklaustų įstaigų. Kai kurie respondentai atkreipė dėmesį, kad įstaigų infrastruktūra naudojama ne tik darbo dienomis, bet ir savaitgaliais, tos pačios patalpos naudojamos vykdant skirtingų sričių NVŠ programas, infrastruktūros naudojimo intensyvumas yra nevienodas skirtingų sezonų metu. **2–3 kartus per savaitę fizine įranga** naudojama iki trečdaliu (**29 proc.**), **IT įranga** – iki dešimtadalio (**7,7 proc.**) apklaustų įstaigų, o **pastatais ir patalpomis** – pavienėse (**2,7 proc.**) apklaustose įstaigose. Pavieniai respondentai nurodė, jog jų atstovaujamos įstaigose atnaujintais pastatais ir patalpomis naudojama dar rečiau – kartą per savaitę ar kelis kartus per mėnesį. Nors respondentų buvo prašoma įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID-19 pandemijos ir karantino, kai kurie

apklaustieji užsiminė apie neigiamą karantino apribojimų įtaką infrastruktūros naudojimo dažnumui. Jų teigimu, atsiradus galimybei vykdyti kontaktinį ugdymą analizuojama infrastruktūra bus naudojama kasdien. Nedidelė dalis respondentų negalėjo nurodyti infrastruktūros naudojimo dažnumo, kadangi analizuojama infrastruktūra dar nesukurta (projektai nebaigti įgyvendinti) arba neseniai sukurta, bet dėl dabartinės epidemiologinės situacijos nepradėta naudoti (žr. 86 paveikslas).

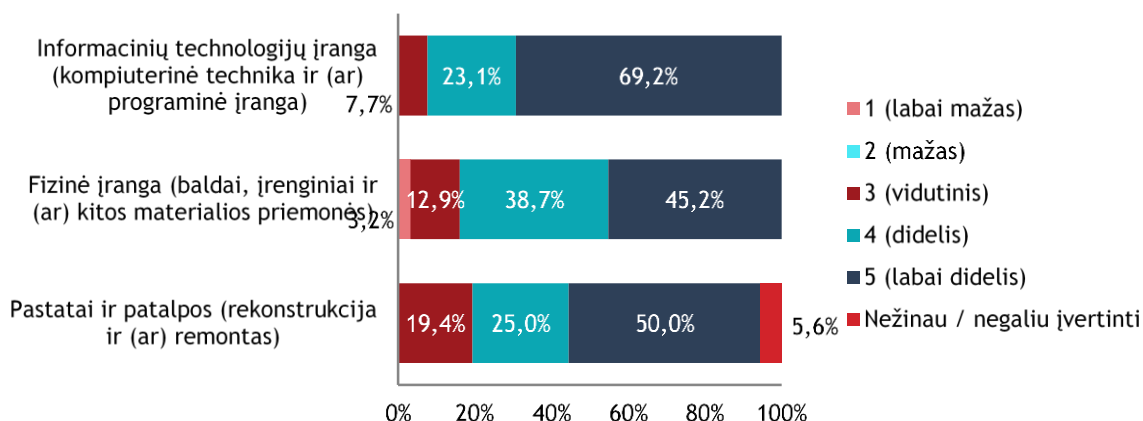

86 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS AR ATNAUJINTOS NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO DAŽNUMAS (N=53)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO MASTAS

ES fondų lėšomis nupirktos ir (ar) atnaujintos **IT įrangos** naudojimo mastą (naudotojų skaičiaus atžvilgiu) kaip didelį ir labai didelį įvertino **92,3 proc.**, **fizinės įrangos** – virš keturių penktadalių (**83,9 proc.**), o **pastatų ir patalpų** – trys ketvirtadaliai (**75 proc.**) apklaustųjų. Apie penktadalis (19,4 proc.) respondentų kaip vidutinį įvertino pastatų ir patalpų, virš dešimtadalia (12,9 proc.) – fizinės įrangos, dar mažiau nei dešimtadalis (7,7 proc.) – IT įrangos naudojimo mastą. Tik pavieniai apklaustieji negalėjo įvertinti infrastruktūros naudojimo masto arba įvertino jį kaip labai mažą (žr. 87 paveikslas).

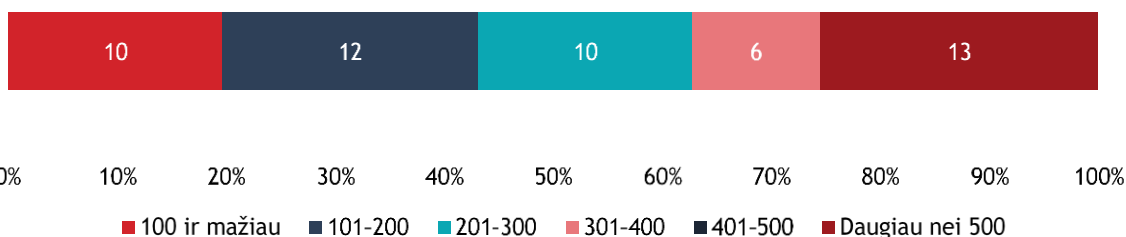

87 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS AR ATNAUJINTOS NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO MASTAS (N=52)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta **NVŠ infrastruktūra besinaudojančių mokinių skaičius per metus** apklaustose įstaigose varijuoja **nuo mažiau nei 100 iki daugiau nei 500** (žr. 88 paveikslas). Kai kurie respondentai atkreipė dėmesį, kad analizuojama infrastruktūra naudojasi ne tik NVŠ programose

mokslo metais reguliariai dalyvaujantys mokiniai, bet ir vasaros metu vykdomų vaikų užimtumo veiklų ir platesnei auditorijai skirtų renginių (edukacijų ir pan.) dalyviai.

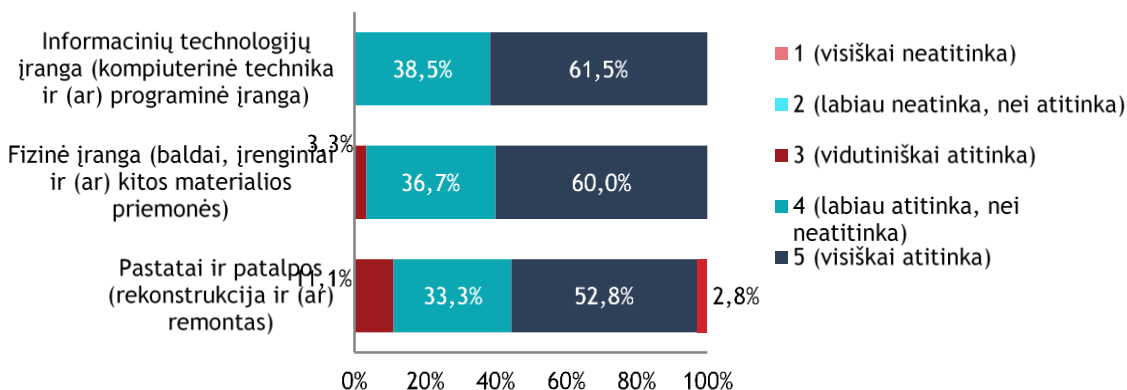

88 PAVEIKSLAS. NAUJA AR ATNAUJINTA NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRA BESINAUDOJANČIŲ MOKINIŲ SKAIČIUS PER METUS (ĮSTAIGŲ SKAIČIUS) (N=51)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO LŪKESČIAI IR IŠŠŪKIAI

Didžioji dalis apklaustų NVŠ įstaigų atstovų ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos infrastruktūros naudojimo lygio (intensyvumo ir masto) atitiktį jų atstovaujama įstaigų lūkesčiams įvertino palankiai. **IT įrangos** naudojimo lygį kaip visiškai atitinkantį ar labiau atitinkantį nei neatitinkantį įstaigos lūkesčius įvertino visi (**100 proc.**), **fizinės įrangos** – beveik visi (**96,7 proc.**) respondentai, o **pastatų ir patalpų** – daugiau nei keturi penktadaliai (**86,1 proc.**) apklaustųjų. Virš dešimtadalio (11,1 proc.) respondentų kaip vidutinę įvertino pastatų ir patalpų, pavieniai respondentai (3,3 proc.) – fizinės įrangos naudojimo lygio atitiktį įstaigos lūkesčiams (žr. 89 paveikslas). Pavyzdžiui, vienas apklaustasis nurodė, kad pradėjęs naudotis įgytomis priemonėmis paaiškėjo, kad tolesniam progresui pasiekti reikalingi atnaujinimai. Keli respondentai negalėjo įvertinti infrastruktūros naudojimo lygio atitikties įstaigos lūkesčiams, kadangi analizuojamos infrastruktūros atnaujinimo darbai šiuo metu nėra baigti.

89 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS AR ATNAUJINTOS NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO LYGIO ATITIKTIS ĮSTAIGOS LŪKESČIAMS (N=51)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

Pusė apklaustų NVŠ įstaigų atstovų neižvelgė **jokių kliūčių** ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos NVŠ programų vykdymui skirtos **infrastruktūros panaudojimui visa apimtimi** (neskaitant šiuo metu galiojančio karantino, laikinai ribojančio kontaktinio ugdymo galimybes). Kita pusė respondentų paminėjo įvairius veiksnius, ribojančius infrastruktūros panaudojimą visa apimtimi, tokius kaip **fizinio prieinamumo iššūkiai, infrastruktūros ribotumas, NVŠ veiklos sezoniškumas, NVŠ finansavimo iššūkiai, žmoniškųjų išteklių trūkumas, didelis mokinių užimtumas formaliajame ugdyme ir neigiamos demografinės tendencijos**.

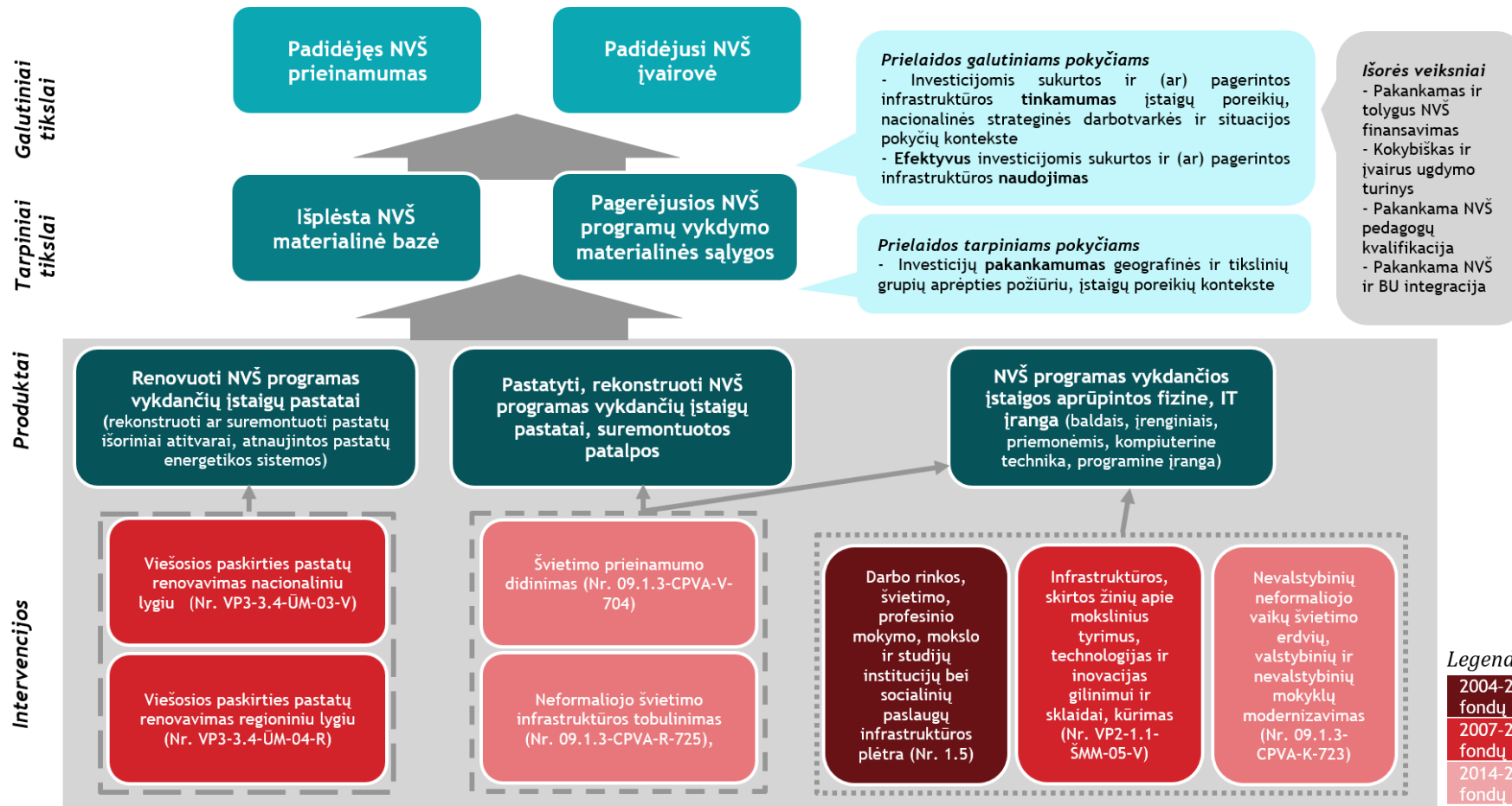
Dalis veiksmų, ribojančių ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos NVŠ programų vykdymui skirtos infrastruktūros panaudojimą visa apimtimi, susiję su pačia įstaigos infrastruktūra. Kai kurių NVŠ įstaigų atstovai atkreipė dėmesį, kad ES fondų lėšomis buvo išplėta ir (ar) atnaujinta tik dalis jų atstovaujama įstaigų infrastruktūros. Pavyzdžiui, investicijos buvo skirtos pagrindinės įstaigos buveinės infrastruktūrai, bet ne įstaigos padaliniams, todėl pastaruosiuose besimokantys mokiniai atnaujinta infrastruktūra objektyviai nesinaudoja. Tam tikrais atvejais įstaigų padaliniuose besimokantys vaikai pagal poreikį gali naudotis pagrindinės įstaigos buveinės infrastruktūra, tačiau esant **pavėžėjimo paslaugų trūkumui** susiduriama su riboto įstaigos pasiekiamumo problema.

Kitas su fiziniu prieinamumu susijęs iššūkis – dalies įstaigos **infrastruktūros nepritaikymas neįgaliųjų poreikiams**, dėl kurio apribojamos mokinių su negalia galimybės dalyvauti kai kuriuose NVŠ veiklose. Respondentai taip pat įvardijo įvairius su įstaigos infrastruktūros ribotumu susijusius iššūkius, tokius kaip **atnaujintos infrastruktūros kokybės trūkumai** (pavyzdžiui, klaidos infrastruktūros atnaujinimo techniniuose projektuose), **nepakankamas infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui skirtas finansavimas** (pavyzdžiui, išliekantis NVŠ vykdymui reikalingų priemonių trūkumas, dalies infrastruktūros nepritaikymas NVŠ vykdymui), **infrastruktūros ypatumų ribojamos tolesnės plėtros galimybės**.

Kiti veiksniai, trukdantys panaudoti ES fondų investicijomis sukurtą ir (ar) atnaujintą infrastruktūrą visa apimtimi, susiję su švietimo sistemos ypatumais ir bendra demografinė situacija. Vieni respondentai įvardijo **NVŠ veiklos sezoniškumą**, sąlygojantį nevienodą infrastruktūros panaudojimo lygį skirtingų sezonų metu. Vis dėlto, pagrindinė apklaustųjų nurodyta sisteminė problema – **nepakankamas NVŠ programų finansavimas**, dėl kurio infrastruktūros išlaikymas kai kurioms įstaigoms tampa didele finansine našta, egzistuoja nepasitenkinimas darbuotojų atlyginimais. Su tuo susijęs ir kitas – **NVŠ įstaigų darbuotojų trūkumo** – iššūkis. Kiti veiksniai, ribojantys analizuojamos infrastruktūros panaudojimą pilna apimtimi – **didelis mokinių užimtumas formaliajame ugdyme**, dėl kurio mokiniai mažiau dalyvauja formalųjį švietimą papildančiame ar neformaliajame ugdyme, taip pat – **mažėjantis gyventojų skaičius**, įskaitant dėl jaunimo emigracijos.

4.4.7 INVESTICIJŲ Į NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ POVEIKIS

Remiantis 2004–2020 m. nacionaline strategine darbotvarke, **galutiniai** NVŠ plėtros **tiksiai**, kurių buvo siekiama analizuojamomis ES fondų investicijomis į infrastruktūrą – NVŠ prieinamumo ir įvairovės didinimas. Šių tikslų buvo siekiama 7 ES fondų lėšomis finansuotų priemonių (1 – 2004–2006 m., 3 – 2007–2013 m. ir 3 – 2014–2020 m. programavimo laikotarpio) **intervencijomis**, kurių pagrindinės kryptys – (1) NVŠ įstaigų pastatų renovacija, (2) NVŠ įstaigų pastatų statyba, rekonstrukcija, patalpų remontas, (3) NVŠ įstaigų aprūpinimas fizine ir IT įranga. Atitinkamai, pagrindiniai analizuojamomis investicijomis į NVŠ įstaigų infrastruktūrą sukurti **produktai** – (1) renovuoti pastatai, (2) pastatyti, rekonstruoti pastatai, suremontuotos patalpos bei (3) nupirkta, įdiegta fizinė ir IT įranga.

Legenda:

2004-2006 m. ES struktūrinių fondų priemonės
2007-2013 m. ES struktūrinių fondų priemonės
2014-2020 m. ES struktūrinių fondų priemonės

90 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. ES FONDŲ INVESTICIJŲ Į NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ POVEIKIO VERTINIMO KAITOS TEORIJA

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

Tam, kad minėti produktai prisidėtų prie galutinių tikslų pasiekimo, turi būti pasiekti **tarpiniai tikslai**. Siekiant padidinti NVŠ prieinamumą ir įvairovę, reikia išplėsti esamą NVŠ materialinę bazę (sudarant galimybes NVŠ programose dalyvauti didesniai vaikų skaičiui) ir pagerinti NVŠ programų vykdymo materialines sąlygas (sudarant galimybes naudojantis atnaujinta materialine baze teikti įvairesnes NVŠ paslaugas) (žr. 90 paveikslas).

Pagrindinės **prielaidos, kad intervencijomis sukurti produktai prisidėtų prie tarpinių tikslų pasiekimo** (t. y. kad renovuoti pastatai, pastatyti, rekonstruoti pastatai ir suremontuotos patalpos bei nupirkta, įdiegta fizinė ir IT įranga prisidėtų prie NVŠ materialinės bazės plėtros ir NVŠ programų vykdymo materialinių sąlygų gerinimo) – investicijų **pakankamumas geografinės ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu bei NVŠ įstaigų poreikių kontekste**.

Bendras 2004–2020 m. investicijų į NVŠ infrastruktūrą pakankamumas geografinės ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu varijavo tarp žemo ir vidutinio (2004–2006 m. – žemas, 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. – vidutinis). Visu 2004–2020 m. laikotarpiu buvo investuota į **103 unikalių įstaigų** NVŠ infrastruktūrą. 2004–2006 m. laikotarpio investicijos pasiekė vieną savivaldybę ir du unikalūs subjektus, 2007–2013 m. laikotarpio – trečdalį Lietuvos savivaldybių visose šalies apskrityse ir iki dešimtadalio visų į valstybinius registrus tuo metu įtrauktų NVŠ įstaigų, 2014–2020 m. laikotarpio – daugiau nei keturis penktadalius Lietuvos savivaldybių visose šalies apskrityse ir apie trečdalį visų į valstybinius registrus tuo metu įtrauktų NVŠ įstaigų. Be to, investicijos į UDC infrastruktūrą, bent iš dalies skirtą NVŠ paslaugų teikimui, pasiekė daugiau nei tris ketvirtadalius Lietuvos savivaldybių visose šalies apskrityse, kur buvo įsteigti 76 UDC.

Dviem trečdaliais atvejų 2004–2020 m. investicijos į NVŠ infrastruktūrą buvo pakankamos įstaigų poreikių kontekste, trečdaliu – vidutiniškai pakankamos ar nepakankamos. Investicijas į įvairaus tipo NVŠ infrastruktūrą kaip pakankamas siekiant užtikrinti įstaigos infrastruktūros atitiktį šiuolaikiniams standartams įvertino ne mažiau kaip du trečdaliai, kaip vidutiniškai pakankamas – iki penktadalio apklaustų NVŠ įstaigų atstovų. Iki dešimtadalio apklaustųjų (N=54) investicijas į fizinę įrangą bei pastatus ir patalpas įvertino kaip nepakankamas. Kai kuriais atvejais ribotas investicijų į NVŠ infrastruktūrą pakankamumas sietas su investicijų į pastatus ir patalpas kompleksiško trūkumu, kai buvo investuojama į atskiras įstaigų pastatų dalis ar tik į dalį patalpų. Tai ypač taikytina 2007–2013 m. laikotarpio investicijoms, kurių daugiau nei keturi penktadaliai apsiribojo pastatų renovacija. Du trečdaliai apklaustų NVŠ įstaigų atstovų įvardijo pakartotinių investicijų į tuos pačius infrastruktūros objektus (daugiausia – fizinę įrangą bei pastatus ir patalpas) poreikį ateityje, daugiau nei keturi penktadaliai – papildomų investicijų į kitus infrastruktūros objektus (daugiausia – pastatus ir patalpas, kiek mažiau – fizinę ir IT įrangą) poreikį (N=51).

Galima teigti, kad **prielaidos tarpinių pokyčių pasiekimui didžiają dalimi buvo išpildytos ir investicijos į NVŠ infrastruktūrą prisidėjo prie tarpinių tikslų pasiekimo** – NVŠ materialinės bazės išplėtimo ir NVŠ programų vykdymo materialinių sąlygų pagerėjimo. Tai patvirtina ir anksčiau atliktas ES fondų investicijų vertinimas, kuriame nustatyta, kad 2014–2020 m. investicijos į NVŠ infrastruktūrą, nors buvo gana fragmentuotos, pagerino fizinę ugdymo aplinką, kuri kartu su išaugusiu infrastruktūros pajėgumu sudarė sąlygas didinti NVŠ prieinamumą, ypač regionuose⁸⁷. Be to, prie NVŠ materialinės bazės plėtros prisidėjo UDC steigimas kaimo vietovėse. Apklausti NVŠ įstaigų atstovai atkreipė dėmesį į dėl ES fondų investicijų pagerėjusias ugdymo sąlygas – higienos reikalavimus atitinkančias, išplėstas ir ugdymui

⁸⁷ PPMI, 2019, 49–50, 120.

pritaikytas patalpas, kokybiškas ir šiuolaikines ugdymo priemones, pagerėjusias inventoriaus laikymo sąlygas.

Pagrindinės **prielaidos, kad tarpinių tikslų pasiekimas prisidėtų prie galutinių tikslų pasiekimo** (t. y. kad išplėsta NVŠ materialinė bazė ir pagerėjusios NVŠ programų vykdymo materialinės sąlygos prisidėtų prie NVŠ prieinamumo ir įvairovės didinimo) – investicijomis sukurtos ir (ar) pagerintos infrastruktūros **tinkamumas nacionalinės strateginės darbotvarkės ir situacijos pokyčių kontekste bei atitiktis įstaigų poreikiams bei efektyvus jos naudojimas.**

Bendras 2004–2020 m. investicijų į NVŠ infrastruktūrą tinkamumas nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste varijavo tarp žemo ir aukšto (2004–2006 m. – žemas, 2007–2013 m. – vidutinis, 2014–2020 m. – aukštas), **kaip ir tinkamumas NVŠ situacijos pokyčių kontekste** (2004–2006 m. – žemas, 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. – aukštas). **Keturiais penktadaliais atvejų 2004–2020 m. investicijos į NVŠ infrastruktūrą atitiko NVŠ įstaigų poreikius, iki penktadalio – vidutiniškai atitiko ar neatitiko.** Investicijomis sukurtą ir (ar) atnaujintą įvairaus tipo NVŠ infrastruktūrą kaip atitinkančią įstaigų poreikius įvertino ne mažiau kaip keturi penktadaliai, kaip vidutiniškai tinkamą ar netinkamą įstaigų poreikių kontekste – po mažiau nei dešimtadalį apklaustų NVŠ įstaigų atstovų (N=54). Kai kuriais atvejais santykinai mažesnė investicijų atitiktis įstaigų lūkesčiams sieta su investicijų kompleksiško stoka, ribota investicijų apimtimi, nepakankama infrastruktūros atnaujinimo ar plėtros darbų ir jiems naudotų medžiagų kokybe. Tai trukdė pilnai pritaikyti atnaujinamą infrastruktūrą specifinių NVŠ programų vykdymui ar įsigyti visą reikalingą mokymo priemonių kiekį.

Ne mažiau kaip trimis ketvirtadaliais atvejų 2004–2020 m. investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos NVŠ infrastruktūros naudojimo lygis buvo didelis ir labai didelis. Investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos IT įrangos naudojimo intensyvumą ir mastą kaip didelį ir labai didelį įvertino daugiau nei 90 proc., fizinės įrangos – virš keturių penktadalių, pastatų ir patalpų – virš trijų ketvirtadalių apklaustų NVŠ įstaigų atstovų (N=52/53). ES fondų lėšomis nupirkta ir (ar) atnaujinta IT įranga kasdien ar beveik kasdien naudojama virš 90 proc., atnaujintais pastatais ir patalpomis – daugiau nei trijuose ketvirtadaliuose, įsigyta fizine įranga – daugiau nei pusėje apklaustų NVŠ įstaigų. Analizuojama NVŠ infrastruktūra besinaudojančių mokinių skaičius per metus apklaustose įstaigose varijuoja nuo mažiau nei 100 iki daugiau nei 500 (daugiausia – iki 300). Atnaujinta NVŠ įstaigų infrastruktūra naudojama ne tik darbo dienomis, bet ir savaitgaliais, vykdant skirtingų sričių NVŠ programas, taip pat ja naudojama ne tik NVŠ programose mokslo metais reguliariai dalyvaujantys mokiniai, bet ir vasaros metu vykdomų vaikų užimtumo veiklų ir platesnei auditorijai skirtų renginių dalyviai. IT įrangos naudojimo lygis visais atvejais atitiko apklaustų įstaigų lūkesčius, fizinės įrangos – beveik visais, pastatų ir patalpų – daugiau nei keturiais penktadaliais atvejų (N=51).

Pusė apklaustų NVŠ įstaigų atstovų neišvelgė jokių kliūčių ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos NVŠ infrastruktūros panaudojimui visa apimtimi, neskaitant dėl COVID-19 pandemijos paskelbto karantino, ribojusio kontaktinio ugdymo galimybes. Kita pusė respondentų paminėjo tokius infrastruktūros panaudojimą visa apimtimi ribojančius veiksnius, kaip infrastruktūros nepakankamumas siekiant pilnai patenkinti tikslinių grupių poreikius, fizinio prieinamumo iššūkiai, kokybės trūkumai, nevisiška atitiktis įstaigų poreikiams, žmogiškųjų išteklių trūkumas, nestabilus įstaigų lankomumas ir mažėjantis vaikų skaičius.

Galima teigti, kad **prielaidos galutinių pokyčių pasiekimui buvo išpildytos ir investicijos į NVŠ infrastruktūrą bent iš dalies prisidėjo prie galutinių tikslų pasiekimo** – NVŠ prieinamumo ir įvairovės didinimo. Daugiau nei du trečdaliai apklaustų NVŠ įstaigų atstovų nurodė, kad **ES fondų investicijos į NVŠ infrastruktūrą leido padidinti NVŠ vietų skaičių.** Apie penktadalį respondentų investicijų įtakos šiam aspektui neišvelgė. Nors dauguma 2004–2020 m. investicijų (2007–2013 m. – trys ketvirtadaliai, 2014–

2020 m. – daugiau kaip pusė) į NVŠ infrastruktūrą teko tik labiausiai paplitusias – meninio ir sportinio ugdymo – NVŠ programas vykdančių įstaigų infrastruktūrai, 2014–2020 m. laikotarpiu apčiuopiama dalis investicijų buvo skirta įvairesnes NVŠ programas vykdančių paslaugų teikėjų infrastruktūrai. Arti trijų ketvirtadalių apklaustų NVŠ įstaigų atstovų vertinimu, **investicijos sudarė sąlygas pradėti teikti naujas NVŠ paslaugas** – NVŠ veiklų spektro išplėtimui įtakos turėjo esamų patalpų atnaujinimas ir naujų patalpų įrengimas, naujų ugdymo priemonių įsigijimas. Kai kurių apklaustųjų atstovaujamosiose įstaigose ne tik pradėtos vykdyti naujos NVŠ programos, bet ir pradėtos organizuoti kitos naujos veiklos (stovyklos, renginiai, kursai ir pan.). Panaši dalis apklaustųjų teigė, kad analizuojamos investicijos **leido padidinti paslaugų teikimo formų įvairovę** – įstaigose koreguojamas NVŠ programų turinys ir jų vykdymo metodai, sudaryta galimybė dirbti tiek atskirų dalykų kabinetuose, tiek bendrojo naudojimo erdvėse, derinti tiesioginį individualų ar grupinį mokinių dalyvavimą NVŠ programose su nuotoliniu mokymusi naudojantis IT įranga. Po penktadalį apklaustų NVŠ įstaigų atstovų analizuojamų investicijų įtakos minėtiems aspektams neįžvelgė. Tai bent iš dalies sietina su anksčiau minėta investicijų kompleksiskumo stoka. Dėl ES fondų investicijų pagerėjusios ugdymo sąlygos **prisidėjo prie investicijas gavusių NVŠ įstaigų teikiamų paslaugų kokybės gerinimo**. Teigiamą analizuojamų investicijų poveikį NVŠ kokybei išžvelgė daugiau nei 90 proc. apklaustų NVŠ įstaigų atstovų (N=51). 2015–2019 m. NVŠ dalyvaujančių mokinių skaičius šalyje išaugo dvigubai (nuo daugiau nei 45 tūkst. 2015 m. iki beveik 94 tūkst. 2019 m.).

Vis dėlto, NVŠ plėtros galutinių tikslų pasiekimui įtaką daro ir **išorės veiksniai**, nesusiję su analizuojamomis investicijomis, tokie kaip **pakankamas ir tolygus NVŠ finansavimas, kokybiškas ir įvairus ugdymo turinys, pakankama NVŠ pedagogų kvalifikacija, pakankama NVŠ ir BU integracija**.

Apklausti NVŠ įstaigų atstovai atkreipė dėmesį, kad NVŠ prieinamumui nemažą reikšmę turi savivaldybių skiriamo finansavimo NVŠ apimtys. 2015 m. Valstybės kontrolė atkreipė dėmesį, kad savivaldybės NVŠ krepšelio lėšas NVŠ teikėjams skirsto savo nustatyta tvarka, todėl šalies savivaldybių NVŠ skiriamo finansavimo apimtys skiriasi ir sąlygoja NVŠ prieinamumo šalyje skirtumus⁸⁸. 2020 m. NVŠ krepšelio dydis vienam mokiniui galėjo svyruoti nuo 10 iki 20 Eur per mėnesį, o konkretų jo dydį savivaldybės nusistatydavo pačios. Lyginant su ankstesniais metais, ŠMSM pateikė savivaldybėms rekomendacijas dėl prioritetų NVŠ finansavime skyrimo, rekomenduodama daugiau dėmesio skirti įvairių ugdymosi poreikių turintiems vaikams ir socialinę paramą gaunantiems vaikams, STEAM krypties programoms ir programoms, STEAM veiklas integruojančioms su fizinio aktyvumo, meninio ugdymo ir kitais užsiėmimais. Vis dėlto, šios ŠMSM rekomendacijos nebuvo įpareigojančios ir savivaldybės galėjo nusistatyti ir kitus prioritetus⁸⁹. Prie **NVŠ ugdymo turinio kokybės gerinimo ir įvairovės didinimo, pedagogų kvalifikacijos tobulinimo ir bendro NVŠ prieinamumo didinimo** prisidėjo 2007–2020 m. ES fondų lėšomis finansuotos neinfrastruktūrinio pobūdžio priemonės „Neformaliojo švietimo paslaugų plėtra“ (Nr. VP1-2.2-ŠMM-10-V) ir „Neformaliojo vaikų švietimo įvairovės ir prieinamumo didinimas“ (Nr. 09.2.2-ESFA-V-729), nukreiptos į naujų NVŠ programų kūrimą ir įgyvendinimą, mokymo priemonių kūrimą, NVŠ paslaugų teikėjų darbuotojų gebėjimų stiprinimą ir pan. Pavyzdžiui, anksčiau atliktame ES fondų investicijų poveikio vertinime nustatyta, kad 2007–2013 m. įgyvendinta priemonė ženkliai prisidėjo prie išaugusio NVŠ dalyvaujančių vaikų skaičiaus⁹⁰.

⁸⁸ Valstybės kontrolė „Kaip organizuojamas neformalusis mokinių švietimas“. *Valstybinio audito ataskaita*, Nr. VA-P-50-3-1, 2015.

⁸⁹ ŠMSM informacija (2020-01-09): https://www.smm.lt/web/lt/pranesimai_spaudai/naujienos_1/neformaliojo-vaiku-svietimo-krepselio-skyrimo-tvarka-ir-finansavimas-nesikeicia.

⁹⁰ ESTEP, 2014, 144–145.

4.5 PROFESINIS MOKYMAS

4.5.1 PROFESINIO MOKYMO PLĖTROS NACIONALINĖ STRATEGINĖ DARBOTVARKĖ

2004–2020 m. laikotarpiu profesinio mokymo (*toliau – PM*) strateginė plėtra Lietuvoje buvo orientuota į kelis pagrindinius tikslus – **PM prieinamumo užtikrinimo, PM kokybės gerinimo ir atitikties darbo rinkos poreikiams didinimo**. Analizuojamu laikotarpiu aktualiuose nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose šių tikslų numatyta siekti įvairiais būdais, tačiau galima išskirti kelias vyraujančias PM strateginės plėtros kryptis – **PM turinio, formų ir priemonių aktualizavimo bei profesinio orientavimo ir specialistų poreikio planavimo** (žr. 7 lentelė).

2004–2006 m. finansavimo laikotarpiu galiojusiuose nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose daugiausia buvo akcentuojamas **PM turinio ir formų aktualizavimas**. *Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje* keltas siekis keisti PM sistemą pagal apskričių darbo rinkos poreikius, kuri įgyvendinti pirmiausiai numatyta tobulinant PM turinį – **pereinant nuo siaurų profesinių įgūdžių lavinimo prie asmeniui ir visuomenei reikalingų kompetencijų suteikimo**. *Valstybinės švietimo 2003–2012 metų strategijos nuostatose* taip pat didžiausias dėmesys skirtas PM turinio aktualizavimui, iškeliant poreikį **derinti PM programas su tarptautiniais standartais ir darbo rinkos poreikiais**. Strategijoje taip pat akcentuota **praktinio PM svarba**, numatant siekį, kad ne mažiau kaip pusė profesinei technologinei kvalifikacijai įgyti skirto laiko būtų praleidžiama mokantis konkrečioje darbo vietoje. Tiek šiame dokumente, tiek *Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje* akcentuojama **tęstinio PM plėtra**, prisidedanti prie mokymosi visą gyvenimą skatinimo ir suteikianti galimybę suaugusiems bet kuriuo gyvenimo metu dalyvauti PM ir įgyti darbo rinkoje paklausią profesiją. *Informacinių ir komunikacinių technologijų diegimo į Lietuvos švietimą 2005–2007 metų strategijoje* numatoma **plėtoti kompiuterių tinklus profesinio mokymo įstaigose (toliau – PMI)**, aprūpinant jas veiksminga ir tarp savęs derančia technine bei programine įranga, atitinkančia ugdymo bei mokymo modernizavimo poreikius bei standartus.

2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu aktualiuose nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose šalia anksčiau keltų tikslų **aktualizuoti PM turinį ir formas** atsirado **dėmesys PM materialinei bazei**. *Praktinio profesinio mokymo išteklių plėtros programoje*⁹¹ ir *Profesinio mokymo regionuose infrastruktūros suaugusiems asmenims ir jaunimui plėtojimo koncepcijoje*⁹², siekiant užtikrinti aukštą PM kokybę ir atitiktį darbo rinkos poreikiams, pabrėžtas poreikis atnaujinti ne tik PM programas, bet ir PM priemones. Atkreiptas dėmesys į pasenusią ir tuo metu šalies ūkyje naudojamų technologijų lygio neatitinkančią PMI infrastruktūrą, neleidusią užtikrinti aukštos PM proceso kokybės ir rezultatų bei didinti PM paklausos. Atsižvelgiant į tai, akcentuotas poreikis **investuoti į PM įstaigų mokymo bazes**, o akcentuojant praktinio PM svarbą – kurti **sektorinių praktinio mokymo centrų (toliau – SPMC) infrastruktūrą**. *Profesinio mokymo regionuose infrastruktūros suaugusiems asmenims ir jaunimui plėtojimo koncepcijoje* aptarta PM įstaigų materialinės bazės modernizavimo svarba – keltas lūkestis, kad šalies ūkyje naudojamų technologijų

⁹¹ Pavirtintoje LR švietimo ir mokslo ministro 2007 m. gruodžio mėn. 3 d. įsakymu Nr. ISAK–2333 „Dėl praktinio profesinio mokymo išteklių plėtros programos patvirtinimo“: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.312949?ifwid=9tq147ngt>.

⁹² Patvirtintoje LR socialinės apsaugos ir darbo ministro ir LR švietimo ir mokslo ministro 2008 m. gegužės 21 d. įsakymu Nr. A1–167/ISAK–1447 „Dėl profesinio mokymo regionuose infrastruktūros suaugusiems asmenims ir jaunimui plėtojimo koncepcijos patvirtinimo“: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.320812?ifwid=>.

lygį atitinkanti PM įranga suteiks galimybes kurti naujas, darbo rinkos poreikius labiau atliepiančias PM programas, didinti tęstinio PM paklausą, PM paslaugų vartotojų srautus ir iš teikiamų paslaugų PMĮ gaunamų pajamų apimtį. *Informacinių ir komunikacinių technologijų diegimo į bendrąjį lavinimą ir profesinį mokymą 2008–2012 metų strategijoje* numatyta **gerinti PMĮ aprūpinimą IT infrastruktūra**, užtikrinant kokybišką, spartų interneto ryšį, didinant kompiuterizuotų individualių darbo vietų mokiniams ir mokytojams skaičių, sudarant galimybes kiekvienam mokiniui turėti asmeninę mokymosi erdvę internete ir naudotis IT mokymuisi namuose.

2007–2013 m. laikotarpio nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose paliestas ir **PM prieinamumo didinimo** aspektas. Jei 2004–2006 m. finansavimo laikotarpiu galiojusiuose nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose (*Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje*, *Valstybinės švietimo 2003–2012 m. strategijos nuostatoje* ir *Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje*) labiau kalbėta apie geografinį PM prieinamumą (PMĮ pasiekiamumą visų apskričių gyventojams) ar PM prieinamumą įvairioms tikslinėms grupėms (tęstinio PM prieinamumą), 2007–2013 m. finansavimo laikotarpio strateginiame diskurse PM prieinamumo didinimo tikslais akcentuotas **PM programų lankstumo didinimas**, daugiausia realizuotinas per **modulinių PM programų diegimą**. Didesniu PM programų lankstumu siekta geriau atliepti žmonių individualius gebėjimus ir mokymosi poreikius, taip padidinant ir PM prieinamumą skirtingoms tikslinėms grupėms.

2007–2013 m. laikotarpiu nacionalinėje strateginėje darbotvarkėje atskiras dėmesys skirtas **profesiniam orientavimui PMĮ**. *Nacionalinėje profesinio orientavimo švietimo sistemoje programoje* iškeltas tikslas plėtoti mokinių ugdymo karjerai ir karjeros stebėsenos modelius ir jų infrastruktūrą PMĮ bei užtikrinti jose dirbančių profesinio orientavimo (karjeros) specialistų ir jiems skirtų priemonių rengimą. Profesinio orientavimo diskursas aktualus ir ankstesnio finansavimo laikotarpio strateginiuose dokumentuose, tokiuose kaip *Profesinio orientavimo strategija*⁹³, tačiau juose daugiau kalbėta apie bendrojo pobūdžio, skirtingus švietimo lygmenis (BU, PM ir aukštąjį mokslą) apimančią profesinio informavimo ir (ar) orientavimo infrastruktūrą.

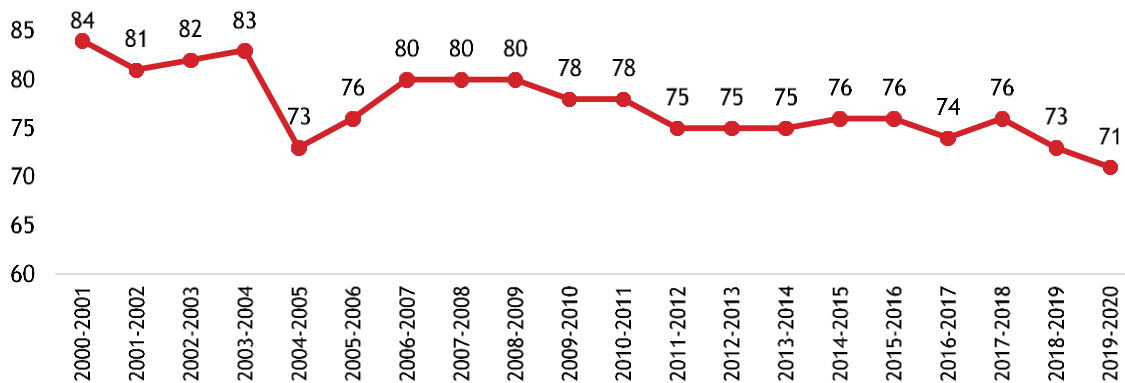
2014–2020 m. finansavimo laikotarpio nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose pagrindinis dėmesys skirtas **PM formų aktualizavimui**. *2014–2020 metų nacionalinėje pažangos programoje* iškeltas siekis didinti mokymosi PMĮ galimybių įvairovę, *Valstybinėje švietimo 2013–2022 m. metų strategijoje* – diegti atvirus ir lanksčius mokymosi būdus. Tiek šioje strategijoje, tiek *Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi 2016–2023 metų plėtros programoje*⁹⁴ akcentuota **tęstinio PM plėtros** ir **praktinio mokymo** (pavyzdžiui, įgyvendinant PM pameistrystės forma) svarba. Minėtuose strateginiuose dokumentuose taip pat **paliestas PM paklausos formavimo** aspektas. *Valstybinėje švietimo 2013–2022 m. metų strategijoje* užsiminta apie geresnį būsimų specialistų poreikio planavimą, o *Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi 2016–2023 metų plėtros programoje* iškeltas siekis inicijuoti ir remti kokybišką profesijų populiarinimą.

⁹³ Patvirtinta LR socialinės apsaugos ir darbo ministro ir LR švietimo ir mokslo ministro 2003 m. lapkričio 19 d. įsakymu Nr. ISAK-1635/A1-180 „Dėl profesinio orientavimo strategijos ir jos įgyvendinimo veiksmų plano tvirtinimo“: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.230964>.

⁹⁴ Patvirtintoje 2016 m. balandžio 6 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 347 „Dėl Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi 2016–2023 metų plėtros programos patvirtinimo“: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/b7f45490007711e6bf4ee4a6d3cdb874?jfwid=f4nne5tdt>.

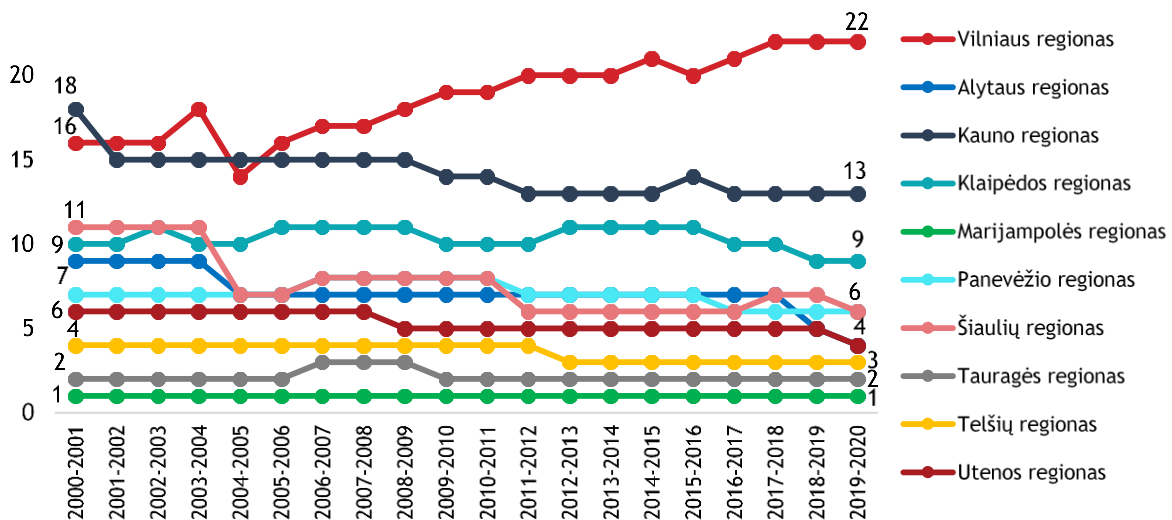
4.5.2 PROFESINIO MOKYMO SITUACIJOS POKYČIAI

Per 2000–2020 m. laikotarpį bendras PMĮ skaičius Lietuvoje pasikeitė nežymiai – nuo 84 PMĮ 2000–2001 m. iki 71 PMĮ 2019–2020 m. **Didesni PMĮ skaičiaus pokyčiai užfiksuoti 2003–2005 m.**, kai PMĮ tinklas per metus sumažėjo 10 įstaigų. **2004–2007 m. PMĮ skaičius augo, o nuo 2007 m. iki analizuojamo laikotarpio pabaigos beveik tolygiai mažėjo** (žr. 91 paveikslas).

91 PAVEIKSLAS. PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ SKAIČIAUS ŠALYJE POKYČIAI 2000–2020 M.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

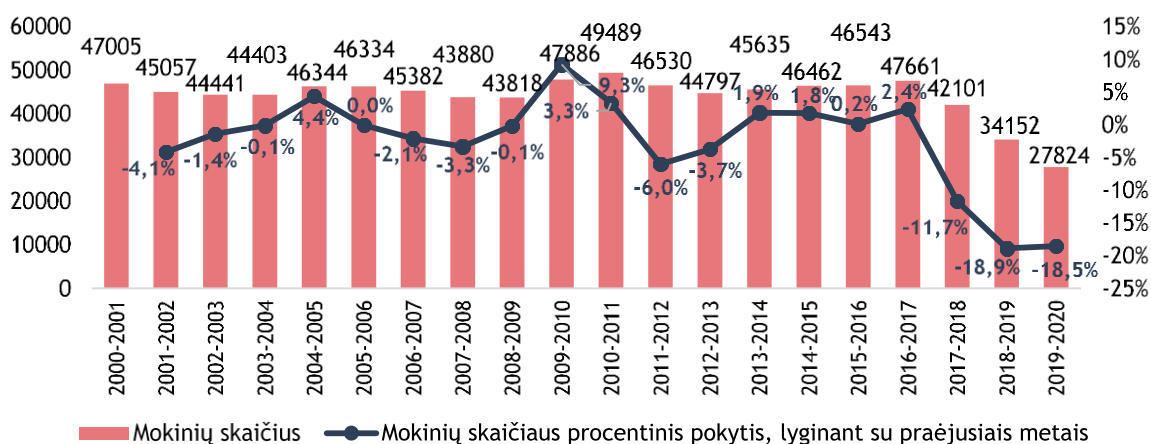

92 PAVEIKSLAS. PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ SKAIČIAUS LIETUVOS APSKRITYSE POKYČIAI 2000–2020 M.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

2000 m. daugiausia PMĮ veikė Kauno (18), Vilniaus (16) ir Šiaulių (11) apskrityse, mažiausiai – Marijampolės (1) ir Tauragės (2) apskrityse. Per 2000–2020 m. laikotarpį PMĮ skaičius išliko stabilus Klaipėdos, Marijampolės ir Tauragės apskrityse, **padidėjo tik Vilniaus apskrityje** (6 įstaigomis), o **kitose apskrityse sumažėjo**, daugiausia – Šiaulių ir Kauno apskrityse (5 įstaigomis) (žr. 92 paveikslas).

2018 m. buvo iniciuota **PMĮ tinklo pertvarka**, kuria buvo siekiama suderinti PM programų pasiūlą su valstybės, savivaldybių ir šalies ūkio poreikiais⁹⁵. Atsižvelgiant į sparčią urbanizaciją ir vykstančią vidaus migraciją (Tauragės, Telšių ir Panevėžio apskritys traukėsi, o Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos apskritys plėtėsi)⁹⁶, pertvarka buvo siekiama, kad apskričių centruose esančiuose PMĮ būtų orientuojamasi į apskrityje vyraujančių ūkio šakų poreikius, didžiuosiuose miestuose esančiuose PMĮ vyrautų didesnė specializacija, o kaimo gyvenamosiose vietovėse esančių PMĮ tinklas būtų konsoliduotas. 2018 m. buvo reorganizuotos 4 PMĮ⁹⁷, 2019 m. – dar 7 PMĮ⁹⁸.

93 PAVEIKSLAS. PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ MOKINIŲ SKAIČIAUS ŠALYJE POKYČIAI 2000–2020 M.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

PMĮ mokinių skaičius didžiąją dalį analizuojamo laikotarpio buvo stabilus (pokytis nesiekė 10 proc.), 2000–2016 m. laikotarpiu svyravo tarp 43,8 ir 49,5 tūkst. Ženklesnis PMĮ mokinių skaičiaus kritimas fiksuojamas nuo 2017 m. ir sutapo su PMĮ tinklo pertvarka. **2017–2018 m. PMĮ mokinių skaičius per metus sumažėjo daugiau nei dešimtadaliu, o 2019–2020 m. – iki penktadalio.** Bendras PMĮ mokinių skaičius 2000–2020 m. laikotarpiu sumažėjo apie 40 proc. (nuo 47 tūkst. 2000–2001 m. iki 27,8 tūkst. 2019–2020 m.) (žr. 93 paveikslas). Pažymėtina, kad PMĮ mokinių skaičiaus mažėjimui įtakos turėjo **šalies demografinės situacijos bei priėmimo į PMĮ tvarkos pokyčiai**. 2005–2018 m. dėl neigiamos natūralios gyventojų kaitos ir emigracijos beveik trečdaliu sumažėjo vaikų ir jaunuolių iki 15 metų amžiaus populiacija, 2017–2018 m. pradėtas centralizuotas priėmimas į PMĮ, kuris padidino priėmimo proceso skaidrumą ir konkurencingumą⁹⁹. 2020 m. Valstybės kontrolė atkreipė dėmesį, kad nuo 2016 m. sparčiai mažėjant PMĮ mokinių skaičiui kasmet mažėja didelių (daugiau nei 1 tūkst. mokinių turinčių) ir vidutinio dydžio (301–1000 mokinių turinčių) PMĮ skaičius, o mažų (mažiau nei 300 mokinių turinčių) PMĮ skaičius 2016–2018 m. daugiau nei dvigubai išaugo. Dėl to **padidėjo bendras PMĮ patalpų plotas, tenkantis 1 mokiniui**, ir, atitinkamai, **PMĮ išlaikymo išlaidos**. Siekiant PMĮ patalpų išlaikymui ir administravimui skiriamas lėšas nukreipti mokymo kokybės gerinimui ir PM patrauklumo didinimui, akcentuotas **poreikis toliau optimizuoti PMĮ tinklą**¹⁰⁰.

⁹⁵ Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII–450 pakeitimo įstatymas. Nr. XIII–888. TAR, 2017 m. gruodžio 27 d., Nr. 21305: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/b0b6cda0eb0a11e7a5cea258c39305f6>.

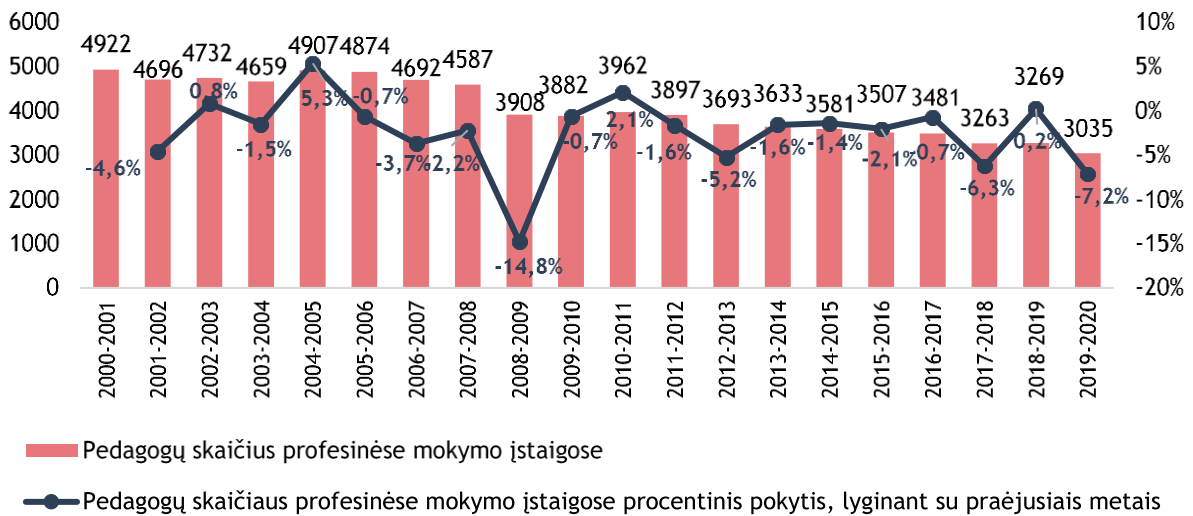
⁹⁶ MOSTA, *Profesinio mokymo būklės apžvalga 2018*, 2018.

⁹⁷ STRATA, *Profesinis mokymas Lietuvoje 2019, 2020*.

⁹⁸ LR švietimo, mokslo ir sporto ministerijos viceministras, *Profesinio mokymo įstaigų tinklo pertvarka*, 2020.

⁹⁹ Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras, „Profesinio mokymo būklės apžvalga 2018“, Vilnius, 2018.

¹⁰⁰ Valstybės kontrolė, Ar profesinis mokymas organizuojamas efektyviai? Valstybinio audito ataskaita, Nr. VAE–2, 2020.

94 PAVEIKSLAS. PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ PEDAGOGŲ SKAIČIAUS ŠALYJE POKYČIAI 2000–2020 M.

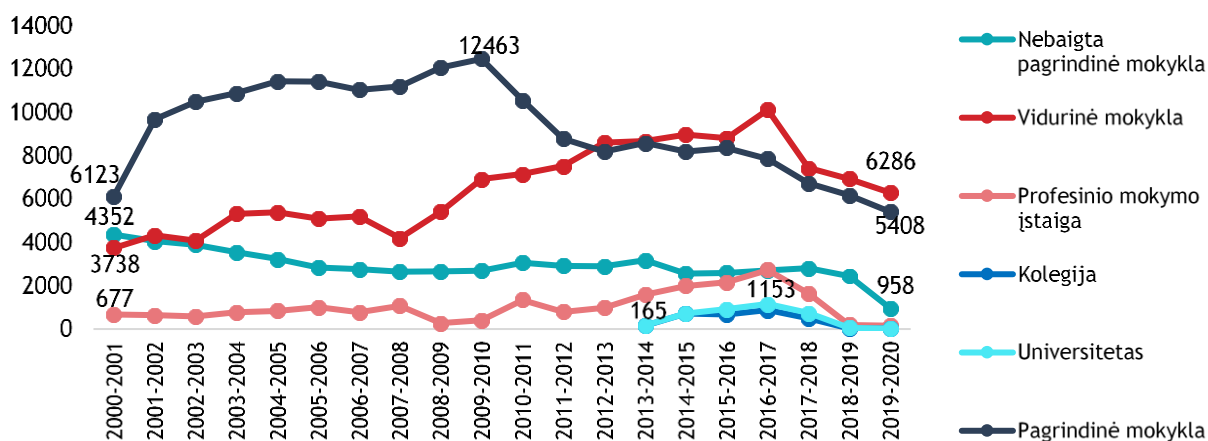
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

2015 m. Tarptautinio valiutos fondo (TVF) tyrime kritikuota pernelyg lėtai gerėjanti PM kokybė ir nustatyta, kad Lietuvoje mokinių, tenkančių vienam PM pedagogui, skaičius išlieka vienas mažiausių ES ir pastebimai mažėjo nuo 2009 m. Norint pasiekti ES vidurkį, PMĮ pedagogų skaičius turėtų daugiau nei dešimtdaliu sumažėti¹⁰¹. Vis dėlto, **pedagogų skaičius PMĮ analizuojamu laikotarpiu laipsniškai mažėjo** – nuo 4,9 tūkst. 2000–2001 m. iki 3 tūkst. 2019–2020 m. Itin žymus pedagogų skaičiaus kritimas įvyko 2008 m., kai per metus pedagogų skaičius sumažėjo beveik 15 proc. Per **2000–2020 m. laikotarpį PMĮ pedagogų skaičius sumažėjo daugiau nei trečdaliu** (žr. 94 paveikslas). Profesijos mokytojai gali dirbti asmenys, įgiję atitinkamą profesinę kvalifikaciją ir išklause pedagoginių-psichologinių žinių kursą ar įgiję pedagogo kvalifikaciją aukštosiose mokyklose. Profesijos mokytojai darbą įmonėse gali derinti su mokymu PMĮ, todėl darbo sąlygų įmonėse pokyčiai gali turėti įtakos PMĮ pedagogų skaičiui – pavyzdžiui, darbo sąlygų kituose ekonomikos sektoriuose gerėjimas gali sumažinti pedagoginio darbo patrauklumą¹⁰².

2000–2011 m. santykinai didžiausią asmenų, stojančių į PMĮ, dalį sudarė baigusieji pagrindinę mokyklą (8 klases). Nuo 2009 m. stebimas ženklus mokinių, įstojusių į PMĮ po pagrindinės mokyklos baigimo, skaičiaus mažėjimas – vis daugiau vidurinę mokyklą (12 klasių) baigusių asmenų pradėjo rinktis PM. Nuo 2011 m. tarp stojančiųjų į PMĮ pradėjo dominuoti vidurinę mokyklą baigę asmenys, o nuo 2013 m. PM tapo patrauklus ir asmenims, baigusiems aukštojo mokslo įstaigas – kolegijas ar universitetus (žr. 95 paveikslas).

¹⁰¹ International Monetary Fund „Republic of Lithuania: Selected Issues“. *IMF Country Report*, 15/139, 2015: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2015/cr15139.pdf>.

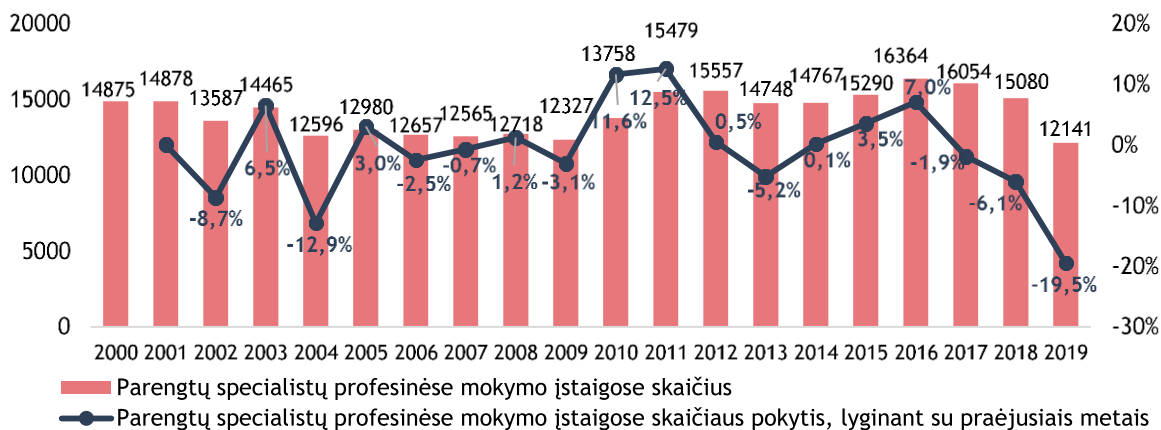
¹⁰² Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras, „Profesinio mokymo būklės apžvalga 2018“, Vilnius, 2018.

95 PAVEIKSLAS. ASMENŲ, STOJANČIŲ Į PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGAS, SKAIČIAUS IR PASISKIRSTYMO PAGAL PASKUTINĮ IŠSILAVINIMO LYGMENĮ POKYČIAI 2000–2020 M.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

2000–2010 m. laikotarpiu PMĮ kasmet baigė apie 12–14 tūkst. mokinių, o 2011–2020 m. laikotarpiu – apie 14–16 tūkst. mokinių (žr. 96 paveikslas). 2009–2018 m. mokinių, iškrentančių iš formaliojo PM sistemos, dalis sudarė 13–18 proc. visų besimokančiųjų PMĮ. Iš jų tik apie 2 proc. **PM nutraukdavo dėl nepažangumo, visi kiti – dėl įvairių socialinių, ekonominių ar asmeninių priežasčių**¹⁰³, tokių kaip išvykimas dirbti ar gyventi į užsienį, mokymosi motyvacijos trūkumas ar įsidarbinimas¹⁰⁴.

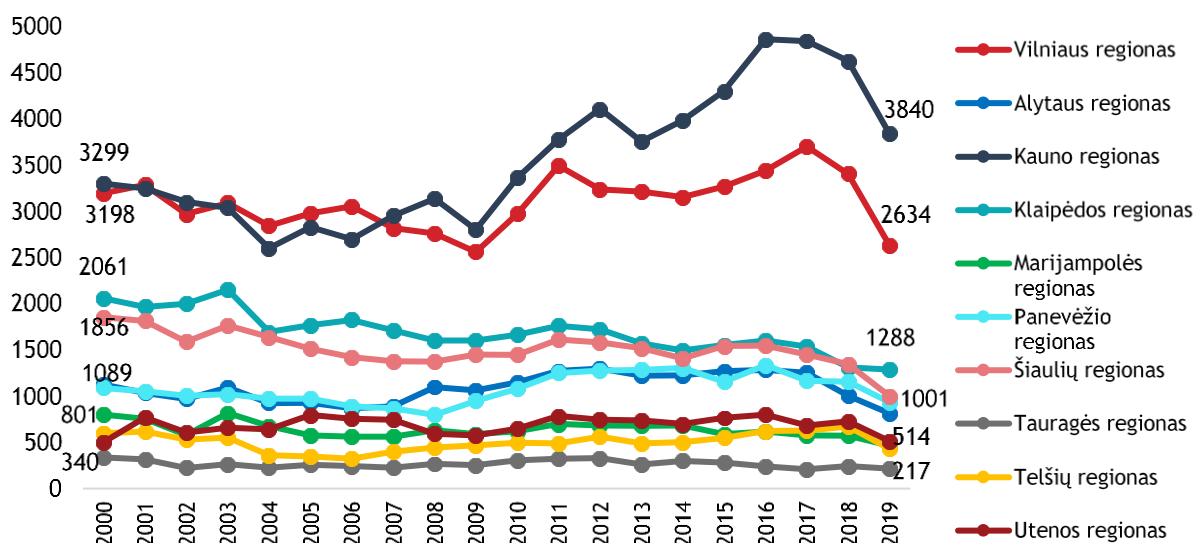
96 PAVEIKSLAS. PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE PARENGTŲ SPECIALISTŲ SKAIČIAUS ŠALYJE POKYČIAI 2000–2020 M.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

Daugiausia specialistų paruošia **Vilniaus ir Kauno apskrityse** esančios PMĮ, kurias 2000–2019 m. laikotarpiu kasmet baigė 2–4 tūkst. asmenų, **mažiausiai – Utenos, Marijampolės, Telšių ir Tauragės** apskričių PMĮ, kurias analizuojamu laikotarpiu kasmet baigusiu asmenų skaičius nesiekė 1 tūkst. (žr. 97 paveikslas).

¹⁰³ Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras, „Profesinio mokymo būklės apžvalga 2018“, Vilnius, 2020.

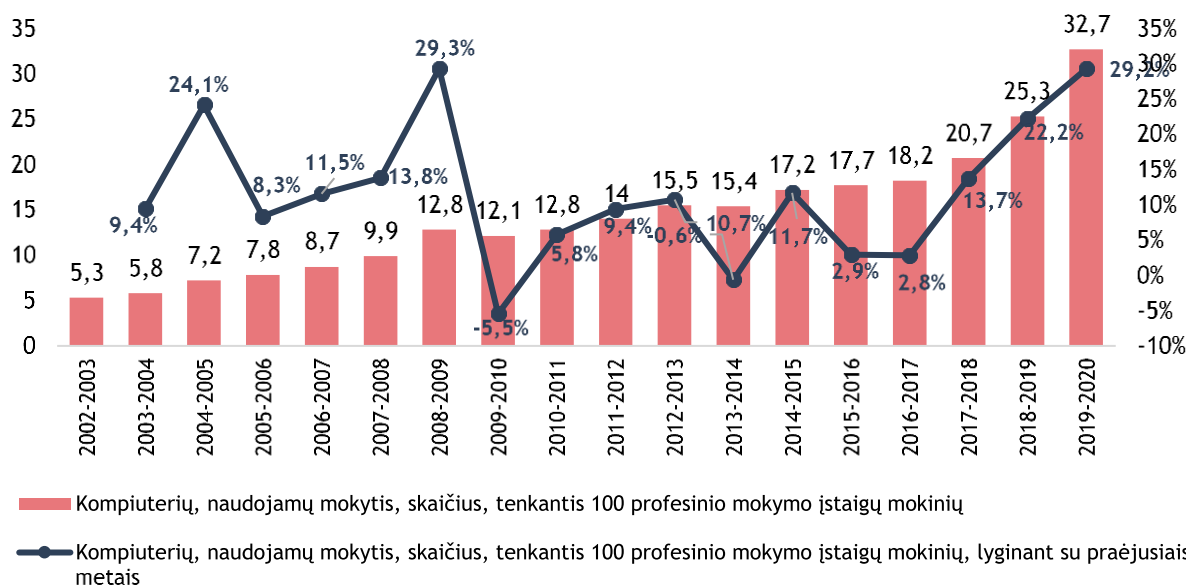
¹⁰⁴ Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras (KPMPC), „Pasitraukimo iš pirminio profesinio mokymo programų situacija Lietuvoje“, Vilnius, 2014.

97 PAVEIKSLAS. PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE PPARENGTŲ SPECIALISTŲ SKAIČIAUS LIETUVOS APSKRITYSE POKYČIAI 2000–2020 M.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

2000–2020 m. laikotarpiu **kompiuterių, tenkančių 100 PMĮ mokinių, skaičius laipsniškai didėjo**. Itin spartus kompiuterių, tenkančių 100 mokinių, skaičiaus didėjimas prasidėjo 2016–2017 m. Analizuojamu laikotarpiu **mokymuisi naudojamų kompiuterių skaičius PMĮ išaugo daugiau nei 6 kartus** – nuo 5,3 kompiuterio, tenkančio 100 mokinių, 2002–2003 m. iki 32,7 kompiuterio, tenkančio 100 mokinių, 2019–2020 m. (žr. 98 paveikslas).

98 PAVEIKSLAS. KOMPIUTERIŲ, NAUDOJAMŲ MOKYTI, SKAIČIAUS, TENKANČIO 100 PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ MOKINIŲ, POKYČIAI 2002–2020 M.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

Apibendrinant, 2000–2003 m. laikotarpiu PMĮ ir jų mokinių skaičiai išliko gana stabilūs, palaiptu mažėjo PMĮ pedagogų skaičius, ypač sparčiai pradėjo augti į PMĮ stojančių pagrindinę mokyklą

baigusiųjų asmenų skaičius. Didžiausias pokytis PMĮ tinkle – reikšmingas Kauno apskrityje esančių PMĮ skaičiaus sumažėjimas. 2004–2006 m. laikotarpiu stebimos panašios tendencijos – bendri PMĮ mokinių ir pedagogų skaičiai keitėsi nežymiai, tačiau užfiksuotas PMĮ skaičiaus Vilniaus apskrityje svyravimas, po kurio Vilniaus apskritis įsitvirtino kaip daugiausia PMĮ turinti apskritis.

2007–2013 m. laikotarpiu toliau didėjo PMĮ skaičius Vilniaus apskrityje. Nuo 2011 m. ženkliai išaugo PMĮ, ypač Vilniaus ir Kauno apskričių, parengtų specialistų skaičiai. Analizuojamu laikotarpiu palaiapsniui mažėjo į PMĮ stojančių pagrindinę mokyklą baigusių asmenų ir didėjo vidurinę mokyklą baigusių asmenų skaičiai, o nuo 2013 m. PM tapo patrauklus ir asmenims, baigusiems aukštojo mokslo įstaigas. Taip pat stabiliai didėjo mokyti naudojamų kompiuterių, tenkančių 100 PMĮ mokinių, skaičius. 2008–2009 m. PMĮ mokinių skaičius išaugo dešimtdaliu ir pasiekė aukščiausią tašką visu analizuojamu laikotarpiu, o PMĮ pedagogų skaičius apie 15 proc. sumažėjo.

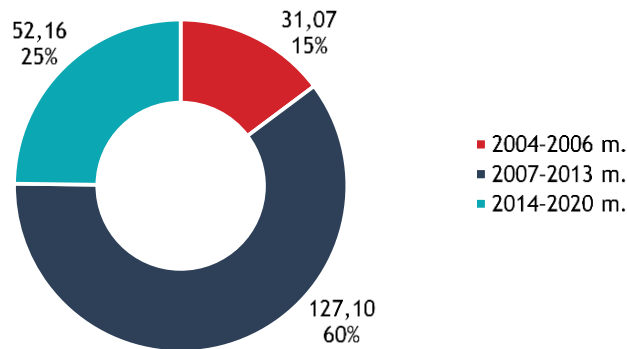
2014–2020 m. laikotarpiu vyko PMĮ tinklo pertvarka, dėl kurios 2018–2019 m. reorganizuota dalis PMĮ. Dėl pertvarkos, neigiamų šalies demografinių tendencijų ir priėmimo į PMĮ tvarkos pokyčių nuo 2016 m. reikšmingai sumažėjo PMĮ mokinių ir PMĮ parengtų specialistų skaičiai. Sumažėjus PMĮ mokinių skaičiui padidėjo bendras PMĮ patalpų plotas, tenkantis 1 mokiniui, ir, atitinkamai, PMĮ išlaikymo išlaidos. 2016–2017 m. taip pat pradėjo sparčiai didėti mokyti naudojamų kompiuterių, tenkančių 100 PMĮ mokinių, skaičius.

4.5.3 INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪRĄ MASTAS

PASISKIRSTYMAS PAGAL PROGRAMAVIMO LAIKOTARPIUS

Visos 2004–2020 m. laikotarpio investicijos į PM infrastruktūrą¹⁰⁵ sudarė **210,33 mln. Eur**. Daugiau kaip pusė jų (**127,1 mln. Eur**) investuota **2007–2013 m.** finansavimo laikotarpiu, ketvirtadalis (**52,16 mln. Eur**) – **2014–2020 m.** finansavimo laikotarpiu, o likusi dalis (**31,07 mln. Eur**) – **2004–2006 m.** finansavimo laikotarpiu (žr. 99 paveikslas). Visu 2004–2020 m. laikotarpiu buvo investuota į **75 unikalijų įstaigų PM** infrastruktūrą. Iki pusės jų (**34**) pasinaudojo **dvių finansavimo laikotarpių** investicijomis, trečdalis (25) – **trijų finansavimo laikotarpių** investicijomis, dar penktadalis (16) – tik **vieno finansavimo laikotarpio** ES fondų lėšomis. 2004–2006 m. laikotarpiu investicijas gavo **42**, 2007–2013 m. laikotarpiu – **65**, o 2014–2020 m. laikotarpiu – **57** unikalios įstaigos.

¹⁰⁵ Į šį skaičių įtrauktos tik ES fondų lėšomis finansuotų projektų išlaidos, tiesiogiai susijusios su infrastruktūros plėtra ir (ar) atnaujinimu, priskirtos išlaidų kategorijoms „3. Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai“ ir „4. Įranga, įrenginiai ir kt. turtas“ (kitų kategorijų, tokių kaip „Paslaugos“, „Projekto administravimas ir vykdymas“, „Informavimas apie projektą“, „Netiesioginės išlaidos“, projektų išlaidos į apskaitą neįtrauktos).

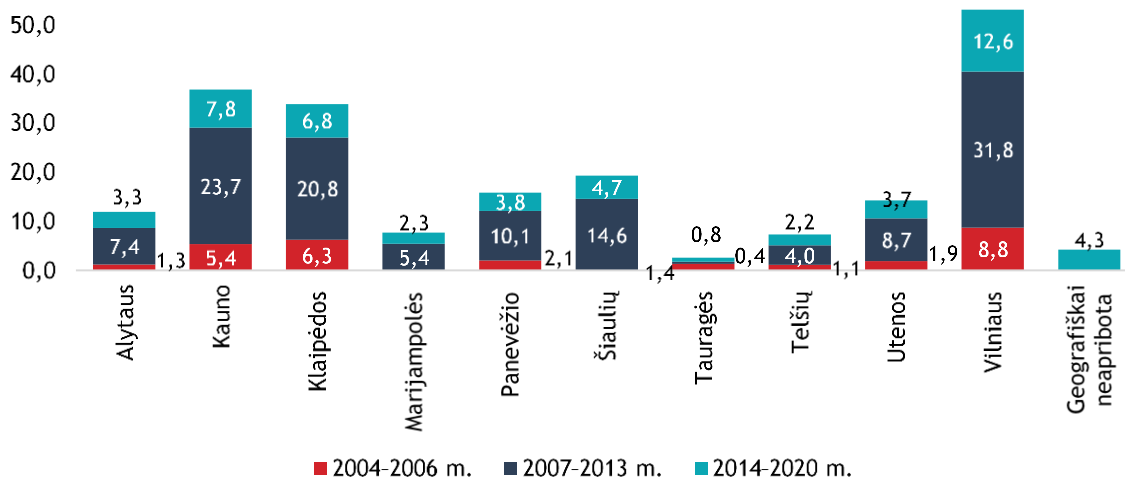

99 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL FINANSAVIMO LAIKOTARPIUS (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

GEOGRAFINIS PASISKIRSTYMAS

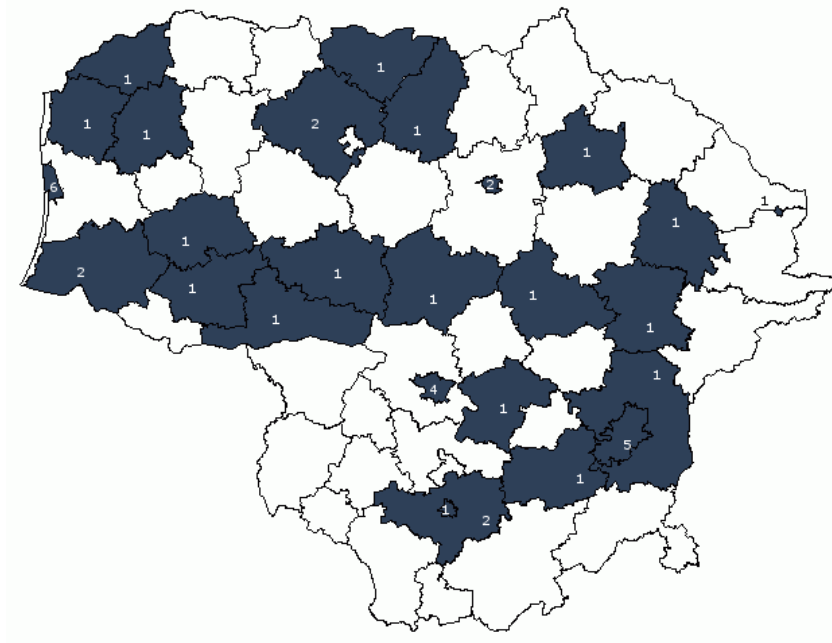
Visu 2004–2020 m. laikotarpiu santykinai **daugiausia investicijų** į PM infrastruktūrą teko **Vilniaus apskrįčiai** (53,14 mln. Eur). Kiek mažesnės investicijos į PM infrastruktūrą teko Kauno ir Klaipėdos apskritims (atitinkamai 36,87 mln. Eur ir 33,93 mln. Eur). Santykinai **mažiausiai** investuota į PM infrastruktūrą Tauragės apskrityje (2,63 mln. Eur). Likusiuose – Alytaus, Marijampolės, Telšių ir Utenos – apskrityse PM infrastruktūrai teko panašios apimties (daugiau nei 7 mln. Eur) investicijos. Dalis (4,27 mln. Eur) investicijų į PM infrastruktūrą buvo geografiškai neapribotos – skirtos PM sistemos šalies mastu tobulinimui (žr. 100 paveikslas).

100 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL APSKRITIS (MLN. EUR)

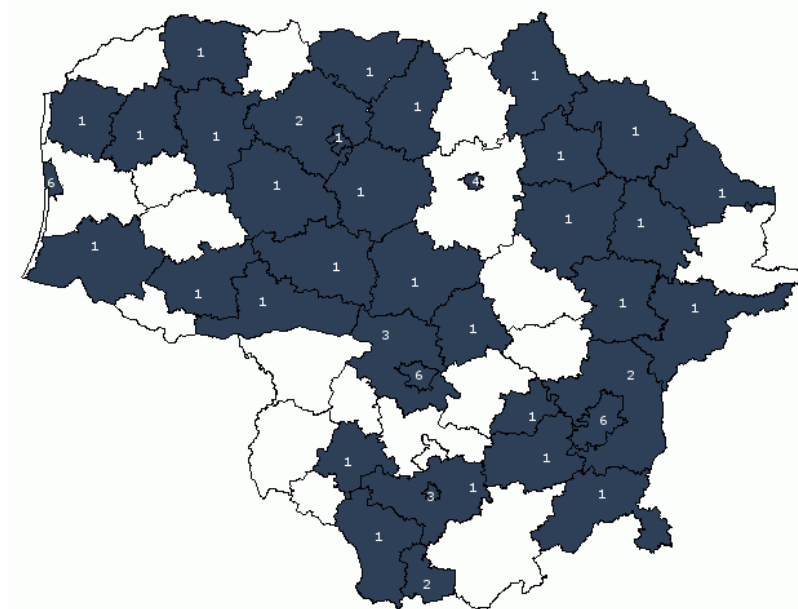
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

2004–2006 m. finansavimo laikotarpio investicijos į PM infrastruktūrą pasiekė **26 Lietuvos savivaldybes 9 šalies apskrityse** (vienoje savivaldybėje investuota į 1–6 PMĮ infrastruktūrą) (žr. 101 paveikslas). **2007–2013 m.** finansavimo laikotarpio investicijos į PM infrastruktūrą įgyvendintos **39 Lietuvos savivaldybėse visose šalies apskrityse** (vienoje savivaldybėje investuota į 1–6 PMĮ infrastruktūrą) (žr. 102 paveikslas). **2014–2020 m.** finansavimo laikotarpio investicijos į PM infrastruktūrą apėmė **39 Lietuvos savivaldybes visose šalies apskrityse** (vienoje savivaldybėje investuota į 1–7 PMĮ infrastruktūrą) (žr. 103 paveikslas).

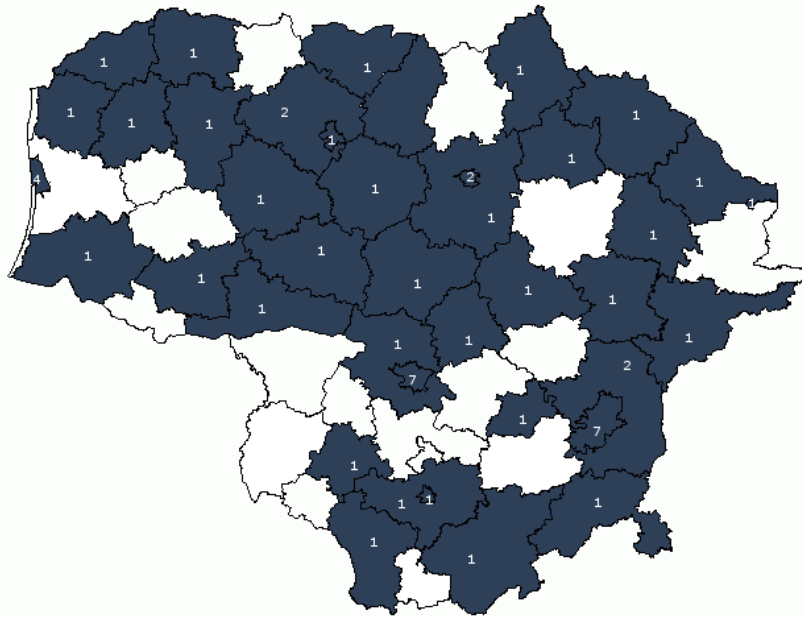
101 PAVEIKSLAS. 2004–2006 M. INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGAS GEOGRAFINĖ APRĖPTIS (SAVIVALDYBĖS IR UNIKALIŲ INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ SKAIČIAI)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

102 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGAS GEOGRAFINĖ APRĖPTIS (SAVIVALDYBĖS IR UNIKALIŲ INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ SKAIČIAI)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

103 PAVEIKSLAS. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGAS GEOGRAFINĖ APRĖPTIS (SAVIVALDYBĖS IR UNIKALIŲ INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ SKAIČIAI)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

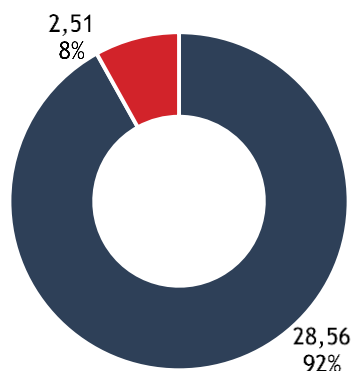
Iš 2004–2020 m. laikotarpiu ES fondų investicijas gavusių **75 PMĮ** analizuojamu laikotarpiu **4 proc. (3 PMĮ) buvo likviduotos, o 17 proc. (13 PMĮ) – reorganizuotos** (prijungus prie kitų PMĮ kaip padalinius ar sujungus kelias PMĮ ir jų pagrindu sukūrus naują PMĮ). Analizuojamu laikotarpiu buvo reorganizuota 17 proc. 2004–2006 m. laikotarpio investicijas gavusių įstaigų (15 proc. prijungta prie kitų įstaigų, 2 proc. – reorganizuota sujungus įstaigas ir įkūrus naują PMĮ), likviduota 7 proc. 2004–2006 m. laikotarpio investicijas gavusių bei po 2 proc. 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. laikotarpių investicijas gavusių įstaigų¹⁰⁶.

PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES

2004–2006 m. finansavimo laikotarpiu beveik visos (92 proc. arba **28,56 mln. Eur**) ES fondų investicijos į PM infrastruktūrą finansuotos pagal BPD priemonę „**Darbo rinkos, švietimo, profesinio mokymo, mokslo ir studijų institucijų bei socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra**“ (Nr. 1.5), nukreiptą į mokymosi aplinkos modernizavimą ir švietimo infrastruktūros gerinimą, siekiant gerinti švietimo kokybę. Šios priemonės lėšomis investuota į įvairaus pobūdžio PMĮ infrastruktūrą – **pastatus ir patalpas, fizinę ir IT įrangą**.

Santykinai maža dalis (8 proc. arba **2,51 mln. Eur**) 2004–2006 m. laikotarpio ES fondų investicijų į PM infrastruktūrą įgyvendinta pagal BPD priemonę „**Energijos tiekimo stabilumo, prieinamumo ir didesnio energetikos efektyvumo užtikrinimas**“ (Nr. 1.2), skirtą viešojo sektoriaus pastatų modernizavimui, siekiant didinti energijos vartojimo efektyvumą. Šios priemonės lėšomis investuota į PMĮ **pastatų apšiltinimą, energetinių įrenginių atnaujinimą ir pan.** (žr. 104 paveikslas).

¹⁰⁶ Dalis įstaigų gali būti gavusios daugiau nei vieno finansavimo laikotarpio ES fondų investicijas, todėl atskirais finansavimo laikotarpiais ES investicijas gavusių įstaigų, kurios vėliau buvo likviduotos ar reorganizuotos, dalis gali persidengti.

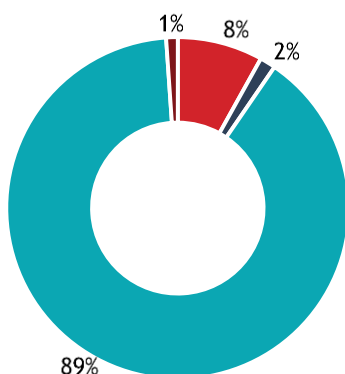
- 1.5. Darbo rinkos, švietimo, profesinio mokymo, mokslo ir studijų institucijų bei socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra
- 1.2. Energijos tiekimo stabilumo, prieinamumo ir didesnio energetikos efektyvumo užtikrinimas

104 PAVEIKSLAS. 2004–2006 M. INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu didžioji dalis (89 proc. arba **113,59 mln. Eur**) ES fondų investicijų įgyvendinta pagal SSVP 2 prioriteto priemonę „**Profesinio mokymo infrastruktūros plėtra**“ (Nr. VP3–2.2–ŠMM–13–V), nukreiptą į PMĮ ar kitų technologinį ugdymą įgyvendinančių švietimo įstaigų infrastruktūros tobulinimą, siekiant gerinti švietimo paslaugų kokybę ir prieinamumą. Šios priemonės lėšomis investuota į **SPMC infrastruktūros plėtrą bei kitos profesiniam ir technologiniam mokymui reikalingos infrastruktūros įsigijimą**.

Iki dešimtadalio (8 proc. arba **10,24 mln. Eur**) 2007–2013 m. laikotarpio ES fondų investicijų į PM infrastruktūrą įgyvendinta pagal SSVP 3 prioriteto priemones, skirtas viešojo sektoriaus pastatų modernizavimui, siekiant didinti energijos vartojimo efektyvumą – „**Viešosios paskirties pastatų renovavimas nacionaliniu lygiu**“ (Nr. VP3–3.4–ŪM–03–V) ir „**Viešosios paskirties pastatų renovavimo projektai, atitinkantys BPD 1.2 priemonės „Energijos tiekimo stabilumo, prieinamumo ir didesnio energetikos efektyvumo užtikrinimas“ naudos ir kokybės vertinimo kriterijus**“ (Nr. VP3–3.4–ŪM–05–V). Šių priemonių lėšomis investuota į **PMĮ pastatų išorinių atitvarų rekonstrukciją ir (ar) remontą, energetikos sistemų rekonstrukciją ir (ar) modernizavimą** (žr. 105 paveikslas).

- VP3-3.4-ŪM-03-V Viešosios paskirties pastatų renovavimas nacionaliniu lygiu
- VP3-3.4-ŪM-05-V Viešosios paskirties pastatų renovavimo projektai, atitinkantys BPD 1.2 priemonės naudos ir kokybės vertinimo kriterijus
- VP3-2.2-ŠMM-13-V Profesinio mokymo infrastruktūros plėtra
- VP3-2.2-ŠMM-01-V Technologijų, gamtos mokslų ir menų mokymo infrastruktūros bendrojo lavinimo mokyklose pritaikymas ir atnaujinimas

105 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)

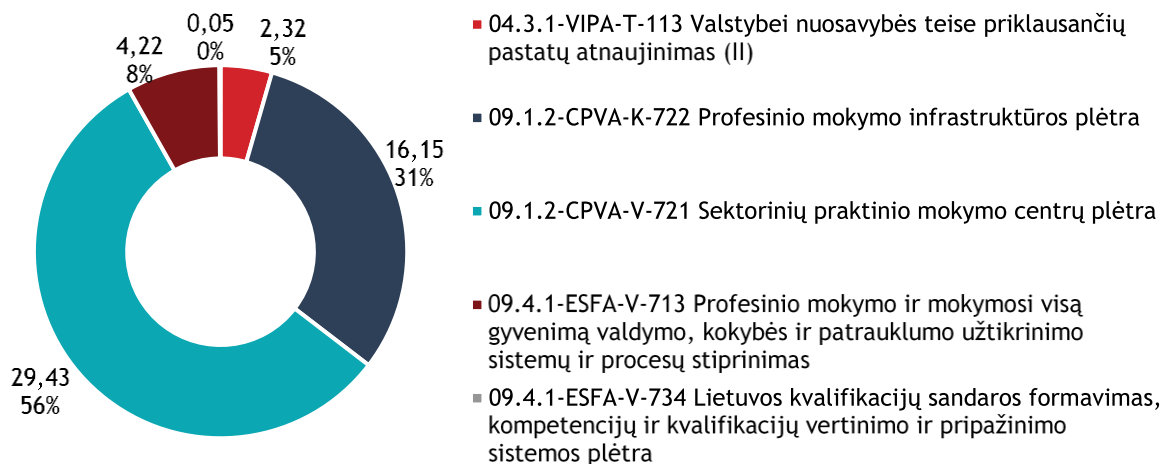
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

Likusi dalis (1 proc. arba **1,39 mln. Eur**) 2007–2013 m. finansavimo laikotarpio ES fondu lėšų buvo investuota pagal SSVP 2 prioriteto priemonę „**Technologijų, gamtos mokslų ir menų mokymo**“

infrastruktūros bendrojo lavinimo mokyklose pritaikymas ir atnaujinimas“ (Nr. VP3-2.2-ŠMM-01-V), nukreiptą į BUM ir PMĮ aprūpinimą technologijų, gamtos ir menų mokymo priemonėmis. Šios priemonės lėšomis investuota į kelių PMĮ, turinčių 9–12 klasių mokinių, **aprūpinimą technologijų, gamtos mokslų ir menų mokymui reikalinga įranga bei mokymosi aplinkos atnaujinimą ir modernizavimą**.

2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu daugiau nei pusė (56 proc. arba **29,43 mln. Eur**) ES fondų investicijų į PM infrastruktūrą finansuotos pagal ESIVP 9 prioriteto priemonę „**Sektorinių praktinio mokymo centrų plėtra**“ (Nr. 09.1.2-CPVA-V-721), nukreiptą į PMĮ **SPMC steigimą ar plėtrą investuojant į jų infrastruktūrą, bendrabučių atnaujinimą bei modernizavimą ir kitas susijusias SPMC švietimo erdves**.

Beveik trečdalis (31 proc. arba **16,15 mln. Eur**) 2014–2020 m. finansavimo laikotarpio ES fondų lėšų investuotos įgyvendinant ESIVP 9 prioriteto priemonę „**Profesinio mokymo infrastruktūros plėtra**“ (Nr. 09.1.2-CPVA-K-722), kurios lėšomis investuota į **PMĮ, kuriose nėra SPMC, infrastruktūros, reikalingos konkrečių PM programų vykdymui, plėtrą** (žr. 106 paveikslas).

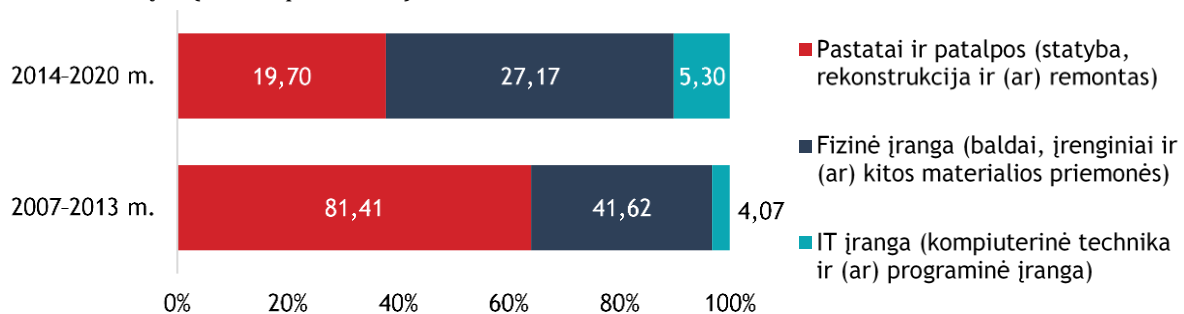
106 PAVEIKSLAS. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

Iki dešimtadalio (8 proc. arba **4,27 mln. Eur**) 2014–2020 m. laikotarpio ES fondų investicijų į PM infrastruktūrą įgyvendinta pagal ESIVP 9 prioriteto priemones „**Profesinio mokymo ir mokymosi visą gyvenimą valdymo, kokybės ir patrauklumo užtikrinimo sistemų ir procesų stiprinimas**“ (Nr. 09.4.1-ESFA-V-713) ir „**Lietuvos kvalifikacijų sandaros formavimas, kompetencijų ir kvalifikacijų vertinimo ir pripažinimo sistemos plėtra**“ (Nr. 09.4.1-ESFA-V-734). Pirmoji priemonė nukreipta į PM informacinių sistemų ir registrų plėtrą bei integraciją tarpusavyje ir su kitomis valstybės informacinėmis sistemomis, PM patrauklumo didinimą, siekiant didinti PM atitiktį darbo rinkos poreikiams ir paklausą. Jos lėšomis daugiausia finansuotos neinfrastruktūrinio pobūdžio veiklos, tačiau **dalį investicijų teko IT įrangai (kompiuterinei technikai ir programinei įrangai), reikalingai nacionalinės PM stebėsenos ir vertinimo sistemos plėtrai, PM populiarinimui**. Antroji priemonė skirta Lietuvos kvalifikacijų sistemos plėtrai, siekiant didinti PM paklausą. Jos lėšos taip pat daugiausia investuotos į neinfrastruktūrinio pobūdžio priemones, tačiau **dalį investicijų teko IT įrangai, skirtai interaktyvių mokymosi priemonių, kvalifikacijų ir modulinų PM programų valdymo darbo aplinkos elektroninėje erdvėje kūrimui ir diegimui**.

Likusi dalis (5 proc. arba **2,32 mln. Eur**) 2014–2020 m. laikotarpio ES fondų investicijų į PM infrastruktūrą įgyvendinta pagal ESIVP 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ priemonę „**Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (II)**“ (Nr. 04.3.1–VIPA–T–113), nukreiptą į valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimą, siekiant didinti energijos vartojimo efektyvumą. Priemonės lėšomis finansuota **PMĮ pastatų renovacija, gerinant jų inžinerinių sistemų fizines ir energetines savybes.**

Visu 2004–2020 m. laikotarpiu **didžioji dalis ES fondų investicijų į PM infrastruktūrą teko PMĮ pastatų ir patalpų statybai, rekonstrukcijai ir (ar) remontui.** 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu investicijos į šio tipo infrastruktūrą sudarė apie 64 proc., o 2014–2020 m. laikotarpiu – apie 38 proc. visų investicijų į PMĮ infrastruktūrą. Lyginant 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. finansavimo laikotarpius, vėlesniuose laikotarpiuose pastebimai didesnė investicijų į infrastruktūrą dalis teko **fizinės įrangos (baldų, įrenginių ir (ar) kitų materialiu priemonių) įsigijimui** (2007–2013 m. – 33 proc., o 2014–2020 m. – 52 proc. visų investicijų į infrastruktūrą). Investicijos į IT įrangą visu analizuojamuoju laikotarpiu apėmė gana mažą dalį – 2007–2013 m. laikotarpiu ši dalis siekė 3 proc., o 2014–2020 m. – 10 proc. visų investicijų į PMĮ infrastruktūrą¹⁰⁷ (žr. 107 paveikslas).

107 PAVEIKSLAS. 2007–2020 M. INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL INFRASTRUKTŪROS POBŪDĮ (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

4.5.4 INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪRĄ TINKAMUMAS

TINKAMUMAS NACIONALINĖS STRATEGINĖS DARBOTVARKĖS KONTEKSTE

2004–2006 m. finansavimo laikotarpio PM plėtros nacionalinėje strateginėje darbotvarkėje pagrindinis dėmesys skirtas **PM geografinio prieinamumo užtikrinimui, PM turinio atnaujinimui ir formų aktualizavimui** (ypač tęstinio, praktinio PM plėtrai, PMĮ kompiuterizavimo didinimui), siekiant didinti PM atitiktį darbo rinkos poreikiams. Tik maža dalis šio laikotarpio investicijų teko PMĮ pastatų renovacijai, siekiant didinti jų energetinį efektyvumą, o didžioji dalis (92 proc.) buvo skirta įvairios PMĮ infrastruktūros – pastatų ir patalpų, fizinės ir IT įrangos – atnaujinimui ir (ar) plėtrai, siekiant didinti PM kokybę. Be to,

¹⁰⁷ Pažymėtina, kad 2014–2020 m. investicijų į IT infrastruktūrą faktinės apimtys gali būti didesnės, tačiau SFMIS 2014 posistemyje kaupiamų duomenų apie ES fondų projektus struktūra kai kuriais atvejais neleidžia identifikuoti IT įrangai tekusios lėšų dalies fizinės infrastruktūros sudėtyje.

investicijos apėmė 40 proc. šalies PMI, veikusių skirtingose apskrityse. Atsižvelgiant į analizuojamą investicijų į PMI infrastruktūrą kompleksiskumą, 2004–2006 m. **investicijų tinkamumas** nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste vertintinas kaip **aukštas**.

2007–2013 m. laikotarpiu aktualios PM plėtros strateginės kryptys apėmė **PM turinio ir formų aktualizavimą** (ypač tęstinio, praktinio PM plėtrą), **PM materialinės bazės atnaujinimą** (ypač praktinio mokymo infrastruktūros plėtrą, steigiant SPMC, PMI aprūpinimo IT infrastruktūra gerinimą), **PM prieinamumo įvairioms tikslinėms grupėms didinimą** (PM programų lankstumo didinimą), **profesinio orientavimo infrastruktūros PMI gerinimą**. Tik iki dešimtadalio (8 proc.) šio laikotarpio investicijų buvo nukreipta į PMI pastatų renovaciją, siekiant didinti jų energetinį efektyvumą, o daugiau nei keturi penktadaliai (89 proc.) jų buvo skirta įvairios PMI **praktinio mokymo infrastruktūros kūrimui ir (ar) plėtrai**, ypatingą dėmesį skiriant SPMC daugelyje PMI steigimui. Bent trečdalis 2007–2013 m. laikotarpio investicijų teko PMI aprūpinimui **praktiniam mokymui reikalinga fizine įranga**. Nedidelė dalis šio laikotarpio ES fondų investicijų taip pat teko PMI aprūpinimui profesinio orientavimo paslaugų teikimui reikalinga IT įranga. Atsižvelgiant į reikšmingą dėmesį praktinio mokymo infrastruktūrai, 2007–2013 m. **investicijų tinkamumas** nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste vertintinas kaip **aukštas**.

2014–2020 m. laikotarpio nacionaliniame strateginiame diskurse akcentuotas **PM formų aktualizavimas** (ypač lanksčių mokymosi būdų diegimas, tęstinio, praktinio PM plėtra), **PM paklausos didinimas**. Tik 5 proc. šio laikotarpio investicijų teko PMI pastatų renovacijai, siekiant jų energetinio efektyvumo didinimo. Vis dėlto, kaip ir ankstesniu programavimo laikotarpiu, virš keturių penktadalių (87 proc.) investicijų buvo skirta **praktinio mokymo infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui**. Daugiau nei pusė 2014–2020 m. laikotarpio investicijų teko naujų SPMC steigimui PMI ar anksčiau įsteigtų SPMC infrastruktūros (ne tik PM, bet ir mokinių bendrabučių) plėtrai, apie trečdalis – SPMC neturinčių PMI praktinio mokymo infrastruktūros, skirtos konkrečių PM programų vykdymui, plėtrai ir (ar) atnaujinimui. Daugiau nei pusė PMI infrastruktūrai tekusių lėšų buvo skirta PMI aprūpinimui **praktiniam mokymui reikalinga fizine įranga**. Be to, iki dešimtadalio šio laikotarpio lėšų buvo investuota į IT įrangą, reikalingą nacionalinės PM stebėsenos ir vertinimo sistemos plėtrai, PM populiarinimui, interaktyvių mokymosi priemonių, kvalifikacijų ir modulių PM programų valdymo darbo aplinkos elektroninėje erdvėje kūrimui ir diegimui. Dešimtadalis visų 2014–2020 m. investicijų į PMI infrastruktūrą teko IT įrangos įsigijimui ir (ar) diegimui. Atsižvelgiant į nuoseklų dėmesį PMI praktinio mokymo infrastruktūrai, 2014–2020 m. **investicijų tinkamumas** nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste vertintinas kaip **aukštas**.

TINKAMUMAS PROFESINIO MOKYMO SITUACIJOS POKYČIŲ KONTEKSTE

2004–2006 m. finansavimo laikotarpio investicijų į PM infrastruktūrą geografinis pasiskirstymas didžiąja dalimi atitiko PMI išsidėstymą šalyje – santykinai daugiausia visų investicijų teko Vilniaus (apie trečdalis), Klaipėdos ir Kauno apskritims (po penktadalį), kuriose tuo metu veikė daugiausia PMI. Kitoms apskritims skirtos investicijos ne visai tiksliai atspindėjo jose veikiančių PMI skaičių. Pavyzdžiui, Panevėžio, Šiaulių ir Alytaus apskrityse veikė labai panašus skaičius PMI, tačiau Panevėžio PMI teko beveik du kartus daugiau investicijų nei Šiaulių ir Alytaus PMI. Taip pat, mažiau PMI turinčiai Telšių apskrities PMI skirtos panašios apimties investicijos, kaip Panevėžio PMI. 2001–2004 m. PMI mokinių skaičius beveik tolygiai didėjo, tačiau 2003–2004 m. užfiksuotas gana reikšmingas, daugiau nei dešimtadalį siekęs, PMI parengtų specialistų skaičiaus sumažėjimas. Tai bent iš dalies atspindėjo paūmėjusias PM paklausos mažėjimo ir (ar) iškritimo iš formaliojo PM sistemos problemas, kurias, be kita ko, imtasi spręsti investicijomis į PM materialinės bazės atnaujinimą. Apibendrinant, **2004–2006 m. investicijų tinkamumas PM situacijos pokyčių kontekste vertintinas kaip vidutinis**.

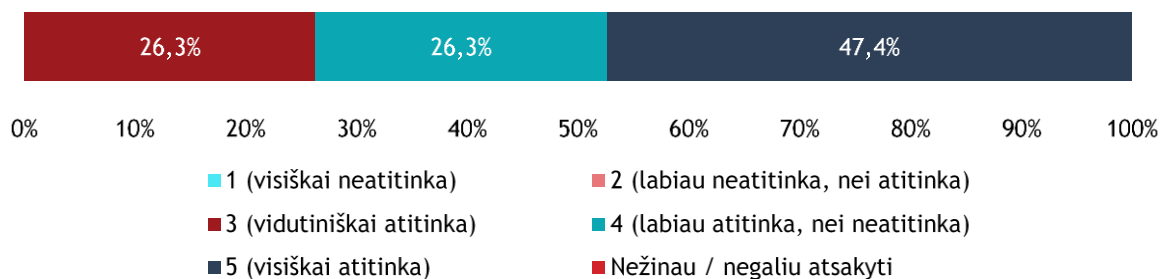
2007–2013 m. laikotarpio investicijų į PM infrastruktūrą pasiskirstymas šalies apskrityse gana tiksliai atliepė juose veikusių PMI skaičius. Lyginant su 2004–2006 m. programavimo laikotarpiu, šio laikotarpio investicijos į PM infrastruktūrą buvo beveik pusšimtį kartų didesnės, tačiau PMI mokinių skaičius 2004–

2007 m. laikotarpiu beveik tolygiai mažėjo, 2005–2006 m. atitinkamai užfiksuotas nedidelis PMĮ parengtų specialistų skaičiaus sumažėjimas. Mažėjant PMĮ mokinių skaičiui atsirado rizika efektyviai nepanaudoti investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos infrastruktūros, todėl **2007–2013 m. investicijų tinkamumas PM situacijos pokyčių kontekste vertintinas kaip vidutinis.**

2014–2020 m. finansavimo laikotarpio investicijų į PM infrastruktūrą geografinis pasiskirstymas taip pat pakankamai gerai atspindėjo PMĮ skaičius šalies apskrityse. 2010–2013 m. gana ženkliai – apie dešimtadaliu – sumažėjo PMĮ mokinių skaičius, 2011–2013 m. atitinkamai mažėjo ir PMĮ parengtų specialistų skaičius. Lyginant su 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu, šio laikotarpio investicijos į PM infrastruktūrą sumažėjo maždaug du su puse karto, tačiau PMĮ mokinių skaičiaus mažėjimas stebėtas visu 2014–2020 m. laikotarpiu. Anksčiau atlikto ES fondų investicijų vertinimo metu nustatyta, kad dėl ketvirtadaliu sumažėjusio PMĮ mokinių skaičiaus 2014–2019 m. laikotarpiu bendri PM infrastruktūros, į kurią investuota 2014–2020 m., pajėgumai netgi viršijo bendrą PMĮ mokinių skaičių, todėl atsirado perteklinio ir finansiškai netvaraus investavimo rizika¹⁰⁸. Apibendrinant, **2014–2020 m. investicijų tinkamumas PM situacijos pokyčių kontekste vertintinas kaip vidutinis.**

TINKAMUMAS ĮSTAIGŲ POREIKIŲ KONTEKSTE

Kadangi daugiau nei pusė investicijų į PM infrastruktūrą teko SPMC infrastruktūros kūrimui ir (ar) plėtrai, vertinimo metu daugiausia dėmesio skirta SPMC infrastruktūros tinkamumo vertinimui. Siekiant nustatyti investicijų į PMĮ SPMC infrastruktūrą atitiktį šalies ūkyje naudojamų technologijų lygiui, buvo apklausti ES fondų lėšas SPMC infrastruktūros kūrimui ir (ar) plėtrai analizuojamu laikotarpiu gavusių PMĮ atstovai. Apie trijų ketvirtadalių (**73,7 proc.**) nuomone, ES fondų lėšomis įsteigtą SPMC infrastruktūrą **atitinka** (visiškai atitinka ar labiau atitinka, nei neatitinka) **šalies ūkyje naudojamų technologijų lygį**, apie ketvirtadalis (**26,3 proc.**) respondentų SPMC infrastruktūros atitiktį šalyje vyraujančiam technologijų lygiui įvertino kaip **vidutinę** (žr. 108 paveikslas).

108 PAVEIKSLAS. SEKTORINIO PRAKTINIO MOKYMO CENTRO INFRASTRUKTŪROS ATITIKTIS ĮSTAIGŲ POREIKIAMS (N=19¹⁰⁹)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

¹⁰⁸ PPMI, 2019, 127.

¹⁰⁹ Čia ir toliau: imtis (N=19) rodo įvertintų SPMC skaičių. Iš vertinimus pateikusių 14 PMĮ, 5 turi po 2 SPMC, todėl kiekvieno SPMC naudojimo intensyvumą vertino atskirai.

4.5.5 INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪRĄ PAKANKAMUMAS

PAKANKAMUMAS GEOGRAFINĖS IR TIKSLINIŲ GRUPIŲ APRĖPTIES POŽIŪRIU

2004–2006 m. finansavimo laikotarpio investicijos į PM infrastruktūrą pasiekė **arti pusės (26) Lietuvos savivaldybių beveik visose (9) šalies apskrityse**. Vienoje savivaldybėje investuota į 1–6 PMĮ infrastruktūrą, o bendras unikalių investicijų gavėjų skaičius (42) sudarė **daugiau nei pusę (58 proc.) tuo metu**¹¹⁰ **šalyje veikusių PMĮ**. Analizuojamu laikotarpiu santykinai tolygiausiai investicijos į PMĮ infrastruktūrą pasiskirstė Klaipėdos ir Tauragės apskrityse – ES fondų lėšas gavo visos šiose apskrityse tuo metu veikusios PMĮ. ES fondų investicijomis taip pat pasinaudojo du trečdaliai Šiaulių apskrities PMĮ, apie pusė Vilniaus, Kauno, Panevėžio, Utenos ir Alytaus apskrityse veikusių PMĮ bei ketvirtadalis Telšių apskrities PMĮ. Vis dėlto, atkreiptinas dėmesys, kad dalies 2004–2006 m. analizuotų projektų lėšos buvo skirtos tik investicinių projektų rengimui, tačiau ne faktiniams infrastruktūros objektų atnaujinimo darbams. Vertinant **tik investicijas faktiniam infrastruktūros atnaujinimui ir (ar) plėtrai**, pastarosios teko **30 PMĮ**, kurios sudarė **apie 40 proc. visų tuo metu šalyje veikusių PMĮ**. Santykinai tolygiausiai analizuojamos investicijos pasiskirstė Klaipėdos, Šiaulių, Tauragės, Kauno ir Vilniaus apskrityse, kur ES fondų lėšas infrastruktūrai gavo apie pusę PMĮ. Utenos ir Panevėžio apskrityse šiomis investicijomis pasinaudojo apie trečdalis, Telšių apskrityje – ketvirtadalis, o Alytaus apskrityje – apie penktadalis PMĮ. Pusėje šalies apskričių ES fondų investicijas į infrastruktūrą gavo tik santykinai nedidelė dalis veikusių PMĮ. Atsižvelgiant į vidutinę 2004–2006 m. investicijų geografinę ir tikslinių grupių aprėptį bei netolygų geografinį pasiskirstymą, šio laikotarpio **investicijų pakankamumas geografinės ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu vertintinas kaip vidutinis**.

2007–2013 m. finansavimo laikotarpio investicijas į PM infrastruktūrą gavo **beveik du trečdaliai (39) Lietuvos savivaldybių visose šalies apskrityse**. Vienoje savivaldybėje investuota į 1–6 PMĮ infrastruktūrą, o bendras unikalių investicijų gavėjų skaičius (65) sudarė **daugiau nei keturis penktadalius (81 proc.) tuo metu**¹¹¹ **šalyje veikusių PMĮ**. Santykinai tolygiausiai investicijos pasiskirstė Šiaulių ir Marijampolės apskrityse, kur investicijomis pasinaudojo visos tuo metu veikusios PMĮ (atkreiptinas dėmesys, kad Marijampolės apskrityje veikė tik 1 PMĮ), taip pat – Utenos apskrityje, kur investicijas gavo virš keturių penktadalių visų PMĮ. Vis dėlto, daugelis kitų apskričių taip pat pasižymėjo pakankamai reikšminga investicijų subjektų aprėptimi – Vilniaus, Telšių, Kauno ir Klaipėdos apskrityse investuota į tris ketvirtadalius PMĮ, Panevėžio ir Tauragės apskrityje – į ne mažiau kaip du trečdalius, Alytaus apskrityje – į daugiau nei pusę tuo metu veikusių PMĮ. Analizuojamomis investicijomis pasinaudojo daugiau nei keturi penktadaliai visų šalyje veikusių PMĮ ir ne mažiau kaip pusė atskirose šalies apskrityse veikusių PMĮ. Atsižvelgiant į didelę 2007–2013 m. investicijų geografinę ir tikslinių grupių aprėptį bei tolygų geografinį pasiskirstymą, šio laikotarpio **investicijų pakankamumas geografinės ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu vertintinas kaip aukštas**.

2014–2020 m. finansavimo laikotarpio investicijos į PM infrastruktūrą pasiekė **beveik du trečdalius (39) Lietuvos savivaldybių visose šalies apskrityse**. Vienoje savivaldybėje investuota į 1–7 PMĮ infrastruktūrą, o bendras unikalių investicijų gavėjų skaičius (57) sudarė tris ketvirtadalius **(75 proc.) tuo metu**¹¹² **šalyje veikusių PMĮ**. Santykinai tolygiausiai analizuojamos investicijos pasiskirstė Šiaulių, Telšių,

¹¹⁰ Laikotarpio pradžioje.

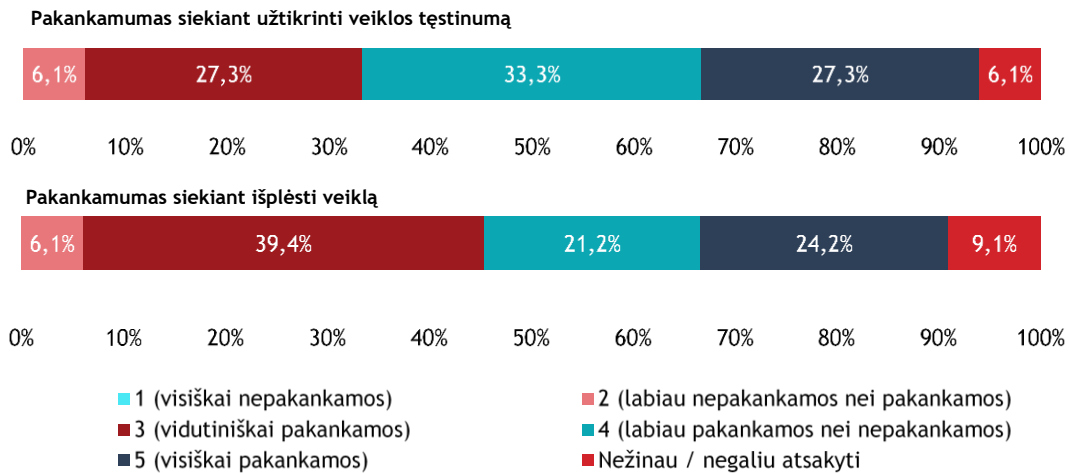
¹¹¹ Laikotarpio pradžioje.

¹¹² Laikotarpio pradžioje.

Tauragės ir Marijampolės apskrityse, kur investicijas gavo visos tuo metu veikusios PMĮ, tačiau atkreiptinas dėmesys, kad pastarosiose trijose apskrityse veikė tik 1–3 PMĮ. Panevėžio, Kauno ir Utenos apskrityse analizuojamomis investicijomis pasinaudojo ne mažiau kaip keturi penktadaliai, Klaipėdos apskrityje – arti dviejų trečdalių, o Vilniaus ir Alytaus apskrityje – daugiau nei pusė veikusių PMĮ. Apskritai, santykinai daugiausia PMĮ turinčiose apskrityse – Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos – investicijas infrastruktūros atnaujinimui ir (ar) plėtrai gavo daugiau kaip pusė PMĮ. Analizuojamomis investicijomis pasinaudojo trys ketvirtadaliai visų šalyje veikusių PMĮ ir ne mažiau kaip pusė atskirose šalies apskrityse veikusių PMĮ. Atsižvelgiant į didelę 2014–2020 m. investicijų geografinę ir tikslinių grupių aprėptį bei tolygų geografinį pasiskirstymą, šio laikotarpio **investicijų pakankamumas geografinės ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu vertintinas kaip aukštas.**

PAKANKAMUMAS ĮSTAIGŲ POREIKIŲ KONTEKSTE

ES fondų investicijas gavusių PMĮ atstovų buvo pasiteirauta, ar jų atstovaujamai įstaigai tekusios bendros ES fondų investicijos į PM infrastruktūrą buvo **pakankamos siekiant užtikrinti įstaigos vykdomos veiklos tęstinumą** (sklandų esamų paslaugų teikimą esamoms tikslinėms grupėms) ir **siekiant išplėsti įstaigos vykdomą veiklą** (pradėti teikti naujas paslaugas ir (ar) išplėsti esamų paslaugų tikslines grupes).

109 PAVEIKSLAS. NAUJOS AR ATNAUJINTOS PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪROS PAKANKAMUMAS (N=33)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

Absoliučios daugumos (**60,6 proc.**) apklaustųjų nuomone, investicijos į jų atstovaujамų PMĮ infrastruktūrą buvo **pakankamos** (visiškai pakankamos ar labiau pakankamos nei nepakankamos) **siekiant užtikrinti veiklos tęstinumą**, tačiau analizuojamų investicijų **pakankamumą siekiant išplėsti veiklą** palankiai (4 ir 5 balais iš 5) įvertino mažiau kaip pusė (**45,5 proc.**) respondentų. Analizuojamų investicijų **pakankamumą veiklos tęstinumui užtikrinti** kaip **vidutinį** įvertino virš ketvirtadaliai (**27,3 proc.**), o **pakankamumą veiklos plėtrai užtikrinti** – daugiau nei trečdalis (**39,4 proc.**) apklaustų PMĮ atstovų. Pavienių respondentų (6,1 proc.) nuomone, investicijų abiem atžvilgiais nepakako. Panaši dalis apklaustųjų pakankamumo įvertinti negalėjo, kadangi šiuo metu vis dar vyksta infrastruktūros atnaujinimo ir (ar) plėtos darbai (žr. 109 paveikslas).

Daugiau nei trys ketvirtadaliai apklaustų PMĮ atstovų nurodė, kad **artimiausioje ateityje jų atstovaujamosiose įstaigose reikalingos investicijos į tuos pačius infrastruktūros objektus, į kuriuos buvo investuota anksčiau**. Iš pastarųjų beveik visi įvardijo pakartotinių investicijų į fizinę įrangą (baldus, įrenginius, kitas materialias priemones), virš keturių penktadalių respondentų – investicijų į IT įrangą

(kompiuterinę techniką, programinę įrangą), apie trys ketvirtadaliai apklaustųjų – investicijų į pastatus ir patalpas poreikį.

Beveik visų apklaustųjų PMĮ atstovų teigimu, jų atstovaujamos PMĮ **artimiausiu metu bus reikalingos papildomos investicijos į infrastruktūrą**. Du trečdaliai šių respondentų įvardijo poreikį investuoti į **pastatus ir patalpas**. Santykinai dažniau paminėta **mokymuisi skirtų patalpų renovacija ir remontas, jas išplečiant ir pritaikant konkrečių PM programų vykdymui, kuriant įvairių sričių kompetencijos centrus, kitos paskirties** (apgyvendinimo, maitinimo, sporto ir laisvalaikio) **pastatų ir aplinkos modernizavimas**, rečiau – **pastatų išorės renovacija ir įvairių jų sistemų** (šildymo, nuotekų, elektros instaliacijos, priešgaisrinės ir kt.) **atnaujinimas**. Iki pusės respondentų įvardijo poreikį atnaujinti PMĮ **fizinę įrangą (baldus, įrenginius ir kitas mokymosi priemones)**, siekiant užtikrinti esamų PM programų vykdymui naudojamos infrastruktūros atitiktį kintantiems darbo rinkos poreikiams ir technologijų lygiui arba siekiant pradėti vykdyti naujas PM programas. Tik apie dešimtadalis apklaustųjų PMĮ atstovų nurodė poreikį atnaujinti jų atstovaujamos PMĮ **IT įrangą** ir atkreipė dėmesį į santykinai greitą IT įrangos nusidėvėjimą, dėl kurio reikalinga reguliariai atnaujinti šio tipo infrastruktūrą. Apie trečdalis apklaustųjų PMĮ atstovų, nurodžiusių papildomų investicijų į jų atstovaujamos įstaigos infrastruktūrą poreikį, kalbėjo apie **kompleksinių investicijų į įvairių sričių** (pavyzdžiui, inžinerijos, mechanikos, architektūros, žemės ūkio, verslo ir paslaugų) **PM programų vykdymui reikalingų praktinio mokymo bazių, SPMC, technologijų demonstravimo centrų, kitos PMĮ infrastruktūros** (pastatų ir patalpų, fizinės ir IT įrangos) **kūrimą ir (ar) plėtrą**.

4.5.6 PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO EFEKTYVUMAS

Siekiant nustatyti ES fondų investicijomis 2004–2020 m. sukurtos ir (ar) atnaujintos PMĮ infrastruktūros naudojimo efektyvumą, buvo apklausti ES fondų lėšas infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui analizuojamu laikotarpiu gavusių PMĮ atstovai, kurių buvo prašoma apibrėžti bei įvertinti analizuojamos **infrastruktūros naudojimo intensyvumą ir mastą**, įvertinti **infrastruktūros naudojimo lygio atitiktį** jų atstovaujamos **įstaigų lūkesčiams** ir įvardyti **veiksnius, ribojančius infrastruktūros panaudojimą visa apimtimi**.

Kadangi PMĮ infrastruktūros plėtroje analizuojamu laikotarpiu didelis dėmesys buvo skirtas sektorinių praktinio mokymo centrų (SPMC) steigimui, apklausoje buvo prašoma atskirai įvertinti ES fondų investicijomis sukurtą ir (ar) pagerintą SPMC infrastruktūrą¹¹³ ir kitą (ne SPMC) profesinio mokymo (PM) infrastruktūrą¹¹⁴. Atkreiptinas dėmesys, kad respondentų buvo prašoma įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID-19 pandemijos ir karantino.

¹¹³ SPMC infrastruktūrą įvertino 14 PMĮ, kuriose veikia 19 SPMC, atstovai. 9 apklausoje dalyvavusios PMĮ turi po vieną SPMC, 5 PMĮ – po du SPMC.

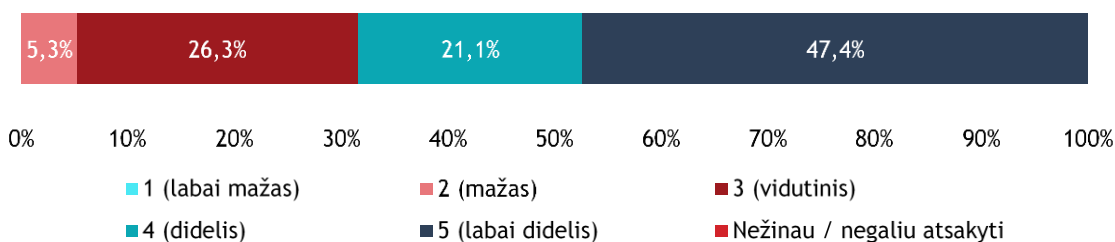
¹¹⁴ Kitą PM infrastruktūrą įvertino 26 PMĮ atstovai – 19 SPMC neturinčių PMĮ ir 7 SPMC turinčios PMĮ, kuriose taip pat buvo investuota į kitą PM infrastruktūrą.

SEKTORINIAI PRAKTINIO MOKYMO CENTRAI

INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSYVUMAS

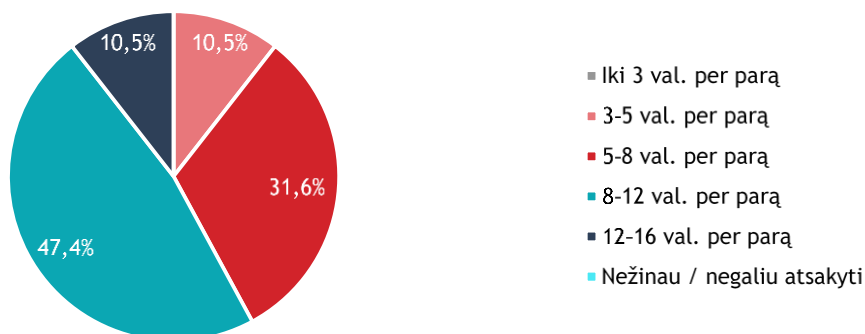
Daugiau nei dviejų trečdalių (**68,5 proc.**) ES fondų lėšomis įsteigtų SPMC **infrastruktūros naudojimo intensyvumą** (naudojimo dažnumo ir trukmės atžvilgiu) respondentai įvertino kaip **didelį ir labai didelį**, dar virš ketvirtadaliu (**26,3 proc.**) SPMC – kaip **vidutinį**. Pavyzdžiui, vienas PMĮ atstovas labai didelį jo atstovaujamos įstaigos SPMC infrastruktūros naudojimo intensyvumą sieja su santykinai nedidelėmis SPMC patalpomis. Tik vieno SPMC infrastruktūros naudojimo intensyvumas įvertintas kaip mažas (žr. 110 paveikslas).

Valstybės kontrolės teigimu, SPMC naudojimo efektyvumui užtikrinti reikalingas maksimalus SPMC infrastruktūros apkrovimas, kuris idealiu atveju turėtų sudaryti 16 val. per parą. 2016 m. atlikto valstybinio audito duomenimis, 2012–2014 m. laikotarpiu iš 26 analizuotų SPMC nė viename SPMC nebuvo pasiektas maksimalus (16 val. per parą) infrastruktūros apkrovimas, 15 SPMC infrastruktūra buvo naudojama tik iki 5 val. per parą¹¹⁵. Lyginant su Valstybės kontrolės atlikto audito išvadamis, šio vertinimo metu atliktos apklausos rezultatai rodo **reikšmingai padidėjusį SPMC infrastruktūros naudojimo intensyvumą**. Nors maksimalus SPMC infrastruktūros apkrovimas užfiksuotas tik dešimtadalyje (10,5 proc. arba 2 SPMC) analizuotų SPMC, apie pusėje (**47,4 proc. arba 9 SPMC**) vertintų SPMC infrastruktūra naudojama **8–12 val. per parą**, dar virš trečdaliu (**31,6 proc. arba 6 SPMC**) – **5–8 val. per parą**. Iki 5 val. per parą SPMC infrastruktūra naudojama tik 2 analizuotuose SPMC (žr. 111 paveikslas).

110 PAVEIKSLAS. SEKTORINIŲ PRAKTINIO MOKYMO CENTRŲ INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSYVUMAS (N=19¹¹⁶)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

111 PAVEIKSLAS. SEKTORINIŲ PRAKTINIO MOKYMO CENTRŲ INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSYVUMAS (N=19)

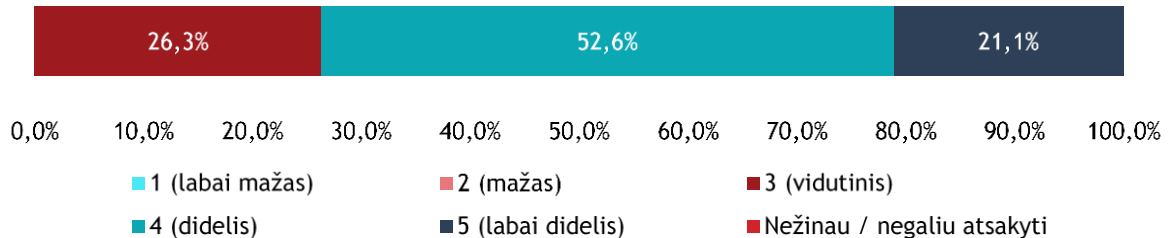
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

¹¹⁵ Valstybės kontrolė, *Kaip panaudojamos profesinio mokymo galimybės*. Valstybinio audito ataskaita, Nr. VA-P-50-1-1, 2016.

¹¹⁶ Čia ir toliau: imtis (N=19) rodo įvertintų SPMC skaičių. Iš vertinimus pateikusių 14 PMĮ, 5 turi po 2 SPMC, todėl kiekvieno SPMC naudojimo intensyvumą vertino atskirai.

INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO MASTAS

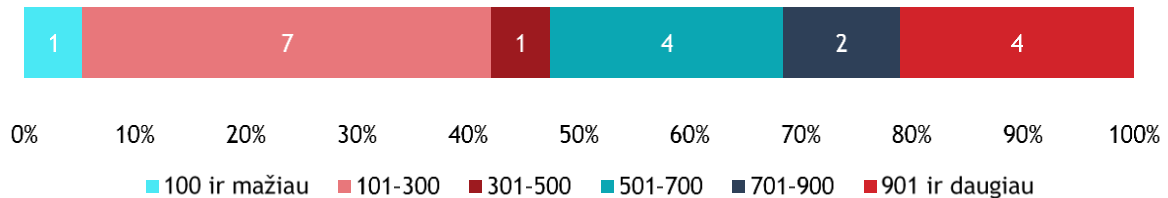
Apie trijų ketvirtadalių (**73,7 proc.**) ES fondų lėšomis įsteigtų SPMC **infrastruktūros naudojimo mastas** (naudotojų skaičiaus atžvilgiu) įvertintas kaip **didelis ir labai didelis**, virš ketvirtadalio (**26,3 proc.**) – kaip **vidutinis** (žr. 112 paveikslas). Vieno respondento teigimu, labai didelį SPMC infrastruktūros naudojimo mastą sąlygoja jau pačios PMĮ mokinių naudojimas analizuojama infrastruktūra, tačiau be jų SPMC infrastruktūra praktiniam mokymui taip pat naudojasi kitų PMĮ mokiniai ir pedagogai, įmonių darbuotojai.

112 PAVEIKSLAS. SEKTORINIŲ PRAKTINIO MOKYMO CENTRŲ INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO MASTAS (N=19)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

ES fondų investicijomis įsteigtų **SPMC infrastruktūra besinaudojančių PMĮ mokinių skaičius per mokslo metus** apklaustose įstaigose varijuoja **nuo mažiau nei 100 iki daugiau nei 900** (žr. 113 paveikslas). Apklaustų PMĮ atstovų teigimu, **visų, išskyrus vieno, SPMC infrastruktūra naudojasi** ne tik PMĮ, kuriose įsteigti konkretūs analizuojami SPMC, mokiniai ir darbuotojai, bet ir **išorės subjektai**. Tai – pozityvus pokytis, kadangi, pavyzdžiui, 2016 m. Valstybės kontrolės atlikto valstybinio audito rezultatai atskleidė, jog 2012–2014 m. laikotarpiu 15 iš 26 analizuotų SPMC infrastruktūra nesinaudojo mokiniai iš kitų PMĮ ar aukštųjų mokyklų, 18 SPMC infrastruktūra nesinaudojo verslo įmonės savo darbuotojų kompetencijoms tobulinti¹¹⁷.

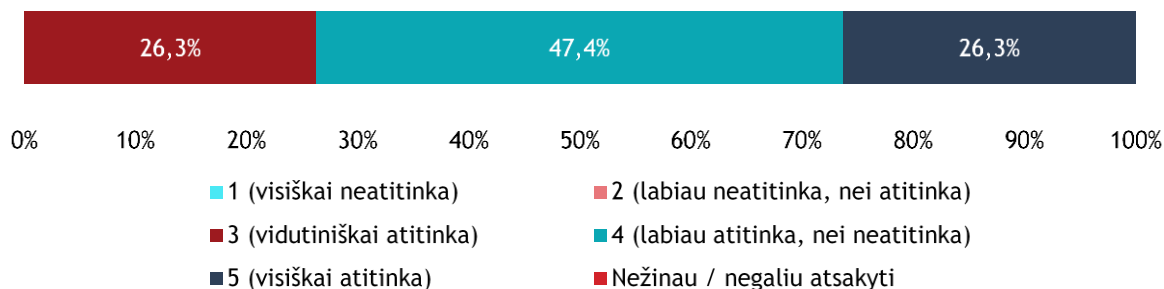
113 PAVEIKSLAS. SEKTORINIŲ PRAKTINIO MOKYMO CENTRŲ INFRASTRUKTŪRA BESINAUDOJANČIŲ PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ MOKINIŲ SKAIČIUS PER MOKSLO METUS (ĮSTAIGŲ SKAIČIUS) (N=19)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO LŪKESČIAI

Apie trijų ketvirtadalių (**73,7 proc.**) vertintų SPMC **infrastruktūros naudojimo lygio** (intensyvumo ir masto) **atitiktis PMĮ lūkesčiams įvertinta palankiai** (4 ir 5 balais iš 5), virš ketvirtadalio (**26,3 proc.**) – **vidutiniškai** (žr. 114 paveikslas).

¹¹⁷ Valstybės kontrolė, 2016.

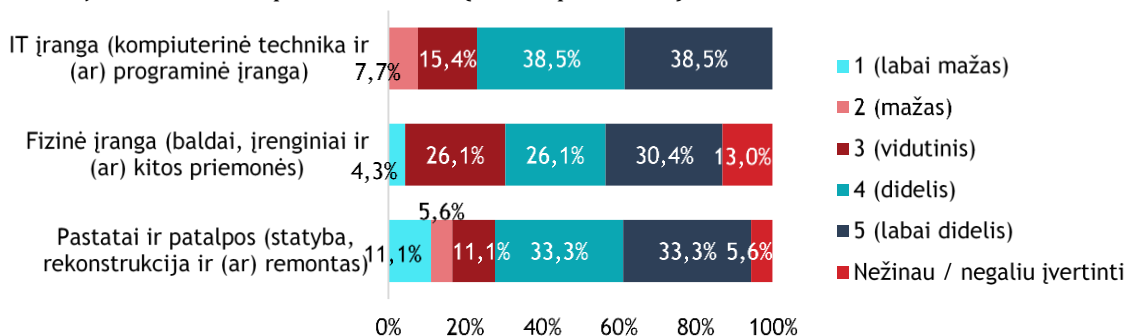
114 PAVEIKSLAS. SEKTORINIŲ PRAKTINIO MOKYMO CENTRŲ INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO LYGIO ATITIKTIS PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOS LŪKESČIAMS (N=19)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

KITA PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪRA

INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSYVUMAS

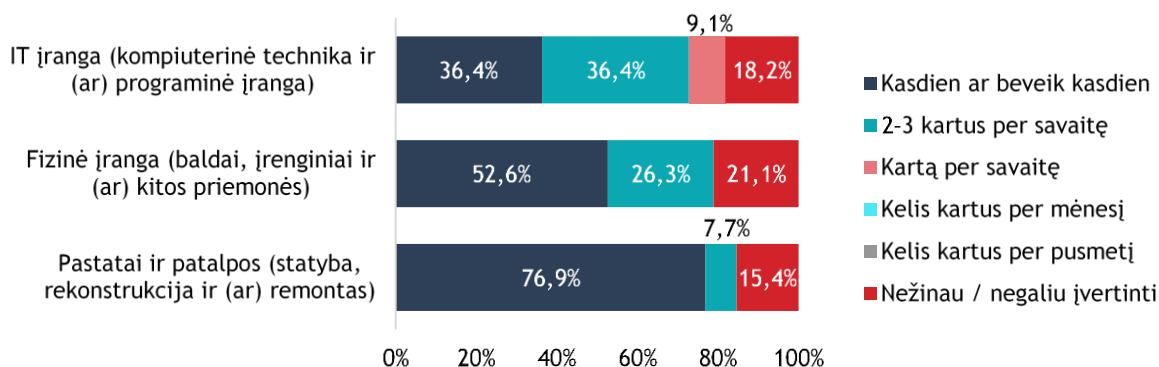
IT įrangos naudojimo intensyvumą (naudojimo dažnumo ir trukmės atžvilgiu) kaip **didelį ir labai didelį** įvertino daugiau nei trys ketvirtadaliai (**77 proc.**), **pastatų ir patalpų** – du trečdaliai (**66,6 proc.**), o **fizinės įrangos** – daugiau kaip pusė (**56,5 proc.**) apklaustųjų. Fizinės įrangos naudojimo intensyvumą kaip vidutinį įvertino daugiau nei ketvirtadalis (26,1 proc.), IT įrangos – iki penktadalio (15,4 proc.), o pastatų ir patalpų – apie dešimtadalis (11,1 proc.) respondentų. Nedidelė dalis apklaustų PMĮ atstovų įvairių tipų infrastruktūros naudojimo intensyvumą įvertino kaip mažą ar labai mažą (fizinės įrangos ir IT įrangos – iki dešimtadalio, pastatų ir patalpų – iki penktadalio apklaustųjų). Dalis respondentų pastatų ir patalpų bei fizinės įrangos naudojimo intensyvumo įvertinti negalėjo, kadangi infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo investiciniai projektai šiuo metu tebėra įgyvendinami ir analizuojama infrastruktūra dar neatnaujinta arba dar nepradėta naudoti (žr. 115 paveikslas).

115 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS AR ATNAUJINTOS PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪROS (NE SPMC) NAUDOJIMO INTENSYVUMAS (N=26)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

Kasdien ar beveik kasdien ES fondų lėšomis atnaujintais **pastatais ir patalpomis** naudojamosi daugiau nei trijuose ketvirtadaliuose (**76,9 proc.**), **fizine įranga** – absoliučioje daugumoje (**52,6 proc.**), o **IT įranga** – virš trečdaliai (**36,4 proc.**) apklaustų PMĮ. 2–3 kartus per savaitę IT įranga naudojamosi virš trečdaliai (36,4 proc.), fizine įranga – virš ketvirtadalio (26,3 proc.), o pastatais ir patalpomis – iki dešimtadalio (7,7 proc.) apklaustųjų atstovaujamos PMĮ. Pavieniai respondentai nurodė ir kitą naudojimosi IT įranga intervalą – kartą per savaitę. Apie penktadalis apklaustųjų analizuojamos infrastruktūros naudojimo dažnumo įvertinti negalėjo – daugiausia dėl to, kad investiciniai projektai dar nebaigti įgyvendinti (žr. 116 paveikslas).

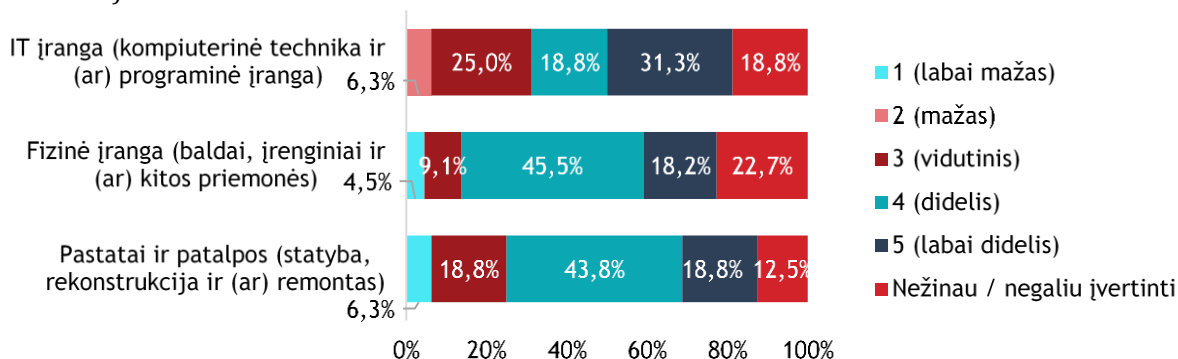

116 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS AR ATNAUJINTOS PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪROS (NE SPMC) NAUDOJIMO DAŽNUMAS (N=19)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO MASTAS

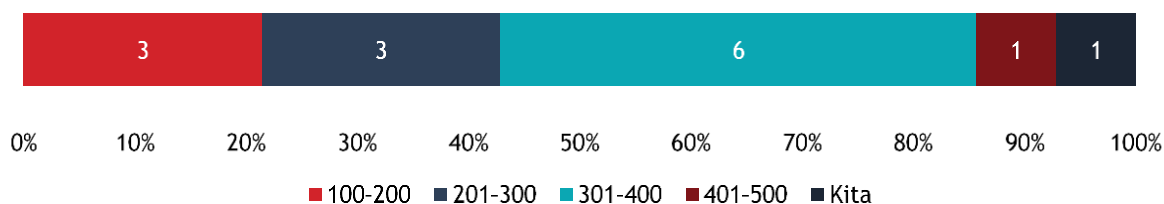
ES fondų lėšomis atnaujintų **pastatų ir patalpų** bei **fizinės įrangos** naudojimo mastą (naudotojų skaičiaus atžvilgiu) kaip **didelį ir labai didelį** įvertino iki dviejų trečdalių (**62,6–63,7 proc.**), **IT įrangos** – daugiau kaip pusė (**50,1 proc.**) apklaustų PMĮ atstovų. Dar ketvirtadalis (25 proc.) respondentų kaip vidutinį įvertino IT įrangos, iki penktadalio (18,8 proc.) – pastatų ir patalpų, iki dešimtadalio (9,1 proc.) – fizinės įrangos naudojimo mastą. Tik pavieniai apklaustieji įvairios PMĮ infrastruktūros naudojimo mastą įvertino nepalankiai (kaip mažą ir labai mažą). Dalis respondentų atnaujintos infrastruktūros savo atstovaujamoje PMĮ naudojimo masto įvertinti negalėjo, nes analizuojama infrastruktūra dar nepradėta naudoti (žr. 117 paveikslas).

117 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS AR ATNAUJINTOS PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪROS (NE SPMC) NAUDOJIMO MASTAS (N=26)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) pagerinta **infrastruktūra besinaudojančių PMĮ mokinių skaičius per mokslo metus** apklaustose įstaigose daugiausia varijuoja **nuo 100 iki 500** (žr. 118 paveikslas). Vieno respondento teigimu, šis skaičius gali svyruoti nuo kelių šimtų iki kelių tūkstančių, kadangi įstaigoje organizuojami mokymai statutiniams pareigūnams.

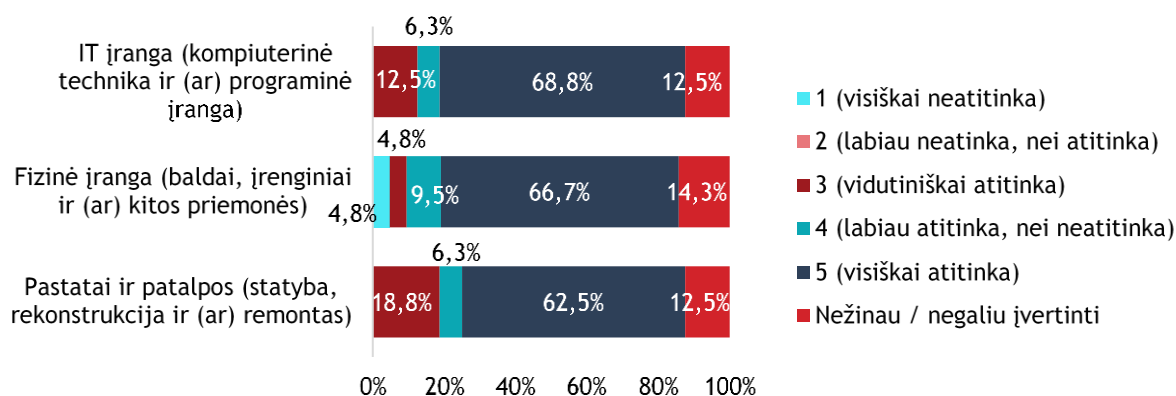

118 PAVEIKSLAS. NAUJA AR ATNAUJINTA PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪRA (NE SPMC) BESINAUDOJANČIŲ PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ MOKINIŲ SKAIČIUS PER MOKSLO METUS (ĮSTAIGŲ SKAIČIUS) (N=19)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO LŪKESČIAI IR IŠŠŪKIAI

ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos infrastruktūros (ne SPMC) **naudojimo lygio** (intensyvumo ir masto) **atitiktį PMĮ lūkesčiams palankiai** (4 ir 5 balais iš 5) **įvertino ne mažiau kaip du trečdaliai** apklaustų PMĮ atstovų. Iki penktadalio (18,8 proc.) respondentų kaip vidutinę įvertino pastatų ir patalpų, virš dešimtadalio (12,5 proc.) – IT įrangos, iki 5 proc. respondentų – fizinės įrangos naudojimo lygio atitiktį atstovaujamos įstaigos lūkesčiams. Nepalankūs fizinės įrangos naudojimo lygio atitikties PMĮ lūkesčiams vertinimai buvo tik pavieniai (žr. 119 paveikslas).

119 PAVEIKSLAS. NAUJOS AR ATNAUJINTOS PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪROS (NE SPMC) NAUDOJIMO LYGIO ATITIKTIS PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOS LŪKESČIAMS (N=26)

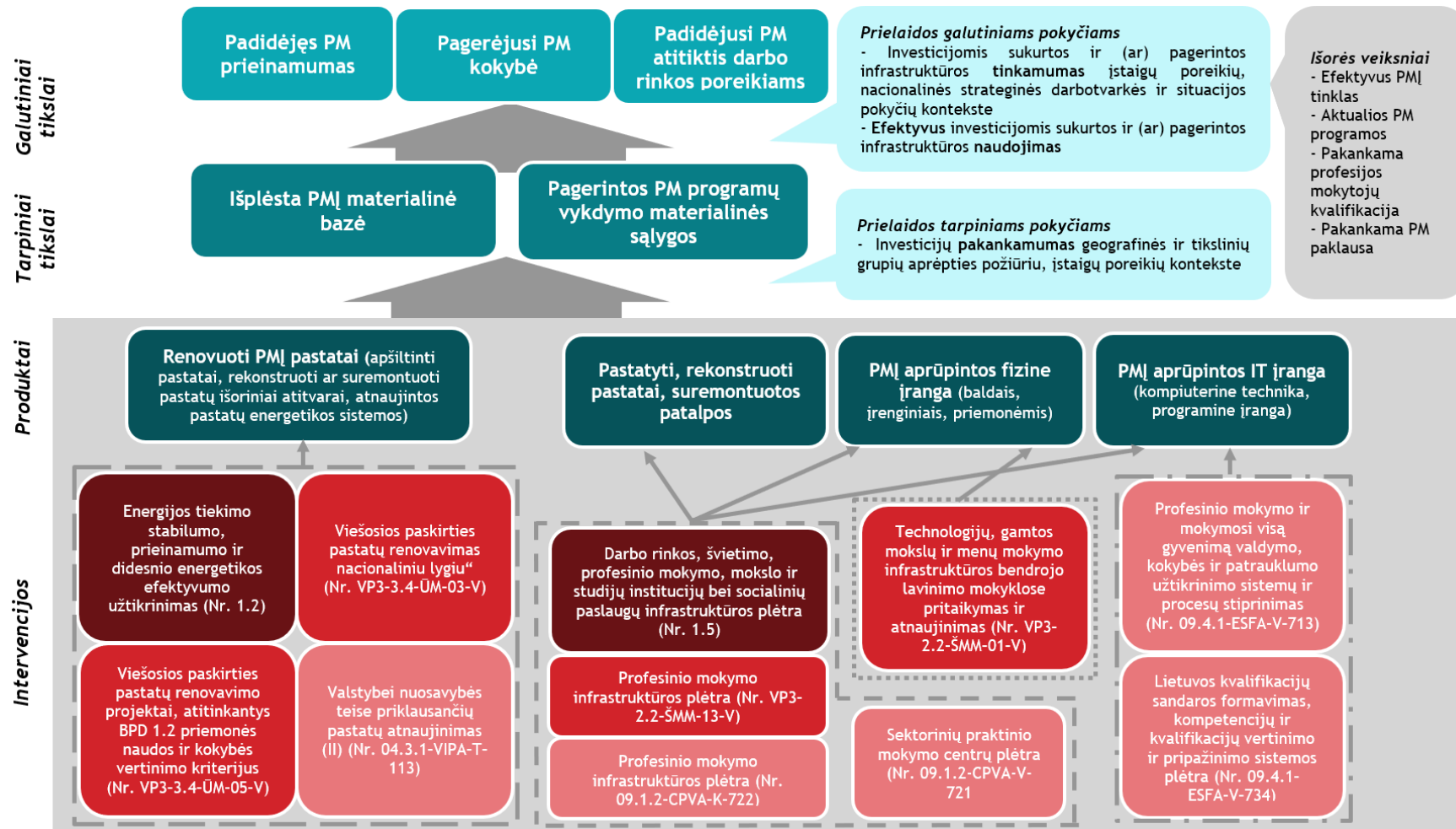
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

Daugiau kaip pusė apklaustų PMĮ atstovų arba neįžvelgė jokių kliūčių ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos PM infrastruktūros panaudojimui visa apimtimi (neskaitant šiuo metu galiojančio karantino, laikinai ribojančio kontaktinio ugdymo galimybes), arba negalėjo pateikti vertinimo, kadangi analizuojama infrastruktūra dar nepradėta naudoti.

Kiti respondentai nurodė įvairius veiksnius, ribojančius infrastruktūros panaudojimą visa apimtimi, tokius kaip **mokinių lankomumas, papildomų investicijų poreikis** (pavyzdžiui, darbui su tam tikra įranga reikalinga įsigyti medžiagas), **infrastruktūros paskirtis** (pavyzdžiui, analizuojama įranga nepriskiriama pagrindinėms mokymosi priemonėms, todėl naudojama nereguliariai, pagal poreikį), **patalpų trūkumas, mokymo programų turinys ir jo pokyčiai, PM paklausa** (pavyzdžiui, nepakankamas kai kurių specialybių populiarumas ar PM prestižas tam tikrose apskrityse).

4.5.7 INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪRĄ POVEIKIS

Remiantis 2004–2020 m. nacionaline strategine darbotvarke, **galutiniai** PM plėtros **tiksmai**, kurių buvo siekiama analizuojamomis ES fondų investicijomis į infrastruktūrą – PM prieinamumo didinimas, kokybės gerinimas ir atitiktis darbo rinkos poreikiams didinimas. Šių tikslų buvo siekiama 11 ES fondų lėšomis finansuotų priemonių (2 – 2004–2006 m., 4 – 2007–2013 m. ir 5 – 2014–2020 m. programavimo laikotarpio) **intervencijomis**, kurių pagrindinės kryptys – (1) PMĮ pastatų renovacija, (2) PMĮ pastatų statyba, rekonstrukcija, patalpų remontas, (3) PMĮ aprūpinimas fizine įranga, (4) PMĮ aprūpinimas IT įranga. Atitinkamai, pagrindiniai analizuojamomis investicijomis į PMĮ infrastruktūrą sukurti **produktai** – (1) renovuoti pastatai, (2) pastatyti, rekonstruoti pastatai, suremontuotos patalpos, (3) nupirkta, įdiegta fizinė įranga, (4) nupirkta, įdiegta IT įranga. Tam, kad minėti produktai prisidėtų prie galutinių tikslų pasiekimo, turi būti pasiekti **tarpiniai tikslai**. Siekiant padidinti PM prieinamumą, pagerinti PM kokybę ir padidinti PM atitiktį darbo rinkos poreikiams, reikia išplėsti esamą PM materialinę bazę (sudarant galimybes PM, ypač tęstiniame PM, dalyvauti didesniame asmenų skaičiui) ir pagerinti PM programų vykdymo materialines sąlygas (sudarant galimybes naudojantis atnaujinta materialine baze teikti kokybiškesnes ir labiau darbo rinkos poreikius atitinkančias PM paslaugas) (žr. 120 paveikslas).

120 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪRĄ POVEIKIO VERTINIMUI TAIKOMA KAITOS TEORIJA

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

Legenda:

- 2004-2006 m. ES struktūrinių fondų priemonės
- 2007-2013 m. ES struktūrinių fondų priemonės
- 2014-2020 m. ES struktūrinių fondų priemonės

Pagrindinės **prielaidos, kad intervencijomis sukurti produktai prisidėtų prie tarpinių tikslų pasiekimo** (t. y. kad renovuoti pastatai, pastatyti, rekonstruoti pastatai ir suremontuotos patalpos bei nupirkta, įdiegta fizinė ir IT įranga prisidėtų prie PM materialinės bazės plėtros ir PM programų vykdymo materialinių sąlygų gerinimo) – investicijų **pakankamumas geografinės ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu bei PM poreikių kontekste.**

Bendras 2004–2020 m. investicijų į PM infrastruktūrą pakankamumas geografinės ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu varijavo tarp vidutinio ir aukšto (2004–2006 m. – vidutinis, 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. – aukštas). Visu 2004–2020 m. laikotarpiu buvo investuota į **75 unikalių PM** infrastruktūrą. 2004–2006 m. laikotarpio investicijos pasiekė arti pusės Lietuvos savivaldybių beveik visose šalies apskrityse ir daugiau nei pusę visų tuo metu šalyje veikusių PM, nors investicijos, skirtos tik faktiniam infrastruktūros atnaujinimui ir (ar) plėtrai, teko dviem penktadaliams visų PM. 2007–2013 m. laikotarpio investicijos pasiekė beveik du trečdalius Lietuvos savivaldybių visose šalies apskrityse ir daugiau nei keturis penktadalius visų tuo metu šalyje veikusių PM, o 2014–2020 m. laikotarpio – beveik du trečdalius Lietuvos savivaldybių visose šalies apskrityse ir tris ketvirtadalius visų tuo metu šalyje veikusių PM.

Investicijas į PM infrastruktūrą kaip pakankamas siekiant užtikrinti PM veiklos tęstinumą (sklandų esamų paslaugų teikimą esamoms tikslinėms grupėms) **įvertino daugiau nei pusė apklaustų PM atstovų, o investicijų pakankamumą siekiant išplėsti PM veiklą** (pradėti teikti naujas paslaugas ir (ar) išplėsti esamų paslaugų tikslines grupes) **palankiai įvertino iki pusės respondentų.** Investicijų pakankamumą veiklos tęstinumui užtikrinti kaip vidutinį įvertino virš ketvirtadalio, o pakankamumą veiklos plėtrai užtikrinti – virš trečdaliu apklaustų PM atstovų (N=33). Daugiau nei trys ketvirtadaliai apklaustųjų įvardijo pakartotinių investicijų į tuos pačius infrastruktūros objektus (beveik visi – į fizinę įrangą, virš keturių penktadalių – į IT įrangą, trys ketvirtadaliai – į pastatus ir patalpas) poreikį ateityje. Taip pat, beveik visi apklausti PM atstovai išvelgė papildomų investicijų į kitus infrastruktūros objektus (daugiausia – į pastatus ir patalpas, mažiau – į fizinę įrangą, nedidelė dalis – į IT įrangą) poreikį. Reikšmingoje dalyje PM ateityje reikalingos kompleksinės investicijos į įvairių konkrečių PM programų vykdymui reikalingą, SPMC ir kitą infrastruktūrą (N=33).

Galima teigti, kad **prielaidos tarpinių pokyčių pasiekimui buvo išpildytos ir investicijos į PM infrastruktūrą neabejotinai prisidėjo prie tarpinių tikslų pasiekimo** – PM materialinės bazės išplėtimo ir PM programų vykdymo materialinių sąlygų pagerėjimo. Virš trijų ketvirtadalių apklaustų PM atstovų teigimu, ES fondų investicijos į PM infrastruktūrą **prisidėjo prie PM vietų skaičiaus įstaigose didėjimo**, daugiau nei 90 proc. apklaustųjų nurodė, kad analizuojamos investicijos **sudarė sąlygas pradėti vykdyti naujas formaliojo ir neformaliojo tęstinio PM programas** (N=33). Anksčiau atliktame ES fondų investicijų vertinime patvirtinamas reikšmingas PM materialinės bazės išplėtimas ir užsimenama apie galimai perteklinės infrastruktūros sukūrimą – dėl 2014–2019 m. laikotarpiu ketvirtadaliu sumažėjusio PM mokinių skaičiaus bendri PM infrastruktūros, į kurią investuota 2014–2020 m., pajėgumai netgi viršijo bendrą PM mokinių skaičių, todėl atsirado perteklinio ir finansiškai netvaraus investavimo rizika¹¹⁸.

Pagrindinės **prielaidos, kad tarpinių tikslų pasiekimas prisidėtų prie galutinių tikslų pasiekimo** (t. y. kad išplėsta PM materialinė bazė ir pagerėjusios PM programų vykdymo materialinės sąlygos prisidėtų prie PM prieinamumo didinimo, kokybės gerinimo ir atitikties darbo rinkos poreikiams didinimo) – investicijomis sukurtos ir (ar) pagerintos infrastruktūros **tinkamumas nacionalinės strateginės**

¹¹⁸ PPMI, 2019, 127.

darbotvarkės ir situacijos pokyčių kontekste, atitiktis šalies ūkyje naudojamų technologijų lygiui bei efektyvus jos naudojimas.

Bendras 2004–2020 m. investicijų į PM infrastruktūrą tinkamumas nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste buvo aukštas, PM situacijos pokyčių kontekste – vidutinis. Visais programavimo laikotarpiais 90–95 proc. visų investicijų į PM infrastruktūrą buvo kompleksinės – skirtos įvairių tipų PM infrastruktūros plėtrai, siekiant PM plėtros strateginių tikslų. Daugiau nei pusė visų 2004–2020 m. investicijų į PM infrastruktūrą teko SPMC kūrimui ir (ar) plėtrai. Anot SPMC turinčių PMĮ atstovų, **trimis ketvirtadaliais atvejų investicijomis sukurta ir (ar) išplėtotą SPMC infrastruktūra atitiko šalies ūkyje naudojamų technologijų lygį, ketvirtadaliu atvejų – vidutiniškai atitiko** (N=19).

Ne mažiau kaip dviem trečdaliais atvejų 2004–2020 m. investicijomis sukurtos ir (ar) išplėtos SPMC infrastruktūros naudojimo lygis buvo didelis ir labai didelis. SPMC infrastruktūros naudojimo intensyvumą (naudojimo dažnumo ir trukmės atžvilgiu) kaip didelį ir labai didelį įvertino du trečdaliai apklaustų PMĮ atstovų, o mastą (naudotojų skaičiaus atžvilgiu) – trys ketvirtadaliai respondentų. Ketvirtadaliu apklaustųjų vertinimu, SPMC infrastruktūros naudojimo intensyvumas ir mastas buvo vidutinis. Nors maksimalus SPMC infrastruktūros apkrovimas (16 val. per parą) užfiksuotas tik dešimtadalyje (2) analizuotų SPMC, apie pusės jų (9) infrastruktūra naudojama 8–12 val. per parą, dar apie trečdaliu (6) – 5–8 val. per parą. Iki 5 val. per parą SPMC infrastruktūra naudojama tik dešimtadalyje (2) analizuotų SPMC. Lyginant su Valstybės kontrolės 2016 m. atlikto audito išvadamis, šio vertinimo metu atliktos apklausos rezultatai rodo reikšmingai padidėjusį SPMC infrastruktūros naudojimo intensyvumą. SPMC infrastruktūra besinaudojančių PMĮ mokinių skaičius per mokslo metus varijuoja nuo mažiau nei 100 iki daugiau nei 900 (daugiausia – tarp 100 ir 300 mokinių). Visų, išskyrus vieno, analizuotų SPMC infrastruktūra naudojasi ne tik PMĮ, kuriose įsteigti konkretūs analizuojami SPMC, mokiniai ir darbuotojai, bet ir išorės subjektai (kitų PMĮ mokiniai ir pedagogai, įmonių darbuotojai). SPMC infrastruktūros naudojimo lygis trimis ketvirtadaliais atvejų atitiko apklaustų PMĮ lūkesčius, ketvirtadaliu atvejų – vidutiniškai atitiko (N=19). Vis dėlto, anksčiau atliktame ES fondų investicijų vertinime nustatyta, kad dalis PMĮ vis dar tikslingai neplanuoja efektyvesnio SPMC infrastruktūros panaudojimo veiklų, dalis jų negauna papildomų pajamų iš SPMC¹¹⁹.

2004–2020 m. investicijomis atnaujintų kitai (ne SPMC) PM infrastruktūrai priskiriamų pastatų ir patalpų naudojimo lygis buvo didelis ir labai didelis dviem trečdaliais atvejų, fizinės ir IT įrangos – ne mažiau kaip pusėje atvejų. Investicijomis atnaujintos fizinės įrangos naudojimo intensyvumą kaip didelį ir labai didelį įvertino virš pusės, o IT įrangos – virš trijų ketvirtadalių apklaustųjų. Anot respondentų, fizinės įrangos naudojimo mastas didelis ir labai didelis buvo beveik dviem trečdaliais atvejų, IT įrangos – virš pusės atvejų (N=26). ES fondų lėšomis atnaujintais pastatais ir patalpomis kasdien ar beveik kasdien naudojamos trijuose ketvirtadaliuose, fizine įranga – virš pusės, IT įranga – virš trečdaliu apklaustų PMĮ (N=19). Analizuojama PM infrastruktūra besinaudojančių PMĮ mokinių skaičius per mokslo metus apklaustose įstaigose varijuoja nuo 100 iki 500 (daugiausia – tarp 300 ir 400). Kitos (ne SPMC) PM infrastruktūros naudojimo lygis dviem trečdaliais atvejų atitiko apklaustų PMĮ lūkesčius (N=26).

Daugiau kaip pusė apklaustų PMĮ atstovų neižvelgė jokių kliūčių ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos PM infrastruktūros panaudojimui visa apimtimi (neskaitant dėl COVID-19 pandemijos paskelbto karantino, ribojusio kontaktinio ugdymo galimybes) arba negalėjo to įvertinti, kadangi analizuojama infrastruktūra dar nepradėta naudoti. Likusi dalis respondentų paminėjo tokius PM

¹¹⁹ ESTEP, Visionary Analytics, 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos tarpinis vertinimas (užsakovas – LR finansų ministerija), 2019, 253.

infrastruktūros panaudojimą visa apimtimi ribojančius veiksnius, kaip nestabilus mokinių lankomumas, įrangos įveiklinimui reikalingų papildomų investicijų poreikis, infrastruktūros paskirtis, patalpų trūkumas, PM programų turinys ir jo pokyčiai, nepakankama PM paklausa.

Galima teigti, kad **prielaidos galutinių pokyčių pasiekimui buvo išpildytos ir investicijos į PM infrastruktūrą bent iš dalies prisidėjo prie galutinių tikslų pasiekimo** – PM prieinamumo didinimo, kokybės gerinimo ir atitikties darbo rinkos poreikiams didinimo. Anot daugiau nei 90 proc. apklaustų PMĮ atstovų, ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta PM infrastruktūra **prisidėjo prie PM kokybės gerinimo**. Daugiau nei keturių penktadalių respondentų vertinimu, analizuojamos investicijos **prisidėjo prie PM atitikties darbo rinkos poreikiams didinimo**, trijų ketvirtadalių apklaustųjų teigimu – **prie jų atstovaujama PMĮ vykdomo PM paklausos didėjimo** (N=33).

Vis dėlto, PM plėtros galutinių tikslų pasiekimui įtaką daro ir **išorės veiksniai**, nesusiję su analizuojamomis investicijomis, tokie kaip **efektyvus PMĮ tinklas, aktualios PM programos, pakankama profesijos mokytojų kvalifikacija, pakankama PM paklausa**.

Nuo 2018 m. vyko PMĮ tinklo pertvarka, kuria siekta suderinti PM programų pasiūlą su valstybės, savivaldybių ir šalies ūkio poreikiais, efektyvinti PMĮ tinklą¹²⁰. Vis dėlto, 2018–2019 m. vykusio **PMĮ reorganizacija ne visais atvejais prisidėjo prie PMĮ efektyvumo didinimo**, kadangi PMĮ plotas, tenkantis vienam mokiniui, padidėjo¹²¹. Dažniausiai reorganizuojama PMĮ prijungiant prie efektyviau veikiančios PMĮ, pastarajai būdavo perduodama ir visa reorganizuojamos PMĮ infrastruktūra, kuri neretai tapdavo pertekline ir pareikalavdavo papildomų išlaidų sąnaudų. Dalis PMĮ, siekdamas optimizuoti infrastruktūros išlaidų sąnaudas, savo iniciatyva papildomai investuoja į pastatų energinio efektyvumo didinimą ir patalpų pritaikymą alternatyvioms reikmėms, planuoja perteklinį turtą perduoti Turto bankui arba įdarbinti¹²².

Prie **PM programų ir profesijos mokytojų kvalifikacijos tobulinimo** prisidėjo 2004–2020 m. ES fondų lėšomis finansuotos neinfrastruktūrinio pobūdžio priemonės „Mokymosi visą gyvenimą sąlygų plėtojimas (Nr. 2.4), „Aukščiausios kokybės formaliojo ir neformaliojo mokymo paslaugų teikimas“ (Nr. VP1-2.2-ŠMM-04-V), „Bendrojo lavinimo, profesinio mokymo institucijų ir aukštųjų mokyklų pedagoginio personalo kvalifikacijos tobulinimas“ (Nr. VP1-2.2-ŠMM-02-V), „Formaliojo ir neformaliojo mokymosi galimybių plėtra“ (Nr. 09.4.2-ESFA-K-714) ir „Formaliojo ir neformaliojo mokymo paslaugų įvairioms besimokančiųjų grupėms teikimas“ (Nr. 09.4.2-ESFA-V-715), nukreiptos į naujų PM programų (ypač didesniu lankstumu pasižyminčių modulinį programų) ir joms skirtų mokymosi priemonių (ypač IT grįstų priemonių) rengimą ir išbandymą, profesijos mokytojų įvairių kompetencijų stiprinimą ir parengimą dirbti su naujai parengtomis programomis, joms skirtomis mokymo priemonėmis ir infrastruktūra. 2014–2020 m. laikotarpiu papildomas dėmesys skirtas **PM kokybės ir atitikties darbo rinkos poreikiams bei PM paklausos didinimui** – įgyvendinant priemones „Praktinių įgūdžių įgijimo rėmimas ir skatinimas“ (Nr. 09.4.1-ESFA-T-736), „Profesinio mokymo ir mokymosi visą gyvenimą valdymo, kokybės ir patrauklumo užtikrinimo sistemų ir procesų stiprinimas“ (Nr. 09.4.1-ESFA-V-713) ir „Lietuvos kvalifikacijų sandaros formavimas, kompetencijų ir kvalifikacijų vertinimo ir pripažinimo sistemos plėtra“ (Nr. 09.4.1-ESFA-V-734) finansuotas PMĮ veiklos ir PM programų įgyvendinimo stebėsenos ir vertinimo sistemos tobulinimas,

¹²⁰ Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII–450 pakeitimo įstatymas. Nr. XIII–888. TAR, 2017 m. gruodžio 27 d., Nr. 21305: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/b0b6cda0eb0a11e7a5cea258c39305f6>.

¹²¹ Aukščiausioji audito institucija, Valstybinio audito ataskaita Nr. VAE-2 „Ar profesinis mokymas organizuojamas efektyviai?“, 2020 m. sausio 31 d.

¹²² BGI Consulting, *Valstybės biudžeto išlaidų peržiūros ekspertų konsultacinės paslaugos. Profesinio mokymo įstaigų išlaidų peržiūra* (užsakovai – LR Vyriausybės kanceliarija, LR finansų ministerija, Centrinė projektų valdymo agentūra), 2020.

kvalifikacijų vertinimo ir pripažinimo sistemos plėtra, praktinis profesinis mokymas darbo vietoje ar SPMC, PM populiarinimas. Vis dėlto, anksčiau atliktų ES fondų investicijų vertinimų metu nustatyta, kad PMI, išskyrus darbo rinkos mokymo centrus, **per mažai dėmesio skiria suaugusiųjų mokymui**¹²³, net ir plėtojant tęstinio PM programas **trūksta mechanizmų, kurie padėtų pritraukti daugiau mokinių** ir ateityje išnaudoti investicijomis sukurtus pajėgumus¹²⁴.

¹²³ ESTEP, Visionary Analytics, 2019, 253.

¹²⁴ PPMI, 2019, 127.

4.6 STUDIJOS

4.6.1 AUKŠTOJO MOKSLO PLĖTROS NACIONALINĖ STRATEGINĖ DARBOTVARKĖ

2004–2020 m. laikotarpiu vykdant aukštojo mokslo (studijų) (*toliau – AM*) strateginę plėtrą buvo siekiama kelių pagrindinių tikslų – **AM prieinamumo visiems norintiems ir galintiems studijuoti bei studijų kokybės gerinimo ir atitikties darbo rinkos poreikiams didinimo**. Analizuojamo laikotarpio nacionalinėje strateginėje darbotvarkėje šių tikslų įgyvendinimui numatytos įvairios AM strateginės plėtros kryptys – **studijų proceso ir aukštųjų mokyklų valdymo tobulinimo, studijų turinio ir formų atnaujinimo, dėstytojų kompetencijos tobulinimo, studijų materialinės bazės atnaujinimo, studijų tarptautiškumo didinimo bei profesinio orientavimo ir specialistų poreikio planavimo** (žr. 8 lentelė).

2004–2006 m. finansavimo laikotarpio nacionalinėje strateginėje darbotvarkėje, siekiant didinti AM prieinamumą ir studijų kokybę, daugiausia dėmesio skirta **studijų proceso ir aukštųjų mokyklų valdymo tobulinimui bei studijų turinio ir formų atnaujinimui**. *Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje* numatyta tęsti mokslo ir studijų įstaigų sistemos struktūrinę reformą, racionaliai pertvarkant aukštųjų mokyklų tinklą. Tiek šioje strategijoje, tiek *Valstybinės švietimo 2003–2012 metų strategijos nuostatose* įvardytas lanksčios ir efektyvios finansinės paramos studentams sistemos kūrimo poreikis. *Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje* įtvirtintas siekis reguliariai kontroliuoti studijų kokybę, tobulinant studijų kokybės vertinimo ir akreditavimo tvarką. Įvairiuose 2004–2006 m. laikotarpio nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose nurodyti apibendrinti siekiai tobulinti studijų programas, suderinant jas su tarptautiniais standartais ir darbo rinkos poreikiais, taip pat – skatinti studijų ir mokslo integraciją.

Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje skatinta kurti ir diegti tarpdalykines studijas, plėsti lanksčias studijų formas ir būdus, o *Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje* – plėsti IT panaudojimą studijų procese. Pastarajame dokumente paliestos ir kitos AM strateginės plėtros kryptys – **studijų materialinės bazės atnaujinimo** (numatant didinti investicijas į švietimo ir mokslo įstaigų infrastruktūrą, siekiant parengti naujas technologijas naudoti gebančius specialistus), **studijų tarptautiškumo didinimo** (skatinant dalyvavimą tarptautinėse studijų bendradarbiavimo ir mainų programose bei projektuose) bei **profesinio orientavimo ir specialistų poreikio planavimo** (siekiant vykdyti studentų priėmimą remiantis specialistų įsidarbinimo tyrimais, šalies ir Europos darbo rinkos tendencijomis, specialistų rengimą orientuoti į prioritetines mokslo vystymo kryptis).

2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu aktualiuose nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose pastebima didesnė AM strateginės plėtros kryptių įvairovė. Nacionalinėje studijų programoje¹²⁵ identifiкуotas poreikis įgyvendinti kompleksines investicijas į skirtingus studijų kokybę lemiančius, tarpusavyje susijusius veiksnius – **studijų turinio tobulinimą, inovatyvių studijų organizavimo formų diegimą, dėstytojų pedagoginės ir dalykinės kompetencijos didinimą, studijų tarptautiškumo**

¹²⁵ Patvirtintoje 2007 m. gruodžio 3 d. LR švietimo ir mokslo ministro nutarimu Nr. ISAK –2334 „Dėl nacionalinės studijų programos patvirtinimo“: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.312950?jfwid=-9dzqnu3zk>.

didinimą, aukštųjų mokyklų infrastruktūros atnaujinimą. Programoje ypatingas dėmesys skirtas **IT taikymui – tiek atnaujinant studijų programų turinį, tiek diegiant lanksčias studijų formas, tiek tobulinant personalo kompetenciją IT naudojimo srityje.** Studijų turinio atnaujinimo srityje akcentuotas poreikis tobulinti studentų praktinius įgūdžius ir verslumą. Dokumente taip pat nemažai dėmesio skirta studijų proceso ir aukštųjų mokyklų valdymo tobulinimui – siekiant didinti studijų sistemos efektyvumą, numatyta ne tik **optimizuoti aukštųjų mokyklų ar jų padalinių tinklą, tobulinti AM veiklos vertinimą ir stebėseną,** bet ir **gerinti aukštųjų mokyklų vidaus valdymo sistemas, diegti aukštosiose mokyklose vidines kokybės užtikrinimo sistemas.**

*Bendrojoje nacionalinėje kompleksinėje programoje*¹²⁶ pakartotinai įvardytas studijų programų ir formų atnaujinimo bei didesnės studijų ir mokslo integracijos poreikis. Skatinta studijų programose remtis naujausiais technologiniais pasiekimais, fundamentaliųjų ir taikomųjų tyrimų rezultatais, orientuotis į savarankiško kritinio ir analitinio mąstymo bei kūrybiškumo skatinimą, taikyti interaktyvius ir kitus inovatyvius mokymo metodus. Dokumente taip pat atkreiptas dėmesys į studijų infrastruktūros (ypač fizinių ir technologinių mokslų) atnaujinimo, aukštųjų mokyklų aprūpinimo inovatyviomis mokymo technologijomis ir mokymo medžiaga svarbą. *Nacionalinėje profesinio orientavimo švietimo sistemoje programoje* atskiras dėmesys skirtas **profesiniam orientavimui aukštosiose mokyklose** – numatyta plėtoti aukštųjų mokyklų studentų ugdymo karjerai modelį (suderintą su bendrojo lavinimo ir profesinių mokyklų modeliais), ugdymo karjerai ir karjeros stebėsenos infrastruktūrą.

2014–2020 m. finansavimo laikotarpio nacionaliniame strateginiame diskurse vyravusios AM strateginės plėtros kryptys – **studijų turinio ir formų atnaujinimas, dėstytojų kompetencijos tobulinimas ir studijų materialinės bazės atnaujinimas.** *Valstybinėje studijų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros 2013–2020 metų plėtros programoje*¹²⁷ numatyta nuolat atnaujinti ir tobulinti studijų turinį ir procesą, bendradarbiaujant su socialiniais partneriais, plėtoti visų pakopų akademinės, profesinės, dalinės studijas, jų formas ir būdus, įskaitant nuotolinį mokymą ir mokymąsi darbo vietoje. Tiek šiame dokumente, tiek *Valstybinėje švietimo 2013–2022 metų strategijoje* įtvirtintas siekis modernizuoti studijų infrastruktūrą, mokymo ir mokymosi aplinką, ypač akcentuojant **studentų mokymosi, gyvenimo ir laisvalaikio aplinkos modernizavimą** (studijų miestelius). *2014–2020 metų nacionalinėje pažangos programoje* atkreiptas dėmesys į pažangių informacinių ir kitų technologijų diegimą aukštajame moksle.

2014–2020 m. laikotarpio nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose ypatingas dėmesys skirtas dėstytojų rengimui, įtvirtinant siekį **išplėtoti aukštos kokybės, naujausias žinias integruojančias švietimo ir ugdymo kryptių studijas,** kurios suteiktų absolventams platų kultūrinį akiratį ir galimybę mokytis kelis dalykus arba atlikti kelis pedagoginius vaidmenis. Be minėtų AM strateginės plėtros kryptių, šio laikotarpio nacionalinėje strateginėje darbotvarkėje paminėtos ir kitos AM prieinamumo didinimo bei studijų kokybės gerinimo kryptys – **finansinės ir nefinansinės paramos studentams masto ir įvairovės didinimas, studijų tarptautiškumo didinimas, sąmoningo ir informacija paremto studijų pasirinkimo skatinimas, fizinių ir inžinerinių mokslų specialybių patrauklumo didinimas.**

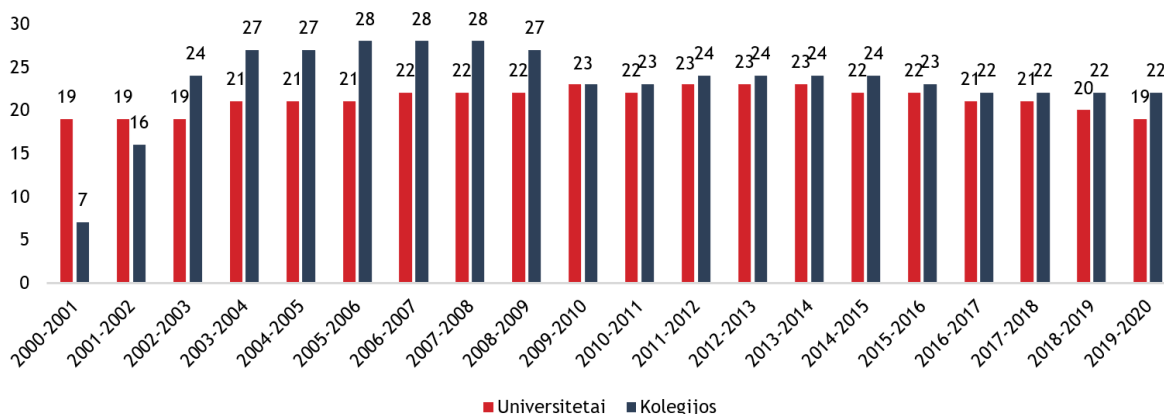
¹²⁶ Patvirtintoje LR švietimo ir mokslo ministro 2007 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. ISAK –2336 „Dėl Bendrosios nacionalinės kompleksinės programos patvirtinimo“: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.312952/kGAMwvrQEF?jfwid=5ob7mzub5>.

¹²⁷ Patvirtintoje 2012 m. gruodžio 5 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1494 „Dėl Valstybinės studijų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros 2013–2020 metų plėtros programos patvirtinimo“: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.439448>.

4.6.2 AUKŠTOJO MOKSLO SITUACIJOS POKYČIAI

Universitetų skaičius 2000–2020 m. laikotarpiu išliko gana **stabilus** ir **svyravo apie 20 skaičiaus ribą** (žr. 121 paveikslas). Pirmojo dešimtmečio pradžioje kūrėsi valstybiniai ir privatūs universitetai, o daugiausia jų buvo antrojo dešimtmečio pradžioje, kai Lietuvoje veiklą vykdė 23 įstaigos; paskutiniais analizės metais jų buvo 19. Tai lėmė 2017 m. pradėta aukštųjų mokyklų pertvarka, kurios vienas iš tikslų – optimizuoti mokslo ir studijų institucijų tinklą¹²⁸. Siekį konsoliduoti Lietuvos mokslinį potencialą ir optimizuoti mokslo ir studijų institucijų tinklą šaliai ne kartą rekomendavo ir įvairios tarptautinės organizacijos: Pasaulio bankas, EBPO, EK Norvegijos mokslo taryba ir kt.

Iki 2000 m. AM sistema buvo unitarinė – universitetinio lygmens, o nuo 2000 m. binarinė – greta universitetinių studijų įvestos neuniversitetinės studijos, kurioms įgyvendinti pradėtos kurti kolegijos. Intensyviausia kolegijų tinklo plėtra vyko iki 2004 m.: iš daugiau nei 50 nedidelių valstybinių aukštesniųjų mokyklų buvo suformuota 16 valstybinių kolegijų, įsisteigė ir 11 nevalstybinių kolegijų. Tiek rengiantis, tiek ir formuojant kolegijų tinklą, pagrindiniai formuojami principai buvo regioniško, daugiašakiškumo, ūkio ir visuomenės poreikių tenkinimo. 2009 m., pakeitus studijų finansavimo ir priėmimo į aukštąsias mokyklas tvarką¹²⁹, fiksuojamas kolegijų skaičiaus sumažėjimas, kuris išliko ganėtinai stabilus iki analizuojamo laikotarpio pabaigos.

121 PAVEIKSLAS. UNIVERSITETŲ IR KOLEGIJŲ SKAIČIAUS POKYTIS 2000–2020 M. LAIKOTARPIU, VNT.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

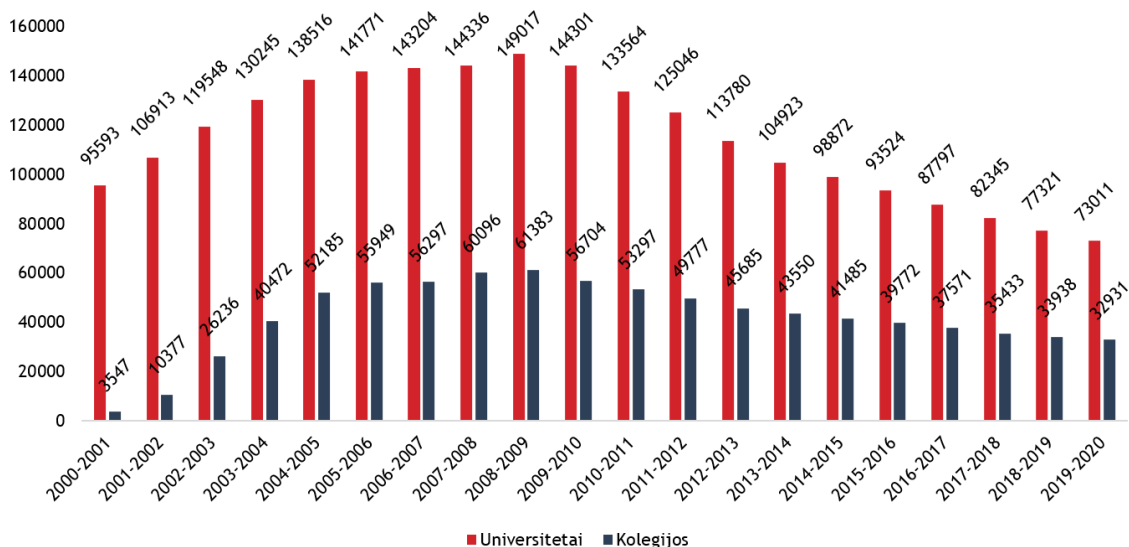
Bendras studentų skaičius universitetuose ir kolegijose 2000–2020 m. laikotarpiu didėjo iki 2008 m., kai universiteto studentų buvo šiek tiek mažiau nei 150 tūkst., o kolegijų studentų – šiek tiek daugiau nei 61 tūkst. (žr. 122 paveikslas).

2000–2009 m. laikotarpiu studentų skaičius universitetuose nuosekliai didėjo – fiksuojamas **48 proc.** studentų prieaugis, kurį galima sieti su tuo laikotarpiu didėjusiu moksleivių, įgijusių vidurinį išsilavinimą, skaičiumi, taip pat didėjančiu AM prestižu, patogiomis sąlygomis derinti studijas bei darbo santykius. Tuo

¹²⁸ Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas Nr. XIII –533 „Dėl valstybinių universitetų tinklo optimizavimo plano patvirtinimo“, priimtas 2017 m. birželio 29 d. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/e668d82060b411e7a53b83ca0142260e2?fwid=-whxwii77y>.

¹²⁹ Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. XI –242, 2009 m. balandžio 30 d. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.343430/asr>.

pat metu besiplečiantis **kolegijų** tinklas lėmė, jog studentų skaičius kolegijose išaugo beveik **20 kartų**. Nuo 2009 m. besikeičianti priėmimo į studijas tvarka, pasikeitęs studijų finansavimas bei šalies demografiniai pokyčiai lėmė tiek abiturientų skaičiaus mažėjimą, tiek ir stojančiųjų skaičiaus mažėjimą. Vėlesniais metais vykusi AM reformos, pokyčiai siekiant AM ir didėjantis užsienio praktikos pasiimti laisvuosius metus (angl.: *gap-year*) populiarumas lėmė padidėjusį asmenų, tęsiančių AM siekimą ne iškart po mokyklos ar I pakopos studijų, skaičių. Atsižvelgiant į tai, nors dėl demografinių veiksnių nuo 2009 m. universitetuose fiksuojamas nuoseklus studentų skaičiaus mažėjimas, pokytis yra mažesnis dėl kasmet vis aktyvesnių po pertraukos į studijas grįžtančių asmenų. Nuo 2009 m. iki analizuojamojo laikotarpio pabaigos universitetu studentų skaičius sumažėjo 52 proc., kolegijose – 47 proc.

122 PAVEIKSLAS. STUDENTŲ SKAIČIUS UNIVERSITETUOSE IR KOLEGIJOSE 2000–2020 M. LAIKOTARPIU, VNT.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

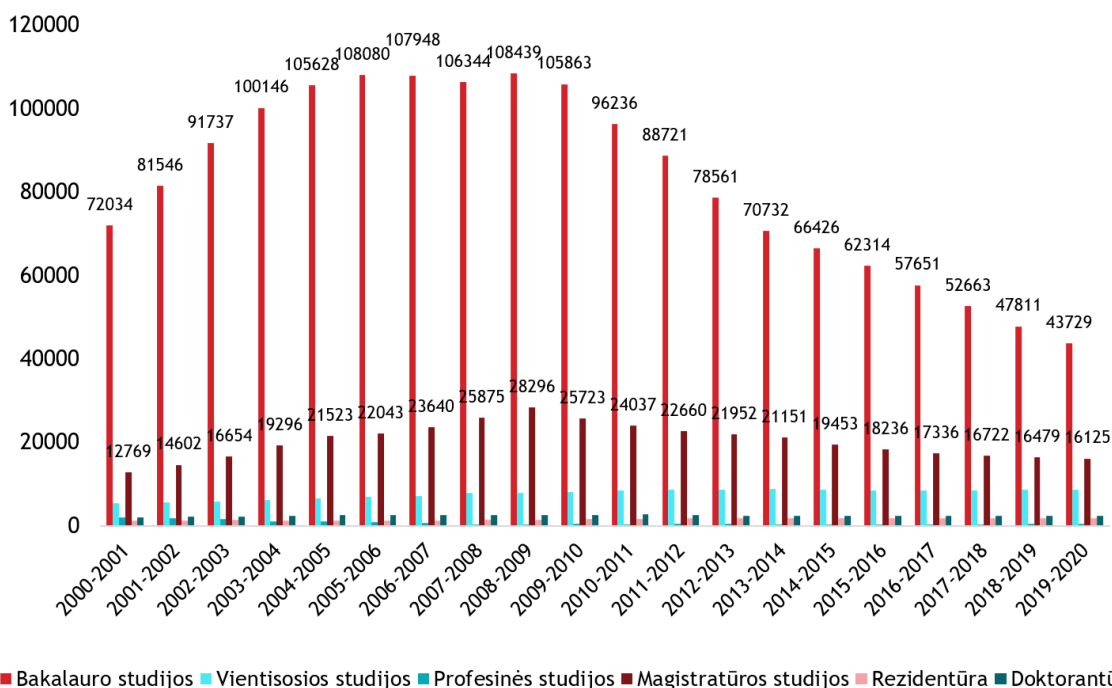
Didžiausią įtaką bendram studentų skaičiui turėjo bakalauro ir vientisąsias studijas besirenkančių asmenų skaičius (žr. 123 paveikslas). **2000–2005 m. bendras studentų skaičius augo** – bakalauro laipsnio siekiančių studentų skaičius padidėjo apie 50 proc., vientisųjų studijų – 29 proc. 2005–2008 m. laikotarpiu tiek norinčiųjų studijuoti, tiek ir studentų skaičius kito mažai. **Vėlesniais metais, dėl demografinių veiksnių, vykusių diskusijų dėl esminės AM reformos ir studijų įmokų¹³⁰, 2009 m. pasikeitusios studentų priėmimo į aukštąsias mokyklas tvarkos, bakalauro studentų skaičiaus mažėjo** (sumažėjo beveik 10 tūkst. studentų), tačiau, dėl studijų kryptių populiarumo, vientisųjų studijų skaičius kito nežymiai (2–3 proc.)¹³¹¹³² Kaip minėta anksčiau, studentų skaičiaus pokytis yra mažesnis dėl kasmet vis aktyvesnio ankstesnių metų abiturientų dalyvavimo konkurse į aukštąsias mokyklas. Nuo 2010 m. iki analizuojamo laikotarpio pabaigos bakalauro studentų skaičius sumažėjo 2,2 karto, o vientisųjų studijų studentų skaičius išliko mažai pakitęs.

¹³⁰ Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras. Priėmimo į Lietuvos aukštąsias mokyklas, dalyvaujančias bendrajame priėmime, 2008 m. apžvalga. 2008. Prieiga per internetą: https://strata.gov.lt/images/documents/stebesena/priemimas/priemimo_apzvalga_2008.pdf.

¹³¹ Remiantis viešai pateikiama LAMA BPO informacija.

¹³² Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras. Bendrojo priėmimo į Lietuvos aukštąsias mokyklas 2014 m. apžvalga. 2014. Prieiga per internetą https://strata.gov.lt/images/leidiniai/Priemimp_apzvalga_1_pakopa_2014.pdf.

Bakalauro ir vientisųjų studijų studentų skaičiaus kaita lemia vėlesnių studijų pakopų – magistrantūros, rezidentūros bei doktorantūros – tendencijas:¹³³ 2000–2004 m. antroje studijų pakopoje besimokančių asmenų padidėjo 1,7 karto, o 2005–2009 m. šoktelėjo dar beveik 50 proc. 2009 m. įvykusi AM reforma turėjo įtakos ir magistro studijų pasirinkimams: per metus studentų skaičius sumažėjo 10 proc. 2010–2020 m. laikotarpiu magistrantūros studentų skaičius nuosekliai mažėjo 5–7 proc. per metus. Skaičiaus kitimas, kaip ir pristatyta anksčiau, priklauso taip pat ir nuo demografinių veiksnių bei studentų pasirinkimo daryti pertrauką tarp skirtingų studijų pakopų. **Doktorantūros studentų skaičius analizuojamu laikotarpiu kito nežymiai.** Pirmojo dešimtmečio laikotarpiu buvo pasiektas 25 proc. augimas, kurį daugiausia lėmė valstybės finansuojamų vietų skaičiaus didėjimas ir studijų kryptių pasirinkimas. Vėlesniu laikotarpiu doktorantų skaičius išliko gan pastovus. **Rezidentūros studijų forma išsiskiria dėl augančio studentų skaičiaus visu analizuojamu laikotarpiu:** nuo 2000 m. rezidentūros studentų skaičius išaugo 44 proc. Tai lėmė tiek bendra studijų vietų, tiek ir valstybės finansuojamų studijų vietų nuosekli plėtra.

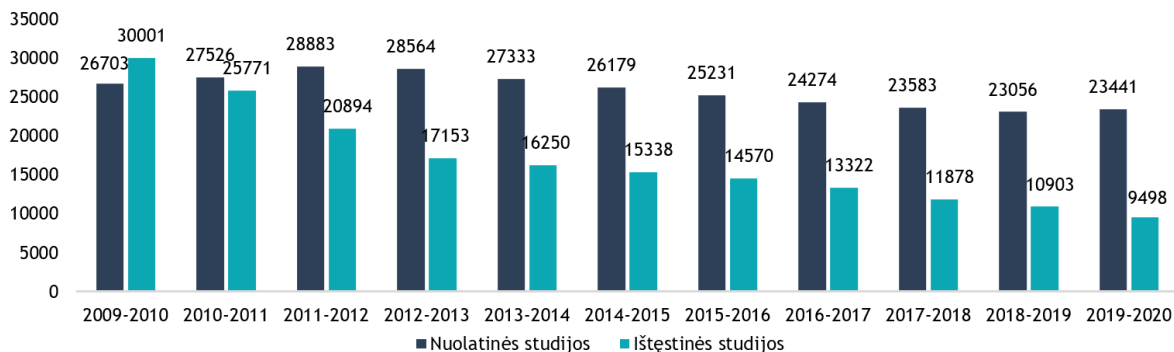
123 PAVEIKSLAS. UNIVERSITETŲ STUDENTŲ SKAIČIAUS POKYTIS 2000–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL STUDIJŲ FORMAS)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

Studentų skaičius kolegijų nuolatinėse studijose 2009–2020 m. išliko gana stabilus ir svyravo apie **25 tūkst.** (žr. 124 paveikslas), tačiau **ištęstinių studijų studentų sumažėjo** (nuo 30 tūkst. 2009 m. iki 20 tūkst. 2011 m. ir vos mažiau nei 9,5 tūkst. studentų 2020 m.) Tai lėmė tiek studijuojančių pasirinkimas (daugiau studentų pasirenka studijuoti pagal nuolatinių studijų formą), tiek ir studijų programų pasirinkimas: ne visos studijų kryptys pritaikomos ištęstinėms studijoms, dalis ištęstinių studijų kryptių

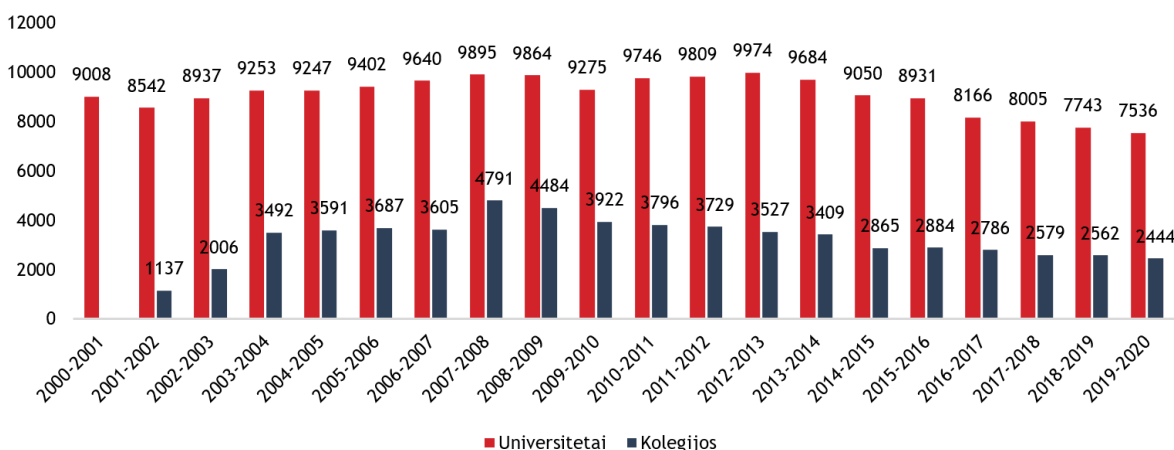
¹³³ Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras. Lietuvos studijų būklės apžvalga. 2013. Prieiga per internetą: https://strata.gov.lt/images/leidiniai/Lietuvos_studiju_bukles_apzvalga.pdf.

nesulaukusios reikiamo studentų skaičiaus buvo panaikintos ar neakredituotos¹³⁴¹³⁵. Pažymėtina, kad iki 2009 m. buvo vykdomos dieninės, vakarinės ir neakivaizdinės studijos, kurias panaikinus įvestos nuolatinės (pakeitė dieninių studijų formą) ir išštesinės studijos (pakeitė vakarinių ir neakivaizdinių studijų formas)¹³⁶.

124 PAVEIKSLAS. KOLEGIJŲ STUDENTŲ SKAIČIAUS POKYTIS 2009–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL STUDIJŲ FORMAS)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

125 PAVEIKSLAS. DĖSTYTOJŲ UNIVERSITETUOSE IR KOLEGIJOSE SKAIČIAUS POKYČIAI 2000–2020 M. LAIKOTARPIU

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

Universitetų ir kolegijų dėstytojų skaičius 2000–2020 m. laikotarpiu išliko gana stabilus ir svyravo tarp 8 tūkst. ir 10 tūkst. dėstytojų universitetuose ir 2–4 tūkst. kolegijose (žr. 125 paveikslas). Pirmojo dešimtmečio pradžioje, nuolat didėjant studentų skaičiui universitetuose, dėstytojų skaičius buvo didinamas nepakankamai: vienam pagrindines pareigas einančiam universiteto dėstytojui 2000 m. teko 14,6 visų pakopų studentų, o 2004 m. – jau 22,3. Kolegijose dirbančių dėstytojų kaitos tendencijos 2000–2009 m. yra nulemtos tiek didėjančio kolegijų tinklo, tiek didėjančio studentų skaičiaus. Daugiausia

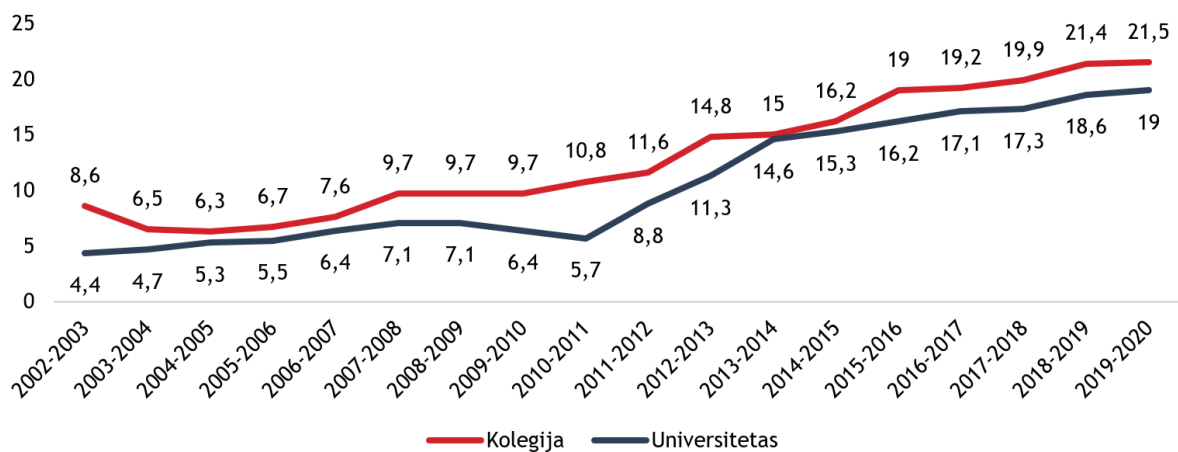
¹³⁴ Kolegijų vertinimo komisija, sudaryta LR švietimo ir mokslo ministrės 2018 m. balandžio 9 d. įsakymu Nr. V –341. Valstybinių kolegijų vertinimo ataskaita. 2018. Prieiga per internetą: https://www.smm.lt/uploads/documents/aukstojo_mokslo_pertvarka/Kolegiju%20vertinimo%20ataskaita_2019-02-28.pdf

¹³⁵ Viešosios politikos ir vadybos institutas. Švietimo ir mokslo srities esamos būklės ir tendencijų analizės ataskaita, 2007.

¹³⁶ Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. XI –242, 2009 m. balandžio 30 d. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.343430/asr>

dėstytojų buvo 2007–2009 m. – tai galima paaiškinti tuo, kad padidėjo ne pagrindinį darbą universitetuose ir kolegijose dirbančio akademinio personalo dalis¹³⁷. Nuo 2010 m. iki 2014 m. universiteto dėstytojų skaičius išliko pastovus, 2015–2019 m. laikotarpiu universitetuose ne pilnu etatu dirbo 35–39 proc. dėstytojų, vienam dėstytojo etatui teko vidutiniškai 14 studentų. 2010 m., mažėjant studentų skaičiui kolegijose, nuosekliai mažėjo ir dėstytojų skaičius: antrojo dešimtmečio laikotarpiu dėstytojų skaičius sumažėjo beveik dvigubai.

Siekiant užtikrinti AM prieinamumą ir patrauklumą, kolegijose ir universitetuose skatinta IT plėtra, studijų infrastruktūros atnaujinimas ir materialiosios bazės kokybės gerinimas¹³⁸. 2002–2020 m. laikotarpiu mokslui tenkančių kompiuterių skaičius padidėjo keturis kartus (žr. 126 paveikslas). Išskirtina, jog kolegijų studentams mokymuisi skirtų kompiuterių skaičius nuosekliai didėjo (išskyrus 2003–2007 m., kai kolegijos steigėsi), ir visu analizuojamu laikotarpiu buvo didesnis nei universitetų studentams. Pastariesiems tekusių kompiuterių skaičius taip pat nuosekliai didėjo (išskyrus 2009–2011 m.).

126 PAVEIKSLAS. KOMPIUTERIŲ, NAUDOJAMŲ MOKYTIS, SKAIČIUS, TENKANTIS 100 MOKINIŲ IR STUDENTŲ 2002–2020 M. LAIKOTARPIU

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

2004–2006 m. finansiniu laikotarpiu kolegijų tinklo formavimas buvo baigtas (veikė 28 kolegijos), įsikūrė keli universitetai (veikė 22). Plečiantis aukštųjų mokyklų tinklui, studentų skaičius universitetuose išaugo dešimtadaliu, kolegijose – 39 proc. Studentų skaičiui didėjant, dėstytojų skaičius buvo didinamas nepakankamai: vienam pagrindines pareigas einančiam universiteto dėstytojui 2000 m. teko 14,6 visų pakopų studentų, o 2004 m. – jau 22,3. Kolegijose ir universitetuose skatinta IT plėtra – pastebimas augantis IT įrangos (kompiuterių) skaičius.

2007–2013 m. finansinio laikotarpio tendencijas AM lėmė 2009 m. priimtas Mokslo ir studijų įstatymas, pasikeitusi studijų finansavimo ir priėmimo į aukštąsias mokyklas tvarka. 2007–2013 m. universitetų skaičius kito nežymiai, kolegijų skaičius sumažėjo beveik penktadaliu, bendras studijuojančių skaičius kolegijose ir universitetuose sumažėjo po trečdalį. Studentų skaičiui

¹³⁷ Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras. Lietuvos studijų būklės apžvalga. 2013. Prieiga per internetą: https://strata.gov.lt/images/leidiniai/Lietuvos_studiju_bukles_apzvalga.pdf.

¹³⁸ Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras, Lietuvos mokslo, studijų ir inovacijų būklės apžvalga 2018. 2018. Prieiga per internetą: <https://strata.gov.lt/images/tyrimai/bukle-2018-web.pdf>.

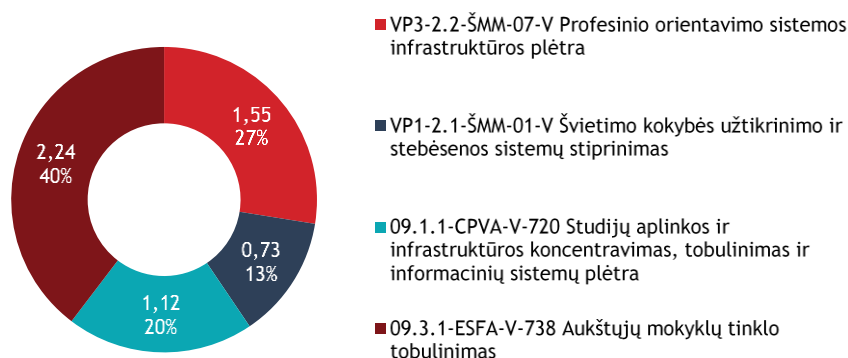
mažėjant, dėstytojų skaičius keitėsi nežymiai. Kompiuterių, naudojamų mokyti, tenkančių 100 studentų, skaičius universitetuose ir kolegijose analizuojamu laikotarpiu padidėjo dvigubai.

2014–2020 m. finansiniu laikotarpiu taip pat įvyko AM reforma (2017 m.) Visu laikotarpiu universitetų skaičius sumažėjo penktadaliu, kolegijų – dešimtadaliu. Demografinės tendencijos ir kiti veiksniai lėmė, jog studentų skaičius universitetuose sumažėjo kiek daugiau nei trečdaliu, kolegijose – ketvirtadaliu. Mažėjant studentų, dėstytojų skaičius atitinkamai sumažėjo beveik šeštadaliu. Kaip ir ankstesniais laikotarpiais, kompiuterių, naudojamų mokyti, tenkančių 100 studentų, skaičius išliko didėjantis.

4.6.3 INVESTICIJŲ Į AUKŠTOJO MOKSLO INFRASTRUKTŪRĄ MASTAS

4.6.3.1 BENDROJI AUKŠTOJO MOKSLO INFRASTRUKTŪRA

Kelių projektų lėšos 2007–2020 m. laikotarpiu buvo skirtos ne atskirų aukštųjų mokyklų, o bendrosios AM infrastruktūros atnaujinimui ir (ar) plėtrai. 2007–2020 m. laikotarpiu į **bendrąją AM infrastruktūrą** iš viso investuota **5,64 mln. Eur**.

127 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į BENDRĄJĄ AUKŠTOJO MOKSLO INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

2007–2013 m. laikotarpiu **1,55 mln. Eur** pagal SSVP 2 prioriteto priemonę „**Profesinio orientavimo sistemos infrastruktūros plėtra**“ (Nr. VP3-2.2-ŠMM-07-V) skirta karjeros valdymo paslaugas teikiančių aukštųjų mokyklų padalinių infrastruktūros atnaujinimui ir (ar) plėtrai – **IT įrangos įsigijimui**. Šiomis investicijomis sukurtas pagal vieningą karjeros valdymo paslaugų modelį veikiančių karjeros centrų tinklas aukštosiose mokyklose, paremtas bendra karjeros valdymo paslaugų informacine sistema¹³⁹. Dar **0,73 mln. Eur** pagal ŽIPVP 2 prioriteto priemonę „**Švietimo kokybės užtikrinimo ir stebėsenos sistemų**

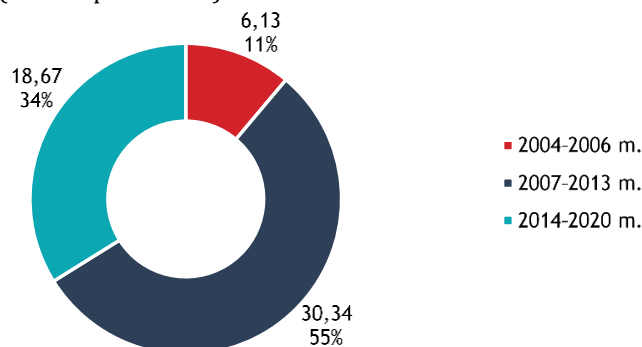
¹³⁹ Projektas „Ugdymo karjerai ir karjeros stebėsenos infrastruktūros aukštosiose mokyklose plėtotė“ (Nr. VP3-2.2-ŠMM-07-V-01-002)

stiprinimas“ (Nr. VP1-2.1-ŠMM-01-V) teko naujos priėmimo į aukštąsias mokyklas sistemos diegimui reikalingos infrastruktūros plėtrai¹⁴⁰ – **patalpų rekonstrukcijai ir (ar) remontui, fizinės įrangos (baldų, įrenginių) ir IT įrangos (kompiuterinės technikos, programinės įrangos) įsigijimui**. 2014–2020 m. laikotarpiu **1,12 mln. Eur** pagal ESIVP 9 prioriteto priemonę „**Studijų aplinkos ir infrastruktūros koncentravimas, tobulinimas ir informacinių sistemų plėtra**“ (Nr. 09.1.1-CPVA-V-720) skirta ŠVIS infrastruktūros ir aukštajam mokslui skirtų registrų atnaujinimui¹⁴¹. Dar **2,24 mln. Eur** pagal ESIVP 9 prioriteto priemonę „**Aukštųjų mokyklų tinklo tobulinimas**“ (Nr. 09.3.1-ESFA-V-738) teko vieningos aukštųjų mokyklų informacinės sistemos EDINA diegimui, siekiant optimizuoti Lietuvos aukštųjų mokyklų valdymą, administravimą bei studijų proceso organizavimą¹⁴². Abiejų šių priemonių lėšomis investuota į **IT infrastruktūrą – kompiuterinės technikos ir (ar) programinės įrangos įsigijimą** (žr. 127 paveikslas).

4.6.3.2 KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪRA

PASISKIRSTYMAS PAGAL PROGRAMAVIMO LAIKOTARPIUS

Visos 2004–2020 m. laikotarpio investicijos į koleginių studijų infrastruktūrą sudarė **55,14 mln. Eur**. Daugiau kaip pusė jų (30,34 mln. Eur) investuota 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu, virš trečdalis (18,67 mln. Eur) – 2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu, likęs dešimtadalis (6,13 mln. Eur) – 2004–2006 m. finansavimo laikotarpiu (žr. 128 paveikslas).

128 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL FINANSAVIMO LAIKOTARPIUS (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

PASISKIRSTYMAS PAGAL INVESTICIJŲ SUBJEKTUS

Visu 2004–2020 m. laikotarpiu buvo investuota į **15 kolegijų** studijų infrastruktūrą. 2004–2006 m. finansavimo laikotarpiu investuota į 9 kolegijų, o 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. laikotarpiais – į 12

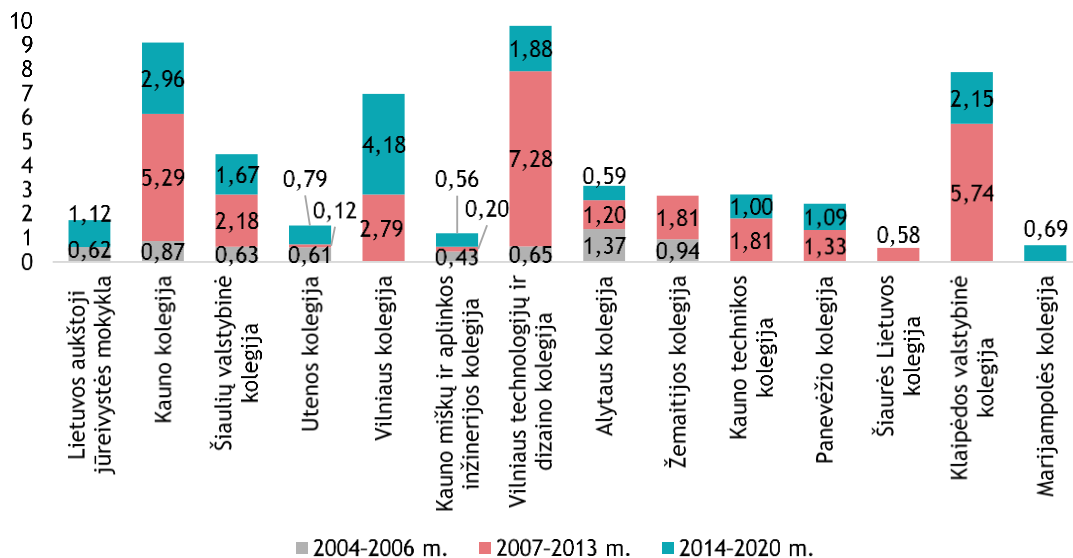
¹⁴⁰ Projektas „Priėmimo į aukštąsias mokyklas sistemos tobulinimas ir įdiegimas“ (Nr. VP1-2.1-ŠMM-01-V-02-005).

¹⁴¹ Projektas „Švietimo valdymo informacinės sistemos ir registrų, skirtų mokslui ir studijoms, plėtojimas“ (Nr. 09.1.1-CPVA-V-720-02-0001).

¹⁴² Projektas „Lietuvos aukštųjų mokyklų valdymo, administravimo ir studijų proceso organizavimo tobulinimas taikant EDINA informacinę sistemą“ (Nr. 09.3.1-ESFA-V-738-01-0001).

kolegijų infrastruktūrą. 7 kolegijos¹⁴³ pasinaudojo visų finansavimo laikotarpių investicijomis, 5 kolegijos¹⁴⁴ – dviejų finansavimo laikotarpių, 3 kolegijos¹⁴⁵ – tik vieno finansavimo laikotarpio ES fondų lėšomis.

Iš 2004–2020 m. laikotarpiu ES fondų investicijas gavusių **15 kolegijų** analizuojamu laikotarpiu **dvi kolegijos buvo likviduotos**, dar **viena – reorganizuota** (sujungus su kita kolegija įkurta nauja kolegija). Konkrečiau, 2008 m. Vilniaus technikos kolegiją prijungus prie Vilniaus statybos ir dizaino kolegijos buvo įkurta Vilniaus technologijų ir dizaino kolegija. Buvo **reorganizuota** 10 proc. 2004–2006 m. investicijas gavusių kolegijų ir 8 proc. 2007–2013 m. investicijas gavusių kolegijų, **likviduota** – taip pat 10 proc. 2004–2006 m. investicijas gavusių kolegijų ir 8 proc. 2007–2013 m. investicijas gavusių kolegijų¹⁴⁶.

129 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į ATSKIRŲ KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ FINANSINĖS APIMTYS (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

Visu 2004–2020 m. laikotarpiu **daugiausia investuota į Vilniaus technologijų ir dizaino kolegijos¹⁴⁷ bei Kauno kolegijos infrastruktūrą** (atitinkamai 9,81 mln. Eur ir 9,12 mln. Eur). Kiek mažesnės, tačiau taip pat santykinai didelės investicijos teko Klaipėdos valstybinei kolegijai, Vilniaus kolegijai ir Šiaulių valstybinei kolegijai (atitinkamai 7,89 mln. Eur, 6,98 mln. Eur ir 4,48 mln. Eur). Kauno technikos kolegija, Žemaitijos kolegija ir Panevėžio kolegija gavo iki 3 mln. Eur, o Lietuvos aukštoji jūreivystės mokykla, Utenos kolegija bei Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegija – iki 2 mln. Eur ES fondų lėšų. Santykinai **mažiausios investicijos į infrastruktūrą teko Marijampolės kolegijai ir Šiaurės Lietuvos kolegijai** (atitinkamai 0,69 mln. Eur ir 0,58 mln. Eur) (žr. 129 paveikslas).

¹⁴³ Alytaus kolegija, Kauno kolegija, Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegija, Šiaulių valstybinė kolegija, Utenos kolegija, Vilniaus kolegija, Vilniaus technologijų ir dizaino kolegija.

¹⁴⁴ Kauno technikos kolegija, Klaipėdos valstybinė kolegija, Lietuvos aukštoji jūreivystės mokykla, Panevėžio kolegija ir Žemaitijos kolegija.

¹⁴⁵ Marijampolės kolegija, Šiaurės Lietuvos kolegija, Vilniaus statybos ir dizaino kolegija.

¹⁴⁶ Dalis įstaigų gali būti gavusios daugiau nei vieno finansavimo laikotarpio ES fondų investicijas, todėl atskirais finansavimo laikotarpiais ES investicijas gavusių įstaigų, kurios vėliau buvo likviduotos ar reorganizuotos, dalis gali persidengti.

¹⁴⁷ Čia ir toliau – prie Vilniaus technologijų ir dizaino kolegijos investicijų priskirtos 2004–2006 m. Vilniaus statybos ir dizaino kolegijai skirtos lėšos (apie 0,65 mln. Eur), kadangi Vilniaus technologijų ir dizaino kolegija buvo įkurta 2008 m. Vilniaus technikos kolegiją prijungus prie Vilniaus statybos ir dizaino kolegijos.

PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES

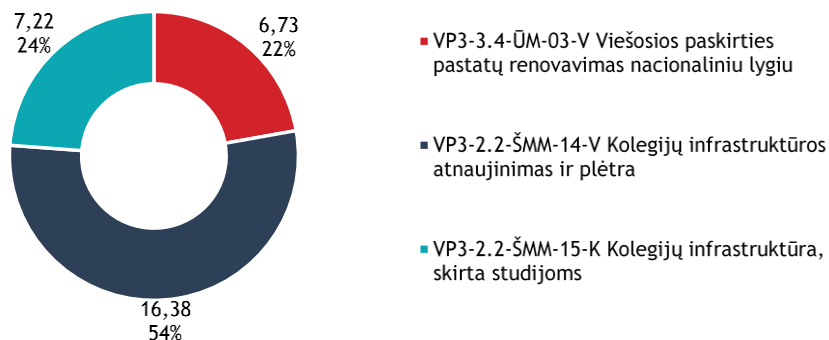
2004–2006 m. finansavimo laikotarpiu trys ketvirtadaliai (arba **4,57 mln. Eur**) ES fondų investicijų į kolegijų infrastruktūrą finansuotos pagal BPD priemonę „**Darbo rinkos, švietimo, profesinio mokymo, mokslo ir studijų institucijų bei socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra**“ (Nr. 1.5), nukreiptą į mokymosi aplinkos modernizavimą ir švietimo infrastruktūros gerinimą, siekiant gerinti švietimo kokybę. Šios priemonės lėšomis investuota į įvairaus pobūdžio kolegijų infrastruktūrą – **pastatus ir patalpas, fizinę ir IT įrangą**.

130 PAVEIKSLAS. 2004–2006 M. INVESTICIJŲ Į KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

Ketvirtadalis (arba **1,56 mln. Eur**) 2004–2006 m. laikotarpio ES fondų investicijų į kolegijų infrastruktūrą įgyvendinta pagal BPD priemonę „**Energijos tiekimo stabilumo, prieinamumo ir didesnio energetikos efektyvumo užtikrinimas**“ (Nr. 1.2), nukreiptą į viešojo sektoriaus pastatų modernizavimą, siekiant didinti energijos vartojimo efektyvumą. Šios priemonės lėšomis investuota į kolegijų **pastatų apšiltinimą, energetinių įrenginių atnaujinimą ir pan.** (žr. 130 paveikslas).

131 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu daugiau kaip pusė (54 proc. arba **16,38 mln. Eur**) ES fondų investicijų į kolegijų infrastruktūrą įgyvendinta pagal SSVP 2 prioriteto priemonę „**Kolegijų infrastruktūros atnaujinimas ir plėtra**“ (Nr. VP3-2.2-ŠMM-14-V), nukreiptą į kolegijų infrastruktūros kokybės ir atitikties kolegijų veiklos uždaviniams gerinimą, siekiant užtikrinti geresnę studijų kokybę ir prieinamumą. Šios priemonės lėšomis investuota į įvairią kolegijų infrastruktūrą – **pastatų ir patalpų statybą, rekonstrukciją ir (ar) remontą, fizinės įrangos ir (ar) IT įrangos įsigijimą**. Šios investicijos apėmė įvairioms reikmėms skirtos kolegijų infrastruktūros – auditorijų, bibliotekų, konkrečioms studijų

programoms vykdyti reikalingų praktinio mokymo laboratorijų, kitų erdvių – atnaujinimą ir (ar) plėtrą, siekiant koncentruoti ir racionaliau panaudoti kolegijų infrastruktūrą.

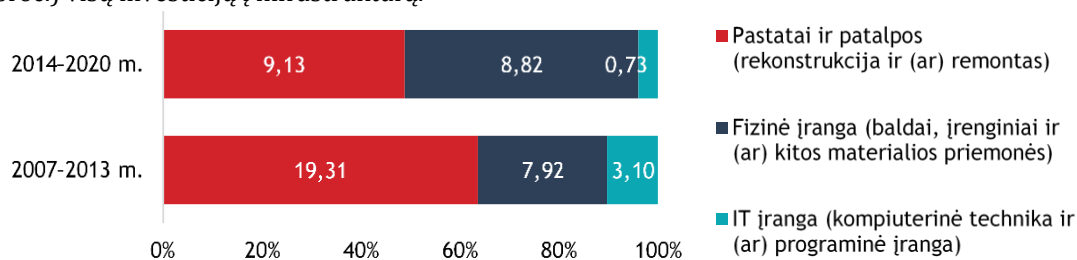
Apie ketvirtadalis (24 proc. arba **7,22 mln. Eur**) 2007–2013 m. laikotarpio ES fondų investicijų į kolegijų infrastruktūrą įgyvendinta pagal SSVP 2 prioriteto priemonę „**Kolegijų infrastruktūra, skirta studijoms**“ (Nr. VP3-2.2-ŠMM-15-K), nukreiptą į kolegijų infrastruktūros kokybės ir atitikties kolegijų misijai ir veiklos uždaviniams gerinimą, siekiant užtikrinti geresnę studijų kokybę ir prieinamumą. Šios priemonės lėšomis investuota į įvairią kolegijų infrastruktūrą – **pastatų ir patalpų rekonstrukciją ir (ar) remontą, fizinės įrangos ir (ar) IT įrangos įsigijimą**. Šios investicijos apėmė konkrečioms studijų programoms vykdyti skirtų praktinio mokymo centrų steigimą, siekiant gerinti sąlygas studentų praktinių gebėjimų ugdymui ir studijų atitikties darbo rinkos poreikiams didinimui.

Dar virš penktadalio (22 proc. arba **6,73 mln. Eur**) 2007–2013 m. laikotarpio ES fondų investicijų į kolegijų infrastruktūrą įgyvendinta pagal SSVP 3 prioriteto priemonę „**Viešosios paskirties pastatų renovavimas nacionaliniu lygiu**“ (Nr. VP3-3.4-ŪM-03-V), nukreiptą į viešojo sektoriaus pastatų modernizavimą, siekiant didinti energijos vartojimo efektyvumą. Šios priemonės lėšomis investuota į kolegijų **pastatų išorinių atitvarų rekonstrukciją ir (ar) remontą, energetikos sistemų rekonstrukciją ir (ar) modernizavimą** (žr. 131 paveikslas).

2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu visos ES fondų investicijos į kolegijų infrastruktūrą įgyvendintos pagal ESIVP 9 prioriteto priemonę „**Studijų aplinkos ir infrastruktūros koncentravimas, tobulinimas ir informacinių sistemų plėtra**“ (Nr. 09.1.1-CPVA-V-720), nukreiptą į kolegijų studijų infrastruktūros tobulinimą ir koncentravimą, siekiant gerinti studijų kokybę. Šios priemonės lėšomis investuota į įvairią kolegijų infrastruktūrą – **pastatų ir patalpų rekonstrukciją ir (ar) remontą, fizinės įrangos ir (ar) IT įrangos įsigijimą**. Šios investicijos apėmė esamos kolegijų infrastruktūros tobulinimą, atnaujinant anksčiau nemodernizuotus pastatus ir patalpas bei išigyjant trūkstamą fizinę ar IT įrangą.

PASISKIRSTYMAS PAGAL INFRASTRUKTŪROS TIPUS

Visu 2004–2020 m. laikotarpiu **daugiau kaip pusė ES fondų investicijų į kolegijas teko pastatų ir patalpų statybai, rekonstrukcijai ir (ar) remontui**. 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu investicijos į šio tipo infrastruktūrą sudarė apie du trečdalius (64 proc.), o 2014–2020 m. laikotarpiu – apie pusę (49 proc.) visų investicijų į infrastruktūrą.

132 PAVEIKSLAS. 2007–2020 M. INVESTICIJŲ Į KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL INFRASTRUKTŪROS POBŪDĮ (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

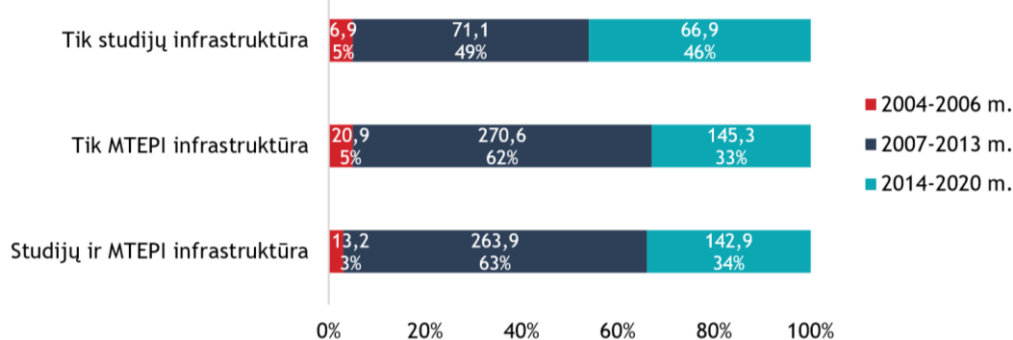
Lyginant 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. finansavimo laikotarpius, naujesniu laikotarpiu beveik dvigubai didesnė lėšų dalis teko **fizinės įrangos (baldų, įrenginių) įsigijimui** (2007–2013 m. – 26 proc., 2014–2020 m. – 47 proc. visų investicijų į infrastruktūrą). Atkreiptinas dėmesys, kad 2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu kolegijų pastatams ir fizinei įrangai teko panašios apimties investicijos. 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu IT įrangos įsigijimui teko santykinai didesnė dalis lėšų nei 2014–2020 m.

laikotarpiu¹⁴⁸ (2007–2013 m. – 10 proc., 2014–2020 m. – 4 proc. visų investicijų į infrastruktūrą) (žr. 132 paveikslas).

4.6.3.3 UNIVERSITETŲ INFRASTRUKTŪRA

PASISKIRSTYMAS PAGAL PROGRAMAVIMO LAIKOTARPIUS

Visos 2004–2020 m. laikotarpio investicijos į universitetų infrastruktūrą sudarė 1 002 mln. Eur, iš kurių investicijos tik į studijų infrastruktūrą sudarė 145,1 mln. Eur, tik į MTEPI infrastruktūrą – 436,9 mln. Eur, į studijų ir MTEPI infrastruktūrą – 420 mln. Eur. Visų tipų investicijų pasiskirstymas pagal finansavimo laikotarpius yra panašus: **daugiausia lėšų investuota 2007–2013 m. laikotarpiu** (tik į studijų infrastruktūrą – 49 proc. investicijų į universitetų infrastruktūrą arba 71,26 mln. Eur, tik į MTEPI infrastruktūrą – 62 proc. investicijų į universitetų infrastruktūrą arba 270,63 mln. Eur, į studijų ir MTEPI infrastruktūrą¹⁴⁹ – 63 proc. investicijų į universitetų infrastruktūrą arba 263,9 mln. Eur). **Kiek mažesnė dalis skirta 2014–2020 m. laikotarpiui:** tik studijų infrastruktūrai – 46 proc. investicijų į universitetų infrastruktūrą arba 66,93 mln. Eur, tik MTEPI infrastruktūrai – trečdalis investicijų į universitetų infrastruktūrą (145,34 mln. Eur), studijų ir MTEPI infrastruktūrai – taip pat trečdalis universitetams tekusių investicijų (142,9 mln. Eur). **Mažiausia dalis lėšų investuota 2004–2006 m. laikotarpiu** – šiuo laikotarpiu studijų infrastruktūrai teko 5 proc. investicijų į universitetų infrastruktūrą arba 6,96 mln. Eur, MTEPI infrastruktūrai – taip pat 5 proc. universitetams tekusių investicijų arba 20,96 mln. Eur, studijų ir MTEPI infrastruktūrai – 3 proc. universitetams tekusių investicijų arba 13,2 mln. Eur (žr. 133 paveikslas).

133 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į STUDIJŲ, Į MTEPI IR Į STUDIJŲ IR MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ UNIVERSITETUOSE PASISKIRSTYMAS PAGAL FINANSAVIMO LAIKOTARPIUS (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

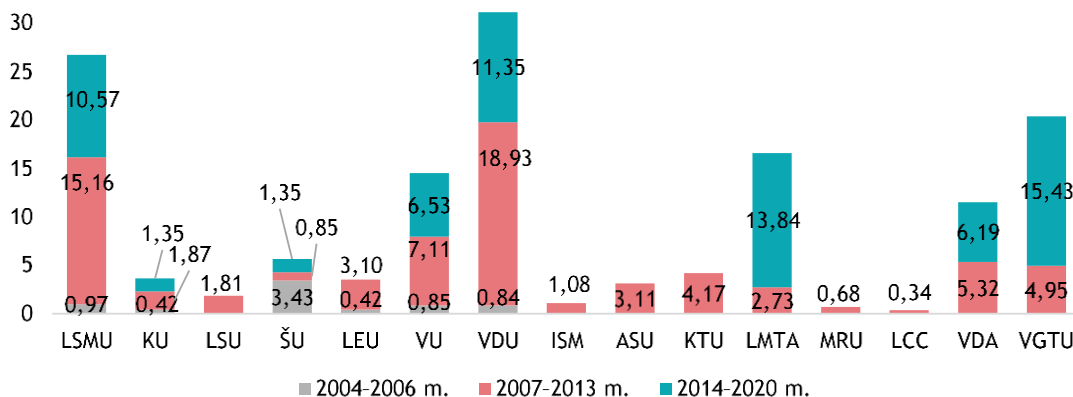
PASISKIRSTYMAS PAGAL INVESTICIJŲ SUBJEKTUS

2004–2020 m. laikotarpiu **tik į studijų infrastruktūrą daugiausia investuota Vytauto Didžiojo universitete (VDU), Lietuvos sveikatos mokslų universitete (LSMU) ir Vilniaus Gedimino technikos universitete (VGTU)** (atitinkamai 31,12 mln. Eur, 26,7 mln. Eur ir 20,38 mln. Eur). Kiek mažesnės, bet taip

¹⁴⁸ Pažymėtina, kad 2014–2020 m. investicijų į IT infrastruktūrą faktinės apimtys gali būti didesnės, tačiau SFMIS 2014 posistemyje kaupiamų duomenų apie ES fondų projektus struktūra kai kuriais atvejais neleidžia identifikuoti IT įrangai tekusios lėšų dalies fizinės infrastruktūros sudėtyje.

¹⁴⁹ Šiai kategorijai priskirtos investicijos, įgyvendintos pagal projektus, kurių vykdytojai ES fondų lėšomis atnaujinamos ar plėtojamos infrastruktūros naudojimo paskirtį nurodė kaip mišrią, t. y. infrastruktūrą numatė naudoti tiek studijų procese, tiek MTEPI vykdymui.

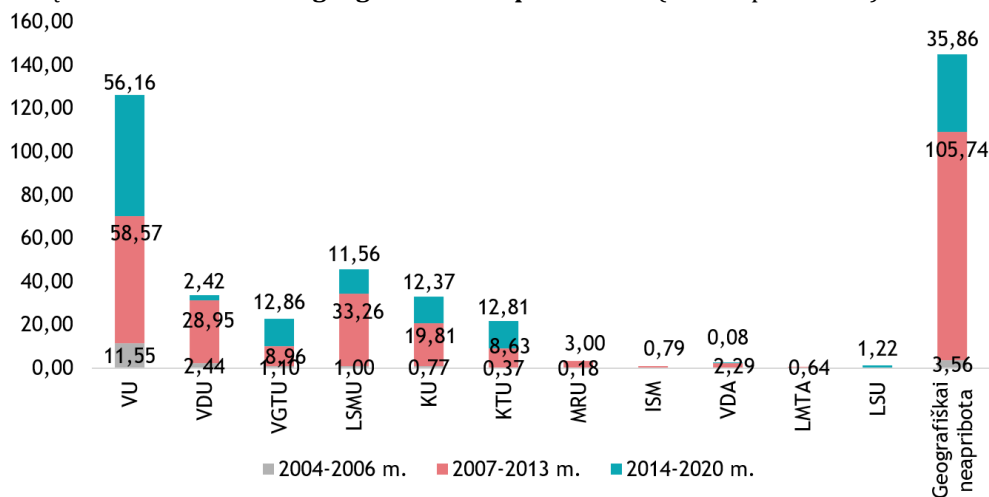
pat reikšmingos investicijos teko Lietuvos muzikos ir teatro akademijos (LMTA), Vilniaus universiteto (VU) ir Vilniaus dailės akademijos (VDA) tik studijų infrastruktūrai (atitinkamai 16,57 mln. Eur, 14,49 mln. Eur ir 11,52 mln. Eur). Santykinai **mažiausiai investuota į LCC tarptautinio universiteto (LCC) ir Mykolo Romerio universiteto (MRU) studijų infrastruktūrą** (iki 1 mln. Eur). Likusių universitetų tik studijų infrastruktūros atnaujinimui ir (ar) plėtrai teko nuo 1 iki 6 mln. Eur investicijų (žr. 134 paveikslas).

134 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ TIK Į STUDIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ UNIVERSITETUOSE PASISKIRSTYMAS PAGAL SUBJEKTUS (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

2004–2020 m. laikotarpiu **tik į MTEPI infrastruktūrą daugiausia investicijų** (126,27 mln. Eur) teko **VU**. 2,75 karto mažiau investicijų (45,81 mln. Eur) buvo skirta **LSMU**, kiek mažiau – **VDU** ir **KU** (atitinkamai 33,81 mln. Eur ir 32,96 mln. Eur). Po kiek mažesnę dalį analizuojamų investicijų teko **VGTU** ir **KTU** (atitinkamai 22,91 mln. Eur ir 21,81 mln. Eur). Likę universitetai – **MRU**, **VDA**, **LSU**, **ISM** bei **LMTA** – gavo **santykinai menkas investicijas**. Nemaža dalis (**145,16 mln. Eur**) ES fondų investicijų į vien tik MTEPI infrastruktūrą universitetuose buvo **geografiškai neapribotos**¹⁵⁰ (žr. 135 paveikslas).

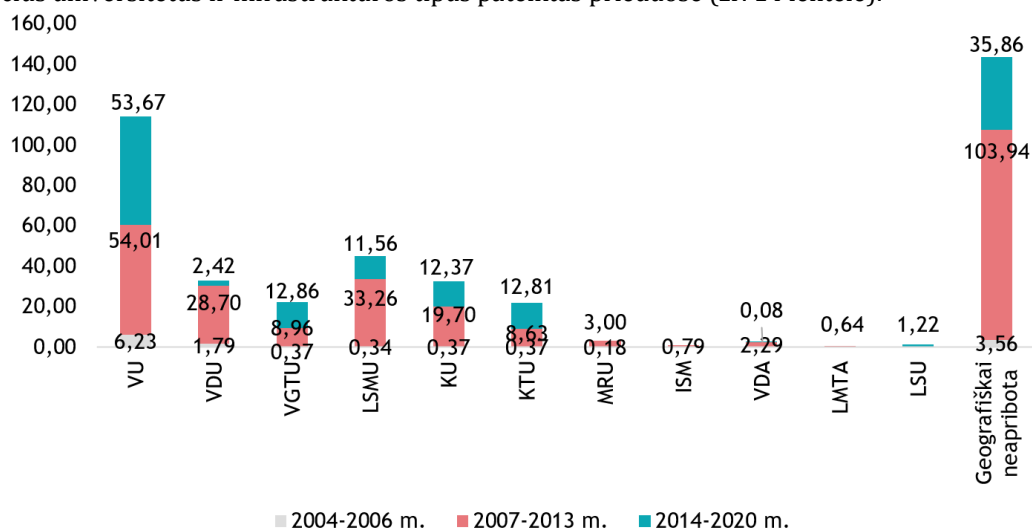

135 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ TIK Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ UNIVERSITETUOSE PASISKIRSTYMAS PAGAL SUBJEKTUS (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

¹⁵⁰ Projektų naudos gavėjai yra Lietuvos mokslo ir studijų institucijos.

2004–2020 m. laikotarpiu, kaip ir tik į MTEPI infrastruktūrą atveju, **į studijų ir MTEPI infrastruktūrą santykinai daugiausia investicijų** (113,92 mln. Eur) teko **VU**, kiek mažiau buvo skirta **LSMU, VDU ir KU** (atitinkamai, 45,16 mln. Eur, 32,9 mln. Eur ir 32,44 mln. Eur). Santykinai menkas investicijas į studijų ir MTEPI infrastruktūrą gavo **MRU, VDA, LSU, ISM bei LMTA**. Nemaža dalis (**143,37 mln. Eur**) ES fondų investicijų į studijų ir MTEPI infrastruktūrą universitetuose buvo **geografiškai neapribotos** (žr. 136 paveikslas). Detalus investicijų į studijų ir MTEPI infrastruktūrą universitetuose pasiskirstymas pagal konkrečius universitetus ir infrastruktūros tipus pateiktas prieduose (žr. 14 lentelė).

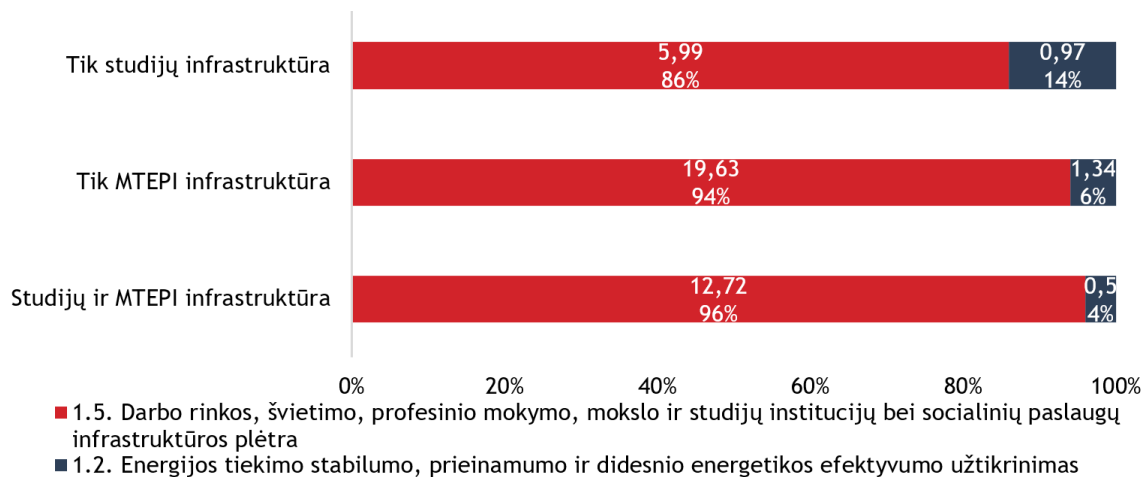
136 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į STUDIJŲ IR MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ UNIVERSITETUOSE PASISKIRSTYMAS PAGAL SUBJEKTUS (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES

2004–2006 m. finansavimo laikotarpiu tiek tik studijų, tiek tik MTEPI, tiek studijų ir MTEPI infrastruktūros projektai daugiausia buvo finansuojami pagal BPD priemonę „**Darbo rinkos, švietimo, profesinio mokymo, mokslo ir studijų institucijų bei socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra**“ (Nr. 1.5.): tik į studijų infrastruktūrą skirta 86 proc. viso laikotarpio finansavimo arba **5,99 mln. Eur**, tik į MTEPI infrastruktūrą – 94 proc. arba **19,64 mln. Eur**, į studijų ir MTEPI infrastruktūrą – 96 proc. arba **12,72 mln. Eur**. Šios priemonės, nukreiptos į švietimo aplinkos modernizavimą, lėšomis investuota į įvairią universitetų infrastruktūrą – **pastatus ir patalpas, fizinę ir IT įrangą**.

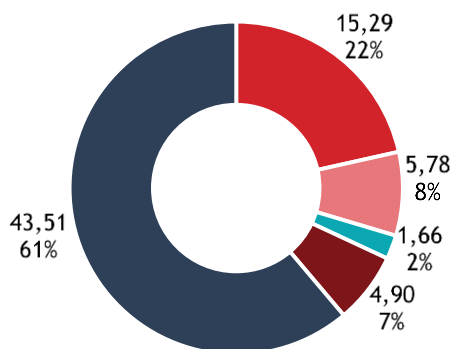
Likusi dalis 2004–2006 m. laikotarpio ES fondų investicijų į infrastruktūrą universitetuose įgyvendinta pagal BPD priemonę „**Energijos tiekimo stabilumo, prieinamumo ir didesnio energetikos efektyvumo užtikrinimas**“ (Nr. 1.2), nukreiptą į viešojo sektoriaus pastatų modernizavimą, siekiant didinti energijos vartojimo efektyvumą. Tik į studijų infrastruktūrą investuota **0,97 mln. Eur** (arba 14 proc. visų į studijų infrastruktūrą skirtų investicijų), tik į MTEPI infrastruktūrą – **1,34 mln. Eur** (arba 6 proc.), į studijų ir MTEPI infrastruktūrą – **0,5 mln. Eur** (arba 4 proc.) Šiomis lėšomis investuota į universitetų **pastatų apšiltinimą, energetinių įrenginių atnaujinimą ir pan.** (žr. 137 paveikslas).

137 PAVEIKSLAS. 2004–2006 M. INVESTICIJŲ Į STUDIJŲ, Į MTEPI IR Į STUDIJŲ IR MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ UNIVERSITETUOSE PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu daugiau kaip pusė (61 proc. arba **43,51 mln. Eur**) ES fondų investicijų **tik į studijų infrastruktūrą universitetuose** įgyvendinta pagal SSVP 2 prioriteto priemonę „**Universitetų infrastruktūros plėtra**“ (Nr. VP3-2.2-ŠMM-18-V), nukreiptą į valstybinių universitetų infrastruktūros plėtojimą reorganizavus universitetus arba reorganizavus ar sujungus universitetų padalinius, siekiant užtikrinti geresnę studijų kokybę ir prieinamumą. Šios priemonės lėšomis investuota į **įvairią** tik studijoms skirtą universitetų infrastruktūrą – pastatus ir patalpas, fizinę ir IT įrangą. Virš penktadalio (22 proc. arba **15,29 mln. Eur**) 2007–2013 m. laikotarpio ES fondų investicijų tik į studijų infrastruktūrą universitetuose įgyvendinta pagal SSVP 3 prioriteto priemonę „**Viešosios paskirties pastatų renovavimas nacionaliniu lygiu**“ (Nr. VP3-3.4-ŪM-03-V), nukreiptą į viešojo sektoriaus pastatų modernizavimą, siekiant didinti energijos vartojimo efektyvumą. Šios priemonės lėšomis investuota į universitetų **pastatų išorinių atitvarų rekonstrukciją ir (ar) remontą, energetikos sistemų rekonstrukciją ir (ar) modernizavimą**. Likusios 2007–2013 m. laikotarpio ES fondų investicijos tik į studijų infrastruktūrą universitetuose įgyvendintos pagal SSVP 2 prioriteto priemones „**Universitetų infrastruktūros atnaujinimas ir plėtra**“ (Nr. VP3-2.2-ŠMM-02-V VP3-2.2-ŠMM-16-V), „**Aukštųjų mokyklų infrastruktūra, skirta studijoms**“ (Nr. VP3-2.2-ŠMM-03-V), „**Technologijų, gamtos mokslų ir menų mokymo infrastruktūros bendrojo lavinimo mokyklose pritaikymas ir atnaujinimas**“ (Nr. VP3-2.2-ŠMM-01-V) ir „**Universitetų ligoninių infrastruktūros atnaujinimas ir pritaikymas studijoms**“ (Nr. VP3-2.2-ŠMM-03-V). Priemonės „**Universitetų infrastruktūros atnaujinimas ir plėtra**“ lėšomis (5,78 mln. Eur) daugiausia investuota į universitetų bendrąją studijų infrastruktūrą, o priemonės „**Aukštųjų mokyklų infrastruktūra, skirta studijoms**“ lėšomis (4,9 mln. Eur) – į konkrečių studijų programų infrastruktūros plėtrą ir (ar) atnaujinimą. Priemonės „**Universitetų ligoninių infrastruktūros atnaujinimas ir pritaikymas studijoms**“ investicijos (1,66 mln. Eur) buvo nukreiptos į universitetų ligoninių studijų procese naudojamos infrastruktūros atnaujinimą – **fizinės įrangos ir (ar) IT įrangos įsigijimą** (žr. 138 paveikslas).

- VP3-3.4-ŪM-03-V Viešosios paskirties pastatų renovavimas nacionaliniu lygiu
- VP3-2.2-ŠMM-02-V Universitetų infrastruktūros atnaujinimas ir plėtra
- VP3-2.2-ŠMM-03-V Universitetų ligoninių infrastruktūros atnaujinimas ir pritaikymas studijoms
- VP3-2.2-ŠMM-16-V Aukštųjų mokyklų infrastruktūra, skirta studijoms
- VP3-2.2-ŠMM-18-V Universitetų infrastruktūros plėtra

138 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į UNIVERSITETŲ STUDIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)

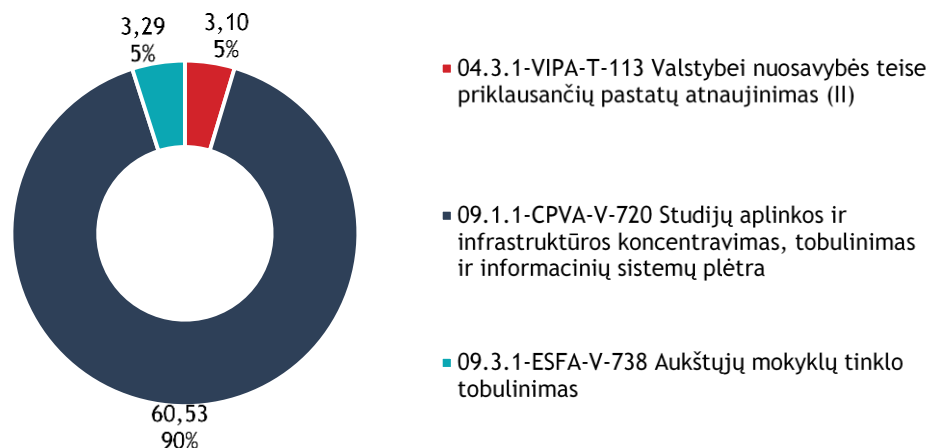
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu beveik visos (96,68 proc. arba 261,66 mln. Eur) ES fondų investicijos **tik į MTEPI infrastruktūrą universitetuose** įgyvendintos pagal EAVP 1 prioriteto priemonę „**Bendrosios mokslo ir studijų infrastruktūros stiprinimas**“ (Nr. VP 2–1.1–ŠMM–04–V), nukreiptą į aukštojo mokslo programas vykdančių įstaigų MTEPI tyrimų laboratorijų infrastruktūros modernizavimą, siekiant gerinti aukštojo mokslo kokybę ir prieinamumą. Šios priemonės lėšomis investuota **į įvairią** universitetų MTEPI infrastruktūrą – pastatų ir patalpų rekonstrukciją, fizinės ir (ar) IT įrangos įsigijimą. Ženkliai mažiau (1,81 proc. arba **4,86 mln. Eur**) 2007–2013 m. laikotarpio ES fondų investicijų tik į MTEPI infrastruktūrą universitetuose įgyvendinta pagal EAVP 1 prioriteto priemonę „**Nacionalinių mokslo programų ir kitų aukšto lygio mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros projektų vykdymas**“ (Nr. VP2–1.1–ŠMM–06–V), nukreiptą į nacionalinėms mokslo programoms įgyvendinti ir MTEPI veikloms vykdyti skirtos technologinės ir informacinės infrastruktūros. Šių priemonių lėšomis investuota į universitetų **fizinės ir IT įrangos įsigijimą**. Dar mažesnė dalis (0,83 proc. arba **2,25 mln. Eur**) 2007–2013 m. laikotarpio ES fondų investicijų tik į MTEPI infrastruktūrą universitetuose įgyvendinta pagal EAVP 1 prioriteto priemonę „**Aukšto lygio mokslinių tyrimų centrų ir kompetencijos centrų plėtojimas**“ (Nr. VP2–1.1–ŠMM–02–V), nukreiptą į aukšto lygio mokslinių tyrimų centrų ir kompetencijų centrų materialinės bazės, technologinės ir informacinės infrastruktūros kūrimą ar atnaujinimą. Šių priemonių lėšomis investuota į universitetų **fizinės ir IT įrangos įsigijimą**. Kitų priemonių („Mokslininkų ir kitų tyrėjų kvalifikacijos ir kompetencijų tobulinimas“ (Nr. VP1–3.1–ŠMM–02–V), „Aukščiausios kokybės formaliojo ir neformaliojo mokymo paslaugų teikimas“ (Nr. VP1–2.2–ŠMM–04–V) ir „MTTP tematinų tinklų, asociacijų veiklos stiprinimas“ (Nr. VP1–3.1–ŠMM–05–K) investicijos tik į MTEPI infrastruktūrą universitetuose neviršijo 1 mln. Eur. Šių priemonių lėšomis daugiausia investuota į IT įrangos įsigijimą.

2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu absoliuti dauguma (97proc. arba **261,66 mln. Eur**) ES fondų investicijų į **studijų ir MTEPI infrastruktūrą universitetuose** įgyvendintos pagal EAVP 1 prioriteto priemonę „**Bendrosios mokslo ir studijų infrastruktūros stiprinimas**“ (Nr. VP 2–1.1–ŠMM–04–V), nukreiptą į MTEPI ir studijų procesui vykdyti skirtos infrastruktūros modernizavimą. Šios priemonės lėšomis investuota **į įvairią** universitetų infrastruktūrą – pastatų ir patalpų rekonstrukciją, fizinės ir (ar) IT įrangos įsigijimą. Ženkliai mažiau (2 proc. arba **4,89 mln. Eur**) 2007–2013 m. laikotarpio ES fondų investicijų į studijų ir MTEPI infrastruktūrą universitetuose įgyvendinta pagal EAVP 1 prioriteto priemonę „**Nacionalinių mokslo programų ir kitų aukšto lygio mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros projektų vykdymas**“ (Nr. VP2–1.1–ŠMM–06–V), nukreiptą į nacionalinėms mokslo programoms ir MTEPI veikloms įgyvendinti skirtos technologinės ir informacinės infrastruktūros kūrimą. Šių priemonių lėšomis

investuota į universitetų **fizinės ir IT įrangos įsigijimą**. Dar mažesnė dalis (1 proc. arba **2,25 mln. Eur**) įgyvendinta pagal EAVP 1 prioriteto priemonę „**Aukšto lygio mokslinių tyrimų centrų ir kompetencijos centrų plėtojimas**“ (Nr. VP2-1.1-ŠMM-02-V), nukreiptą į aukšto lygio mokslinių tyrimų centrų ir kompetencijų centrų materialinės bazės, technologinės ir informacinės infrastruktūros kūrimą ar atnaujinimą. Šių priemonių lėšomis investuota į universitetų **fizinės ir IT įrangos įsigijimą**. Kitų priemonių („Mokslininkų ir kitų tyrėjų kvalifikacijos ir kompetencijų tobulinimas“ (Nr. VP1-3.1-ŠMM-02-V), „Aukščiausios kokybės formaliojo ir neformaliojo mokymo paslaugų teikimas“ (Nr. VP1-2.2-ŠMM-04-V) ir „MTTP tematinių tinklų, asociacijų veiklos stiprinimas“ (Nr. VP1-3.1-ŠMM-05-K) investicijos į studijų ir MTEPI infrastruktūrą universitetuose neviršijo 1 mln. Eur. Šių priemonių lėšomis daugiausia investuota į IT įrangos įsigijimą.

2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu didžioji dalis (90 proc. arba 60,53 mln. Eur) ES fondų investicijų **tik į studijų infrastruktūrą universitetuose** įgyvendintos pagal ESIVP 9 prioriteto priemonę „**Studijų aplinkos ir infrastruktūros koncentravimas, tobulinimas ir informacinių sistemų plėtra**“ (Nr. 09.1.1-CPVA-V-720), nukreiptą į studijų infrastruktūros tobulinimą ir koncentravimą, siekiant aukštesnės studijų kokybės. Šios priemonės lėšomis investuota **į įvairią universitetų studijų infrastruktūrą – pastatus, patalpas, fizinę bei IT įrangą**. Priemonės lėšomis sukurta ir (ar) modernizuota įvairių kryptių studijoms skirta infrastruktūra, įskaitant rezidentūros studijų mokomąsias bazes. Likęs dešimtadalis 2014–2020 m. laikotarpio ES fondų investicijų **tik į studijų infrastruktūrą universitetuose** pasiskirstė tarp ESIVP 9 prioriteto priemonės „**Aukštųjų mokyklų tinklo tobulinimas**“ (Nr. 09.3.1-ESFA-V-738) ir 4 prioriteto priemonės „**Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (II)**“ (Nr. 04.3.1-VIPA-T-113) projektų. Pirmoji priemonė nukreipta į studijų proceso organizavimo ir universitetų valdymo tobulinimą, siekiant optimizuoti aukštųjų mokyklų tinklą ir prisidėti prie studijų kokybės gerinimo. Šios priemonės lėšomis (3,29 mln. Eur) daugiausia investuota į universitetų informacines sistemas ir virtualias aplinkas (**IT įrangą**). Antroji priemonė nukreipta į valstybei priklausančių viešųjų pastatų modernizavimą, siekiant didinti energijos vartojimo efektyvumą. Jos lėšomis (3,1 mln. Eur) investuota į universitetų **pastatų inžinerines sistemas**, pagerinant jų fizines ir energetines savybes (žr. 139 paveikslas).

139 PAVEIKSLAS. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ Į UNIVERSITETŲ STUDIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu beveik visos (97 proc. arba **106,39 mln. Eur**) ES fondų investicijos **tik į MTEPI infrastruktūrą universitetuose** finansuotos pagal ESIVP 1 prioriteto priemonę „**Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų infrastruktūros plėtra ir integracija į europines infrastruktūras**“ (Nr. 01.1.1-CPVA-V-701), nukreiptą į universitetų MTEPI infrastruktūros sukūrimą ir atnaujinimą, siekiant įsijungti į tarptautines mokslinių tyrimų infrastruktūras. Šios priemonės

lėšomis investuota į įvairių universitetų MTEPI infrastruktūrą – **pastatų ir patalpų rekonstrukciją ir (ar) remontą, fizinės ir IT įrangos įsigijimą**. Nedidelė dalis (3 proc. arba **3,01 mln. Eur**) 2014–2020 m. laikotarpio ES fondų investicijų tik į MTEPI infrastruktūrą universitetuose buvo įgyvendinta pagal ESIVP 1 prioriteto priemonę „**Kompetencijos centrų ir inovacijų ir technologijų perdavimo centrų veiklos skatinimas**“ (Nr. 01.2.2-CPVA-K-703), nukreiptą į kompetencijos centrų, inovacijų ir technologijų perdavimo centrų veiklos skatinimą. Šios priemonės lėšų, skirtų infrastruktūrai, didžioji dalis buvo panaudota **fizinės ir IT įrangos įsigijimui**.

2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu absoliuti dauguma (97 proc. arba **138,93 mln. Eur**) ES fondų investicijų **į studijų ir MTEPI infrastruktūrą universitetuose** finansuotos pagal ESIVP 1 prioriteto priemonę „**Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų infrastruktūros plėtra ir integracija į europines infrastruktūras**“ (Nr. 01.1.1-CPVA-V-701), nukreiptą į universitetų MTEPI infrastruktūros sukūrimą ir atnaujinimą. Šios priemonės lėšomis investuota į įvairių infrastruktūrą – **pastatų ir patalpų rekonstrukciją ir (ar) remontą, fizinės ir IT įrangos įsigijimą**. Nedidelė dalis (2 proc. arba 3,09 mln. Eur) investicijų buvo įgyvendinta pagal ESIVP 1 prioriteto priemonę „**Kompetencijos centrų ir inovacijų ir technologijų perdavimo centrų veiklos skatinimas**“ (Nr. 01.2.2-CPVA-K-703), nukreiptą į kompetencijos centrų, inovacijų ir technologijų perdavimo centrų veiklos skatinimą. Šios priemonės lėšų, skirtų infrastruktūrai, didžioji dalis buvo panaudota **fizinės ir IT įrangos įsigijimui**. Priemonių „Mokslininkų ir kitų tyrėjų gebėjimų stiprinimas“, „Studijų aplinkos ir infrastruktūros koncentravimas, tobulinimas ir informacinių sistemų plėtra“ investicijos į studijų ir MTEPI infrastruktūrą universitetuose neviršijo 0,5 mln. Eur.

PASISKIRSTYMAS PAGAL INFRASTRUKTŪROS TIPUS

Visu 2007–2020 m. laikotarpiu investicijos į universitetų infrastruktūros pastatus ir patalpas siekė 448,9 mln. Eur, investicijos į universitetų fizinę įrangą – 463,6 mln. Eur, į IT įrangą – 48,4 mln. Eur.

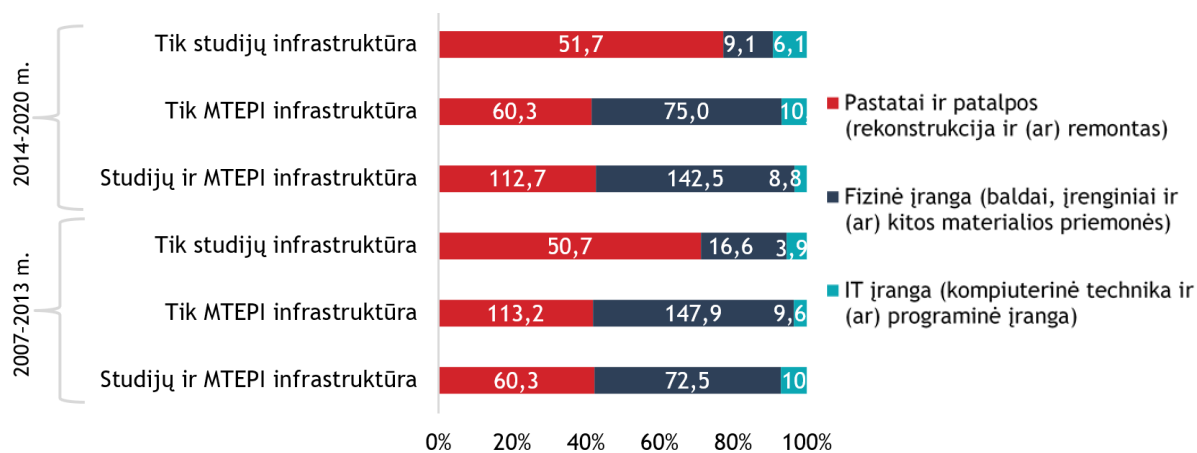
Investicijos tik studijų infrastruktūrai daugiausia buvo skirtos pastatų ir patalpų rekonstrukcijai ar remontui: šio tipo investicijos 2007–2013 m. sudarė 71 proc., o 2014–2020 m. laikotarpiu – 77 proc. visų investicijų į infrastruktūrą. Lyginant 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. finansavimo laikotarpius, senesniu laikotarpiu tarp investicijų į infrastruktūrą dominavo **fizinė įranga** (atitinkamai, 2007–2013 m. – 23 proc., 2014–2020 m. – 14 proc. visų investicijų į infrastruktūrą), o naujesniu laikotarpiu – **IT infrastruktūra**¹⁵¹ (atitinkamai, 2007–2013 m. – 5 proc., 2014–2020 m. – 9 proc. visų investicijų į infrastruktūrą).

Investicijos tik MTEPI infrastruktūrai daugiausia teko fizinės įrangos (baldų, įrenginių) įsigijimui. 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu investicijos į šio tipo infrastruktūrą sudarė 54 proc., 2014–2020 m. laikotarpiu – 52 proc. **Pastatų ir patalpų statybai, rekonstrukcijai ir (ar) remontui** skirtos investicijos 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu sudarė 42 proc., 2014–2020 m. laikotarpiu – 41 proc. visų investicijų į infrastruktūrą. 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu **IT įrangos įsigijimui** teko 4 proc., 2014–2020 m. laikotarpiu – 7 proc. visų investicijų į infrastruktūrą.

Tokios pat tendencijos pastebimos **studijų ir MTEPI infrastruktūrai** tekusių lėšų pasiskirstyme. 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu investicijos į **fizinę įrangą** sudarė 54 proc., 2014–2020 m. laikotarpiu – 51 proc. **Pastatų ir patalpų statybai, rekonstrukcijai ir (ar) remontui** skirtos investicijos 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu sudarė 43 proc., 2014–2020 m. laikotarpiu – 42 proc. visų investicijų į

¹⁵¹ Pažymėtina, kad 2014–2020 m. investicijų į IT infrastruktūrą faktinės apimtys gali būti didesnės, tačiau SFMIS 2014 posistemyje kaupiamų duomenų apie ES fondų projektus struktūra kai kuriais atvejais neleidžia identifikuoti IT įrangai tekusios lėšų dalies fizinės infrastruktūros sudėtyje.

infrastruktūrą. 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu **IT įrangos įsigijimui** teko 3 proc., 2014–2020 m. laikotarpiu – 7 proc. visų investicijų į infrastruktūrą (žr. 140 paveikslas).

140 PAVEIKSLAS. 2007–2020 M. INVESTICIJŲ Į STUDIJŲ, Į MTEPI, Į STUDIJŲ IR MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ UNIVERSITETUOSE PASISKIRSTYMAS PAGAL INFRASTRUKTŪROS TIPĄ (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

4.6.4 INVESTICIJŲ Į KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ VERTINIMAS

4.6.4.1 INVESTICIJŲ Į KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ TINKAMUMAS

TINKAMUMAS NACIONALINĖS STRATEGINĖS DARBOTVARKĖS KONTEKSTE

2004–2006 m. finansavimo laikotarpio nacionaliniame strateginiame diskurse vyravusios AM strateginės plėtros kryptys – **studijų proceso ir aukštųjų mokyklų valdymo tobulinimas**, numatant aukštųjų mokyklų tinklo pertvarką, **studijų turinio ir formų atnaujinimas**, skatinant didesnę IT panaudojimą studijų procese, **profesinis orientavimas ir specialistų poreikio planavimas**. Nors ketvirtadalis šio laikotarpio investicijų buvo nukreipta į viešojo sektoriaus pastatų modernizavimą, siekiant didinti energijos vartojimo efektyvumą, net trys ketvirtadaliai viso finansavimo teko įvairios kolegijų infrastruktūros – pastatų ir patalpų, fizinės ir IT įrangos – atnaujinimui ir (ar) plėtrai, siekiant didinti studijų kokybę. Apibendrinant, šio laikotarpio **investicijų tinkamumas** nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste vertintinas kaip **aukštas**.

2007–2013 m. laikotarpiu aktualios AM plėtros strateginės kryptys, kaip ir ankstesniu programavimo laikotarpiu, apėmė **studijų turinio ir formų tobulinimą**, akcentuojant studentų praktinių įgūdžių stiprinimą ir verslumo ugdymą, **aukštųjų mokyklų valdymo tobulinimą**, **profesinį orientavimą**, numatant plėtoti aukštųjų mokyklų studentų ugdymo karjerai modelį ir jam skirtą stebėsenos infrastruktūrą, taip pat – **studijų materialinės bazės atnaujinimą**, **studijų tarptautiškumo didinimą**, **dėstytojų pedagoginių ir dalykinių kompetencijų didinimą**. Nors virš penktadalio šio laikotarpio

investicijų konkrečiai į kolegijų infrastruktūrą buvo skirta viešojo sektoriaus pastatų modernizavimui, siekiant didinti energijos vartojimo efektyvumą, virš trijų ketvirtadalių viso finansavimo teko įvairios kolegijų infrastruktūros – pastatų ir patalpų, fizinės ir IT įrangos – atnaujinimui ir (ar) plėtrai, skiriant dėmesį įvairios paskirties infrastruktūrai, siekiant koncentruoti ir racionaliau panaudoti kolegijų infrastruktūrą, gerinti sąlygas studentų praktinių gebėjimų ugdymui ir studijų atitikties darbo rinkos poreikiams didinimui. Analizuojamos investicijos apėmė įvairioms reikmėms skirtos kolegijų infrastruktūros – auditorijų, bibliotekų, konkrečioms studijų programoms vykdyti reikalingų praktinio mokymo laboratorijų ir centrų, kitų erdvių kūrimą ir (ar) plėtrą. 2007–2013 m. laikotarpiu taip pat investuota į karjeros centrų tinklo aukštosiose mokyklose bei priėmimo į aukštąsias mokyklas sistemos infrastruktūros plėtrą. Apibendrinant, šio laikotarpio **investicijų tinkamumas** nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste vertintinas kaip **aukštas**.

2014–2020 m. finansavimo laikotarpio AM plėtros nacionalinėje strateginėje darbotvarkėje buvo atkartojamos anksčiau nustatytos kryptys – **studijų turinio ir formų atnaujinimas, dėstytojų kompetencijos tobulinimas ir studijų materialinės bazės atnaujinimas**, papildomas dėmesys skirtas **(ne)finansinės paramos studentams masto ir įvairovės didinimui, sąmoningo ir informacija paremto studijų pasirinkimo skatinimui, fizinių ir inžinerinių mokslų specialybių patrauklumo didinimui**. Visos šio laikotarpio investicijos konkrečiai į kolegijų infrastruktūrą apėmė kompleksinį įvairios kolegijų infrastruktūros atnaujinimą ir plėtrą – anksčiau nemodernizuotų pastatų ir patalpų atnaujinimą bei trūkstamos fizinės ar IT įrangos įsigijimą. Lyginant su ankstesniu programavimo laikotarpiu, 2014–2020 m. beveik dvigubai didesnė lėšų dalis teko kolegijų aprūpinimui fizine įranga. Šiuo finansavimo laikotarpiu taip pat investuota į aukštajam mokslui skirtų registru, aukštųjų mokyklų informacinės sistemos infrastruktūrą. Apibendrinant, šio laikotarpio **investicijų tinkamumas** nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste vertintinas kaip **aukštas**.

TINKAMUMAS AUKŠTOJO MOKSLO SITUACIJOS POKYČIŲ KONTEKSTE

Nuo 2000 m. Lietuvoje pradėjo formuotis kolegijų tinklas, todėl sparčiai augo kolegijų ir jų studentų skaičiai (nuo 7 kolegijų, turėjusių 3,5 tūkst. studentų 2000–2001 m. m. iki 27 kolegijų, turėjusių 40,5 tūkst. studentų). 2004–2006 m. finansavimo laikotarpio investicijos į kolegijų infrastruktūrą teko 9 kolegijoms, veikusioms 6 šalies apskrityse. Santykinai daugiausia investicijų (apie 1,4 mln. Eur) teko Alytaus kolegijai, mažiausiai – Vilniaus kolegijai (apie 0,01 mln. Eur), o likusioms kolegijoms skirtas po mažiau nei 1 mln. Eur finansavimas. Visos 2004–2006 m. investicijas gavusios kolegijos veikė nuo 2000–2002 m. Dėl vykusių kolegijų tinklo pokyčių didelė dalis šio laikotarpio pradžioje veikusių kolegijų buvo neseniai įkurtos ir veikė santykinai trumpą laiką, todėl nustatyti aiškų investicijų į infrastruktūrą poreikį galėjo būti sudėtinga. Apibendrinant, šio laikotarpio **investicijų tinkamumas** AM situacijos pokyčių kontekste vertintinas kaip **aukštas**.

2004–2009 m. laikotarpiu Studijų kokybės vertinimo centro (SKVC) atliktų kolegijų veiklos išorinių vertinimų metu ekspertai dažnai kolegijoms teikė rekomendacijas dėl būtinybės skubiai atnaujinti mokymo bazę, užtikrinant, kad ji atitiktų higienos normas, siūlydami tam panaudoti ES paramos lėšas. Vilniaus technikos kolegijos ir Kauno technikos kolegijos pagal materialinių ir finansinių išteklių kriterijų buvo įvertintos neigiamai¹⁵². Atsižvelgiant į tai, 2008 m. Vilniaus technikos kolegiją prijungus prie Vilniaus statybos ir dizaino kolegijos atsirado Vilniaus technologijų ir dizaino kolegija, kuriai skirta santykinai

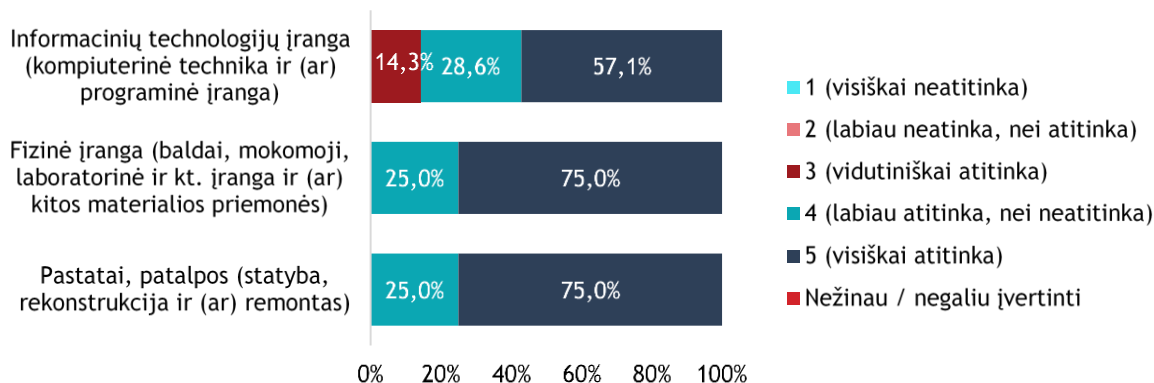
¹⁵² Studijų kokybės vertinimo centras, *Kolegijų išorinių veiklos vertinimų, vykusių 2004–2009 m. ir 2011–2015 m., rezultatų palyginimas*: <https://www.skvc.lt/uploads/documents/files/Kokybe%20u%C5%B4tikrinimas/Analiz%C4%97s/Kolegij%C5%B3%20ertinim%C5%B3%20analiz%C4%97.pdf>.

daugiausia analizuojamo laikotarpio ES fondų lėšų. Lyginant su ankstesniu programavimo laikotarpiu, 2007–2013 m. investicijų finansinės apimtys buvo beveik 5 kartus didesnės. Šio laikotarpio investicijų į kolegijų infrastruktūrą geografinis pasiskirstymas didžiąja dalimi atspindėjo kolegijų studentų skaičių apskrityse. Pavyzdžiui, Vilniaus apskrityje analizuojamu laikotarpiu fiksuotas santykinai didžiausias kolegijų studentų skaičius, tad, atitinkamai, pagal gautų šio laikotarpio investicijų apimtį Vilniaus technologijų ir dizaino kolegija buvo pirmoje, o Vilniaus kolegija – ketvirtoje vietoje. Taip pat ženkliai kolegijų studentų dalis studijavo Kauno ir Klaipėdos apskrityse. Atitinkamai, pagal investicijų apimtį Kauno kolegija buvo trečioje vietoje, taip pat lėšų, nors ir santykinai nedaug, gavo ir kitos šios apskrities kolegijos – Kauno technikos kolegija ir Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegija. Klaipėdos valstybinė kolegija pagal gautų investicijų apimtį rikiavosi antroje vietoje. Apibendrinant, šio laikotarpio **investicijų tinkamumas** AM situacijos pokyčių kontekste vertintinas kaip **aukštas**.

2014–2020 m. finansavimo laikotarpio investicijų į kolegijų infrastruktūrą geografinis pasiskirstymas taip pat pakankamai gerai atspindėjo atitinkamose šalies apskrityse esančių kolegijų studentų skaičių. Vilniaus apskrityje esančiose kolegijose studentų skaičius išliko didžiausias šalyje. Atitinkamai, Vilniaus kolegijai buvo skirta daugiausia ES fondų lėšų, o Vilniaus technologijų ir dizaino kolegija pagal gautų šio laikotarpio investicijų apimtį rikiavosi ketvirtoje vietoje. Analogiška situacija, kaip ir 2007–2013 m. laikotarpiu, stebima Kauno ir Klaipėdos apskričių atžvilgiu, kur kolegijose besimokančių studentų skaičiai, nepaisant neigiamų demografinių tendencijų, išliko vieni didžiausių šalyje. Pagal gautų investicijų apimtį Kauno kolegija buvo antroje vietoje, taip pat investicijų skirta ir kitoms Kaune veikusioms kolegijoms – Kauno technikos kolegijai bei Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegijai. Klaipėdos valstybinė kolegija pagal gauto finansavimo apimtį rikiavosi trečioje vietoje, taip pat investuota į kitą Klaipėdos apskrityje įsikūrusią kolegiją – Lietuvos aukštąją jūreivystės mokyklą. Apibendrinant, šio laikotarpio **investicijų tinkamumas** AM situacijos pokyčių kontekste vertintinas kaip **aukštas**.

TINKAMUMAS ĮSTAIGŲ POREIKIŲ KONTEKSTE

Apklaustų ES fondų investicijas gavusių kolegijų atstovai investicijomis atnaujintos ir (ar) išplėtos infrastruktūros atitiktį atstovaujama įstaigų poreikiams vertina labai palankiai. Investicijas į **pastatus ir patalpas** bei **fizinę įrangą** kaip atitinkančias (visiškai atitinkančias ar labiau atitinkančias nei neatitinkančias) įstaigų poreikius įvertino **visi**, o investicijas į **IT įrangą** – daugiau nei keturi penktadaliai (**85,7 proc.**) apklaustųjų (žr. 141 paveikslas).

141 PAVEIKSLAS. INVESTICIJOMIS SUKURTOS IR (AR) ATNAUJINTOS ĮVAIRIŲ TIPŲ KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪROS ATITIKTIS ĮSTAIGŲ POREIKIAMS (N=8)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

4.6.4.2 INVESTICIJŲ Į KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ PAKANKAMUMAS

PAKANKAMUMAS GEOGRAFINĖS IR TIKSLINIŲ GRUPIŲ APRĖPTIES POŽIŪRIU

2004–2006 m. finansavimo laikotarpio investicijos į kolegijų studijų infrastruktūrą pasiekė apie **trečdalį visų (9) Lietuvoje tuo metu veikusių kolegijų¹⁵³, bet daugiau nei pusę valstybinių kolegijų**. Visos investicijos buvo skirtos valstybinėms kolegijoms, įsikūrusioms dviejuose trečdaliuose šalies apskričių, kuriose veikė kolegijos (6). Atsižvelgiant į vidutinę valstybinių investicijų subjektų ir apskričių aprėptį, 2004–2006 m. investicijų **pakankamumas geografinės ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu vertintinas kaip vidutinis**.

2007–2013 m. finansavimo laikotarpio investicijos į kolegijų studijų infrastruktūrą pasiekė **iki pusės visų (12) Lietuvoje tuo metu veikusių kolegijų¹⁵⁴, bet apie tris ketvirtadalius valstybinių kolegijų**. Šio laikotarpio investicijos daugiausia buvo skirtos valstybinėms kolegijoms ir vienai privačiai kolegijai, įsikūrusioms daugiau nei trijuose ketvirtadaliuose šalies apskričių, kuriuose veikė kolegijos (7). Atsižvelgiant į vidutinę valstybinių investicijų subjektų ir apskričių aprėptį, 2007–2013 m. investicijų **pakankamumas geografinės ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu vertintinas kaip vidutinis**.

2014–2020 m. finansavimo laikotarpio investicijos į kolegijų studijų infrastruktūrą pasiekė **pusę (12) visų Lietuvoje tuo metu veikusių kolegijų¹⁵⁵, bet visas, išskyrus vieną, valstybines kolegijas**. Visos investicijos buvo skirtos valstybinėms kolegijoms, įsikūrusioms visuose, išskyrus vieną, apskrityse, kuriose veikė kolegijos (8). Atsižvelgiant į pakankamai aukštą valstybinių investicijų subjektų ir apskričių aprėptį, 2014–2020 m. investicijų **pakankamumas geografinės ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu vertintinas kaip aukštas**.

PAKANKAMUMAS ĮSTAIGŲ POREIKIŲ KONTEKSTE

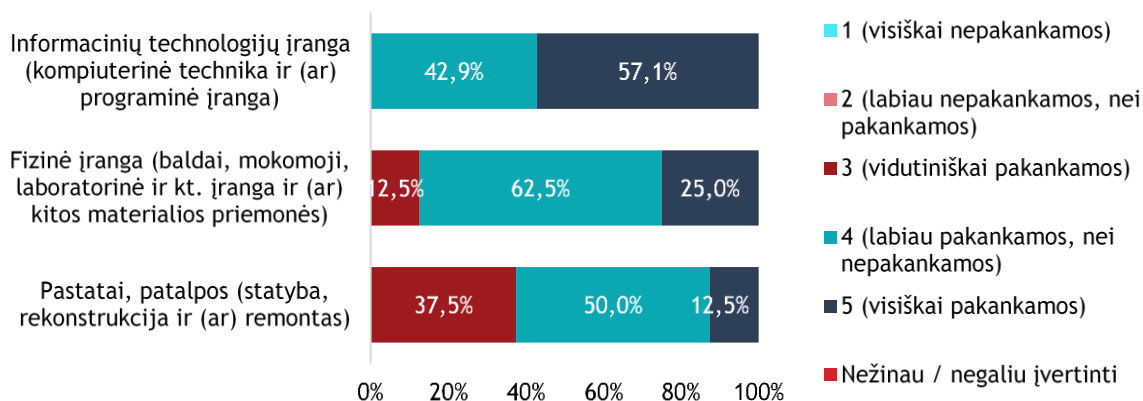
ES fondų investicijas gavusių kolegijų atstovų buvo pasiteirauta apie analizuojamų investicijų pakankamumą siekiant užtikrinti infrastruktūros atitiktį šiuolaikiniam studijų procesui keliamiems reikalavimams ir patenkinti tikslinių grupių poreikius. **Investicijas į IT infrastruktūrą kaip pakankamas (visiškai pakankamas ar labiau pakankamas nei nepakankamas) siekiant užtikrinti infrastruktūros atitiktį šiuolaikiniam studijų procesui keliamiems reikalavimams** įvertino **visi**, investicijas į **fizinę įrangą** – daugiau nei keturi penktadaliai (**88 proc.**), o investicijas į **pastatus ir patalpas** – iki dviejų trečdalių (**63 proc.**) apklaustų kolegijų atstovų. Daugiau nei trečdalis (**37,5 proc.**) respondentų kaip **vidutinį** įvertino investicijų į **patalpų ir pastatų** pakankamumą, virš dešimtadalio (**12,5 proc.**) – investicijų į **fizinę įrangą** pakankamumą (žr. 142 paveikslas).

Investicijas į **fizinę ir IT įrangą** kaip **pakankamas** (visiškai pakankamas ar labiau pakankamas nei nepakankamas) **siekiant patenkinti tikslinių grupių poreikius** įvertino virš keturių penktadalių (atitinkamai, **87,5 proc. ir 85,7 proc.**), investicijas į **pastatus ir patalpas** – iki dviejų trečdalių (**62,5 proc.**) apklaustų kolegijų atstovų (žr. 143 paveikslas).

¹⁵³ Laikotarpio pradžioje.

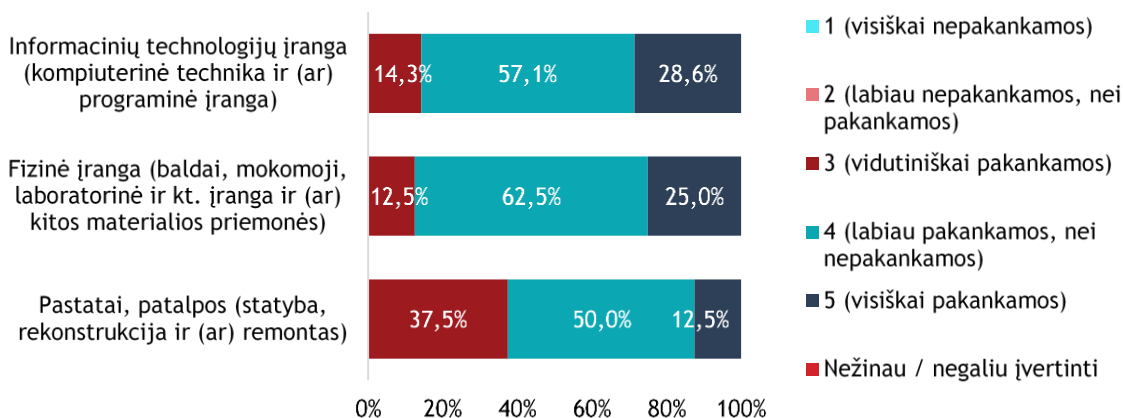
¹⁵⁴ Laikotarpio pradžioje.

¹⁵⁵ Laikotarpio pradžioje.

142 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į ĮVAIRIŲ TIPŲ KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ PAKANKAMUMAS, SIEKIANT UŽTIKRINTI INFRASTRUKTŪROS ATITIKTĮ ŠIUOLAIKINIAMS REIKALAVIMAMS (N=8)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

143 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į ĮVAIRIŲ TIPŲ KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ PAKANKAMUMAS, SIEKIANT PATENKINTI TIKSLINIŲ GRUPIŲ POREIKIUS (N=8)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

Vis dėlto, **trys ketvirtadaliai** apklaustų kolegijų atstovų nurodė, kad 2021–2027 m. laikotarpiu jų atstovaujamosiose įstaigose bus **reikalingos investicijos į tuos pačius infrastruktūros objektus**, į kuriuos investuota anksčiau. Ketvirtadalis respondentų pakartotinių investicijų poreikio įvertinti negalėjo. Tarp pakartotinių investicijų poreikį išsakiusių apklaustų kolegijų atstovų beveik **visi** įvardijo investicijų į **IT įrangą bei pastatus ir patalpas**, **du trečdaliai** – investicijų į **fizinę įrangą** poreikį.

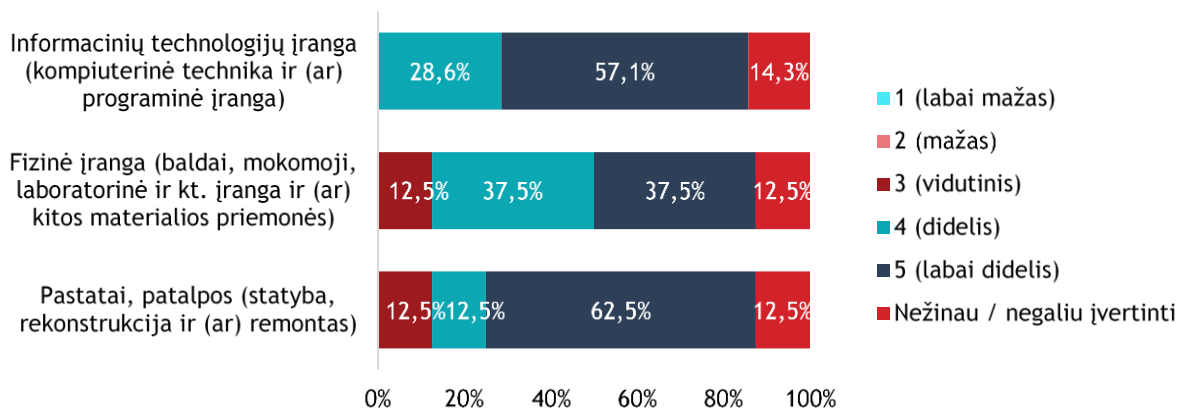
Be to, visi apklausoje dalyvavę kolegijų atstovai nurodė **investicijų į naujus infrastruktūros objektus** (į kuriuos 2004–2020 m. laikotarpiu nebuvo investuota) **poreikį** 2021–2027 m. laikotarpiu. Ypatingai didelis dėmesys skirtas **naujos laboratorinės įrangos įsigijimui, IT įrangos modernizavimui bei atsinaujinančių energijos šaltinių diegimui**, taip pat pabrėžta investicijų į **patalpų renovacijos, naujų pastatų statybos bei bendrabučių įrengimo** darbus svarba.

4.6.4.3 KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO EFEKTYVUMAS

Siekiant nustatyti ES fondų investicijomis 2004–2020 m. sukurtos ir (ar) atnaujintos kolegijų infrastruktūros naudojimo efektyvumą, buvo apklausti ES fondų lėšas infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui analizuojamu laikotarpiu gavusių kolegijų atstovai, kurių buvo prašoma apibrėžti bei įvertinti analizuojamos **infrastruktūros naudojimo intensyvumą ir mastą**, įvertinti **infrastruktūros naudojimo lygio atitiktį** jų atstovaujamų **kolegijų lūkesčiams** ir įvardyti **veiksnius, ribojančius infrastruktūros panaudojimą visa apimtimi**.

INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSYVUMAS

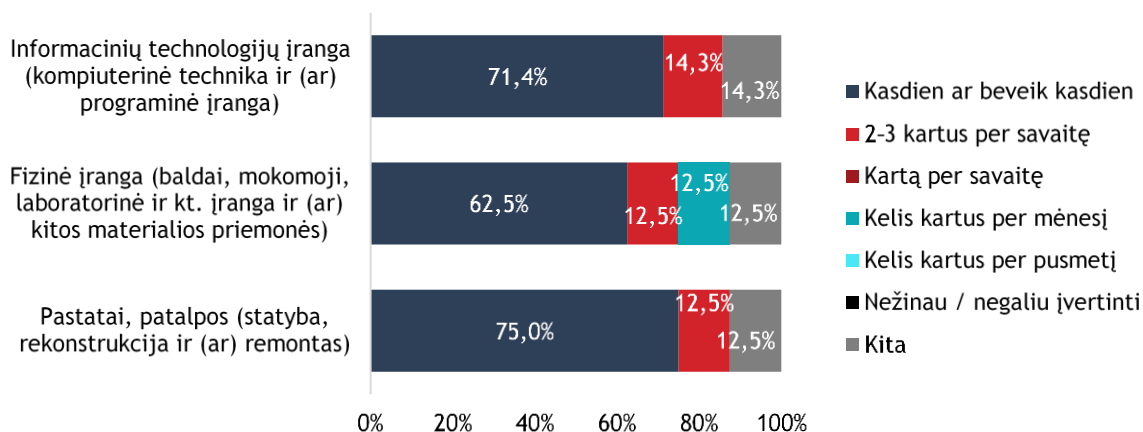
IT įrangos naudojimo intensyvumą (naudojimo dažnumo ir trukmės atžvilgiu) kaip **didelį ir labai didelį** įvertino daugiau nei keturi penktadaliai (**85,6 proc.**), **pastatų ir patalpų** bei fizinės įrangos – **po tris ketvirtadalius** apklaustųjų. **Fizinės įrangos** bei **pastatų ir patalpų** naudojimo intensyvumą kaip **vidutinį** įvertino po kiek daugiau nei dešimtadalį (**12,5 proc.**) respondentų. Dalis respondentų pastatų ir patalpų bei fizinės įrangos naudojimo intensyvumo įvertinti negalėjo (žr. 144 paveikslas).

144 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSYVUMAS (NAUDOJIMO DAŽNUMO IR TRUKMĖS ATŽVILGIU) (N=8)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

Kasdien ar beveik kasdien ES fondų lėšomis atnaujintais **pastatais ir patalpomis** naudojamosi **trijuose ketvirtadaliuose, fizine įranga** – iki trijų ketvirtadalių (**71,4 proc.**), **IT įranga** – iki dviejų trečdalių (**62,5 proc.**) apklaustųjų kolegijų. **2–3 kartus per savaitę IT įranga** naudojamosi iki penktadalio (**14,3 proc.**), **fizine įranga** bei **pastatais ir patalpomis** – po daugiau nei dešimtadalyje (**12,5 proc.**) apklaustųjų atstovaujamų kolegijų. Pavieniai respondentai nurodė ir kitą naudojimosi fizine įranga intervalą – kelis kartus per mėnesį ar kita (žr. 145 paveikslas).

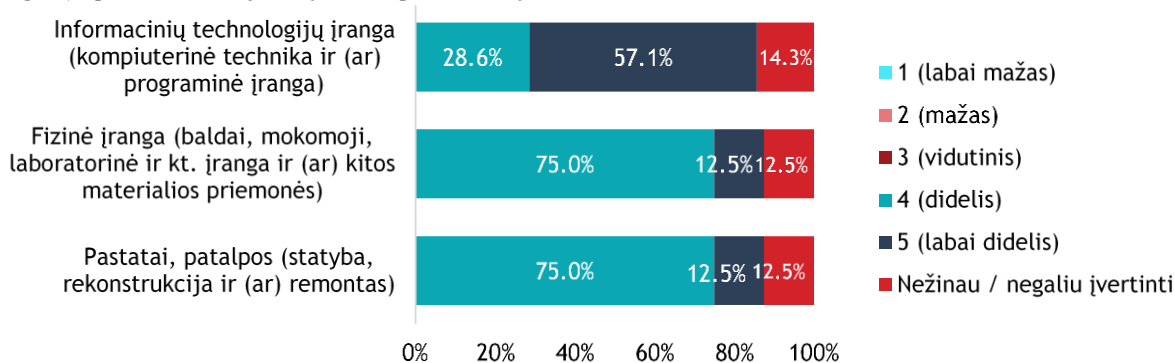

145 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO DAŽNIS (N=8)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO MASTAS

ES fondų lėšomis atnaujintų **pastatų ir patalpų, fizinės įrangos ir IT įrangos** naudojimo mastą (naudotojų skaičiaus atžvilgiu) kaip **didelį ir labai didelį** įvertino daugiau nei keturi penktadaliai (**85,7–87,5 proc.**) apklaustų kolegijų atstovų. **Po vieną respondentą** visų trijų infrastruktūrų naudojimo masto vertinimuose negalėjo pateikti atsakymo (žr. 146 paveikslas).

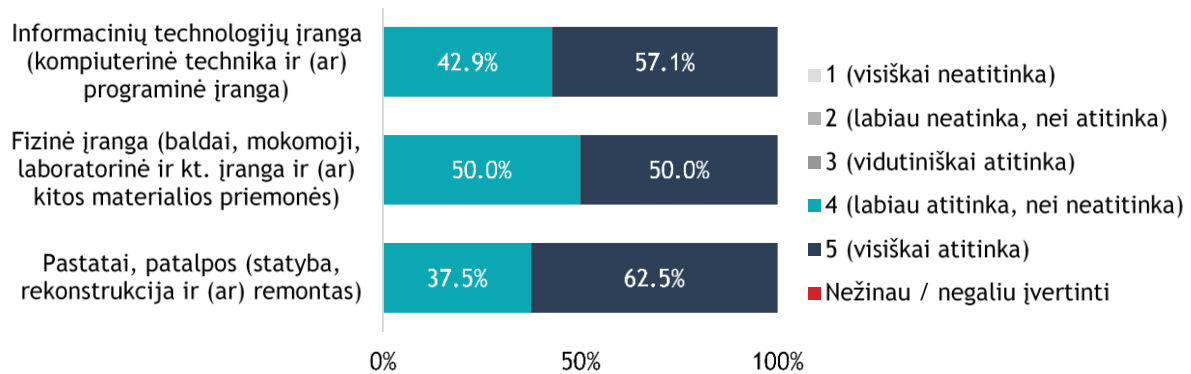
146 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO MASTAS (NAUDOTOJŲ SKAIČIAUS ATŽVILGIU) (N=8)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO LŪKESČIAI IR IŠŠŪKIAI

ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos infrastruktūros **naudojimo lygio** (intensyvumo ir masto) **atitiktį kolegijų lūkesčiams palankiai** (4 ir 5 balais iš 5) įvertino **visi** apklausti kolegijų atstovai. Daugiau kaip pusė jų atitiktį lūkesčiams įvertino aukščiausiu balu (žr. 147 paveikslas).

Daugiau nei pusė visų apklaustų investicijų respondentų neįžvelgė jokių kliūčių ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos infrastruktūros panaudojimui visa apimtimi. Du respondentai, kaip vieną iš pagrindinių kliūčių, įvardino **neigiamas demografines tendencijas**, kurios reikšmingai riboja kolegijų studentų skaičių. Vienas respondentas **pažymėjo ribotą sukurtos ir (ar) atnaujintos infrastruktūros praktinį pritaikymą**.

147 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO MASTO (NAUDOTOJŲ SKAIČIAUS ATŽVILGIU) ATITIKTIS ĮSTAIGOS LŪKESČIAMS (N=8)

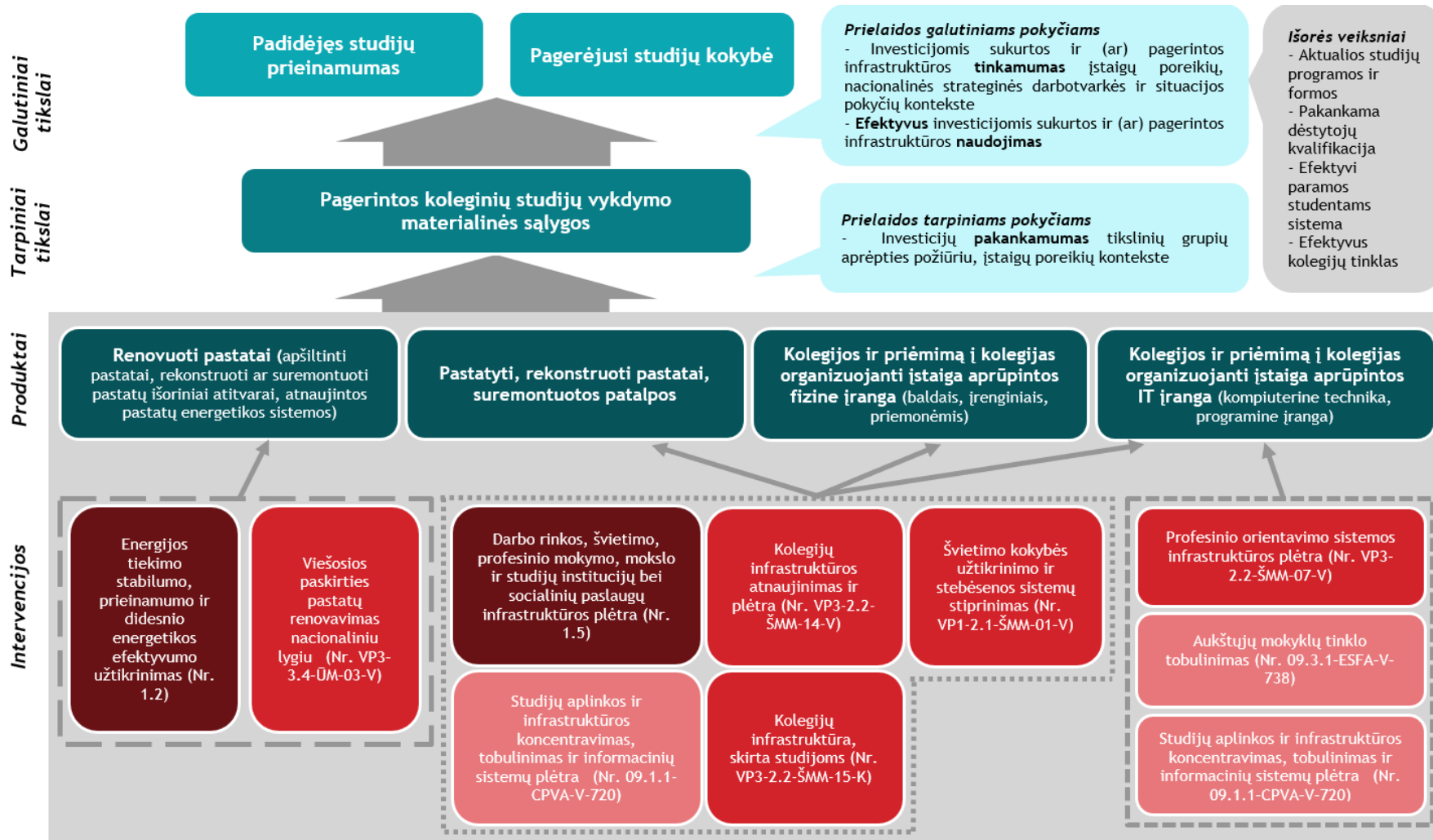
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

4.6.4.4 INVESTICIJŲ Į KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ POVEIKIS

Remiantis 2004–2020 m. nacionaline strategine darbotvarke, **galutiniai** AM plėtros **tiksmai**, kurių buvo siekiama analizuojamomis ES fondų investicijomis į infrastruktūrą – studijų prieinamumo didinimas ir jų kokybės gerinimas. Šių tikslų buvo siekiama 10 ES fondų lėšomis finansuotų priemonių (2 – 2004–2006 m., 5 – 2007–2013 m. ir 3 – 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu) **intervencijomis**, kurių pagrindinės kryptys – (1) kolegijų pastatų renovacija, (2) kolegijų pastatų statyba, rekonstrukcija, patalpų remontas, (3) kolegijų ir priėmimą į kolegijas organizuojančios įstaigos aprūpinimas fizine įranga, (4) kolegijų ir priėmimą į kolegijas organizuojančios įstaigos aprūpinimas IT įranga. Atitinkamai, pagrindiniai analizuojamomis investicijomis į kolegijų infrastruktūrą sukurti **produktai** – (1) renovuoti pastatai, (2) pastatyti, rekonstruoti pastatai, suremontuotos patalpos, (3) nupirkta, įdiegta fizinė įranga, (4) nupirkta, įdiegta IT įranga. Tam, kad minėti produktai prisidėtų prie galutinių tikslų pasiekimo, turi būti pasiekti **tarpiniai tikslai**. Siekiant padidinti studijų prieinamumą ir pagerinti jų kokybę, reikia pagerinti koleginių studijų vykdymo materialines sąlygas. Manytina, kad kolegijų materialinės bazės išplėtimas ir pagerinimas turėtų teigiamai prisidėti prie koleginių studijų kokybės gerinimo, jų patrauklumo didinimo ir aukštojo mokslo prieinamumo skirtingoje socialinėje-ekonominėje aplinkoje gyvenantiems asmenims bei atokesnių regionų gyventojams didinimo (žr. 148 paveikslas).

Pagrindinės **prielaidos, kad intervencijomis sukurti produktai prisidėtų prie tarpinių tikslų pasiekimo** (t. y. kad renovuoti pastatai, pastatyti, rekonstruoti pastatai ir suremontuotos patalpos bei nupirkta, įdiegta fizinė ir IT įranga prisidėtų prie koleginių studijų vykdymo materialinių sąlygų gerinimo) – investicijų **pakankamumas geografinės ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu bei kolegijų poreikių kontekste**.

Bendras 2004–2020 m. investicijų į PM infrastruktūrą pakankamumas geografinės ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu varijavo tarp vidutinio ir aukšto (2004–2006 m. – vidutinis, 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. – aukštas). Visu 2004–2020 m. laikotarpiu buvo investuota į 15 unikalių (14 – valstybinių) kolegijų studijų infrastruktūrą. 2004–2006 m. finansavimo laikotarpio investicijos pasiekė daugiau nei pusę, 2007–2013 m. laikotarpio – apie tris ketvirtadalius, 2014–2020 m. laikotarpio – beveik visas atitinkamais laikotarpiais veikusias valstybines kolegijas.

148 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ POVEIKIO VERTINIMUI TAIKOMA KAITOS TEORIJA

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

Legenda:

- 2004-2006 m. ES struktūrinių fondų priemonės
- 2007-2013 m. ES struktūrinių fondų priemonės
- 2014-2020 m. ES struktūrinių fondų priemonės

Investicijas į kolegijų infrastruktūrą kaip **pakankamas siekiant užtikrinti infrastruktūros atitiktį šiuolaikiniams standartams** ir **patenkinti tikslinių grupių poreikius** palankiai įvertino **ne mažiau kaip pusė apklaustų kolegijų atstovų**. Investicijas į fizinę ir IT įrangą kaip pakankamas infrastruktūros atitikčiai šiuolaikiniams standartams užtikrinti įvertino virš keturių penktadalių, investicijas į pastatus ir patalpas – virš pusės apklaustųjų. Investicijas į IT įrangą pakankamomis siekiant patenkinti tikslinių grupių poreikius laikė virš keturių penktadalių, investicijas į fizinę įrangą bei pastatus ir patalpas – trys ketvirtadaliai respondentų (N=8). Trys ketvirtadaliai apklaustųjų įvardijo pakartotinių investicijų į tuos pačius infrastruktūros objektus (daugiausia – IT įrangą) poreikį, taip pat visi respondentai išvelgė papildomų investicijų į kitus infrastruktūros objektus (laboratorinę įrangą, IT įrangą, pastatų energetines sistemas, bendrabučių pastatus) poreikį.

Galima teigti, kad **prielaidos tarpinių pokyčių pasiekimui didžiaja dalimi buvo išpildytos ir investicijos į kolegijų infrastruktūrą prisidėjo prie tarpinių tikslų pasiekimo** – koleginių studijų vykdymo materialinių sąlygų pagerėjimo. Anot SKVC, nuo 2004 m. kolegijų materialinė bazė reikšmingai pagerėjo – 2004–2009 m. vykdytų kolegijų veiklos išorinių vertinimų metu dažnai kolegijai buvo rekomenduojama skubiai atnaujinti mokymo bazę (kai kuriais atvejais pastaroji net neatitiko higienos normų), taip pat – tobulinti materialijų ir finansinių išteklių valdymą taikant IT. 2011–2015 m. pakartotinai vykdytų kolegijų veiklos išorinių vertinimų metu daugumoje kolegijų kaip privalumas įvardyta gera mokymosi infrastruktūra, efektyvus ES struktūrinių fondų lėšų panaudojimas mokymosi erdvėms, įrangai ir IT klasėms gerinti¹⁵⁶. Anot daugiau nei keturių penktadalių apklaustų kolegijų atstovų, ES fondų investicijomis išplėtota ir (ar) atnaujinta kolegijų infrastruktūra **prisidėjo prie IT panaudojimo studijų procese didinimo**. Dabartinis IT integracijos į studijų procesą lygis ketvirtadalio respondentų įvertintas kaip labai aukštas, trijų ketvirtadalių – kaip aukštas (N=8). Anksčiau atlikto ES fondų investicijų vertinimo metu nustatyta, kad vien tik 2014–2020 m. investicijomis atnaujintos aukštųjų mokyklų – universitetų ir kolegijų bendrai – infrastruktūros pajėgumas sudarė apie 40 proc. visų aukštojo mokslo studentų 2019–2020 m. m., o atsižvelgiant į nuolatinį studentų skaičiaus universitetuose ir kolegijose mažėjimą prognozuotas santykinės studentų, studijuojančių atnaujintoje infrastruktūroje, dalies didėjimas ateityje¹⁵⁷.

Pagrindinės **prielaidos, kad tarpinių tikslų pasiekimas prisidėtų prie galutinių tikslų pasiekimo** (t. y. kad pagerintos koleginių studijų vykdymo materialinės sąlygos prisidėtų prie studijų prieinamumo didinimo ir jų kokybės gerinimo) – investicijomis sukurtos ir (ar) pagerintos infrastruktūros **tinkamumas nacionalinės strateginės darbotvarkės ir situacijos pokyčių kontekste bei atitiktis kolegijų poreikiams bei efektyvus jos naudojimas**.

Bendras 2004–2020 m. investicijų į kolegijų infrastruktūrą tinkamumas nacionalinės strateginės darbotvarkės ir aukštojo mokslo situacijos pokyčių kontekste buvo aukštas. Ne mažiau kaip trys ketvirtadaliai visų investicijų į kolegijų infrastruktūrą buvo kompleksinės – teko įvairių tipų kolegijų infrastruktūros plėtrai, taip pat dalis finansavimo buvo nukreipta į kolegijų veiklai įtakos turinčios bendrosios aukštųjų mokyklų infrastruktūros – karjeros centrų tinklo, priėmimo į aukštąsias mokyklas sistemos, aukštųjų mokyklų informacinės sistemos ir registrų – plėtrą. 2004–2006 m. investicijos atitiko kolegijų tinklo pokyčių kontekstą, o 2007–2020 m. finansavimo geografinis pasiskirstymas didžiaja dalimi atspindėjo kolegijų studentų skaičius apskrityse. **2004–2020 m. investicijos į kolegijų infrastruktūrą beveik visais atvejais atitiko įstaigų poreikius**. Investicijos į pastatus ir patalpas bei fizinę įrangą visais

¹⁵⁶ Studijų kokybės vertinimo centras, *Kolegijų išorinių veiklos vertinimų, vykusių 2004–2009 m. ir 2011–2015 m., rezultatų palyginimas*: <https://www.skvc.lt/uploads/documents/files/Kokyb%C4%97s%20u%C5%BETikrinimas/Analiz%C4%97s/Kolegij%C5%B3%20vertinim%C5%B3%20analiz%C4%97.pdf>.

¹⁵⁷ PPMI, 2019, 124.

atvejais atitiko kolegijų poreikius, o investicijos į IT įrangą – keturiais penktadaliais atitiko, iki penktadalio – vidutiniškai atitiko (N=8).

Ne mažiau kaip trimis ketvirtadaliais atvejų 2004–2020 m. investicijomis sukurtos ir (ar) išplėtos kolegijų infrastruktūros naudojimo lygis buvo didelis ir labai didelis. Pastatų ir patalpų bei fizinės įrangos naudojimo intensyvumą (naudojimo dažnumo ir trukmės atžvilgiu) kaip didelį ir labai didelį įvertino trys ketvirtadaliai apklaustų kolegijų atstovų, IT įrangos – daugiau nei keturi penktadaliai apklaustųjų. Daugumoje atvejų investicijomis atnaujinta infrastruktūra naudojama kasdien ar beveik kasdien, iki penktadalio atvejų – 2–3 kartus per savaitę (N=8). Visų apklaustų kolegijų atstovų nuomone, analizuojamos infrastruktūros naudojimo lygis atitiko įstaigų lūkesčius, virš pusės jų neižvelgė jokių kliūčių ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos infrastruktūros panaudojimui visa apimtimi. Keletas respondentų įvardijo tokius infrastruktūros naudojimą visa apimtimi ribojančius veiksnius, kaip dėl neigiamų demografinių tendencijų mažėjantis studentų skaičius ir ne visiškai naujos ir (ar) atnaujintos infrastruktūros atitiktis įstaigos poreikiams, sąlygojanti ribotą jos praktinį pritaikymą. Anksčiau atlikto ES fondų investicijų vertinimo metu atkreiptas dėmesys, kad **nuo 2014 m. stebimas nuolatinis studentų skaičiaus universitetuose ir kolegijose mažėjimas kelia riziką investicijų į studijų infrastruktūrą tvarumui**, kadangi, siekiant užtikrinti tęstinį atnaujintos infrastruktūros naudojimą, svarbu pritraukti šios infrastruktūros pajėgumus atitinkantį studentų skaičių¹⁵⁸.

Galima teigti, kad **prielaidos galutinių pokyčių pasiekimui buvo išpildytos ir investicijos į kolegijų infrastruktūrą bent iš dalies prisidėjo prie galutinių tikslų pasiekimo** – koleginių studijų prieinamumo didinimo ir jų kokybės gerinimo. Anksčiau atlikto ES fondų investicijų vertinimo metu padaryta išvada, jog reikšmingos investicijos į studijų aplinkos gerinimą **sudaro sąlygas siekti studijų kokybės tikslų didžiausią potencialą turinčiose studijų institucijose**, kurios pritraukia reikšmingą dalį studijuojančių¹⁵⁹. Visi apklausti kolegijų atstovai nurodė, kad ES fondų investicijos į infrastruktūrą **prisidėjo prie jų atstovaujamos kolegijose vykdomų studijų atitikties darbo rinkos poreikiams didinimo**. Anot daugiau nei keturių penktadalių respondentų, analizuojamos investicijos taip pat **prisidėjo prie vykdomų studijų patrauklumo (norinčių mokytis įstaigoje skaičiaus) didėjimo** – daugiau nei du trečdaliai apklaustųjų šį indėlį įvertino kaip didelį ir labai didelį, iki trečdaliai – kaip vidutinį (N=8). Visų apklaustų kolegijų atstovų nuomone, investicijos į infrastruktūrą **prisidėjo prie studijų kokybės jų atstovaujamos kolegijose gerinimo**. Vis dėlto, siekiant maksimaliai pagerinti studijų kokybę, šalia infrastruktūrinių investicijų akcentuotas investicijų į kolegijų vidinių kokybės užtikrinimo sistemų diegimą ir (ar) tobulinimą, studijų programų ir (ar) medžiagos atnaujinimą, dėstytojų kvalifikacijos ir (ar) kompetencijų tobulinimą.

Nepaisant to, kad apklausoje dalyvavę kolegijų atstovai teigiamai įvertino įvairius investicijų į jų atstovaujamos įstaigų infrastruktūrą aspektus, **vien pagerintos materialinės bazės nepakanka siekiant padidinti koleginių studijų prieinamumą bei užtikrinti aukštą jų kokybę ir atitiktį darbo rinkos poreikiams**. Galutinių AM plėtros tikslų pasiekimui įtaką daro ir tam tikri **išoriniai veiksniai**, nesusiję su analizuojamomis investicijomis, tokie kaip **aktualios studijų programos ir formos, pakankama dėstytojų kvalifikacija, efektyvi paramos studentams sistema, efektyvus kolegijų tinklas**. Prie kolegijų studijų prieinamumo ir efektyvumo didinimo prisidėjo 2007–2020 m. ES fondų lėšomis finansuotos neinfrastruktūrinio pobūdžio priemonės „Studijų sistemos efektyvumo didinimas“ (Nr. VP1-2.1-ŠMM-04-K), „Aukščiausios kokybės formaliojo ir neformaliojo mokymo paslaugų teikimas“ (Nr. VP1-2.2-ŠMM-04-V), „Studijų kokybės gerinimas, tarptautiškumo didinimas“ (Nr. VP1-2.2-ŠMM-07-K), „Studijų

¹⁵⁸ PPMI, 2019, 71, 124.

¹⁵⁹ PPMI, 2019, 124.

programų plėtra nacionalinėse kompleksinėse programose“ (Nr. VP1-2.2-ŠMM-09-V), „Studijų prieinamumo užtikrinimas specialiųjų poreikių turintiems studentams“ (Nr. VP1-2.3-ŠMM-07-V), „Studijų prieinamumo didinimas“ (Nr. 09.3.1-ESFA-V-708), „Studijų sistemos tobulinimas“ (Nr. 09.3.1-ESFA-V-732), „Studijų kokybės gerinimas“ (Nr. 09.3.1-ESFA-K-731), **nukreiptos į socialinės ir finansinės paramos teikimą studentams, metodinės pagalbos teikimą aukštosioms mokykloms, rengiančioms į studijų rezultatus orientuotas studijų programas ir modulius, partnerystę su socialiniais partneriais ir jų įtraukimą aktualizuojant studijų organizavimą ir įgyvendinimą, dėstytojų pedagoginių ir dalykinių kompetencijų kėlimą.**

2011–2015 m. atliktų kolegijų veiklos išorinių vertinimų metu įvardytas **poreikis gerinti studijų programų rengimo ir tobulinimo procesus ar neperspektyvių studijų programų uždarymo mechanizmus, didinti akademinio personalo profesionalumą** keliant jų pedagogines kompetencijas, būtinybė kuriant naujas ir tobulinant vykdomas studijų programas **analizuoti rinkos poreikius ir rengti studijų programų patrauklumo didinimo regione planus.** Taip pat akcentuota didelio studentų nubyrėjimo problema, be kita ko, sąlygota **studentus motyvuojančios ir paramą teikiančios sistemos nebuvimo**¹⁶⁰. 2018 m. atlikto valstybinių kolegijų vertinimo metu pakartotinai atkreiptas dėmesys į **koleginių studijų kokybės iššūkius** – gana didelė koleginių studijų programų dalis dėl kokybės trūkumų patiria akreditavimo sunkumų, nemaža dalis kolegijų absolventų neranda formalų išsilavinimo lygį atitinkančių darbo vietų. Aktualumo neprarado dėl neigiamų demografinių tendencijų **mažėjantis kolegijų studentų skaičius** – ypač mažesniuose Lietuvos miestuose veikiančių kolegijų būklė įvardyta kaip kritinė. Mažėjant studentų skaičiui joms ypač sunku užtikrinti platų studijų pasirinkimą, aukštą kokybę ir veiklos efektyvumą bei, atitinkamai, miestui bei regionui reikalingų specialistų pasiūlą¹⁶¹.

4.6.5 INVESTICIJŲ Į UNIVERSITETŲ INFRASTRUKTŪRĄ VERTINIMAS

4.6.5.1 INVESTICIJŲ Į UNIVERSITETŲ STUDIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ TINKAMUMAS

TINKAMUMAS NACIONALINĖS STRATEGINĖS DARBOTVARKĖS KONTEKSTE

2004–2006 m. finansavimo laikotarpio AM plėtros nacionalinėje strateginėje darbotvarkėje pagrindinis dėmesys skirtas **studijų proceso ir aukštųjų mokyklų valdymo tobulinimui** bei **studijų turinio ir formų atnaujinimui**, įskaitant IT panaudojimo studijų procese plėtrą, studijų ir mokslo integracijos skatinimą, taip pat – **studijų materialinės bazės atnaujinimui, studijų tarptautiškumo didinimui** bei **profesinio orientavimo ir specialistų poreikio planavimui.** Tik iki 15 proc. šio laikotarpio investicijų į universitetų infrastruktūrą buvo skirta universitetų pastatų renovacijai, siekiant didinti jų energinį efektyvumą, o ne mažiau kaip keturi penktadaliai finansavimo teko kompleksinei įvairios universitetų infrastruktūros – pastatų ir patalpų, fizinės ir IT įrangos – plėtrai ir (ar) atnaujinimui, siekiant studijų

¹⁶⁰ SKVC, *Kolegijų išorinių veiklos vertinimų, vykusių 2004–2009 m. ir 2011–2015 m., rezultatų palyginimas.*

¹⁶¹ Kolegijų vertinimo komisija, sudaryta švietimo ir mokslo ministrės 2018 m. balandžio 9 d. įsakymu Nr. V-341, *Valstybinių kolegijų vertinimo ataskaita*, 2018 m. gruodžio 4 d.:

https://www.smm.lt/uploads/documents/aukstojo_mokslo_pertvarka/Kolegiu%20vertinimo%20ataskaita_2019-02-28.pdf.

kokybės gerinimo ir prieinamumo didinimo. Apie pusę visų investicijų į universitetų infrastruktūrą teko MTEPI infrastruktūrai, siekiant gerinti universitetų tyrėjų darbo sąlygas. Iki penktadalio viso finansavimo buvo nukreipta tik į studijų infrastruktūros, o apie trečdalis – į mišrios, tiek studijų, tiek MTEPI skirtos, infrastruktūros plėtrą ir (ar) atnaujinimą, prisidedant prie studijų ir mokslo integracijos stiprinimo. Apibendrinant, 2004–2006 m. **investicijų tinkamumas** nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste vertintinas kaip **aukštas**.

2007–2013 m. laikotarpio nacionaliniame strateginiame diskurse paminėtos AM strateginės plėtros kryptys apėmė **studijų turinio tobulinimą ir inovatyvių studijų formų diegimą**, skiriant ypatingą dėmesį IT diegimui studijų procese, **dėstytojų kompetencijų tobulinimą, studijų tarptautiškumo didinimą, aukštųjų mokyklų valdymo tobulinimą ir studijų infrastruktūros gerinimą**, atnaujinant fizinę įrangą, aprūpinant aukštąsias mokyklas inovatyviomis mokymo technologijomis ir mokymo medžiaga. Virš penktadalio šio laikotarpio investicijų į universitetų tik studijoms skirtą infrastruktūrą buvo skirta universitetų pastatų renovacijai, siekiant energetinio efektyvumo didinimo, tačiau arti keturių penktadalių investicijų teko kompleksinei įvairios infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui – valstybinių universitetų infrastruktūros plėtojimui po reorganizacijos, tiek bendrosios studijų infrastruktūros, tiek konkrečių studijų programų infrastruktūros bei universitetų ligoninių studijų procese naudojamos infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui. Vis dėlto, tik studijoms skirtai infrastruktūrai teko tik kiek daugiau nei dešimtadalis visų investicijų. Iki pusės visų investicijų į universitetų infrastruktūrą buvo skirta MTEPI infrastruktūrai – MTEPI tyrimų laboratorijų ir kitai MTEPI veiklų vykdymui reikalingai infrastruktūrai, aukšto lygio mokslinių tyrimų centrų ir kompetencijų centrų materialinei bazei. Panaši dalis viso finansavimo buvo skirta mišriai – tiek studijoms, tiek MTEPI skirtai – infrastruktūrai, reikšmingai prisidedant prie mokslo ir studijų integracijos didinimo. Be to, iki dešimtadalio šio laikotarpio investicijų į universitetų infrastruktūrą teko IT įrangos modernizavimui. 2007–2013 m. laikotarpiu taip pat investuota į karjeros centrų tinklo aukštosiose mokyklose bei priėmimo į aukštąsias mokyklas sistemos infrastruktūros plėtrą. Apibendrinant, **investicijų tinkamumas** nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste vertintinas kaip **aukštas**.

2014–2020 m. finansavimo laikotarpio nacionaliniame strateginiame diskurse vyravusios AM strateginės plėtros kryptys – **studijų turinio ir formų atnaujinimas**, įskaitant dar didesnę IT ir kitų pažangių technologijų diegimą, **dėstytojų kompetencijos tobulinimas ir studijų materialinės bazės atnaujinimas**, akcentuojant studijų miestelių aplinkos modernizavimą. Tik 5 proc. šio laikotarpio investicijų į universitetų tik studijoms skirtą infrastruktūrą buvo skirta universitetų pastatų renovacijai, siekiant energetinio efektyvumo didinimo, o didžioji dalis jų teko įvairios universitetų infrastruktūros atnaujinimui ir (ar) plėtrai – įvairių kryptų studijoms skirtos infrastruktūros sukūrimui ir (ar) modernizavimui, universitetų informacinių sistemų ir virtualių aplinkų atnaujinimui. Investicijos tik į studijų infrastruktūrą sudarė apie penktadalį visų investicijų į universitetų infrastruktūrą. Po du penktadalius šių investicijų buvo skirta MTEPI infrastruktūrai ir mišrios paskirties – ir studijoms, ir MTEPI vykdymui skirtos – infrastruktūrai. Kaip ir ankstesniu laikotarpiu, iki dešimtadalio investicijų į universitetų infrastruktūrą teko IT įrangos modernizavimui. 2014–2020 m. laikotarpiu taip pat investuota į karjeros centrų tinklo aukštosiose mokyklose bei priėmimo į aukštąsias mokyklas sistemos infrastruktūros plėtrą. Apibendrinant, **investicijų tinkamumas** nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste vertintinas kaip **aukštas**.

TINKAMUMAS AUKŠTOJO MOKSLO SITUACIJOS POKYČIŲ KONTEKSTE

2004–2006 m. finansavimo laikotarpiu investicijas tik į studijų infrastruktūrą gavo 6 universitetai, išsidėstę 4 šalies apskrityse – Vilniaus (VU ir LEU), Kauno (LSMU ir VDU), Šiaulių (ŠU) ir Klaipėdos (KU), tačiau investicijų pasiskirstymas tarp universitetų ne visai atliepė universitetų studentų skaičiaus pasiskirstymą šalies apskrityse. Santykinai daugiausia investicijų teko ŠU, nors Šiaulių apskritis pagal universitetuose

studijuojančių asmenų skaičių šalyje buvo trečioje vietoje. Mažesnę dalis investicijų teko antrai pagal universitetuose studijuojančių asmenų skaičių Kauno apskrčiai, kurioje įsikūrę LSMU ir VDU, pagal gautų investicijų apimtį užėmė, atitinkamai, antrą ir ketvirtą vietas. Dar mažiau investicijų į vien tik studijų infrastruktūrą buvo skirta didžiausiu universitetų studentų skaičiumi išsiskiriančioje Vilniaus apskrityje, kurioje veikė VU ir LEU. Santykinai mažiausia šių investicijų dalis teko Klaipėdos apskrityje įsikūrusiam KU. Vis dėlto, investicijų į MTEPI bei mišrią – tiek studijoms, tiek MTEPI skirtą – universitetų infrastruktūrą pasiskirstymas buvo tolygesnis ir labiau atliepė universitetų studentų bei MTEP darbuotojų skaičių pasiskirstymą apskrityse. Didžiausia investicijų tiek į MTEPI infrastruktūrą, tiek į mišrią infrastruktūrą dalis teko VU. Investuota ir į kitų Vilniaus apskrityje veikusiu universitetų – VDA, VGTU ir MRU – infrastruktūrą. Analizuojamu laikotarpiu Vilniaus apskritis pirmavo tiek pagal universitetų studentų, tiek pagal MTEP darbuotojų aukštojo mokslo ir valdžios sektoriuose skaičius. Mažesnę dalis investicijų pasiskirstė tarp Kaune įsikūrusiu universitetų – VDU, LSMU ir KTU, likusi finansavimo dalis teko Klaipėdoje esančiam KU. Pagal MTEP darbuotojų aukštojo mokslo ir valdžios sektoriuose skaičių Kauno ir Klaipėdos apskritis rikiavosi, atitinkamai, antroje ir trečioje vietose. Apibendrinant, 2004–2006 m. laikotarpio **investicijų tinkamumas** AM pokyčių kontekste vertintinas kaip **vidutinis**.

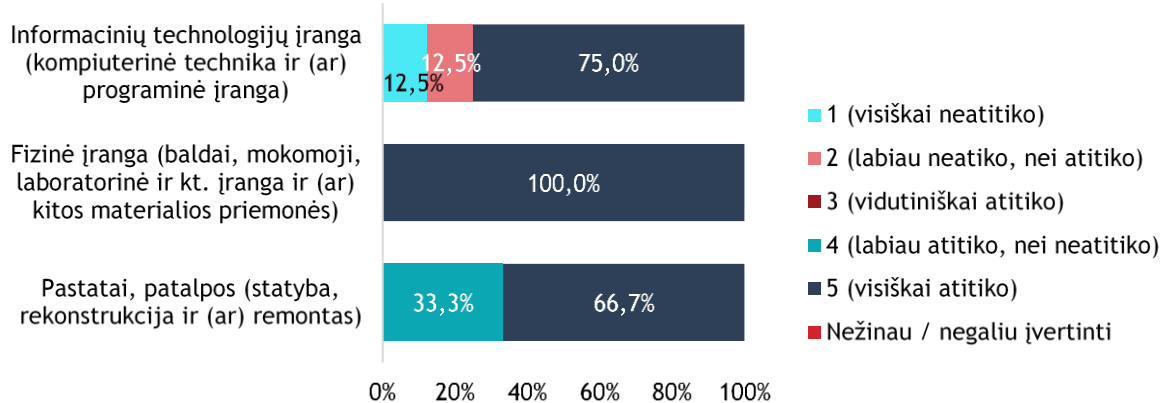
2007–2013 m. laikotarpio investicijų tik į studijų infrastruktūrą pasiskirstymas tarp universitetų didžiąja dalimi atitiko universitetų studentų skaičiaus pasiskirstymą šalies apskrityse. Santykinai daugiausia investicijų teko Kauno apskrityje įsikūrusiems VDU ir LSMU, ženkliai finansinių injekcijų sulaukė ir kiti šioje apskrityje veikę universitetai – KTU, ASU ir LSU. Kauno apskritis pagal universitetų studentų skaičių šalyje užėmė antrą vietą. Daugiausia universitetų studentų buvo Vilniuje, kuriame įsikūrę universitetai sulaukė santykinai mažiau ES fondų lėšų tik studijų infrastruktūrai nei Kauno universitetai. Ženkliai mažiau analizuojamų investicijų teko Klaipėdos ir Šiaulių apskrityse veikusiu universitetų tik studijų infrastruktūros gerinimui, tačiau šiose apskrityse universitetų studentų skaičiai buvo santykinai mažiausi. Vis dėlto, investicijų į mišrią – tiek studijų, tiek MTEPI – infrastruktūrą pasiskirstymas tarp universitetų atitiko MTEP darbuotojų skaičiaus pasiskirstymą apskrityse ir universitetų aktyvumą vykdant MTEPI veiklas. Labai panašiai pasiskirstė investicijos tarp Vilniaus apskrities universitetų – VU, VGTU, MRU, ISM, VDA ir LMETA – ir Kauno apskrities universitetų – VDU, LSMU, KTU ir LSU. Pagal MTEP darbuotojų aukštojo mokslo ir valdžios sektoriuose skaičių šios apskritis rikiavosi, atitinkamai, pirmoje ir antroje vietose. Didžiausia dalis studijų ir MTEPI infrastruktūrai skirtų lėšų teko VU, trečioje vietoje pagal šių investicijų apimtį buvo VGTU. Abu universitetai aktyviai veikė „Saulėtekio“ slėnyje, o VU – taip pat ir „Santaros“ slėnyje. Ketvirtoje vietoje pagal analizuojamų investicijų apimtį rikiavosi LSMU, o šeštoje – KTU. Šių universitetų MTEPI infrastruktūra susijusi su „Santakos“ ir „Nemuno“ slėniuose vykdoma MTEPI veikla. Klaipėdoje esantis ir „Jūriniam“ slėnyje veikiantis KU taip pat sulaukė pakankamai ženkliai ES fondų investicijų. Apibendrinant, 2004–2006 m. laikotarpio **investicijų tinkamumas** AM pokyčių kontekste vertintinas kaip **aukštas**.

2014–2020 m. finansavimo laikotarpio investicijų tik į studijų infrastruktūrą pasiskirstymas tarp universitetų pakankamai gerai atitiko universitetų studentų skaičiaus pasiskirstymą šalies apskrityse. Pagal gautų investicijų į studijų infrastruktūrą apimtį dominavo Vilniaus ir Kauno apskritis, išsiskyrusios ir didžiausiais universitetų studentų skaičiais. Nors vienas didžiausių šalyje universitetų – VU – į studijoms skirtą infrastruktūrą gavo santykinai nedideles investicijas, tačiau šis universitetas pirmavo pagal investicijų tiek į MTEPI, tiek į mišrią infrastruktūrą apimtį. Santykinai nedidelė investicijų į studijų infrastruktūrą dalis buvo skirta ŠU, kuris nuo 2021 m. sausio 1 d. buvo prijungtas prie VU. Didžioji dalis investicijų į mišrią – tiek studijų, tiek MTEPI – infrastruktūrą teko universitetams, veikusiems Vilniaus apskrityje, pirmavusioje pagal MTEP darbuotojų aukštojo mokslo ir valdžios sektoriuose skaičių. Investicijos, skirtos VU ir VGTU studijų ir MTEPI infrastruktūros gerinimui, buvo susijusios su šių universitetų MTEPI veikla „Saulėtekio“ ir „Santaros“ slėniuose. Kita ženkli investicijų į studijų ir MTEPI dalis teko Kauno apskrityje, antrai pagal MTEP darbuotojų aukštojo mokslo ir valdžios sektoriuose skaičių,

įsikūrusiems universitetams. Santykinai daugiausia lėšų skirta VDU ir LSMU, kurie aktyviai veikė „Santakos“ ir „Nemuno“ slėniuose. Dalis investicijų į studijų ir MTEPI infrastruktūrą teko ir „Nemuno“ slėnyje veikusiam ASU, kuris nuo 2019 m. sausio 1 d. buvo prijungtas prie VDU. Santykinai nedidelė dalis investicijų į studijų ir MTEPI infrastruktūrą buvo skirta KU, sietinam su „Jūriniu“ slėniu. Klaipėdos apskritis, kurioje jis veikia, pagal MTEPI darbuotojų aukštojo mokslo ir valdžios sektoriuose skaičių rikiavosi trečioje vietoje. Meninės pakraipos universitetams – LMTA ir VDA, kurie ne taip aktyviai dalyvauja MTEPI veikloje, natūraliai daugiausia ES fondų lėšomis buvo modernizuojama studijų infrastruktūra. Apibendrinant, 2014–2020 m. laikotarpio **investicijų tinkamumas** AM pokyčių kontekste vertintinas kaip **aukštas**.

TINKAMUMAS ĮSTAIGŲ POREIKIŲ KONTEKSTE

ES fondų investicijomis atnaujintos infrastruktūros atitiktis investicijas gavusių universitetų poreikiams įvertinta labai palankiai. Investicijomis atnaujintus **pastatus ir patalpas** bei **fizinę įrangą** kaip atitinkančius (visiškai atitinkančius ar labiau atitinkančius nei neatitinkančius) įstaigų poreikius įvertino **visi**, o **IT įrangą** – trys ketvirtadaliai apklaustų universitetų atstovų.

149 PAVEIKSLAS. INVESTICIJOMIS SUKURTOS IR (AR) ATNAUJINTOS ĮVAIRIŲ TIPŲ INFRASTRUKTŪROS ATITIKTIS UNIVERSITETŲ POREIKIAMS (N=11)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

Ketvirtadalis respondentų investicijų į **IT įrangą** tinkamumą įvertino **nepalankiai** (kaip visiškai neatitinkančias ar labiau neatitinkančias nei atitinkančias įstaigų poreikių) (žr. 149 paveikslas).

4.6.5.2 INVESTICIJŲ Į UNIVERSITETŲ STUDIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ PAKANKAMUMAS

PAKANKAMUMAS TIKSLINIŲ GRUPIŲ APRĖPTIES POŽIŪRIU

2004–2006 m. finansavimo laikotarpio investicijos į universitetinių studijų infrastruktūrą pasiekė apie trečdalį (7) visų **Lietuvoje veikusių universitetų, bet kiek daugiau nei pusę valstybinių universitetų**. Visos investicijos skirtos valstybiniams universitetams, išsidėsčiusiems pagrindinėse šalies apskrityse. Atsižvelgiant į mažą 2004–2006 m. investicijų tikslinėms grupėms aprėptį, šio laikotarpio **investicijų pakankamumas tikslinių grupių aprėpties požiūriu vertintinas kaip vidutinis**.

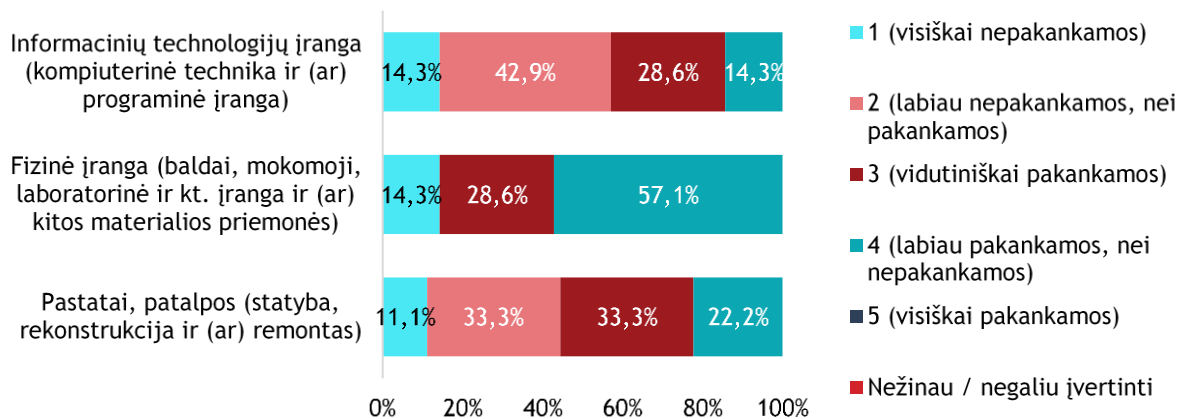
2007–2013 m. finansavimo laikotarpio investicijos į universitetinių studijų infrastruktūrą pasiekė kiek daugiau nei du trečdalius (15) **Lietuvoje veikusių universitetų ir beveik visus valstybinius**

universitetus. Šio laikotarpio investicijos skirtos valstybiniais ir privatiems universitetams, išsidėsčiusiems pagrindinėse šalies apskrityse. Atsižvelgiant į vidutinę 2007–2013 m. investicijų tikslinėms grupėms aprėptį, šio laikotarpio **investicijų pakankamumas tikslinių grupių aprėpties požiūriu vertintinas kaip aukštas.**

2014–2020 m. finansavimo laikotarpio investicijos į universitetinių studijų infrastruktūrą pasiekė kiek daugiau nei trečdalį (9) **Lietuvoje veikusiu universitetų, bet apie pusę valstybinių universitetų**¹⁶². Visos investicijos skirtos valstybiniais universitetams, išsidėsčiusiems pagrindinėse šalies apskrityse. Atsižvelgiant į mažą 2014–2020 m. investicijų tikslinėms grupėms aprėptį, šio laikotarpio **investicijų pakankamumas tikslinių grupių aprėpties požiūriu vertintinas kaip vidutinis.**

PAKANKAMUMAS ĮSTAIGŲ POREIKIŲ KONTEKSTE

Investicijas į **fizinę įrangą** kaip **pakankamas siekiant užtikrinti infrastruktūros atitiktį šiuolaikiniams studijų procesui keliamiems reikalavimams** įvertino virš pusės (**57,1 proc.**), investicijų į **pastatus ir patalpas** – virš penktadalio (**22,2 proc.**), o investicijų į **IT įrangą** – virš dešimtadalio (**14,29 proc.**) apklaustų universitetų atstovų. **Trečdalis** respondentų kaip **vidutinį** įvertino investicijų į **pastatus ir patalpas**, virš ketvirtadalio (po **28,6 proc.**)– investicijų į **fizinę ir IT įrangą** pakankamumą. Virš pusės (**57,2 proc.**) apklaustųjų vertinimu, investicijos į **IT įrangą** buvo **nepakankamos** (visiškai nepakankamos ar labiau nepakankamos nei pakankamos), iki pusės (**44,4 proc.**) respondentų nepalankiai įvertino investicijų į **pastatus ir patalpas**, virš dešimtadalio (**14,3 proc.**) – investicijų į **fizinę įrangą** pakankamumą (žr. 150 paveikslas).

150 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į ĮVAIRIŲ TIPŲ INFRASTRUKTŪRĄ UNIVERSITETUOSE PAKANKAMUMAS, SIEKIANT UŽTIKINTI ATITIKTĮ ŠIUOLAIKINIAMS REIKALAVIMAMS (N=10)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

Investicijas į **fizinę įrangą** kaip **pakankamas siekiant patenkinti tikslinių grupių poreikius** įvertino iki pusės (**42,9 proc.**), investicijų į **pastatus ir patalpas** – **trečdalis**, o investicijų į **IT įrangą** – virš ketvirtadalio (**28,6 proc.**) apklaustų universitetų atstovų. Iki pusės (**42,9 proc.**) respondentų kaip **vidutinį** įvertino investicijų į **fizinę įrangą**, virš penktadalio (**22,2 proc.**) – investicijų į **pastatus ir patalpas**, virš dešimtadalio (**14,3 proc.**) – investicijų į **IT įrangą** pakankamumą. Kaip ir pakankamumo siekiant užtikrinti infrastruktūros atitiktį šiuolaikiniams reikalavimams atveju, virš pusės (**57,2 proc.**) apklaustųjų vertinimu, investicijos į **IT įrangą** buvo **nepakankamos** (visiškai nepakankamos ar labiau nepakankamos nei

¹⁶² Laikotarpio pradžioje.

pakankamos), iki pusės (**44,4 proc.**) respondentų nepalankiai įvertino investicijų į **pastatus ir patalpas**, virš dešimtadalio (**14,3 proc.**) – investicijų į **fizinę įrangą** pakankamumą (žr. 151 paveikslas).

151 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į ĮVAIRIŲ TIPŲ INFRASTRUKTŪRĄ UNIVERSITETUOSE PAKANKAMUMAS, SIEKIAM PATENKINTI TIKSLINIŲ GRUPIŲ POREIKIUS (N=10)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

Iki trijų ketvirtadalių (70 proc.) apklaustų universitetų atstovų nurodė, kad 2021–2027 m. laikotarpiu jų atstovaujamos įstaigose bus reikalingos investicijos į tuos pačius infrastruktūros objektus, į kuriuos buvo investuota anksčiau. Iki trečdalio (30 proc.) apklaustųjų pakartotinių investicijų poreikio įvertinti negalėjo. Tarp pakartotinių investicijų poreikį išsakiusių apklaustų universitetų atstovų **visi** įvardijo investicijų į **fizinę ir IT įrangą**, apie **pusė** – investicijų į **pastatus ir patalpas** poreikį.

Be to, **visi** apklausoje dalyvavę universitetų atstovai išreiškė **investicijų į naujus infrastruktūros objektus** (į kuriuos 2004–2020 m. laikotarpiu nebuvo investuota) **poreikį** 2021–2027 m. laikotarpiu. Didžiausias dėmesys skirtas **modernios laboratorinės ir IT įrangos** įsigijimui, siekiant studijų procese naudoti virtualią realybę ir dirbtinį intelektą, taip pat išskiriama investicijų į **patalpų renovacijos, naujų fakultetų statybos bei bendrabučių įrengimo** darbus svarba.

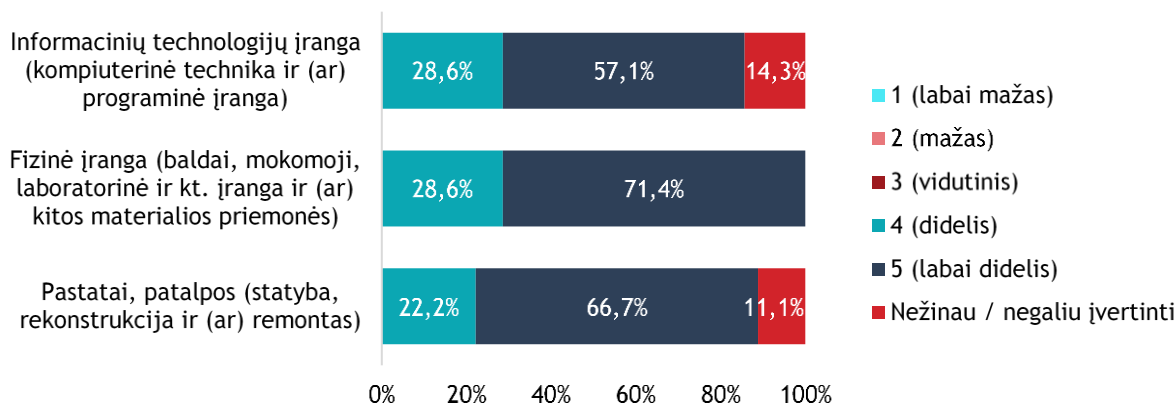
4.6.5.3 UNIVERSITETŲ STUDIJŲ INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO EFEKTYVUMAS

Siekiant nustatyti ES fondų investicijomis 2004–2020 m. sukurtos ir (ar) atnaujintos universitetų studijų infrastruktūros naudojimo efektyvumą, buvo apklausti ES fondų lėšas infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui analizuojamu laikotarpiu gavusių universitetų atstovai, kurių buvo prašoma apibrėžti bei įvertinti analizuojamos **infrastruktūros naudojimo intensyvumą ir mastą**, įvertinti **infrastruktūros naudojimo lygio atitiktį** jų atstovaujamų **įstaigų lūkesčiams** ir įvardyti **veiksnius, ribojančius infrastruktūros panaudojimą visa apimtimi**.

INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSYVUMAS

Įvairių tipų **universitetų studijų infrastruktūros** naudojimo intensyvumą (naudojimo dažnumo ir trukmės atžvilgiu) kaip **didelį ir labai didelį** įvertino ne mažiau kaip keturi penktadaliai apklaustų universitetų atstovų: **fizinės įrangos – visi, pastatų ir patalpų bei IT įrangos – virš keturių penktadalių** (atitinkamai, **85,7 proc.** ir **88,8 proc.**) respondentų. Dalis universitetų atstovų negalėjo įvertinti ES fondų

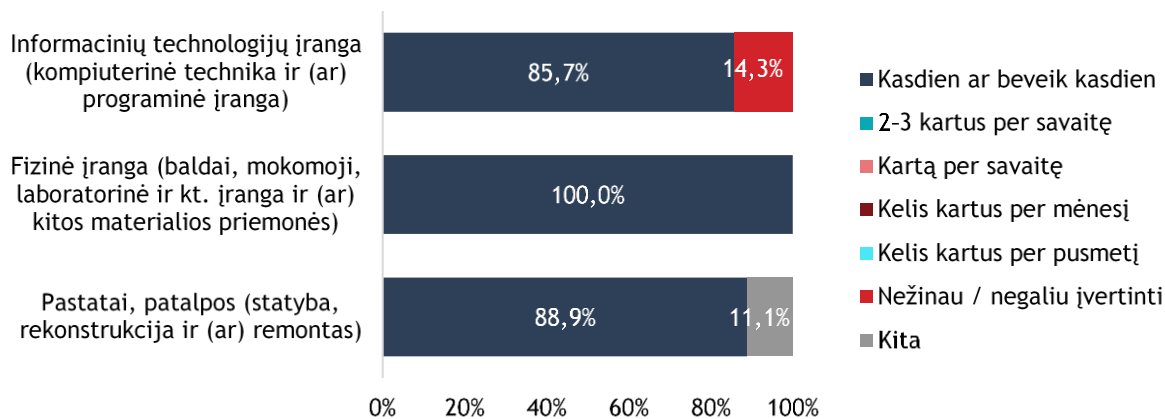
investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos **IT įrangos ir pastatų ir patalpų infrastruktūros** naudojimo intensyvumo, kadangi šiuo metu vis dar vyksta infrastruktūros atnaujinimo darbai arba nauja įranga buvo neseniai įsigyta ir nenaudota (žr. 152 paveikslas).

152 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS UNIVERSITETŲ STUDIJŲ INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSIVUMAS (NAUDOJIMO DAŽNUMO IR TRUKMĖS ATŽVILGIU) (N=10)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

Kasdien ar beveik kasdien ES fondų lėšomis atnaujinta infrastruktūra naudojasi ne mažiau kaip keturi penktadaliai apklaustų universitetų atstovų: **IT įranga** bei **pastatais ir patalpomis** – atitinkamai, **85,7 proc.** ir **88,9 proc.**, **fizine įranga** – visi respondentai. Pavieniai respondentai nurodė kitą naudojimosi pastatais ir patalpomis intervalą ar atsakymo pateikti negalėjo (žr. 153 paveikslas).

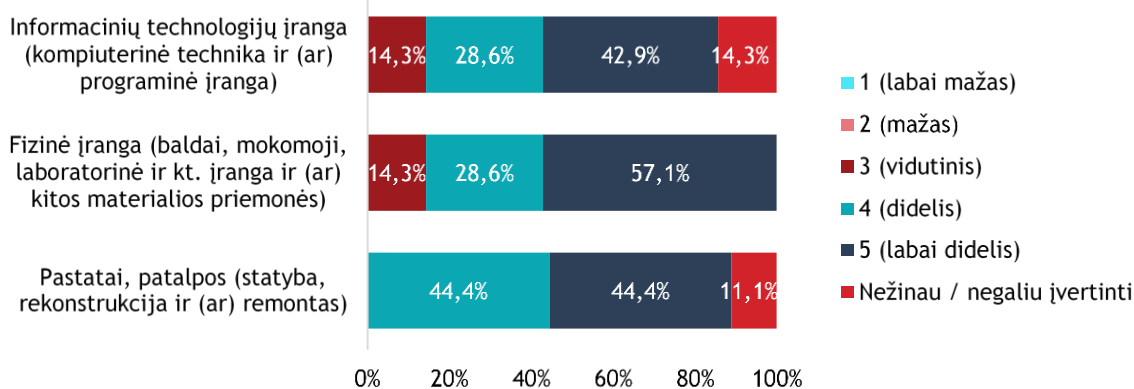

153 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ UNIVERSITETŲ STUDIJŲ INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO DAŽNIS ĮPRASTU LAIKOTARPIU (N=10)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO MASTAS

Įvairių tipų **universitetų studijų infrastruktūros** naudojimo mastą (naudotojų skaičiaus atžvilgiu) kaip **didelį ir labai didelį** įvertino **mažiau kaip trys ketvirtadaliai** apklaustų universitetų atstovų: **pastatų ir patalpų** bei **fizinės įrangos** – virš keturių penktadalių (atitinkamai, **88,8 proc.** ir **85,71 proc.**), **IT įrangos** – virš trijų ketvirtadalių (**77,43 proc.**) respondentų. Po kiek daugiau nei dešimtadalį (14,3 proc.) apklaustųjų fizinės ir IT įrangos naudojimo mastą įvertino kaip vidutinį (žr. 154 paveikslas).

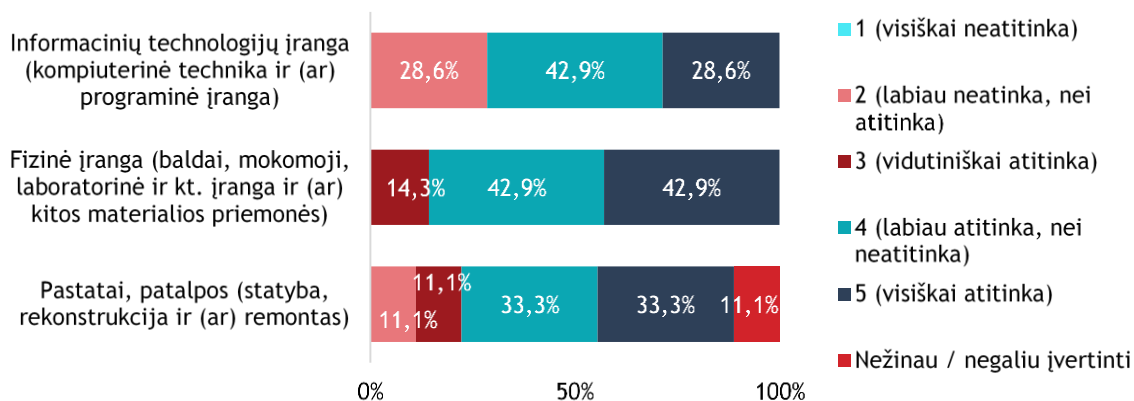

154 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS UNIVERSITETŲ STUDIJŲ INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO MASTAS (NAUDOTOJŲ SKAIČIAUS ATŽVILGIU) (N=10)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO LŪKESČIAI IR IŠŠŪKIAI

ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos infrastruktūros **naudojimo lygio** (intensyvumo ir masto) **atitiktį universitetų lūkesčiams palankiai** (4 ir 5 balais iš 5) įvertino **ne mažiau kaip du trečdaliai** apklaustų universitetų atstovų: **fizinės įrangos** – virš keturių penktadalių (**85,7 proc.**), **IT įrangos** – iki trijų ketvirtadalių (**71,43 proc.**), pastatų ir patalpų – **du trečdaliai** respondentų. Po kiek daugiau nei dešimtadalį (atitinkamai, **14,3 proc.** ir **11,1 proc.**) kaip **vidutinį** įvertino **fizinės įrangos** bei **pastatų ir patalpų** naudojimo lygio atitiktį lūkesčiams. **IT įrangos** naudojimo lygis **neatitiko** įstaigų lūkesčių daugiau nei ketvirtadaliu (**28,6 proc.**) atvejų, **pastatų ir patalpų** naudojimo lygis – dešimtadaliu (**11,1 proc.**) atvejų (žr. 155 paveikslas).

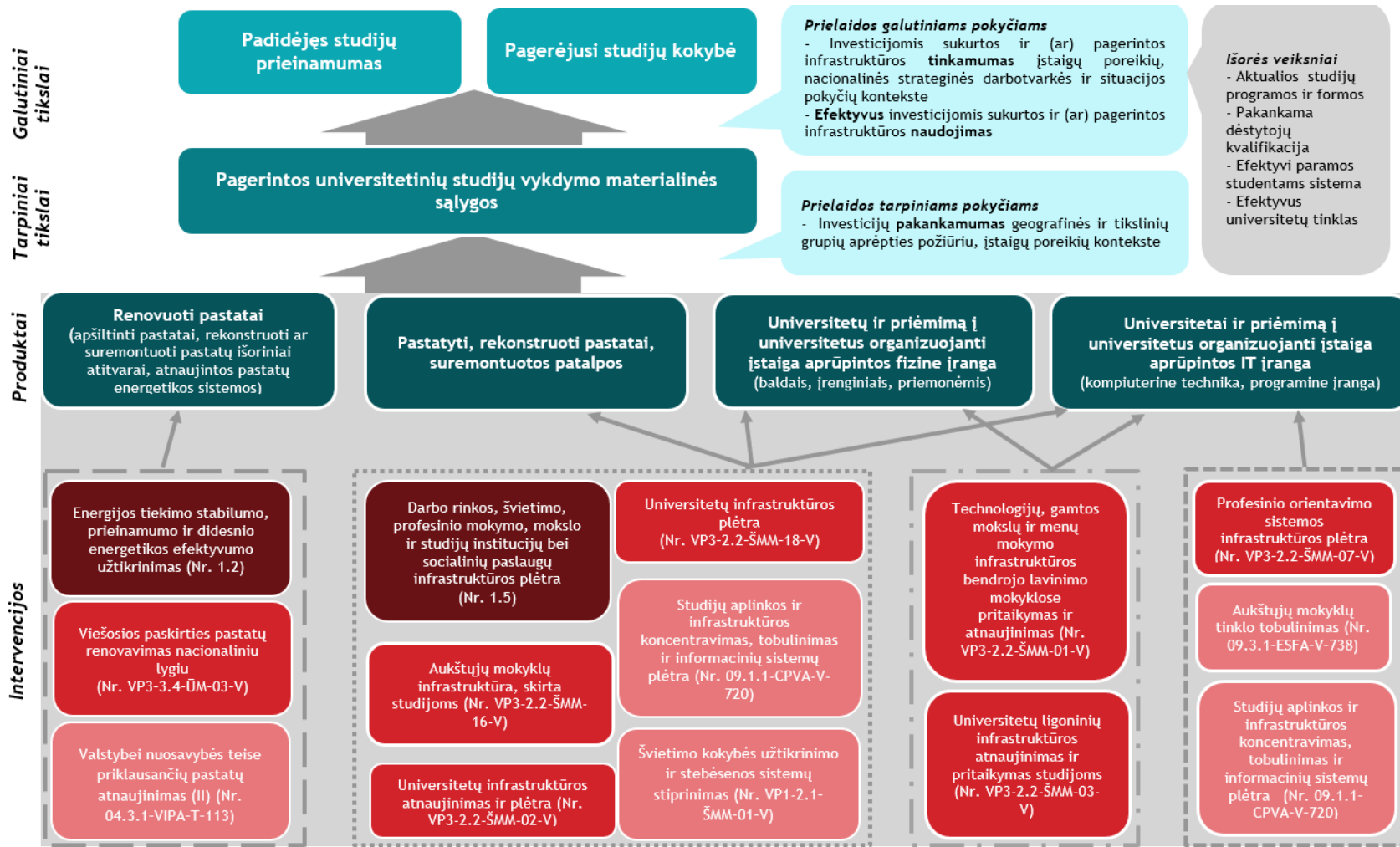
155 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS UNIVERSITETŲ INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO MASTO (NAUDOTOJŲ SKAIČIAUS ATŽVILGIU) ATITIKTIS ĮSTAIGOS LŪKESČIAMS (N=10)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

Pusė visų apklaustų investicijas gavusių universitetų atstovų neįžvelgė jokių kliūčių ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos universitetų studijų infrastruktūros panaudojimui visa apimtimi. Kiti respondentai kaip pagrindinį veiksnį, ribojantį infrastruktūros panaudojimą visa apimtimi, įvardijo **infrastruktūros nusidėvėjimą**. Kadangi dalis infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo projektų buvo įgyvendinta prieš daugiau nei dešimtmetį, infrastruktūra jau nebeatitinka dabartinių poreikių. Taip pat, maksimaliam infrastruktūros panaudojimui trukdė **mažas skirto finansavimo dydis**, nes kai kuriais atvejais buvo įsigyta tik dalis infrastruktūros, o ne visas paketas.

4.6.5.4 INVESTICIJŲ Į UNIVERSITETŲ STUDIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ POVEIKIS

Remiantis 2004–2020 m. nacionaline strategine darbotvarke, **galutiniai** AM plėtros **tiksmai**, kurių buvo siekiama analizuojamomis ES fondų investicijomis į infrastruktūrą – studijų prieinamumo didinimas ir studijų kokybės gerinimas. Šių tikslų buvo siekiama 14 ES fondų lėšomis finansuotų priemonių (2 – 2004–2006 m., 7 – 2007–2013 m. ir 5 – 2014–2020 m. programavimo laikotarpio) **intervencijomis**, kurių pagrindinės kryptys – (1) universitetų pastatų renovacija, (2) universitetų pastatų statyba, rekonstrukcija, patalpų remontas, (3) universitetų ir priėmimą į universitetus organizuojančios įstaigos aprūpinimas fizine įranga, (4) universitetų ir priėmimą į universitetus organizuojančios įstaigos aprūpinimas IT įranga. Atitinkamai, pagrindiniai analizuojamomis investicijomis į universitetų infrastruktūrą sukurti **produktai** – (1) renovuoti pastatai, (2) pastatyti, rekonstruoti pastatai, suremontuotos patalpos, (3) nupirkta, įdiegta fizinė įranga, (4) nupirkta, įdiegta IT įranga. Tam, kad minėti produktai prisidėtų prie galutinių tikslų pasiekimo, turi būti pasiekti **tarpiniai tikslai**. Siekiant padidinti studijų prieinamumą ir pagerinti jų kokybę, reikia pagerinti universitetinių studijų vykdymo materialines sąlygas. Manytina, kad universitetinių studijų materialinės bazės išplėtimas ir pagerinimas turėtų teigiamai prisidėti prie universitetinių studijų kokybės gerinimo ir jų prieinamumo skirtingų poreikių turintiems asmenims didinimo (žr. 156 paveikslas).

Legenda:

2004-2006 m. ES struktūrinių fondų priemonės
2007-2013 m. ES struktūrinių fondų priemonės
2014-2020 m. ES struktūrinių fondų priemonės

156 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į UNIVERSITETINIŲ STUDIJŲ INFRASTRUKTŪRĄ POVEIKIO VERTINIMUI TAIKOMA KAITOS TEORIJA

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

Pagrindinės **prielaidos, kad intervencijomis sukurti produktai prisidėtų prie tarpinių tikslų pasiekimo** (t. y. kad renovuoti pastatai, rekonstruoti pastatai ir suremontuotos patalpos bei nupirkta, įdiegta fizinė ir IT įranga prisidėtų prie esamos universitetų materialinės bazės ir universitetinių studijų vykdymo materialinių sąlygų gerinimo) – investicijų **pakankamumas geografinės ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu, įstaigų poreikių kontekste.**

Bendras 2004–2020 m. investicijų į universitetų studijų infrastruktūrą pakankamumas tikslinių grupių aprėpties požiūriu varijavo tarp vidutinio ir aukšto (2004–2006 m. ir 2014–2020 m. – vidutinis, 2007–2013 m. – aukštas). Visu 2004–2020 m. laikotarpiu buvo investuota į 15 unikalių (13 – valstybinių) universitetų studijų infrastruktūrą. 2004–2006 m. finansavimo laikotarpio investicijos pasiekė daugiau nei pusę, 2007–2013 m. laikotarpio – beveik visus, 2014–2020 m. laikotarpio – apie pusę atitinkamais laikotarpiais veikusių valstybinių universitetų. Investicijų į įvairių universitetų studijų infrastruktūrą **pakankamumas siekiant užtikrinti infrastruktūros atitiktį šiuolaikiniam studijų procesui keliamiems reikalavimams ir patenkinti tikslinių grupių poreikius** įvertintas skirtingai. Analizuojamas investicijas į fizinę įrangą kaip pakankamas įvertino nuo dviejų penktadalių iki daugiau nei pusės, investicijas į pastatus ir patalpas – nuo penktadalio iki trečdaliao, investicijas į IT įrangą – nuo dešimtadalio iki kiek daugiau nei ketvirtadalio apklaustų universitetų atstovų. Daugiau nei pusės apklaustųjų vertinimu, **nepakako investicijų į IT įrangą**, iki pusės respondentų nuomone, **nepakako investicijų į pastatus ir patalpas** (N=10). Ribotas investicijų į universitetų studijų infrastruktūrą pakankamumas sietinas su infrastruktūros nusidėvėjimu bei ribotu skirto finansavimo dydžiu, sąlygojusiu nepakankamai kompleksiską universitetų aprūpinimą įranga. Iki trijų ketvirtadalių apklaustųjų įvardijo pakartotinių investicijų į tuos pačius infrastruktūros objektus (daugiausia – fizinę ir IT įrangą) poreikį, taip pat visi respondentai išvelgė papildomų investicijų į kitus infrastruktūros objektus (laboratorinę ir IT įrangą, patalpų renovaciją, naujų fakultetų statybą bei bendrabučių įrengimą) poreikį.

Galima teigti, kad **prielaidos tarpinių pokyčių pasiekimui iš dalies buvo išpildytos ir investicijos į universitetų studijų infrastruktūrą prisidėjo prie tarpinių tikslų pasiekimo** – universitetinių studijų vykdymo materialinių sąlygų pagerinimo. Nepaisant riboto investicijų į IT įrangą pakankamumo, keturi penktadaliai apklaustų universitetų atstovų nurodė, kad ES fondų investicijomis išplėtotą ir (ar) atnaujintą infrastruktūrą **prisidėjo prie IT panaudojimo studijų procese didinimo**. Dabartinis IT integracijos į studijų procesą lygis daugiau nei dviejų trečdalių respondentų įvertintas kaip labai aukštas ir aukštas, penktadalio – kaip vidutinis (N=10). Anksčiau atlikto ES fondų investicijų vertinimo metu nustatyta, kad vien tik 2014–2020 m. investicijomis atnaujintos aukštųjų mokyklų – universitetų ir kolegijų bendrai – infrastruktūros pajėgumas sudarė apie 40 proc. visų aukštojo mokslo studentų 2019–2020 m. m., o atsižvelgiant į nuolatinį studentų skaičiaus universitetuose ir kolegijose mažėjimą prognozuotas santykinės studentų, studijuojančių atnaujintoje infrastruktūroje, dalies didėjimas ateityje¹⁶³.

Pagrindinės **prielaidos, kad tarpinio tikslo pasiekimas prisidėtų prie galutinių tikslų pasiekimo** (t. y. kad pagerintos universitetinių studijų vykdymo materialinės sąlygos prisidėtų prie studijų prieinamumo didinimo ir jų kokybės gerinimo) – investicijomis sukurtos ir (ar) pagerintos infrastruktūros **tinkamumas nacionalinės strateginės darbotvarkės ir situacijos pokyčių kontekste bei atitiktis universitetų poreikiams bei efektyvus jos naudojimas.**

Bendras 2004–2020 m. investicijų į universitetų studijų infrastruktūrą tinkamumas nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste buvo aukštas, o tinkamumas AM situacijos pokyčių kontekste svyravo tarp vidutinio ir aukšto (2004–2006 m. – vidutinis, 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. – aukštas).

¹⁶³ PPMI, 2019, 124.

Nuo dešimtadalio iki penktadalio visų investicijų į universitetų infrastruktūrą teko tik studijų infrastruktūros modernizavimui, kurio didžiąją dalį sudarė kompleksinė įvairios studijų infrastruktūros plėtra ir (ar) atnaujinimas. Nuo trečdaliao iki pusės universitetams skirto finansavimo teko mišriai – tiek studijoms, tiek MTEPI skirtai – infrastruktūrai, prisidedant prie mokslo ir studijų integracijos didinimo, taip pat dalis finansavimo buvo nukreipta į universitetų veiklai įtakos turinčios bendrosios aukštųjų mokyklų infrastruktūros – karjeros centrų tinklo, priėmimo į aukštąsias mokyklas sistemos, aukštųjų mokyklų informacinės sistemos ir registrų – plėtrą. 2004–2006 m. investicijų tik į studijų infrastruktūrą pasiskirstymas tarp universitetų ne visai atliepė universitetų studentų skaičiaus pasiskirstymą šalies apskrityse, tačiau mišriai infrastruktūrai skirto finansavimo pasiskirstymas atspindėjo universitetų studentų bei MTEP darbuotojų valdžios ir aukštojo mokslo sektoriuose skaičius šalies apskrityse. 2007–2020 m. finansavimo pasiskirstymas tarp universitetų didžiąja dalimi atliepė universitetų studentų ir MTEP darbuotojų skaičius skirtingose apskrityse bei universitetų aktyvumą vykdant MTEPI veiklas. **2004–2020 m. investicijos į universitetų infrastruktūrą beveik visais atvejais atitiko įstaigų poreikius.** Investicijos į pastatus ir patalpas bei fizinę įrangą visais atvejais atitiko kolegijų poreikius, o investicijos į IT įrangą – trimis ketvirtadaliais atitiko, ketvirtadaliu – neatitiko (N=11).

Ne mažiau kaip trimis ketvirtadaliais atvejų 2004–2020 m. investicijomis sukurtos ir (ar) išplėtos universitetų infrastruktūros naudojimo lygis buvo didelis ir labai didelis. Fizinės įrangos bei pastatų ir patalpų naudojimo lygį (naudojimo intensyvumą ir mastą) kaip didelį ir labai didelį įvertino ne mažiau kaip keturi penktadaliai, IT įrangos – ne mažiau kaip trys ketvirtadaliai apklaustų universitetų atstovų. Daugumoje atvejų investicijomis atnaujinta įvairių tipų infrastruktūra naudojama kasdien ar beveik kasdien. Ne mažiau kaip dviejų trečdalių apklaustųjų nuomone, analizuojamos infrastruktūros naudojimo lygis atitiko įstaigų lūkesčius, tačiau IT įrangos naudojimo lygis daugiau nei ketvirtadalio respondentų įvertintas kaip neatitinkantis lūkesčių (N=10). Pusė visų apklaustų investicijas gavusių universitetų atstovų neįžvelgė jokių kliūčių ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos universitetų studijų infrastruktūros panaudojimui visa apimtimi. Keletas respondentų įvardijo tokius infrastruktūros naudojimą visa apimtimi ribojančius veiksnius, kaip **infrastruktūros nusidėvėjimas** ir **mažas skirto finansavimo dydis**, dėl kurio kai kuriais atvejais įsigyta tik dalis reikalingos įrangos. Nepaisant daugiausia teigiamų universitetų atstovų vertinimų infrastruktūros naudojimo atžvilgiu, Valstybės kontrolė atkreipė dėmesį į **nepakankamai intensyvių universitetuose esančios MTEPI atviros prieigos infrastruktūros naudojimą**¹⁶⁴ ir kritikavo **nepakankamą universitetų bendradarbiavimą dalijantis infrastruktūra tarpusavyje, su kolegijomis ir PMĮ**, ribojusį ES investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos infrastruktūros panaudojimo intensyvumą¹⁶⁵. Anksčiau atliktų ES fondų investicijų vertinimų metu pažymėta, kad universitetų infrastruktūros, ypač skirtos MTEPI vykdymui, geresniam įveiklinimui kliūdo **aukštos kvalifikacijos tyrėjų stoka, riboti ištekliai, fragmentiškas mokslo ir verslo bendradarbiavimas**¹⁶⁶, papildomų rizikų investicijų į studijų infrastruktūrą tvarumui kelia nuo 2014 m. stebimas **nuolatinis studentų skaičiaus universitetuose mažėjimas**¹⁶⁷.

Galima teigti, kad prielaidos **galutinių pokyčių pasiekimui didžiąja dalimi buvo išpildytos** ir investicijos į universitetų studijų infrastruktūrą bent iš dalies prisidėjo prie galutinių tikslų pasiekimo – studijų prieinamumo didinimo ir studijų kokybės gerinimo. Anksčiau atlikto ES fondų investicijų vertinimo

¹⁶⁴ Valstybės kontrolė „Valstybės investicijos į mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą siekiant inovacijų augimo“. *Valstybinio audito ataskaita*, Nr. VA-P-50-1-7, 2017, 11–12.

¹⁶⁵ Valstybės kontrolė „Ar valstybinių universitetų turtas valdomas ir naudojamas kryptingai – mokslinei veiklai ir studijoms“. *Valstybinio audito ataskaita*, Nr. VA-2017-P-50-4-14, 2017, 20–21.

¹⁶⁶ Visionary Analytics, *Veiksmų programos uždavinių, skirtų mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijoms skatinti, įgyvendinimo pažangos vertinimo paslaugų* (užsakovas – LR finansų ministerija), 2017, 10–11.

¹⁶⁷ PPMI, 2019, 71, 124.

metu padaryta išvada, jog reikšmingos investicijos į studijų aplinkos gerinimą **sudaro sąlygas siekti studijų kokybės tikslų didžiausią potencialą turinčiose studijų institucijose**, kurios pritraukia reikšmingą dalį studijuojančių¹⁶⁸. Po keturis penktadalius apklaustų universitetų atstovų teigė, kad ES investicijos į infrastruktūrą **prisidėjo prie vykdomų studijų atitikties darbo rinkos poreikiams ir studijų programų patrauklumo** (siekiančių mokyti studentų skaičiaus) didėjimo. Anot 90 proc. respondentų, investicijos į infrastruktūrą **prisidėjo prie studijų kokybės jų atstovaujamuose universitetuose gerinimo**: virš trijų ketvirtadalių apklaustųjų ši indėlį įvertino kaip didelį ir labai didelį, dešimtadalis – kaip vidutinį (N=10). Vis dėlto, siekiant maksimaliai pagerinti studijų kokybę, šalia infrastruktūrinių investicijų įvardytas investicijų į studijų programų ir (ar) medžiagos atnaujinimą bei universiteto dėstytojų kvalifikacijos ir (ar) kompetencijos tobulinimą, taip pat akcentuotas universitetų infrastruktūros sąnaudų, kurių patys universitetai negali padengti dėl ribotų finansinių galimybių, finansavimo poreikis. Investicijos į universitetų infrastruktūrą vykstančio universitetų tinklo optimizavimo kontekste sąlygojo **teigiamus pokyčius ne tik studijų, bet ir kituose švietimo lygmenyse**. Po VDU, LEU ir ASU sujungimo ES fondų investicijos buvo skirtos ne tik VDU studijų infrastruktūros plėtrai ir koncentravimui, bet ir pedagogų rengimo sistemos pertvarkai, po kurios mokytojus numatoma rengti trijuose pedagogų rengimo centruose¹⁶⁹. Siejant ES fondų projektus su universitetų tinklo pertvarka, buvo peržiūrėti visi planuoti projektai ir nuspręsta LEU skirto projekto lėšas perkelti VDU (dėl šių universitetų susijungimo), taip skiriant papildomai lėšų pedagogų rengimo centrų kūrimui¹⁷⁰.

Universitetinių studijų prieinamumo didinimo ir kokybės gerinimo tikslų siekimui įtaką daro ir tam tikri **išorės veiksniai**, nesusiję su analizuojamomis investicijomis, tokie kaip **aktualios studijų programos ir formos, pakankama dėstytojų kvalifikacija, efektyvi paramos studentams sistema, efektyvus universitetų tinklas**.

Į universitetų studijų prieinamumo didinimą ir kokybės gerinimą buvo orientuotos ir neinfrastruktūrinio pobūdžio 2007–2020 m. ES fondų lėšomis finansuotos priemonės. Į **studijų programų atnaujinimą, įvairesnių formų vystymą, tarptautiškumo didinimą ir dėstytojų kvalifikacijos tobulinimą** buvo nukreiptos priemonės „Studijų programų plėtra nacionalinėse kompleksinėse programose“ (Nr. VP1-2.2-ŠMM-09-V), „Studijų kokybės gerinimas, tarptautiškumo didinimas“ (Nr. VP1-2.2-ŠMM-07-K), „Aukštojo mokslo tarptautiškumo plėtra“ (Nr. VP1-2.2-ŠMM-08-V), „Studijų kokybės gerinimas“ (Nr. 09.3.1-ESFA-K-731, „Studijų tarptautiškumo didinimas“ (Nr. 09.3.1-ESFA-V-709) ir „Aukštųjų mokyklų tinklo tobulinimas“ (Nr. 09.3.1-ESFA-V-738). **Studijų sistemos valdymo ir stebėsenos tobulinimui** buvo skirtos priemonės „Švietimo kokybės užtikrinimo ir stebėsenos sistemų stiprinimas“ (Nr. VP1-2.1-ŠMM-01-V), „Studijų sistemos efektyvumo didinimas“ (Nr. VP1-2.1-ŠMM-04-K) ir „Studijų sistemos tobulinimas“ (Nr. 09.3.1-ESFA-V-732). Analizuojamu laikotarpiu taip pat buvo įgyvendinamos priemonės, skirtos **didinti studijų prieinamumą SUP turintiems studentams** – „Studijų prieinamumo užtikrinimas specialiuųjų poreikių turintiems studentams“ (Nr. VP1-2.3-ŠMM-07-V) ir „Studijų prieinamumo didinimas“ (Nr. 09.3.1-ESFA-V-708).

Anksčiau atliktame ES fondų investicijų vertinime pažymėta, kad 2014–2020 m. studijų kokybės ir prieinamumo sritims skirtoms ES fondų lėšoms tiesioginės įtakos turėjo struktūrinės švietimo reformos kontekste numatytas universitetų tinklo optimizavimas¹⁷¹. Laikoma, kad efektyvus universitetų tinklas, kurio siekiama įgyvendinama reforma, turėtų padėti sumažinti universitetų infrastruktūros išlaidymui

¹⁶⁸ PPMI, 2019, 124.

¹⁶⁹ Ten pat.

¹⁷⁰ ESTEP, 2019, 106.

¹⁷¹ PPMI, 2019, 71, 124.

tenkančias sąnaudas¹⁷². Vis dėlto, minėtos reformos įgyvendinimą riboja silpnas universitetų tinklo optimizavimo koordinavimas, reguliacinių ir administracinių priemonių, užtikrinančių sklandų universitetų tinklo optimizavimo planą, stoka¹⁷³. Anot Valstybės kontrolės, Lietuvoje išplėtotas aukštųjų mokyklų tinklas ir jų infrastruktūra yra fragmentuota ir perteklinė, universitetų ilgalaikio turto valdymas ir naudojimas nesiejamas su aukštųjų mokyklų tinklo optimizavimu, o aukštosioms mokykloms skiriamas finansavimas yra naudojamas neefektyviai. Dėl to tolesnė universitetų materialinės bazės plėtra turi būti kryptingai siejama su esamos infrastruktūros optimizavimu ir efektyviu panaudojimu, kad nebūtų investuojama į perteklinės infrastruktūros kūrimą¹⁷⁴.

¹⁷² Valstybės kontrolė, Nr. VA-2017-P-50-4-14, 5.

¹⁷³ PPMI, 2019, 120.

¹⁷⁴ Valstybės kontrolė, Nr. VA-P-50-1-7, 11–12.

4.7 INVESTICIJOS Į MTEPI

4.7.1 MTEPI PLĖTROS NACIONALINĖ STRATEGINĖ DARBOTVARKĖ

2004–2020 m. laikotarpiu MTEPI strateginė plėtra Lietuvoje buvo orientuota į du pagrindinius tikslus – žinių visuomenės ir konkurencingos ekonomikos kūrimą. Šių tikslų įgyvendinimui analizuojamu laikotarpiu nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose numatytos pagrindinės MTEPI strateginės plėtros kryptys apėmė mokslinės ir technologinės kompetencijos ir pajėgumų didinimą, žiniomis ir moksliniais tyrimais grįstą pramonės ir verslo plėtrą, žmogiškųjų išteklių MTEPI didinimą, verslo ir mokslo bendradarbiavimą bei aukštųjų technologijų sektorių plėtrą (žr. 10 lentelė).

2004–2006 m. laikotarpiu aktualiuose nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose pagrindinės MTEPI strateginės plėtros kryptys buvo mokslinės ir technologinės kompetencijos ir pajėgumų didinimas, mokslinių tyrimų apimties ir kokybės didinimas, žiniomis ir moksliniais tyrimais grįsta pramonės ir verslo plėtra, žmogiškųjų išteklių didinimas MTEPI srityje. *Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje* bei *Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 m. ilgalaikėje strategijoje*¹⁷⁵ siekiama užtikrinti būtiną šalies mokslinę ir technologinę kompetenciją, **plėtoti taikomąją mokslinę veiklą**, didinant mokslinių tyrimų apimtį, kokybę ir įgyvendinant bendrus projektus su užsienio šalimis, plečiant taikomuosius mokslinius tyrimus, skirtus naujoms lanksčioms technologijoms kurti ir diegti, **palaikyti ir stiprinti šalies mokslinį potencialą, didinant investicijas į mokslo įstaigų infrastruktūrą bei žmogiškųjų išteklių plėtrą**. Minėti strateginiai dokumentai taip pat numato siekius **plėsti investicijas į MTEPI grindžiamas didelę pridėtinę vertę kuriančias veiklas** bei **transformuoti Lietuvos ekonomikos struktūrą**, plėtojant mokslo pasiekimais grįstas veiklas bei produktus.

*Prioritetinės Lietuvos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros kryptys*¹⁷⁶ detalizuoja Lietuvos konkurencingumo didinimo ir ekonominės transformacijos siekius – didinti žmogiškųjų išteklių pajėgumus bei investicijas biotechnologijų ir ekologijos, IT, nanotechnologijų, branduolinės energetikos, mechatronikos bei lazerių technologijų mokslo srityse. Ilgalaikė ir nuosekli MTEPI plėtra įtvirtinta ir *Ilgalaikėje mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros strategijoje* bei *Lietuvos mokslo ir technologijų baltosios knygos nuostatų įgyvendinimo programoje*¹⁷⁷. Pastarosiose įtvirtinti siekiai užtikrinti ilgalaikę sistemingą mokslo ir technologijų plėtrą, sudaryti sąlygas kurti MTEPI pagrįstą visuomenę Lietuvoje. Šių tikslų siekimui buvo numatytas **mokslo centrų MTEPI bazės atnaujinimas prioritetinėse MTEPI kryptyse** bei **prioritetinių (sėkmingiausių) MTEPI sričių**, padedančių plėtoti aukštųjų technologijų gamybą (lazerių, biotechnologijos, programinės įrangos, medžiagotyros, mechatronikos ir kt.), **plėtra**.

2007–2013 m. finansavimo laikotarpio nacionalinėje strateginėje darbotvarkėje pagrindinės MTEPI strateginės plėtros kryptys buvo mokslinės ir technologinės kompetencijos ir pajėgumų didinimas, mokslinių tyrimų apimties ir kokybės didinimas, žiniomis ir moksliniais tyrimais grįsta pramonės ir verslo

¹⁷⁵ Patvirtintoje 2002 m. birželio 12 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 853 „Dėl Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 metų ilgalaikės strategijos“.

¹⁷⁶ Patvirtintos 2002 liepos 19 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1182 „Dėl Prioritetinių Lietuvos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros kryptų patvirtinimo“.

¹⁷⁷ Patvirtintose 2003 m. gruodžio 22 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1646 „Dėl Ilgalaikės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros strategijos patvirtinimo“.

plėtra, žmogiškųjų išteklių didinimas MTEPI srityje, verslo ir mokslo bendradarbiavimas. Šiuo programavimo laikotarpiu prioritetinės mokslo sritys išliko nepakitusios (biotechnologijų ir ekologijos, IT, nanotechnologijų, branduolinės energetikos, mechatronikos bei lazerių technologijų¹⁷⁸), tačiau nacionalinėje strateginėje darbotvarkėje atsirado dėmesys kitoms MTEPI plėtros kryptims. *Tyrėjų karjeros programoje*¹⁷⁹ numatytas žmogiškųjų išteklių gebėjimų didinimas MTEPI srityje, **užtikrinant tęstinį mokslininkų ir kitų tyrėjų profesinį tobulinimąsi visuose karjeros etapuose, skatinant tyrėjų ir studentų mobilumą, mokslo ir technologijų populiarinimas, bendrosios MTEPI infrastruktūros (ypač IT) plėtra.** *Bendrojoje nacionalinėje kompleksinėje programoje*¹⁸⁰ pagrindinis dėmesys teko viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavimui MTEPI srityje, akcentuojant **studijų kokybės gerinimą**, tyrėjų kvalifikacijos ir kompetencijos tobulinimą bei jų mobilumo skatinimą, viešojo sektoriaus **MTEPI veiklos efektyvumo didinimą** bei **viešosios MTEPI infrastruktūros stiprinimą** konkrečiuose ūkio sektoriuose.

*Nacionalinėje Lisabonos strategijos įgyvendinimo programoje*¹⁸¹ siekta visapusiškai plėtoti šalies MTEPI sistemą, sudarant verslui **palankias sąlygas naudotis viešojo sektoriaus MTEPI rezultatais, didinant investicijas į viešojo sektoriaus MTEPI pajėgumus, skatinant glaudesnę verslo bendradarbiavimą su mokslo įstaigomis ir kompetencijos tinklais, skatinant inovacijų kultūrą ir gebėjimus versle.** *Bendrojoje nacionalinėje mokslinių tyrimų ir mokslo bei verslo bendradarbiavimo programoje*¹⁸² siekta didinti moksliniams tyrimams ir taikomajai veiklai imlių ūkio sektorių lyginamąją dalį, **stiprinant viešąją MTEPI bazę, įgyvendinant tarptautinio lygio mokslinius tyrimus, sudarant sąlygas mokslo rezultatų taikomajai sklaidai.** *Integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (Slėnių) kūrimo ir plėtros koncepcijoje*¹⁸³ numatyta **telkti, atnaujinti ir optimizuoti MTEPI infrastruktūrą, stiprinti MTEPI ryšius su studijomis, žmogiškųjų išteklių plėtra**, sudarant sąlygas žinių ir technologijų perdavimui verslui, kuriant konkurencingus mokslo, studijų ir verslo sąveiką skatinančius centrus. Koncepcijoje nurodyti perspektyviausi mokslo, technologijų ir verslo sektoriai nustatyti *Aukštųjų technologijų plėtros 2007–2013 metų programoje*¹⁸⁴, kurioje keltas siekis padėti Lietuvoje plėtoti pasaulio mastu perspektyvias ir mokslinį potencialą turinčias aukštųjų technologijų gamybos kryptis. *Integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (Slėnių) kūrimo ir plėtros koncepcijos* siekius įgyvendino 5 Slėnių programos, kuriose numatytas 5 skirtingose mokslo srityse veikiančių Slėnių steigimas: 1) Jūrinio slėnio¹⁸⁵ (orientuoto į MTEPI jūrinių technologijų ir aplinkos srityse), 2) slėnio „Nemunas“¹⁸⁶ (orientuoto į MTEPI žemės ūkio ir susijusių sektorių srityse), 3) slėnio „Santaka“¹⁸⁷ (orientuoto į MTEPI energetikos, chemijos, elektroninių ir

¹⁷⁸ LR Vyriausybės 2007 m. vasario 7 d. nutarimas Nr. 166 „Dėl prioritetinių Lietuvos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros kryptių patvirtinimo“.

¹⁷⁹ Patvirtintoje 2007 m. gruodžio 3 d. LR švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. ISAK-2335 „Dėl Tyrėjų karjeros programos patvirtinimo“.

¹⁸⁰ Patvirtintoje 2007 m. gruodžio 3 d. LR švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. ISAK-2336 „Dėl Bendrosios nacionalinės kompleksinės programos patvirtinimo“.

¹⁸¹ Patvirtintoje 2005 m. lapkričio 22 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1270 „Dėl Nacionalinės Lisabonos strategijos įgyvendinimo programos“.

¹⁸² Patvirtintoje 2008 m. kovo 3 d. LR švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. ISAK-563 „Dėl Bendrosios nacionalinės mokslinių tyrimų ir mokslo bei verslo bendradarbiavimo programos patvirtinimo“.

¹⁸³ Patvirtintoje 2007 m. kovo 21 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 321 „Dėl Integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) kūrimo ir plėtros koncepcijos patvirtinimo“.

¹⁸⁴ Patvirtintoje 2006 m. spalio 24 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1048 „Dėl Aukštųjų technologijų plėtros 2007–2013 metų programos patvirtinimo“.

¹⁸⁵ Integruoto mokslo, studijų ir verslo centro (slėnio) Lietuvos jūriniam sektoriui plėtros programa, patvirtinta 2008 m. liepos 23 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 786 „Dėl Integruoto mokslo, studijų ir verslo centro (slėnio) Lietuvos jūrinio sektoriaus plėtrai programos patvirtinimo“.

¹⁸⁶ Integruoto mokslo, studijų ir verslo centro (slėnio) „Nemunas“ plėtros programa, patvirtinta 2008 m. spalio 1 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1130 „Dėl Integruoto mokslo, studijų ir verslo centro (slėnio) „Nemunas“ plėtros programos patvirtinimo“.

¹⁸⁷ Integruoto mokslo, studijų ir verslo centro (slėnio) „Santaka“ plėtros programa, patvirtinta 2008 m. lapkričio 12 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1170 „Dėl Integruoto mokslo, studijų ir verslo centro (slėnio) „Santaka“ plėtros programos patvirtinimo“.

informacinių technologijų srityse), 4) slėnio „Saulėtekis“¹⁸⁸ (orientuoto į MTEPI lazerių, nanotechnologijų, civilinės inžinerijos srityse) bei 5) slėnio „Santara“¹⁸⁹ (orientuoto į MTEPI biotechnologijos, medicinos bei informacinių technologijų srityse). Šių Slėnių įkūrimas buvo ryškiausia ir daugiausia ES fondų investicijų bei administracinių pastangų pareikalavusi 2007–2013 m. laikotarpio iniciatyva. Vėlesniu programavimo laikotarpiu daugiausia investuojama į sukurtos Slėnių MTEPI infrastruktūros įveiklinimą.

Nors 2014–2020 m. laikotarpiu pagrindinės MTEPI strateginės plėtros kryptys išliko tos pačios, kaip ir ankstesniu finansavimo laikotarpiu, didelis dėmesys buvo skiriamas sumanios specializacijos strategijos siekiams įgyvendinti. *Valstybės pažangos strategijoje „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“* kuriant sumanią visuomenę numatyta **plėtoti palankią mokslo ir tyrimų aplinką**, užtikrinančią Lietuvos patrauklumą aukščiausio lygio mokslininkams ir tyrėjams, **sukurti pasaulinio lygio studijų ir tyrimų centrą**, stiprinant veikiančią infrastruktūrą ir sutelkiant geriausią šalies mokslo ir studijų potencialą. Kuriant sumanią ekonomiką minėtame dokumente siekta **sukurti infrastruktūrą, kuri užtikrintų inovatyviai ir efektyviai veiklai reikalingus išteklius, skatintų intelektinių paslaugų versle plėtrą visais raidos etapais, didintų šalies ekonomikos integralumą**. *2014–2020 metų nacionalinės pažangos programoje* įtvirtinti siekiai skatinti **ankstyvą vaikų ir jaunimo įsitraukimą į MTEPI veiklas, geriau parengti jaunosius tyrėjus, tobulinti esamus MTEPI žmogiškuosius išteklius, modernizuoti tyrimų infrastruktūrą**, skatinti vykdyti aukščiausio lygio mokslinius tyrimus bei skatinti tyrimų metu įgytų žinių nekomercinį naudojimą. Taip pat akcentuota įmonių vidaus plėtra, **skatinant privačias investicijas** į aukštesnę pridėtinę vertę kuriančias MTEPI veiklas ir **investicijas į aukšto lygio Lietuvos kompetencijos centrus** bei **privačios MTEPI infrastruktūros atnaujinimą**, numatant MTEPI infrastruktūros ir kokybiškų inovacijų paslaugų pasiūlos plėtrą, intelektinės nuosavybės valdymo gebėjimų bei inovacijų paklausos didinimą.

Valstybinėje studijų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros 2013–2020 metų plėtros programoje siekta **didinti tyrėjų kompetencijas, remti įvairių lygmenų** (viešojo ir privataus sektoriaus, tarpinstitucinį, tarpsektorinį ir tarptautinį) **bendradarbiavimą** vykdant aukščiausio lygio mokslinius tyrimus, **plėtoti MTEPI rezultatų panaudojimą** bei **kurti, atnaujinti ir telkti MTEPI infrastruktūrą**. *Lietuvos inovacijų plėtros 2014–2020 metų programoje*¹⁹⁰ įtvirtinti siekiai **remti MTEP veiklą, didinti investicijas į didelę pridėtinę vertę kuriančius verslus, skatinti skirtingų sektorių bendradarbiavimą** MTEPI srityje, remti **žinių ir technologijų perdavimo skatinimą** bei **klasterių plėtros ir integracijos į tarptautinius vertės kūrimo tinklus** skatinimą. Lyginant su ankstesniu laikotarpiu, nežymiai pasikeitė sumanios specializacijos kryptys. *Prioritetinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanios specializacijos) kryptių ir jų prioritetų įgyvendinimo programoje*¹⁹¹ įvardytos agroinovacijos ir maisto technologijos, energetika ir tvari aplinka, IT, įtrauki ir kūrybinga visuomenė, nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos, sumanus, netaršus, integruotas (susietas) transportas bei sveikatos technologijos ir biotechnologijos.

¹⁸⁸ Integruoto mokslo, studijų ir verslo centro (slėnio) „Saulėtekis“ plėtros programa, patvirtinta 2008 m. lapkričio 24 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1262 „Dėl Integruoto mokslo, studijų ir verslo centro (slėnio) „Saulėtekis“ plėtros programos patvirtinimo“.

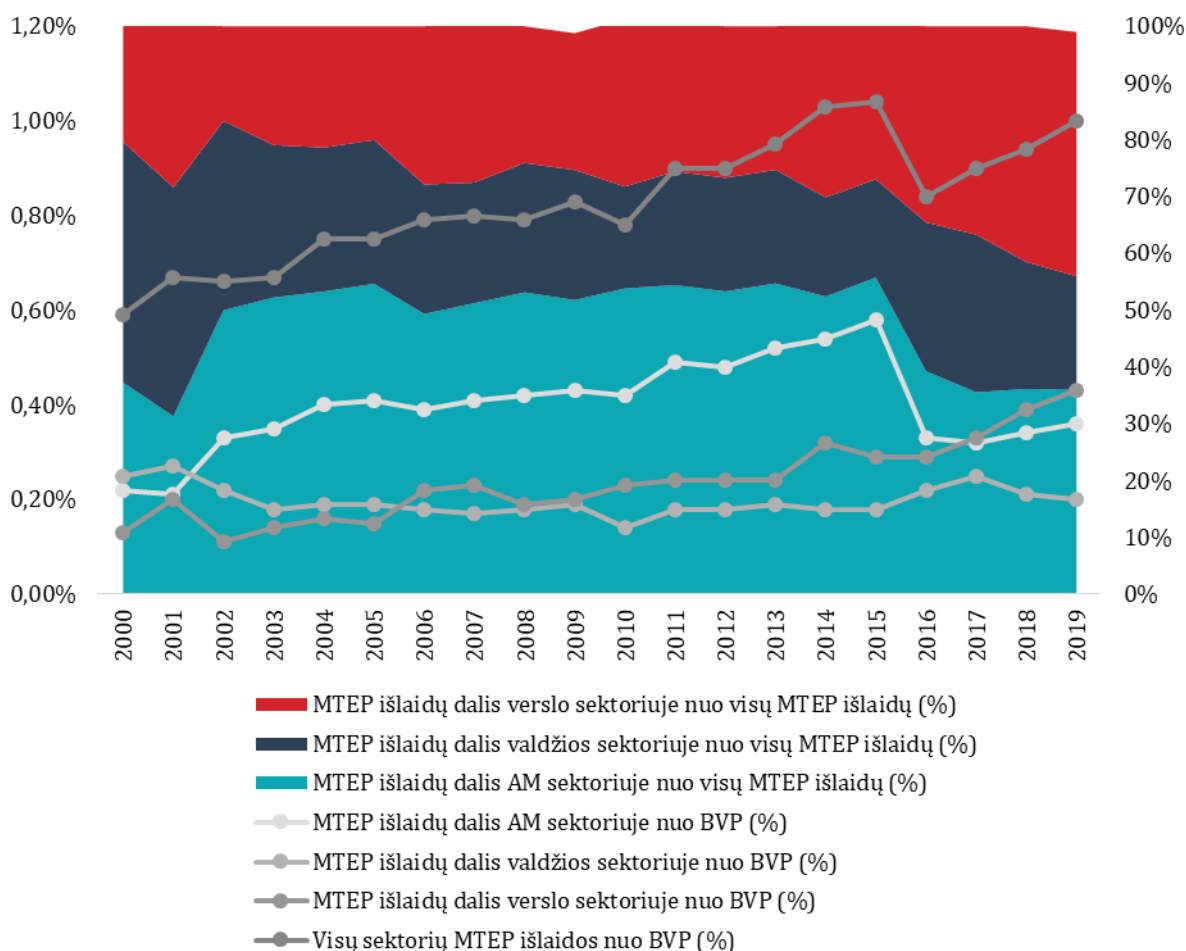
¹⁸⁹ Integruoto mokslo, studijų ir verslo centro (slėnio) „Santara“ plėtros programa, patvirtinta 2008 m. lapkričio 24 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1263 „Dėl Integruoto mokslo, studijų ir verslo centro (slėnio) „Santara“ plėtros programos patvirtinimo“.

¹⁹⁰ Patvirtintoje 2013 gruodžio 18 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1281 „Dėl Lietuvos inovacijų plėtros 2014–2020 metų programos patvirtinimo“.

¹⁹¹ Patvirtintoje 2014 m. balandžio 30 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 411 „Dėl Prioritetinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir inovacijų raidos (sumaniosios specializacijos) prioritetų įgyvendinimo programos patvirtinimo“.

4.7.2 MTEPI SITUACIJOS POKYČIAI

2000–2019 m. laikotarpiu bendrų MTEP išlaidų dalis nuo bendrojo vidaus produkto (BVP) išaugo beveik dvigubai – nuo 0,59 proc. (78,17 mln. Eur) 2000 m. iki 1 proc. (483 mln. Eur) 2019 m. Vidutinis metinis MTEP išlaidų dalies nuo BVP prieaugis siekė 0,02 proc. punkto. Nepaisant tolygaus MTEP išlaidų dalies nuo BVP augimo, visu analizuojamu laikotarpiu stebėtas tolygus MTEP išlaidų dalies valdžios sektoriuje nuo BVP mažėjimas. **2000–2019 m. laikotarpiu MTEP išlaidų dalis valdžios sektoriuje nuo BVP sumažėjo 0,05 proc. punkto** (nuo 0,25 proc. (32,79 mln. Eur) 2000 m. iki 0,2 proc. (99,06 mln. Eur) 2019 m.). Vidutinis metinis MTEP išlaidų dalies valdžios sektoriuje nuo BVP mažėjimas analizuojamuoju laikotarpiu siekė 0,5 proc. punkto. **Laipsniškas MTEP išlaidų dalies valdžios sektoriuje nuo BVP mažėjimas lėmė, kad 2000–2019 m. valdžios sektoriaus dalis bendrose MTEP išlaidose sumažėjo daugiau nei perpus** (nuo 42 proc. 2000 m. iki 20 proc. 2019 m.).

157 PAVEIKSLAS. VALDŽIOS, AUKŠTOJO MOKSLO IR VERSLO SEKTORIŲ MTEP IŠLAIDŲ POKYČIAI 2000–2019 M.

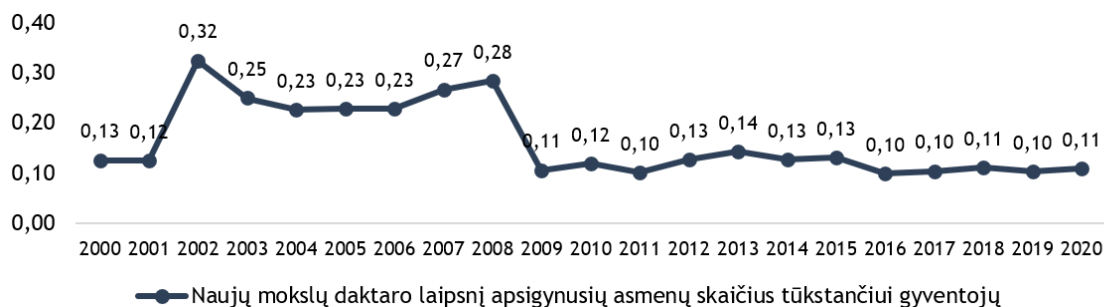
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

2000–2015 m. laikotarpiu MTEP išlaidų dalis aukštojo mokslo (AM) sektoriuje nuo BVP stabiliai augo – nuo 0,22 proc. (22,59 mln. Eur) 2000 m. iki 0,58 proc. (216,39 mln. Eur) 2019 m. **Pasibaigus 2007 – 2013 m. finansavimo laikotarpiui ir užsitęsus 2014–2020 m. finansavimo laikotarpio naujų investicinių priemonių paleidimui, 2015–2017 m. stebėtas MTEP išlaidų dalies AM sektoriuje nuo BVP**

sumažėjimas beveik ketvirtadaliu (nuo 0,58 proc. (216,39 mln. Eur) 2015 m. iki 0,32 proc. (133,65 mln. Eur) 2017 m.). Nuo 2017 m. MTEP išlaidų dalis AM sektoriuje nuo BVP vėl pradėjo augti ir padidėjo 0,04 proc. punkto – nuo 0,32 proc. (133,65 mln. Eur) 2017 m. iki 0,36 proc. (176,76 mln. Eur) 2019 m. Vidutinis metinis MTEP išlaidų dalies AM sektoriuje nuo BVP didėjimas analizuojamuoju laikotarpiu sudarė 0,01 proc. punkto. **MTEP išlaidų mažėjimas šiame sektoriuje 2015–2017 m. ir MTEP išlaidų didėjimas verslo sektoriuje lėmė tai, kad 2000–2019 m. laikotarpiu MTEP išlaidų dalis AM sektoriuje nuo BVP liko iš esmės nepakitusi** (nuo 37 proc. 2000 m. iki 36 proc. 2019 m.).

MTEP išlaidų dalis verslo sektoriuje nuo BVP 2000–2019 m. augo beveik tolygiai. 2000–2007 m. laikotarpiu fiksuojamas nuoseklus 0,1 proc. punkto augimas nuo 0,13 proc. (32,79 mln. Eur) iki 0,23 proc. (66,35 mln. Eur). Vėlesniu laikotarpiu MTEP išlaidų dalis verslo sektoriuje nuo BVP sumažėjo nuo 0,23 proc. (66,35 mln. Eur) 2007 m. iki 0,19 proc. (61,23 mln. Eur) 2018 m. 2019 m. fiksuojamas augimas, pasiekęs 0,43 proc. (178,32 mln. Eur). 2000–2019 m. vidutinis metinis MTEP išlaidų dalies verslo sektoriuje nuo BVP prieaugis siekė 0,02 proc. punkto. **2000–2019 m. vyravęs tolygus MTEP išlaidų dalies verslo sektoriuje nuo BVP augimas ir MTEP išlaidų dalių kituose sektoriuose nuo BVP mažėjimas lėmė, kad MTEP išlaidų dalis verslo sektoriuje bendrose MTEP išlaidose išaugo beveik dvigubai** (nuo 22 proc. 2000 m. iki 43 proc. 2019 m.) (žr. 157 paveikslas).

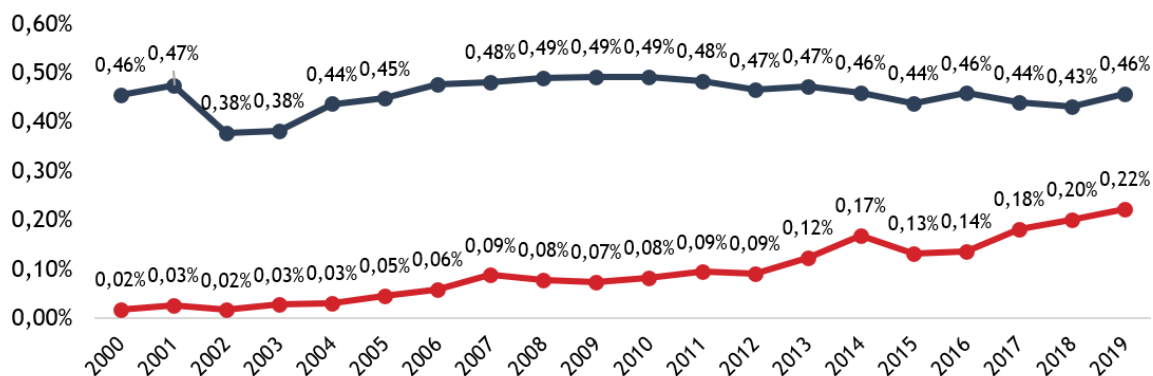
2000–2020 m. laikotarpiu naujų mokslų daktaro laipsnį apsigynusių asmenų skaičius 1 tūkst. gyventojų sumažėjo kiek daugiau nei dešimtadaliu. Analizuojamu laikotarpiu stebėtas sumažėjimas nuo 0,13 naujų mokslų daktaro laipsnį apsigynusių asmenų 1 tūkst. gyventojų 2000 m. iki 0,11 asmenų 1 tūkst. gyventojų 2020 m. 2000–2002 m. fiksuotas spartus naujų mokslų daktaro laipsnį apsigynusių asmenų skaičiaus didėjimas – nuo 0,13 asmenų 1 tūkst. gyventojų 2000 m. iki 0,32 m. asmenų 1 tūkst. gyventojų 2002 m. 2002–2003 m. šis skaičius sumažėjo 0,07 proc. punkto ir mažai kito iki 2007 m. Nuo 2008 m. naujų mokslų daktaro laipsnį apsigynusių asmenų skaičius 1 tūkst. gyventojų sumažėjo daugiau nei dvigubai ir 2009 m. pasiekė 0,11 asmenų 1 tūkst. gyventojų. **Per 2009–2020 m. laikotarpį šio rodiklio reikšmė iš esmės nepasikeitė** (žr. 158 paveikslas).

158 PAVEIKSLAS. NAUJŲ MOKSLŲ DAKTARO LAIPSNĮ APSIGYNUSIŲ ASMENŲ SKAČIAUS POKYČIAI 2000–2019 M.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

2000–2019 m. laikotarpiu stebėtas tolygus ir spartus tyrėjų dalies nuo visos darbo jėgos augimas. Vidutinis metinis tyrėjų skaičius verslo sektoriuje padidėjo daugiau nei šeštadaliu, o bendras tyrėjų prieaugis siekia penktadalį. Nepaisant nežymių svyravimų, 2000–2019 m. laikotarpiu tyrėjų dalis aukštojo mokslo ir valdžios sektoriuose išliko nepakitusi ir siekė 0,46 proc. (žr. 159 paveikslas).

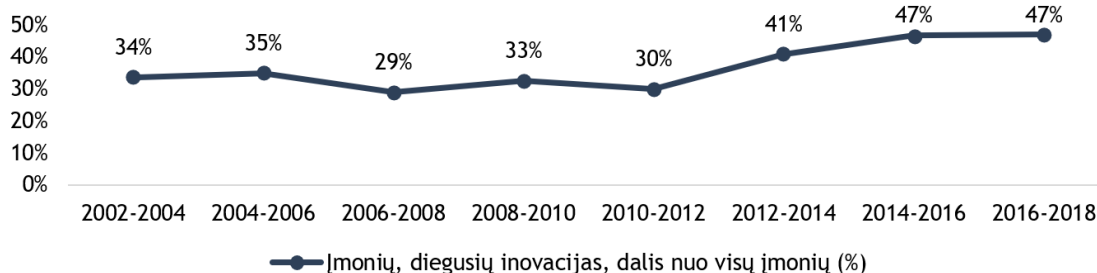
—●— Tyrėjai verslo sektoriuje, dalis nuo visos darbo jėgos (viso etato ekvivalentu) (%)

—●— Tyrėjai aukštojo mokslo ir valdžios sektoriuose, dalis nuo visos darbo jėgos (viso etato ekvivalentu) (%)

159 PAVEIKSLAS. TYRĖJŲ SKAIČIAUS AUKŠTOJO MOKSLO IR VALDŽIOS BEI VERSLO SEKTORIUOSE POKYČIAI 2000–2020 M.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Eurostat duomenimis

Tolygus verslo MTEP išlaidų dalies nuo BVP didėjimas sietinas su nuosekliu įmonių, diegusių inovacijas, dalies didėjimu 2002–2018 m. laikotarpiu. **Inovatyvių įmonių dalis visu analizuojamu laikotarpiu padidėjo dešimtadaliu** (nuo 34 proc. 2002 m. iki 47 proc. 2018 m.) (žr. 160 paveikslas).

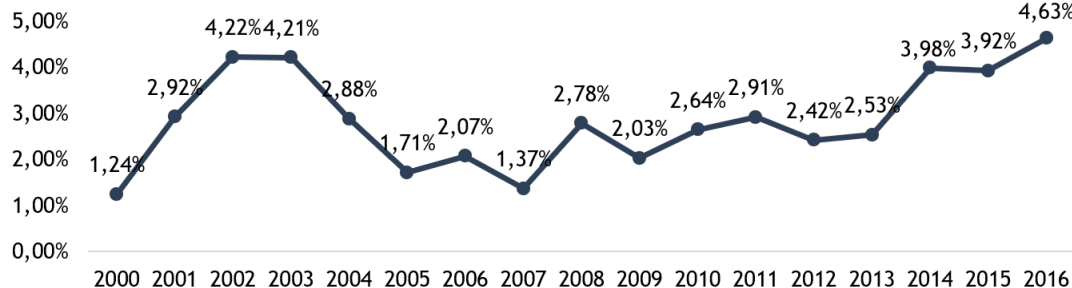

—●— Įmonių, diegusių inovacijas, dalis nuo visų įmonių (%)

160 PAVEIKSLAS. ĮMONIŲ, DIEGUSIŲ INOVACIJAS, DALIES NUO VISŲ ĮMONIŲ POKYČIAI 2000–2020 M.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis

2000–2016 m. laikotarpiu Lietuvos institucijose dirbančių tyrėjų publikacijų, patenkančių tarp 10 proc. pasaulyje dažniausiai cituojamų mokslinių publikacijų, dalis padidėjo trigubai (nuo 1,24 proc. 2000 m. iki 4,63 proc. 2016 m.). Vidutinis metinis augimas siekė apie penktadalį (žr. 161 paveikslas).

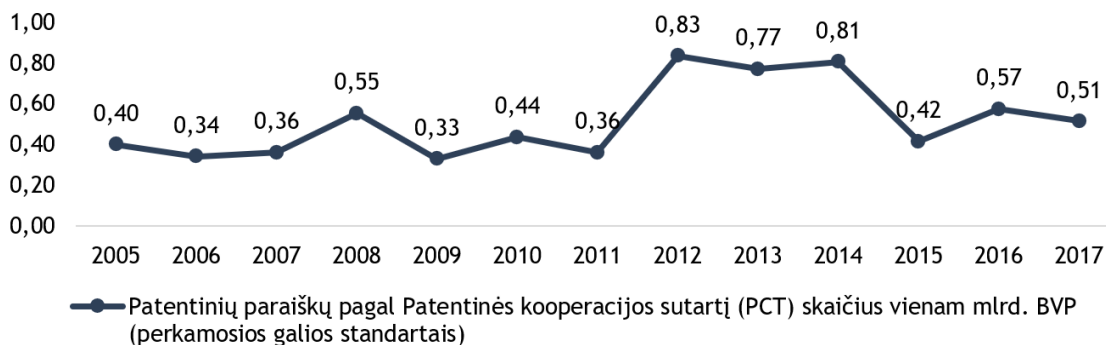

—●— Lietuvos institucijose dirbančių tyrėjų publikacijų, patenkančių tarp 10 procentų pasaulyje dažniausiai cituojamų mokslinių publikacijų, dalis (%)

161 PAVEIKSLAS. LIETUVOS INSTITUCIJOSE DIRBANČIŲ TYRĖJŲ PUBLIKACIJŲ POPULIARUMO POKYČIAI 2000–2016 M.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Europos Komisijos duomenimis

2005–2017 m. patentinių paraiškų pagal Patentinės kooperacijos sutartį (PCT) skaičiaus 1 mlrd. BVP (perkamosios galios standartais (PGS) prieaugis siekė trečdalį, o pats skaičius padidėjo nuo 0,40 patentinių paraiškų 1 mlrd. BVP (PGS) 2005 m. iki 0,51 patentinių paraiškų 1 mlrd. BVP (PGS) 2017 m. (žr. 162 paveikslas).

162 PAVEIKSLAS. PATENTINIŲ PARAIŠKŲ PAGAL PATENTINĖS KOOPERACIJOS SUTARTĮ SKAIČIAUS 1 MLRD. BVP (PGS) POKYČIAI 2005–2017 M.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Eurostat ir Europos Komisijos duomenimis

Apibendrinant, 2000–2003 m. laikotarpiu stebėtas MTEP išlaidų dalies valdžios sektoriuje nuo BVP mažėjimas, kompensuotas MTEP išlaidų dalių AM ir verslo sektoriuose nuo BVP didėjimo. Tai atitinkamai lėmė bendrą MTEP išlaidų nuo BVP didėjimą. Šiuo laikotarpiu fiksuotas naujų mokslų daktaro laipsnį apsigynusių asmenų skaičiaus 1 tūkst. gyventojų didėjimas. Tyrėjų dalis verslo sektoriuje augo, o AM ir valdžios sektoriuose mažėjo. Pastebėtas ryškus Lietuvos institucijose dirbančių tyrėjų publikacijų, patenkančių tarp 10 proc. pasaulyje dažniausiai cituojamų mokslinių publikacijų, dalies augimas.

2004–2006 m. laikotarpiu MTEP išlaidų dalis AM ir valdžios sektoriuose nuo BVP mažėjo. Visgi, reikšmingai padidėjusi MTEP išlaidų dalis verslo sektoriuje nuo BVP kompensavo MTEP išlaidų kituose sektoriuose mažėjimą ir lėmė bendrą MTEP išlaidų nuo BVP lygio augimą. Naujų mokslų daktaro laipsnį apsigynusių asmenų skaičius 1 tūkst. gyventojų išliko nepakitęs, tačiau tyrėjų verslo, AM ir valdžios sektoriuose dalis padidėjo. Vis dėlto, šiuo laikotarpiu fiksuotas Lietuvos institucijose dirbančių tyrėjų publikacijų, patenkančių tarp 10 proc. pasaulyje dažniausiai cituojamų mokslinių publikacijų, dalies bei patentinių paraiškų skaičiaus 1 mlrd. BVP mažėjimas.

2007–2013 m. laikotarpiu valdžios, MTEP išlaidų dalys verslo ir AM sektoriuose nuo BVP augo ir lėmė reikšmingą bendrą MTEP išlaidų dalies nuo BVP lygio didėjimą. Padidėjusios MTEP išlaidos verslo sektoriuje susijusios su inovatyvių įmonių dalies padidėjimu. Vis dėlto, naujų mokslų daktaro laipsnį apsigynusių asmenų skaičius 1 tūkst. gyventojų reikšmingai sumažėjo, taip pat mažėjo ir tyrėjų verslo, AM ir valdžios sektoriuose dalis. Šiuo laikotarpiu pastebėtas Lietuvos institucijose dirbančių tyrėjų publikacijų, patenkančių tarp 10 proc. pasaulyje dažniausiai cituojamų mokslinių publikacijų, dalies bei patentinių paraiškų skaičiaus mlrd. BVP didėjimas.

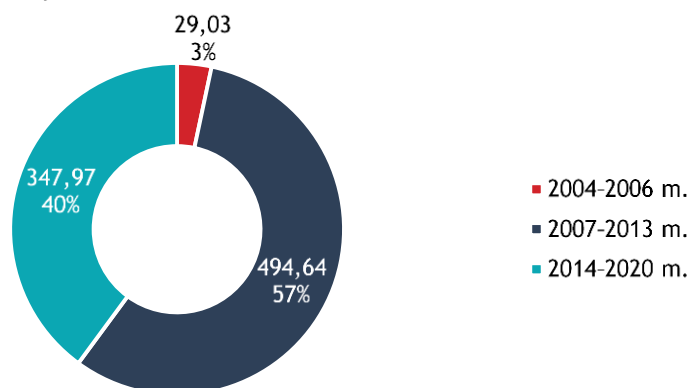
2014–2020 m. laikotarpiu MTEP išlaidų dalis AM sektoriuje nuo BVP sumažėjo, o valdžios ir verslo sektoriuose padidėjo. Padidėjusios MTEP išlaidų dalies verslo sektoriuje nepakako kompensuoti MTEP išlaidų dalių sumažėjimo AM sektoriuje, o tai atitinkamai lėmė bendrą MTEP išlaidų nuo BVP mažėjimą. Išliko neigiamos naujų mokslų daktaro laipsnį apsigynusių asmenų skaičiaus 1 tūkst. gyventojų augimo tendencijos. Tyrėjų verslo sektoriuje dalis padidėjo, o AM ir valdžios sektoriuose išliko nepakitusi. Lietuvos institucijose dirbančių tyrėjų publikacijų, patenkančių tarp 10 proc.

pasulyje dažniausiai cituojamų mokslinių publikacijų, dalis didėjo, o patentinių paraiškų skaičius 1 mlrd. BVP mažėjo.

4.7.3 INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ MASTAS

PASISKIRSTYMAS PAGAL PROGRAMAVIMO LAIKOTARPIUS

Visos 2004–2020 m. laikotarpio ES fondų investicijos į MTEPI infrastruktūrą¹⁹² sudarė 871,64 mln. Eur, iš kurių tik į MTEPI infrastruktūrą teko 375,38 mln. Eur, o į MTEPI ir studijų infrastruktūrą teko 496,26 mln. Eur. Daugiau nei pusė jų (57 proc.) investuota 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu, iki pusės (40 proc.) – 2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu, tik 3 proc. – 2004–2006 m. finansavimo laikotarpiu (žr. 163 paveikslas).

163 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL FINANSAVIMO LAIKOTARPIUS (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

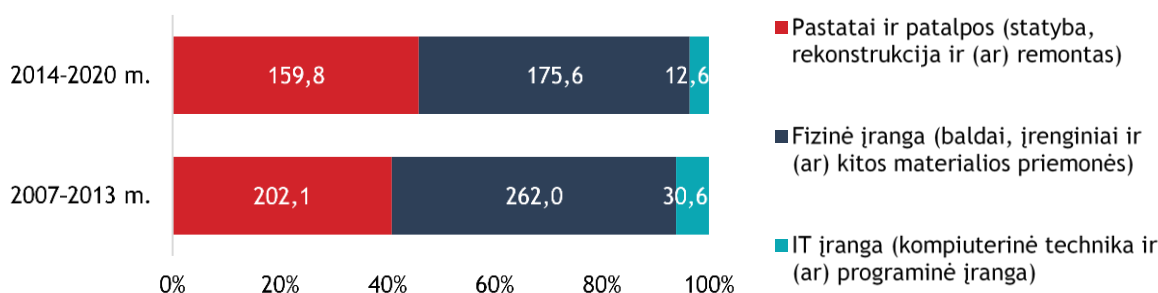
PASISKIRSTYMAS PAGAL INFRASTRUKTŪROS TIPUS

2007–2020 m. laikotarpiu¹⁹³ didžioji dalis ES fondų investicijų į MTEPI infrastruktūrą teko fizinės įrangos (baldų, įrenginių ir (ar) kitų materialių priemonių) įsigijimui. 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu investicijos į šio tipo infrastruktūrą sudarė virš pusės (53 proc.), o 2014–2020 m. laikotarpiu – apie pusę (50 proc.) visų investicijų į infrastruktūrą. Lyginant 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. finansavimo laikotarpius, naujesniu laikotarpiu šiek tiek didesnė investicijų į infrastruktūrą dalis teko pastatams ir patalpoms (2007–2013 m. – 41 proc., 2014–2020 m. – 46 proc. visų investicijų į infrastruktūrą).

¹⁹² Į šį skaičių įtrauktos tik ES fondų lėšomis finansuotų projektų išlaidos, tiesiogiai susijusios su infrastruktūros plėtra ir (ar) atnaujinimu, priskirtos išlaidų kategorijoms „3. Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai“ ir „4. Įranga, įrenginiai ir kt. turtas“ (kitų kategorijų, tokių kaip „Paslaugos“, „Projekto administravimas ir vykdymas“, „Informavimas apie projektą“, „Netiesioginės išlaidos“, projektų išlaidos į apskaitą neįtrauktos).

¹⁹³ Dėl detalių duomenų apie 2004–2006 m. ES fondų lėšomis finansuotus MTEPI projektus prieinamumo iššūkių investicijų į MTEPI infrastruktūrą pasiskirstymas pagal infrastruktūros tipus pateikiamas tik 2007–2020 m. laikotarpiui.

Investicijos į IT įrangą abiem finansavimo laikotarpiais sudarė panašią dalį (4–6 proc.)¹⁹⁴ visų investicijų į infrastruktūrą (žr. 164 paveikslas).

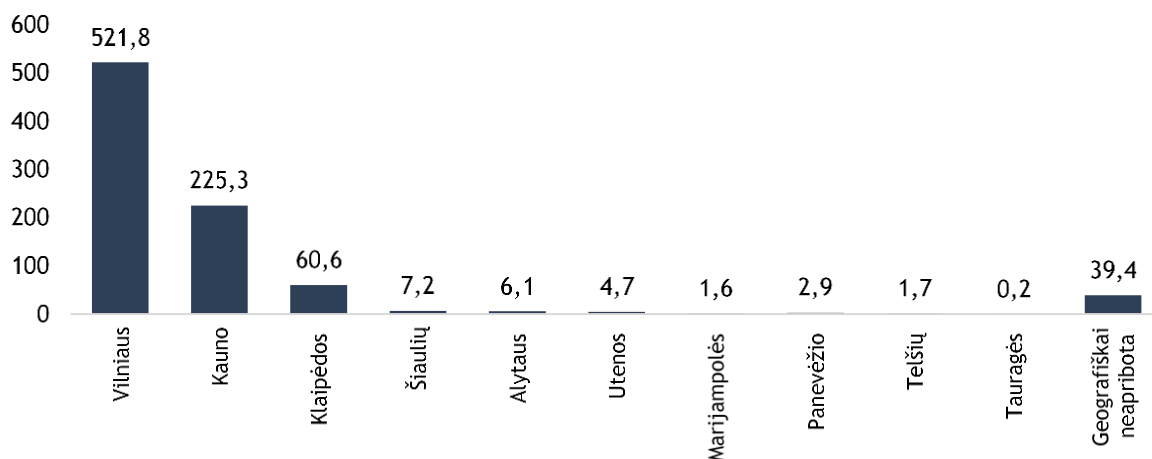

164 PAVEIKSLAS. 2007–2020 M. INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL INFRASTRUKTŪROS POBŪDĮ (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

GEOGRAFINIS PASISKIRSTYMAS

Visu 2004–2020 m. laikotarpiu daugiau nei pusė visų ES fondų investicijų į MTEPI infrastruktūrą (60 proc. arba **521,8 mln. Eur**) teko **Vilniaus apskrįčiai**, kur yra istoriškai susitelkę pagrindiniai viešieji MTEPI subjektai – dalis didžiųjų šalies universitetų, daugelis mokslinių tyrimų institutų (MTI) ir verslo subjektų. 2007–2020 m. laikotarpiu po beveik tiek pat investicijų į MTEPI infrastruktūrą Vilniaus apskrityje teko pastatams ir patalpoms bei fizinei įrangai (atitinkamai 237,54 mln. Eur ir 238,11 mln. Eur). Apie ketvirtadalis visų investicijų į MTEPI infrastruktūrą (26 proc. arba **225,3 mln. Eur**) įgyvendinta **Kauno apskrityje**, kuriame veikia keletas didžiausių šalies universitetų, dalis MTI ir susitelkę nemažai verslo subjektų. Santykinai daugiausia investicijų (125,33 mln. Eur) šioje apskrityje teko fizinei įrangai, 1,5 karto mažiau (86,77 mln. Eur) – pastatams ir patalpoms.

165 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL APSKRITIS (MLN. EUR)

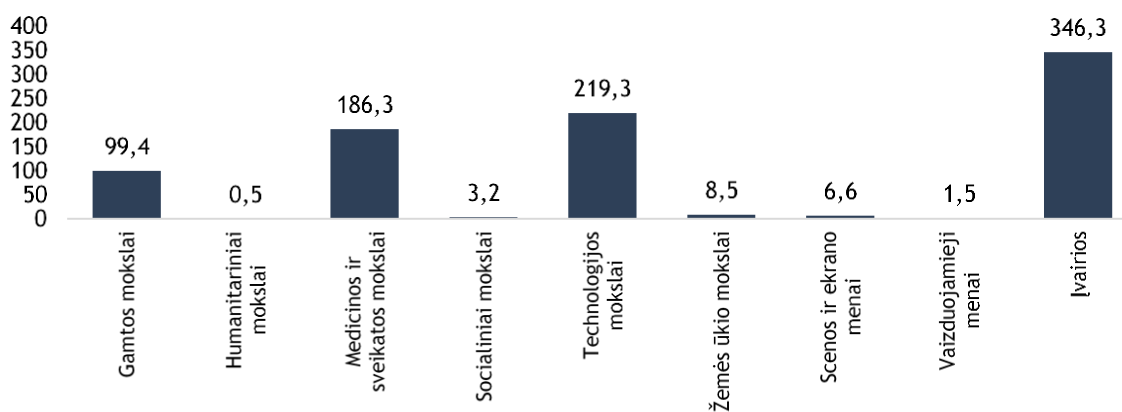
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

¹⁹⁴ Pažymėtina, kad 2014–2020 m. investicijų į IT įrangą faktinės apimtys gali būti didesnės, tačiau SFMIS 2014 posistemyje kaupiamų duomenų apie ES fondų projektus struktūra kai kuriais atvejais neleidžia identifikuoti IT įrangai tekusios lėšų dalies visų įrangai skirtų lėšų sudėtyje.

Lyginant su Vilniaus apskritimi, daug kartų mažiau investicijų į MTEPI infrastruktūrą (7 proc. arba **60,6 mln. Eur**) gavo **Klaipėdos apskritis**. Po panašią jų dalį teko fizinei įrangai bei pastatams ir patalpoms (atitinkamai 29,94 mln. Eur ir 27,70 mln. Eur). Likusiuose apskrityse 2004–2020 m. investicijos į MTEPI infrastruktūrą neviršijo 10 mln. Eur. Dalis (5 proc. arba **39,4 mln. Eur**) analizuojamų investicijų buvo **geografiškai neapribotos** – jų nauda teko visoms šalies apskritims. Tai daugiausia apėmė investicijas į mokslo ir studijų institucijų (MSI) LITNET tinklo plėtrą, elektroninės bibliotekų sistemos plėtrą, mokslo duomenų archyvų sistemos sukūrimą ir e–paslaugų kūrimą (žr. 165 paveikslas). Detalus investicijų į MTEPI infrastruktūrą pasiskirstymas pagal apskritis ir infrastruktūros tipus pateikiamas prieduose (žr. 10 lentelė, 11 lentelė).

PASISKIRSTYMAS PAGAL MOKSLO IR (AR) MENO SRITIS

Visu 2004–2020 m. laikotarpiu didžiausia dalis (40 proc. arba **346,3 mln. Eur**) ES fondų investicijų teko **įvairių mokslo ir (ar) meno sričių** MTEPI skirtai infrastruktūrai. Tai – tokie projektai, kurių lėšomis kuriamą ir (ar) atnaujinamą MTEPI infrastruktūrą buvo numatoma panaudoti **daugiau nei vienos konkrečios mokslo ir (ar) meno srities** arba **tarpdisciplininių MTEPI** vykdymui. 2007–2020 m. laikotarpiu po panašią dalį šių lėšų investuota į pastatus ir patalpas bei fizinę įrangą (atitinkamai 181,5 mln. Eur ir 131,6 mln. Eur). Ketvirtadalis visų investicijų į MTEPI infrastruktūrą (25 proc. arba **219,3 mln. Eur**) buvo skirta **technologijos mokslų** infrastruktūrai, kurios sudėtyje daugiausia lėšų (160 mln. Eur) 2007–2020 m. teko fizinei įrangai. Apie penktadalis (21 proc. arba **186,3 mln. Eur**) 2004–2020 m. investicijų į MTEPI infrastruktūrą buvo skirta **medicinos ir sveikatos mokslų** infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui, daugiausia – pastatams ir patalpoms (101,4 mln. Eur), kiek mažiau (70,53 mln. Eur) – fizinei įrangai. Virš dešimtadalio (11 proc. arba **99,4 mln. Eur**) analizuojamų investicijų teko **gamtos mokslų** infrastruktūrai, kurioje daugiausia (66,8 mln. Eur) investuota į fizinę įrangą. Kitų mokslo ir meno sričių MTEPI skirtai infrastruktūrai tekusios lėšos sudarė po mažiau nei 1 proc. visų investicijų į MTEPI infrastruktūrą (žr. 166 paveikslas). Detalus investicijų į MTEPI infrastruktūrą pasiskirstymas pagal mokslo ir (ar) meno sritis ir infrastruktūros tipus pateikiamas prieduose (žr. 13 lentelė).

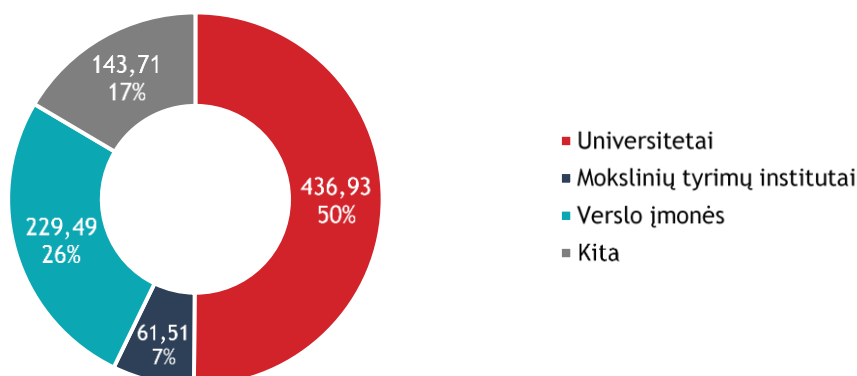
166 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL MOKSLO IR MENO SRITIS (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

PASISKIRSTYMAS PAGAL INVESTICIJŲ SUBJEKTUS

Visu 2004–2020 m. laikotarpiu pusė (50 proc. arba **436,93 mln. Eur**) ES fondų investicijų į MTEPI infrastruktūrą buvo skirta **universitetams**, apie ketvirtadalis (26 proc. arba **229,49 mln. Eur**) – MTEPI veiklą vykdančioms **verslo įmonėms**, iki dešimtadalio (7 proc. arba **61,51 mln. Eur**) – **MTI**. Iki penktadalio

(17 proc. arba **143,71 mln. Eur**) visų investicijų teko **kitiems MTEPI subjektams** – klasteriams, verslo inkubatoriams, LEZ operatoriams ir pan. (žr. 167 paveikslas).

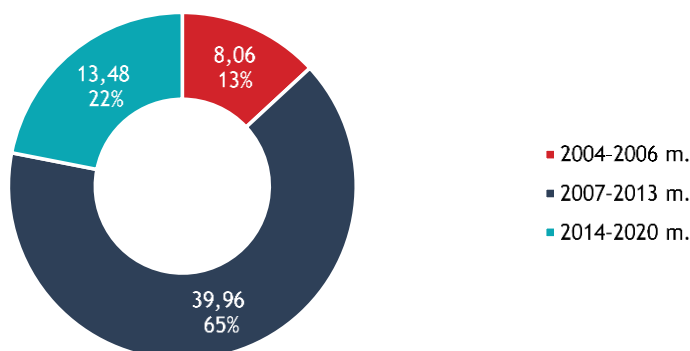
167 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL INVESTICIJŲ SUBJEKTŲ TIPUS (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

Žemiau detalizuojamos pagrindiniams MTEPI subjektams – **MTI** ir **verslo įmonėms** tekusios investicijos į MTEPI infrastruktūrą. Investicijos į **universitetų** MTEPI vykdymui skirtą infrastruktūrą detalizuojamos 4.6 skyriuje.

MOKSLINIŲ TYRIMŲ INSTITUTAI

FINANSAVIMO LAIKOTARPIAI. Visos 2004–2020 m. laikotarpio investicijos į MTI MTEPI infrastruktūrą sudarė **61,51 mln. Eur**. Arti dviejų trečdalių (65 proc. arba 39,96 mln. Eur) jų investuota 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu, virš penktadalio (22 proc. arba 13,48 mln. Eur) – 2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu, likusi dalis (13 proc. arba 8,06 mln. Eur) – 2004–2006 m. finansavimo laikotarpiu (žr. 168 paveikslas).

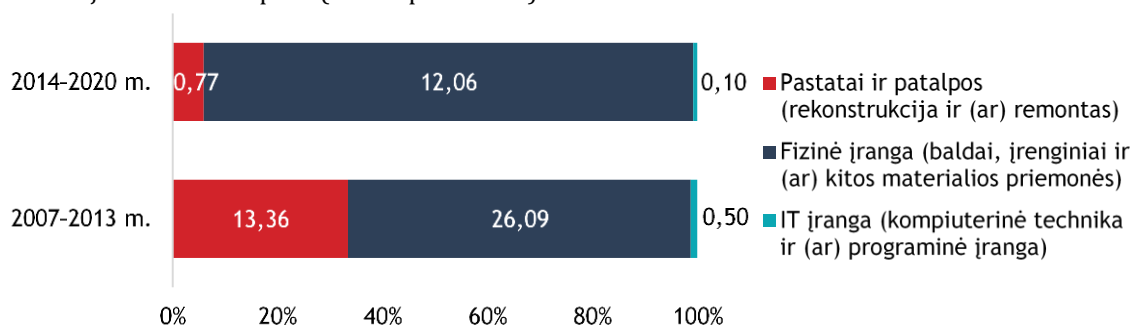

168 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į MTI PASISKIRSTYMAS PAGAL FINANSAVIMO LAIKOTARPIUS (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

INFRASTRUKTŪROS TIPAI. Tiek 2007–2013 m., tiek 2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu didžioji dalis ES fondų investicijų į **MTI** MTEPI infrastruktūrą teko **fizinei įrangai** (2007–2013 m. laikotarpiu – 65 proc. arba 38,69 mln. Eur, 2014–2020 m. laikotarpiu – 93 proc. arba 12,06 mln. Eur). Antra pagal dydį investicijų kategorija – **investicijos į pastatus ir patalpas** (2007–2013 m. laikotarpiu – 33 proc. arba 13,37 mln. Eur,

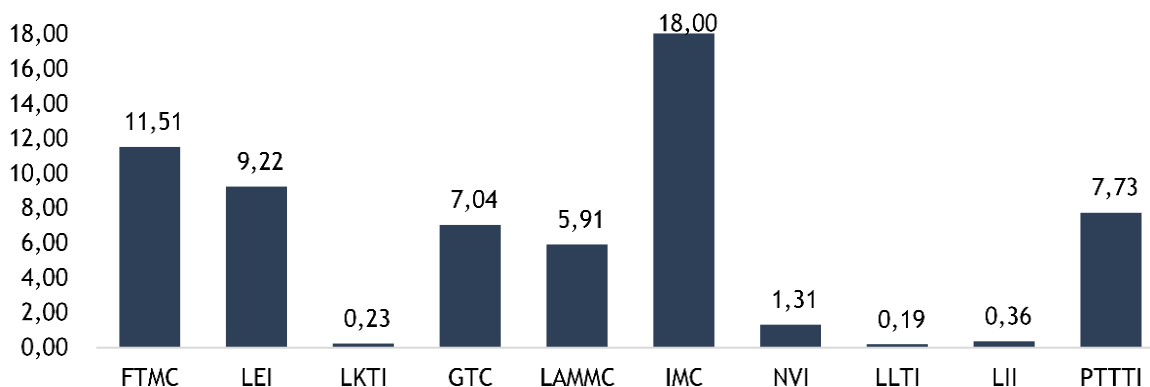
2014–2020 m. laikotarpiu – proc. arba 0,77 mln. Eur). Investicijos į **IT įrangą** neviršijo 1 mln. Eur abiem analizuojamais laikotarpiais (žr.169 paveikslas).

169 PAVEIKSLAS. 2007–2020 M. INVESTICIJŲ Į MTI INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL INFRASTRUKTŪROS POBŪDĮ (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

INVESTICIJŲ SUBJEKTAI. Visu 2004–2020 m. laikotarpiu buvo investuota į **18 unikalių MTI**. Dėl analizuojamu laikotarpiu įvykusios reorganizacijos dalis jų savarankiškai nebeegzistuoja, kadangi buvo prijungti prie kitų MTI. Atsižvelgiant į tai, savarankiškai nebeegzistuojančių MTI investicijos buvo priskirtos MTI, prie kurių buvo prijungtos reorganizuotos įstaigos¹⁹⁵.

170 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į MTI INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL KONKREČIUS INSTITUTUS (MLN. EUR)

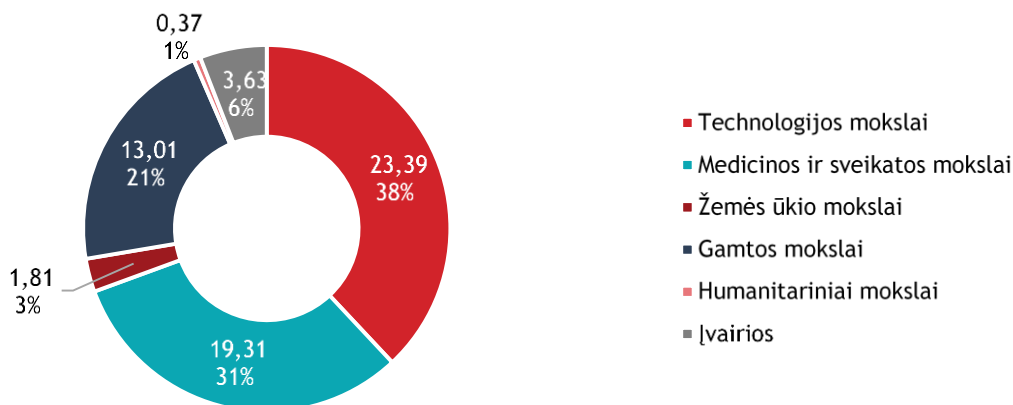
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

Analizuojamu laikotarpiu santykinai daugiausia investicijų į MTEPI infrastruktūrą (18 mln. Eur) gavo **Valstybinis mokslinių tyrimų institutas Inovatyvios medicinos centras (IMC)**. 2007–2020 m. daugiausia lėšų (9,14 mln. Eur) teko šio MTI pastatams, kiek mažiau (7,6 mln. Eur) – fizinei įrangai. Antras daugiausia analizuojamų investicijų gavęs MTI – **Valstybinis mokslinių tyrimų institutas Fizinių ir technologijos mokslų centras (FTMC)**, kuriam teko 11,51 mln. Eur. 2007–2020 m. daugiausia investicijų (7,42 mln. Eur) teko šio instituto fizinei įrangai. Trečias daugiausia investicijų sulaukęs MTI – **Lietuvos**

¹⁹⁵ Investicijos į Geologijos ir geografijos institutą buvo Gamtos tyrimų centrui, investicijos į Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institutą, Lietuvos miškų institutą ir Lietuvos žemdirbystės institutą – Lietuvos agrarinių ir miškų mokslo centrui, investicijos į Vilniaus universiteto Eksperimentinės ir klinikinės medicinos institutą – Valstybiniam mokslinių tyrimų institutui Inovatyvios medicinos centrui, investicijos į Puslaidininkų fizikos institutą – Valstybiniam mokslinių tyrimų institutui Fizinių ir technologijos mokslų centrui, investicijos į Kultūros, filosofijos ir meno institutą – Lietuvos kultūros tyrimų institutui.

energetikos institutas (LEI), gavęs 9,22 mln. Eur. 2007–2020 m. daugiausia lėšų (8,3 mln. Eur) skirta šio instituto fizinei įrangai. Po panašiai ES fondų lėšų investuota į **Perspektyvinių technologijų taikomųjų tyrimų institutą (PTTTI)** ir **Gamtos tyrimų centrą (GTC)** (atitinkamai 7,73 mln. Eur ir 7,04 mln. Eur). 2007–2020 m. daugiausia lėšų teko šių MTI fizinei įrangai (atitinkamai 6,62 mln. Eur ir 4,03 mln. Eur). **Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras (LAMMC)** analizuojamu laikotarpiu gavo 5,91 mln. Eur. 2007–2020 m. dominavo investicijos į šio MTI fizinę įrangą (3,72 mln. Eur). **Nacionaliniam vėžio institutui (NVI)** analizuojamu laikotarpiu skirta virš 1 mln., kitiems – **Lietuvos istorijos institutui (LII)**, **Lietuvos kultūros tyrimų institutui (LKTI)** ir **Lietuvių literatūros ir tautosakos institutui (LLTI)** – MTI tekusios lėšos nesiekė nė 0,5 mln. Eur (žr. 170 paveikslas). Detalus investicijų į MTI MTEPI infrastruktūrą pasiskirstymas pagal konkrečius MTI ir infrastruktūros tipus pateikiamas prieduose (žr. 13 lentelė).

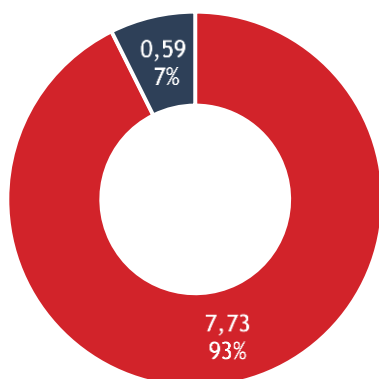
MOKSLO SRITYS. Visu 2004–2020 m. laikotarpiu didžiausia dalis ES fondų investicijų į MTI MTEPI infrastruktūrą teko **technologijos** bei **medicinos ir sveikatos mokslų** sritims (atitinkamai 38 proc. arba **23,39 mln. Eur** ir 31 proc. arba **19,31 mln. Eur**). Apie penktadalis šių investicijų (21 proc. arba **13,01 mln. Eur**) buvo skirta **gamtos mokslų** srities MTEPI vykdymui reikalingai MTI infrastruktūrai. Iki dešimtadalio (6 proc. arba **3,63 mln. Eur**) investicijų teko **įvairių** (kelių skirtingų ar tarpdisciplininių) **mokslo ir (ar) meno sričių** MTEPI skirtai MTI infrastruktūrai. Santykinai mažiausiai investuota į žemės ūkio mokslų ir humanitarinių mokslų srityse veikiančių MTI MTEPI infrastruktūrą (atitinkamai 3 proc. arba 1,81 mln. Eur ir 1 proc. arba 0,37 mln. Eur) (žr. 171 paveikslas). Detalus investicijų į MTI MTEPI infrastruktūrą pasiskirstymas pagal mokslo sritis ir infrastruktūros tipus pateikiamas prieduose (žr. 15 lentelė).

171 PAVEIKSLAS. 2004–2020 M. INVESTICIJŲ Į MTI INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL MOKSLO SRITIS (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

PRIEMONĖS. 2004–2006 m. finansavimo laikotarpiu beveik visos (93 proc. arba **7,73 mln. Eur**) ES fondų investicijos į MTI MTEPI infrastruktūrą finansuotos pagal BPD priemonę „**Darbo rinkos, švietimo, profesinio mokymo, mokslo ir studijų institucijų bei socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra**“ (Nr. 1.5.), nukreiptą į įvairaus pobūdžio MTI infrastruktūrą – **pastatus, fizinę ir IT įrangą**. Likusi dalis (7 proc. arba **0,59 mln. Eur**) 2004–2006 m. laikotarpio ES fondų investicijų į MTI MTEPI infrastruktūrą įgyvendinta pagal BPD priemonę „**Energijos tiekimo stabilumo, prieinamumo ir didesnio energetikos efektyvumo užtikrinimas**“ (Nr. 1.2), kurios lėšomis investuota į MTI **pastatų apšiltinimą, jų energetinių įrenginių atnaujinimą ir pan.** (žr. 172 paveikslas).

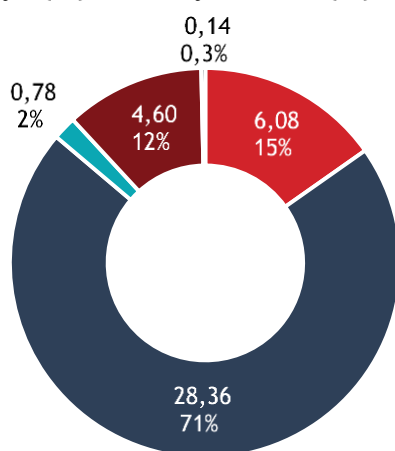

- 1.5. Darbo rinkos, švietimo, profesinio mokymo, mokslo ir studijų institucijų bei socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra
- 1.2. Energijos tiekimo stabilumo, prieinamumo ir didesnio energetikos efektyvumo užtikrinimas

172 PAVEIKSLAS. 2004–2006 M. INVESTICIJŲ Į MTI MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu daugiau nei du trečdaliai (71 proc. arba **28,36 mln. Eur**) ES fondų investicijų į MTI infrastruktūrą įgyvendinta pagal EAVP 1 prioriteto „Ūkio konkurencingumui ir ekonomikos augimui skirti moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra“ priemonę „**Bendrosios mokslo ir studijų infrastruktūros stiprinimas**“ (Nr. VP 2–1.1–ŠMM–04–V), nukreiptą į MTI bendrosios ir MTEPI tyrimų laboratorijų infrastruktūros modernizavimą, siekiant didinti mokslinių tyrimų apimtį ir gerinti jų kokybę. Šios priemonės lėšomis investuota į įvairią MTI MTEPI infrastruktūrą – **pastatų ir patalpų rekonstrukciją ir (ar) remontą, fizinės ir (ar) IT įrangos įsigijimą** (žr. 173 paveikslas).

- VP2-1.1-ŠMM-02-V Aukšto lygio mokslinių tyrimų centrų ir kompetencijos centrų plėtojimas
- VP2-1.1-ŠMM-04-V Bendrosios mokslo ir studijų infrastruktūros stiprinimas
- VP2-1.1-ŠMM-06-V Nacionalinių mokslo programų ir kitų aukšto lygio mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros projektų vykdymas
- VP2-1.4-ŪM-02-K Inoklaster LT+
- VP1-3.1-ŠMM-05-K MTTP tematinė tinklų, asociacijų veiklos stiprinimas

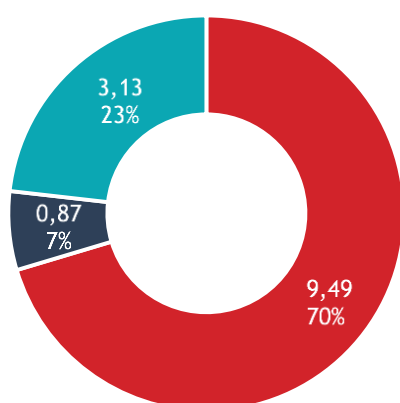
173 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į MTI MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

Ženkliai mažesnė dalis (15 proc. arba 6,08 mln. Eur) 2007–2013 m. laikotarpio ES fondų investicijų į MTI MTEPI infrastruktūrą įgyvendinta pagal EAVP 1 prioriteto priemonę „**Aukšto lygio mokslinių tyrimų centrų ir kompetencijos centrų plėtojimas**“ (Nr. VP2–1.1–ŠMM–02–V), nukreiptą į aukšto lygio mokslinių tyrimų centrų ir kompetencijų centrų materialinės bazės, technologinės ir informacinės infrastruktūros kūrimą ir atnaujinimą. Šios priemonės lėšomis daugiausia investuota į MTI **fizinės ir (ar) IT įrangos įsigijimą**. Panaši dalis (12 proc. arba 4,60 mln. Eur) 2007–2013 m. laikotarpio ES fondų investicijų į MTI MTEPI infrastruktūrą įgyvendinta pagal EAVP 1 prioriteto priemonę „**Inoklaster LT+**“ (Nr. VP2–1.4–ŪM–02–K), nukreiptą į MTI ir klasterių bendrojo naudojimo (atviros prieigos) MTEPI

infrastruktūros (laboratorių, bandymo patalpų ir pan.) kūrimą. Šių priemonių lėšomis daugiausia investuota į MTI **fizinės ir (ar) IT įrangos įsigijimą**. Visų kitų priemonių investicijos į MTI MTEPI infrastruktūrą 2007–2013 m. laikotarpiu neviršijo 1 mln. Eur. Šių priemonių lėšomis daugiausia finansuotas **IT įrangos įsigijimas** (žr. 173 paveikslas).

2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu iki trijų ketvirtadalių (70 proc. arba **9,49 mln. Eur**) ES fondų investicijų į MTI MTEPI infrastruktūrą finansuotos pagal ESIVP 1 prioriteto priemonę „**Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų infrastruktūros plėtra ir integracija į europines infrastruktūras**“ (Nr. 01.1.1-CPVA-V-701), nukreiptą į MTI MTEPI infrastruktūros sukūrimą ir atnaujinimą, siekiant įsijungti į tarptautines mokslinių tyrimų infrastruktūras. Šios priemonės lėšomis investuota į įvairią MTI MTEPI infrastruktūrą – **pastatų ir patalpų rekonstrukciją ir (ar) remontą, fizinės ir (ar) IT įrangos įsigijimą** (žr. 174 paveikslas).

- 01.1.1-CPVA-V-701 Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų infrastruktūros plėtra ir integracija į europines infrastruktūras
- 01.2.2-CPVA-K-703 Kompetencijos centrų ir inovacijų ir technologijų perdavimo centrų veiklos skatinimas
- 01.2.1-LVPA-K-833 Inoklaster LT

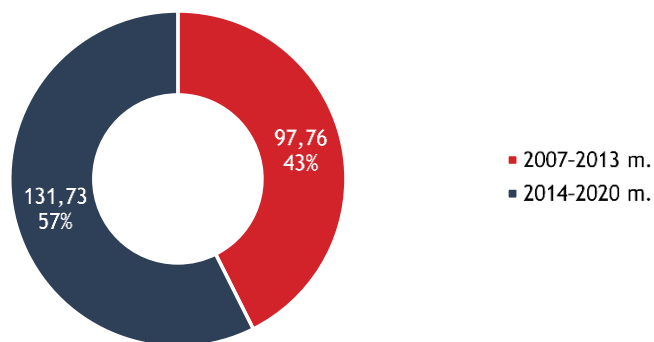
174 PAVEIKSLAS. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ Į MTI PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

Apie ketvirtadalis (23 proc. arba **3,13 mln. Eur**) 2014–2020 m. laikotarpio ES fondų investicijų į MTI MTEPI infrastruktūrą įgyvendinta pagal ESIVP 1 prioriteto „**Inoklaster LT**“ (Nr. 01.2.1-LPVA-K-833), nukreiptą į klasterių ir MTI MTEPI infrastruktūros kūrimą. Šios priemonės lėšomis investuota į MTI **pastatų ir patalpų rekonstrukciją ir (ar) remontą, fizinės ir (ar) IT įrangos įsigijimą**. Iki dešimtadalis (7 proc. arba **0,87 mln. Eur**) 2014–2020 m. laikotarpio ES fondų investicijų į MTI MTEPI infrastruktūrą finansuota pagal ESIVP 1 prioriteto priemonę „**Kompetencijos centrų ir inovacijų ir technologijų perdavimo centrų veiklos skatinimas**“ (Nr. 01.2.2-CPVA-K-703), nukreiptą į kompetencijos centrų, inovacijų ir technologijų perdavimo centrų veiklos skatinimą. Šios priemonės lėšų, skirtų infrastruktūrai, didžioji dalis buvo panaudota **fizinės ir IT įrangos įsigijimui** (žr. 174 paveikslas).

VERSLO ĮMONĖS

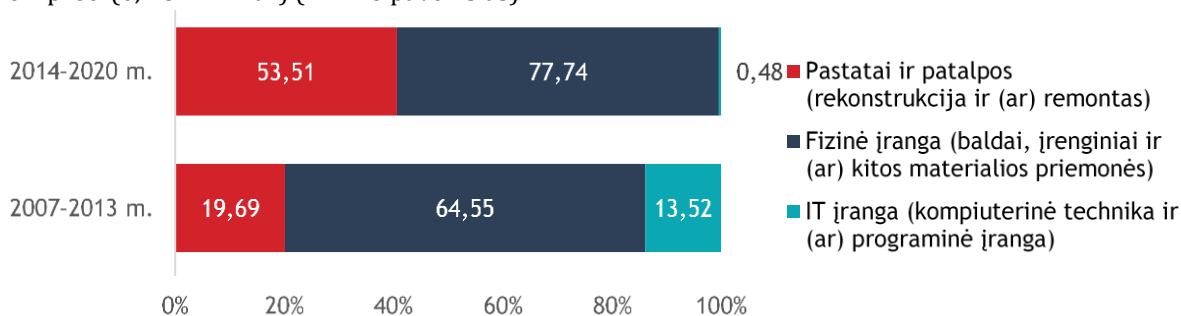
FINANSAVIMO LAIKOTARPIAI. Visos 2004–2020 m. laikotarpio investicijos į verslo įmonių MTEPI infrastruktūrą sudarė **229,49 mln. Eur**. Daugiau nei pusė (57 proc. arba 131,73 mln. Eur) jų investuota 2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu, kiek mažesnė dalis (43 proc. arba 97,76 mln. Eur) – 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu (žr. 175 paveikslas).

175 PAVEIKSLAS. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ Į VERSLO ĮMONES PASISKIRSTYMAS PAGAL FINANSAVIMO LAIKOTARPIUS (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

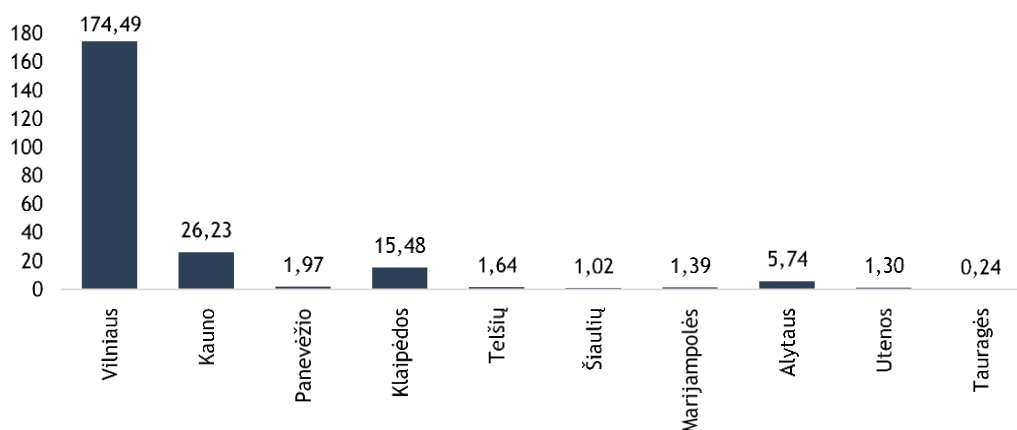
INFRASTRUKTŪROS TIPAI. Tiek 2007–2013 m., tiek 2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu didžioji ES fondų investicijų į verslo įmonių MTEPI infrastruktūrą teko **fizinei įrangai** (2007–2013 m. laikotarpiu – 66 proc. arba 64,55 mln. Eur, 2014–2020 m. laikotarpiu – 59 proc. arba 77,74 mln. Eur). Antra pagal dydį investicijų kategorija buvo **investicijos į pastatus ir patalpas** (2007–2013 m. laikotarpiu – 20 proc. arba 19,69 mln. Eur, 2014–2020 m. laikotarpiu – 41 proc. arba 53,51 mln. Eur). Investicijos į **IT įrangą** 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu siekė 14 proc. arba 13,52 mln. Eur, o 2014–2020 m. laikotarpiu nesiekė nė 1 proc. (0,48 mln. Eur) (žr. 176 paveikslas).

176 PAVEIKSLAS. 2007–2020 M. INVESTICIJŲ Į VERSLO ĮMONIŲ MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL INFRASTRUKTŪROS POBŪDĮ (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

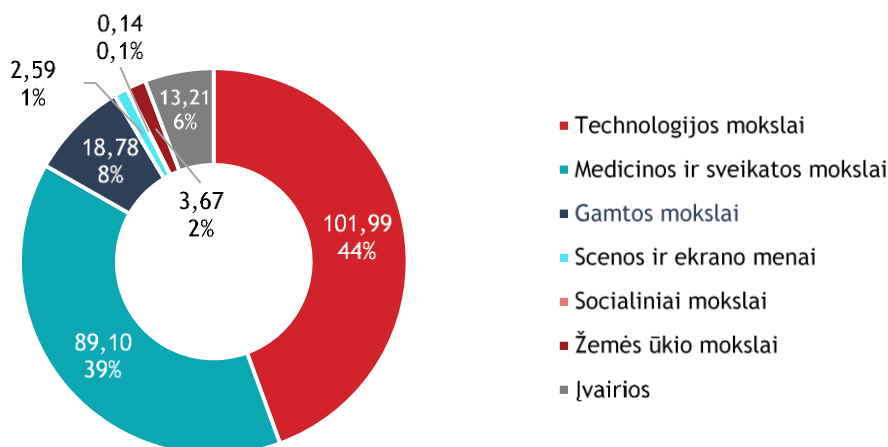
APSKRITYS. Trys ketvirtadaliai (76 proc. arba **174,49 mln. Eur**) 2007–2020 m. laikotarpio investicijų į verslo įmonių MTEPI infrastruktūrą teko **Vilniaus apskrityje** įsikūrusioms įmonėms, virš dešimtadalio (11 proc. arba **26,23 mln. Eur**) – **Kauno apskrityje** veikiančioms įmonėms, iki dešimtadalio (7 proc. arba **15,48 mln. Eur**) – **Klaipėdos apskrityje** veiklą vykdančioms įmonėms, apie 3 proc. (**5,74 mln. Eur**) – **Alytaus apskrities** įmonėms. Panevėžio, Telšių, Marijampolės, Utenos ir Šiaulių apskrityse veikiančių įmonių MTEPI infrastruktūrai teko po 1–2 mln. Eur, Tauragės apskrities įmonėms skirta mažiau nei 0,5 mln. Eur (žr. 177 paveikslas).

177 PAVEIKSLAS. 2007–2020 M. INVESTICIJŲ Į VERSLO ĮMONIŲ MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL APSKRITIS (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

MOKSLO IR MENO SRITYS. Visu 2004–2020 m. laikotarpiu didžiausia dalis ES fondų investicijų į verslo įmonių MTEPI infrastruktūrą teko **technologijos** bei **medicinos ir sveikatos mokslų** sritims (atitinkamai 44 proc. arba **101,99 mln. Eur** ir 39 proc. arba **89,1 mln. Eur**). Iki dešimtadalio šių investicijų (8 proc. arba 18,78 mln. Eur) buvo skirta **gamtos mokslų** srities MTEPI vykdymui reikalingai verslo įmonių infrastruktūrai. Kiek mažesnė dalis (6 proc. arba 13,21 mln. Eur) investicijų teko **įvairių** (kelių skirtingų ar tarpdisciplininių) **mokslo ir (ar) meno sričių** MTEPI skirtai verslo įmonių infrastruktūrai. Santykinai mažiausiai investuota į žemės ūkio mokslų, scenos ir ekrano menų bei socialinių mokslų srityse veikiančių verslo įmonių MTEPI infrastruktūrą (atitinkamai 2 proc. arba 3,67 mln. Eur, 1 proc. arba 2,59 mln. Eur ir 0,1 proc. arba 0,14 mln. Eur) (žr. 178 paveikslas). Detalus investicijų į verslo įmonių MTEPI infrastruktūrą pasiskirstymas pagal mokslo sritis ir infrastruktūros tipus pateikiamas prieduose (žr. 12 lentelė).

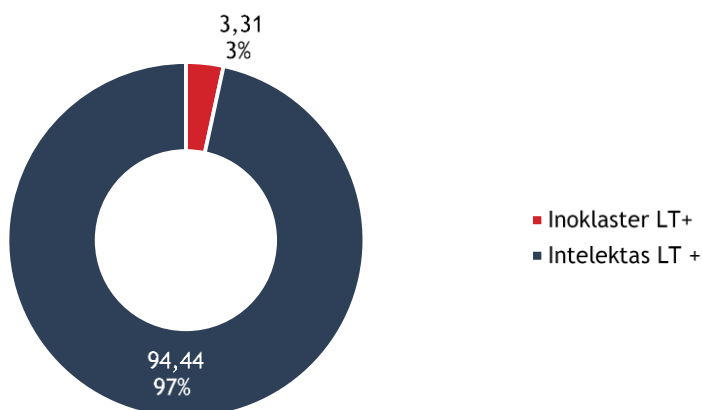
178 PAVEIKSLAS. 2007–2020 M. INVESTICIJŲ Į VERSLO ĮMONIŲ MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL MOKSLO IR MENO SRITIS (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

PRIEMONĖS. 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu beveik visos (97 proc. arba **94,44 mln. Eur**) ES fondų investicijos į verslo įmonių MTEPI infrastruktūrą įgyvendintos pagal EAVP 1 prioriteto priemonę „**Intelektas LT+**“ (Nr. VP2-1.3-ŪM-03-K), nukreiptą į verslo įmonių plėtrą ir naujų inovacinių įmonių steigimą, investuojant į MTEPI infrastruktūros kūrimą ir plėtrą. Šios priemonės lėšomis investuota į įvairią

verslo įmonių bendrąją ir MTEPI infrastruktūrą – **pastatų ir patalpų rekonstrukciją ir (ar) remontą, fizinės ir (ar) IT įrangos įsigijimą.**

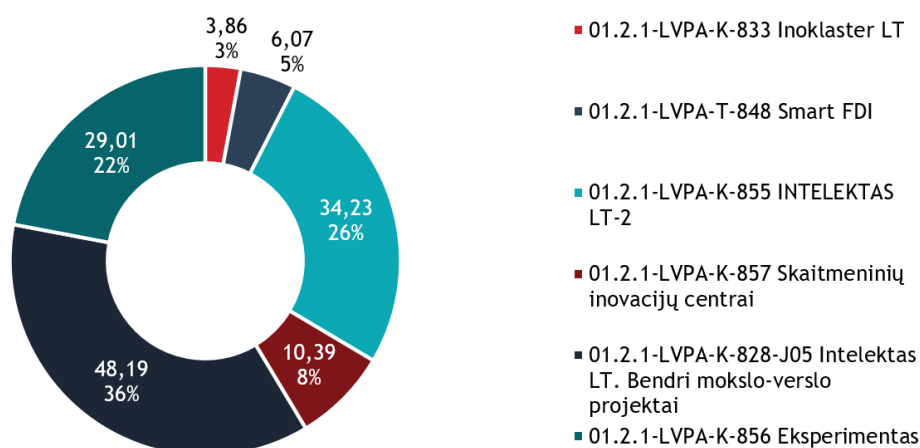
Nedidelė dalis (3 proc. arba **3,31 mln. Eur**) 2007–2013 m. laikotarpio ES fondų investicijų į verslo įmonių MTEPI infrastruktūrą įgyvendinta pagal EAVP 1 prioriteto priemonę „**Inoklaster LT+**“ (Nr. **VP2-1.4-ŪM-02-K**), nukreiptą į verslo įmonių tarptautinio konkurencingumo didinimą, sukuriant reikiamą MTEPI infrastruktūrą žinių ir technologijų sklaidai užtikrinti. Šios priemonės lėšomis investuota į verslo įmonių **fizinės ir (ar) IT įrangos įsigijimą** (žr. 179 paveikslas).

179 PAVEIKSLAS. 2007–2013 M. INVESTICIJŲ Į VERSLO ĮMONIŲ INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu apie trečdali (36 proc. arba **48,19 mln. Eur**) ES fondų investicijų į verslo įmonių MTEPI infrastruktūrą sudarė ESIVP 1 priemonės „**Intelektas LT. Bendri mokslo-verslo projektai**“ (Nr. **01.2.1-LVPA-K-828-J05**) investicijos, virš ketvirtadalio (26 proc. arba **34,23 mln. Eur**) – ESIVP 1 prioriteto priemonės „**INTELEKTAS LT-2**“ (Nr. **01.2.1-LVPA-K-855**) investicijos, virš penktadalio (22 proc. arba **29,01 mln. Eur**) – ESIVP 1 prioriteto priemonė „**Eksperimentas**“ (Nr. **01.2.1-LVPA-K-856**) investicijos. Visos šios investicijos apėmė naujų įmonių MTEPI infrastruktūros kūrimą ar esamų įmonių MTEPI infrastruktūros plėtrą, investuojant į įvairią verslo įmonių MTEPI infrastruktūrą – **pastatų ir patalpų rekonstrukciją ir (ar) remontą, fizinės ir (ar) IT įrangos įsigijimą** (žr. 180 paveikslas).

180 PAVEIKSLAS. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ Į VERSLO ĮMONIŲ MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PASISKIRSTYMAS PAGAL PRIEMONES (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis SFMIS duomenimis

Iki dešimtadalio (8 proc. arba **10,39 mln. Eur**) 2014–2020 m. laikotarpio ES fondų investicijų į verslo įmonių MTEPI infrastruktūrą buvo įgyvendinta pagal ESIVP 1 prioriteto priemonę „**Skaitmeninių inovacijų centrai**“ (Nr. 01.2.1-LVPA-K-856), nukreiptą į skaitmeninių inovacijų centrų infrastruktūros kūrimą. Šios priemonės lėšomis investuota į įvairių verslo įmonių MTEPI infrastruktūrą – **pastatų ir patalpų rekonstrukciją ir (ar) remontą, fizinės ir (ar) IT įrangos įsigijimą** (žr. 180 paveikslas).

4.7.4 INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ TINKAMUMAS

TINKAMUMAS NACIONALINĖS STRATEGINĖS DARBOTVARKĖS KONTEKSTE

2004–2006 m. laikotarpiu MTEPI plėtros nacionalinėje strateginėje darbotvarkėje pagrindinis dėmesys skirtas **mokslinės ir technologinės kompetencijos ir pajėgumų didinimui, mokslinių tyrimų apimties ir kokybės didinimui, žiniomis ir moksliniais tyrimais grįstos pramonės ir verslo plėtrai, žmogiškųjų išteklių didinimui MTEPI srityje**. Šio programavimo laikotarpio investicijos į MTEPI infrastruktūrą buvo santykinai mažos (sudarė šiek tiek daugiau nei 3 proc. visų 2004–2020 m. laikotarpio investicijų į MTEPI infrastruktūrą). Beveik 7 proc. visų 2004–2006 m. laikotarpio investicijų teko universitetų ir MTI energinio efektyvumo didinimui ir pastatų renovavimui, gerinant šių įstaigų mokymo, švietimo, ugdymo ir tyrimų bazę¹⁹⁶, kaip tai numatė BPD 1.2 priemonė. Šios priemonės investicijos turėjo tiesiogines sąsajas su BPD 1.5 priemone, kurios investicijos sudarė 93 proc. visų 2004–2006 m. laikotarpio investicijų. Šia priemone buvo siekiama pagerinti aukštos kvalifikacijos specialistų rengimo studijų infrastruktūrą, atnaujinti mokslinių tyrimų materialinę bazę bei mokomąją bazę, skatinant Lietuvos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros tarptautinį konkurencingumą. Nors investicijų apimtys buvo santykinai mažos, BPD 1.5 priemonės investicijos leido universitetų ir MTI mokslininkams, tyrėjams bei studentams aktyviau dalyvauti įvairiose tarptautinėse mokslinių tyrimų programose. Priemonės investicijos taip pat padėjo atnaujinti mokslinių tyrimų bazę ir pagerinti sąlygas, rengiant aukštos kvalifikacijos specialistus, sudarė prielaidas glaudesniai mokslo ir verslo bendradarbiavimui, naujų žinių kūrimui ir inovacinei aplinkai, o tai tiesiogiai ir netiesiogiai skatino nacionalinės ekonomikos konkurencingumą¹⁹⁷.

Visgi, investicijų stoka į verslo subjektų MTEPI infrastruktūrą nesudarė stiprių prielaidų moksliniais tyrimais grįstos pramonės ir verslo plėtros tikslo siekimui. Atsižvelgiant į tai, 2004–2006 m. laikotarpio investicijų tinkamumas nacionalinės strateginės kontekste vertinamas kaip **vidutinis**.

2007–2013 m. laikotarpiu aktualios MTEPI plėtros strateginės kryptys apėmė **mokslinės ir technologinės kompetencijos ir pajėgumų didinimą, mokslinių tyrimų apimties ir kokybės didinimą, žiniomis ir moksliniais tyrimais grįstą pramonės ir verslo plėtrą, žmogiškųjų išteklių didinimą MTEPI srityje bei verslo ir mokslo bendradarbiavimo skatinimą**. Didelė dalis (apie 40 proc.) šio laikotarpio MTEPI infrastruktūros investicijų teko pastatų statybai ir renovacijai. Šios investicijos daugiausia buvo skirtos 5 Slėnių pastatų ir patalpų kūrimui ir plėtrai. Daugiau nei pusė investicijų (apie 53 proc.) buvo skirta

¹⁹⁶ BPD 1.2 priemonė investavo į universitetų ir mokslinių tyrimų atitvarų (sienų, langų, durų, stogų) keitimą ir šiltinimą, šildymo, vėdinimo ir kondicionavimo sistemų keitimą.

¹⁹⁷ Finansų ministerija, *Kokybinis ir kiekybinis pasiekty Lietuvos 2004–2006 m. bendrojo programavimo dokumento tikslų ir uždavinių vertinimas*, 2009:

http://www.esparama.lt/es_parama_pletra/failai/fm/failai/Vertinimas_ESSP_Neringos/Ataskaitos_2009MVP/BPD_pasiekty_tikslu_vertinimo_ataskaita_LT.pdf

laboratorinei įrangai ir kitai, su MTEPI veikla susijusiai, įrangai įsigyti. Šios investicijos leido mokslo ir studijų institucijoms sukurti ir atnaujinti mokslinių tyrimų infrastruktūrą ir taip padidinti mokslinių tyrimų apimtį ir kokybę, sukurti naujų darbo vietų mokslinių tyrimų srityje¹⁹⁸. Šio laikotarpio MTEPI infrastruktūros investicijos gerokai viršijo ankstesnio laikotarpio investicijas, o iniciatyvas dėl MTEPI infrastruktūros kūrimo plėtros buvo bandoma paversti tarpinstitucinėmis, papildančiomis ne tik MTEPI sistemos, bet ir kitų socialinių–ekonominių procesų, poreikius¹⁹⁹. Pastebėtina, kad, skirtingai nei 2004–2006 m. laikotarpiu, MTEPI infrastruktūros projektuose dalyvavo ne tik universitetai ir MTI, bet ir universitetinės ligoninės, mokslo ir technologijų parkai, privatūs universitetai, kitos mokslo ir studijų sistemoje veikiančios organizacijos, taip pat privatūs verslo subjektai.

Taip pat pastebėtina, kad didžiausia 2007–2013 m. laikotarpio MTEPI infrastruktūros investicijų dalis teko Slėnių kūrimo ir plėtros procesui. Slėnių kūrimo ir plėtros procesas buvo savalaikis ir svarbus tiek valstybės, tiek pačių mokslininkų ir tyrėjų, tiek verslo įmonių atžvilgiu, sudaręs pamatines sąlygas ir suteikęs impulsą intensyvesniam mokslo ir verslo bendradarbiavimui. Investicijos į Slėnius padėjo atnaujinti moksliniams tyrimams reikalingą infrastruktūrą, pakelti ją į tarptautinį lygį, įgalino tarptautinio lygmens tyrimų centrų atsiradimą, padėjo sukurti Lietuvos mokslo, kaip reprezentatyvaus ir patikimo partnerio, įvaizdį užsienio šalyse. Kai kuriais atvejais, atnaujinta infrastruktūra ir pagerintos darbo sąlygos padėjo pritraukti į užsienį išvykusius Lietuvos mokslininkus²⁰⁰.

Priemonės, nukreiptos į MTEPI infrastruktūros plėtrą privačiame sektoriuje, svariai prisidėjo prie naujų produktų bei paslaugų kūrimo, tobulinimo, įmonių apyvartos didėjimo, naujų darbo vietų kūrimo, įmonės produktų ar paslaugų kokybės gerinimo, vidinių procesų tobulinimo, tarptautinių MTEPI projektų inicijavimo, bendradarbiavimo ryšių su MSI stiprinimo²⁰¹. Atsižvelgiant į tai, 2007–2013 m. MTEPI infrastruktūros **investicijų tinkamumas** nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste vertintinas kaip **aukštas**.

Nors 2014–2020 m. laikotarpiu nacionaliniame strateginiame diskurse akcentuoti tie patys siekiai, kaip ir 2007–2013 m. laikotarpiu, didelis dėmesys buvo skiriamas investicijoms sumanios specializacijos srityje. Tokių investicijų įgyvendinimas numatė 2007–2013 m. laikotarpiu sukurtos infrastruktūros atnaujinimą ir įveiklinimą, **plėtojant palankią mokslo ir tyrimų aplinką, sukuriant pasaulinio lygio studijų ir tyrimų centrą bei sukuriant infrastruktūrą, kuri užtikrintų inovatyviai ir efektyviai veiklai reikalingus išteklius, skatintų intelektinių paslaugų versle plėtrą visais raidos etapais ir didintų šalies ekonomikos integralumą**. Dalis lėšų 2014–2020 m. laikotarpiu (46 proc.) buvo skirta pastatų statybai ir rekonstrukcijai. Šios investicijos daugiausia buvo nukreiptos į Nacionalinio jūros mokslo ir technologijų centro, įsikūrusio Jūriniam slėnyje, statybą, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Mokslo centro, Mokslo ir inovacijų sklaidos centro Kaune sukūrimą, Mechanikos, Elektronikos ir Transporto inžinerijos fakultetų laboratorijų korpuso bei UAB „Biotechparma“ inovatyvios medicinos centro statybą. Nors dalis šių investicijų vis dar yra įgyvendinamos, jos yra reikalingos ir savalaikės: Nacionalinio jūros mokslo ir technologijų centro pastatymas leido užbaigti visų 5 slėnių kūrimo procesą, o investicijos į kitus objektus leidžia sukurti papildomus pajėgumus MTEPI veiklai vykdyti.

¹⁹⁸ MOSTA, *Lietuvos MTEPI infrastruktūrų plėtros gairių ataskaita*, 2019: <https://strata.gov.lt/images/tyrimai/2019-III-MTI-infrastrukturos-ataskaita.pdf>.

¹⁹⁹ Ten pat.

²⁰⁰ Ten pat.

²⁰¹ ESTEP, Visionary Analytics, *Kiekybinis ir kokybinis 2007–2013 m. veiksnių programų pasiektų tikslų ir uždavinių vertinimas* (užsakovas – LR finansų ministerija), 2017: <https://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/2007-2013-m-sanglaudos-skatinimo-veiksmu-programos-pasiektu-tikslu-ir-uzdaviniu-vertinimo-ataskaita>.

Pastebėtina, kad pusė 2014–2020 m. laikotarpio lėšų teko investicijoms į fizinę ir IT įrangą: laboratorijas, mokslinių duomenų bazių kūrimą, kompiuterinę įrangą. Šios lėšos leido atnaujinti ankstesniais laikotarpiais sukurtą ir jau nudėvėtą fizinę įrangą, o tai atitinkamai padėjo išlaikyti aukštą MTEPI tyrimų materialinę bazę²⁰². Tokios bazės išlaikymas, kartu su kitomis ESIVP priemonėmis, orientuotomis į sukurtos MTEPI infrastruktūros įveiklinimą ir MTEPI veiklų skatinimą, jų rezultatų komercinimą, prisideda prie mokslo ir tyrimų aplinkos gerinimo, užtikrina reikalingos infrastruktūros prieinamumą MTEPI veikloms vykdyti. Atsižvelgiant į tai, 2014–2020 m. MTEPI infrastruktūros **investicijų tinkamumas nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste vertintinas kaip aukštas.**

TINKAMUMAS MTEPI SITUACIJOS POKYČIŲ KONTEKSTE

2000–2003 m. laikotarpiu buvo pastebimas reikšmingas MTEPI išlaidų nuo BVP lygio didėjimas, kuris daugiausia nulemtas spartaus AM ir verslo sektorių išlaidų augimo. Atsižvelgiant į tai, kad 2004–2006 m. finansavimo laikotarpio investicijos į MTEPI infrastruktūrą sudarė 6 proc. absoliučių MTEPI išlaidų, o MTEPI išlaidos nuo BVP tuo pačiu laikotarpiu ir toliau sparčiai augo, akivaizdu, kad reikšminga dalis MTEPI išlaidų nuo BVP didėjimo buvo nulemta skatinamojo 2004–2006 m. finansavimo laikotarpio MTEPI infrastruktūros investicijų poveikio.

2004–2006 m. finansavimo laikotarpio MTEPI infrastruktūros investicijos reikšmingai prisidėjo prie MTEPI išlaidų nuo BVP lygio didėjimo, tačiau investicijų poveikis ir tinkamumas kitiems MTEPI sektoriams rodikliams yra žemas. Pavyzdžiui, nors 2004–2006 m. MTEPI infrastruktūros investicijos prisidėjo prie MTEPI infrastruktūros bazės atnaujinimo, šių ir kitų, šioje ataskaitoje neanalizuojamų MTEPI investicijų, nepakako išlaikyti naujų mokslo daktaro laipsnį apsigynusių asmenų skaičiaus tūkstančiui gyventojų augimo tendencijų: 2000–2003 m. šio rodiklio reikšmė didėjo, 2004–2006 m. laikotarpiu rodiklio reikšmės išliko nepakitusios, 2007–2008 m. laikotarpiu rodiklis augo, tačiau nuo 2009 m. sparčiai sumažėjo ir iki šiandien išliko 2009 m. lygyje, kuris yra žemesnis nei 2000 m. lygis.

Kiti analizuoti rodikliai 2004–2006 m. laikotarpiu kito nežymiai. Didinant investicijas į MTEPI infrastruktūrą, buvo stengiamasi išlaikyti ankstesnio laikotarpio (2000–2003 m.) teigiamas rodiklių pokyčių tendencijas. Vis dėlto, šios investicijos nežymiai prisidėjo prie tendencijų krypties pokyčio, kaip tai parodo 2004–2006 m ir vėlesnių dviejų metų rodiklių augimo dinamika. Išskirtina, jog jei nebūtų šių investicijų, rodiklių judėjimo dinamika būtų dar prastesnė – negatyvios augimo tendencijos būtų ženkliai didesnės. Atsižvelgiant į tai, **2004–2006 MTEPI infrastruktūros investicijų tinkamumas MTEPI situacijos pokyčių kontekste buvo žemas.**

Kaip ir 2004–2006 m. laikotarpiu, 2007–2013 m. MTEPI išlaidų dalis nuo BVP didėjo. Atsižvelgiant į tai, kad 2007–2013 m. finansavimo laikotarpio investicijos į MTEPI infrastruktūrą sudarė 27 proc. absoliučių MTEPI išlaidų, akivaizdu, kad reikšminga dalis MTEPI išlaidų nuo BVP didėjimo buvo nulemta skatinamojo 2007–2013 m. finansavimo laikotarpio MTEPI infrastruktūros investicijų poveikio.

Skirtingai nuo 2004–2006 m. laikotarpio MTEPI infrastruktūros investicijų, **2007–2013 m. investicijų poveikis ir tinkamumas yra laikytinas vidutiniu-aukštu:** ankstesnio laikotarpio (2004–2006 m.) MTEPI sektoriaus rodiklių augimo tendencijos išlaikytos 2007–2013 m. ir vėlesnių dviejų metų laikotarpiais. MTEPI sektoriaus investicijos taip pat leido „suplokštinti“ negatyvias 2004–2006 m. MTEPI sektoriaus rodiklių augimo tendencijos kreives ar net jas pakreipti augimo trajektorija. Vienintelis rodiklis, kurio nepavyko paveikti MTEPI infrastruktūros ir gretutinėmis, šioje ataskaitoje neanalizuojamomis

²⁰² Remiantis investicijų į slėnius vertinimo atvejo studijos vertinimo medžiaga.

MTEPI investicijomis, buvo naujų mokslų daktaro laipsnį apsigynusių asmenų skaičius tūkstančiui gyventojų.

Dabartinė **2014–2020** m. MTEPI infrastruktūros investicijų dalis nuo absoliučių 2014–2019 m. MTEP išlaidų sudaro 15 proc.²⁰³ Pasibaigus 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiui, pastebimas staigus MTEP išlaidų nuo BVP dalies mažėjimas (2015 m.), o vėlesniais metais – laipsniškas ir stabilus augimas, kuris, tikėtina, leis pasiekti ir pralenkti 2015 m. MTEP išlaidų nuo BVP lygį 2020–2022 m. laikotarpiu. Išskirtina, kad ženkliai didesnė 2014–2020 m. laikotarpio investicijų dalis yra nukreipta į MTEP išlaidų didėjimą verslo sektoriuje. Šių išlaidų didėjimas vertinamas pozityviai, kadangi verslo siekis pritaikyti MTEPI veiklos rezultatus praktikoje didins verslo konkurencingumą, ateityje sparčiau didins verslo MTEPI veiklų poreikį. Atsižvelgiant į tai, galima teigti, kad **2014–2020 m. MTEPI infrastruktūros investicijos stipriai prisideda prie MTEP išlaidų nuo BVP didėjimo.**

2014–2020 m. infrastruktūros investicijų tinkamumas ir poveikis kitiems MTEPI sektoriaus rodikliams yra laikytinas vidutiniu-aukštu: ankstesnio laikotarpio (2007–2013 m.) MTEPI rodiklių augimo tendencijos išlaikytos ir 2014–2020 m. Kaip ir 2007–2013 m., vienintelis rodiklis, kurio nepavyko paveikti MTEPI infrastruktūros investicijomis, buvo naujų mokslų daktaro laipsnį apsigynusių asmenų skaičius tūkstančiui gyventojų. Taip pat pastebėtina, kad MTEP infrastruktūros investicijos ir gretutinės, šioje ataskaitoje neanalizuojamos MTEPI investicijos, nesukūrė prielaidų išlaikyti teigiamas patentinių paraiškų pagal patentinės kooperacijos sutartį skaičiaus 1 mlrd. BVP (PKS) rodiklio augimo tendencijas.

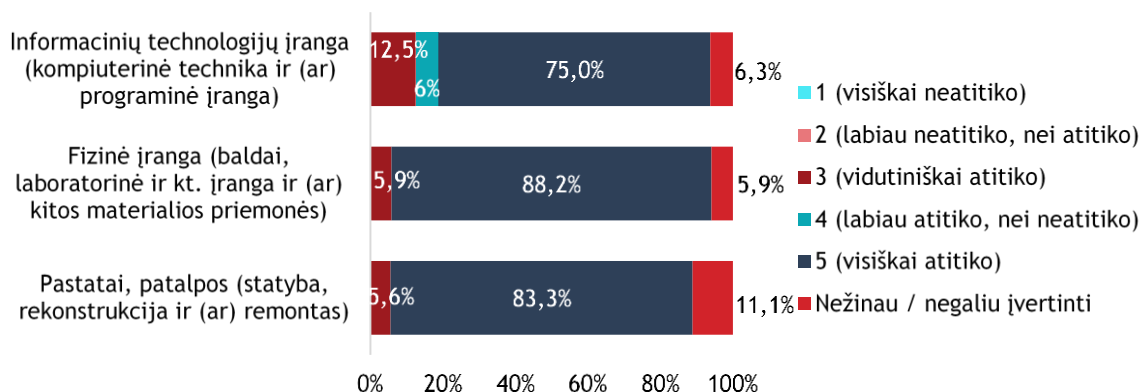
TINKAMUMAS ĮSTAIGŲ POREIKIŲ KONTEKSTE

MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJOS BEI KLASTERIAI²⁰⁴

Daugiau nei keturių penktadalių respondentų teigimu, analizuojamomis investicijomis atnaujinta ir (ar) išplėtota jų atstovaujama įstaigų įvairių tipų MTEPI **infrastruktūra atitinka** (visiškai atitinka ar labiau atitinka, nei neatitinka) **įstaigų poreikius**. Investicijas į fizinę **įrangą bei pastatus ir patalpas** kaip **visiškai atitinkančias** atstovaujama įstaigų poreikius įvertino daugiau nei keturi penktadaliai (**83,3–88,2 proc.**), kaip **vidutiniškai atitinkančias** įstaigų poreikius – iki dešimtadaliu (**5,6–5,9 proc.**) apklaustų MSI ir klasterių atstovų. **IT įrangą** kaip **visiškai atitinkančią** įstaigų poreikius įvertino trys ketvirtadaliai (**75 proc.**), kaip labiau atitinkančią, nei neatitinkančią įstaigų poreikių – iki dešimtadaliu (6 proc.), kaip **vidutiniškai atitinkančią** įstaigų poreikius daugiau nei dešimtadalis (**13 proc.**) respondentų (žr. 181 paveikslas).

²⁰³ Atsižvelgiant į tai, kad 2014–2020 m. finansavimo laikotarpis dar nėra pasibaigęs, o MTEP išlaidų nuo BVP dalies duomenys nėra prieinami 2020 m.

²⁰⁴ Kaip anksčiau minėta, klasteriai ataskaitoje apibrėžiami kaip įmonių ir (arba) mokslo ir studijų institucijų bei kitų subjektų laisvanoriška santalka, funkcionuojanti partnerystės principu, kurios nariai, veikdami kartu siekia padidinti sukuriama pridėtinę vertę. Tyrimo metu buvo išsiųstos anketinės apklausos 8 klasterių koordinatoriams, iš kurių 6 atsakė į anketinės apklausos klausimyną. Visais atsakymais anketinių apklausų atvejais klasterio koordinatoriai buvo privatūs verslo subjektai.

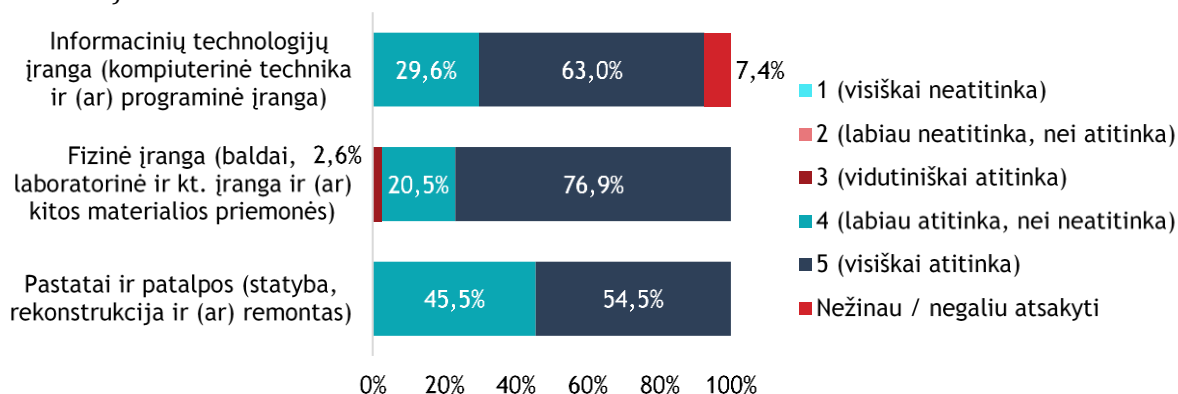

181 PAVEIKSLAS. INVESTICIJOMIS SUKURTOS AR ATNAUJINTOS ĮVAIRIŲ TIPŲ MTEPI INFRASTRUKTŪROS ATITIKTIS ĮSTAIGŲ POREIKIAMS (N=21)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

VERSLO ĮMONĖS

Daugiau nei 90 proc. respondentų teigimu, analizuojamomis investicijomis atnaujinta ir (ar) išplėta jų atstovaujamų įmonių įvairių tipų MTEPI **infrastruktūra atitinka** (visiškai atitinka ar labiau atitinka, nei neatitinka) **įmonių poreikius**. Investicijas į **pastatus ir patalpas** kaip **visiškai atitinkančias** įmonės poreikius įvertino daugiau nei pusė (**54,5 proc.**), kaip **labiau atitinkančias, nei neatitinkančias** – iki pusės (**45,5 proc.**) apklaustų įmonių atstovų. Fizinę infrastruktūrą kaip **visiškai atitinkančią** įmonių poreikius įvertino virš trijų ketvirtadalių (**76,9 proc.**), kaip **labiau atitinkančią, nei neatitinkančią** – apie penktadalis (**20,5 proc.**) respondentų. Paviieniai apklaustieji fizinės įrangos atitiktį įmonės poreikiams įvertino kaip vidutinę. Apie du trečdaliai (63 proc.) apklaustų įmonių atstovų investicijomis įsigytos IT įrangos atitiktį poreikiams įvertino labai palankiai, dar apie trečdalis (29,6 proc.) – palankiai (žr. 182 paveikslas).

182 PAVEIKSLAS. INVESTICIJOMIS SUKURTOS AR ATNAUJINTOS ĮVAIRIŲ TIPŲ MTEPI INFRASTRUKTŪROS ATITIKTIS ĮSTAIGŲ POREIKIAMS (N=46)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

4.7.5 INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PAKANKAMUMAS

PAKANKAMUMAS TIKSLINIŲ GRUPIŲ APRĖPTIES POŽIŪRIU

2004–2006 m. finansavimo laikotarpio investicijos į MTEPI infrastruktūrą pasiekė 7 iš 18 universitetų (39 proc.); 6 iš 14 MTI (43 proc.). Šio laikotarpio MTEPI infrastruktūros investicijos nebuvo teikiamos verslo subjektams. Atsižvelgiant į tai, kad investicijos pasiekė mažiau nei 50 proc. universitetų ir MTI, o verslo subjektai išvis negavo MTEPI infrastruktūros investicijų, galima vertinti, kad **2004–2006 m. laikotarpiu MTEPI infrastruktūros investicijų pakankamumas buvo žemas tikslinių grupių aprėpties požiūriu, siekiant proveržio MTEPI infrastruktūros atnaujinime šalyje.** Nors investicijos ir nebuvo pakankamos visuminiam proveržiui MTEPI infrastruktūros srityje pasiekti, skirtos investicijos leido ženkliai padidinti IT prieinamumą MTI ir universitetuose – 2003–2009 m. laikotarpiu naudojamų kompiuterių skaičius išaugo bene dvigubai. Atitinkamai, tai padidino IT naudojimą MTEPI veiklose²⁰⁵.

2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu investicijos į MTEPI infrastruktūrą pasiekė 10 iš 18 universitetų (56 proc.); 10 iš 14 MTI (71 proc.); 111 iš 4 822 inovatyvių verslo subjektų²⁰⁶ (2 proc.). Atsižvelgiant į tai, kad investicijos pasiekė daugiau nei 50 proc. universitetų ir MTI, **galima vertinti, kad 2007–2013 m. laikotarpiu MTEPI infrastruktūros investicijų pakankamumas buvo aukštas siekiant proveržio MTEPI infrastruktūros sukūrimo ir atnaujinime MTI ir universitetuose.** Kita vertus, kadangi investicijos nepasiekė daugiau nei 5 proc. inovatyvių įmonių, **galima vertinti, kad 2007–2013 m. laikotarpiu MTEPI infrastruktūros investicijų pakankamumas buvo vidutinis–aukštas siekiant proveržio MTEPI infrastruktūros sukūrimo ir atnaujinime privačiame versle. Vadinasi, viso 2007–2013 m. laikotarpio MTEPI infrastruktūros investicijų pakankamumas visų tikslinių grupių aprėpties požiūriu vertintinas kaip vidutinis–aukštas.**

Skirtingai nuo ankstesnių laikotarpių, 2014–2020 m. laikotarpiu didžiausias dėmesys buvo teikiamas anksčiau sukurtai MTEPI infrastruktūrai įveikinti ir atnaujinti. Šis tikslas numatė, kad investicijos į MTI ir universitetų MTEPI infrastruktūrą turėtų atliepti aukštojo mokslo įstaigų poreikį atnaujinti MTEPI infrastruktūrą ir ją plėsti, siekiant didinti jos prieinamumą verslui, didinti MTEPI veiklą apimtis. Atsižvelgiant į tai, **galima vertinti, kad 2014–2020 m. laikotarpio investicijų į MTEPI infrastruktūrą pakankamumas buvo aukštas šiems tikslams įgyvendinti,** kadangi daugiau nei pusė (70 proc. arba 7 universitetai iš 10) universitetų, kurie gavo investicijas 2007–2013 m. laikotarpiu, ir pusė (arba 5 mokslinių tyrimų institutai iš 10) MTI, kurie gavo investicijas 2007–2013 m. laikotarpiu, gavo investicijas 2014–2020 m. laikotarpiu. Kita vertus, MTEPI infrastruktūros investicijos į privačius verslo subjektus pasiekė šiek tiek daugiau nei 3 proc. (arba 156 iš 4 822) inovatyvių įmonių. Atsižvelgiant į tai, **galima vertinti, kad 2014–2020 m. laikotarpio investicijų į MTEPI infrastruktūrą pakankamumas buvo vidutinis–aukštas siekiant proveržio MTEPI infrastruktūros atnaujinime ir sukūrimo privačiame versle. Vadinasi, viso 2007–2013 m. laikotarpio MTEPI infrastruktūros investicijų pakankamumas visų tikslinių grupių aprėpties požiūriu vertintinas kaip vidutinis–aukštas.**

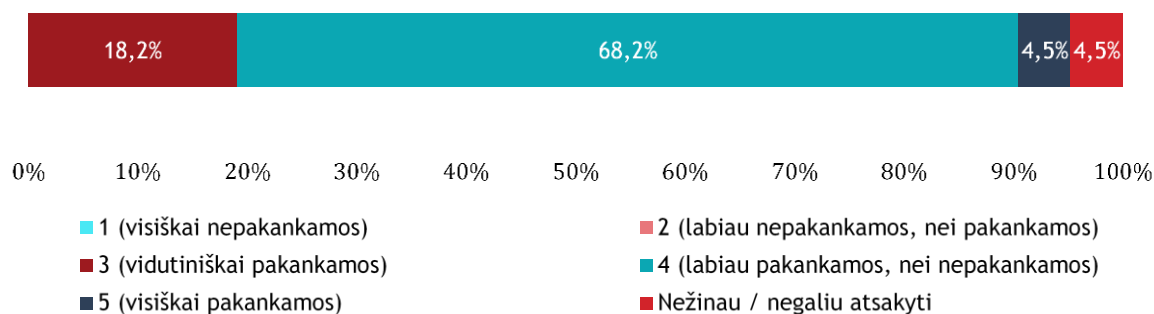
²⁰⁵ Finansų ministerija, *Kokybinis ir kiekybinis pasiektų Lietuvos 2004–2006 m. bendrojo programavimo dokumento tikslų ir uždavinių vertinimas, 2009:*
http://www.esparama.lt/es_parama_pletra/failai/fm/failai/Vertinimas_ESSP_Neringos/Ataskaitos_2009MVP/BPD_pasiektu_tikslu_vertinimo_ataskaita_LT.pdf.

²⁰⁶ Apskaičiuota vertintojų, remiantis Statistikos departamento duomenimis.

PAKANKAMUMAS ĮSTAIGŲ POREIKIŲ KONTEKSTE

MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJOS BEI KLASTERIAI

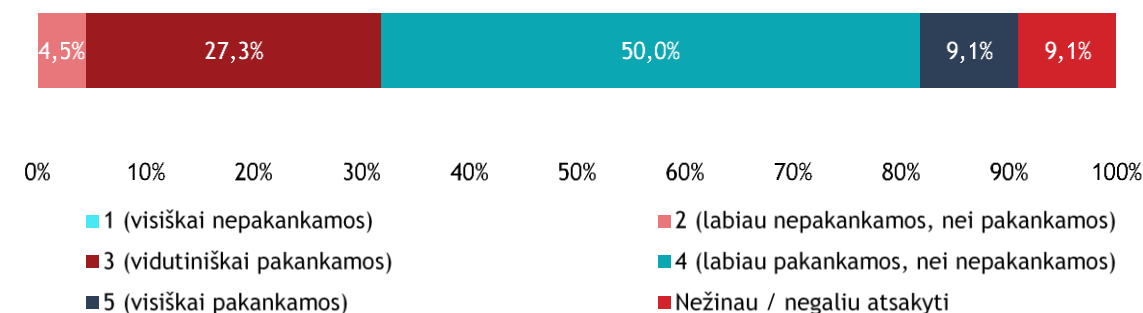
Beveik trys ketvirtadaliai (**73 proc.**) apklaustųjų MSI ir klasterių atstovų ES fondų investicijas įvertino kaip **pakankamas** (visiškai ar labiau pakankamas, nei nepakankamas) **siekiant užtikrinti MTEPI veiklos tęstinumą**. Beveik penktadalis (**18 proc.**) apklaustųjų šios infrastruktūros pakankamumą įvertino kaip **vidutinį**, likusi dalis (5 proc.) apklaustųjų teigė negalintys įvertinti investicijų pakankamumo (žr. 183 paveikslas). Kai kurie respondentai atkreipė dėmesį, kad iki šiol gautų investicijų užteko tik atnaujinti pasenusią arba įsigyti labiausiai reikiamą infrastruktūrą, dėl įrangos nusidėvėjimo ir besikeičiančių technologijų reikalingos tęstinės investicijos į fizinę ir IT įrangą.

183 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PAKANKAMUMAS SIEKIANT UŽTIKRINTI MTEPI VEIKLOS TĘSTINUMĄ (N=21)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

Kiek prasčiau apklausos dalyviai įvertino ES fondų investicijų pakankamumą siekiant padidinti vykdomos MTEPI veiklos apimtį ir (ar) įvairovę. Daugiau nei pusės (**59 proc.**) apklaustųjų MSI ir klasterių atstovų nuomone, investicijų **pakako** (visiškai pakako ar labiau pakako, nei nepakako) siekiant išplėsti MTEPI veiklą, virš ketvirtadalio (**27,3 proc.**) respondentų analizuojamų investicijų pakankamumą įvertino kaip **vidutinį**. Paviieniai respondentai (**4,5 proc.**) teigė, kad investicijų **nepakako** (žr. 184 paveikslas).

184 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į ĮVAIRIŲ TIPŲ MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PAKANKAMUMAS SIEKIANT PADIDINTI MTEPI VEIKLOS APIMTIS IR (AR) ĮVAIROVĘ (N=22)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

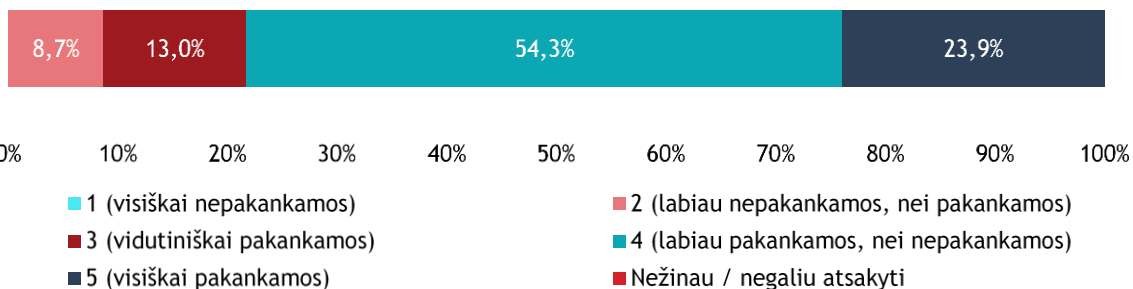
Trys ketvirtadaliai MSI ir klasterių atstovų nurodė, kad **artimiausioje ateityje jų atstovaujamosiose įstaigose reikalingos investicijos į tuos pačius infrastruktūros objektus, į kuriuos buvo investuota anksčiau**. Daugiau nei pusė įvardijo pakartotinių investicijų į fizinę ir IT įrangą, apie ketvirtadalis – investicijų į pastatus ir patalpas poreikį. Paviieniai respondentai (**5 proc.**) nurodė 2021–2027 m. laikotarpiu

nematantys poreikio investicijoms į tuos pačius infrastruktūros objektus, penktadalis (20 proc.) jų pakartotinių investicijų poreikio įvardinti negalėjo.

Beveik trys ketvirtadaliai (70 proc.) apklaustųjų teigė, kad artimiausiu metu **bus reikalingos papildomos investicijos į MTEPI infrastruktūrą**. Santykinai daugiausia respondentų įvardijo **naujos laboratorinės, technologinės įrangos** išsigijimo poreikį, **patalpų, skirtų MTEPI ir susijusioms studijoms**, atnaujinimą. Pavieniai respondentai (5 proc.) nurodė 2021–2027 m. laikotarpiu **nematantys poreikio papildomoms investicijoms**, penktadalis (20 proc.) tokio poreikio įvardinti negalėjo.

VERSLO ĮMONĖS

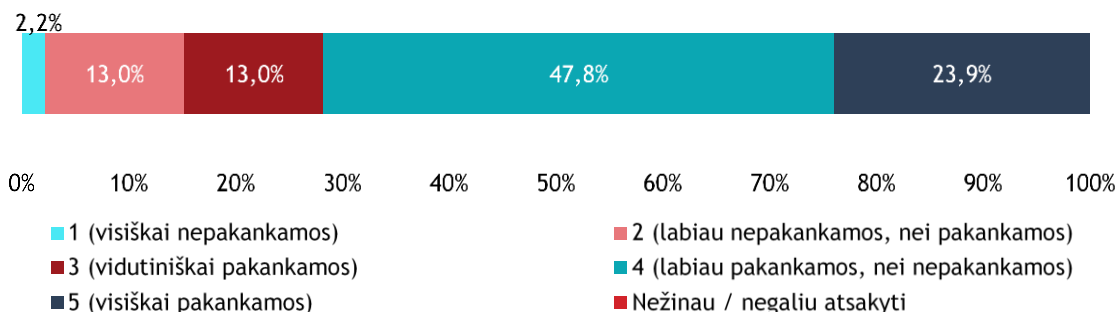
Beveik keturi penktadaliai (**78,2 proc.**) respondentų vertinimu, ES fondų investicijos į jų atstovaujamų įmonių MTEPI infrastruktūrą buvo **pakankamos** (visiškai pakankamos ar labiau pakankamos nei nepakankamos) **siekiant užtikrinti vykdomos MTEPI veiklos tęstinumą**. Virš dešimtadalio (**13 proc.**) šios infrastruktūros pakankamumą įvertino **vidutiniškai**, iki dešimtadalio (**8,7 proc.**) – kaip **nepakankamas** MTEPI veiklos tęstinumui užtikrinti (žr. 185 paveikslas).

185 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PAKANKAMUMAS SIEKIANT UŽTIKRINTI MTEPI VEIKLOS TĘSTINUMĄ (N=46)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

Iki trijų ketvirtadalių (**71,7 proc.**) apklaustų verslo įmonių atstovų ES fondų investicijas į jų atstovaujamų įmonių MTEPI infrastruktūrą įvertino kaip **pakankamas** (visiškai pakankamas ar labiau pakankamas nei nepakankamas) **siekiant padidinti MTEPI veiklos apimtį ir (ar) įvairovę**. Virš dešimtadalio (**13 proc.**) apklaustųjų analizuojamų investicijų pakankamumą įvertino kaip **vidutinį**, dar didesnės dalies (**15,2 proc.**) respondentų nuomone, šių investicijų **nepakako** (visiškai nepakako ar labiau nepakako, nei pakako) MTEPI veiklos plėtrai (žr. 186 paveikslas).

186 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PAKANKAMUMAS SIEKIANT PADIDINTI MTEPI VEIKLOS APIMTĮ IR (AR) ĮVAIROVĘ (N=46)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

Beveik trys ketvirtadaliai verslo subjektų atstovų nurodė, kad **artimiausioje ateityje jų atstovaujamosiose įstaigose reikalingos investicijos į tuos pačius infrastruktūros objektus, į kuriuos buvo investuota anksčiau**. Daugiau nei keturi penktadaliai jų nurodė pakartotinių investicijų į fizinę įrangą, apie pusė – investicijų į IT įrangą, apie penktadalis – investicijų į pastatus ir patalpas poreikį. Tik kiek mažiau nei dešimtadalis (**9 proc.**) respondentų nurodė 2021–2027 m. laikotarpiu **nematantys poreikio** investicijoms į tuos pačius infrastruktūros objektus, penktadalis (20 proc.) pakartotinių investicijų poreikio įvardinti negalėjo.

Beveik trys ketvirtadaliai (70 proc.) apklaustų verslo subjektų atstovų teigė, kad artimiausiu metu **bus reikalingos papildomos investicijos į MTEPI infrastruktūrą**. Pagrindinis naujos infrastruktūros poreikis susijęs su **naujos laboratorinės ir eksperimentinės įrangos** įsigijimu, taip pat paminėtas **debesijos kompiuterijos infrastruktūros, procesų skaitmenizavimo, naujų patalpų poreikis**. Daugiau nei ketvirtadalis (**27 proc.**) respondentų papildomų investicijų poreikio ateityje įvertinti negalėjo ir tik 2 proc. apklaustųjų papildomų investicijų poreikio įvardinti negalėjo.

4.7.6 MTEPI INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO EFEKTYVUMAS

Siekiant nustatyti ES fondų investicijomis 2004–2020 m. sukurtos ir (ar) atnaujintos MTEPI infrastruktūros naudojimo efektyvumą, buvo apklausti ES fondų lėšas infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui analizuojamu laikotarpiu gavusių įstaigų ir įmonių atstovai, kurių buvo prašoma apibrėžti bei įvertinti analizuojamos **infrastruktūros naudojimo intensyvumą ir mastą**, įvertinti **infrastruktūros naudojimo lygio atitiktį** jų atstovaujamų **įstaigų ar įmonių lūkesčiams** ir įvardyti **veiksnius, ribojančius infrastruktūros panaudojimą visa apimtimi**.

Apklausoje buvo prašoma atskirai įvertinti ES fondų investicijomis sukurtą ir (ar) pagerintą **atviros prieigos MTEPI infrastruktūrą²⁰⁷ ir kitą, ne atviros prieigos infrastruktūrą²⁰⁸**. Atkreiptinas dėmesys, kad respondentų buvo prašoma įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID-19 pandemijos ir karantino.

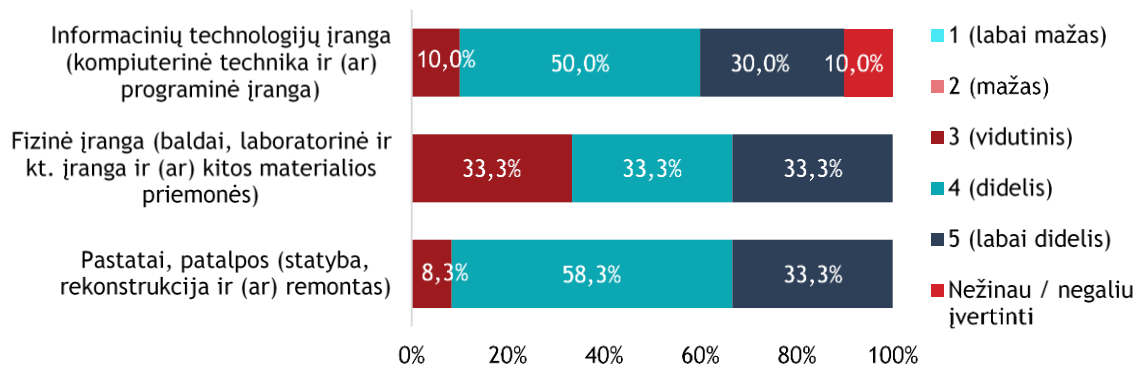
MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJOS BEI KLASTERIAI

INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSIVUMAS

Atviros prieigos MTEPI infrastruktūrai priskiriamų **pastatų ir patalpų** naudojimo intensyvumą kaip **didelį ar labai didelį** įvertino daugiau nei **90 proc.** MSI ir klasterių atstovų, **IT įrangos** naudojimo intensyvumą – keturi penktadaliai (**80 proc.**), **fizinės įrangos** – du trečdaliai (**66,6 proc.**) apklaustųjų. Trečdalis (33,3 proc.) respondentų nurodė vidutiniškai intensyviai naudojantys fizinę įrangą, po maždaug dešimtadalį apklaustųjų – IT įrangą bei pastatus ir patalpas (žr. 187 paveikslas).

²⁰⁷ Atviros prieigos principu veikiančią MTEPI infrastruktūrą įvertino 14 įstaigų atstovai.

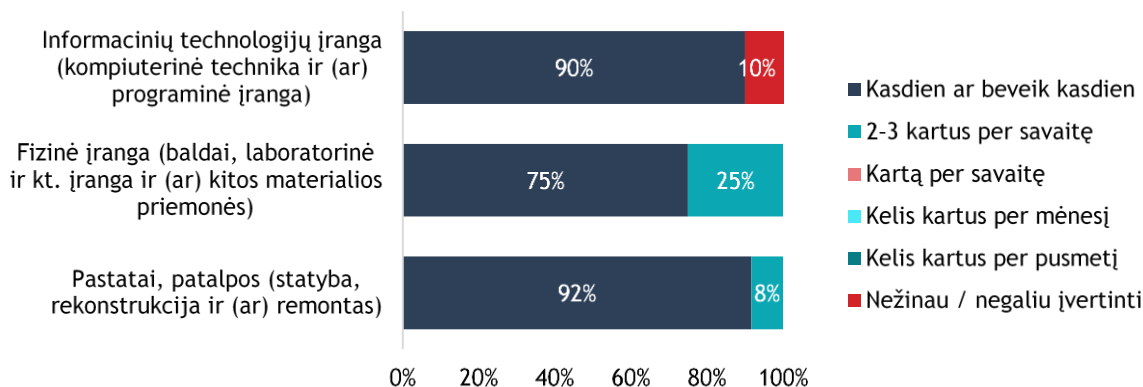
²⁰⁸ Kitą (ne atviros prieigos principu veikiančią) MTEPI infrastruktūrą įvertino 20 įstaigų – 14 turinčių atviros prieigos infrastruktūrą ir 6 tokios infrastruktūros neturinčių – atstovai.

187 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS ATVIROS PRIEIGOS PRINCIPU VEIKIANČIOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSIVUMAS (N=14)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

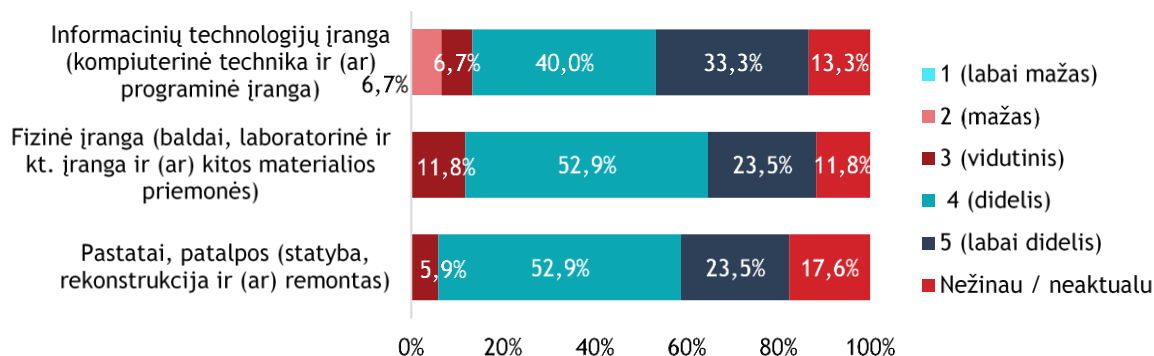
Atviros prieigos MTEPI infrastruktūrai priskiriamais pastatais ir patalpomis bei IT įranga kasdien ar beveik kasdien naudojamosi ne mažiau kaip **90 proc.** apklaustų įstaigų, **fizine įranga** – trijuose ketvirtadaliuose (**75 proc.**) respondentų atstovaujамų MSI ir klasterių. Ketvirtadalis (**25 proc.**) apklaustųjų nurodė, kad **fizinė įranga** jų atstovaujamosiose įstaigose naudojama **2–3 kartus per savaitę**, iki dešimtadalio (**8 proc.**) respondentų įstaigose tokiu dažnumu naudojami investicijomis **atnaujinti pastatai ir patalpos** (žr. 188 paveikslas).

188 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS ATVIROS PRIEIGOS PRINCIPU VEIKIANČIOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO DAŽNIS (N=17)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

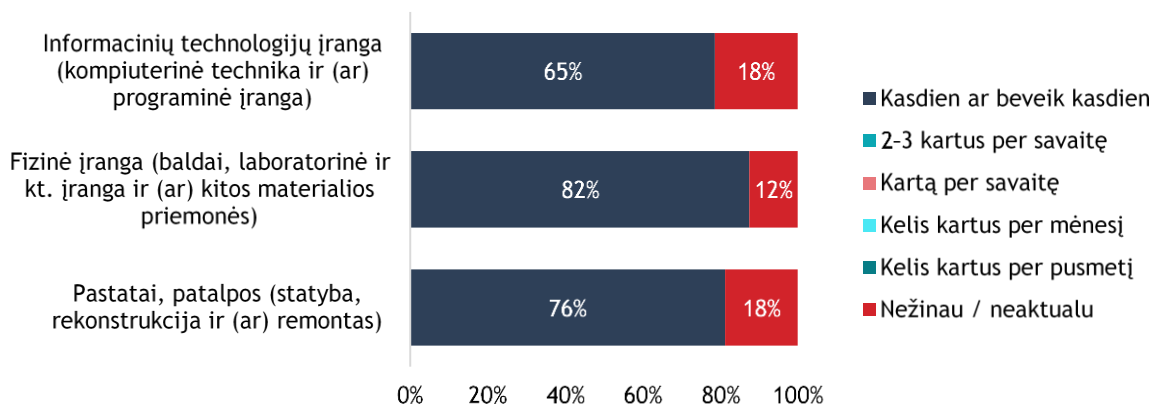
Kitai (ne atviros prieigos) MTEPI infrastruktūrai priskiriamų pastatų ir patalpų, fizinės bei IT įrangos naudojimo efektyvumą kaip **didelį ar labai didelį** įvertino apie trys ketvirtadaliai (73–76,4 proc.) apklaustų MSI ir klasterių atstovų. Virš dešimtadalio (**11,8 proc.**) kaip **vidutinį** įvertino **fizinės įrangos** naudojimo intensyvumą, iki dešimtadalio (**5,9–6,7 proc.**) – **IT įrangos bei pastatų ir patalpų** naudojimo intensyvumą. Iki dešimtadalio (**6,7 proc.**) apklaustųjų **IT įrangos** naudojimo intensyvumą įvertino kaip **mažą**. Nuo dešimtadalio iki penktadalio respondentų ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos kitos (ne atviros) prieigos MTEPI infrastruktūros naudojimo intensyvumo įvertinti negalėjo (žr. 189 paveikslas).

189 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS KITOS (NE ATVIROS PRIEIGOS) MTEPI INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSIVUMAS (N=20)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

Kitai (ne atviros prieigos) MTEPI infrastruktūrai priskiriama **IT įranga kasdien ar beveik kasdien** naudojama arti dviejų trečdalių (**65 proc.**) apklaustų MSI ir klasterių, **pastatais ir patalpomis** – trijuose ketvirtadaliuose (**76 proc.**), o fizine įranga – daugiau nei keturiuose penktadaliuose (**82 proc.**) respondentų atstovaujamų įstaigų (žr. 190 paveikslas).

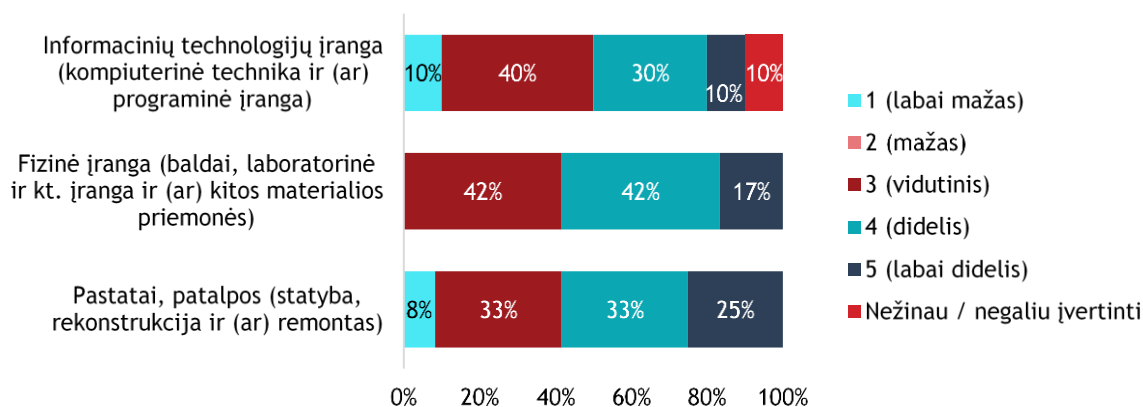

190 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS KITOS (NE ATVIROS PRIEIGOS PRINCIPU VEIKIANČIOS) MTEPI INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO DAŽNIS (N=17)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO MASTAS

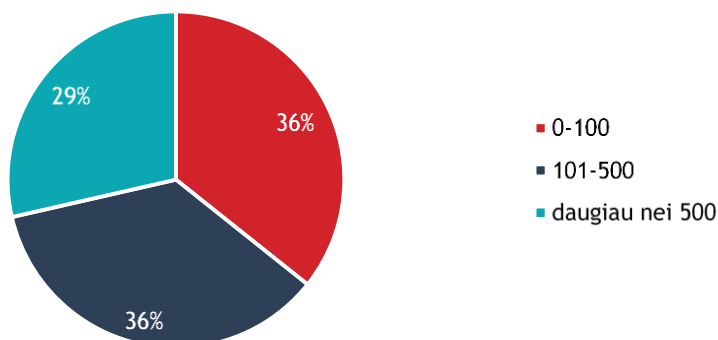
Atviros prieigos MTEPI infrastruktūrai priskiriamos **IT įrangos** naudojimo mastą (naudotojų skaičiaus atžvilgiu) kaip **didelį ir labai didelį** įvertino du penktadaliai (**40 proc.**) apklaustų MSI ir klasterių atstovų, **fizinės įrangos bei pastatų ir patalpų** – virš pusės (atitinkamai **59 proc. ir 58 proc.**) respondentų. Po du penktadalius (atitinkamai **42 proc. ir 40 proc.**) apklaustųjų kaip **vidutinį** įvertino **fizinės įrangos ir IT įrangos** naudojimo mastą, trečdalis (**33 proc.**) – **pastatų ir patalpų** naudojimo mastą. Po dešimtadalį (atitinkamai **10 proc. ir 8 proc.**) apklaustų MSI ir klasterių atstovų kaip **labai mažą** įvertino **IT įrangos** bei atnaujintų **pastatų ir patalpų** naudojimo mastą (žr. 191 paveikslas).

191 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS ATVIROS PRIEIGOS PRINCIPU VEIKIANČIOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO MASTAS (N=12)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

MSI ir klasterių atviros prieigos infrastruktūros naudotojų skaičius per metus varijuoja **nuo mažiau nei 100 iki daugiau nei 500** (žr. 192 paveikslas).

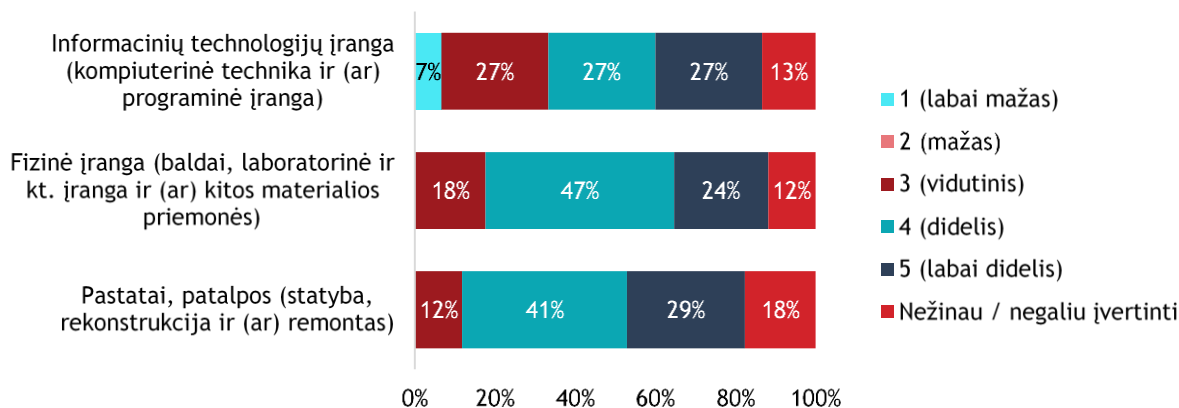

192 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS ATVIROS PRIEIGOS PRINCIPU VEIKIANČIOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS NAUDOTOJŲ SKAIČIUS PER METUS (N=14)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

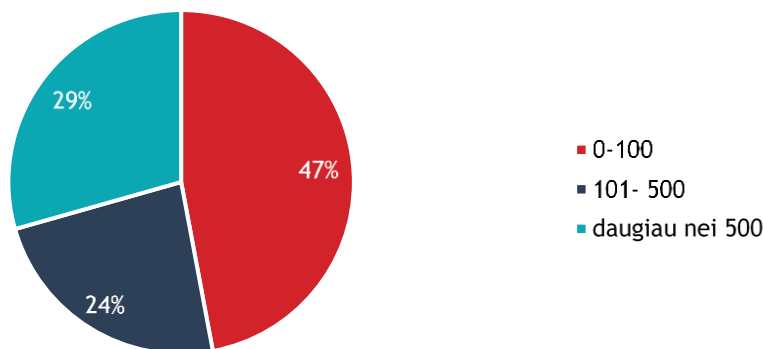
Kitai (ne atviros prieigos) MTEPI infrastruktūrai priskiriamos fizinės įrangos bei pastatų ir patalpų naudojimo mastą (naudotojų skaičiaus atžvilgiu) kaip didelį ir labai didelį įvertino arti trijų ketvirtadalių (atitinkamai 71 proc. ir 70 proc.) respondentų, IT įrangos – virš pusės (54 proc.) apklaustųjų. Virš ketvirtadaliaus (27 proc.) apklaustųjų MSI ir klasterių atstovų kaip vidutinį įvertino IT įrangos naudojimo mastą, iki penktadaliaus (18 proc.) – fizinės įrangos, virš dešimtadaliaus (12 proc.) – atnaujintų pastatų ir patalpų naudojimo mastą (žr. 193 paveikslas).

MSI ir klasterių kitos (ne atviros prieigos) infrastruktūros naudotojų skaičius per metus varijuoja **nuo mažiau nei 100 iki daugiau nei 500**, nors dominuojantis infrastruktūros naudotojų skaičius – iki 100 tyrėjų (žr. 194 paveikslas).

193 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS KITOS (NE ATVIROS PRIEIGOS PRINCIPU VEIKIANČIOS) MTEPI INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO MASTAS (N=17)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

194 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS NE ATVIROS PRIEIGOS CENTRŲ MTEPI INFRASTRUKTŪROS NAUDOTOJŲ SKAIČIUS PER METUS (N=17)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO LŪKESČIAI IR IŠŠŪKIAI

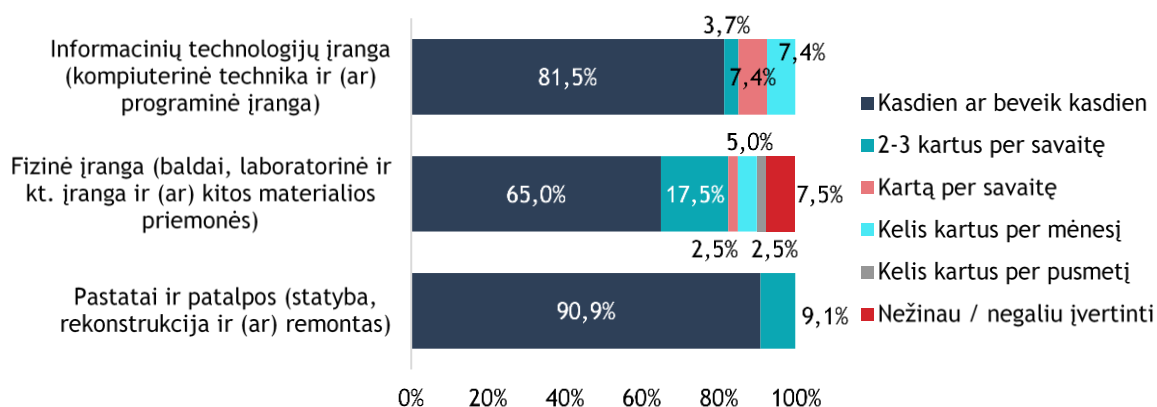
Daugiau nei pusė apklausoje dalyvavusių MSI ir klasterių atstovų, kurių atstovaujama įstaigų **atviros prieigos MTEPI infrastruktūra** buvo sukurta ir (ar) atnaujinta ES fondų lėšomis, nurodė, jog pastaroji yra naudojama pilnu pajėgumu. Likusi dalis respondentų tarp pagrindinių veiksnių, trukdančių panaudoti analizuojamą MTEPI infrastruktūrą visa apimtimi, nurodė **infrastruktūros** (ypač fizinės, IT įrangos) **nusidėvėjimą, verslo pasyvumą vykdant MTEPI veiklas, nepakankamą paklausą aukštosioms technologijoms** (pavyzdžiui, nepakankamai išvystyta atitinkamo profilio užsakovų rinka šalyje, MTEPI infrastruktūros specializacija, dėl kurios ja pasinaudoti gali tik atitinkamą sertifikatą turintys subjektai).

Apie trečdalis apklaustųjų neįžvelgė jokių kliūčių ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos **kitos (ne atviros prieigos) MTEPI infrastruktūros** panaudojimui visa apimtimi. Kaip kliūtis dažnai buvo minimas **infrastruktūros nusidėvėjimas**, atsirandantis dėl nepakankamų tęstinių investicijų, **ribotas finansavimas MTEPI vykdymui** (užsakomųjų MTEPI darbų trūkumas, išorinio finansavimo cikliškumas), **žmogiškųjų išteklių** (ypač kvalifikuotų specialistų) **trūkumas, ribota paklausa MTEPI infrastruktūros naudojimui** (pavyzdžiui, dėl pasikeitusios situacijos technologijų rinkoje).

VERSLO ĮMONĖS

INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSYVUMAS

Kasdien ar beveik kasdien ES fondų lėšomis atnaujintais **pastatais ir patalpomis** naudojama daugiau nei **90 proc.**, **IT įranga** – daugiau nei keturiuose penktadaliuose (**81,5 proc.**), o **fizine įranga** – apie dviejuose trečdaliuose (**65 proc.**) apklaustų įmonių. 2–3 kartus per savaitę fizine įranga naudojama iki penktadalio (17,5 proc.), pastatais ir patalpomis – iki dešimtadalio (9,1 proc.), o IT įranga – pavienėse įmonėse. Tik pavieniai respondentai paminėjo kitus fizinės ir IT įrangos naudojimo intervalus – kartą per savaitę, kelis kartus per mėnesį, kelis kartus per pusmetį (žr. 195 paveikslas).

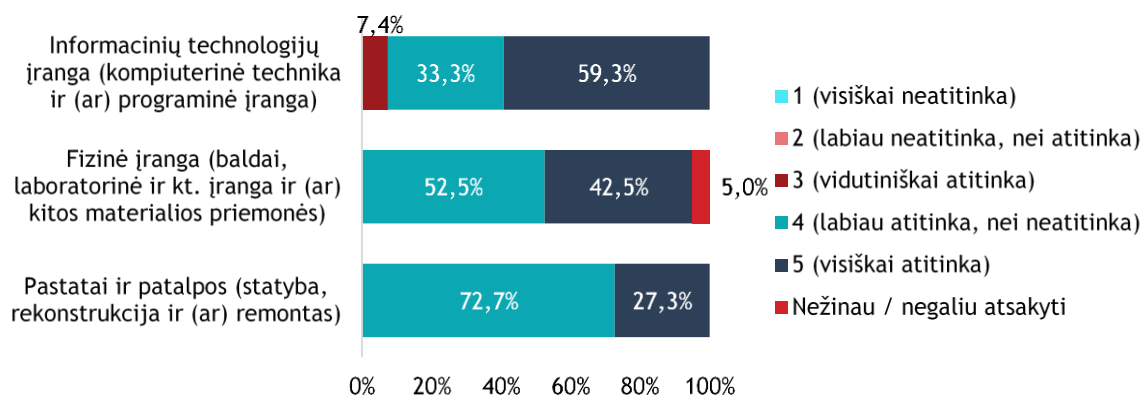

195 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ NAUJOS IR (AR) ATNAUJINTOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO INTENSYVUMAS (N=46)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO LŪKESČIAI IR IŠŠŪKIAI

ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos infrastruktūros naudojimo lygį kaip **atitinkantį** (visiškai atitinkantį ar labiau atitinkantį, nei neatitinkantį) įmonės lūkesčius įvertino ne mažiau kaip **90 proc.** apklaustųjų. **Pastatų ir patalpų** naudojimo lygį kaip visiškai atitinkantį ar labiau atitinkantį nei neatitinkantį įstaigos lūkesčius įvertino **visi** respondentai, **fizinės įrangos** atitiktį – **95 proc.**, o **IT įrangos** atitiktį – **virš 92 proc.** apklaustų įmonių atstovų. Iki dešimtadalio (7,4 proc.) respondentų IT įrangos naudojimo lygio atitiktį lūkesčiams įvertino vidutiniškai (žr. 196 paveikslas).

196 PAVEIKSLAS. ĮVAIRIŲ TIPŲ MTEPI INFRASTRUKTŪROS NAUDOJIMO LYGIO ATITIKTIS ĮSTAIGOS LŪKESČIAMS (N=46)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis investicijų subjektų anketinės apklausos rezultatais

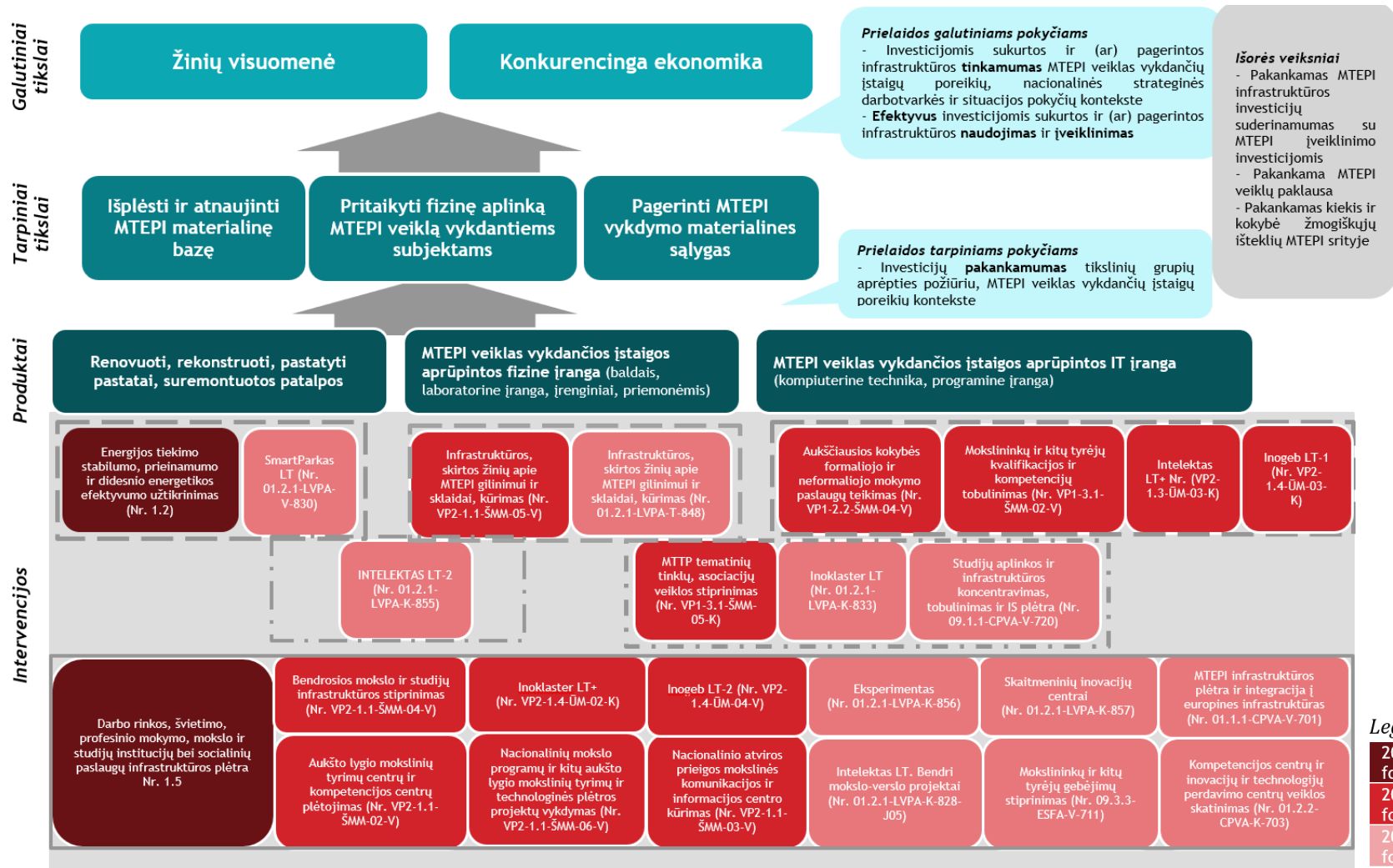
Ne mažiau kaip pusė apklaustų įmonių atstovų neįžvelgė **jokių kliūčių** ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos MTEPI **infrastruktūros panaudojimui visa apimtimi** (neskaitant dėl COVID-19 pandemijos paskelbto karantino, kai kuriais atvejais apribojusio vykdomos MTEPI veiklos intensyvumą ir pakoregavusio MTEPI veiklos plėtros planus). Vis dėlto, respondentai įvardijo įvairius veiksnius, ribojančius infrastruktūros panaudojimą visa apimtimi, tokius kaip **MTEPI veiklos specifika, darbuotojų kompetencijų stoka, rinkos poreikiai ir sąlygos ir išteklių trūkumas**.

Dalis apklaustų įmonių atstovų atkreipė dėmesį į **MTEPI veiklos specifika**, objektyviai ribojančią investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos infrastruktūros naudojimo intensyvumą. Respondentai akcentavo, kad **MTEPI procesas vyksta etapais, o skirtinguose etapuose gali būti naudojama skirtinga infrastruktūra**. Kai kuriais atvejais tam tikrų MTEPI etapų vykdymui **įmonės naudojasi išorės subjektu, tokiu kaip MSI, infrastruktūra**, todėl jų turima MTEPI infrastruktūra naudojama tik dalyje MTEPI etapų. Kita respondentų įvardyta kliūtis ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos MTEPI infrastruktūros panaudojimui visa apimtimi – **darbuotojų kompetencijų, reikalingų darbiui su investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta infrastruktūra, stoka**. Dar vienas apklaustųjų nurodytas iššūkis – **įvairių išteklių (darbuotojų, patalpų, lėšų ir pan.) trūkumas**. Apklausti įmonių atstovai taip pat kalbėjo apie **rinkos poreikių ir sąlygų** nulemtas MTEPI infrastruktūros panaudojimo kliūtis. Respondentai įvardijo tokius veiksnius, kaip **ribotas tam tikrų inovatyvių produktų rinkos dydis**, per santykinai ilgą laikotarpį nuo idėjos atsiradimo iki infrastruktūros gavimo **pasikeitę rinkos poreikiai, pernelyg didelis darbo jėgos apmokestinimas**.

4.7.7 INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ POVEIKIS

Remiantis 2004–2020 m. nacionaline strategine darbotvarke, **galutiniai** MTEPI plėtros **tiksłai**, kurių buvo siekiama analizuojamomis ES fondų investicijomis į MTEPI infrastruktūrą, yra **žinių visuomenės ir konkurencingos ekonomikos kūrimas**. Šių tikslų buvo siekiama 25 ES fondų lėšomis finansuotų priemonių (2 – 2004–2006 m., 12 – 2007–2013 m. ir 11 – 2014–2020 m. programavimo laikotarpio) **intervencijomis**, kurių pagrindinės kryptys: (1) MTEPI veiklas vykdančių įstaigų pastatų rekonstrukcija ir patalpų remontas, (2) MTEPI veiklas vykdančių įstaigų pastatų statyba, (3) MTEPI veiklas vykdančių įstaigų aprūpinimas fizine įranga, (4) MTEPI veiklas vykdančių įstaigų aprūpinimas IT įranga. Atitinkamai, pagrindiniai analizuojamomis investicijomis į MTEPI veiklas vykdančių įstaigų infrastruktūrą sukurti **produktai**: (1) pastatyti, rekonstruoti pastatai ir suremontuotos patalpos, (2) nupirkta, įdiegta fizinė ir laboratorinė įranga, (3) nupirkta, įdiegta IT įranga. Tam, kad minėti produktai prisidėtų prie galutinių tikslų įgyvendinimo, turi būti pasiekti **tarpiniai tikslai**. T. y., siekiant sukurti žinių visuomenę ir konkurencingą ekonomiką, reikalinga išplėsti ir atnaujinti MTEPI materialinę bazę (siekiant padidinti MTEPI veiklų apimtį ir kokybę), pritaikyti fizinę aplinką MTEPI veiklą vykdančioms subjektams (sudarant galimybę viešiesiems ir privatiems subjektams bendradarbiauti atliekant MTEPI veiklas) ir pagerinti MTEPI veiklų vykdymo materialines sąlygas (siekiant padidinti MTEPI veiklų populiarumą) (žr. 197 paveikslas).

Pagrindinės **prielaidos, kad intervencijomis sukurti produktai prisidėtų prie tarpinių tikslų pasiekimo** (t. y., kad renovuoti, rekonstruoti, pastatyti pastatai, suremontuotos patalpos, nupirkta, įdiegta fizinė, laboratorinė ir IT įranga prisidėtų prie MTEPI materialinės bazės plėtros ir atnaujinimo, fizinės aplinkos pritaikymo MTEPI veiklą vykdančioms subjektams ir MTEPI veiklų vykdymo materialinių sąlygų pagerinimo), yra investicijų **pakankamumas tikslinių grupių aprėpties požiūriu bei MTEPI veiklas vykdančių įstaigų poreikių kontekste**.

Prielaidos galutiniams pokyčiams
- Investicijomis sukurtos ir (ar) pagerintos infrastruktūros **tinkamumas** MTEPI veiklas vykdančių įstaigų poreikių, nacionalinės strateginės darbotvarkės ir situacijos pokyčių kontekste
- **Efektyvus** investicijomis sukurtos ir (ar) pagerintos infrastruktūros **naudojimas** ir **įveiklinimas**

Prielaidos tarpiniams pokyčiams
- Investicijų **pakankamumas** tikslinių grupių aprėpties požiūriu, MTEPI veiklas vykdančių įstaigų poreikių kontekste

Išorės veiksniai
- Pakankamas MTEPI infrastruktūros investicijų suderinamumas su MTEPI įveiklinimo investicijomis
- Pakankama MTEPI veiklų paklause
- Pakankamas kiekis ir kokybė žmogiškųjų išteklių MTEPI srityje

Legenda:
2004-2006 m. ES struktūrinių fondų priemonės
2007-2013 m. ES struktūrinių fondų priemonės
2014-2020 m. ES struktūrinių fondų priemonės

197 PAVEIKSLAS. INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ POVEIKIO VERTINIMUI TAIKOMA KAITOS TEORIJA

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

Bendras 2004–2020 m. investicijų į MTEPI infrastruktūrą pakankamumas tikslinių grupių aprėpties požiūriu varijavo tarp žemo ir vidutinio–aukšto. 2004–2006 m. laikotarpio MTEPI infrastruktūros investicijų, tekusių mokslinių tyrimų institutams bei universitetams, pakankamumas buvo žemas, 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. laikotarpių MTEPI infrastruktūros investicijų, tekusių mokslinių tyrimų institutams bei universitetams, pakankamumas tikslinių grupių aprėpties požiūriu buvo aukštas, o tekusių verslo subjektams – vidutinis. Vadinas, 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. laikotarpių MTEPI infrastruktūros investicijų pakankamumas tikslinių grupių aprėpties požiūriu buvo **vidutinis–aukštas**.

Beveik **trys ketvirtadaliai mokslo ir studijų institucijų bei klasterių atstovų** teigė, kad 2004–2020 m. **investicijos į MTEPI infrastruktūrą buvo pakankamos šių įstaigų poreikių kontekste, siekiant užtikrinti MTEPI veiklos tęstinumą** (N=21). Beveik penktadalis atstovų teigė, kad investicijos buvo vidutiniškai pakankamos. Beveik **keturi penktadaliai verslo subjektų atstovų** teigė, kad 2007–2020 m. **MTEPI investicijos į MTEPI infrastruktūrą buvo pakankamos šių įstaigų poreikių kontekste, siekiant užtikrinti MTEPI veiklos tęstinumą** (N=46). Šiek tiek daugiau nei dešimtadalis investicijas įvertino kaip vidutiniškai pakankamas, mažiau nei dešimtadalis – kaip nepakankamas.

Daugiau nei pusė **mokslo ir studijų institucijų bei klasterių atstovų** teigė, kad **2004–2020 m. investicijos į MTEPI infrastruktūrą buvo pakankamos šių įstaigų poreikių kontekste, siekiant padidinti vykdomos MTEPI veiklos apimtį ir (ar) įvairovę** (N=22). Daugiau nei ketvirtadalis respondentų teigė, kad investicijos – vidutiniškai pakankamos. Dėl spartaus infrastruktūros nu(s)idėvėjimo, trys ketvirtadaliai atsakiusių taip pat įvardijo investicijų į tuos pačius infrastruktūros objektus poreikį ateityje: daugiau nei pusė atstovų įvardijo pakartotinių investicijų poreikį į fizinę ir IT įrangą, ketvirtadalis – į pastatus ir patalpas (N=45). Kiek mažiau nei trys ketvirtadaliai atsakiusių teigė, kad artimiausiu metu bus reikalingos papildomos investicijos į MTEPI infrastruktūrą (daugiausia – naują laboratorinę, technologinę įrangą, kiek mažiau – patalpų, skirtų MTEPI ir susijusiomis studijoms, atnaujinimą) (N=20).

Analizuojant 2007–2020 m. MTEPI infrastruktūrą **verslo subjektų poreikių kontekste, siekiant padidinti vykdomos MTEPI veiklos apimtį ir (ar) įvairovę**, beveik trijų ketvirtadalių verslo subjektų atstovų teigimu investicijos į šią infrastruktūrą buvo pakankamos, šiek tiek daugiau nei dešimtadalis – vidutiniškai pakankamos, tiek pat – nepakankamos (N=46). Dėl spartaus infrastruktūros nu(s)idėvėjimo, beveik trys ketvirtadaliai respondentų taip pat įvardijo investicijų į tuos pačius infrastruktūros objektus, į kuriuos buvo investuota anksčiau, poreikį (N=45). Daugiau nei keturių penktadalių atstovų nuomone, ateityje prireiks pakartotinių investicijų į fizinę įrangą, apie pusės – į IT įrangą, penktadalis – į pastatus ir patalpas. Beveik trys ketvirtadaliai verslo subjektų atstovų teigė, kad ateityje reikės papildomų investicijų į įvairių tipų infrastruktūrą (N=45).

Atsižvelgiant į atliktą tikslinių grupių aprėpties požiūrio ir MTEPI veiklas vykdančių įstaigų poreikių analizę, galima teigti, kad **prielaidos tarpinių pokyčių pasiekimui buvo išpildytos ir investicijos į MTEPI infrastruktūrą prisidėjo prie tarpinių tikslų pasiekimo**: MTEPI materialinė bazė išplėsta ir atnaujinta, fizinė aplinka pritaikyta MTEPI veikla vykdančių įstaigų poreikiams, pagerintos MTEPI vykdymo materialinės sąlygos.

Pagrindinės **prielaidos, jog tarpinių tikslų pasiekimas prisidėtų prie galutinių tikslų pasiekimo** (t. y., kad išplėsta ir atnaujinta MTEPI materialinė bazė, pritaikyta fizinė aplinka MTEPI veiklas vykdančioms įstaigoms, pagerėjusios MTEPI veiklas vykdančių įstaigų materialinės sąlygos prisidėtų prie žinių visuomenės ir konkurencingos visuomenės kūrimo), yra investicijomis sukurtos ir (ar) pagerintos infrastruktūros **tinkamumas MTEPI veiklas vykdančių įstaigų poreikių, nacionalinės strateginės darbotvarkės ir situacijos pokyčių kontekste bei efektyvus sukurtos infrastruktūros naudojimas ir įveiklinimas**.

Bendras 2004–2020 m. investicijų į MTEPI infrastruktūrą tinkamumas nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste varijavo tarp vidutinio ir aukšto (atitinkamai, 2004–2006 m. – vidutinis, 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. – aukštas). **Investicijos į fizinę ir laboratorinę įrangą laikytos labiausiai atitikusios mokslo ir studijų institucijų bei klasterių atstovų lūkesčius** – taip teigė daugiau nei keturi penktadaliai respondentų. Daugiau nei keturi penktadaliai atsakiusiųjų teigė, kad investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta įvairaus tipo MTEPI infrastruktūra atitiko jų lūkesčius (N=21). Antra vertus, **bendrų investicijų į MTEPI infrastruktūrą tinkamumas MTEPI situacijos pokyčių kontekste varijavo tarp žemo ir vidutinio–aukšto (2004 – 2006 m. – žemas, 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. – vidutinis–aukštas).**

9 iš 10 verslo subjektų atstovų teigė, kad investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta įvairaus tipo MTEPI infrastruktūra atitiko jų lūkesčius (N=46). Kaip ir mokslo ir studijų institucijų bei klasterių, verslo subjektų atstovai investicijas į fizinę įrangą laikė naudingiausiomis – taip manė daugiau nei trys ketvirtadaliai atsakiusiųjų.

Mokslo ir studijų institucijų bei klasterių atstovų nuomone, 2004–2020 m. investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta atviros prieigos MTEPI infrastruktūros intensyvumas buvo aukštas: IT įrangos bei pastatų ir patalpų naudojimo intensyvumą kaip didelį nurodė daugiau nei keturi penktadaliai respondentų, fizinės įrangos – du trečdaliai (N=14). Pastatais ir patalpomis bei IT įranga kasdien naudojasi daugiau nei 90 proc. apklaustųjų, fizine įranga – 75 proc. (N=17).

Mokslo ir studijų institucijų bei klasterių atstovų nuomone, 2004–2020 m. sukurta ir (ar) atnaujinta kitos, ne atviros prieigos MTEPI infrastruktūros, intensyvumas taip pat buvo aukštas – daugiau nei trys ketvirtadaliai atstovų teigė, kad IT įrangos, pastatų ir patalpų bei fizinės įrangos naudojimo intensyvumas yra labai didelis ar didelis (N=20). Pastatais ir patalpomis bei fizine įranga naudojasi daugiau nei trys ketvirtadaliai apklaustųjų, IT įranga – kiek mažiau nei trys trečdaliai (N=17).

Verslo subjektų atstovų nuomone, 2004–2020 m. investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta MTEPI infrastruktūros intensyvumas buvo aukštas: kasdien pastatais ir patalpomis naudojasi daugiau nei 90 proc. respondentų, IT įranga – keturi penktadaliai, fizine įranga – du trečdaliai (N=46).

Daugiau nei pusės **mokslo ir studijų institucijų bei klasterių atstovų** teigimu, pastatų ir patalpų ir fizinės įrangos **naudojimo mastas** yra didelis arba labai didelis (N=12). Kiek mažiau – du penktadaliai – respondentų teigė, kad IT infrastruktūros panaudojimo mastas yra labai didelis arba didelis. Visos infrastruktūros naudojimo mastą kaip vidutinį įvertino apie du penktadalius atsakiusiųjų. Atnaujintos ir (ar) sukurta infrastruktūros naudotojų skaičius, mažiau nei trečdalis respondentų teigimu, per metus viršija 500 asmenų; likę atsakiusieji nurodė, kad infrastruktūros skaičius varijuoja nuo mažiau nei 100 iki 500 asmenų (N=14).

Kitos, ne atviros prieigos, MTEPI infrastruktūros naudojimo mastas yra kiek didesnis: daugiau nei trys ketvirtadaliai **mokslo ir studijų institucijų bei klasterių atstovų** teigė, kad fizinės įrangos bei pastatų ir patalpų naudojimo mastas (naudotojų skaičiaus atžvilgiu) yra didelis arba labai didelis (N=17). Daugiau nei pusės respondentų teigimu, IT įrangos mastas yra didelis arba labai didelis. Atnaujintos ar sukurta infrastruktūros metinis naudotojų skaičius, mažiau nei pusės respondentų teigimu, nesiekia 100 asmenų; likę atsakiusieji nurodė, kad infrastruktūros skaičius varijuoja nuo mažiau nei 100 iki 500 asmenų.

Nors didžioji dalis apklausoje dalyvavusių **mokslo ir studijų institucijų bei klasterių atstovų** teigė, kad ES fondų lėšomis **sukurta ir (ar) atnaujinta atviros prieigos MTEPI infrastruktūra buvo naudojama pilnu pajėgumu**, likę respondentai tarp pagrindinių veiksmų, trukdančių panaudoti analizuojamą MTEPI infrastruktūrą visa apimtimi, nurodė **fizinės infrastruktūros nusidėvėjimą, verslo pasyvumą vykdamt MTEPI veiklas, nepakankamą paklausą aukštosioms technologijoms.**

Trečdalis mokslo ir studijų institucijų bei klasterių atstovų nurodė, jog ne atviros prieigos MTEPI infrastruktūra naudojama visa apimtimi. Likusios dalies respondentų teigimu, pagrindinės kliūtys, trukdančios panaudoti analizuojamą MTEPI infrastruktūrą visa apimtimi, yra **infrastruktūros nusidėvėjimas, ribotas finansavimas MTEPI vykdymui bei ribota paklausa MTEPI infrastruktūros naudojimui.**

Ne mažiau kaip 90 proc. verslo subjektų atstovų teigimu, atnaujinta ir (ar) sukurta MTEPI infrastruktūra atitinka jų įmonių lūkesčius. **Ne mažiau kaip pusė** apklaustų įmonių atstovų neįžvelgė **jokių kliūčių** šios **infrastruktūros panaudojimui visa apimtimi.** Vis dėlto, verslo subjektų atstovai įvardijo įvairius veiksnius, ribojančius infrastruktūros panaudojimą visa apimtimi, tokius kaip **MTEPI veiklos specifika, darbuotojų kompetencijų stoka ir darbo jėgos apmokestinimas, rinkos poreikiai ir sąlygos ir išteklių trūkumas.**

Nepaisant veiksnių, kurie riboja MTEPI infrastruktūros naudojimą mokslo ir studijų institucijose bei klasteriuose ir versle, mikro lygmens poveikio analizė parodo, kad MTEPI infrastruktūros investicijos svariai prisidėjo prie padidėjusio bendradarbiavimo tarp verslo ir mokslo, bendradarbiavimo su užsienio partneriais, padidėjusios mokslo ir studijų integracijos, padidėjusių pajėgumų komercinti MTEPI rezultatus bei įmonių konkurencingumo stiprinimo. Pavyzdžiui, iš esmės visi mokslo ir studijų institucijų bei klasterių atstovai teigė, kad MTEPI infrastruktūros investicijos prisidėjo prie mokslo ir verslo bendradarbiavimo MTEPI stiprinimo (N=20). Daugiau nei du trečdaliai apklaustų mokslo ir studijų institucijų bei klasterių atstovų teigė, kad MTEPI infrastruktūros investicijos turėjo didelį arba labai didelį indėlį į glaudesnę mokslo ir studijų institucijų ir verslo bendradarbiavimą (N=19).

Daugiau nei pusė, apklaustų verslo subjektų atstovų teigė, kad MTEPI infrastruktūros investicijos prisidėjo prie padidėjusio mokslo ir verslo bendradarbiavimo stiprinimo (N=46). Trys penktadaliai verslo atstovų taip pat teigė, kad investicijų indėlis į padidėjusį mokslo ir verslo bendradarbiavimą buvo didelis arba labai didelis (N=25).

Analizuojant MTEPI infrastruktūros investicijų įtaką bendradarbiavimui su užsienio partneriais, keturi penktadaliai apklaustų mokslo ir studijų institucijų bei klasterių atstovų nurodė, kad investicijos prisidėjo prie jų atstovaujama įstaigų bendradarbiavimo su užsienio partneriais stiprinimo (N=20). Keturi penktadaliai apklaustų mokslo ir studijų institucijų bei klasterių atstovų nurodė, kad investicijų indėlis į padidėjusį bendradarbiavimą su užsienio partneriais buvo didelis arba labai didelis (N=16).

Iš esmės panaši dalis verslo subjektų atstovų – trys ketvirtadaliai – teigė, kad MTEPI infrastruktūros prisidėjo prie jų atstovaujama įstaigų bendradarbiavimo su užsienio partneriais stiprinimo (N=45). Beveik du trečdaliai atstovų nurodė, kad indėlis į bendradarbiavimą su užsienio partneriais buvo didelis arba labai didelis (N=32).

Analizuojant MTEPI infrastruktūros investicijų įtaką mokslo ir studijų integracijos didinimui, 90 proc. mokslo ir studijų institucijų bei klasterių atstovų teigė, kad investicijos prisidėjo prie mokslo ir studijų integracijos didėjimo. Daugiau nei keturi penktadaliai atstovų teigė, kad sukurta MTEPI infrastruktūra turėjo didelį arba labai didelį poveikį mokslo ir studijų integracijos didėjimui (N=20). Daugiau nei du trečdaliai atstovų teigė, kad indėlis į pajėgumų didinimą buvo didelis arba labai didelis (N=16). Vienas respondentas akcentavo, kad MTEPI rezultatų komercinimui didesnę įtaką turi ne infrastruktūra, o kiti ištekliai (žmogiškieji, finansiniai).

MTEPI infrastruktūros investicijos taip pat turėjo didelę įtaką įmonių konkurencingumo didinimui. Daugiau nei trys ketvirtadaliai verslo subjektų atstovų teigė, kad MTEPI infrastruktūros investicijos prisidėjo prie pajamų iš inovatyvių produktų ar paslaugų augimo (N=45). Daugiau nei dviejų trečdalių atstovų nuomone, investicijos turėjo didelę arba labai didelę įtaką pajamų iš inovatyvių produktų ar paslaugų augimui (N=35).

Remiantis teigiamu mokslo ir studijų institucijų bei klasterių ir verslo subjektų MTEPI infrastruktūros investicijų vertinimu tinkamumo, pakankamumo įstaigų poreikių kontekste ir, atitinkamai, aukštu MTEPI infrastruktūros intensyvumo lygiu, mastu ir mikro lygmens poveikiu mokslo ir studijų institucijoms bei klasteriams ir verslo subjektams, galima teigti, kad **prielaidos galutinių pokyčių pasiekimui buvo išpildytos ir investicijos į MTEPI infrastruktūrą iš dalies prisidėjo prie galutinių tikslų pasiekimo** – žinių visuomenės ir konkurencingos ekonomikos kūrimo. Šią išvadą patvirtina atvejo studijos informacija. Interviu, apklausų ir antrinių šaltinių analizės būdais surinkta atvejo studijos informacija²⁰⁹ parodo, kad 2007–2013 m. MTEPI infrastruktūros investicijos buvo **savalaikės ir svarbios tiek valstybės, tiek pačių mokslininkų ir (ar) tyrėjų, tiek verslo įmonių atžvilgiu, sudariusios pamatines sąlygas ir suteikusios impulsą intensyvesniam mokslo ir verslo bendradarbiavimui**. Investicijos padėjo atnaujinti moksliniams tyrimams reikalingą infrastruktūrą, pakelti ją į tarptautinį lygį, įgalino tarptautinio lygmens tyrimų centrų atsiradimą, padėjo sukurti Lietuvos mokslo, kaip reprezentatyvaus ir patikimo partnerio, įvaizdį užsienio šalyse, kai kuriais atvejais padėjo pritraukti į užsienį išvykusius Lietuvos mokslininkus²¹⁰. MTEPI infrastruktūros plėtros ir atnaujinimo poreikis visada bus aktualus, o tyrėjams ir verslams, siekiant praplėsti kompetencijas ir patenkinti vis didesnę žinių poreikį, bus reikalinga vis naujesnė įranga. Atsižvelgiant į tai, **2014–2020 m. MTEPI infrastruktūros investicijos**, kurios buvo nukreiptos į ankstesniu laikotarpiu (2004–2013 m.) sukurtos infrastruktūros atnaujinimą, papildymą ir įveiklinimą, **leido atliepti naujos infrastruktūros poreikį²¹¹ ir prisidėjo prie teigiamų MTEPI sektoriaus rodiklių judėjimo tendencijų**.

Vis dėlto, MTEPI infrastruktūros plėtros galutinių tikslų pasiekimui įtaką daro ir **išorės veiksniai**, nesusiję su analizuojamomis investicijomis, tokie kaip **pakankamas MTEPI infrastruktūros investicijų suderinamumas su MTEPI įveiklinimo investicijomis, pakankama MTEPI veiklų paklausa bei pakankamas kiekis ir kokybė žmoniškųjų išteklių MTEPI srityje**.

Apžvelgiant 2007–2013 m. laikotarpio MTEPI infrastruktūros priemonių suderinamumą su gretutinėmis, į MTEPI įveiklinimą orientuotomis, investicijomis, galima teigti, kad 2007–2013 m. investicijos buvo labiausiai orientuotos į patyrusius inovatorius – įmones, kurios jau turėjo inovacinės patirties ir vykdė MTEPI veiklas²¹². Priemonių rinkinys (pavyzdžiui, priemonės „Idėja LT (Nr. VP2-1.3-ŪM-01-K)“, „Intelektas LT (Nr. VP2-1.3-ŪM-02-K)“ ar pan.) neskaito naujų ir potencialių inovatorių vykdyti MTEPI ir taip prisidėti prie ekonomikos perorientavimo į inovacijomis grįstą augimą. Tai atitinkamai reiškė, kad gretutinės į MTEPI veiklas ir MTEPI infrastruktūros įveiklinimą orientuotos priemonės ribota apimti skatino papildomą paklausą naujai sukurtai ir (ar) atnaujintai MTEPI infrastruktūrai²¹³. Taip pat pastebėtina, kad 2007–2013 m. laikotarpiu pagrindinis dėmesys buvo skirtas moksliniams tyrimams, mažiau remiant eksperimentinę plėtrą ir pačias inovacijas. Kadangi visas inovacijų ciklas buvo remiamas netolygiai, galutiniuose inovacijų ciklo etapuose nebuvo pasiekiami rezultatai. Tai atitinkamai reiškė, kad nors MTEPI infrastruktūra ir buvo įveiklinta, infrastruktūros įveiklinimas buvo iššvaistytas nekomercializavus MTEPI veiklų rezultatų²¹⁴.

²⁰⁹ Medžiaga surinkta ir analizuota rengiant kitą šio vertinimo produktą – „Investicijų į integruotus mokslo, studijų ir verslo centrus (Slėnius) vertinimo atvejo studijos ataskaita“.

²¹⁰ Ten pat.

²¹¹ MOSTA, Lietuvos MTEPI infrastruktūrų plėtros gairių ataskaita, 2019: <https://strata.gov.lt/images/tyrimai/2019-III-MTI->

²¹² Paliokaitė, A., Krūminas P. ir Stamenov, B. RIO Country Report 2015: Lithuania. JRC Science Hub, 2016; Visionary Analytics (2015). Support to SMEs – Increasing Research and Innovation in SMEs and SME Development: Work Package 2. Lithuania: Case Study. European Commission DG REGIO, Brussels.

²¹³ Visionary Analytics, Veiksmų programos uždavinių, skirtų moksliniams tyrimams, ekspertinei plėtrai ir inovacijoms skatinti, įgyvendinimo pažangos vertinimo paslaugos (užsakovas – LR finansų ministerija), 2017: <https://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/veiksmu-programos-uzdaviniu-skirtu-moksliniams-tyrimams-eksperimentinei-pletrai-ir-inovacijoms-skatinti-igyvendinimo-pazangos-vertinimas>.

²¹⁴ Ten pat.

Apskritai, 2007–2013 m. laikotarpiui MTEPI infrastruktūros įveiklinimas vėlavo dėl vėluojančio slėnių atidarymo²¹⁵, žemų tuo metu buvusių paskatų verslui naudotis infrastruktūra ir riboto naujų, inovatyvių įmonių kūrimosi proceso, kuris nekūrė proveržio MTEPI veiklų paklausoje. **Tai atitinkamai reišė, kad 2007–2013 m. laikotarpio MTEPI infrastruktūros investicijų indėlis į žinių visuomenės ir konkurencingos ekonomikos tikslus buvo mažesnis dėl nepakankamo MTEPI infrastruktūros investicijų suderinamumo su MTEPI įveiklinimo investicijomis ir nepakankamos MTEPI veiklų paklausos.**

Apžvelgiant 2007–2013 m. laikotarpio investicijas į žmogiškųjų išteklių kokybės ir kiekybės didinimą, pastebėtina, kad investicijos buvo santykinai mažos ir nesuderintos su kitomis priemonėmis. Pavyzdžiui, ŽIPVP priemonės (tokios ŽIPVP 1.3 prioriteto priemonės kaip „MTTP kokybė ir ekspertų rengimas (Nr. VP1-3.1-ŠMM-06-V)“, „Parama mokslininkų ir kitų tyrėjų mokslinei veiklai (Nr. VP1-3.1-ŠMM-07-K)“, „Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklų vykdymas pagal nacionalinių kompleksinių programų tematikas (Nr. VP1-3.1-ŠMM-08-K)“ ar pan.), skirtos finansuoti mokslinę veiklą, stažuotes, mokslininkų vizitus ir pan., papildomai su EAVP MTEPI infrastruktūros projektais nebuvo derinamos – visi potencialūs paramos gavėjai gauti finansavimą pretendavo iš esmės vienodomis sąlygomis²¹⁶.

Taip pat pastebėtina, kad 2007–2008 m. krizė ir vėliau sekęs vangus ekonomikos atsigavimas paskatino ekonomines migracijos tendencijas tyrėjų tarpe. Paspartėjusi migracija kartu su žema švietimo kokybe pablogino kvalifikuotos darbo jėgos prieinamumo situaciją. Ypač pablogėjo technologinių ir inžinerinių specialybių absolventų ir specialistų situacija. Specialistų, ypač inžinierių trūkumą, rodo Lietuvos gamybos įmonių apklausos rezultatai – apie trečdalis apklaustų įmonių nurodė, kad naujų inovacijų idėjų įgyvendinimui ir produktų kūrimui joms trūksta specialistų²¹⁷.

Specialistų ir tyrėjų stokos problemą taip pat lemia ir prastos darbo sąlygos viešajame sektoriuje. Tyrėjo profesijos patrauklumas Lietuvoje jauniems žmonėms nėra didelis, o sudėtingos darbo ir karjeros sąlygos trukdo pritraukti talentų iš užsienio ir gražinti svetur doktorantūros studijas baigusius lietuvius²¹⁸. Patyrę tyrėjai dažnai yra perkrauti dėstyimo, vadovavimo studentams, tyrimų administravimo ir darbo per kelias institucijas krūvio.

Kadangi aukščiau aptartoms žmogiškųjų išteklių problemoms reikia kompleksinių inovacijų, švietimo, darbo rinkos politikos sprendimų, o didžioji 2007–2013 m. viešojo sektoriaus MTEPI sektoriaus pajėgumams stiprinti skirtų lėšų dalis buvo investuota į MTEPI infrastruktūrą, žmogiškųjų išteklių MTEPI srityje stiprinti paliekant ženkliai mažesnę investicijų dalį, galima prieiti prie išvados, kad 2007–2013 m. laikotarpio ES investicijos buvo nepakankamos ir dėl savo dizaino labai maža apimtimi sprendė įsisenėjusias problemas. Vadinas, tiek prastas 2007–2013 m. laikotarpio investicijų, nukreiptų į žmogiškųjų išteklių kokybės ir kiekybės didinimą, suderinamumas su to paties laikotarpio infrastruktūrinėmis investicijomis, tiek žmogiškųjų išteklių priemonių nepakankamumas spręsti įsisenėjusių problemų – senėjančių tyrėjų amžiaus, žemo užsienio tyrėjų skaičiaus Lietuvoje, tyrėjų

²¹⁵ ESTEP, Visionary Analytics, *Kiekybinis ir kokybinis 2007–2013 m. veiksmų programų pasiektų tikslų ir uždavinių vertinimas* (užsakovas – LR finansų ministerija), 2017: <https://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/2007-2013-m-sanglaudos-skatinimo-veiksmu-programos-pasiektu-tikslu-ir-uzdaviniu-vertinimo-ataskaita>.

²¹⁶ BGI Consulting, Švietimo ir mokslo ministerijos administruojamų 2007-2013 metų veiksmų programų prioritetų ir juos įgyvendinančių ministerijos programų tarpinis vertinimas (užsakovas – LR švietimo ir mokslo ministerija), 2011: https://www.smm.lt/uploads/lawacts/docs/366_ba5f34f61978417564ea7b42e609fbc7.pdf.

²¹⁷ Paliokaitė, A., Krūminas, P. ir Stamenov, B. RIO Country Report 2015: Lithuania. JRC Science Hub, 2016; Visionary Analytics (2014). Lietuvos aukštųjų technologijų plėtros galimybių studija. LR ūkio ministerija.

²¹⁸ OECD (2016). OECD Reviews of Innovation Policy: Lithuania. OECD, Paris; MOSTA. Lietuvos mokslo ir studijų būklės apžvalga 2016. Studijos, mokslas, inovacijos. Vilnius, 2016.

emigracijos ir pan. – MTEPI srityje reiškė, kad **2007–2013 m. laikotarpiu MTEPI infrastruktūros investicijų indėlių į žinių visuomenės ir konkurencingos ekonomikos tikslus mažino nepakankamos investicijos į žmogiškuosius išteklius.**

2014–2020 m. laikotarpiu problemos išliko panašios. Nors mokslo ir studijų institucijos deda pastangas į naujų kontaktų su verslais užmezgimą, o 2014–2020 m. laikotarpio investicijos į MTEPI įveiklinimą (pavyzdžiui, tokios ESIVP uždavinio 1.1.1 priemonės kaip „Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų infrastruktūros plėtra ir integracija į Europines infrastruktūras (Nr. 01.1.1-CPVA-V-701)“ ar 1.2.1. uždavinio priemonės kaip „Eksperimentas (Nr. 1.2.1-LVPA-K-856)“, ar 1.2.2 uždavinio priemonės kaip „Tiksliniai moksliniai tyrimai sumanios specializacijos srityje (Nr. 01.2.2-LMT-K-718)“ ir pan.) kuria didesnę inovacijų paklausą ir atitinkamai didesnę MTEPI infrastruktūros įveiklinimą, vis dėlto jos yra nepakankamos ir per mažai kompleksiškos sprendžiant įsisenėjusias MTEPI rezultatų komercinimo, technologijų perdavimo ir inovatyvių verslų trūkumo problemas²¹⁹. Pavyzdžiui, nors skirtingai nuo 2007–2013 m. laikotarpio, 2014–2020 m. laikotarpiu yra padengtas visas inovacijų kūrimo ciklas, taip daugiau dėmesio skiriant naujų inovatyvių įmonių atsiradimui, stipriau remiama mokslo–verslo partnerystė, vis dar pastebimas ambicijų trūkumas remiant potencialų inovatorių transformacijos skatinimą – trūksta pagalbos idėjoms vystyti, trūksta fasilitavimo ir transformavimo paslaugų, nepakankamai yra skatinamas potencialių inovatorių orientavimasis į aukštos pridėtinės vertės sektorius²²⁰. Tai atitinkamai mažina MTEPI infrastruktūros įveiklinimą.

Taip pat pastebėtina, kad mokslo ir studijų institucijose sukurta MTEPI infrastruktūra vis dar naudojasi ribotas įmonių skaičius. Pavyzdžiui, atvejo studijoje²²¹ teigiama, kad nepaisant MTEPI įveiklinimui skiriamų investicijų, Slėniuose sukurta MTEPI infrastruktūra naudojasi ribotas įmonių skaičius – daugiausia įmonės, kurias sieja asmeniniai kontaktai su Slėniuose veikiančiais universitetais ir mokslinių tyrimų institutais. Verslo atstovų teigimu, verslui vis dar trūksta informacijos apie atviros prieigos principu veikiančią infrastruktūrą ir bendrai Slėniuose verslui teikiamas paslaugas, bendradarbiavimo galimybes ir Slėniuose vykdomų MTEPI projektų tematikas. Nors asmeninis kontaktas ir tarpusavio pasitikėjimas yra svarbūs aspektai sėkmingai vystant bendrus mokslo ir verslo projektus ir šių aspektų svarba mokslo ir verslo bendradarbiavimui jau yra patvirtinta ir atliekant kitus tyrimus²²², tačiau, siekiant išplėsti mokslo ir verslo bendradarbiavimo mastą, reikalinga atrasti efektyvius, labiau institucionalizuotus būdus kontaktams užmegzti. **Atsižvelgiant į tai, galima teigti, kad 2014–2020 m. MTEPI infrastruktūros investicijų indėlių į žinių visuomenės ir konkurencingos ekonomikos tikslus mažina nepakankamas MTEPI infrastruktūros investicijų suderinamumas su MTEPI įveiklinimo investicijomis ir nepakankama MTEPI veiklų paklausa.**

Apžvelgiant 2014–2020 m. laikotarpio investicijas į žmogiškųjų išteklių kokybės ir kiekybės skatinimą, pastebėtina, kad investicijos yra iš esmės tinkamos²²³. Investicijos skatina tyrėjų tarptautiškumą, didina

²¹⁹ Visionary Analytics, *Veiksmų programos uždavinių, skirtų moksliniams tyrimams, ekspertinei plėtrai ir inovacijoms skatinti, įgyvendinimo pažangos vertinimo paslaugos* (užsakovas – LR finansų ministerija), 2017: <https://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/veiksmu-programos-uzdaviniu-skirtu-moksliniams-tyrimams-eksperimentinei-pletrai-ir-inovacijoms-skatinti-igyvendinimo-pazangos-vertinimas>.

²²⁰ ESTEP, Visionary Analytics, *2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos tarpinis vertinimas* (užsakovas – LR finansų ministerija), 2019: <https://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/2014-2020-m-europos-sajungos-fondu-investiciju-veiksmu-programos-tarpinis-vertinimas>.

²²¹ Medžiaga surinkta ir analizuota rengiant kitą šio vertinimo produktą – „Investicijų į integruotus mokslo, studijų ir verslo centrus (Slėnius) vertinimo atvejo studijos ataskaita.“

²²² MOSTA, „Kaip paskatinti mokslo ir verslo bendradarbiavimą Lietuvoje?“, 2018.

²²³ Visionary Analytics, *Veiksmų programos uždavinių, skirtų moksliniams tyrimams, ekspertinei plėtrai ir inovacijoms skatinti, įgyvendinimo pažangos vertinimo paslaugos* (užsakovas – LR finansų ministerija), 2017:

tyrėjų komercinius gebėjimus, gerina jų darbo sąlygas. Visgi pastebėtina, kad investicijų apimtys yra santykinai žemos – iš esmės tokios pačios kaip ir 2007–2013 m. laikotarpiu. Nepakankamą finansavimą patvirtina tai, kad siekiant gauti ESIVP 9.3.3. uždavinio priemonių – „Mokslininkų, kitų tyrėjų, studentų mokslinės kompetencijos ugdymas per praktinę mokslinę veiklą (Nr. 09.3.3-LMT-K-712)“ bei „Mokslininkų ir kitų tyrėjų gebėjimų stiprinimas (Nr. 09.3.3-ESFA-V-711)“ – finansavimą projektų įgyvendinimui buvo susidurta su didžiule konkurencija²²⁴.

Šių priemonių prieinamumas ankstyvos stadijos tyrėjams taip pat yra ribotas dėl per plataus tyrėjų sąvokos taikymo²²⁵. Taip pat pastebėtina, kad šios priemonės ne visu pajėgumu prisideda prie palankių sąlygų tyrėjų gražinimui ir pritraukimui iš užsienio, nes nepakankamai sprendžia neadekvataus atlyginimo, tyrėjų veiklos vertinimo kriterijų, kurie verčia tyrėjus rinktis tarp bendradarbiavimo su verslu ir mokslinių publikacijų rengimo, tyrėjų darbo sąlygų problemas. Dėl šių priežasčių, nepaisant ESIVP 9.3.3. uždavinio priemonių, tyrėjų karjera Lietuvoje išlieka nepatraukli, darbo sąlygos prastos, o Lietuva pralaimi konkurencinėje kovoje dėl aukštos kvalifikacijos specialistų MTEPI srityje.

Taip pat pastebėtina, kad kai kurios kitos žmogiškųjų išteklių investicijos turi dizaino problemų. Pavyzdžiui, nors priemonės Žmogiškieji ištekliai „Invest LT+ (Nr. 09.4.3-ESFA-K-805)“ bei „Mokymai užsienio investuotojų darbuotojams (Nr. 09.4.3-ESFA-T-846)“ įgyvendintos sklandžiai – šių priemonių siektinos reikšmės gerokai viršytos – jose buvo pastebimas privačių investicijų išstūmimo efektas. Dažnu atveju darbuotojai, nors ir šiek tiek mažesne apimti, galėjo būti apmokomi ir privačiomis pačių investuotojų lėšomis. Privačių lėšų išstūmimo efektas neleido sutaupyti viešųjų lėšų ir jų nukreipti į kitas veiklas, kurios būtų sukūrusios didesnę pridėtinę vertę žmogiškiems ištekliams.

Vadinasi, nors 2014–2020 m. laikotarpio priemonių dizainas yra geresnis nei 2007–2013 m. laikotarpio priemonių, 2014–2020 m. laikotarpio priemonės, orientuotos į žmogiškųjų išteklių kokybės ir kiekybės didinimą MTEPI srityje, yra nepakankamos. **Tai atitinkamai reiškia, kad MTEPI infrastruktūros investicijų indėlis į žinių visuomenės ir konkurencingos ekonomikos tikslus yra mažinamas nepakankamų investicijų į žmogiškuosius išteklius.**

Taigi, nepaisant aukštų MTEPI infrastruktūros investicijų 2004–2020 m. laikotarpiu, pagrindinės Lietuvos MTEPI sistemos problemos iš esmės išlieka tos pačios kaip ir 2001 m., pradėdant rengti BPD:

- **MTEP išlaidų dalis verslo sektoriuje nuo BVP vis dar ženkliai mažesnis nei ES vidurkis;**
- **Mokslo ir verslo bendradarbiavimas vis dar ribotas, o mokslo ir studijų institucijų paskatos vykdyti bendrus mokslo ir verslo projektus bei proaktyviai ieškoti verslo partnerių vis dar mažos;**
- **Nepakankami žmogiškieji ištekliai MTEPI sistemoje.**

Nepaisant aukščiau aptarto išorinių veiksnių ribojančio poveikio MTEPI infrastruktūros investicijų indėliui į žinių visuomenės ir konkurencingos ekonomikos tikslus bei vis dar išlikusių MTEPI sistemos problemų, pastaraisiais metais Lietuvos MTEPI sektoriaus plėtra yra sparti dėka MTEPI infrastruktūros ir kitų, gretutinių investicijų ir išorinių veiksnių. Tai puikiai iliustruoja pastarųjų metų Lietuvos rezultatų vėgė

<https://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/veiksmu-programos-uzdaviniu-skirtu-moksliniams-tyrimams-eksperimentinei-pletrai-ir-inovacijoms-skatinti-igyvendinimo-pazangos-vertinimas>.

²²⁴ Visionary Analytics, *Veiksmų programos uždavinių, skirtų moksliniams tyrimams, ekspertinei plėtrai ir inovacijoms skatinti, įgyvendinimo pažangos vertinimo paslaugos* (užsakovas – LR finansų ministerija), 2017: <https://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/veiksmu-programos-uzdaviniu-skirtu-moksliniams-tyrimams-eksperimentinei-pletrai-ir-inovacijoms-skatinti-igyvendinimo-pazangos-vertinimas>.

²²⁵ Ten pat.

raida inovacijų švieslentėje. Nuo 2014 m. iki 2021 m. Lietuvos rezultatyvumo metinis augimas buvo aukščiausias tarp visų ES valstybių narių ir vidutiniškai siekė 6,1 proc. Įspūdingas augimas leido Lietuvai pakilti inovacijų švieslentėje iš 22 vietos į 18 2014–2021 m. laikotarpiu. Jeigu visų ES valstybių narių augimas ateityje išliks toks pat, koks vyravo 2014–2021 m. laikotarpiu, tai Lietuva 2030 m. pasieks 7 vietą inovacijų švieslentėje, o tai leis viršyti NPP 2021–2030 m. užsibrėžtus tikslus. Visgi, darant realistiškesnę prielaidą, kad Lietuvos MTEPI sektoriaus augimas palaiapsniui mažės dėl mažėjančių ribinių naudų poveikio ir atitinkamai artės prie ES vidurkio²²⁶, tikėtina, kad Lietuva pakils tik iki 13 vietos inovacijų švieslentėje – neviršys NPP 2021–2030 m užsibrėžtų tikslų.

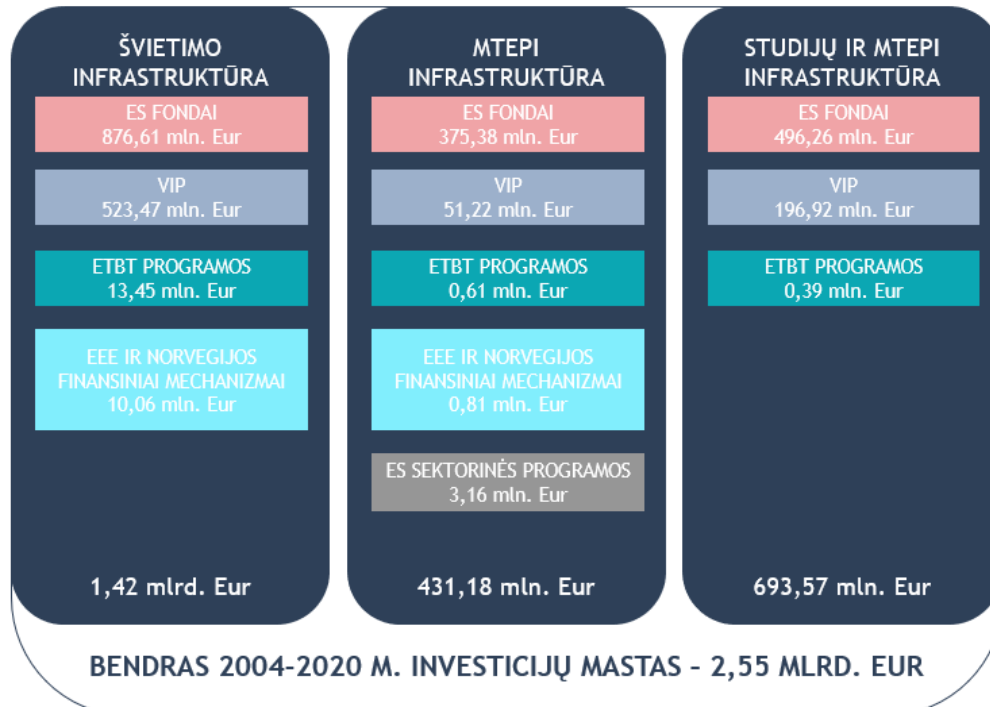
²²⁶ Daroma prielaida, kad Lietuvos suminio inovatyvumo indekso augimas sieks 4,3 proc. Tokia prielaida buvo padaryta suvidurkinus istorinį Lietuvos augimą su ES valstybių narių.

5. VERTINIMO IŠVADOS

Toliau apibendrinami vertinimo rezultatai ir jų pagrindu formuluojamos **išvados pagal vertinimo techninėje specifikacijoje nustatytus vertinimo klausimus.**

5.1 2004-2020 M. INVESTICIJŲ Į ŠVIETIMO IR MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ MASTAS

2004–2020 m. laikotarpiu švietimo ir MTEPI infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo projektai buvo finansuojami penkių tipų finansavimo šaltinių – ES fondų veiksmų programų (BPD, EAVP, SSVP, ŽIPVP, ESIVP), VIP, ETBT programų, EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų bei ES sektorinių programų (BP6, BP7 ir „Horizontas 2020“) – lėšomis. 2004–2020 m. laikotarpiu **bendras investicijų į švietimo ir MTEPI infrastruktūrą mastas siekė 2,55 mlrd. Eur**, iš kurių: **1,42 mlrd. Eur** buvo skirta **tik švietimo infrastruktūrai**, **431,18 mln. Eur** – **tik MTEPI infrastruktūrai**, **693,57 mln. Eur** – **kompleksinei (studijų ir MTEPI) infrastruktūrai (universitetuose)** (žr. 198 paveikslas). Švietimo, MTEPI ir kompleksinei (studijų ir MTEPI) infrastruktūrai tekusių investicijų detalizacija pateikiama 3 ir 4 skyriuose.

198 PAVEIKSLAS. BENDRAS VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ, SKIRTŲ 2004–2020 M. VYKDYTIEMS INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS IR (AR) ATNAUJINIMO PROJEKTAMS, MASTAS

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

5.1.1 2004-2020 M. INVESTICIJŲ Į ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ MASTAS

VERTINIMO KLAUSIMAS:

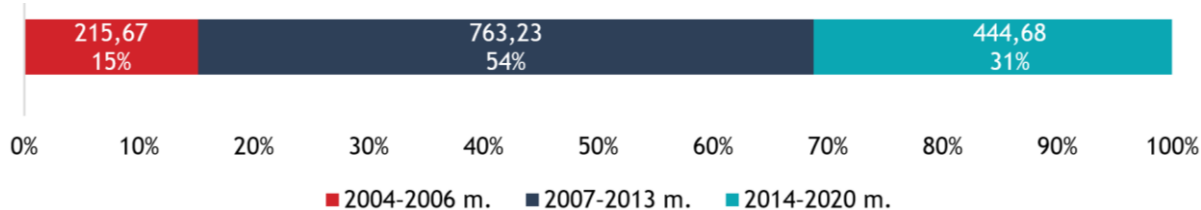
1.1. Koks investicijų mastas pagal infrastruktūros klasifikavimą skirtingais pjūviais (pagal skirtingus finansavimo šaltinius) į sukurtą ar kuriamą:

1.1.1. Švietimo infrastruktūrą pagal švietimo lygmenis (bendrasis, profesinis ir aukštasis), finansavimo laikotarpius ir apskritis.

2004–2020 m. laikotarpiu švietimo infrastruktūrai skirta **1,42 mlrd. Eur**, iš kurių didžiąją dalį (**62 proc.** arba 876,61 mln. Eur) sudarė **ES fondų investicijos**, daugiau nei trečdalį (**37 proc.** arba 523,47 mln. Eur) – **VIP lėšos. ETBT programų** bei **EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų** lėšų indėlis **nesiekia 1 proc.** (atitinkamai, 13,45 mln. Eur ir 10,06 mln. Eur).

PASISKIRSTYMAS PAGAL FINANSAVIMO LAIKOTARPIUS

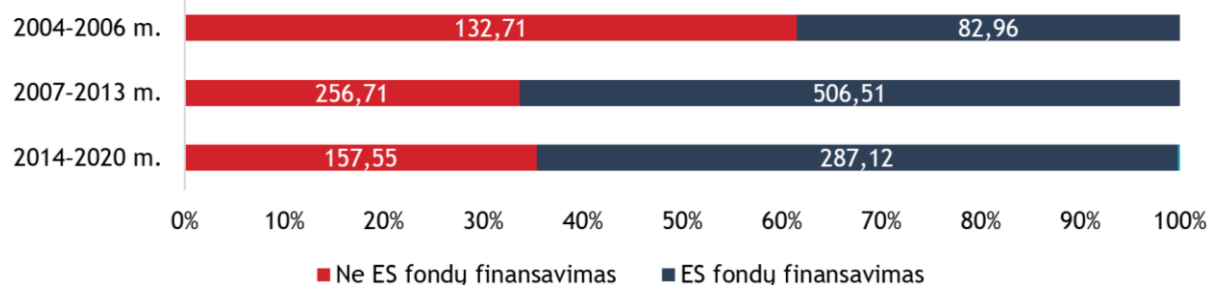
Daugiau nei pusė (54 proc. arba **763,23 mln. Eur**) investicijų į švietimo infrastruktūrą buvo skirta **2007–2013 m.** finansavimo laikotarpiu, beveik trečdalis (31 proc. arba **444,68 mln. Eur**) investicijų – **2014–2020 m.** laikotarpiu, iki penktadalio (15 proc. arba **215,67 mln. Eur**) – **2004–2006 m.** laikotarpiu (žr. 199 paveikslas).

199 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL LAIKOTARPIUS (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

Kiek daugiau nei trečdalis (**546,97 mln. Eur**) visų 2004–2020 m. investicijų į švietimo infrastruktūrą buvo įgyvendinta **kitu, nei ES fondai, finansavimo šaltinių** lėšomis, iki dviejų trečdalių (**876,59 mln. Eur**) visų lėšų investicijoms buvo skirta iš **ES fondų**. 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. finansavimo laikotarpiais didesnė investicijų į švietimo infrastruktūrą dalis buvo finansuojama ES fondų lėšomis, tik 2004–2006 m. finansavimo laikotarpiu didesnė dalis lėšų investicijoms buvo skirta iš kitų, nei ES fondai, finansavimo šaltinių (žr. 200 paveikslas).

200 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL LAIKOTARPIUS (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

PASISKIRSTYMAS PAGAL ŠVIETIMO LYGMENIS

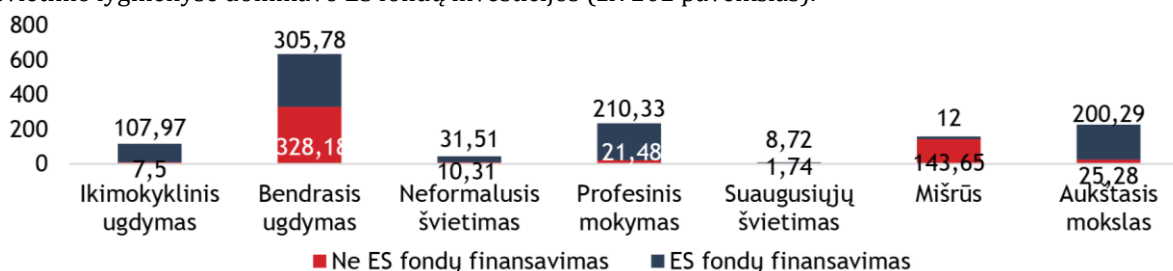
Visu 2004–2020 m. laikotarpiu kiek mažiau nei pusė (apie **634 mln. Eur**) visų investicijų į švietimo infrastruktūrą buvo skirta **BU**. Po beveik šeštadalį (atitinkamai, virš **231 mln. Eur** ir **234 mln. Eur**) visų investicijų buvo skirta **PM** ir **AM** (tik studijoms skirtai infrastruktūrai). Santykinai mažiausiai investicijų skirta **IU** ir **suaugusiųjų švietimui** (atitinkamai, apie **42 mln. Eur** ir iki **11 mln. Eur**). Apie **156 mln. Eur** vertės investicijos skirtos **mišriai** (daugiau nei vieną švietimo lygmenį apimančiai) infrastruktūrai (žr. 201 paveikslas).

201 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL ŠVIETIMO LYGMENIS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

Daugiau nei trečdalis (**37 proc.** arba 538,2 mln. Eur) 2004–2020 m. švietimo infrastruktūrai tekusių investicijų buvo finansuota iš **kitų, nei ES fondai, finansavimo šaltinių**. Didžiausia ne ES fondų investicijų dalis buvo skirta BU ir mišriai (daugiau nei vieną švietimo lygmenį apimančiai) infrastruktūrai, kituose švietimo lygmenyse dominavo ES fondų investicijos (žr. 202 paveikslas).

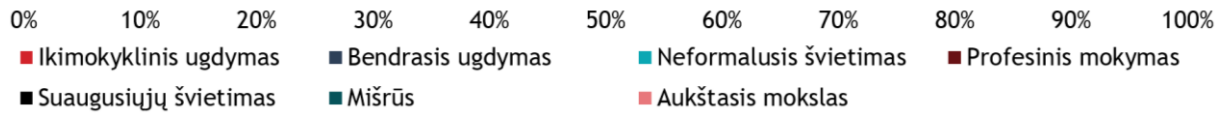

202 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL ŠVIETIMO LYGMENIS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

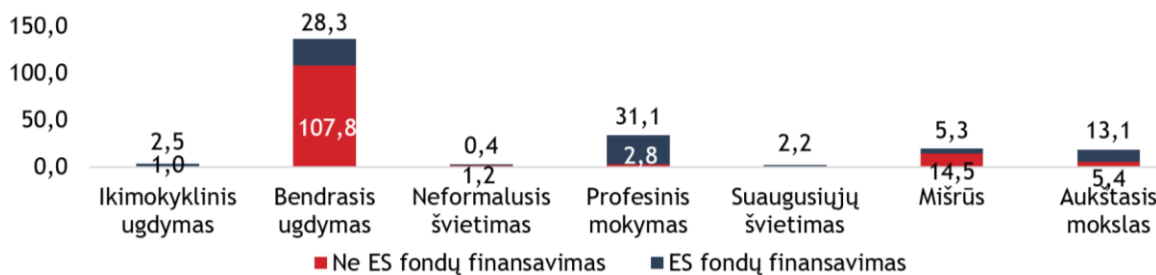
2004–2006 m. finansavimo laikotarpiu kiek daugiau nei pusė (63 proc. arba apie **136 mln. Eur**) visų investicijų į švietimo infrastruktūrą buvo skirta **BU**, šeštadalį (beveik **34 mln. Eur**) skirta **PM**. **AM** (tik studijoms skirtai infrastruktūrai) ir **mišriai** (daugiau nei vieną švietimo lygmenį apimančiai) infrastruktūrai skirta po kiek mažiau nei dešimtadalį (**iki 20 mln. Eur**) visų šio laikotarpio investicijų. Santykinai mažiausiai lėšų skirta **NVŠ** ir **suaugusiųjų švietimui** (po maždaug **2 mln. Eur**) (žr. 203 paveikslas).

Daugiau nei pusė (62 proc., arba **132,7 mln. Eur**) 2004–2006 m. švietimo infrastruktūrai tekusių investicijų buvo finansuota kitų, nei ES fondai, šaltinių lėšomis. Didžiausia ne ES fondų investicijų dalis buvo skirta BU ir mišriai (daugiau nei vieną švietimo lygmenį apimančiai) infrastruktūrai, kituose švietimo lygmenyse dominavo ES fondų investicijos (žr. 204 paveikslas).

203 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2006 M. LAIKOTARPIU (PAGAL ŠVIETIMO LYGMENIS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

204 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2006 M. LAIKOTARPIU (PAGAL ŠVIETIMO LYGMENIS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

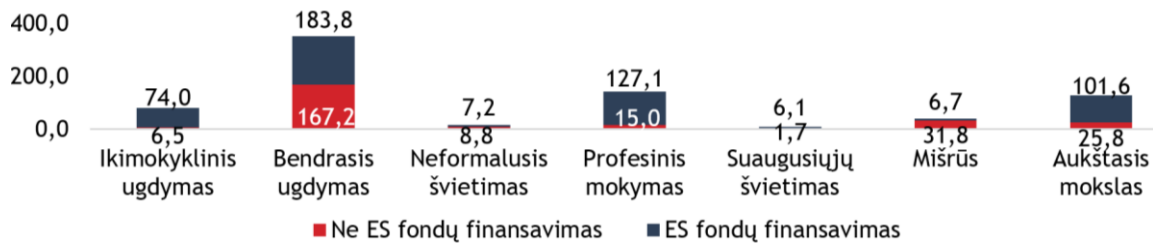
2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu kiek mažiau nei pusė (46 proc. arba **apie 351 mln. Eur**) visų investicijų į švietimo infrastruktūrą buvo skirta **BU**. Po mažiau nei penktadalį visų investicijų (atitinkamai, **kiek daugiau nei 142 mln. Eur ir 127 mln. Eur**) skirta **PM ir AM** (tik studijoms skirtai infrastruktūrai). Iki daugiau nei dešimtadaliu išaugusi IU skirtų investicijų dalis yra nulemta UDC, kurių bent dalis infrastruktūros skirta IU paslaugų teikimui, plėtros. Santykinai mažiausiai investicijų skirta **NVŠ** ir **suaugusiųjų švietimui** (atitinkamai, **mažiau nei 16 mln. Eur ir 8 mln. Eur**) (žr. 205 paveikslas).

205 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2007–2013 M. LAIKOTARPIU (PAGAL ŠVIETIMO LYGMENIS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

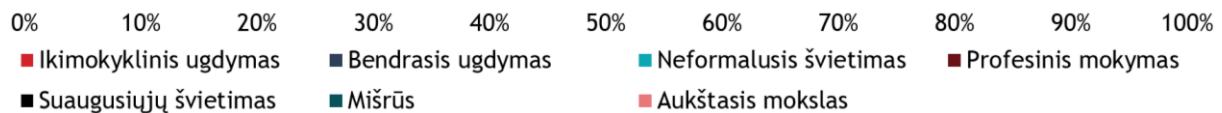
Apie pusę (51 proc., arba **256,7 mln. Eur**) 2007–2013 m. švietimo infrastruktūrai tekusių investicijų buvo skirta **iš kitų, nei ES fondai, finansavimo šaltinių**. Jos daugiausia teko BU. AM ir mišriai (daugiau nei vieną švietimo lygmenį apimančiai) infrastruktūrai skirti projektai daugiausia finansuoti ES fondų lėšomis (žr. 206 paveikslas).

206 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2007-2013 M. LAIKOTARPIU (PAGAL ŠVIETIMO LYGMENIS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

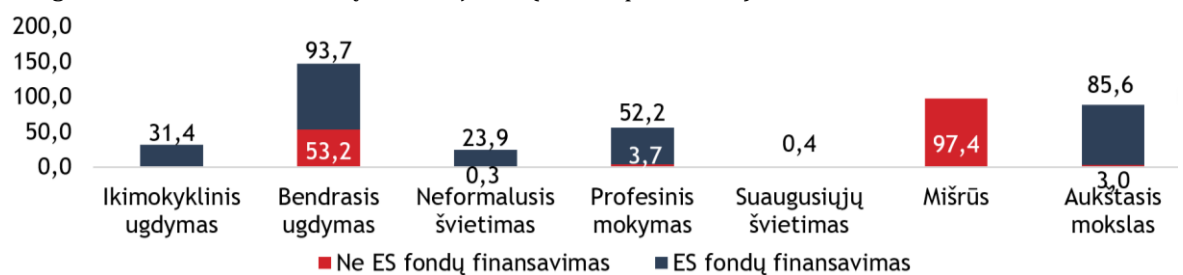
2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu trečdalis (arba apie **147 mln. Eur**) visų investicijų į švietimo infrastruktūrą buvo skirta **BU**. Po penktadalį (atitinkamai, po kiek **daugiau nei 88 mln. Eur** ir **97 mln. Eur**) visų investicijų skirta **AM** ir **mišriai** (daugiau nei vieną švietimo lygmenį apimančiai) infrastruktūrai. Mažiausiai investicijų skirta **IU** ir **NVŠ** (atitinkamai, apie **31 mln. Eur** ir **apie 24 mln. Eur**) (žr. 207 paveikslas).

207 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2014–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL ŠVIETIMO LYGMENIS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

Kiek daugiau nei pusė (55 proc. arba **157,5 mln. Eur**) 2014–2020 m. švietimo infrastruktūrai tekusių investicijų buvo skirta iš **kitų, nei ES fondai, šaltinių**. Jos daugiausia teko **BU** ir **mišriai** (daugiau nei vieną švietimo lygmenį apimančiai) infrastruktūrai. Kitiems švietimo lygmenims skirti investiciniai projektai daugiausia finansuoti ES fondų investicijomis (žr. 208 paveikslas).

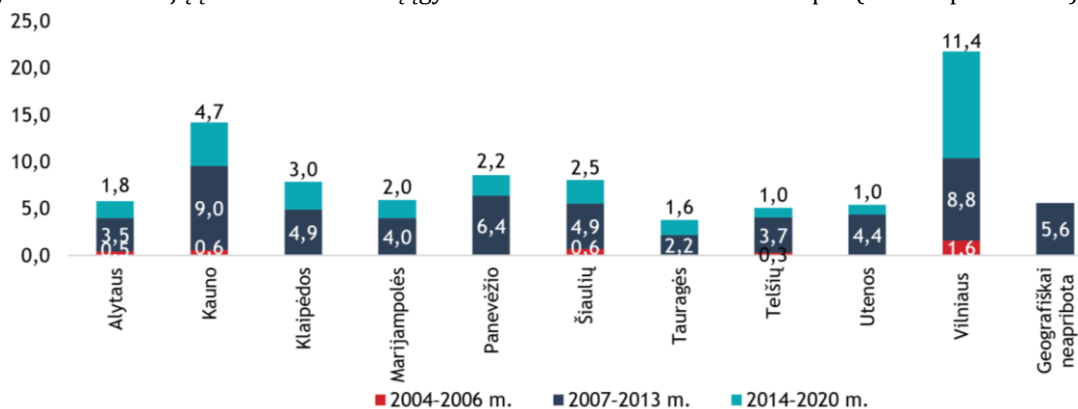
208 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2014–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL ŠVIETIMO LYGMENIS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

PASISKIRSTYMAS PAGAL APSKRITIS

2004–2020 m. laikotarpio visų finansavimo šaltinių **investicijos į IU infrastruktūrą** sudarė **115,45 mln. Eur**. Santykinai daugiausia investicijų teko **Vilniaus ir Kauno apskritys** (atitinkamai, **21,75 mln. Eur** ir **14,17 mln. Eur**). Perpus mažesnės investicijos į IU infrastruktūrą teko **Panevėžio, Šiaulių ir Klaipėdos apskritys** (atitinkamai **8,58 mln. Eur, 8,04 mln. Eur** ir **7,88 mln. Eur**). Santykinai mažiausiai (**3,8 mln.**

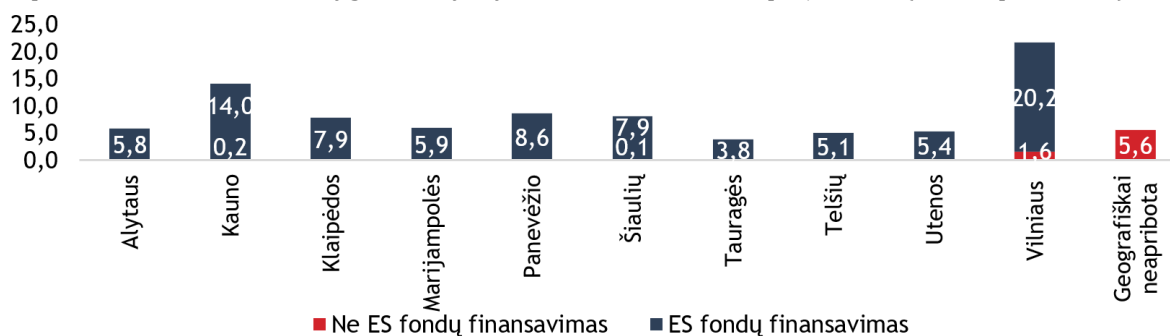
Eur) investuota į IU infrastruktūrą **Tauragės apskrityje**. Likusiose – **Alytaus, Marijampolės, Telšių ir Utenos – apskrityse** IU infrastruktūrai teko panašios apimties (**5–6 mln. Eur**) investicijos. Santykinai daugiausia investicijų į IU infrastruktūrą įgyvendinta 2007–2013 m. laikotarpiu (žr. 209 paveikslas).

209 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS IU INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL LIETUVOS APSKRITIS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

Beveik visos (**93 proc.**) 2004–2020 m. laikotarpio investicijų į IU infrastruktūrą finansuotos **ES fondų lėšomis**. Iš kitų, nei ES fondai, finansavimo šaltinių įgyvendintos investicijos daugiausia teko geografiškai neapribotiems – nacionaliniu lygmeniu vykdytiems – investiciniams projektams (žr. 210 paveikslas).

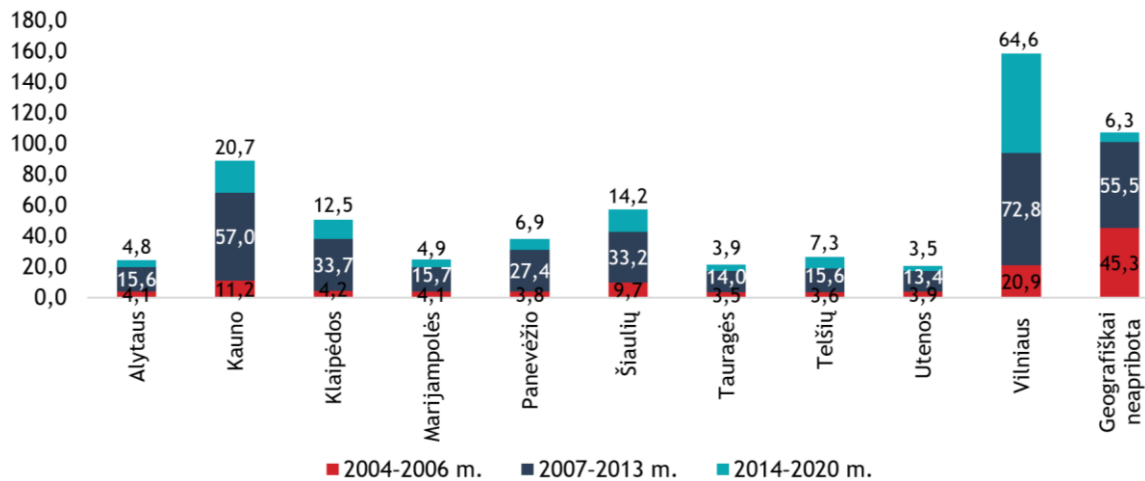

210 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS IU INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL LIETUVOS APSKRITIS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

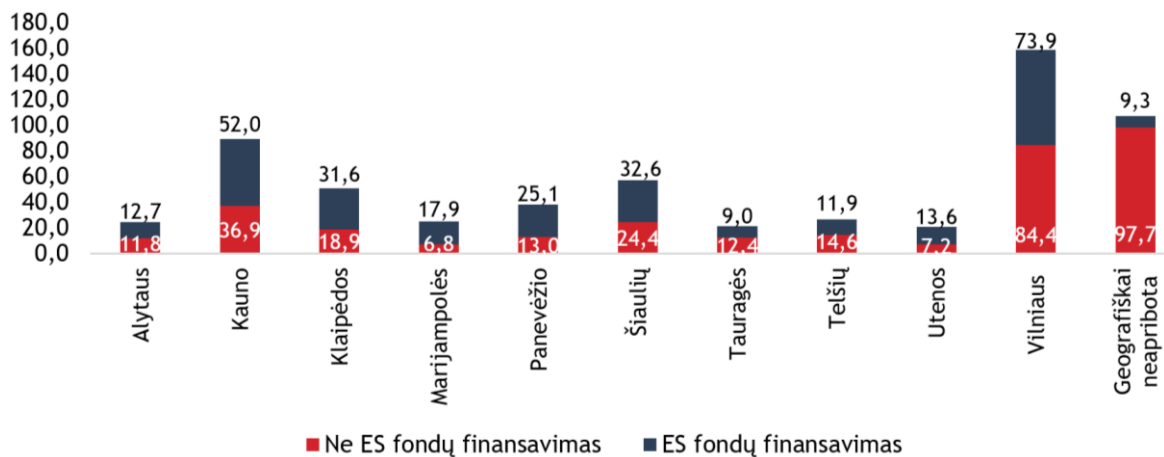
2004–2020 m. laikotarpio visų finansavimo šaltinių investicijos į BU infrastruktūrą sudarė **633,98 mln. Eur**. Santykinai daugiausia investicijų teko **Vilniaus ir Kauno apskritims** (atitinkamai, **158,3 mln. Eur** ir **88,9 mln. Eur**). Beveik perpus mažesnės investicijos į BU infrastruktūrą teko **Šiaulių, Klaipėdos, Panevėžio apskritims** (atitinkamai **57,1 mln. Eur**, **50,1 mln. Eur** ir **38,1 mln. Eur**). Santykinai mažiausiai (atitinkamai, **apie 21 mln. Eur**) investuota į BU infrastruktūrą **Utenos ir Tauragės apskrityse**. Santykinai daugiausia investicijų į BU infrastruktūrą įgyvendinta 2007–2013 m. laikotarpiu (žr. 211 paveikslas).

Kiek **daugiau nei pusė** (arba 53 proc.) 2004–2020 m. laikotarpiu įgyvendintų investicijų į BU infrastruktūrą buvo finansuotos **kitų, nei ES fondai, finansavimo šaltinių lėšomis**. Pastarosios daugiausia pasiskirstė Tauragės, Telšių, Vilniaus apskrityse ir geografiškai neapribotiems – nacionaliniu mastu vykdytiems – projektams (žr. 212 paveikslas).

211 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS BU INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL LIETUVOS APSKRITIS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

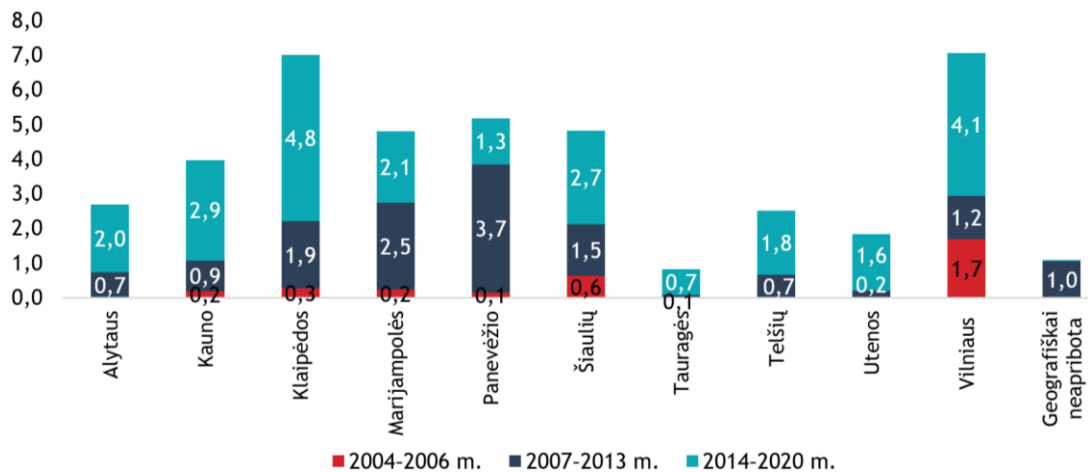

212 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS BU INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL LIETUVOS APSKRITIS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

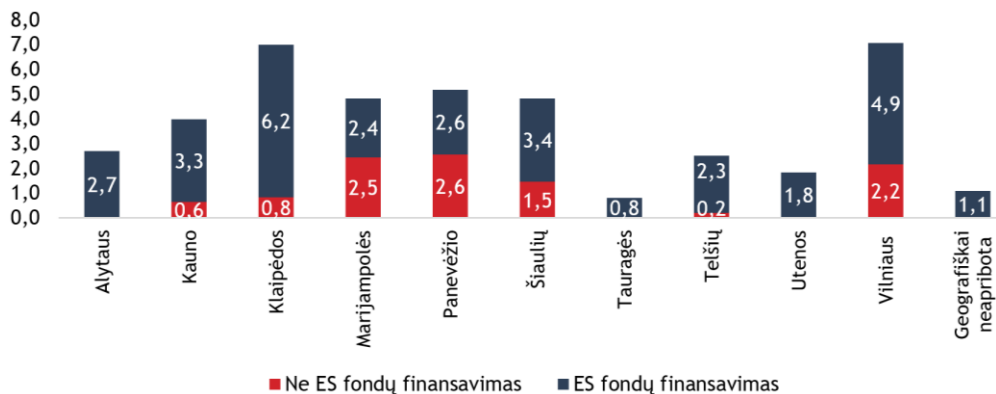
2004–2020 m. laikotarpiu visų finansavimo šaltinių investicijos į NVŠ infrastruktūrą sudarė **41,82 mln. Eur**. Santykinai daugiausia investicijų teko **Vilniaus ir Kauno apskritims** (po maždaug **7 mln. Eur**). Kiek mažiau skirta **Panevėžio, Marijampolės ir Šiaulių apskritims** (atitinkamai **5,1 mln. Eur, 4,8 mln. Eur ir 4,8 mln. Eur**). Santykinai mažiausiai (apie **0,8 mln. Eur**) investuota į NVŠ infrastruktūrą **Tauragės apskrityje**. Santykinai daugiausia investicijų į NVŠ infrastruktūrą įgyvendinta 2014–2020 m. laikotarpiu (žr. 213 paveikslas).

Tik ketvirtadalis 2004–2020 m. laikotarpiu įgyvendintų investicijų į NVŠ infrastruktūrą buvo finansuotos **kitų, nei ES fondai, finansavimo šaltinių** lėšomis. Šios investicijos daugiausia teko Marijampolės, Panevėžio, Vilniaus apskrityse vykdytiems projektams (žr. 214 paveikslas).

213 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS NVŠ INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL LIETUVOS APSKRITIS (MLN. EUR))

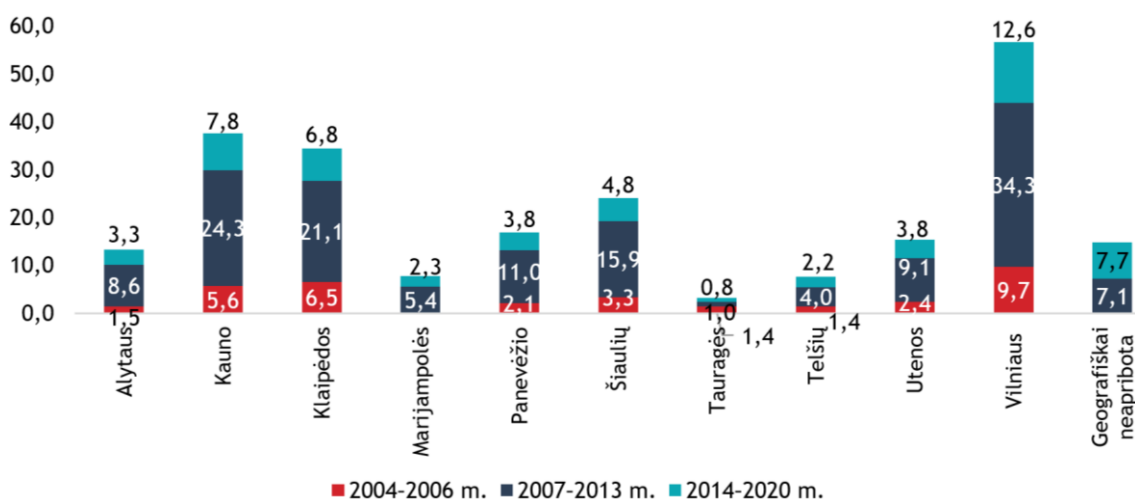
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

214 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS NVŠ INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL LIETUVOS APSKRITIS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

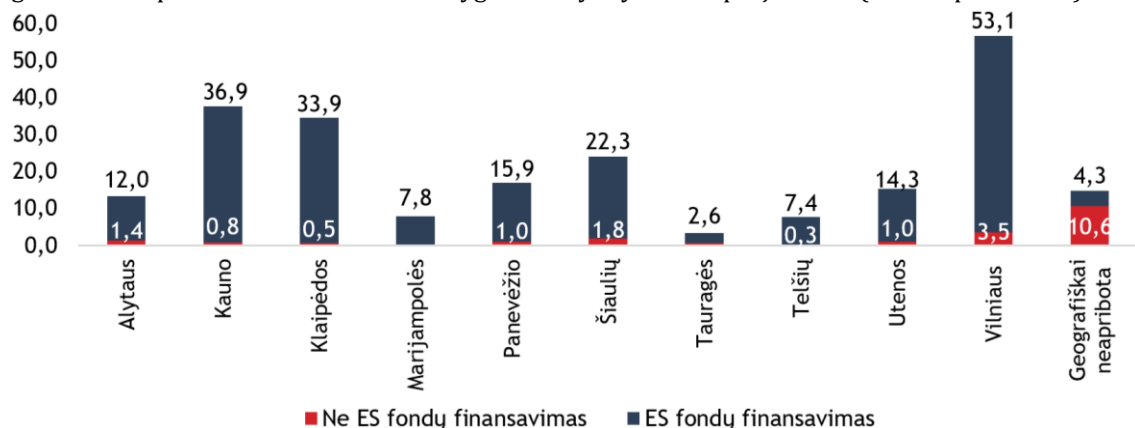
2004–2020 m. laikotarpio visų finansavimo šaltinių investicijos į PM infrastruktūrą sudarė **231,81 mln. Eur**. Santykinai daugiausia investicijų teko **Vilniaus, Kauno, Klaipėdos apskrims** (atitinkamai, **56,6 mln. Eur, 37,7 mln. Eur** ir **34,4 mln. Eur**). Kiek mažiau atiteko **Šiaulių, Panevėžio, Utenos apskrims** (atitinkamai **24,1 mln. Eur, 16,9 mln. Eur** ir **15,3 mln. Eur**). Santykinai mažiausiai (apie **3,2 mln. Eur**) investuota į PM infrastruktūrą **Tauragės apskrityje**. Santykinai daugiausia investicijų į PM infrastruktūrą įgyvendinta 2007–2013 m. laikotarpiu (žr. 215 paveikslas).

215 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS PM INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL LIETUVOS APSKRITIS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

Beveik visos (arba **91 proc.**) 2004–2020 m. laikotarpiu įgyvendintos investicijos į PM infrastruktūrą buvo finansuotos **ES fondų lėšomis**. Iš kitų, nei ES fondai, šaltinių tekusios investicijos daugiausia teko geografiškai neapribotiems – nacionaliniu lygmeniu vykdytiems – projektams (žr. 216 paveikslas).

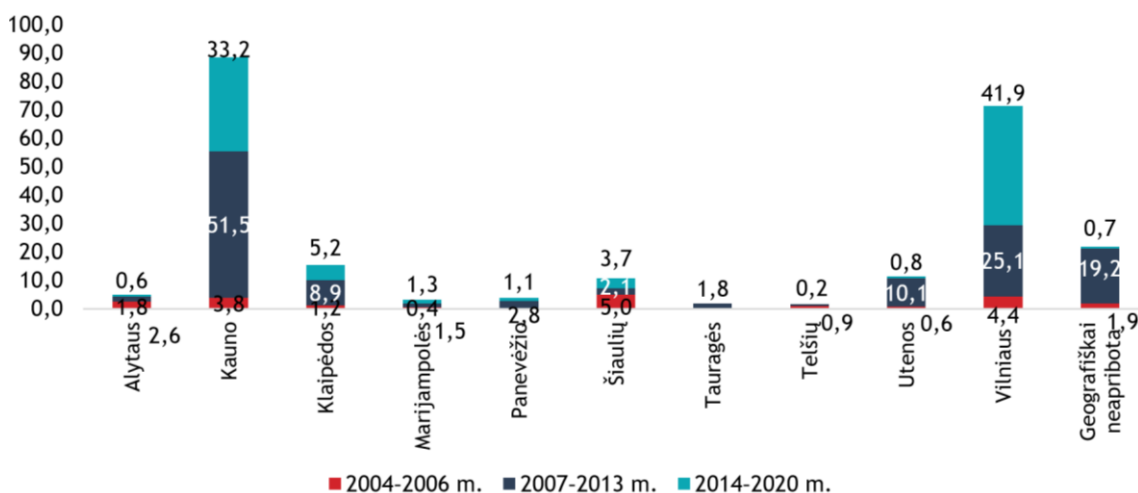

216 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS PM INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL LIETUVOS APSKRITIS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

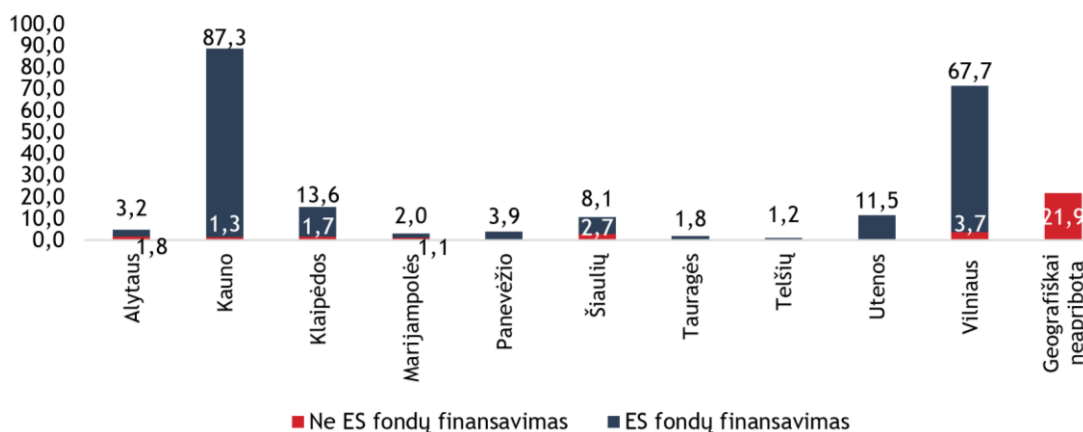
2004–2020 m. laikotarpio visų finansavimo šaltinių **investicijos į kolegijų ir universitetų tik studijoms skirtą infrastruktūrą** sudarė **234,3 mln. Eur**. Santykinai daugiausia investicijų teko **Kauno ir Vilniaus apskrityms** (atitinkamai, **88,5 mln. Eur** ir **71,4 mln. Eur**). Beveik penkis kart mažiau jų **skirta Klaipėdos, Utenos, Šiaulių apskrityms** (atitinkamai, **15,3 mln. Eur**, **11,5 mln. Eur** ir **10,8 mln. Eur**). Santykinai mažiausiai (apie **2 mln. Eur**) investuota į studijų infrastruktūrą **Tauragės ir Telšių apskrityse**. Santykinai daugiausia investicijų į kolegijų ir universitetų tik studijoms skirtą infrastruktūrą įgyvendinta 2007–2013 m. laikotarpiu (žr. 217 paveikslas).

Virš keturių penktadalių (arba **85 proc.**) 2004–2020 m. laikotarpiu įgyvendintų investicijų į kolegijų ir universitetų tik studijoms skirtą infrastruktūrą finansuotos **ES fondų lėšomis**. Kitų, nei ES fondai, finansavimo šaltinių lėšomis įgyvendintos investicijos daugiausia teko geografiškai neapribotiems – nacionaliniu lygmeniu vykdytiems – projektams (žr. 218 paveikslas).

217 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS STUDIJŲ INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL LIETUVOS APSKRITIS (MLN. EUR))

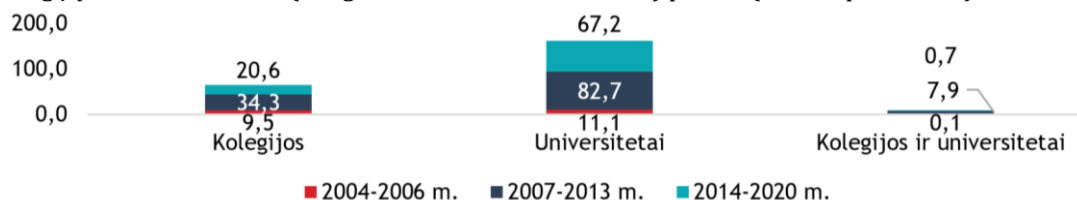
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

218 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS STUDIJŲ INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL LIETUVOS APSKRITIS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

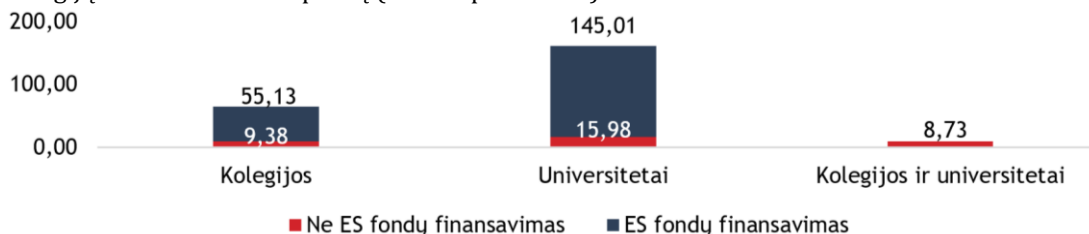
Kiek daugiau nei du trečdaliai (**apie 161 mln. Eur**) 2004–2020 m. investicijų į kolegijų ir universitetų tik studijoms skirtą infrastruktūrą teko **universitetams**, kiek mažiau nei trečdalis (**apie 64 mln. Eur**) – **kolegijoms**. Apie 5 proc. investicinių projektų buvo skirti bendros aukštųjų mokyklų – tiek universitetų, tiek kolegijų – infrastruktūros (daugiausia – IT infrastruktūros) plėtrai (žr. 219 paveikslas).

219 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS STUDIJŲ INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU PAGAL AUKŠTOSIOS MOKYKLOS TIPĄ (MLN. EUR)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

Virš keturių penktadalių (atitinkamai, **84 proc.** ir **90 proc.**) 2004–2020 m. investicijų į **kolegijų** ir **universitetų** tik studijoms skirtą infrastruktūrą finansuotos **ES fondų lėšomis**. Kitų, nei ES fondai, finansavimo šaltinių investicijos buvo nukreiptos į bendros aukštųjų mokyklų – tiek universitetų, tiek kolegijų – infrastruktūros plėtrą (žr. 220 paveikslas).

220 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS STUDIJŲ INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL AUKŠTOSIOS MOKYKLOS TIPĄ (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

2004–2020 m. laikotarpio visų finansavimo šaltinių **investicijos į mišrią (daugiau nei vieną švietimo lygmenį apimančią) infrastruktūrą** sudarė **155,67 mln. Eur**. Daugiausia (apie 139 mln. Eur) investicijų teko projektams, kurie buvo **geografiškai neapriboti** – įgyvendinti nacionaliniu lygmeniu. Santykinai didžiausia šių investicijų dalis (apie 90 proc.) buvo finansuota ne ES fondų lėšomis.

2004–2020 m. laikotarpio visų finansavimo šaltinių **investicijos į suaugusiųjų švietimo infrastruktūrą** sudarė **10,46 mln. Eur**. Daugiausia investicijų teko projektams, vykdytiems nacionaliniu mastu. Santykinai daugiausia investicijų skirta 2007–2013 m. laikotarpiu. Dešimtadalis (arba 1,75 mln. Eur) suaugusiųjų švietimo infrastruktūros investicijų buvo finansuotos kitų, nei ES fondai, finansavimo šaltinių lėšomis ir apėmė vieną projektą Alytaus apskrityje.

5.1.2 2004-2020 M. INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ MASTAS

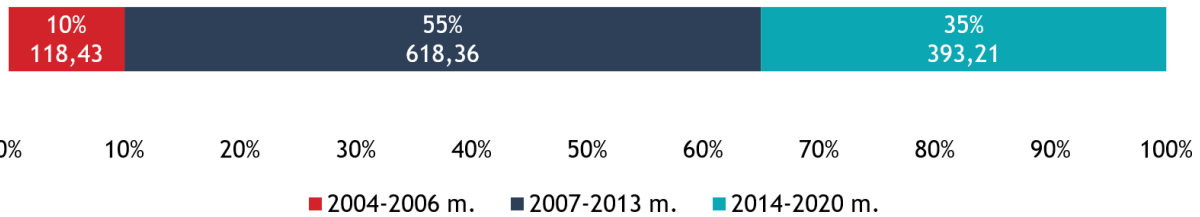
VERTINIMO KLAUSIMAS:

1.1. Koks investicijų mastas pagal infrastruktūros klasifikavimą skirtingais pjūviais (pagal skirtingus finansavimo šaltinius) į sukurtą ar kuriamą:

1.1.2. MTEPI infrastruktūrą pagal paskirtį, finansavimo laikotarpius ir apskritis.

2004–2020 m. laikotarpiu investicijos į MTEPI infrastruktūrą susidėjo iš dviejų kategorijų investicijų – investicijų tik į MTEPI infrastruktūrą bei investicijų į kompleksinę (tiek studijų, tiek MTEPI skirtą) universitetų infrastruktūrą. Visu 2004–2020 m. laikotarpiu **abiejų kategorijų investicijos į MTEPI infrastruktūrą** bendrai sudarė **1,13 mlrd. Eur**, iš kurių daugiau nei keturis penktadalius (**871,64 mln. Eur**) sudarė **ES fondų** investicijos, virš penktadalio (**248,14 mln. Eur**) – **VIP lėšos**. ES fondų investicijos tik į MTEPI infrastruktūrą sudarė 375,38 mln. Eur, o į kompleksinę (studijų ir MTEPI) infrastruktūrą – 496,26 mln. Eur. VIP investicijos tik į MTEPI infrastruktūrą sudarė 51,22 mln. Eur, į kompleksinę (studijų ir MTEPI) infrastruktūrą – 196,92 mln. Eur. **ETBT** programų, **EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų** bei **ES sektorinių** programų lėšų indėliai (atitinkamai, **1 mln. Eur, 0,81 mln. Eur ir 3,16 mln. Eur**) nesiekė 1 proc.

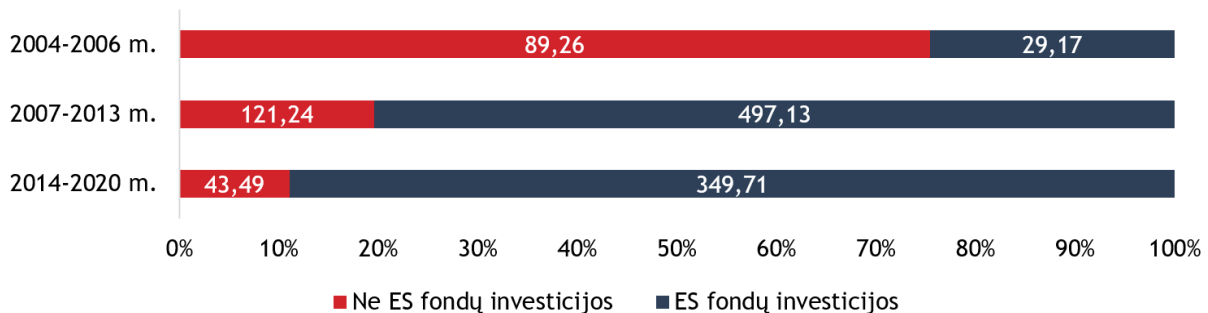
Daugiau nei pusė (55 proc. arba **618,36 mln. Eur**) investicijų į MTEPI infrastruktūrą buvo įgyvendinta **2007–2013 m.** finansavimo laikotarpiu, virš trečdaliao (35 proc. arba **393,21 mln. Eur**) – **2014–2020 m.** finansavimo laikotarpiu, likusi dalis (10 proc. arba **118,43 mln. Eur**) – **2004–2006 m.** finansavimo laikotarpiu (žr. 221 paveikslas).

221 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL LAIKOTARPIUS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

Visais finansavimo laikotarpiais, išskyrus 2004–2006 m. laikotarpį, **MTEPI infrastruktūrai skirta ES fondų investicijų dalis buvo didesnė** nei kitų, nei ES fondai, finansavimo šaltinių lėšų dalis. 2004–2006 m. ne ES fondų investicijos sudarė kiek daugiau nei tris ketvirtadalius (arba 89,26 mln. Eur) visų MTEPI infrastruktūrai tekusių lėšų. 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. ši dalis buvo mažesnė nei 20 proc. (atitinkamai, 121,24 mln. Eur ir 43,49 mln. Eur) (žr. 222 paveikslas).

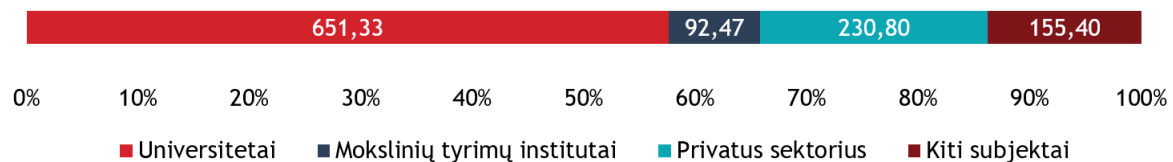

222 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL LAIKOTARPIUS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

PASISKIRSTYMAS PAGAL PASKIRTĮ

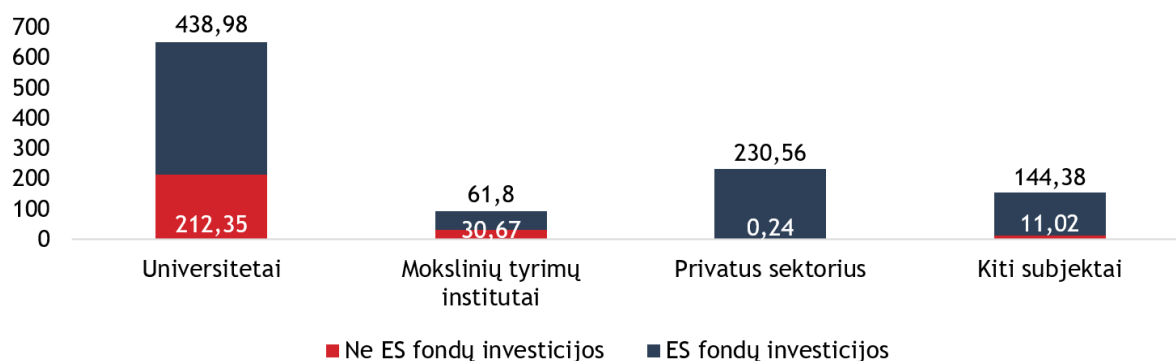
Visu 2004–2020 m. laikotarpiu daugiau nei pusė (**apie 651,33 mln. Eur**) visų investicijų į MTEPI infrastruktūrą buvo skirta **universitetams**. Penktadalis (**apie 230,80 mln. Eur**) visų investicijų teko **privačiam sektoriui**. Mažiausiai investicijų (**apie 92,47 mln. Eur**) skirta **MTI**. **Kiti MTEPI subjektai** (klasteriai, asociacijos, verslo inkubatoriai, LEZ operatoriai ir pan.) gavo daugiau nei dešimtadalį (**apie 155,40 mln. Eur**) visų investicijų (žr. 223 paveikslas).

223 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL INVESTICIJŲ GAVĖJUS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

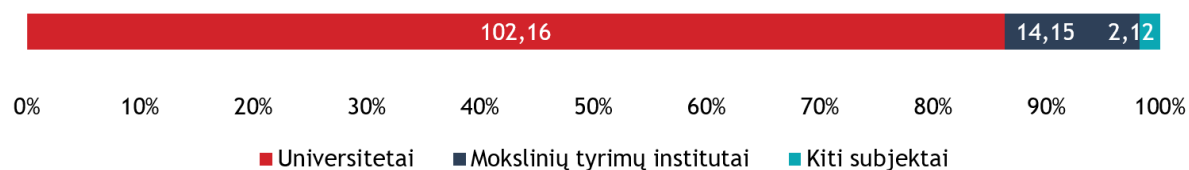
Šiek tiek daugiau nei penktadalis (arba **254,29 mln. Eur**) 2004–2020 m. MTEPI infrastruktūrai tekusių investicijų buvo finansuota iš **kitų, nei ES fondai, finansavimo šaltinių**. Tarp visų investicijų gavėjų kategorijų dominavo ES fondų investicijos (žr. 224 paveikslas).

224 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL INVESTICIJŲ GAVĖJUS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

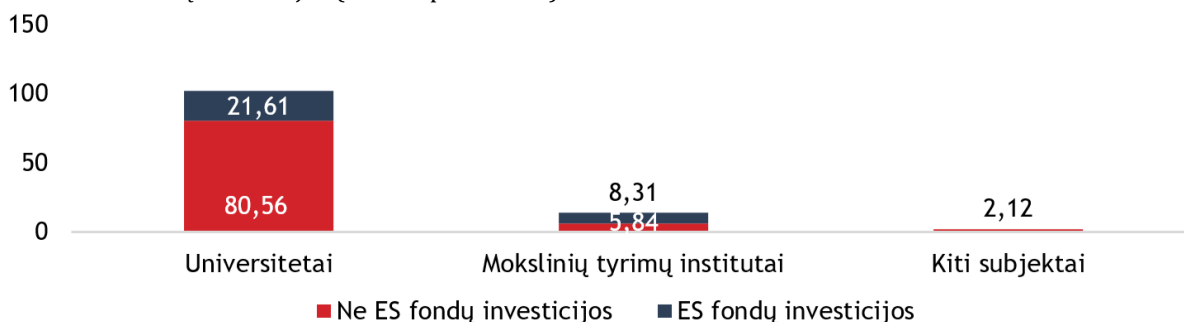
2004–2006 m. finansavimo laikotarpiu absoliuti dauguma (86 proc. arba **apie 102,1 mln. Eur**) visų investicijų į MTEPI infrastruktūrą buvo skirta **universitetams**. Šiek tiek daugiau nei dešimtadalis visų investicijų (**14,15 mln. Eur**) skirta **MTI**. Mažiausiai investicijų (apie 2,12 mln. Eur) skirta **kitiems MTEPI subjektams**. Šiuo laikotarpiu privatus sektorius investicijų į MTEPI infrastruktūrą negavo (žr. 225 paveikslas).

225 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2006 M. LAIKOTARPIU (PAGAL INVESTICIJŲ GAVĖJUS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

Trys ketvirtadaliai (arba apie **88,51 mln. Eur**) 2004–2006 m. MTEPI infrastruktūrai tekusių investicijų buvo finansuota **kitų, nei ES fondai, šaltinių** lėšomis. Universitetų ir MTI infrastruktūrai daugiausia buvo skirtos ES fondų investicijos (žr. 226 paveikslas).

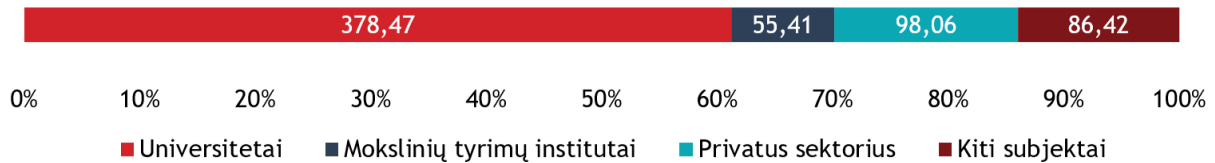

226 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2006 M. LAIKOTARPIU (PAGAL INVESTICIJŲ GAVĖJUS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu daugiau nei pusė (61 proc. arba apie **378,47 mln. Eur**) visų investicijų į MTEPI infrastruktūrą buvo skirta **universitetams**. Po kiek mažiau nei penktadalį (atitinkamai,

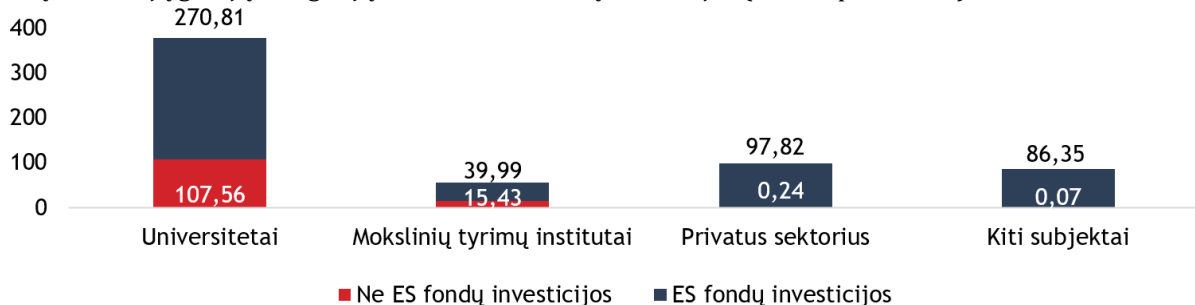
po **98,06 mln. Eur** ir **86,46 mln. Eur**) investicijų skirta **privačiam sektoriui** ir **kitiems MTEPI subjektams**. Mažiausiai lėšų skirta MTI (žr. 227 paveikslas).

227 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2007–2013 M. LAIKOTARPIU (PAGAL INVESTICIJŲ GAVĖJUS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

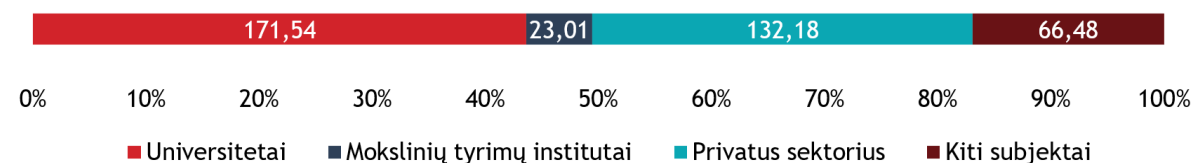
Šiek tiek mažiau nei ketvirtadalis (arba kiek daugiau nei **123,39 mln. Eur**) 2007–2013 m. MTEPI infrastruktūrai tekusių investicijų buvo finansuota **kitu, nei ES fondai, finansavimo šaltinių** lėšomis. Tarp visų investicijų gavėjų kategorijų dominavo ES fondų investicijos (žr. 228 paveikslas).

228 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2007–2013 M. LAIKOTARPIU (PAGAL INVESTICIJŲ GAVĖJUS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

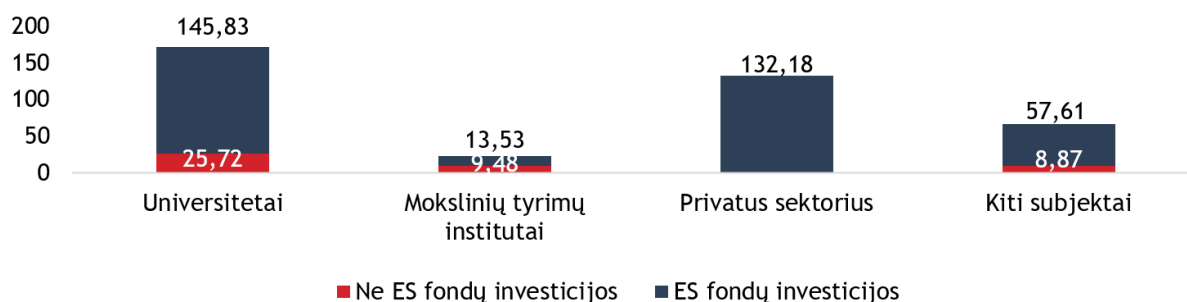
2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu 44 proc. (arba **apie 171,54 mln. Eur**) visų investicijų į MTEPI infrastruktūrą buvo skirta **universitetams**. Kiek daugiau nei trečdalis (33 proc. arba **apie 132,18 mln. Eur**) investicijų skirta **privačiam sektoriui**, apie šeštadalis (17 proc. arba **apie 66,48 mln. Eur**) – **kitiems MTEPI subjektams**. Mažiausiai lėšų skirta MTI (žr. 229 paveikslas).

229 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2014–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL INVESTICIJŲ GAVĖJUS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

Šiek tiek daugiau nei dešimtadalis (13 proc. arba **apie 44,07 mln. Eur**) 2014–2020 m. MTEPI infrastruktūrai tekusių investicijų buvo finansuota **kitu, nei ES fondai, finansavimo šaltinių** lėšomis. Tarp visų investicijų gavėjų kategorijų dominavo ES fondų investicijos (žr. 230 paveikslas).

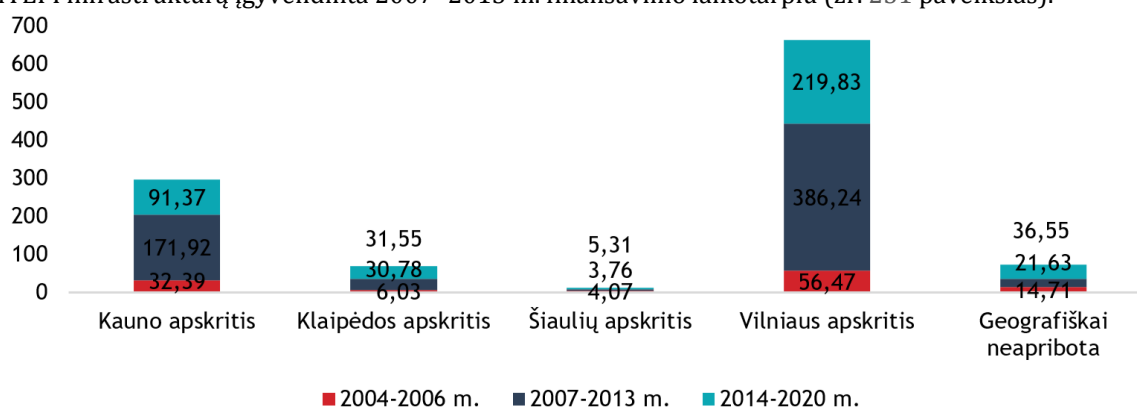

230 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2014–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL INVESTICIJŲ GAVĖJUS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

PASISKIRSTYMAS PAGAL APSKRITIS

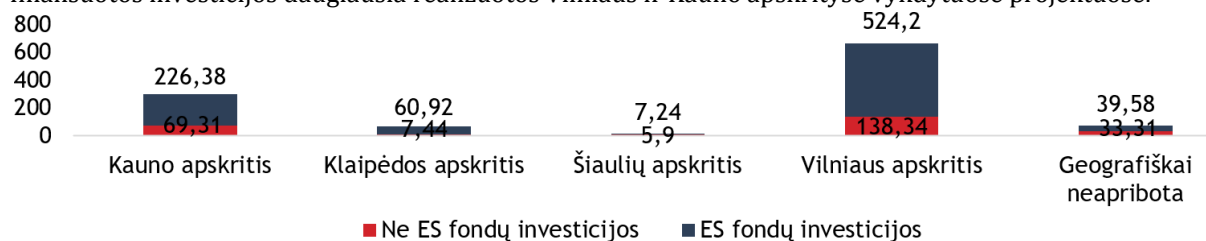
Santykinai daugiausia investicijų į MTEPI infrastruktūrą teko **Vilniaus ir Kauno apskritys** (atitinkamai, **662,54 mln. Eur** ir **295,68 mln. Eur**). Žymiai mažesnės investicijos į MTEPI infrastruktūrą teko **Klaipėdos apskrčiai** (apie **68,36 mln. Eur**). Geografiškai neapribotos investicijos siekė **72,89 mln. Eur**. Reikšmingos investicijos teko Šiaulių regionui – 13,13 mln. Eur. Likusiose – **Marijampolės, Panevėžio, Tauragės, Telšių, Utenos – apskrityse** investicijos į MTEPI **nesiekė 20 mln. Eur**. Santykinai daugiausia investicijų į MTEPI infrastruktūrą įgyvendinta 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu (žr. 231 paveikslas).

231 PAVEIKSLAS. VISŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS MTEPI INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL LIETUVOS APSKRITIS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

Daugiau nei trys ketvirtadaliai (arba **78 proc.**) 2004–2020 m. laikotarpio investicijos į MTEPI infrastruktūrą buvo finansuotos **ES fondų lėšomis** (žr. 232 paveikslas). Iš kitų, nei ES fondai, finansavimo šaltinių finansuotos investicijos daugiausia realizuotos Vilniaus ir Kauno apskrityse vykdytuose projektuose.

232 PAVEIKSLAS. SKIRTINGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ INVESTICIJOS IĮ INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAMS 2004–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL LIETUVOS APSKRITIS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

5.1.3 2004-2020 M. INVESTICIJŲ Į ŠVIETIMO IR MTEPI IT INFRASTRUKTŪRĄ MASTAS

VERTINIMO KLAUSIMAS:

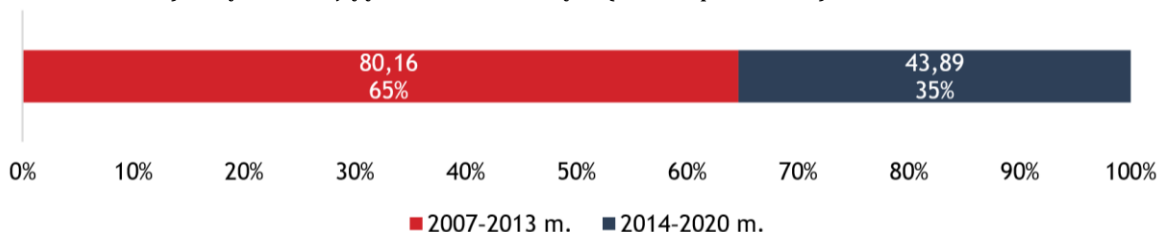
1.1. Koks investicijų mastas pagal infrastruktūros klasifikavimą skirtingais pjūviais (pagal skirtingus finansavimo šaltinius) į sukurtą ar kuriamą:

1.1.3. IT infrastruktūrą pagal paskirtį, finansavimo laikotarpius ir apskritis.

Vertinime detaliau analizuotos tik ES fondų lėšomis finansuotos investicijos į švietimo ir MTEPI IT infrastruktūrą. Taip pat 2004–2006 m. ES fondų investicijos į infrastruktūrą analizuotos labiau strateginiame lygmenyje, todėl investicijos į skirtingų tipų infrastruktūrą (įskaitant IT infrastruktūrą) detaliau analizuotos tik **2007–2020 m. laikotarpiu**.

PASISKIRSTYMAS PAGAL LAIKOTARPIUS

2007–2020 m. laikotarpiu į švietimo ir MTEPI IT infrastruktūrą investuota **124,05 mln. Eur**. Arti dviejų trečdalių (65 proc. arba **apie 80 mln. Eur**) šių investicijų įgyvendinta **2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu**. 2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu įgyvendinta kiek daugiau nei trečdalis (35 proc. arba **apie 44 mln. Eur**) visų investicijų į IT infrastruktūrą²²⁷ (žr. 233 paveikslas).

233 PAVEIKSLAS. ES FONDŲ INVESTICIJOS IT INFRASTRUKTŪRAI 2007–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL LAIKOTARPIUS (MLN. EUR))

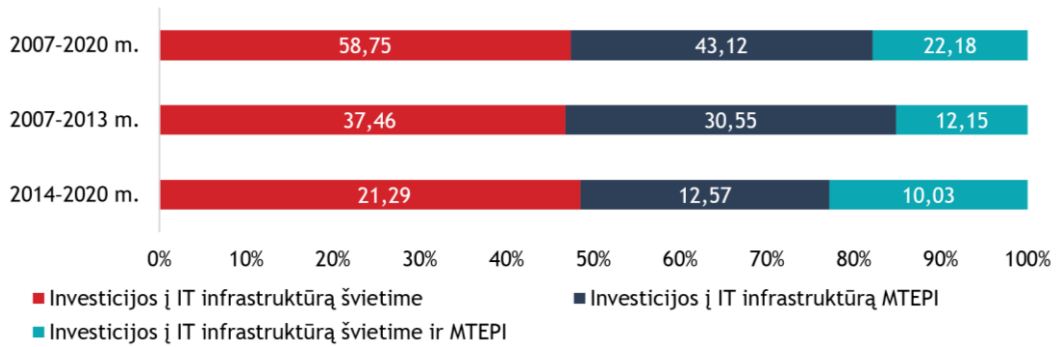
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

PASISKIRSTYMAS PAGAL PASKIRTĮ

2007–2020 m. laikotarpiu santykinai daugiausia (47 proc. arba **apie 59 mln. Eur**) investicijų į IT infrastruktūrą teko **švietimo srities** projektuose. Kiek mažiau – **apie 43 mln. Eur** – skirta IT infrastruktūrai **MTEPI srities** projektuose. Santykinai mažiausiai – apie 22,18 mln. Eur – investicijų į IT teko kompleksiniuose **švietimo ir MTEPI sričių** (universitetų infrastruktūros) projektuose (žr. 234 paveikslas).

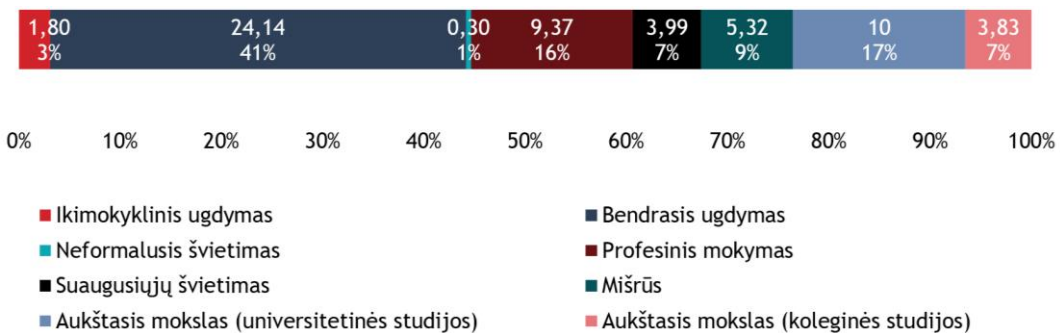
2007–2020 m. laikotarpiu santykinai daugiausia (41 proc. arba **24,14 mln. Eur**) investicijų į **švietimo IT infrastruktūrą** teko **BU**. Po maždaug **penktadalį** (atitinkamai, 9,37 mln. Eur ir 10 mln. Eur) investicijų į IT infrastruktūrą įgyvendinta **PM** ir **AM** (tik studijoms skirtos universitetų infrastruktūros sudėtyje). Santykinai **mažiausiai** į IT infrastruktūrą investuota **IU** ir **NVŠ** (žr. 235 paveikslas).

²²⁷ Pažymėtina, kad 2014–2020 m. investicijų į IT infrastruktūrą faktinės apimtys gali būti didesnės, tačiau SFMIS 2014 posistemyje kaupiamų duomenų apie ES fondų projektus struktūra kai kuriais atvejais neleidžia identifikuoti IT įrangai tekusios lėšų dalies fizinės infrastruktūros sudėtyje.

234 PAVEIKSLAS. ES FONDŲ INVESTICIJOS IT INFRASTRUKTŪRAI 2007–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL PASKIRTĮ (MLN. EUR))

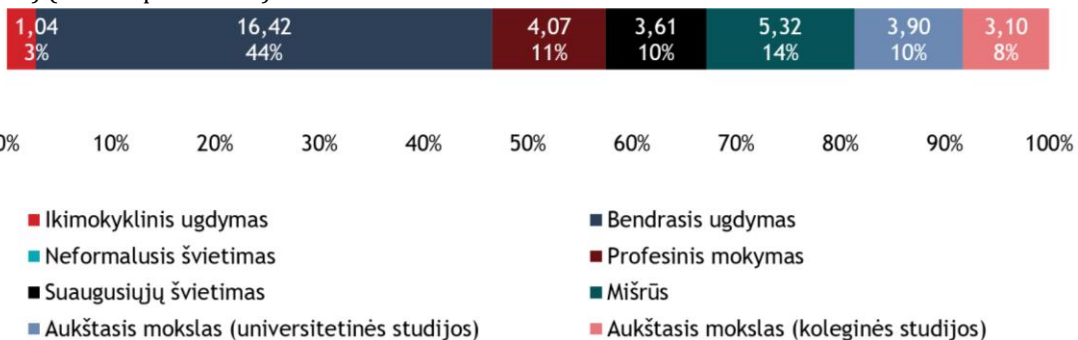
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

235 PAVEIKSLAS. ES FONDŲ INVESTICIJOS Į IT INFRASTRUKTŪRĄ ŠVIETIME 2007–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL ŠVIETIMO LYGMENIS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

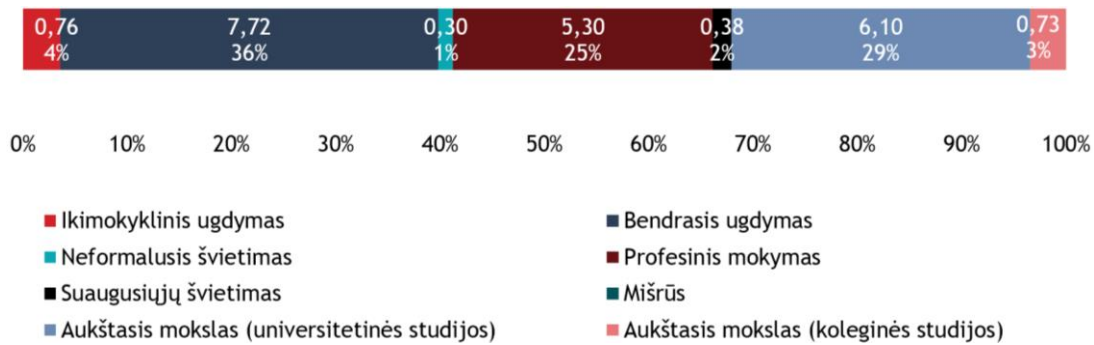
2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu santykinai daugiausia (44 proc. arba apie **16 mln. Eur**) investicijų į **švietimo IT infrastruktūrą** teko **BU**, santykinai mažiausiai (3 proc. arba apie **1 mln. Eur**) – **IU**. Likusiems švietimo lygmenims teko po maždaug dešimtadalį investicijų į IT infrastruktūrą (apie **3–5 mln. Eur**) (žr. 236 paveikslas).

236 PAVEIKSLAS. ES FONDŲ INVESTICIJOS Į IT INFRASTRUKTŪRĄ ŠVIETIME 2007–2013 M. LAIKOTARPIU (PAGAL ŠVIETIMO LYGMENIS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

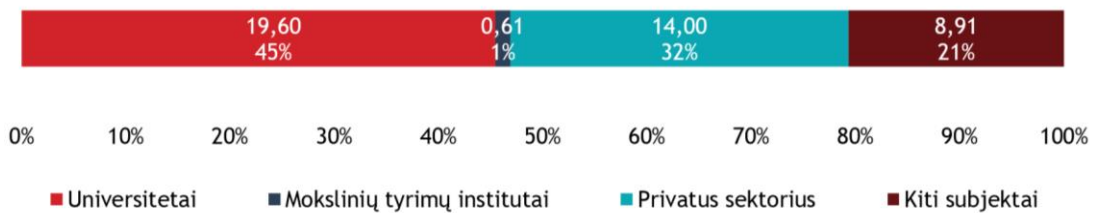
2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu santykinai daugiausia (36 proc. arba apie **8 mln. Eur**) investicijų į **švietimo IT infrastruktūrą** teko **BU**, kiek mažiau nei trečdalis (29 proc. arba **6 mln. Eur**) – **AM** (tik studijoms skirtos **universitetų** infrastruktūros sudėtyje), ketvirtadalis (**apie 5 mln. Eur**) – **PM**. Likusiems švietimo lygmenims teko **iki 5 proc.** investicijų į IT infrastruktūrą (žr. 237 paveikslas).

237 PAVEIKSLAS. ES FONDŲ INVESTICIJOS Į IT INFRASTRUKTŪRĄ ŠVIETIME 2014–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL ŠVIETIMO LYGMENIS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

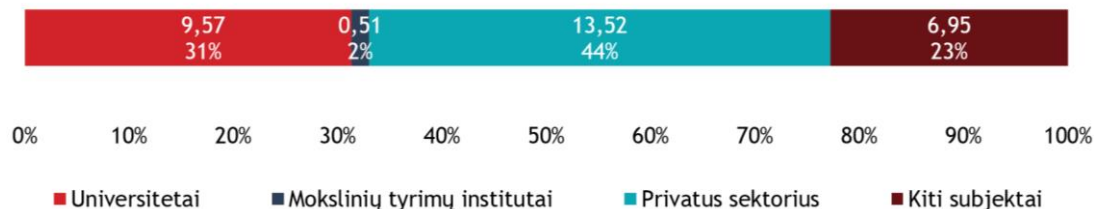
2007–2020 m. laikotarpiu santykinai daugiausia (45 proc. arba apie **20 mln. Eur**) investicijų į MTEPI IT infrastruktūrą teko **universitetams**, kiek mažiau nei trečdalis (32 proc. arba **14 mln. Eur**) – **privačiam sektoriui**, apie penktadalis (21 proc. arba apie **9 mln. Eur**) – kitiems MTEPI subjektams (klasteriams, asociacijoms, verslo inkubatoriams, LEZ operatoriams ir pan.). **MTI** teko iki 1 proc. (**virš 0,5 mln. Eur**) visų investicijų į IT infrastruktūrą (žr. 238 paveikslas).

238 PAVEIKSLAS. ES FONDŲ INVESTICIJOS Į IT INFRASTRUKTŪRĄ MTEPI 2007–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL INVESTICIJŲ GAVĖJUS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

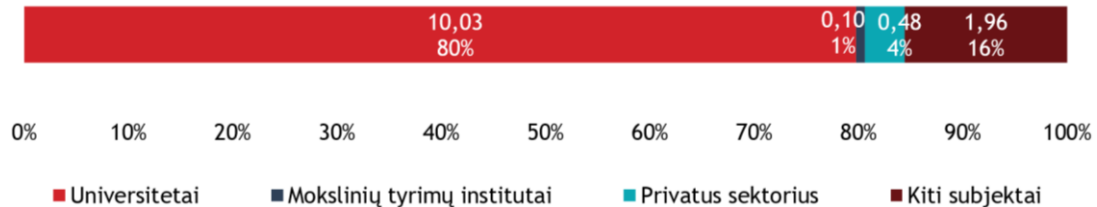
2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu santykinai daugiausia (44 proc. arba apie **14 mln. Eur**) investicijų į MTEPI IT infrastruktūrą teko **privačiam sektoriui**, kiek mažiau nei trečdalis (31 proc. arba apie **10 mln. Eur**) – **universitetams**, ketvirtadalis (23 proc. arba apie **7 mln. Eur**) – **kitiems MTEPI subjektams**. Santykinai **mažiausiai** (2 proc. arba apie **0,5 mln. Eur**) visų investicijų į IT infrastruktūrą skirta **MTI** (žr. 239 paveikslas).

239 PAVEIKSLAS. ES FONDŲ INVESTICIJOS Į IT INFRASTRUKTŪRĄ MTEPI 2007–2013 M. LAIKOTARPIU (PAGAL INVESTICIJŲ GAVĖJUS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu santykinai daugiausia (80 proc. arba apie **10 mln. Eur**) investicijų į MTEPI IT infrastruktūrą teko **universitetams**, iki penktadalio (16 proc. arba apie **2 mln. Eur**) – **kitiems MTEPI subjektams**, tik 4 proc. (**iki 0,5 mln. Eur**) – **privačiam sektoriui**. Santykinai mažiausiai (1 proc. arba **0,1 mln. Eur**) investicijų teko **MTI** (žr. 240 paveikslas).

240 PAVEIKSLAS. ES FONDŲ INVESTICIJOS Į IT INFRASTRUKTŪRĄ MTEPI 2014–2020 M. LAIKOTARPIU (PAGAL INVESTICIJŲ GAVĖJUS (MLN. EUR))

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

5.2 2004-2020 M. ES FONDŲ INVESTICIJŲ Į ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ VERTINIMAS

5.2.1 2004-2020 M. ES FONDŲ INVESTICIJŲ Į ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ MASTAS

VERTINIMO KLAUSIMAS:

1.1. Koks investicijų mastas pagal infrastruktūros klasifikavimą skirtingais pjūviais (pagal skirtingus finansavimo šaltinius) į sukurtą ar kuriamą:

1.1.1. švietimo infrastruktūrą pagal švietimo lygmenis (bendrasis, profesinis ir aukštasis), finansavimo laikotarpius ir apskritis.

IKIMOKYKLINIS UGDYMAS

2004–2020 m. į IU programas vykdančių įstaigų infrastruktūrą investuota **83,9 mln. Eur** ES fondų (**9 priemonių**) lėšų. Investicijos teko **299 unikalioms IU programoms vykdančioms įstaigoms**. 2004–2006 m. finansavimo laikotarpio investicijos pasiekė mažiau nei dešimtadalį savivaldybių pusėje apskričių ir vos 2 proc. visų IU programų vykdančių įstaigų, 2007–2013 m. laikotarpio investicijos – beveik visas savivaldybes ir trečdalį visų IU programų vykdančių įstaigų, 2014–2020 m. laikotarpio investicijos – tris ketvirtadalius savivaldybių visose apskrityse ir 15 proc. visų IU programų vykdančių įstaigų. Be to, 2007–2013 m. laikotarpiu **23,2 mln. Eur** investuota į **76 universalių daugiaviečių centrų (toliau – UDC)**, bent iš dalies skirtų IU paslaugų teikimui, infrastruktūrą daugiau nei trijuose ketvirtadaliuose savivaldybių visose apskrityse.

BENDRASIS UGDYMAS

2004–2020 m. į BU infrastruktūrą investuota **289,6 mln. Eur** ES fondų (**20 priemonių**) lėšų. Investicijos teko **967 unikalioms BUM**. 2004–2006 m. finansavimo laikotarpio investicijos pasiekė apie pusę savivaldybių visose apskrityse ir 6 proc. visų BUM, 2007–2013 m. laikotarpio investicijos – visas savivaldybes ir daugiau nei pusę visų BUM, 2014–2020 m. laikotarpio investicijos – taip pat visas savivaldybes ir arti dviejų trečdalių visų BUM.

NEFORMALUSIS VAIKŲ ŠVIETIMAS

2004–2020 m. į NVŠ įstaigų infrastruktūrą investuota **31,5 mln. Eur** ES fondų (**7 priemonių**) lėšų. Investicijos teko **103 unikalioms NVŠ įstaigoms**. 2004–2006 m. finansavimo laikotarpio investicijos pasiekė vieną savivaldybę ir du unikalius subjektus, 2007–2013 m. laikotarpio investicijos – trečdalį savivaldybių visose apskrityse ir iki dešimtadalio visų į valstybinius registrus įtrauktų NVŠ įstaigų, 2014–2020 m. laikotarpio investicijos – daugiau nei keturis penktadalius savivaldybių visose apskrityse ir apie trečdalį visų į valstybinius registrus įtrauktų NVŠ įstaigų. Be to, 2007–2013 m. laikotarpiu **23,2 mln. Eur** investuota į **76 UDC**, bent iš dalies skirtų NVŠ paslaugų teikimui, infrastruktūrą daugiau nei trijuose ketvirtadaliuose savivaldybių visose apskrityse.

PROFESINIS MOKYMAS

2004–2020 m. į PM infrastruktūrą investuota **210,3 mln. Eur** ES fondų (**11 priemonių**) lėšų. Investicijos teko **75 unikalioms PM**. 2004–2006 m. finansavimo laikotarpio investicijos pasiekė arti pusės

savivaldybių beveik visose apskrityse ir daugiau nei pusę visų PMĮ, nors investicijos, skirtos tik faktiniam infrastruktūros atnaujinimui ir (ar) plėtrai, teko dviem penktadaliams visų PMĮ. 2007–2013 m. laikotarpio investicijos pasiekė beveik du trečdalius savivaldybių visose apskrityse ir daugiau nei keturis penktadalius visų PMĮ, o 2014–2020 m. laikotarpio investicijos – beveik du trečdalius savivaldybių visose apskrityse ir tris ketvirtadalius visų PMĮ.

KOLEGINĖS STUDIJOS

2004–2020 m. į kolegijų infrastruktūrą investuota **55,1 mln. Eur** ES fondų (**10 priemonių**) lėšų. Investicijos teko **15 unikalių kolegijų** (14 valstybinių kolegijų). 2004–2006 m. finansavimo laikotarpio investicijos pasiekė apie trečdalį visų ir daugiau nei pusę valstybinių kolegijų, 2007–2013 m. laikotarpio investicijos – iki pusės visų ir apie tris ketvirtadalius valstybinių kolegijų, 2014–2020 m. laikotarpio investicijos – pusę visų ir beveik visas valstybines kolegijas.

UNIVERSITETINĖS STUDIJOS

2004–2020 m. į universitetų infrastruktūrą investuota 1,002 mlrd. Eur ES fondų lėšų, iš kurių **145,1 mln. Eur** teko **tik studijų** infrastruktūrai, 436,8 mln. Eur – tik MTEPI infrastruktūrai, 420 mln. Eur – kompleksinei universitetų (studijų ir MTEPI) infrastruktūrai. Tik į studijų infrastruktūrą investuota **14 ES fondų priemonių** lėšos, kurių nauda teko **15 unikalių universitetų** (**13 valstybinių universitetų**). 2004–2006 m. finansavimo laikotarpio investicijos pasiekė trečdalį visų ir daugiau nei pusę valstybinių universitetų, 2007–2013 m. laikotarpio investicijos – daugiau nei du trečdalius visų ir beveik visus valstybinius universitetus, 2014–2020 m. laikotarpio investicijos – daugiau nei trečdalį visų ir apie pusę valstybinių universitetų.

5.2.2 2004-2020 M. ES FONDŲ INVESTICIJŲ Į ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ TINKAMUMAS

VERTINIMO KLAUSIMAS:

- 1.2. Ar investicijos į švietimo infrastruktūrą <...> tikslingai naudojamos <...>? Kodėl?
- 2.1. Kaip sukurta ar kuriama švietimo (pagal švietimo lygmenis) infrastruktūra atitinka besikeičiančią ekonominę, socialinę ir demografinę situaciją (išnagrinėti taikant intervencijų logikos analizę)?

TINKAMUMAS STRATEGINĖS DARBOTVARKĖS KONTEKSTE

2004–2006 m. laikotarpio investicijų į švietimo infrastruktūrą **tinkamumas nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste** varijavo **tarp žemo ir aukšto**, priklausomai nuo švietimo lygmenis. IU plėtos nacionalinėje strateginėje darbotvarkėje pagrindinis dėmesys skirtas **IU prieinamumo, ypač socialinę atskirtį patiriantiems vaikams, didinimui**. Investicijos į IU infrastruktūrą buvo santykinai menkos ir beveik visos jų apsiribojo IU programas vykdančių įstaigų pastatų renovacija, todėl jų tinkamumas vertintinas kaip **žemas**. BU strateginiame diskurse akcentuotas **BUM tinklo optimizavimas, jų fizinės aplinkos gerinimas, BU pasiekiamumo didinimas, BU ugdymo turinio ir formų atnaujinimas bei mokytojų kvalifikacijų tobulinimas**. Bent trečdalis šio laikotarpio investicijų apėmė kompleksinę BU infrastruktūros plėtrą, orientuotą į BU plėtos tikslų siekimą, todėl jų tinkamumas vertintinas kaip **vidutinis**. NVŠ plėtos nacionalinėje strateginėje darbotvarkėje svarbiausios kryptys – **NVŠ prieinamumo ir įvairovės didinimas**. Investicijos į NVŠ infrastruktūrą buvo santykinai menkos ir neturėjo įtakos minėtoms plėtos kryptims, todėl jų tinkamumas vertintinas kaip **žemas**. PM plėtos nacionalinėje strateginėje darbotvarkėje pabrėžtas **PM geografinio prieinamumo užtikrinimas, PM turinio**

atnaujinimas ir formų aktualizavimas, siekiant didinti PM atitiktį darbo rinkos poreikiams. Didžioji dalis šio laikotarpio investicijų apėmė kompleksinę PM infrastruktūros plėtrą, todėl jų tinkamumas vertintinas kaip **aukštas**. AM strateginiame diskurse vyravusios plėtros kryptys – **studijų proceso ir aukštųjų mokyklų valdymo tobulinimas, studijų turinio ir formų atnaujinimas, profesinis orientavimas ir specialistų poreikio planavimas**. Net trys ketvirtadaliai šio laikotarpio investicijų į **kolegijų infrastruktūrą** teko kompleksiniam infrastruktūros atnaujinimui ir (ar) plėtrai, todėl jų tinkamumas vertintinas kaip **aukštas**. Apie penktadalis investicijų į **universitetų infrastruktūrą** apėmė tik studijų infrastruktūros modernizavimą, kurio keturi penktadaliai apėmė kompleksinę įvairios studijų infrastruktūros plėtrą ir (ar) atnaujinimą. Apie pusę visų investicijų į universitetų infrastruktūrą teko MTEPI infrastruktūrai, siekiant gerinti universitetų tyrėjų darbo sąlygas, apie trečdalis – į mišrios, tiek studijų, tiek MTEPI skirtos, infrastruktūros plėtrą ir (ar) atnaujinimą, prisidedant prie studijų ir mokslo integracijos stiprinimo, tad jų tinkamumas vertintinas kaip **aukštas**.

2007–2013 m. laikotarpio investicijų į švietimo infrastruktūrą **tinkamumas nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste** varijavo **tarp vidutinio ir aukšto**. IU plėtros strateginės kryptys apėmė **IU prieinamumo didinimą**, investuojant į įvairią IU programas vykdančių įstaigų infrastruktūrą, steigiant UDC kaimo vietovėse, sudarant sąlygas teikti švietimo pagalbą IU programoms vykdančiose įstaigose. Bent pusė šio laikotarpio investicijų buvo skirta įvairios IU programoms vykdančių įstaigų infrastruktūros atnaujinimui, taip pat didžiojoje dalyje šalies savivaldybių įsteigti UDC, bent iš dalies skirti IU paslaugų poreikio kaimo vietovėse tenkinimui, todėl šių investicijų tinkamumas vertintinas kaip **aukštas**. BU plėtros nacionalinėje strateginėje darbotvarkėje pagrindinis dėmesys skirtas **BU ugdymo turinio ir formų atnaujinimui, mokytojų kvalifikacijos tobulinimui, BU infrastruktūros bazės gerinimui, profesiniam orientavimui BU**. Bent trečdalis šio laikotarpio investicijų buvo skirta skirtingo pobūdžio BU infrastruktūros, skirtos įvairioms tikslinėms grupėms, atnaujinimui, todėl jų tinkamumas vertintinas kaip **aukštas**. NVŠ plėtros nacionalinėje strateginėje darbotvarkėje akcentuotas **NVŠ prieinamumo ir įvairovės didinimas**. Šio laikotarpio investicijos, nors ir prisidėjo prie bendro NVŠ prieinamumo didinimo, sąlyginai menkai atliepė NVŠ įvairovės didinimo poreikį, todėl jų tinkamumas vertintinas kaip **vidutinis**. PM nacionaliniame strateginiame diskurse akcentuotas **PM turinio ir formų aktualizavimas, PM materialinės bazės atnaujinimas, PM prieinamumo įvairioms tikslinėms grupėms didinimas, profesinio orientavimo infrastruktūros PM gerinimas**. Didžioji dalis šio laikotarpio investicijų apėmė kompleksinę PM infrastruktūros plėtrą, ypatingą dėmesį skiriant praktinio mokymo infrastruktūros kūrimui ir (ar) plėtrai, todėl jų tinkamumas vertintinas kaip **aukštas**. AM plėtros strateginės kryptys apėmė **studijų turinio ir formų tobulinimą, aukštųjų mokyklų valdymo tobulinimą, profesinį orientavimą, studijų materialinės bazės atnaujinimą, studijų tarptautiškumo didinimą, dėstytojų pedagoginių ir dalykinių kompetencijų didinimą**. Virš trijų ketvirtadalių šio laikotarpio investicijų konkrečiai į **kolegijų infrastruktūrą** teko kompleksiniam infrastruktūros atnaujinimui ir (ar) plėtrai, taip pat investuota į karjeros centrų tinklo aukštosiose mokyklose bei priėmimo į aukštąsias mokyklas sistemos infrastruktūrą, todėl bendras investicijų tinkamumas vertintinas kaip **aukštas**. Kiek daugiau nei dešimtadalis investicijų į **universitetų infrastruktūrą** apėmė tik studijų infrastruktūros modernizavimą, kurio arti keturių penktadalių apėmė kompleksinę įvairios studijų infrastruktūros plėtrą ir (ar) atnaujinimą. Iki pusės visų investicijų į universitetų infrastruktūrą teko MTEPI infrastruktūrai, tokia pati dalis – mišriai, tiek studijoms, tiek MTEPI skirtai, infrastruktūrai, reikšmingai prisidedant prie mokslo ir studijų integracijos didinimo, todėl tad jų tinkamumas vertintinas kaip **aukštas**.

2014–2020 m. laikotarpio investicijų į švietimo infrastruktūrą **tinkamumas nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste** varijavo **tarp vidutinio ir aukšto**. IU nacionalinėje strateginėje darbotvarkėje pagrindinis dėmesys skirtas **IU prieinamumo didinimui**, steigiant ir plėtojant UDC kaimo vietovėse, plėtojant švietimo pagalbos teikimą ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikams ir šeimoms, taip pat – **IU turinio ir teikimo formų atnaujinimui**. Didžioji dalis šio laikotarpio investicijų teko kompleksiniam

IU infrastruktūros atnaujinimui, tačiau mažiau dėmesio skirta švietimo pagalbos teikimo ir UDC infrastruktūrai bei inovatyvioms ugdymo priemonėms, todėl investicijų tinkamumas vertintinas kaip **vidutinis**. BU plėtros strateginiame diskurse akcentuotas **kompleksinių investicijų į įvairius BU aspektus** – ugdymo programas ir priemonės, infrastruktūrą, personalo kvalifikacijos tobulinimą bei mokymosi pasiekimų vertinimo sistemas – **poreikis**. Daugiau nei pusė šio laikotarpio investicijų teko BUM aprūpinimui įranga, o investicijos pasižymėjo didele atnaujinamos infrastruktūros ir investicijų subjektų įvairove, todėl jų tinkamumas vertintinas kaip **aukštas**. NVŠ plėtros nacionalinėje strateginėje darbotvarkėje pakartotinai akcentuotas **NVŠ prieinamumo ir įvairovės didinimas**, papildomas dėmesys skirtas NVŠ įstaigų **ugdymo aplinkai**, siekiant užtikrinti tinkamą NVŠ programų kokybę, bei **STE(A)M NVŠ prieinamumo didinimui ir kokybės gerinimui**. Šio laikotarpio investicijos apėmė kompleksinį NVŠ infrastruktūros atnaujinimą, skiriant lėšas skirtingų tipų NVŠ paslaugų teikėjų, taip pat – įvairesnių NVŠ programų vykdymui reikalingai infrastruktūrai, todėl jų tinkamumas vertintinas kaip **aukštas**. PM plėtroje daugiausia pabrėžtas **PM formų aktualizavimas** (ypač lanksčių mokymosi būdų diegimas, tęstinio, praktinio PM plėtra) ir **PM paklausos didinimas**. Virš keturių penktadalių šio laikotarpio investicijų teko praktinio mokymo infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui, likusi dalis skirta PM stebėsenai ir vertinimui, populiarinimui, PM turinio ir formų atnaujinimui reikalingai IT įrangai, todėl jų tinkamumas vertintinas kaip **aukštas**. AM plėtros nacionalinėje strateginėje darbotvarkėje akcentuotas **studijų turinio ir formų atnaujinimas, dėstytojų kompetencijos tobulinimas ir studijų materialinės bazės atnaujinimas, (ne)finansinės paramos studentams masto ir įvairovės didinimui, sąmoningo ir informacija paremto studijų pasirinkimo skatinimui, fizinių ir inžinerinių mokslų specialybių patrauklumo didinimui**. Visos šio laikotarpio investicijos konkrečiai į **kolegijų infrastruktūrą** apėmė kompleksinį įvairios kolegijų infrastruktūros atnaujinimą ir plėtrą, taip pat investuota į aukštajam mokslui skirtų registru, aukštųjų mokyklų informacinės sistemos infrastruktūrą, todėl investicijų tinkamumas vertintinas kaip **aukštas**. Apie penktadalis investicijų į **universitetų infrastruktūrą** apėmė tik studijų infrastruktūros modernizavimą, kurio didžioji dalis apėmė kompleksinę įvairios studijų infrastruktūros plėtrą ir (ar) atnaujinimą. Po du penktadalius visų investicijų į universitetų infrastruktūrą teko MTEPI infrastruktūrai ir mišriai – tiek studijoms, tiek MTEPI skirtai – infrastruktūrai, todėl jų tinkamumas vertintinas kaip **aukštas**.

TINKAMUMAS EKONOMINĖS, SOCIALINĖS IR DEMOGRAFINĖS SITUACIJOS POKYČIŲ KONTEKSTE

2004–2006 m. laikotarpio investicijų į švietimo infrastruktūrą tinkamumas situacijos pokyčių kontekste vyravo tarp žemo ir vidutinio. Šiuo laikotarpiu investicijos į IU infrastruktūrą pasiekė tik **pusę šalies apskričių ir pasiskirstė neproporcingai IU programas vykdančių įstaigų ir auklėtinių skaičiams**: apie trečdalis šio laikotarpio investicijų teko didžiausiu IU programas vykdančių įstaigų ir IU auklėtinių skaičiais pasižymėjusiai Vilniaus apskričiai, tačiau kitose apskrityse buvo netolygus, todėl **tinkamumas** vertintinas kaip **žemas**. Investicijos į BU infrastruktūrą pasiekė taip pat apie **pusę šalies apskričių ir pasiskirstė neproporcingai BUM ir BU mokinių skaičiams apskrityse**: trečdalis teko Vilniaus apskričiai, tačiau kitose apskrityse buvo netolygus, todėl **tinkamumas** vertintinas kaip **žemas**. Išskirtina, jog investicijos į IU ir BU infrastruktūrą netolygiausiai pasiskirstė Alytaus, Kauno ir Šiaulių apskrityse: šioms apskritims skirtų investicijų dalis yra beveik tokia pati, nors aprėptis skiriasi. Investicijos į NVŠ infrastruktūrą buvo veikiau **atsitiktinės ir menkos**, jų **tinkamumas** vertintinas kaip **žemas**. Investicijos į PM infrastruktūrą pasiskirstė **sąlyginai tolygiai ir didžiąja dalimi atitiko PMĮ išsidėstymą šalyje**: didžiosiose šalies apskrityse (Vilniaus, Kauno, Klaipėdos), kuriose tuo metu veikė daugiausia PMĮ, teko santykinai daugiausia visų investicijų. Vis dėlto, kitoms apskritims skirtos investicijos ne visai tiksliai atspindėjo juose veikiančių PMĮ skaičių, todėl **tinkamumas** vertintinas kaip **vidutinis**. Investicijos į **kolegijų studijų infrastruktūrą** pasiskirstė tarp santykinai ilgiau veikusių kolegijų, veikusių 6 šalies apskrityse, tad investicijų tinkamumas vertintinas kaip **aukštas**. Investicijas į **universitetų studijų infrastruktūrą** gavo 6 universitetai, išsidėstę 4 šalies apskrityse, tačiau investicijų pasiskirstymas tarp

įstaigų ne visai atliepė universitetų studentų skaičiaus pasiskirstymą šalies apskrityse, todėl tinkamumas vertintinas kaip **vidutinis**.

2007–2013 m. laikotarpio investicijų į švietimo infrastruktūrą tinkamumas situacijos pokyčių kontekste vyravo tarp vidutinio ir aukšto. Šiuo laikotarpiu investicijos į IU teko visoms šalies apskritims, jų geografinis pasiskirstymas didžiąja dalimi atliepė IU programas vykdančių įstaigų ir IU auklėtinių skaičius apskrityse. Investicijos į UDC, bent iš dalies skirtų IU paslaugų teikimui, infrastruktūrą geografiniu požiūriu taip pat pasiskirstė maždaug proporcingai IU programas vykdančių įstaigų ir IU auklėtinių skaičiams apskrityse, tad bendras investicijų tinkamumas vertintinas kaip **aukštas**. Investicijos į BU infrastruktūrą taip pat teko visoms šalies apskritims ir pasiskirstė sąlyginai proporcingai juose veikiančių BUM ir BU mokinių skaičių atžvilgiu, tad tinkamumas vertintinas kaip **aukštas**. Investicijų į NVŠ infrastruktūrą pasiskirstymas atliepė NVŠ dalyvaujančių mokinių pasiskirstymą pagal programų tipus, o investicijos į UDC, kurie bent iš dalies skirti NVŠ paslaugų kaimo vietovėse teikimui, infrastruktūrą atliepė tuo laikotarpiu akcentuotą nepakankamą NVŠ prieinamumo kaimo vietovių gyventojams problemą. Atsižvelgiant į tai, investicijų tinkamumas vertintinas kaip **aukštas**. Nors investicijų į PM infrastruktūrą pasiskirstymas šalies apskrityse gana tiksliai atliepė juose veikusių PM skaičius, lyginant su ankstesniu laikotarpiu, skirtos investicijos buvo beveik pusšimtį kartų didesnės, o PM mokinių skaičius – tolygiai mažėjantis. Mažėjant PM mokinių skaičiui, atsirado rizika neefektyviai naudoti infrastruktūrą, todėl tinkamumas vertintinas kaip **vidutinis**. Investicijų į kolegijų studijų infrastruktūrą bei universitetų studijų infrastruktūrą pasiskirstymas tarp atitinkamo tipo įstaigų didžiąja dalimi atliepė studentų skaičiaus pasiskirstymą šalies apskrityse, todėl tinkamumas yra vertintinas kaip **aukštas**.

2014–2020 m. laikotarpio investicijų į švietimo infrastruktūrą tinkamumas situacijos pokyčių kontekste vyravo tarp vidutinio ir aukšto. Šiuo laikotarpiu investicijos į IU infrastruktūrą daugiausia teko didžiųjų miestų apskritims (Vilniaus, Kauno), kitose šalies apskrityse pasiskirstė sąlyginai tolygiai pagal IU aprėptį, todėl tinkamumas vertintinas kaip **aukštas**. Investicijos į BU infrastruktūrą sąlyginai atspindėjo apskrityse veikusį BUM ir BU mokinių skaičius: investicijos į Vilniaus, Kauno, Panevėžio apskritis atitiko BUM ir jų mokinių skaičiaus pasiskirstymą, tačiau Šiaulių, Klaipėdos, Telšių apskrityse pastebimi skirto finansavimo netolygumai. Atsižvelgiant į tai, tinkamumas vertintinas kaip **vidutinis**. Investicijos į NVŠ infrastruktūrą šiuo laikotarpiu išaugo beveik 3,5 karto, pasiskirstymas atliepė NVŠ dalyvaujančių mokinių pasiskirstymą pagal programų tipus, buvo siekiama užtikrinti NVŠ plėtrą ir įvairovės didinimą, tad tinkamumas vertintinas kaip **aukštas**. Kaip ir ankstesniu laikotarpiu, nors investicijos į PM infrastruktūrą atspindi PM skaičių šalies apskrityse, PM mokinių skaičiaus mažėjimas buvo spartesnis nei skiriamų investicijų, todėl bendri PM infrastruktūros pajėgumai viršijo PM mokinių skaičių. Atsižvelgiant į tai, investicijų tinkamumas vertintinas kaip **vidutinis**. Tiek investicijų į kolegijų studijų infrastruktūrą, tiek investicijų į universitetų studijų infrastruktūrą pasiskirstymas tarp atitinkamų įstaigų atliepė studentų skaičiaus pasiskirstymą šalies apskrityse, todėl tinkamumas yra vertintinas kaip **aukštas**.

TINKAMUMAS ĮSTAIGŲ POREIKIŲ KONTEKSTE

Anot didžiosios dalies apklaustų 2004–2020 m. ES fondų investicijas infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui gavusių įvairių lygmenų švietimo įstaigų atstovų, analizuojamos investicijos atitiko jų atstovaujamo įstaigų poreikius. Investicijas į įvairių tipų IU infrastruktūrą kaip atitinkančias įstaigų poreikius įvertino ne mažiau kaip du trečdaliai (66–71 proc.) apklaustų IU programas vykdančių įstaigų atstovų. Mažiau palankūs investicijomis atnaujintos IU infrastruktūros tinkamumo vertinimai sieti su nepakankamu investicijų į pastatus ir patalpas kompleksiskumu, ribota investicijų atitiktimi esamai situacijai ir tikslinės grupės poreikiams, nepakankama atliktų darbų kokybe. Investicijų į BU infrastruktūrą atitiktis įstaigų poreikiams varijavo, priklausomai nuo infrastruktūros pobūdžio.

Investicijas į pastatų energetines sistemas, mokyklų bibliotekoms skirtą įrangą, edukacines erdves, sporto aikštynus ir laisvų patalpų alternatyvų pritaikymą, mokyklinių autobusų įsigijimą bei virtualios ugdymo(si) aplinkos infrastruktūrą kaip atitinkančias įstaigų poreikius įvertino **ne mažiau kaip keturi penktadaliai**, technologijų, gamtos mokslų ir (ar) menų mokymui skirtą įrangą, mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų darbo vietoms skirtą įrangą bei SUP turintiems mokiniams skirtas priemones – **ne mažiau kaip du trečdaliai**, investicijas į metodinių centrų pastatus ir įrangą – **ne mažiau kaip pusė** apklaustų BUM atstovų. Santykinai prastesni investicijomis atnaujintos BU infrastruktūros tinkamumo vertinimai sieti su kai kuriais atvejais **ribota infrastruktūros atitiktimi konkrečių BUM ugdymo turiniui ir procesui, nepakankamu jos pritaikymu BUM geografinėi situacijai ir SUP turinčių mokinių poreikiams**. Investicijas į įvairių tipų NVŠ infrastruktūrą kaip atitinkančias įstaigų poreikius įvertino **ne mažiau kaip keturi penktadaliai** (87–100 proc.) apklaustų NVŠ įstaigų atstovų, akcentuojant santykinai didesnę IT įrangos tinkamumą (lyginant su pastatų ir patalpų bei fizinės įrangos tinkamumu). **Trys ketvirtadaliai** (74 proc.) apklaustų **PMĮ**, turinčių **SPMC**, pastarųjų **infrastruktūrą** įvertino kaip atitinkančią šalies ūkyje naudojamų technologijų lygį. Investicijas į įvairių tipų **kolegijų infrastruktūrą** kaip atitinkančias įstaigų poreikius įvertino **ne mažiau kaip pusė** (57–75 proc.) apklaustų kolegijų atstovų, o investicijas į įvairių tipų **universitetų studijų infrastruktūrą** kaip tinkamas įvertino **ne mažiau kaip trys ketvirtadaliai** (75–100 proc.) respondentų. Tiek kolegijų, tiek universitetų atstovai santykinai palankiau įvertino fizinės įrangos bei pastatų ir patalpų atitiktį įstaigų poreikiams (lyginant su IT įrangos atitiktimi).

5.2.3 2004-2020 M. ES FONDŲ INVESTICIJŲ Į ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ PAKANKAMUMAS

VERTINIMO KLAUSIMAS:

1.2. Ar investicijos į švietimo infrastruktūrą <...> yra pakankamos <...> ir tvarios? Kodėl?

PAKANKAMUMAS GEOGRAFINĖS IR TIKSLINIŲ GRUPIŲ APRĖPTIES POŽIŪRIU

2004–2006 m. laikotarpio investicijų į švietimo infrastruktūrą **pakankamumas geografiniu ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu** varijavo tarp **žemo ir vidutinio**. Investicijos į **IU infrastruktūrą** pasiekė tik mažiau nei dešimtadalį (8) Lietuvos savivaldybių pusėje (5) šalies apskričių, o bendras unikalių investicijų gavėjų skaičius (16) tesiekė 2 proc. visų analizuojamu laikotarpiu šalyje veikusių IU programų vykdytųjų įstaigų, tad investicijų pakankamumas vertintinas kaip **žemas**. Investicijos į **BU infrastruktūrą** pasiekė apie pusę (29) Lietuvos savivaldybių visose šalies apskrityse, o bendras unikalių investicijų gavėjų skaičius (95) sudarė tik 6 proc. visų tuo laikotarpiu šalyje veikusių BUM, tad investicijų pakankamumas vertintinas kaip **žemas**. Investicijos į **NVŠ infrastruktūrą** teko tik vienai – Vilniaus miesto – savivaldybei, 2 unikaliems investicijų subjektams, tad investicijų pakankamumas vertintinas kaip **žemas**. Investicijos į **PM infrastruktūrą** pasiekė arti pusės (26) Lietuvos savivaldybių beveik visose (9) šalies apskrityse, o bendras unikalių investicijų gavėjų skaičius (42) sudarė daugiau nei pusę tuo metu šalyje veikusių PMĮ, tačiau investicijų pasiskirstymas apskrityse buvo nepakankamai tolygus, tad jų pakankamumas vertintinas kaip **vidutinis**. Investicijos į **kolegijų infrastruktūrą** pasiekė daugiau nei pusę tuo metu Lietuvoje veikusių valstybinių kolegijų, įsikūrusių dviejuose trečdaliuose šalies apskričių, kuriose veikė kolegijos, tad jų pakankamumas vertintinas kaip **vidutinis**. Investicijos į **universitetų studijų infrastruktūrą** pasiekė daugiau nei pusę tuo metu Lietuvoje veikusių valstybinių universitetų, tad jų pakankamumas vertintinas kaip **vidutinis**.

2007–2013 m. laikotarpio investicijų į švietimo infrastruktūrą **pakankamumas geografiniu ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu** varijavo tarp **žemo ir aukšto**. Investicijos į **IU programas vykdančių įstaigų**

infrastruktūrą įgyvendintos beveik visose (58) Lietuvos savivaldybėse visose (10) šalies apskrityse, o bendras unikalių investicijų gavėjų skaičius (215) sudarė trečdalį visų analizuojamu laikotarpiu šalyje veikusių IU programų vykdytųjų įstaigų. Be to, investicijos į **UDC infrastruktūrą**, bent iš dalies skirtą IU paslaugų teikimui, pasiekė daugiau nei tris ketvirtadalius (47) Lietuvos savivaldybių visose (10) šalies apskrityse, kur buvo įsteigti 76 UDC, tad bendras investicijų į IU infrastruktūrą pakankamumas vertintinas kaip **aukštas**. Investicijos į **BU infrastruktūrą** įgyvendintos visose Lietuvos savivaldybėse, tolygiai pasiskirstė šalies apskrityse, o bendras unikalių investicijų gavėjų skaičius (768) sudarė daugiau nei pusę visų tuo laikotarpiu šalyje veikusių BUM, tad investicijų pakankamumas vertintinas kaip **aukštas**. Investicijos į **NVŠ įstaigų infrastruktūrą** įgyvendintos apie trečdalyje (22) Lietuvos savivaldybių visose (10) šalies apskrityse, o bendras unikalių investicijų gavėjų skaičius (26) tesudarė iki dešimtadali (9 proc.) visų į valstybinius registrus tuo metu įtrauktų NVŠ įstaigų. Vis dėlto, prie NVŠ paslaugų prieinamumo didinimo iš dalies prisidėjo ir investicijos į **UDC infrastruktūrą**, tad bendras investicijų į NVŠ infrastruktūrą pakankamumas vertintinas kaip **vidutinis**. Investicijos į **PM infrastruktūrą** pasiekė beveik du trečdalius (39) Lietuvos savivaldybių visose šalies apskrityse, tolygiai pasiskirstė šalies apskrityse, o bendras unikalių investicijų gavėjų skaičius (65) sudarė daugiau nei keturis penktadalius tuo metu šalyje veikusių PMI, tad investicijų pakankamumas vertintinas kaip **aukštas**. Investicijos į **kolegijų studijų infrastruktūrą** pasiekė kiek daugiau nei du penktadalius (12) tuo metu Lietuvoje veikusių kolegijų, jų pakankamumas vertintinas kaip **žemas**. Investicijos į **kolegijų infrastruktūrą** pasiekė apie tris ketvirtadalius tuo metu Lietuvoje veikusių valstybinių kolegijų, įsikūrusių daugiau nei trijuose ketvirtadaliuose šalies apskričių, kuriuose veikė kolegijos, tad jų pakankamumas vertintinas kaip **vidutinis**. Investicijos į **universitetų studijų infrastruktūrą** pasiekė beveik visus tuo metu Lietuvoje veikusius valstybinius universitetus, tad jų pakankamumas vertintinas kaip **aukštas**.

2014–2020 m. **laikotarpio** investicijų į švietimo infrastruktūrą **pakankamumas geografiniu ir tikslinių grupių aprėpties požiūriu** varijavo **tarp žemo ir aukšto**. Investicijos į **IU infrastruktūrą** apėmė tris ketvirtadalius (45) Lietuvos savivaldybių visose (10) šalies apskrityse, o bendras unikalių investicijų gavėjų skaičius (109) sudarė 15 proc. visų analizuojamu laikotarpiu šalyje veikusių IU programų vykdytųjų įstaigų, tad investicijų pakankamumas vertintinas kaip **vidutinis**. Investicijos į **BU infrastruktūrą** apėmė visas Lietuvos savivaldybes, pasiskirstė tolygiai šalies apskrityse, o bendras unikalių investicijų gavėjų skaičius (747) sudarė arti dviejų trečdalių visų tuo laikotarpiu šalyje veikusių BUM, tad investicijų pakankamumas vertintinas kaip **aukštas**. Investicijos į **NVŠ infrastruktūrą** apėmė daugiau nei keturis penktadalius (50) Lietuvos savivaldybių visose (10) šalies apskrityse, o bendras unikalių investicijų gavėjų skaičius (87) sudarė apie trečdalį visų į valstybinius registrus tuo metu įtrauktų NVŠ įstaigų, tad investicijų pakankamumas vertintinas kaip **aukštas**. Investicijos į **PM infrastruktūrą** pasiekė beveik du trečdalius (39) Lietuvos savivaldybių visose šalies apskrityse, tolygiai pasiskirstė šalies apskrityse, o bendras unikalių investicijų gavėjų skaičius (57) sudarė tris ketvirtadalius tuo metu šalyje veikusių PMI, tad investicijų pakankamumas vertintinas kaip **aukštas**. Investicijos į **kolegijų infrastruktūrą** pasiekė visas, išskyrus vieną, tuo metu Lietuvoje veikusias valstybines kolegijas, įsikūrusias visose, išskyrus vieną, apskrityse, kuriose veikė kolegijos, tad jų pakankamumas vertintinas kaip **aukštas**. Investicijos į **universitetų studijų infrastruktūrą** pasiekė apie pusę tuo metu Lietuvoje veikusių valstybinių universitetų, tad jų pakankamumas vertintinas kaip **vidutinis**.

PAKANKAMUMAS ĮSTAIGŲ POREIKIŲ KONTEKSTE

Anot didžiosios dalies apklaustų 2004–2020 m. ES fondų investicijas infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui gavusių įvairių lygmenų švietimo įstaigų atstovų, analizuojamos **investicijos buvo pakankamos įstaigos poreikių kontekste**. Vis dėlto, **daugiau nei pusė** respondentų įvardijo **pakartotinių investicijų** į tuos pačius infrastruktūros objektus (daugiausia – IT ir fizinę įrangą) poreikį, **virš trijų ketvirtadalių – papildomų investicijų** į infrastruktūrą (dažniausiai – pastatus ir patalpas) poreikį 2021–2027 m. laikotarpiu.

Investicijas į įvairių tipų **IU infrastruktūrą** kaip pakankamas siekiant užtikrinti infrastruktūros atitiktį šiuolaikiniams standartams įvertino apie **du trečdaliai** (64–71 proc.) apklaustų IU programas vykdančių įstaigų atstovų, akcentuojant santykinai didesnę investicijų į fizinę įrangą pakankamumą (lyginant su investicijomis į IT įrangą bei pastatus ir patalpas). Mažiau palankūs investicijomis atnaujintos IU infrastruktūros pakankamumo vertinimai sieti su **investicijų į pastatus ir patalpas kompleksiško stoka**, kai investuojama tik į dalį įstaigų pastatų ar patalpų arba tik į vidaus infrastruktūrą, neskiriant lėšų lauko aplinkai. **Daugiau nei pusė** respondentų įvardijo **pakartotinių investicijų** į tuos pačius infrastruktūros objektus (daugiausia – pastatus ir patalpas bei IT įrangą) poreikį ateityje, **trys ketvirtadaliai – papildomų investicijų** į kitus infrastruktūros objektus (pastatų atnaujinimą, vidaus patalpų įrengimą, lauko edukacinių erdvių modernizavimą ir įrengimą, infrastruktūros pritaikymą SUP turinčių vaikų poreikiams) poreikį.

Investicijų į **BU infrastruktūrą** pakankamumas siekiant patenkinti tikslinių grupių poreikius **varijavo, priklausomai nuo infrastruktūros pobūdžio**. Investicijas į mokyklinių autobusų įsigijimą kaip pakankamas įvertino **keturi penktadaliai**, investicijas į virtualios ugdymo(si) aplinkos infrastruktūrą, technologijų, gamtos mokslų ir (ar) menų mokymui skirtą įrangą, pastatų energetines sistemas, mokyklų bibliotekoms skirtą įrangą, edukacines erdves, sporto aikštynus ir laisvų patalpų alternatyvų pritaikymą, mokyklų švietimo pagalbos specialistų darbo vietoms skirtą įrangą, SUP turintiems mokiniams skirtas priemones – **ne mažiau kaip du trečdaliai**, investicijas į metodinių centrų pastatus ir įrangą bei mokytojų darbo vietoms skirtą įrangą – **ne mažiau kaip pusė** apklaustų BUM atstovų. Santykinai prastesni investicijomis atnaujintos BU infrastruktūros pakankamumo vertinimai sieti **nepakankamu investicijų į infrastruktūrą kompleksiško** ir **nepakankamu įsigytų priemonių kiekiu**. **Trys ketvirtadaliai** respondentų įvardijo **pakartotinių investicijų** į tuos pačius infrastruktūros objektus (daugiausia – į technologijų, gamtos mokslų ir (ar) menų mokymui skirtą fizinę įrangą ir priemones bei įvairią IT įrangą) poreikį ateityje, **keturi penktadaliai – papildomų investicijų** į kitus infrastruktūros objektus (IT įrangą, pastatų išorės ir vidaus atnaujinimą, STEAM ugdymui skirtą fizinę įrangą, įtraukiam ugdymui pritaikytų erdvių įrengimą, infrastruktūros pritaikymą SUP turinčių mokinių poreikiams).

Investicijas į įvairių tipų **NVŠ infrastruktūrą** kaip pakankamas siekiant užtikrinti infrastruktūros atitiktį šiuolaikiniams standartams įvertino **ne mažiau kaip trys ketvirtadaliai** (74–81 proc.) apklaustų NVŠ įstaigų atstovų, pabrėžiant santykinai didesnę investicijų į IT įrangą pakankamumą (lyginant su investicijomis į fizinę įrangą bei pastatus ir patalpas). Mažiau palankūs investicijomis atnaujintos NVŠ infrastruktūros pakankamumo vertinimai sieti su **investicijų į pastatus ir patalpas kompleksiško trūkumu**. **Du trečdaliai** respondentų įvardijo **pakartotinių investicijų** į tuos pačius infrastruktūros objektus (daugiausia – fizinę įrangą bei pastatus ir patalpas) poreikį ateityje, **virš keturių penktadalių – papildomų investicijų** į kitus infrastruktūros objektus (pastatų ir patalpų renovaciją, pritaikymą neįgalųjų poreikiams ir NVŠ programų vykdymui, lauko erdvių pritaikymą ugdymo reikmėms) poreikį.

Investicijas į bendrą **PM infrastruktūrą** kaip pakankamas siekiant užtikrinti veiklos tęstinumą įvertino **daugiau nei pusė** (61 proc.), kaip pakankamas siekiant išplėsti veiklą – **iki pusės** (46 proc.) apklaustų PMĮ atstovų. **Virš trijų ketvirtadalių** respondentų įvardijo **pakartotinių investicijų** į tuos pačius infrastruktūros objektus (beveik visais atvejais – fizinę įrangą, daugeliu atvejų – IT įrangą bei pastatus ir patalpas), **beveik visi – papildomų investicijų** į kitus infrastruktūros objektus (įvairių konkrečių PM programų vykdymui reikalingą, SPMC ir kitą infrastruktūrą) poreikį.

Investicijas į įvairių tipų **kolegijų infrastruktūrą** kaip pakankamas siekiant patenkinti tikslinių grupių poreikius įvertino **ne mažiau kaip pusė** (63–85 proc.) apklaustų kolegijų atstovų. **Trys ketvirtadaliai** respondentų įvardijo **pakartotinių investicijų** į tuos pačius infrastruktūros objektus (daugiausia – IT įrangą bei pastatus ir patalpas), **visi apklaustieji – papildomų investicijų** į kitus infrastruktūros objektus (laboratorinę įrangą, IT įrangą, atsinaujinančių energijos šaltinių diegimą) poreikį.

Santykinai nepalankiausiai investicijų į infrastruktūrą pakankamumas įstaigų poreikių kontekste įvertintas universitetų atveju. Investicijas į įvairių tipų **universitetų studijų infrastruktūrą** kaip pakankamas siekiant patenkinti tikslinių grupių poreikius įvertino **nuo mažiau kaip pusės iki daugiau nei keturių penktadalių** (43–86 proc.) apklaustų universitetų atstovų, akcentuojant didesnę investicijų į fizinę įrangą pakankamumą (lyginant su investicijomis į pastatus ir patalpas bei IT įrangą). **Iki trijų ketvirtadalių** respondentų įvardijo **pakartotinių investicijų** į tuos pačius infrastruktūros objektus (daugiausia – fizinę ir IT įrangą), **visi apklaustieji – papildomų investicijų** į kitus infrastruktūros objektus (laboratorinę ir IT įrangą) poreikį.

5.2.4 2004-2020 M. ES FONDŲ INVESTICIJŲ Į ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ NAUDOJIMO EFEKTYVUMAS

VERTINIMO KLAUSIMAS:

2.2. [Ar] <...> sukurta ar kuriama švietimo (pagal švietimo lygmenis) infrastruktūra <...> efektyviai <...> naudojama? Kodėl?

NAUDOJIMO INTENSYVUMAS

Didžiosios dalies apklaustų 2004–2020 m. ES fondų investicijas infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui gavusių įvairių lygmenų švietimo įstaigų atstovų teigimu, nauja ir (ar) atnaujinta švietimo **infrastruktūra naudojama intensyviai** (atsižvelgiant į naudojimo dažnumą ir trukmę). Santykinai **intensyviausiai** analizuojama infrastruktūra naudojama universitetuose, kolegijose ir NVŠ įstaigose, **mažiausiai intensyviai** naudojama BUM ir kita (ne SPMC) PMĮ infrastruktūra. IU programas vykdančiose įstaigose ir universitetuose santykinai intensyviausiai naudojama **fizinė įranga** (įrenginiai, baldai, kitos materialios priemonės), BUM – **pastatai, patalpos ir kitos erdvės bei transporto priemonės**, NVŠ įstaigose, kolegijose ir PMĮ – **IT įranga** (kompiuterinė technika, programinė įranga).

Naujos ir (ar) atnaujintos **IU infrastruktūros** naudojimo **intensyvumą kaip didelį ir labai didelį** įvertino **ne mažiau kaip du trečdaliai** apklaustų IU programas vykdančių įstaigų atstovų (fizinės įrangos – 81 proc., pastatų ir patalpų – 78 proc., IT įrangos – 70 proc.). **Ne mažiau kaip trijuose ketvirtadaliuose** įstaigų analizuojama infrastruktūra **naudojama kasdien ar beveik kasdien** (pastatais ir patalpomis bei fizine įranga – 88 proc., IT įranga – 75 proc.).

Naujos ir (ar) atnaujintos **BU infrastruktūros** naudojimo **intensyvumą kaip didelį ir labai didelį** įvertino **ne mažiau kaip pusė** (55–89 proc.) apklaustų BUM atstovų (renovuotų pastatų, mokyklinių autobusų, edukacinių erdvių, sporto aikštynų ir alternatyviai pritaikytų BUM patalpų – ne mažiau kaip keturi penktadaliai, mokyklų bibliotekų įrangos, mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų darbo vietoms skirtos įrangos bei virtualios ugdymo(si) aplinkos infrastruktūros – ne mažiau kaip trys ketvirtadaliai, technologijų, gamtos mokslų ir (ar) menų mokymui skirtos įrangos bei SUP turintiems mokiniams skirtų priemonių – ne mažiau kaip du trečdaliai, metodinių centrų pastatų ir įrangos – virš pusės).

Naujos ir (ar) atnaujintos **NVŠ infrastruktūros** naudojimo **intensyvumą kaip didelį ir labai didelį** įvertino **ne mažiau kaip trys ketvirtadaliai** apklaustų NVŠ įstaigų atstovų (IT įrangos – 92 proc., fizinės įrangos – 84 proc., pastatų ir patalpų – 78 proc.). **Ne mažiau kaip trijuose ketvirtadaliuose** įstaigų analizuojama infrastruktūra **naudojama kasdien ar beveik kasdien** (IT įranga – 92 proc., pastatais ir patalpomis – 78 proc., fizine įranga – 58 proc.).

Naujos ir (ar) atnaujintos **PMĮ SPMC infrastruktūros** naudojimo **intensyvumą kaip didelį ir labai didelį** įvertino **daugiau nei du trečdaliai** (69 proc.) apklaustų PMĮ, turinčių SPMC, atstovų. Maksimalus, **16 val. per parą** siekiantis, SPMC infrastruktūros apkrovimas užfiksuotas tik **dešimtadalyje** analizuotų SPMC, tačiau apie **pusėje** vertintų SPMC infrastruktūra naudojama pakankamai dideliu, **8–12 val. per parą** siekiančiu, intensyvumu. Atnaujintos **kitos (ne SPMC) PM infrastruktūros** naudojimo **intensyvumą kaip didelį** įvertino **ne mažiau kaip pusė** apklaustųjų (IT įrangos – 77 proc., pastatų ir patalpų – 67 proc., fizinės įrangos – 57 proc.). **Ne mažiau kaip trečdalyje** įstaigų analizuojama infrastruktūra naudojama **kasdien ar beveik kasdien** (pastatais ir patalpomis naudojama – 77 proc., fizine įranga – 53 proc., IT įranga – 36 proc.).

Naujos ir (ar) atnaujintos **kolegijų infrastruktūros** naudojimo **intensyvumą kaip didelį ir labai didelį** įvertino **ne mažiau kaip trys ketvirtadaliai** apklaustų kolegijų atstovų (IT įrangos – 86 proc., pastatų ir patalpų bei fizinės įrangos – po 75 proc.). **Ne mažiau kaip pusėje** įstaigų analizuojama infrastruktūra **naudojama kasdien ar beveik kasdien** (pastatais ir patalpomis – 75 proc., fizine įranga – 71 proc., IT įranga – 63 proc.).

Naujos ir (ar) atnaujintos **universitetų studijų infrastruktūros** naudojimo **intensyvumą kaip didelį ir labai didelį** įvertino **ne mažiau kaip keturi penktadaliai** apklaustų universitetų atstovų (fizinės įrangos – 100 proc., IT įrangos – 89 proc., pastatų ir patalpų – 86 proc.). Taip pat **ne mažiau kaip keturiuose penktadaliuose** įstaigų analizuojama infrastruktūra **naudojama kasdien ar beveik kasdien** (fizine įranga – 100 proc., pastatais ir patalpomis – 89 proc., IT įranga – 86 proc.).

NAUDOJIMO MASTAS

Didžiosios dalies apklaustų 2004–2020 m. ES fondų investicijas infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui gavusių įvairių lygmenų švietimo įstaigų atstovų vertinimu, naujos ir (ar) atnaujintos švietimo infrastruktūros **naudojimo mastas** (naudotojų skaičiaus atžvilgiu) **yra didelis ir labai didelis**. Santykinai **didžiausiu** naudojimo mastu pasižymi kolegijų infrastruktūra, santykinai **mažiausiu** – BUM infrastruktūra. IU programas vykdančiose įstaigose ir universitetuose santykinai daugiausia naudotojų sulaukia **pastatai ir patalpos**, BUM – **pastatai, patalpos ir kitos erdvės bei transporto priemonės**, kolegijose ir PMĮ – **pastatai ir patalpos bei fizinė įranga** (įrenginiai, baldai, kitos materialios priemonės), NVŠ įstaigose ir kolegijose – **IT įranga** (kompiuterinė technika, programinė įranga).

Naujos ir (ar) atnaujintos **IU infrastruktūros** naudojimo **mastą kaip didelį ir labai didelį** įvertino **ne mažiau kaip trys ketvirtadaliai** IU programas vykdančių įstaigų atstovų (pastatų ir patalpų – 84 proc., fizinės įrangos – 81 proc., IT įrangos – 74 proc.). Šia infrastruktūra besinaudojančių **vaikų skaičius per metus** apklaustose įstaigose varijuoja nuo mažiau nei 100 iki daugiau nei 300 (**daugiausia – iki 200**).

Naujos ir (ar) atnaujintos **BU infrastruktūros** naudojimo **mastą kaip didelį ir labai didelį** įvertino **ne mažiau kaip trečdalis** (36–89 proc.) apklaustų BUM atstovų (renovuotų BUM pastatų, edukacinių erdvių, sporto aikštynų ir alternatyviai pritaikytų BUM patalpų, mokyklinių autobusų, virtualios ugdymo(si) aplinkos infrastruktūros – ne mažiau kaip keturi penktadaliai, mokytojų darbo vietoms skirtos įrangos – trys ketvirtadaliai, SUP turintiems mokiniams skirtų priemonių, technologijų, gamtos mokslų ir (ar) menų mokymui skirtos įrangos, mokyklų bibliotekų įrangos ir mokyklų švietimo pagalbos specialistų darbo vietoms skirtos įrangos – ne mažiau kaip du trečdaliai, metodinių centrų pastatų ir įrangos – virš trečdaliu).

Naujos ir (ar) atnaujintos **NVŠ infrastruktūros** naudojimo **mastą kaip didelį ir labai didelį** įvertino **ne mažiau kaip trys ketvirtadaliai** apklaustų NVŠ įstaigų atstovų (IT įrangos – 92 proc., fizinės įrangos – 84 proc., pastatų ir patalpų – 75 proc.). Šia infrastruktūra besinaudojančių **vaikų skaičius per metus** apklaustose įstaigose varijuoja nuo mažiau nei 100 iki daugiau nei 500 (**daugiausia – iki 300**).

Naujos ir (ar) atnaujintos **PMĮ SPMC infrastruktūros** naudojimo **mastą kaip didelį ir labai didelį** įvertino **trys ketvirtadaliai** apklaustų PMĮ, turinčių SPMC, atstovų. Šia infrastruktūra besinaudojančių PMĮ **mokinių skaičius per mokslo metus** apklaustose įstaigose varijuoja nuo mažiau nei 100 iki daugiau nei 900 (daugiausia – tarp 100 ir 300). Beveik visų analizuotų SPMC infrastruktūra naudojasi ne tik PMĮ, kuriose veikia konkretūs SPMC, mokiniai ir darbuotojai, bet ir išorės subjektai (kitų PMĮ mokiniai ir pedagogai, įmonių darbuotojai). Atnaujintos **kitos (ne SPMC) PM infrastruktūros** naudojimo **mastą kaip didelį ir labai didelį** įvertino **ne mažiau kaip pusė** apklaustųjų (pastatų ir patalpų bei fizinės įrangos – po 63 proc., IT įrangos – 50 proc.). Šia infrastruktūra besinaudojančių PMĮ **mokinių skaičius per mokslo metus** apklaustose įstaigose varijuoja **nuo 100 iki 500** (daugiausia – tarp 300 ir 400).

Naujos ir (ar) atnaujintos **kolegijų infrastruktūros** naudojimo **mastą kaip didelį ir labai didelį** įvertino daugiau **nei keturi penktadaliai** apklaustų kolegijų atstovų (pastatų ir patalpų bei fizinės įrangos – po 88 proc., IT įrangos – 86 proc.). Naujos ir (ar) atnaujintos **universitetų studijų infrastruktūros** naudojimo **mastą kaip didelį ir labai didelį** įvertino **daugiau nei trys ketvirtadaliai** apklaustų universitetų atstovų (pastatų ir patalpų – 89 proc., fizinės įrangos – 86 proc., IT įrangos – 77 proc.).

NAUDOJIMO LŪKESČIAI IR IŠŠŪKIAI

Didžiosios dalies apklaustų 2004–2020 m. ES fondų investicijas infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui gavusių įvairių lygmenų švietimo įstaigų atstovų vertinimu, atnaujintos ir (ar) išplėtos švietimo infrastruktūros **naudojimo lygis** (intensyvumas ir mastas) **atitiko įstaigų lūkesčius**. Santykinai **daugiausia** įstaigų lūkesčius atitiko kolegijų ir NVŠ infrastruktūros naudojimo lygis, santykinai **mažiausiai** – BU infrastruktūros. IU programas vykdančiose įstaigose ir universitetuose labiausiai lūkesčius atitiko **fizinės įrangos** (įrenginių, baldų, kitų materialių priemonių) naudojimo lygis, BUM – **pastatų, patalpų ir kitų erdvių bei transporto priemonių** naudojimo lygis, NVŠ įstaigose – **IT įrangos** (kompiuterinės technikos, programinės įrangos) naudojimo lygis, PMĮ – **fizinės ir IT įrangos** naudojimo lygis, kolegijose – **visos infrastruktūros** naudojimo lygis.

Naujos ir (ar) atnaujintos **IU infrastruktūros** naudojimo lygis atitiko įstaigų lūkesčius **ne mažiau kaip pusėje** atvejų (fizinės įrangos – 68 proc., pastatų ir patalpų – 67 proc., IT įranga – 60 proc.), **BU infrastruktūros** – **ne mažiau dviem penktadaiais** atvejų (edukacinių erdvių, sporto aikštynų ir alternatyviai pritaikytų BUM patalpų bei mokyklinių autobusų – 82–83 proc., renovuotų BUM pastatų – 78 proc., technologijų, gamtos mokslų ir (ar) menų mokymui skirtos įrangos, mokyklų bibliotekų įrangos, mokyklų švietimo pagalbos specialistų darbo vietoms skirtos įrangos, SUP turintiems mokiniams skirtų priemonių bei virtualios ugdymo(si) aplinkos infrastruktūros – 68–74 proc., metodinių centrų pastatų ir įrangos – 46 proc.), **NVŠ infrastruktūros** – **ne mažiau kaip keturiais penktadaiais** atvejų (IT įrangos – 100 proc., fizinės įrangos – 97 proc., pastatų ir patalpų – 86 proc.), **PMĮ SPMC infrastruktūros** – apie **trimis ketvirtadaiais** (74 proc.) atvejų, **kitos PMĮ (ne SPMC) infrastruktūros** – **ne mažiau kaip dviem trečdaliais** atvejų (fizinės įrangos – 76 proc., IT įrangos – 75 proc., pastatų ir patalpų – 69 proc.), **kolegijų infrastruktūros** – **visais** atvejais, **universitetų studijų infrastruktūros** – **ne mažiau kaip dviem trečdaliais** atvejų (fizinės įrangos – 86 proc., IT įrangos – 71 proc., pastatų ir patalpų – 67 proc.).

Daugiau nei pusė apklaustų 2004–2020 m. ES fondų investicijas infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui gavusių įvairių lygmenų švietimo įstaigų atstovų neįžvelgė **jokių kliūčių** ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos švietimo **infrastruktūros panaudojimui visa apimtimi**, neskaitant dėl COVID-19 pandemijos paskelbto karantino, ribojusio kontaktinį ugdymą ar sąlygojusio griežtesnius reikalavimus ugdymo proceso organizavimui. Vis dėlto, likusi dalis respondentų nurodė įvairius veiksnius, kai kuriais atvejais ribojančius analizuojamos infrastruktūros panaudojimą.

Didžioji dalis apklaustųjų įvardytų iššūkių buvo **susiję su pačios infrastruktūros ypatumais**. Tai – naujos ir (ar) atnaujintos **infrastruktūros nepakankamumas, ribota atitiktis įstaigų poreikiams, nepakankama kokybė ir nusidėvėjimas**. Dėl ribotų investicijoms į infrastruktūrą skirtų lėšų skirtinguose lygmenyse veikiančios švietimo įstaigos, tokios kaip IU programos vykdančios įstaigos, BUM, NVŠ įstaigos ir universitetai, susidūrė su *nepakankamo investicijų kompleksškumo*, kai buvo investuota tik į dalį pastatų ir patalpų, ir *nepakankamos investicijų apimties*, kai reikiama fizine ir IT įranga buvo aprūpinta tik dalis tikslinių grupių, problemomis. Tai sąlygojo įvairius sunkumus organizuojant švietimo paslaugų teikimą. Kai kuriais atvejais nauja ir (ar) atnaujinta infrastruktūra *ne visiškai atitiko* įstaigų, kurioms ji buvo skirta, poreikius – *tikslinių grupių sudėti, švietimo programų turinį ar geografinę padėtį*. IU programos vykdančių įstaigų, BUM ir NVŠ įstaigų atstovai atkreipė dėmesį į nepakankamą analizuojamos infrastruktūros pritaikymą SUP (ypač judėjimo negalia) turinčių vaikų poreikiams, ribojantį švietimo paslaugų prieinamumą šioms tikslinėms grupėms. Anot BUM, NVŠ įstaigų, PMĮ ir kolegijų atstovų, dalis analizuojamos infrastruktūros ne visai atitiko įstaigų vykdomų švietimo programų turinį ir procesą. Tarp iššūkių, kuriuos patyrė IU programos vykdančios įstaigos, taip pat paminėtas plėtros tikslams prieštaraujantis po infrastruktūros atnaujinimo sumažėjęs vietų įstaigoje skaičius, o BUM atstovai įvardijo gautus prastos kokybės, kaimo vietovių keliais važinėti nepritaikytus mokyklinius autobusus. Nepakankamą naujos ir (ar) atnaujintos infrastruktūros atitiktį įstaigų poreikiams kai kuriais atvejais nulemia infrastruktūros įsigijimo proceso ypatumai, tokie kaip centralizuotas įrangos ir priemonių įsigijimas, kurio metu konkretus infrastruktūros poreikis ne visada derinamas su infrastruktūrą naudosiančių įstaigų atstovais. Su anksčiau minėtu investicijoms į infrastruktūrą skirtų lėšų ribotumu susijusi kai kuriais atvejais nepakankama naujos ir (ar) atnaujintos infrastruktūros kokybė. Su šiuo iššūkiu susidūrė IU programos vykdančios įstaigos, BUM ir NVŠ įstaigos, kurių atstovai atkreipė dėmesį į retkarčiais pasitaikantį *pastatų ir patalpų rekonstrukcijos ar remonto darbų broką, prastą jiems naudotų medžiagų kokybę, prastą nupirktos fizinės ir IT įrangos kokybę bei dėl to atsirandančius gedimus*. Atsižvelgiant į tai, kad vertiname analizuojama nuo pat 2004 m. atnaujinama švietimo įstaigų infrastruktūra, dabartiniu metu pastarosios naudojimą visą apimtimi dažnu atveju riboja ilgo naudojimo sąlygotas *infrastruktūros nusidėvėjimas*, į kurį atkreipė dėmesį IU programos vykdančių įstaigų, BUM ir universitetų atstovai. Tai daugiausia taikytina IT įrangai, kuri nusidėvi ar morališkai pasensta santykinai greitai, tad tolesnis jos naudojimas reikalauja papildomų investicijų. Nepaisant to, kai kuriais atvejais nuo intensyvaus naudojimo natūraliai nusidėvi ir kita infrastruktūra – pastatams ir patalpoms reikalingas einamasis remontas, įvairios ugdymo erdvės nebeatitinka pasikeitusių higienos normų, reikalinga pakeisti nusidėvėjusias transporto priemonės ir ugdymo priemonės.

Be pačios infrastruktūros ypatumų sąlygotų jos naudojimo visa apimtimi iššūkių, paminėtini **su švietimo įstaigų pajėgumais susiję** veiksniai, ribojantys naujos ir (ar) atnaujintos infrastruktūros panaudojimą visa apimtimi. Tai **su žmogiškaisiais ištekliais susiję iššūkiai ir kitų išteklių trūkumas**. NVŠ įstaigų atstovai užsiminė apie bendrą NVŠ įstaigų darbuotojų trūkumą, o BUM atstovai daugiau akcentavo mokyklų *bendruomenių, ypač mokytojų, gebėjimų ir motyvacijos naudotis nauja ir (ar) atnaujinta infrastruktūra trūkumą*. Dažniausiai paminėta mokytojų IT kompetencijų stoka, trukdanti visa apimtimi naudoti naujai nupirktas šiuolaikines IT grįstas mokymo(si) priemones. BUM kai kuriais atvejais taip pat susiduriama su mokytojų, ypač vyresnio amžiaus, vengimu į ugdymo procesą įtraukti naujas mokymo(si) priemones. Kai kur mokytojai, siekdami kuo ilgiau išlaikyti gerą gautų priemonių būklę, jomis naudotis mokiniams leidžia tik išimtiniais atvejais. NVŠ įstaigų, BUM ir PMĮ atstovai tarp infrastruktūros panaudojimą ribojančių veiksnių įvardijo kitų (ne žmogiškųjų) išteklių trūkumą – *įvairių patalpų ir kitų ugdymo erdvių trūkumą bei finansinių išteklių naujos ir (ar) atnaujintos infrastruktūros eksploatacijai ir priežiūrai stoką*.

Kiti įvairių lygmenų švietimo įstaigų atstovų įvardyti veiksniai, turintys įtakos naujos ir (ar) atnaujintos infrastruktūros panaudojimui visa apimtimi, yra **nulemti platesnio socialinio-ekonominio ir demografinio konteksto**. IU programos vykdančių įstaigų, BUM, NVŠ įstaigų ir kolegijų atstovai užsiminė

apie neigiamų demografinių tendencijų nulemtą *mokinių ir studentų skaičiaus mažėjimą*. IU, BU, PM ir NVŠ infrastruktūros naudojimo lygiui įtakos turi įstaigų *lankomumo tendencijos*. NVŠ įstaigų lankomumo tendencijoms įtakos turi NVŠ veiklos sezoniskumas ir didelis mokinių užimtumas formaliajame ugdyme. PMĮ atstovai įvardijo *nepakankamą kai kurių specialybių ar PM tam tikrose apskrityse paklausą*.

5.2.5 2004-2020 M. ES FONDŲ INVESTICIJŲ Į ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ POVEIKIS

VERTINIMO KLAUSIMAS:

2.2. Koks investicijų į švietimo infrastruktūrą poveikis siekiant švietimo sričiai keliamų tikslų (išnagrinėti pagal švietimo lygmenis)?

IKIMOKYKLINIS UGDYMAS

Pagrindiniai IU plėtros nacionaliniai strateginiai tikslai – IU prieinamumo didinimas ir kokybės gerinimas. Analizuojamos ES fondų investicijos į IU infrastruktūrą daugiausia prisidėjo prie IU kokybės gerinimo tikslo siekimo. Investicijos **sudarė sąlygas reikšmingai pagerinti IU programų vykdymo materialines sąlygas** reikšmingoje dalyje šalies teritorijos. Daugumos apklaustų investicijų subjektų vertinimu, analizuojamos investicijos buvo pakankamos siekiant užtikrinti įstaigų IU infrastruktūros atitiktį šiuolaikiniams standartams, todėl **prisidėjo prie ugdymo formų įvairovės didėjimo, darbuotojų kvalifikacijos ir (ar) kompetencijų tobulinimo** bei, atitinkamai, **IU kokybės gerinimo** investicijas gavusiose įstaigose. Vis dėlto, siekiant pagerinti IU kokybę, šalia investicijų į infrastruktūrą svarbu užtikrinti kokybišką ir aktualų ugdymo turinį ir formas bei pakankamą pedagogų kvalifikaciją. ES fondų investicijos į IU infrastruktūrą **iš dalies prisidėjo prie IU prieinamumo didinimo**. Nors analizuojamos investicijos neturėjo įtakos IU vietų skaičiaus didėjimui daugumoje apklaustų IU programas vykdančių įstaigų, prie IU materialinės bazės plėtros prisidėjo UDC, bent iš dalies skirtų IU paslaugų teikimui, steigimas kaimo vietovėse ir BUM infrastruktūros pritaikymas IU paslaugų teikimui. Nepaisant to, šių investicijų **nepakako reikšmingam IU aprėpties padidėjimui pasiekti**. Pagal IU dalyvaujančių keturmečių dalį Lietuva ženkliai atsilieka nuo ES šalių vidurkio, kadangi IU prieinamumas šalyje vis dar yra netolygus, IU sunkiau prieinamas didžiuosiuose miestuose ir kaimo vietovėse gyvenantiems vaikams. Atsižvelgiant į netrukus įsigaliosiantį visuotinį keturmečių IU, galima tikėtis dar labiau augsiančio IU paslaugų poreikio. Investicijų indėlių į IU prieinamumo didinimą riboja dalyje atvejų identifikuotas **investicijų į pastatus ir patalpas kompleksiško trūkumas**. Be to, investicijos **ne visais atvejais prisidėjo prie IU prieinamumo specialiųjų ugdymosi poreikių (toliau – SUP) turintiems vaikams didinimo**. Daugiau nei pusės investicijas gavusių įstaigų vertinimu, analizuojamos investicijos prisidėjo prie IU prieinamumo SUP turintiems vaikams didinimo – pavyzdžiui, judėjimo negalią turintiems vaikams pritaikyti atnaujinti pastatai ir patalpos, įkurti darbui su SUP turinčiais vaikais pritaikyti kabinetai, pojūčių kambariai, virtualios aplinkos. Visgi, galimybės teikti IU paslaugas SUP turintiems vaikams sudarytos ne visose IU programose vykdančiose įstaigose, kitose sąlygos dalyvauti IU sudarytos tik iš dalies – trūksta tam tikrus SUP turintiems vaikams pritaikytos infrastruktūros arba su šia tiksline grupe dirbančių specialistų. Dėl artimiausiais metais numatomo privalomojo ugdymo ankstinimo tikėtinas vaikų, turinčių SUP, skaičiaus augimas IU. Siekiant didinti IU prieinamumą, be investicijų į infrastruktūros pritaikymą SUP turinčių vaikų poreikiams, svarbu užtikrinti pakankamą švietimo pagalbos prieinamumą IU programose vykdančiose įstaigose.

BENDRASIS UGDYMAS

Pagrindiniai BU plėtros nacionaliniai strateginiai tikslai – BU prieinamumo didinimas ir kokybės gerinimas. Analizuojamos ES fondų investicijos **sudarė sąlygas reikšmingai išplėsti BU materialinę bazę ir pagerinti BU programų vykdymo materialines sąlygas** reikšmingoje dalyje šalies savivaldybių ir BUM, todėl prisidėjo prie BU kokybės gerinimo tikslo. Daugumos apklaustų investicijų subjektų vertinimu, analizuojamos investicijos buvo pakankamos siekiant užtikrinti įstaigų BU infrastruktūros atitiktį šiuolaikiniams standartams. Didžiosios dalies apklaustų BUM vertinimu, investicijos į infrastruktūrą **prisidėjo prie BUM aplinkos išlaikymo lėšų sutaupymo, IT panaudojimo mokymo procese didėjimo, mokinių susidomėjimo technologiniais, gamtos mokslais ir (ar) meniniu ugdymu didėjimo** bei, atitinkamai, **BU kokybės gerinimo** investicijas gavusiose BUM. Nepaisant to, kai kuriais atvejais investicijų indėlių į BU kokybės gerinimą riboja nepakankamai efektyvus investicijomis išplėstos ir (ar) atnaujintos infrastruktūros naudojimas, sąlygotas tokių veiksnių, kaip BUM bendruomenių motyvacijos ir (ar) gebėjimų stoka, nepakankama infrastruktūros atitiktis poreikiams ir ribota jos kokybė. Be to, siekiant pagerinti BU kokybę, šalia investicijų į infrastruktūrą svarbu užtikrinti kokybišką ir aktualų ugdymo turinį ir formas, pakankamą pedagogų kvalifikaciją ir efektyvų BUM tinklą. Kai kuriais atvejais BUM reorganizaciją lydėjo neefektyvus ES fondų ir kitų finansavimo šaltinių lėšomis atnaujintos BUM infrastruktūros panaudojimas, kartais nulemtas nepakankamai pagrįstų investavimo sprendimų, kai buvo modernizuojamos ribinių mokinių skaičių turėjusios įstaigos. ES fondų investicijos į BU infrastruktūrą **iš dalies prisidėjo prie BU prieinamumo didinimo** – mokyklos buvo aprūpintos didele įvairove mokymo(si) priemonių ir mokinių pavėžėjimo paslaugos užtikrinimui reikalingais mokykliniais autobusais. Daugelis apklaustų BUM išvelgė analizuojamų investicijų indėlių į BU prieinamumo SUP turintiems mokiniams didinimą ir švietimo pagalbos teikimo kokybės gerinimą – šių tikslinių grupių poreikiams buvo pritaikyti atnaujinti pastatai ir patalpos, įsigytos specialios mokymo(si) priemonės, užtikrintas pavėžėjimo paslaugos teikimas. Vis dėlto, investicijų indėlių į BU prieinamumo didinimą riboja dalyje atvejų identifikuotas **investicijų į pastatus ir patalpas kompleksiško trūkumas** bei **investicijų fragmentiškumas aprūpinant BUM mokymo(si) priemonėmis**. Dėl nepakankamos įsigytų transporto priemonių atitikties BUM ugdymo turiniui ir procesui bei kontekstui identifikuoti iššūkiai, susiję su mokinių pavėžėjimu. Taip pat, ne visa BU infrastruktūra pritaikyta skirtingus SUP, ypač judėjimo negalia, turinčių mokinių poreikiams. Atsižvelgiant į artimiausiais metais įsigaliosiančias LR švietimo įstatymo pataisas, įtvirtinsiančias lygias galimybes BU dalyvauti įvairių poreikių turintiems vaikams, infrastruktūros pritaikymas SUP turinčių mokinių poreikiams įgis dar didesnę svarbą. Siekiant didinti BU prieinamumą, be investicijų į infrastruktūros pritaikymą SUP turinčių vaikų poreikiams, svarbu užtikrinti pakankamą švietimo pagalbos prieinamumą BUM.

NEFORMALUSIS VAIKŲ ŠVIETIMAS

Pagrindiniai NVŠ plėtros nacionaliniai strateginiai tikslai – NVŠ prieinamumo ir įvairovės didinimas. Analizuojamos ES fondų investicijos **sudarė sąlygas pagerinti NVŠ programų vykdymo materialines sąlygas ir padidinti infrastruktūros pajėgumus**, todėl prisidėjo prie NVŠ prieinamumo didinimo tikslo. Dėl šių investicijų buvo išplėstos ir ugdymui pritaikytos NVŠ įstaigų patalpos, pagerintos inventoriaus laikymo sąlygos, įstaigos aprūpintos kokybiškomis ir šiuolaikinėmis ugdymo priemonėmis. Daugumos apklaustų investicijų subjektų vertinimu, analizuojamos investicijos **leido padidinti NVŠ vietų skaičių įstaigose**. Be to, **prie NVŠ prieinamumo didinimo kaimo vietovėse prisidėjo investicijos į UDC steigimą**. 2015–2019 m. NVŠ dalyvaujančių mokinių skaičius šalyje išaugo dvigubai, tačiau, be investicijų į infrastruktūrą, NVŠ prieinamumo didinimui įtakos turi NVŠ finansavimo sistemos ypatumai bei NVŠ ir BU integracijos lygis. NVŠ skiriamo finansavimo apimtys tarp savivaldybių skiriasi ir **sąlygoja NVŠ prieinamumo šalyje skirtumus**. Be to, NVŠ įstaigos atkreipė dėmesį, jog **mokinių galimybes dalyvauti NVŠ riboja didelis mokymosi krūvis BUM**. ES fondų investicijos iš dalies prisidėjo ir prie NVŠ įvairovės didinimo tikslo. Anot daugumos apklaustų NVŠ įstaigų, investicijos į infrastruktūrą **prisidėjo prie paslaugų teikimo formų įvairovės didinimo ir sudarė sąlygas pradėti teikti naujas NVŠ paslaugas**. NVŠ veiklų

spektro išplėtimui įtakos turėjo esamų patalpų atnaujinimas ir naujų patalpų įrengimas, naujų ugdymo priemonių įsigijimas. Kai kuriose įstaigose ne tik pradėtos vykdyti naujos NVŠ programos, bet ir pradėtos organizuoti kitos naujos veiklos. Po investicijų gavimo NVŠ įstaigose buvo koreguojamas NVŠ programų turinys ir jų vykdymo metodai, sudaryta galimybė dirbti tiek atskirų dalykų kabinetuose, tiek bendrojo naudojimo erdvėse, derinti tiesioginį individualų ar grupinį mokinių dalyvavimą NVŠ programose su nuotoliniu mokymusi naudojantis IT įranga. Vis dėlto, nepaisant pastaraisiais metais augančio dėmesio STE(A)M krypties NVŠ, **didžioji dalis investicijų teko labiausiai paplitusių – meninio ir sportinio ugdymo – NVŠ programų vykdymui reikalingai infrastruktūrai**. Be to, siekiant didinti NVŠ įvairovę, šalia investicijų į infrastruktūrą, svarbu užtikrinti kokybišką ir įvairių NVŠ programų turinį bei pakankamą NVŠ pedagogų kvalifikaciją.

PROFESINIS MOKYMAS

Pagrindiniai PM plėtros nacionaliniai strateginiai tikslai – PM prieinamumo didinimas, jo kokybės gerinimas ir atitikties darbo rinkos poreikiams didinimas. Analizuojamų ES fondų investicijų sąlygojo reikšmingą PM materialinės bazės išplėtimą, todėl prisidėjo prie PM prieinamumo didinimo tikslo. Daugumos apklaustų investicijų subjektų vertinimu, investicijos į infrastruktūrą **prisidėjo prie PM vietų skaičiaus įstaigose didėjimo** bei **sudarė sąlygas pradėti vykdyti naujas formaliojo ir neformaliojo tęstinio PM programas**. Bendri investicijomis **modernizuotos PM infrastruktūros pajėgumai netgi viršijo bendrą PM mokinių skaičių**. Pakankamai didelė investicijų į infrastruktūrą tikslinių grupių aprėptis leido reikšmingai pagerinti PM programų vykdymo materialines sąlygas ir sudarė prielaidas PM kokybės gerinimui bei jo atitikties darbo rinkos poreikiams didinimui. Anot daugumos apklaustų PMĮ, analizuojamos investicijos **prisidėjo prie PM atitikties darbo rinkos poreikiams didinimo, kokybės gerinimo ir PM paklausos didėjimo** investicijas gavusiose PMĮ. Nepaisant to, investicijų indėlį į PM kokybės gerinimą ir atitikties darbo rinkos poreikiams didinimą **ribojo neefektyvaus investicijomis išplėtos ir (ar) atnaujintos infrastruktūros naudojimo rizika**, sąlygota sparčiai mažėjančio mokinių skaičiaus ir PMĮ reorganizacijos, ne visais atvejais prisidėjusios prie PMĮ efektyvumo didinimo. Be to, šalia investicijų į infrastruktūrą, svarbu užtikrinti PM programų aktualumą, pakankamą profesijos mokytojų kvalifikaciją, pakankamą PM paklausą ir efektyvų PMĮ tinklą. PMĮ vis dar per mažai dėmesio skiriama suaugusiųjų mokymui, trūksta mechanizmų, kurie padėtų į PMĮ pritraukti daugiau mokinių.

KOLEGINĖS STUDIJOS

Pagrindiniai AM plėtros nacionaliniai strateginiai tikslai – studijų prieinamumo didinimas ir kokybės gerinimas. Analizuojamos ES fondų investicijos sudarė sąlygas reikšmingai pagerinti kolegijų materialinę bazę – gera mokymosi infrastruktūra daugumoje kolegijų įvardijama kaip koleginių studijų privalumas. Investicijos į kolegijų infrastruktūrą **sudarė sąlygas studijų kokybės gerinimui didžiausią potencialą turinčiose kolegijose**, pritraukiančiose santykinai daugiausia studentų. Daugumos investicijų subjektų vertinimu, analizuojamos investicijos buvo **pakankamos siekiant užtikrinti infrastruktūros atitiktį šiuolaikiniams standartams** bei **prisidėjo prie IT panaudojimo studijų procese didinimo** – dabartinis IT integracijos į koleginių studijų procesą lygis įvertintas kaip aukštas ir labai aukštas. Anot daugumos apklaustų kolegijų, investicijos į infrastruktūrą **prisidėjo prie studijų kokybės gerinimo, atitikties darbo rinkos poreikiams didinimo bei patrauklumo didėjimo** investicijas gavusiose kolegijose. Nepaisant to, vis dar susiduriama su koleginių studijų kokybės iššūkiais – gana didelė koleginių studijų programų dalis dėl kokybės trūkumų patiria akreditavimo sunkumų, nemaža dalis kolegijų absolventų neranda formalų išsilavinimo lygį atitinkančių darbo vietų. Be to, siekiant gerinti koleginių studijų kokybę, šalia investicijų į infrastruktūrą, svarbu užtikrinti aktualių studijų programų ir formų prieinamumą bei pakankamą dėstytojų kvalifikaciją. Analizuojamos ES fondų investicijos palietė didžiąją dalį valstybinių kolegijų, todėl iš dalies prisidėjo prie koleginių studijų prieinamumo didinimo. Vis dėlto, siekiant didinti koleginių studijų prieinamumą skirtingoje socialinėje-ekonominėje aplinkoje gyvenantiems asmenims bei atokesnių vietovių

gyventojams, be investicijų į infrastruktūrą, svarbu užtikrinti efektyvios paramos studentams sistemos egzistavimą ir efektyvų kolegijų tinklą. Dėl **sparčiai mažėjančio studentų skaičiaus**, ypač mažesniuose Lietuvos miestuose veikiančiuose kolegijose, regionuose sunku užtikrinti platų studijų pasirinkimą, aukštą studijų kokybę ir reikalingų specialistų pasiūlą, atsiranda **neefektyvaus ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos kolegijų infrastruktūros panaudojimo rizika**.

UNIVERSITETINĖS STUDIJOS

Pagrindiniai AM plėtros nacionaliniai strateginiai tikslai – studijų prieinamumo didinimas ir kokybės gerinimas. Analizuojamos ES fondų investicijos sudarė sąlygas reikšmingai pagerinti studijų vykdymo materialines sąlygas. Nors daugumos apklaustų investicijų subjektų vertinimu, investicijos į IT įrangą bei pastatus ir patalpas didžiąja dalimi buvo nepakankamos siekiant patenkinti tikslinių grupių poreikius, investicijos į infrastruktūrą **sudarė sąlygas studijų kokybės gerinimui didžiausią potencialą turinčiuose universitetuose**, pritraukiančiuose santykinai daugiausia studentų. Anot daugumos apklaustų universitetų, analizuojamos investicijos **prisidėjo prie IT panaudojimo studijų procese didinimo** – dabartinis IT integracijos į studijų procesą lygis įvertintas kaip aukštas ir labai aukštas. Dauguma investicijų subjektų išvelgė investicijų į infrastruktūrą **indėlį į studijų atitikties darbo rinkos poreikiams didinimą, kokybės gerėjimą ir studijų programų patrauklumo didėjimą** investicijas gavusiuose universitetuose. Vis dėlto, siekiant gerinti studijų kokybę, šalia investicijų į infrastruktūrą, svarbu užtikrinti studijų programų ir formų aktualumą, pakankamą dėstytojų kvalifikaciją ir efektyvų universitetų tinklą. Universitetų tinklo optimizavimas kritikuojamas kaip pasižymėję silpnu koordinavimu, o universitetų tinklas ir infrastruktūra – kaip fragmentuoti ir pertekliniai. Dėl nepakankamų sąsajų tarp universitetų ilgalaikio turto valdymo bei naudojimo ir universitetų tinklo optimizavimo egzistuoja **neefektyvaus ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos universitetinių studijų infrastruktūros panaudojimo rizika**. Analizuojamos ES fondų investicijos palietė didžiąją dalį valstybinių universitetų, todėl iš dalies prisidėjo prie universitetinių studijų prieinamumo didinimo. Nepaisant to, siekiant didinti studijų prieinamumą, šalia investicijų į infrastruktūrą, svarbu užtikrinti efektyvios paramos studentams sistemos egzistavimą.

5.3 2004-2020 M. ES FONDŲ INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ VERTINIMAS

5.3.1 2004-2020 M. ES FONDŲ INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ MASTAS

VERTINIMO KLAUSIMAS:

1.1. Koks investicijų mastas pagal infrastruktūros klasifikavimą skirtingais pjūviais (pagal skirtingus finansavimo šaltinius) į sukurtą ar kuriamą:

1.1.2. MTEPI infrastruktūrą pagal paskirtį, finansavimo laikotarpius ir apskritis.

2004–2020 m. laikotarpio ES fondų investicijos į MTEPI infrastruktūrą sudarė 871,64 mln. Eur, iš kurių tik MTEPI infrastruktūrai skirta 375,38 mln. Eur, o kompleksinei (studijų ir MTEPI) infrastruktūrai teko 496,26 mln. Eur. Į MTEPI infrastruktūrą investuota **25 ES fondų priemonių** lėšos, kurių pagrindiniais naudos gavėjais laikomi **12 universitetų, 10 MTI ir 244 unikalių verslo įmonių**. Analizuojamu laikotarpiu daugiau nei pusė visų ES fondų investicijų į MTEPI infrastruktūrą teko **Vilniaus apskrįčiai**, dar apie ketvirtadalis visų investicijų įgyvendinta **Kauno apskrityje**. Visu 2004–2020 m. laikotarpiu didžiausia dalis ES fondų investicijų teko **įvairių mokslo ir (ar) meno sričių** MTEPI skirtai infrastruktūrai. Apie penktadalis tiriamojo laikotarpio investicijų į MTEPI infrastruktūrą buvo skirta **medicinos ir sveikatos mokslų** infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui, virš dešimtadalio analizuojamų investicijų teko **gamtos mokslų** infrastruktūrai. Kitų mokslo ir meno sričių MTEPI skirtai infrastruktūrai tekusios lėšos sudarė po mažiau nei 1 proc. visų investicijų į MTEPI infrastruktūrą.

5.3.2 2004-2020 M. ES FONDŲ INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ TINKAMUMAS

VERTINIMO KLAUSIMAS:

1.2. Ar investicijos į <...> MTEPI infrastruktūrą <...> yra <...> tikslingai naudojamos <...>? Kodėl?

2.3. Kaip sukurta ar kuriama MTEPI (pagal MTEPI paskirtį) infrastruktūra prisideda prie MTEPI keliamų tikslų <...>?

TINKAMUMAS STRATEGINĖS DARBOTVARKĖS KONTEKSTE

2004–2006 m. laikotarpio investicijų į MTEPI infrastruktūrą **tinkamumas nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste** varijavo **tarp vidutinio ir aukšto**. MTEPI plėtros nacionalinėje strateginėje darbotvarkėje pagrindinis dėmesys skirtas **mokslinės ir technologinės kompetencijos ir pajėgumų didinimui, mokslinių tyrimų apimties ir kokybės didinimui, žiniomis ir moksliniais tyrimais grįstos pramonės ir verslo plėtrai, žmoniškųjų išteklių didinimui MTEPI srityje**. Investicijos į MTEPI infrastruktūrą buvo santykinai mažos ir daugiausia buvo nukreiptos į universitetų ir MTI pastatų renovaciją. Likę trys ketvirtadaliai šio laikotarpio investicijų teko aukštos kvalifikacijos specialistų rengimo studijų infrastruktūros gerinimui, mokslinių tyrimų materialinės bei mokomosios bazės atnaujinimui. Nepaisant santykinai mažos apimties, šios investicijos leido universitetų ir MTI mokslininkams, tyrėjams bei studentams aktyviau dalyvauti įvairiose tarptautinėse mokslinių tyrimų programose, prisidėjo prie

mokslinių tyrimų bazės atnaujinimo, aukštos kvalifikacijos specialistų rengimo sąlygų gerinimo, taip pat sudarė prielaidas glaudesniai mokslui ir verslo bendradarbiavimui, atitinkamai, tai skatino nacionalinės ekonomikos konkurencingumą. Visgi, investicijų stoka į verslo subjektų MTEPI infrastruktūrą nesudarė pakankamų prielaidų moksliniais tyrimais grįstos pramonės ir verslo plėtros tikslo siekimui, todėl 2004–2006 m. laikotarpio investicijų tinkamumas vertintinas kaip **vidutinis**.

2007–2013 m. laikotarpiu aktualios MTEPI plėtros strateginės kryptys apėmė **mokslinės ir technologinės kompetencijos ir pajėgumų didinimą, mokslinių tyrimų apimties ir kokybės didinimą, žiniomis ir moksliniais tyrimais grįstą pramonės ir verslo plėtrą, žmogiškųjų išteklių didinimą MTEPI srityje bei verslo ir mokslo bendradarbiavimo skatinimą**. Kiek mažiau nei pusė šio laikotarpio investicijų teko pastatų statybai ir renovacijai. Daugiau nei pusė 2007–2013 m. investicijų buvo skirta laboratorinei ir kitai MTEPI veiklai vykdyti reikalingai įrangai, kurios atnaujinimas prisidėjo prie MSI infrastruktūros gerinimo, mokslinių tyrimų apimčių ir kokybės didinimo bei naujų darbo vietų mokslinių tyrimų srityje kūrimo. Šio laikotarpio investicijos daugiausia buvo nukreiptos į 5 Slėnių kūrimą ir plėtrą, kuris buvo savalaikis procesas, svarbus tiek valstybės, tiek pačių mokslininkų ir tyrėjų, tiek verslo įmonių atžvilgiu, sudaręs pamatines sąlygas ir suteikęs impulsą intensyvesniai mokslui ir verslo bendradarbiavimui. Investicijos į Slėnius padėjo atnaujinti moksliniams tyrimams reikalingą infrastruktūrą, pakelti ją į tarptautinį lygį, įgalino tarptautinio lygmens tyrimų centrų atsiradimą, padėjo sukurti Lietuvos mokslo, kaip reprezentatyvaus ir patikimo partnerio, įvaizdį užsienio šalyse.

Šio laikotarpio MTEPI infrastruktūros investicijos gerokai viršijo 2004–2006 m. laikotarpio investicijas, o iniciatyvas dėl MTEPI infrastruktūros kūrimo plėtros buvo bandoma paversti tarpinstitucinėmis, papildančiomis ne tik MTEPI sistemas, bet ir kitų socialinių-ekonominių procesų, poreikius. Atitinkamai, MTEPI infrastruktūros projektuose dalyvavo ne tik universitetai ir MTI, bet ir universitetinės ligoninės, mokslo ir technologijų parkai, privatūs universitetai, kitos mokslo ir studijų sistemoje veikiančios organizacijos, taip pat privatūs verslo subjektai. 2007–2013 m. investicijos, nukreiptos į MTEPI infrastruktūros plėtrą privačiame sektoriuje, taip pat svariai prisidėjo prie įmonių naujų produktų bei paslaugų kūrimo ir kokybės gerinimo, įmonių vidinių procesų tobulinimo, naujų darbo vietų kūrimo, tarptautinių MTEPI projektų inicijavimo, bendradarbiavimo ryšių su MSI stiprinimo. Atsižvelgiant į tai, 2007–2013 m. MTEPI infrastruktūros **investicijų tinkamumas** nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste vertintinas kaip **aukštas**.

2014–2020 m. laikotarpiu nacionaliniame strateginiame diskurse buvo tęsiamos 2007–2013 m. laikotarpio strateginės plėtros kryptys, papildomai skiriant daugiau dėmesio **sumanios specializacijos sričiai**. Investicijų tęstinumas numatė 2007–2013 m. laikotarpiu sukurtos infrastruktūros atnaujinimą ir įveiklinimą, **plėtojant palankią mokslo ir tyrimų aplinką, sukuriant pasaulinio lygio studijų ir tyrimų centrą bei sukuriant infrastruktūrą, kuri užtikrintų inovatyviai ir efektyviai veiklai reikalingus išteklius, skatintų intelektinių paslaugų versle plėtrą visais raidos etapais ir didintų šalies ekonomikos integralumą**. Mažiau nei pusė lėšų 2014–2020 m. laikotarpiu buvo skirta pastatų statybai ir rekonstrukcijai. Šios investicijos daugiausia buvo nukreiptos į Nacionalinio jūros mokslo ir technologijų centro, įsikūrusio Jūriniam slėnyje, statybą, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Mokslo centro, Mokslo ir inovacijų sklaidos centro Kaune sukūrimą, Mechanikos, Elektronikos ir Transporto inžinerijos fakultetų laboratorijų korpuso bei UAB „Biotechparma“ inovatyvios medicinos centro statybą. Nors dalis šių investicijų vis dar yra įgyvendinamos, šios investicijos yra reikalingos ir savalaikės: Nacionalinio jūros mokslo ir technologijų centro pastatymas leido užbaigti visų 5 Slėnių kūrimo procesą, o investicijos į kitus objektus leidžia sukurti papildomus pajėgumus MTEPI veiklai vykdyti.

Likusi ir didžioji dalis ES fondų lėšų buvo skirta senos ir nusidėvėjusios fizinės ir IT įrangos atnaujinimui, tai atitinkamai padėjo išlaikyti aukštą MTEPI tyrimų materialinę bazę ir užtikrinti reikalingos

infrastruktūros prieinamumą MTEPI veikloms vykdyti, tad 2014–2020 m. **investicijų tinkamumas** nacionalinės strateginės darbotvarkės kontekste vertintinas kaip **aukštas**.

TINKAMUMAS MTEPI SITUACIJOS POKYČIŲ KONTEKSTE

2000–2003 m. laikotarpiu buvo pastebimas reikšmingas MTEP išlaidų nuo BVP lygio didėjimas, daugiausia nulemtas spartaus aukštojo mokslo ir verslo sektorių išlaidų augimo. Atsižvelgiant į tai, kad 2004–2006 m. finansavimo laikotarpio investicijos į MTEPI infrastruktūrą sudarė 6 proc. absoliučių MTEP išlaidų, o MTEP išlaidos nuo BVP tuo pačiu laikotarpiu ir toliau sparčiai augo, galima teigti, kad reikšminga dalis MTEP išlaidų nuo BVP didėjimo buvo nulemta skatinamojo 2004–2006 m. finansavimo laikotarpio MTEPI infrastruktūros investicijų poveikio.

2004–2006 m. laikotarpio investicijos į MTEPI infrastruktūrą reikšmingai prisidėjo prie MTEP išlaidų nuo BVP lygio didėjimo, tačiau **investicijų poveikis ir tinkamumas kitiems MTEPI sektoriaus** rodikliams vertintinas kaip **žemas**. Pavyzdžiui, 2004–2006 m. MTEPI infrastruktūros investicijos prisidėjo prie MTEPI infrastruktūros bazės atnaujinimo, tačiau šių investicijų nepakako išlaikyti naujų daktaro laipsnį apsigynusių asmenų skaičiaus tūkstančiui gyventojų augimo tendencijų. Kiti analizuoti rodikliai 2004–2006 m. laikotarpiu kito nežymiai. Didinant investicijas į MTEPI infrastruktūrą, buvo siekiama išlaikyti ankstesnio laikotarpio (2000–2003 m.) teigiamas rodiklių pokyčių tendencijas. Vis dėlto, šios investicijos nežymiai prisidėjo prie tendencijų krypties pokyčio, kaip tai parodo 2004–2006 m. ir vėlesnių dviejų metų rodiklių augimo dinamika. Atsižvelgiant į tai, 2004–2006 m. MTEPI infrastruktūros **investicijų tinkamumas** MTEPI situacijos pokyčių kontekste vertintinas kaip **žemas**.

Kaip ir 2004–2006 m. laikotarpiu, 2007–2013 m. MTEP išlaidų dalis nuo BVP didėjo. Atsižvelgiant į tai, kad 2007–2013 m. finansavimo laikotarpio investicijos į MTEPI infrastruktūrą sudarė 27 proc. absoliučių MTEP išlaidų, galima matyti, kad reikšminga dalis MTEP išlaidų nuo BVP didėjimo buvo nulemta skatinamojo 2007–2013 m. finansavimo laikotarpio MTEPI infrastruktūros investicijų poveikio.

2007–2013 m. laikotarpio investicijų poveikis ir tinkamumas vertintinas kaip **vidutinis–aukštas**, kadangi buvo išlaikytos ankstesnio laikotarpio (2004–2006 m.) MTEPI sektoriaus rodiklių augimo tendencijos. MTEPI sektoriaus investicijos taip pat leido „suplokštinti“ negatyvias 2004–2006 m. MTEPI sektoriaus rodiklių augimo tendencijos kreives ar net jas pakreipti augimo trajektorija. Vienintelis rodiklis, kurio nepavyko paveikti į MTEPI infrastruktūrą orientuotomis ir kitomis investicijomis, buvo naujų mokslų daktaro laipsnį apsigynusių asmenų skaičius tūkstančiui gyventojų. Atsižvelgiant į tai, galima teigti, kad 2007–2013 m. MTEPI infrastruktūrai skirtų **ES investicijų tinkamumas MTEPI situacijos pokyčių kontekste buvo vidutinis–aukštas**.

Dabartinė **2014–2020 m. laikotarpio** MTEPI infrastruktūros investicijų dalis nuo absoliučių 2014–2019 m. MTEP išlaidų sudaro 15 proc.²²⁸ Pasibaigus 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiui, stebimas staigus MTEP išlaidų nuo BVP dalies mažėjimas (2015 m.), o vėlesniais metais – laipsniškas ir stabilus augimas, kuris, tikėtina, leis pasiekti ir pralenkti 2015 m. MTEP išlaidų nuo BVP lygį 2020–2022 m. laikotarpiu. Išskirtina, kad ženkliai didesnė 2014–2020 m. laikotarpio investicijų dalis yra nukreipta į MTEP išlaidų didėjimą verslo sektoriuje. Šių išlaidų didėjimas vertinamas pozityviai, kadangi verslo siekis pritaikyti MTEPI veiklos rezultatus praktikoje didins verslo konkurencingumą bei ateityje sparčiau didins verslo

²²⁸ Atsižvelgiant į tai, kad 2014–2020 m. finansavimo laikotarpis dar nėra pasibaigęs, o MTEP išlaidų nuo BVP dalies duomenys nėra prieinami 2020 m.

MTEPI veiklų poreikį. Atsižvelgiant į tai, galima daryti išvadą, kad 2014–2020 m. MTEPI infrastruktūrai skirtos ES investicijos reikšmingai prisideda prie MTEPI išlaidų nuo BVP didėjimo.

2014–2020 m. laikotarpio MTEPI infrastruktūros investicijų tinkamumas ir poveikis kitiems MTEPI sektoriaus rodikliams vertintinas kaip **vidutinis–aukštas**, kadangi buvo išlaikytos ankstesnio laikotarpio (2007–2013 m.) MTEPI rodiklių augimo tendencijos. Kaip ir 2007–2013 m., vienintelis rodiklis, kurio nepavyko paveikti MTEPI infrastruktūros investicijomis, buvo naujų mokslų daktaro laipsnį apsigynusių asmenų skaičius tūkstančiui gyventojų. Taip pat pastebėtina, kad MTEPI infrastruktūros investicijos ir gretutinės, šioje ataskaitoje neanalizuojamos MTEPI investicijos, nesukūrė prielaidų išlaikyti teigiamas patentinių paraiškų pagal patentinės kooperacijos sutartį skaičiaus 1 mlrd. BVP (PKS) rodiklio augimo tendencijas. Atsižvelgiant į tai, galima daryti išvadą, kad 2014–2020 m. laikotarpio MTEPI infrastruktūros investicijų tinkamumas MTEPI situacijos pokyčių kontekste buvo vidutinis–aukštas.

TINKAMUMAS ĮSTAIGŲ POREIKIŲ KONTEKSTE

Bendras 2004–2020 m. investicijų į MTEPI infrastruktūrą tinkamumas įstaigų poreikių kontekste vertintinas kaip aukštas. Daugiau nei keturių penktadalių respondentų vertinimu, investicijos į fizinę ir laboratorinę įrangą santykinai geriausiai atitiko MSI bei klasterių atstovų turėtus lūkesčius, taip pat daugiau nei keturi penktadaliai atsakiusiųjų teigė, kad investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta įvairaus tipo MTEPI infrastruktūra atitiko jų lūkesčius.

9 iš 10 verslo subjektų atstovų teigimu, investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta įvairaus tipo MTEPI infrastruktūra atitiko turėtus lūkesčius. Daugiau nei trys ketvirtadaliai MSI, klasterių ir verslo subjektų atstovų vertinimu, įrangai skirtos investicijos buvo naudingiausios ir labiausiai pateisinusios turėtus lūkesčius.

5.3.3 2004–2020 M. ES FONDŲ INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ PAKANKAMUMAS

VERTINIMO KLAUSIMAS:

1.2. Ar investicijos į <...> MTEPI infrastruktūrą <...> yra pakankamos <...> ir tvarios? Kodėl?

PAKANKAMUMAS TIKSLINIŲ GRUPIŲ APRĖPTIES POŽIŪRIU

2004–2006 m. finansavimo laikotarpio investicijos į MTEPI infrastruktūrą pasiekė daugiau nei trečdalį (39 proc.) universitetų ir kiek mažiau nei pusę (43 proc.) MTI, investicijos nebuvo skiriamos verslo subjektams. Atsižvelgiant į tai, kad investicijos pasiekė mažiau nei pusę universitetų ir MTI, o verslo subjektams lėšų apskritai nebuvo skirta, galima daryti išvadą, kad vertinant **2004–2006 m. laikotarpio investicijas tikslinių grupių aprėpties požiūriu, investicijų pakankamumas buvo žemas.**

2007–2013 m. laikotarpiu investicijos į MTEPI infrastruktūrą pasiekė daugiau nei pusę (56 proc.) universitetų, beveik du trečdalius (71 proc.) MTI ir labai mažą dalį (2 proc.) inovatyvių verslo subjektų (arba 111 įmonės iš 4 822). Atsižvelgiant į tai, galima daryti išvadą, kad **2007–2013 m. laikotarpiu MTEPI infrastruktūros investicijų pakankamumas buvo aukštas** siekiant proveržio MTEPI infrastruktūros sukūrimo ir atnaujinime. Kita vertus, investicijos nepasiekė daugiau nei 5 proc. inovatyvių įmonių, todėl vertinant iš verslo subjektų perspektyvos, **2007–2013 m. laikotarpio investicijų pakankamumas gali**

būti vertintinas kaip **vidutinis**. Vadinasi, **2007–2013 m. laikotarpio investicijų pakankamumas buvo vidutinis–aukštas visų tikslinių grupių aprėpties požiūriu.**

2014–2020 m. laikotarpiu didžiausias dėmesys buvo skiriamas anksčiau sukurtai MTEPI infrastruktūrai įveikinti ir atnaujinti. Šis tikslas numatė, kad investicijos į mokslinių tyrimų institutų ir universitetų MTEPI infrastruktūrą turėtų atliepti šių įstaigų poreikį atnaujinti ir plėsti MTEPI infrastruktūrą bei didinti MTEPI veiklą apimtis. Atsižvelgiant į tai, galima daryti išvadą, kad **2014–2020 m. laikotarpio investicijų į MTEPI infrastruktūrą pakankamumas buvo aukštas**, kadangi beveik trys ketvirtadaliai (70 proc.) universitetų ir pusė (5 iš 10) mokslinių tyrimų institutų, gavusių investicijas 2007–2013 m. laikotarpiu, taip pat gavo investicijas 2014–2020 m. laikotarpiu. Kita vertus, MTEPI infrastruktūros investicijos į privačius verslo subjektus pasiekė šiek tiek daugiau nei 3 proc. (arba 156 įmonės iš 4 822) inovatyvių įmonių, todėl galima teigti, kad **2014–2020 m. laikotarpiu investicijų pakankamumas buvo vidutinis** MTEPI prieinamumo didinimo verslo atžvilgiu. Vadinasi, **2014–2020 m. laikotarpio investicijų pakankamumas buvo vidutinis–aukštas visų tikslinių grupių aprėpties požiūriu.**

PAKANKAMUMAS ĮSTAIGŲ POREIKIŲ KONTEKSTE

Beveik trys ketvirtadaliai MSI bei klasterių atstovų nurodė, kad siekiant užtikrinti MTEPI veiklos tęstinumą, 2004–2020 m. **investicijos į MTEPI infrastruktūrą buvo pakankamos jų atstovaujama įstaigų poreikių kontekste**, likusi dalis respondentų investicijas įvertino kaip vidutiniškai pakankamas. Analizuojant 2007–2020 m. MTEPI infrastruktūrą verslo subjektų poreikių kontekste, siekiant užtikrinti MTEPI veiklos tęstinumą, beveik keturi ketvirtadaliai verslo subjektų atstovų teigė, kad MTEPI infrastruktūros investicijos buvo pakankamos, šiek tiek daugiau nei dešimtadalis – vidutiniškai pakankamos, o mažiau nei dešimtadalis – nepakankamos.

Daugiau nei pusė MSI bei klasterių atstovų teigė, kad siekiant padidinti vykdomos MTEPI veiklos apimtį ir (ar) įvairovę, **2004–2020 m. investicijos į MTEPI infrastruktūrą buvo pakankamos MSI bei klasterių poreikių kontekste**, daugiau nei ketvirtadalis respondentų gautas investicijas įvertino kaip vidutiniškai pakankamas. Dėl spartaus infrastruktūros nu(si)dėvėjimo trys ketvirtadaliai respondentų įvardijo pakartotinių investicijų į tuos pačius infrastruktūros objektus poreikį ateityje. Taip pat daugiau nei pusė apklaustųjų nurodė pakartotinių investicijų poreikį fizinę ir IT įrangą, ketvirtadalis – investicijų į pastatus ir patalpas. Šiek tiek mažiau nei trys ketvirtadaliai verslo subjektų atstovų teigė, kad artimiausiu metu bus reikalingos papildomos investicijos į MTEPI infrastruktūrą (daugiausia – naują laboratorinę, technologinę įrangą, kiek mažiau – MTEPI ir studijų procesui skirtų patalpų atnaujinimą).

Analizuojant 2007–2020 m. MTEPI infrastruktūrą verslo subjektų poreikių kontekste, siekiant padidinti vykdomos MTEPI veiklos apimtį ir (ar) įvairovę, beveik trys ketvirtadaliai verslo subjektų atstovų teigė, kad investicijos buvo pakankamos, šiek tiek daugiau nei dešimtadalis – vidutiniškai pakankamos, o daugiau nei dešimtadalis – nepakankamos. Dėl spartaus infrastruktūros nu(si)dėvėjimo beveik trys ketvirtadaliai verslo subjektų atstovų nurodė pakartotinių investicijų į tuos pačius infrastruktūros objektus, į kuriuos buvo investuota anksčiau, poreikį. Daugiau nei keturių penktadalių atstovų nuomone, ateityje prireiks pakartotinių investicijų į fizinę įrangą, apie pusės – į IT įrangą, o penktadalis – į pastatus ir patalpas. Beveik trys ketvirtadaliai verslo subjektų atstovų teigė, kad ateityje reikės papildomų investicijų į įvairių tipų infrastruktūrą. Atsižvelgiant į MTEPI infrastruktūrai skirtas investicijas tikslinių grupių aprėpties požiūriu ir MTEPI veiklas vykdančių įstaigų poreikių atžvilgiu, **prielaidos tarpinių pokyčių pasiekimui buvo išpildytos ir investicijos į MTEPI infrastruktūrą prisidėjo prie tarpinių tikslų pasiekimo** – buvo išplėsta ir atnaujinta MTEPI materialinė bazė, fizinė aplinka pritaikyta MTEPI veiklą vykdančių įstaigų poreikiams, pagerintos MTEPI vykdomo materialinės sąlygos.

5.3.4 2004-2020 M. ES FONDŲ INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ NAUDOJIMO EFEKTYVUMAS

VERTINIMO KLAUSIMAS:

1.3. Koks MTEPI infrastruktūros įveiklinimo lygis? Kodėl? Pasiūlyti sprendimus įveiklinimui optimizuoti ir diversifikuoti.

2.3. [Ar] <...> sukurta ar kuriama MTEPI (pagal MTEPI paskirtį) infrastruktūra <...> efektyviai <...> naudojama? Kodėl? Kaip užtikrinti didesnę infrastruktūros efektyvumą MTEPI tikslams pasiekti?

NAUDOJIMO INTENSYVUMAS

MSI ir klasterių atstovų vertinimu, 2004–2020 m. investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos **atviros prieigos MTEPI infrastruktūros intensyvumas** įvertintas kaip **aukštas**: IT įrangos bei pastatų ir patalpų naudojimo intensyvumą kaip didelį nurodė daugiau nei keturi penktadaliai respondentų, fizinės įrangos – du trečdaliai apklaustųjų. Pastatais ir patalpomis bei IT įranga kasdien naudojasi daugiau nei 90 proc. respondentų, fizine įranga – du trečdaliai (75 proc.) apklaustųjų.

MSI ir klasterių atstovų nuomone, 2004–2020 m. sukurtos ir (ar) atnaujintos **kitos, ne atviros prieigos MTEPI infrastruktūros, intensyvumas** taip pat įvertintas kaip **aukštas** – daugiau nei trys ketvirtadaliai atstovų teigė, kad IT įrangos, pastatų ir patalpų bei fizinės įrangos naudojimo intensyvumas yra labai didelis ar didelis. Pastatais ir patalpomis bei fizine įranga naudojasi daugiau nei trys ketvirtadaliai apklaustųjų, IT įranga – kiek mažiau nei trys trečdaliai.

Verslo subjektų atstovų nuomone, 2004–2020 m. investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos **MTEPI infrastruktūros intensyvumas** buvo **aukštas**: kasdien pastatais ir patalpomis naudojasi daugiau nei 90 proc. respondentų, IT įranga – keturi penktadaliai, fizine įranga – du trečdaliai.

NAUDOJIMO MASTAS, LŪKESČIAI IR IŠŠŪKIAI

Daugiau nei pusės MSI ir klasterių atstovų teigimu, **atviros prieigos principu veikiančių** pastatų ir patalpų bei fizinės įrangos **naudojimo mastas** yra **didelis arba labai didelis**. Du penktadaliai respondentų nurodė, kad IT infrastruktūros panaudojimo mastas yra labai didelis arba didelis. Visos infrastruktūros naudojimo mastą kaip vidutinį įvertino apie du penktadalius atsakiusiųjų. Atnaujintos ir (ar) sukurtos infrastruktūros naudotojų skaičius, mažiau nei trečdalis respondentų teigimu, per metus viršija 500 asmenų, o likusios dalies respondentų teigimu, infrastruktūra besinaudojančių asmenų skaičius varijuoja nuo mažiau nei 100 iki 500 asmenų.

Kitos, ne atviros prieigos principu veikiančios, MTEPI infrastruktūros naudojimo mastas yra kiek didesnis: daugiau nei trys ketvirtadaliai MSI ir klasterių atstovų teigė, kad fizinės įrangos bei pastatų ir patalpų naudojimo mastas (naudotojų skaičiaus atžvilgiu) yra didelis arba labai didelis. Daugiau nei pusės apklaustųjų teigimu, IT įrangos mastas yra didelis arba labai didelis. Atnaujintos ir (ar) sukurtos infrastruktūros metinis naudotojų skaičius, mažiau nei pusės respondentų teigimu, nesiekia 100 asmenų, o likę atsakiusieji nurodė, kad infrastruktūros naudotojų skaičius varijuoja nuo mažiau nei 100 iki 500 asmenų.

Nors didžioji dalis apklausoje dalyvavusių MSI ir klasterių atstovų teigė, kad ES fondų lėšomis **sukurta ir (ar) atnaujinta atviros prieigos MTEPI infrastruktūra** buvo **naudojama pilnu pajėgumu**, likę respondentai kaip pagrindinius veiksnius, trukdančius panaudoti analizuojamą MTEPI infrastruktūrą visa apimtimi, įvardijo **fizinės infrastruktūros nusidėvėjimą, verslo pasyvumą vykdant MTEPI veiklas ir nepakankamą paklausą aukštosios technologijoms**. Ne atviros MTEPI infrastruktūros panaudojimą

pilna apimtimi nurodė trečdalis MSI ir klasterių atstovų, o likusi apklaustųjų dalis kaip pagrindines kliūtis analizuojamos MTEPI infrastruktūros panaudojimui visa apimtimi nurodė **infrastruktūros nusidėvėjimą, ribotą finansavimą MTEPI vykdymui bei ribotą paklausą MTEPI infrastruktūros naudojimui.**

Ne mažiau kaip 90 proc. verslo subjektų atstovų teigimu, atnaujinta ir (ar) sukurta MTEPI infrastruktūra atitinka jų įmonių lūkesčius. **Pastatų ir patalpų** naudojimo lygį kaip visiškai atitinkantį ar labiau atitinkantį įstaigos lūkesčius įvertino **visi** respondentai, **fizinės įrangos** atitiktį – **95 proc.**, o **IT įrangos** atitiktį – **virš 92 proc.** apklaustų įmonių atstovų. Iki dešimtadalio respondentų IT įrangos naudojimo lygio atitiktį lūkesčiams įvertino vidutiniškai. Ne mažiau kaip pusė apklaustų įmonių atstovų neįžvelgė jokių kliūčių šios infrastruktūros panaudojimui visa apimtimi, tačiau likusi dalis nurodė **MTEPI veiklos specifiką, darbuotojų kompetencijų stoką ir darbo jėgos apmokestinimą, rinkos poreikius ir sąlygas bei išteklių trūkumą** kaip kliūtis naudotis infrastruktūra visa apimtimi.

Dalis apklaustų įmonių atstovų atkreipė dėmesį į **MTEPI veiklos specifiką**, objektyviai ribojančią investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos infrastruktūros naudojimo intensyvumą. Respondentai akcentavo, kad **MTEPI procesas vyksta etapais, o skirtinguose etapuose gali būti naudojama skirtinga infrastruktūra.** Kai kuriais atvejais tam tikrų MTEPI etapų vykdymui **įmonės naudojasi išorės subjektų, tokių kaip MSI, infrastruktūra**, todėl jų turima MTEPI infrastruktūra naudojama tik dalyje MTEPI etapų. Kitos respondentų įvardytos kliūtys – **darbuotojų kompetencijų, reikalingų darbiui su investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta infrastruktūra, stoka** bei **įvairių išteklių (darbuotojų, patalpų, lėšų ir pan.) trūkumas.** Apklausti įmonių atstovai taip pat kalbėjo apie **rinkos poreikių ir sąlygų** nulemtas MTEPI infrastruktūros panaudojimo kliūtis. Respondentai įvardijo tokius veiksnius, kaip **ribotas tam tikrų inovatyvių produktų rinkos dydis**, per santykinai ilgą laikotarpį nuo idėjos atsiradimo iki infrastruktūros sukūrimo **pasikeitę rinkos poreikiai, pernelyg didelis darbo jėgos apmokestinimas.**

MTEPI infrastruktūros naudojimo mastui įtaką daro ir **išorės veiksniai**, nesusiję su analizuojamomis investicijomis, tokie kaip **pakankamas MTEPI infrastruktūros investicijų suderinamumas su MTEPI įveiklinimo investicijomis, pakankama MTEPI veiklų paklausa** bei **pakankamas kiekis ir kokybė žmogiškųjų išteklių MTEPI srityje.** Pažymėtina, jog 2007–2013 m. laikotarpio MTEPI infrastruktūrai skirtas investicijas papildė kitos į MTEPI įveiklinimą orientuotos priemonės, kurios daugiausia buvo nukreiptos į įmones, turėjusias ankstesnės inovacinės patirties ir vykdžiusias MTEPI veiklas. Vis dėlto, dalis ES investicijų priemonių neskaito naujų ir potencialių inovatorių vykdyti MTEPI veiklas, taip prisidedant prie ekonomikos perorientavimo į inovacijomis grįstą augimą. Atitinkamai, tokio tipo priemonės ribota apimti skatino papildomą paklausą naujai sukurtai ir (ar) atnaujintai MTEPI infrastruktūrai. Pažymėtina, jog 2007–2013 m. laikotarpiu MTEPI infrastruktūros įveiklinimas vėlavo dėl užsitęsusio Slėnių kūrimo ir plėtros proceso, ribotų paskatų verslui naudotis MTEPI infrastruktūra ir vangaus žinioms imlių įmonių kūrimosi. Tai lėmė, kad 2007–2013 m. laikotarpio ES investicijomis atnaujintos ir (ar) sukurtos **MTEPI infrastruktūros indėlis** prisidedant prie žinių visuomenės ir konkurencingos ekonomikos tikslų įgyvendinimo **buvo mažesnis dėl nepakankamo MTEPI infrastruktūros ir jos įveiklinimo investicijų suderinamumo** bei **nepakankamos MTEPI veiklų paklausos.**

Svarbu tai, jog 2007–2013 m. laikotarpio **investicijos, skirtos žmogiškųjų išteklių kokybės ir kiekybės didinimui, buvo santykinai mažos ir nesuderintos su kitomis priemonėmis.** Įvairaus tipo mokslinės veiklos vykdymo finansavimą apimančios ŽIPVP priemonės nebuvo derinamos su EAVP MTEPI infrastruktūros projektais – visiems pareiškėjams buvo keliamos vienos sąlygos finansavimo gavimui. MTEPI infrastruktūros įveiklinimui turėjo įtakos ir tokie išoriniai veiksniai, kaip specialistų ir tyrėjų trūkumas, kurį bent iš dalies lemia nepakankamai patrauklios darbo sąlygos viešajame sektoriuje, taip pat tinkamai nesubalansuotas akademinės veiklos krūvis. **2007–2013 m. didžioji investicijų dalis buvo nukreipta į MTEPI infrastruktūros gerinimą, neskiriant pakankamai dėmesio kompleksiskam**

žmogiškųjų išteklių stiprinimui, todėl šio laikotarpio investicijos, siekiant įgyvendinti žinių visuomenės ir konkurencingos ekonomikos tikslus, vertintinos kaip nepakankamos dėl savo pobūdžio.

2014–2020 m. laikotarpio investicijos į MTEPI įveiklinimą kūrė didesnę inovacijų paklausą ir, atitinkamai, sudarė geresnes sąlygas MTEPI infrastruktūros įveiklinimui, tačiau šio laikotarpio investicijos vertintinos kaip per mažai kompleksiškos sprendžiant įsisenėjusias MTEPI rezultatų komercinimo, technologijų perdavimo ir inovatyvių verslų trūkumo problemas. Pažymėtina, jog MSI sukurta MTEPI infrastruktūra vis dar naudojasi ribotas įmonių skaičius, daugiausia lemiamas asmeninių ryšių su MSI atstovais, o verslui trūksta informacijos apie atviros prieigos principu veikiančią infrastruktūrą ir bendrai Slėniuose verslui teikiamas paslaugas, bendradarbiavimo galimybes ir Slėniuose vykdomų MTEP projektų tematikas. Nepaisant to, jog 2014–2020 m. laikotarpio investicijos bent iš dalies prisideda prie žmogiškųjų išteklių kokybės ir kiekybės skatinimo, investicijų apimtys yra santykinai žemos, taip pat kyla iššūkių dėl priemonių įgyvendinimo sąlygų. Atsižvelgiant į tai, galima daryti išvadą, jog **2014–2020 m. ES investicijų indėlių į žinių visuomenės ir konkurencingos ekonomikos tikslus mažina nepakankamas MTEPI infrastruktūros investicijų suderinamumas su MTEPI įveiklinimo investicijomis, nepakankama MTEPI veiklų paklausa ir nepakankamos investicijos į žmogiškuosius išteklius.**

Apibendrinant, nepaisant santykinai didelio MTEPI infrastruktūros investicijų masto 2004–2020 m. laikotarpiu, pagrindinės Lietuvos MTEPI sistemos įveiklinimo problemos iš esmės išlieka nepakitusios dėl tokių priežasčių, kaip **per maža MTEP išlaidų dalis verslo sektoriuje nuo BVP, ribotas mokslo ir verslo bendradarbiavimas, nepakankami žmogiškieji išteklių MTEPI sistemoje.**

5.3.5 2004-2020 M. ES FONDŲ INVESTICIJŲ Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ POVEIKIS

VERTINIMO KLAUSIMAS:

2.4. Koks investicijų į MTEPI infrastruktūrą poveikis siekiant MTEPI keliamų tikslų? Ar poveikis tvarus?

Nepaisant MTEPI infrastruktūros naudojimą MSI institucijose ir klasteriuose bei verslo subjektuose ribojančių veiksnių, mikro lygmens poveikio analizė rodo, kad MTEPI infrastruktūrai skirtos ES investicijos svariai prisidėjo prie **glaudesnio bendradarbiavimo tiek tarp mokslo ir verslo subjektų, tiek su užsienio partneriais**, taip pat turėjo įtakos **mokslo ir studijų proceso integracijos bei pajėgumų komercinti MTEP rezultatus didinimui ir įmonių konkurencingumo stiprinimui**. Beveik visi MSI ir klasterių atstovai nurodė, kad **ES investicijos prisidėjo prie mokslo ir verslo bendradarbiavimo MTEPI srityje stiprinimo**, o daugiau nei du trečdaliai apklaustų MSI ir klasterių atstovų investicijų indėlių į mokslo ir verslo bendradarbiavimą įvardijo kaip didelį arba labai didelį. Taip pat daugiau nei pusė verslo subjektų atstovų teigė, kad MTEPI infrastruktūrai skirtos investicijos prisidėjo prie mokslo ir verslo bendradarbiavimo stiprinimo, o trys penktadaliai ES fondų lėšų indėlių į padidėjusį mokslo ir verslo bendradarbiavimą įvardijo kaip didelį arba labai didelį.

Keturi penktadaliai apklaustų MSI ir klasterių atstovų nurodė, kad **ES investicijos prisidėjo prie jų atstovaujama įstaigų glaudesnių ryšių su užsienio partneriais**, taip pat ši dalis respondentų investicijų indėlių į glaudesnį bendradarbiavimo procesą įvardijo kaip didelį arba labai didelį. Trijų ketvirtadalių verslo subjektų atstovų teigimu, investicijomis sukurta ir (ar) pagerinta MTEPI infrastruktūra prisidėjo prie jų atstovaujama įmonių glaudesnio bendradarbiavimo su užsienio partneriais, o beveik du trečdaliai respondentų ES investicijų indėlių šiame procese nurodė kaip didelį arba labai didelį. Didžioji dalis (90 proc.) MSI ir klasterių atstovų teigė, kad MTEPI infrastruktūrai skirtos **ES investicijos prisidėjo prie mokslo ir**

studijų integracijos didinimo, daugiau nei keturių penktadalių respondentų nuomone, investicijomis atnaujinta ir (ar) sukurta MTEPI infrastruktūra turėjo didelį arba labai didelį indėlį mokslo ir studijų integracijos didinimo procese, o daugiau nei du trečdaliai apklaustųjų įvardijo reikšmingą investicijų indėlį didinant MTEPI infrastruktūros pajėgumus. Investicijos, skirtos MTEPI infrastruktūrai, taip pat **turėjo didelę įtaką įmonių konkurencingumo didinimui** – daugiau nei trys ketvirtadaliai verslo subjektų atstovų teigė, kad ES investicijos **prisidėjo prie pajamų iš inovatyvių produktų ir (ar) paslaugų augimo** ir daugiau nei du trečdaliai respondentų ES investicijų įtaką šiame procese įvardijo kaip didelę arba labai didelę.

Remiantis teigiamu MSI ir klasterių bei verslo subjektų MTEPI infrastruktūrai skirtų ES investicijų vertinimu, apimančiu tinkamumo ir pakankamumo įstaigų poreikių kontekste analizę bei aukšto MTEPI infrastruktūros intensyvumo lygio, masto ir mikro poveikio MSI, klasterių ir verslo subjektų atžvilgiu vertinimą, galima daryti išvadą, kad **ES investicijos bent iš dalies prisidėjo prie galutinių tikslų pasiekimo – žinių visuomenės ir konkurencingos ekonomikos kūrimo**. Šią išvadą patvirtina atvejo studija, kurios metu surinktos medžiagos analizė rodo, kad 2007–2013 m. MTEPI infrastruktūros investicijos buvo savalaikės ir svarbios tiek valstybės, tiek pačių mokslininkų ir (ar) tyrėjų, tiek verslo įmonių atžvilgiu, sudariusios pamatines sąlygas ir suteikusios impulsą intensyvesniam mokslo ir verslo bendradarbiavimui. 2014–2020 m. MTEPI infrastruktūrai skirtos ES investicijos, nukreiptos į ankstesniu laikotarpiu sukurtos infrastruktūros atnaujinimą ir įveiklinimą, **leido atliepti naujos infrastruktūros poreikį ir prisidėjo prie teigiamų MTEPI sektoriaus rodiklių judėjimo tendencijų**. Teigiamas rodiklių judėjimo tendencijas iliustruoja pastarųjų metų Lietuvos rezultatyvumo raida inovacijų švieslentėje. Nuo 2014 m. iki 2021 m. Lietuvos rezultatyvumo metinis augimas buvo aukščiausias tarp visų ES valstybių narių ir vidutiniškai siekė 6,1 proc. Įspūdingas augimas leido Lietuvai pakilti inovacijų švieslentėje iš 22 vietos į 18 2014–2021 m. laikotarpiu. Jeigu visų ES valstybių narių augimas ateityje išliks toks pat, koks vyravo 2014–2021 m. laikotarpiu, tai Lietuva 2030 m. pasieks 7 vietą inovacijų švieslentėje, o tai leis viršyti NPP 2021–2030 m. užsibrėžtus tikslus. Visgi, darant realistiškesnę prielaidą, kad Lietuvos MTEPI sektoriaus augimas palaipsniui mažės dėl mažėjančių ribinių naudų poveikio ir atitinkamai artės prie ES vidurkio²²⁹, tikėtina, kad Lietuva pakils tik iki 13 vietos inovacijų švieslentėje – nepasieks NPP 2021–2030 m užsibrėžtų tikslų.

²²⁹ Daroma prielaida, kad Lietuvos suminio inovatyvumo indekso augimas sieks 4,3 proc. Tokia prielaida buvo padaryta suvidurkinus istorinį Lietuvos augimą su ES valstybių narių.

5.4 2004-2020 M. ES FONDŲ INVESTICIJŲ Į ŠVIETIMO IR MTEPI IT INFRASTRUKTŪRĄ VERTINIMAS

5.4.1 2004-2020 M. ES FONDŲ INVESTICIJŲ Į IT INFRASTRUKTŪRĄ TINKAMUMAS

VERTINIMO KLAUSIMAS:

1.2. Ar investicijos į <...> IT infrastruktūrą <...> yra <...> tikslingai naudojamos <...>? Kodėl?

2.5. Kaip sukurta ir kuriama IT infrastruktūra atitinka tikslinių grupių bei valstybės poreikius (išnagrinėti pagal IT paskirtį)?

Didžioji dalis 2004–2020 m. ES fondų investicijų į švietimo ir MTEPI IT infrastruktūrą apėmė konkrečių **švietimo ir mokslo įstaigų aprūpinimą kompiuterine technika ir programine įranga**. Šios investicijos atliepė analizuojamo laikotarpio nacionalinėje strateginėje darbotvarkėje įtvirtintą švietimo srities siekį **integruoti IT į mokymo(si) procesą**, siekiant tobulinti mokymo turinį ir formas, didinti mokymosi patrauklumą ir socialiai pažeidžiamų asmenų įtrauktį į mokymo procesą, taip pat – MTEPI srities siekį **plėsti bendrąją MTEPI infrastruktūrą ir atnaujinti MTEPI materialinę bazę sumanios specializacijos srityse**, siekiant didinti MTEPI veiklų vykdymo efektyvumą.

Anot **daugumos** apklaustų investicijas infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui gavusių įvairių lygmenų **švietimo įstaigų ir MTEPI subjektų** atstovų, investicijos į IT infrastruktūrą **atitiko jų atstovaujama įstaigų poreikius**. Švietimo srityje santykinai didžiausiu tinkamumu pasižymėjo investicijos į NVŠ įstaigų, santykinai mažiausiu – investicijos į IU programas vykdančių įstaigų ir universitetų IT įrangą. Investicijas į IT infrastruktūrą kaip **atitinkančias** įstaigų poreikius įvertino visi apklausti NVŠ įstaigų atstovai, po daugiau nei keturis penktadalius BUM ir kolegijų atstovų, po tris ketvirtadalius PMĮ ir universitetų atstovų bei trys penktadaliai IU programas vykdančių įstaigų atstovų. Po daugiau nei dešimtadalį apklaustų IU programas vykdančių įstaigų ir kolegijų atstovų investicijų į IT įrangą atitiktį įstaigų poreikiams įvertino kaip **vidutinę**. Taip pat virš dešimtadalio apklaustų IU programas vykdančių įstaigų ir ketvirtadalis universitetų atstovų analizuojamų investicijų tinkamumą įvertino **nepalankiai**. Investicijas į IT infrastruktūrą kaip **atitinkančias** įstaigų poreikius įvertino beveik visi apklausti MTEPI vykdančių verslo įmonių atstovai bei keturi penktadaliai MSI ir klasterių atstovų. Virš dešimtadalio MSI ir klasterių atstovų investicijų į IT įrangą atitiktį įstaigų poreikiams įvertino kaip **vidutinę**. Atkreiptinas dėmesys, kad respondentai vertino ES fondų lėšomis nupirkto IT įrangos tinkamumą investicinių projektų įgyvendinimo metu. Vis dėlto, dėl nusidėvėjimo ir technologinių pokyčių šiuo metu analizuojama IT infrastruktūra dažnu atveju nebeatitinka įstaigų poreikių.

2004–2020 m. ES fondų investicijos į švietimo ir MTEPI IT infrastruktūrą taip pat apėmė įvairių **nacionalinio lygmens švietimo ir mokslo sistemų diegimui ar atnaujinimui reikalingos IT infrastruktūros plėtrą**. BU srityje investuota į ugdymo pasiekimų patikrinimo ir brandos egzaminų vertinimo sistemos bei regioninių švietimo valdymo informacinių sistemų IT infrastruktūrą, PM srityje – į PM stebėsenos ir vertinimo sistemos, kvalifikacijų ir PM programų valdymo virtualios darbo aplinkos, PM informacinių sistemų IT infrastruktūrą, AM srityje – į karjeros valdymo paslaugų aukštesiose mokyklose informacinės sistemos, aukštųjų mokyklų informacinės sistemos, AM registrų IT infrastruktūrą, MSI LITNET tinklo, elektroninės bibliotekų sistemos, mokslo duomenų archyvų sistemos ir elektroninių paslaugų IT infrastruktūrą. Šios investicijos sąlygojo tam tikrų švietimo ir mokslo valdymo procesų perkėlimą į virtualią erdvę ir automatizavimą, todėl neabejotinai prisidėjo prie **švietimo ir mokslo**

valdymo sistemų efektyvumo didinimo bei sudarė prielaidas švietimo kokybės gerinimui bei MTEPI veiklų apimčių didinimui.

5.4.2 2004-2020 M. ES FONDŲ INVESTICIJŲ Į IT INFRASTRUKTŪRĄ PAKANKAMUMAS

VERTINIMO KLAUSIMAS:

1.2. Ar investicijos į <...> IT infrastruktūrą yra pakankamos <...> ir tvarios? Kodėl?

INVESTICIJŲ Į IT INFRASTRUKTŪRĄ PAKANKAMUMAS

Investicijų į IT įrangą **pakankamumą siekiant užtikrinti infrastruktūros atitiktį šiuolaikiniams standartams ir patenkinti tikslinių grupių poreikius** įvairių lygmenų švietimo įstaigų ir MTEPI subjektų atstovai įvertino nevienodai. Švietimo srityje santykinai palankiausiai investicijų į IT infrastruktūrą pakankamumą įvertino NVŠ įstaigų ir kolegijų atstovai, santykinai mažiausiai palankiai – universitetų atstovai. Investicijas į IT įrangą kaip **pakankamas** įvertino daugiau nei keturi penktadaliai apklaustų NVŠ įstaigų ir kolegijų atstovų, trys ketvirtadaliai BUM atstovų, trys penktadaliai IU programas vykdančių įstaigų atstovų, pusė PMI atstovų ir virš ketvirtadalio universitetų atstovų. Analizuojamų investicijų **pakankamumą kaip vidutinį** įvertino po penktadalį apklaustų BUM atstovų ir universitetų atstovų bei po daugiau nei dešimtadalį NVŠ įstaigų ir kolegijų atstovų. Po kiek daugiau nei dešimtadalį IU programas vykdančių įstaigų ir BUM atstovų bei virš pusės universitetų atstovų investicijas į IT įrangą įvertino kaip **nepakankamas**. Tarp pakartotinių ar papildomų investicijų į infrastruktūrą poreikį 2021–2027 m. išvelgusių respondentų beveik visi apklausti kolegijų ir universitetų atstovai, virš keturių penktadalių PMI atstovų, virš dviejų trečdalių BUM atstovų ir po trečdalį IU programas vykdančių bei NVŠ įstaigų atstovų įvardijo **investicijų į IT įrangą poreikį ateityje**. Investicijas į įvairią (įskaitant IT) infrastruktūrą kaip **pakankamas siekiant užtikrinti MTEPI veiklos tęstinumą** įvertino beveik keturi penktadaliai apklaustų MTEPI vykdančių verslo įmonių atstovų bei apie trys ketvirtadaliai MSI ir klasterių atstovų. Tarp pakartotinių ar papildomų investicijų į infrastruktūrą poreikį 2021–2027 m. išvelgusių respondentų daugiau nei pusė tiek MSI ir klasterių, tiek MTEPI vykdančių verslo įmonių atstovų nurodė **ateities investicijų į IT įrangą reikalingumą**. Lyginant su kitų tipų investicijomis į infrastruktūrą, investicijos į IT įrangą pasižymi **santykinai mažiausiu tvarumu**. Kompiuterinė technika ir programinė įranga santykinai greitai nusidėvi ar morališkai pasensta. Šio tipo infrastruktūros tęstinis naudojimas visa apimtimi pasibaigus investiciniams projektams priklauso nuo galimybių prirėkus ją atnaujinti. Apklausti įvairių lygmenų švietimo įstaigų ir MTEPI subjektų atstovai akcentavo **tęstinių investicijų į reguliarių IT įrangos atnaujinimą** poreikį, kurio patenkinti savomis lėšomis įstaigos dažnai neturi galimybių.

5.4.3 2004-2020 M. ES FONDŲ INVESTICIJŲ Į MTEPI IT INFRASTRUKTŪRĄ NAUDOJIMO EFEKTYVUMAS

VERTINIMO KLAUSIMAS:

2.3. [Ar] <...> sukurta ir kuriama IT infrastruktūra efektyviai <...> naudojama? Kodėl?

Didžiosios dalies apklaustų 2004–2020 m. ES fondų investicijas infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui gavusių įvairių lygmenų švietimo įstaigų ir MTEPI subjektų atstovų teigimu, nauja ar atnaujinta IT įranga

naudojama intensyviai (atsižvelgiant į naudojimo dažnumą ir trukmę). Santykinai **didžiausiu** naudojimo intensyvumu pasižymi NVŠ įstaigų, santykinai **mažiausiu** – IU programas vykdančių įstaigų IT įranga. Investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos IT įrangos naudojimo intensyvumą kaip didelį ir labai didelį įvertino beveik visi apklausti NVŠ įstaigų atstovai, po keturis penktadalius kolegijų ir universitetų atstovų, po tris ketvirtadalius BUM ir PMĮ atstovų bei du trečdaliai IU programas vykdančių įstaigų atstovų. IT įranga **kasdien ar beveik kasdien** naudojama beveik visose apklaustose NVŠ įstaigose, keturiuose penktadaliuose apklaustų universitetų, trijuose ketvirtadaliuose IU programas vykdančių įstaigų, dviejuose trečdaliuose kolegijų ir trečdalyje PMĮ. Ne mažiau kaip pusėje atvejų IT infrastruktūros **naudojimo mastas (naudotojų skaičiaus atžvilgiu)** buvo **didelis ir labai didelis**. Santykinai **didžiausiu** naudojimo mastu pasižymėjo NVŠ įstaigų, santykinai **mažiausiu** – PMĮ IT įranga. Investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos IT įrangos naudojimo mastą kaip didelį ir labai didelį įvertino beveik visi apklausti NVŠ įstaigų atstovai, po keturis penktadalius BUM ir kolegijų atstovų, po tris ketvirtadalius IU programas vykdančių įstaigų ir universitetų atstovų bei pusę PMĮ atstovų. IT infrastruktūros **naudojimo lygis** (intensyvumas ir mastas) ne mažiau kaip dviem trečdaliais atvejų **atitiko įstaigų lūkesčius**. IT įrangos naudojimas atitiko lūkesčius visose apklaustose NVŠ įstaigose ir kolegijose, po trijuose ketvirtadaliuose PMĮ ir universitetų, dviejuose trečdaliuose BUM ir trijuose penktadaliuose IU programas vykdančių įstaigų. Pagrindinis veiksnys, skirtingų lygmenų švietimo įstaigose ribojantis IT įrangos panaudojimą visą apimtį – **santykinai greitas šio tipo infrastruktūros nusidėvėjimas ar atitikties esamam technologijų lygiui sumažėjimas ir jos atnaujinimui reikalingų lėšų trūkumas**, BU srityje taip pat aktualu **nepakankami BUM bendruomenių, ypač mokytojų, IT gebėjimai**.

Atviros prieigos principu veikiančiai MTEPI infrastruktūrai priskiriamos IT įrangos naudojimo intensyvumą kaip didelį ir labai didelį įvertino keturi penktadaliai apklaustų MSI ir klasterių atstovų, ir beveik visi jų nurodė, kad jų atstovaujamos įstaigose šia infrastruktūra naudojama **kasdien ar beveik kasdien**. **Kitai (ne atviros prieigos principu veikiančiai) MTEPI infrastruktūrai** priskiriamos IT įrangos naudojimo intensyvumą kaip didelį ir labai didelį įvertino apie tris ketvirtadalius apklaustų MSI ir klasterių atstovų, ir beveik du trečdaliai jų nurodė šia infrastruktūra besinaudojantys **kasdien arba beveik kasdien**. Daugiau nei keturių penktadalių apklaustų MTEPI veiklą vykdančių verslo įmonių atstovų teigimu, analizuojamomis investicijomis atnaujinta IT įranga naudojama **kasdien ar beveik kasdien**. Beveik visų verslo atstovų vertinimu, jos **naudojimo lygis atitiko lūkesčius**. Kaip ir švietimo srities IT infrastruktūros atveju, pagrindinė kliūtis MTEPI subjektų IT įrangos panaudojimui visa apimtį – **spartus infrastruktūros nusidėvėjimas ar atitikties esamam technologijų lygiui sumažėjimas**.

5.4.4 2004-2020 M. ES FONDŲ INVESTICIJŲ Į IT INFRASTRUKTŪRĄ POVEIKIS

VERTINIMO KLAUSIMAS:

2.6. Koks investicijų į IT infrastruktūrą poveikis siekiant švietimo sričiai keliamų tikslų ir prisidedant prie esminių pokyčių MTEPI srityje?

Nuo pat 2004–2020 m. laikotarpio pradžios įvairių lygmenų švietimo plėtros nacionalinėje strateginėje darbotvarkėje akcentuota **IT integracijos ir mokymo(si) procesą** svarba. BU ir PM srityse buvo įtvirtinti siekiai kompiuterizuoti mokinių ir mokytojų darbo vietas, užtikrinti kokybišką ir spartų interneto ryšį mokyklose, diegti skaitmeninį mokymo turinį bei virtualias mokymosi aplinkas, tobulinti mokyklų bendruomenių IT gebėjimus. Buvo tikimasi, kad IT priemonių pagalba patobulintas mokymo(si) turinys ir įdiegtos lanksčios jo formos prisidės prie mokymosi patrauklumo ir mokinių motyvacijos mokytis bei SUP turinčių ir socialinėje atskirtyje esančių mokinių įtrauktis į mokymo procesą didinimo. AM srityje taip pat

keltas siekis plėsti IT naudojimą studijų procese, atnaujinant studijų programų turinį, diegiant lanksčias studijų formas ir tobulinant personalo IT kompetencijas. MTEPI plėtros strateginėje darbotvarkėje identifikuotas bendrosios **MTEPI infrastruktūros, ypač IT, plėtros** poreikis, numatytas **MTEPI materialinės bazės atnaujinimas sumanios specializacijos kryptyse, tarp kurių įvardyta ir IT.**

2007–2020 m. laikotarpiu į **IT infrastruktūrą švietimo ir MTEPI srityse** investuota **ne mažiau kaip 124 mln. Eur**, iš kurių virš dviejų penktadalių (**52 mln. Eur**) lėšų teko **įvairios paskirties (studijų ir MTEPI) universitetų**, iki penktadalio (**24 mln. Eur**) – **BU**, iki dešimtadalio (**9 mln. Eur**) – **PMĮ**, 4 proc. (**5 mln. Eur**) – **mišriai** (įvairių švietimo lygmenų), po 3 proc. (**po 4 mln. Eur**) – **kolegijų ir suaugusiųjų švietimo**, iki 2 proc. (**iki 2 mln. Eur**) – **IU**, iki 1 proc. (**iki 1 mln. Eur**) – **NVŠ** IT įrangai. Virš dešimtadalio (**14 mln. Eur**) visų investicijų į MTEPI IT infrastruktūrą buvo skirta **MTEPI vykdančių verslo įmonių**, iki dešimtadalio (**9 mln. Eur**) – **kitų MTEPI subjektų** (klasterių, asociacijų, verslo inkubatorių, LEZ operatorių ir pan.), iki 1 proc. (**iki 1 mln. Eur**) – **MTI** IT įrangai. 2004–2020 m. laikotarpiu **kompiuterių, naudojamų mokytis, skaičius, tenkantis 100 mokinių ar studentų**, stabiliai augo. Per analizuojamą laikotarpį kompiuterių, tenkančių 100 mokinių, skaičius BUM išaugo 4,9 karto, o PMĮ – 4,5 karto, kompiuterių, tenkančių 100 studentų, universitetuose padaugėjo 3,6 karto, o kolegijose – 3,4 karto.

Anot **keturių penktadalių** apklaustų skirtingų lygmenų švietimo įstaigų – BUM, kolegijų ir universitetų – atstovų, ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta jų atstovaujamų įstaigų IT infrastruktūra **prisidėjo prie IT integracijos į mokymo ar studijų procesą didėjimo**. Dabartinį IT integracijos į studijų procesą lygį atstovaujamose įstaigose kaip **aukštą ir labai aukštą** įvertino **visi** apklausti **kolegijų** atstovai ir **virš dviejų trečdalių** apklaustų **universitetų** atstovų. Dabartinį IT integracijos į mokymo procesą lygį kaip **aukštą ir labai aukštą** įvertino **daugiau nei du trečdaliai** apklaustų **BUM atstovų**. Ketvirtadalis BUM atstovų ir penktadalis universitetų atstovų esamą IT integracijos lygį įvertino kaip vidutinį. Atsižvelgiant į reikšmingas analizuojamu laikotarpiu IT infrastruktūros plėtrai skirto ES fondų finansavimo apimtį, galima teigti, kad analizuojamos investicijos į IT įrangą neišvengiamai **prisidėjo prie ženklaus švietimo ir mokslo įstaigų**, ypač santykinai daugiausia šio pobūdžio investicijų gavusių BUM ir universitetų, **kompiuterizacijos lygio augimo**. Išplėtotą IT infrastruktūrą sudarė sąlygas švietimo turinio ir formų atnaujinimui, MTEPI veiklos efektyvumo didinimui. Vis dėlto, investicijų į IT infrastruktūrą indėlio į pagrindinių švietimo ir MTEPI tikslų siekimą dydis priklausys nuo investicijų tvarumo – IT įrangos atnaujinimo galimybių pasibaigus investiciniams projektams – užtikrinimo.

6. STRATEGINIAI SIŪLYMAI IR REKOMENDACIJOS

6.1 INVESTICIJOS Į ŠVIETIMO INFRASTRUKTŪRĄ

VERTINIMO KLAUSIMAS:

3.1. Kokia apimtimi, kokiomis kryptimis ir kokio išmatuojamo kokybinio pokyčio būtų siekiama, įgyvendinant galimas investicijas į švietimo (pagal švietimo lygmenis) infrastruktūrą, <...> ir IT infrastruktūrą ateityje?

3.2. Kokių imtis priemonių / veiksmų ateityje, kad sukurta ar kuriama švietimo (pagal švietimo lygmenis) infrastruktūra turėtų didžiausią poveikį, poveikis siekiant švietimo sričiai keliamų tikslų?

3.4. Kokių imtis priemonių / veiksmų ateityje, kad sukurta ar kuriama IT infrastruktūra turėtų didžiausią poveikį, siekiant švietimo sričiai keliamų tikslų <...>?

Žemiau pateikiamos rekomendacijos dėl **investicijų** į švietimo infrastruktūrą (įskaitant IT infrastruktūrą) **poreikio** ir šios infrastruktūros **efektyvesnio panaudojimo** galimybių ateityje:

NR.	PROBLEMA	REKOMENDACIJA („daryk tai“) / STRATEGINIS SIŪLYMAS („žinok tai“)	ATSAKINGA INSTITUCIJA
1.	Dėl ribotų investicijoms į infrastruktūrą skirtų lėšų skirtinguose lygmenyse veikiančios švietimo įstaigos, tokios kaip IU programos vykdančios įstaigos, BUM, NVŠ įstaigos ir universitetai , susidūrė su nepakankamo investicijų kompleksiskumo , kai buvo investuota tik į dalį pastatų, patalpų ar erdvių, ir nepakankamos investicijų apimties , kai reikiama fizine ir IT įranga buvo aprūpinta tik dalis tikslinių grupių, problemomis . Tai sąlygojo įvairius sunkumus organizuojant švietimo paslaugų teikimą.	<p>REKOMENDACIJA („daryk tai“)</p> <ul style="list-style-type: none"> Siekiant išvengti vidinės švietimo paslaugų kokybės diferenciacijos, REKOMENDUOJAMA kompleksiskai investuoti į tos pačios įstaigos infrastruktūrą, užtikrinant, kad nauja ir (ar) atnaujinta infrastruktūra būtų prieinama daugumai atitinkamos tikslinės grupės atstovų. Siekiant užtikrinti kiek įmanoma didesnę naujos ir (ar) atnaujintos infrastruktūros panaudojimą ugdymo procese bei efektyviai spręsti mokymuisi skirtų patalpų trūkumo problemą, REKOMENDUOJAMA tobulinti vidines švietimo įstaigų materialinių išteklių valdymo 	Savivaldybių administracijos, ŠMSM

NR.	PROBLEMA	REKOMENDACIJA („daryk tai“)	REKOMENDACIJA („daryk tai“) / STRATEGINIS SIŪLYMAS („žinok tai“)	ATSAKINGA INSTITUCIJA
			<p>sistemas, kurios leistų efektyviai organizuoti riboto skaičiaus mokymo(si) priemonių naudojimą, taip pat – investuoti į universalijų, įvairioms reikmėms lengvai pritaikomų edukacinių erdvių (pavyzdžiui, lauko klasių) kūrimą.</p>	
2.	<p>Dėl centralizuoto įrangos ir priemonių įsigijimo, kurio metu konkretus infrastruktūros poreikis ne visada buvo derinamas su infrastruktūrą naudojančių įstaigų atstovais, kai kuriais atvejais nauja ir (ar) atnaujinta infrastruktūra ne visiškai atitiko įstaigų, kurioms ji buvo skirta, poreikius – tikslinių grupių sudėtį, švietimo programų turinį ar geografinę padėtį. IU, BU ir NVŠ infrastruktūra ne visais atvejais buvo pritaikyta SUP (ypač judėjimo negalia) turinčių vaikų poreikiams, todėl sąlygojo švietimo paslaugų prieinamumo šioms tikslinėms grupėms apribojimus. BU, NVŠ, PM ir koleginių studijų infrastruktūra ne visada atitiko įstaigų vykdomų švietimo programų turinį ir procesą, todėl kai kada panaudojama ne visa apimtimi. BUM mokinių pavėžėjimui skirtų mokyklinių autobusų važiuoklė nepritaikyta važinėti prastos kokybės kaimo vietovių keliais.</p>	REKOMENDACIJA („daryk tai“)	<ul style="list-style-type: none"> Siekiant užtikrinti kiek įmanoma didesnę naujos ir (ar) atnaujintos švietimo infrastruktūros atitiktį įstaigų poreikiams ir SUP turinčių mokinių integraciją švietime, REKOMENDUOJAMA net ir centralizuotu būdu išsilyjant infrastruktūrą konkrečių priemonių poreikį derinti su įstaigų, kurioms pastarosios skirtos, atstovais, suteikiant galimybę iš tam tikro prioritetinio priemonių sąrašo pasirinkti įstaigos ugdymo turinį, formas ir kontekstą labiausiai atitinkančias priemones bei kiekybiškai apibrėžti SUP turintiems asmenims reikalingos infrastruktūros poreikį. Atsižvelgiant į tai, kad nuo 2024 m. įsigaliojus LR švietimo įstatymo pataisoms BUM bus įpareigotos taikyti įtraukųjį ugdymą, didesnę svarbą įgyja infrastruktūros pritaikymas SUP turinčių mokinių poreikiams – reikalingos šioms tikslinėms grupėms pritaikytos įstaigų patalpos, lauko ir poilsio erdvės, transporto priemonės, individualizuotos mokymo(si) priemonės, įrengtos švietimo pagalbos specialistų (logopedų, psichologų, specialiųjų pedagogų, mokytojų padėjėjų, judėjimo koordinatorių) darbo vietos. 	Savivaldybių administracijos, ŠMSM
3.	<p>Investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos infrastruktūros naudojimą visą apimtimi dažnu atveju riboja infrastruktūros nusidėvėjimas. Santykinai sparčiau nusidėvi ar morališkai pasensta IT įranga, kurios tolesnis naudojimas reikalauja papildomų investicijų. Dėl ilgo naudojimo ir (ar)</p>	REKOMENDACIJA („daryk tai“)	<ul style="list-style-type: none"> Siekiant užtikrinti investicijomis atnaujintos infrastruktūros tvarumą, investuojant į smulkesnės infrastruktūros – mokymo(si) priemonių, kompiuterinės ir programinės įrangos – įsigijimą, REKOMENDUOJAMA įpareigoti investicijų subjektus ar jų steigėjus užtikrinti finansavimą minėtos infrastruktūros atnaujinimui 	Savivaldybių administracijos, ŠMSM

NR.	PROBLEMA		REKOMENDACIJA („daryk tai“) / STRATEGINIS SIŪLYMAS („žinok tai“)	ATSAKINGA INSTITUCIJA
	<p>nepakankamos kokybės nusidėvi ir kita infrastruktūra – pastatai ir patalpos, ugdymo erdvės, transporto priemonės ir ugdymo priemonės. Atnaujinti nusidėvėjusią infrastruktūrą savomis lėšomis įstaigos dažnai neturi galimybių.</p>		<p>praėjus tam tikram laikotarpiui nuo jų naudojimo pradžios.</p>	
4.	<p>Investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta BU infrastruktūrą naudoti visa apimti kai kuriais atvejais trukdo BUM bendruomenių, ypač mokytojų, gebėjimų ir motyvacijos naudotis nauja ir (ar) atnaujinta infrastruktūra trūkumas. Dažniausiai problema – mokytojų IT kompetencijų stoka, trukdanti visa apimtimi naudoti naujai nupirktas šiuolaikines IT grįstas mokymo(si) priemones. Kai kuriais atvejais taip pat susiduriama su mokytojų, ypač vyresnio amžiaus, vengimu į ugdymo procesą įtraukti naujas mokymo(si) priemones dėl nenoro mokytis su jomis dirbti ar siekio kuo ilgiau išlaikyti gerą infrastruktūros būklę.</p>	<p>REKOMENDACIJA („daryk tai“)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Siekiant užtikrinti kiek įmanoma didesnę naujos ir (ar) atnaujintos infrastruktūros panaudojimą ugdymo procese, REKOMENDUOJAMA reguliariai tobulinti mokytojų IT gebėjimus, suteikti mokytojams gebėjimus, reikalingus darbui su nauja infrastruktūra, mokymų, metodinės medžiagos ir kt. formomis teikiant jiems metodinę pagalbą dėl naujų mokymo(si) priemonių integravimo į ugdymo procesą, didinti mokytojų sąmoningumą dėl ugdymo turinio ir formų atnaujinimo svarbos, aiškiai komunikuojant naujų mokymo(si) priemonių naudojimo tikslus ir naudą, užtikrinant gerosios praktikos integruojant naują infrastruktūrą į mokymo procesą sklaidą. 	<p>ŠMSM</p>
5.	<p>Nepaisant teigiamo investicijų į IU ir UDC infrastruktūrą poveikio IU prieinamumo, ypač kaimo vietovėse, didinimui, jų nepakako reikšmingam IU aprėpties padidėjimui pasiekti. Pagal IU dalyvaujančių keturmečių dalį Lietuva ženkliai atsilieka nuo ES šalių vidurkio, kadangi IU prieinamumas šalyje vis dar yra netolygus, IU sunkiau prieinamas didžiuosiuose miestuose ir kaimo vietovėse gyvenantiems vaikams. Atsižvelgiant į planus nuo 2023 m. ankstinti privalomąjį ugdymą, ateityje numatomas IU auklėtinių, įskaitant</p>	<p>REKOMENDACIJA („daryk tai“)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Siekiant reikšmingai padidinti IU aprėptį šalyje ir atliepti dėl privalomojo ugdymo ankstinimo numatomą IU ugdytinių (įskaitant SUP turinčių) skaičiaus augimą, REKOMENDUOJAMA ateities investicijas į IU infrastruktūrą pirmiausiai nukreipti IU prieinamumo didinimui, orientuojantis į vietoves, pasižyminčias santykinai mažiausiu IU prieinamumu – didžiuosius miestus ir kaimo vietoves. Siekiant racionaliai didinti IU infrastruktūros pajėgumus, REKOMENDUOJAMA planuoti investicijas į infrastruktūrą atsižvelgiant į konkrečių vietovių 	<p>ŠMSM, savivaldybių administracijos</p>

NR.	PROBLEMA	REKOMENDACIJA („daryk tai“) / STRATEGINIS SIŪLYMAS („žinok tai“)	ATSAKINGA INSTITUCIJA
	<p>SUP turinčių, skaičiaus didėjimas, pareikalausiantis reišmingai didinti IU infrastruktūros pajėgumus.</p>	<p>socialinį-ekonominių-demografinį kontekstą bei švietimo įstaigų tinklo ypatumus. Vietovėse, pasižyminčiose santykinai mažu gyventojų skaičiumi, REKOMENDUOJAMA investuoti į universalus pobūdžio, kompleksinių paslaugų bendruomenei teikimui skirtą infrastruktūrą, tokią kaip UDC, arba pritaikyti dėl mažėjančio mokinių skaičiaus neefektyviai naudojamą BUM infrastruktūrą IU paslaugų teikimui, taip pat – finansuoti įvairias IU paslaugų teikimo formas. Vietovėse, pasižyminčiose santykinai dideliu gyventojų skaičiumi, REKOMENDUOJAMA ieškoti įvairių būdų didinti IU vietų skaičių – pritaikant nenaudojamas IU įstaigų ir BUM patalpas IU paslaugų teikimui, IU grupes steigiant moduliniuose nameliuose ir pan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Siekiant užtikrinti IU prieinamumą SUP turintiems vaikams išgaliojus visuotiniam IU, REKOMENDUOJAMA investuoti į IU programas vykdančių įstaigų įvairių tipų infrastruktūros (pastatų ir patalpų bei fizinės įrangos) pritaikymą SUP turinčių vaikų (ypač judėjimo negalią) poreikiams, įskaitant su SUP turinčiais vaikais dirbančių švietimo pagalbos specialistų darbo vietų infrastruktūrą, taip pat – finansuoti įvairias SUP turinčių vaikų integraciją IU didinančias (pavyzdžiui, pavežėjimo) paslaugas. • Siekiant tolygios IU infrastruktūros plėtros ir didžiausio investicijų indėlio į IU prieinamumo didinimą bei kokybės gerinimą, REKOMENDUOJAMA investicijų į konkrečių IU programas vykdančių įstaigų poreikį nustatyti remiantis standartizuotu prioritetingos IU infrastruktūros sąrašu. 	

NR.	PROBLEMA	REKOMENDACIJA („daryk tai“) / STRATEGINIS SIŪLYMAS („žinok tai“)		ATSAKINGA INSTITUCIJA
6.	<p>Kai kuriais atvejais BUM reorganizaciją lydi neefektyvus ES fondų ir kitų finansavimo šaltinių lėšomis atnaujintos BUM infrastruktūros panaudojimas, kartais nulemtas nepakankamai pagrįstų investavimo sprendimų. Pasitaikė atveju, kai investicijos į infrastruktūrą vietos valdžios sprendimu buvo skirtos ribinį mokinių skaičių turinčioms BUM, kurios netrukus po atnaujinimo buvo reorganizuotos. Jas integravusioms BUM atitekusį reorganizuotų įstaigų infrastruktūra tapo perteklinė, todėl yra neefektyviai naudojama ar apskritai nenaudojama, o savivaldybių administracijoms sudėtinga ją parduoti ar pritaikyti alternatyvioms reikmėms.</p>	<p>STRATEGINIS SIŪLYMAS („žinok tai“)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Siekiant kiek įmanoma didesnio investicijomis atnaujintos BU infrastruktūros panaudojimo, priimant sprendimus dėl investicijų į BU infrastruktūrą, SVARBU įvertinti šalies demografines tendencijas ir kitus kontekstinius veiksnius, turinčius įtakos BUM tinklui ir, atitinkamai, investicijomis atnaujintos infrastruktūros panaudojimui BU prieinamumui didinti bei kokybei gerinti. Investicijos į infrastruktūrą turėtų būti skiriamos tik tinklo požiūriu perspektyvioms BUM, pasižyminčioms pakankamai dideliu ir nemažėjančiu mokinių skaičiumi. Siekiant nacionaliniu lygmeniu pasiekti teigiamų mokinių pasiekimų pokyčių, infrastruktūros plėtrai ir (ar) atnaujinimui skirtos investicijos pirmiausiai turėtų būti nukreiptos į BUM, pasižyminčias santykinai didžiausia mokinių populiacija tam tikroje geografinėje teritorijoje. BUM tinklo pertvarkos kontekste dar didesnę svarbą įgyja BUM aprūpinimas mokykliniais autobusais, kurie padės užtikrinti BU paslaugų prieinamumą reorganizavus per mažai mokinių turinčias BUM. 	<p>ŠMSM, savivaldybių administracijos</p>
7.	<p>BU paslaugų teikimui įtakos turi socialinio-ekonominio, demografinio, gamtinio, technologinio ir kt. konteksto pokyčiai, tokie kaip dėl COVID-19 pandemijos paskelbtas karantinas, apribojęs kontaktinių švietimo paslaugų teikimą ar sąlygojęs griežtesnius reikalavimus jų teikimui, klimato kaita, technologinė pažanga ir pan. Pastarieji sąlygoja naujus reikalavimus BU programų vykdymui reikalingai infrastruktūrai, kurių neatliepus gali reikšmingai nukentėti BU paslaugų prieinamumas ir kokybė.</p>	<p>REKOMENDACIJA („daryk tai“)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Siekiant atliepti aktualius epidemiologinio ir technologinio BU konteksto pokyčius, REKOMENDUOJAMA diegti naujas mokymosi aplinkas, pavyzdžiui, hibridines mokymosi erdves (pritaikytas mokiniui dėl sveikatos ar kitų priežasčių negalint atvykti į kontaktines pamokas), lauko erdves (pritaikytas paslaugų teikimui atvirose erdvėse), universalias mokymosi aplinkas (pritaikytas skirtingų kompetencijų ugdymui, kokybiškam tiek individualiam, tiek komandiniam darbui), STE(A)M ugdymui pritaikytas erdves ir pan. 	<p>ŠMSM, savivaldybių administracijos, BUM</p>

NR.	PROBLEMA	REKOMENDACIJA („daryk tai“)	REKOMENDACIJA („daryk tai“) / STRATEGINIS SIŪLYMAS („žinok tai“)	ATSAKINGA INSTITUCIJA
			<ul style="list-style-type: none"> Siekiant atliepti aktualius gamtinio BU konteksto pokyčius, didinti BU infrastruktūros naudojimo efektyvumą ir prisidėti prie klimato neutralios politikos įgyvendinimo, REKOMENDUOJAMA suteikti galimybes įstaigoms savarankiškai administruoti savo pastatus ir patalpas, atsižvelgiant į konkrečios BUM poreikius (pavyzdžiui, pastato šildymo ir vėdinimo atžvilgiu), diegti aplinkai labiau palankias energetines sistemas. 	
8.	<p>NVŠ prieinamumui nemažą reikšmę turi savivaldybių skiriamo finansavimo NVŠ apimtys. Savivaldybės NVŠ krepšelio lėšas NVŠ teikėjams skirsto savo nustatyta tvarka, todėl šalies savivaldybių NVŠ skiriamo finansavimo apimtys skiriasi ir sąlygoja NVŠ prieinamumo skirtumus šalyje. Santykinai mažas NVŠ finansavimas apsunkina ES fondų lėšomis atnaujintos NVŠ infrastruktūros išlaikymą ir riboja NVŠ įstaigų infrastruktūros plėtros galimybes.</p>	REKOMENDACIJA („daryk tai“)	<ul style="list-style-type: none"> Siekiant mažinti NVŠ prieinamumo skirtumus šalyje, REKOMENDUOJAMA skatinti inovatyvių NVŠ formų plėtrą. Ypač vietovėse, pasižyminčiose santykinai mažu NVŠ dalyvaujančių mokinių skaičiumi, REKOMENDUOJAMA investuoti į naujų formų NVŠ paslaugų teikimui reikalingą infrastruktūrą ir paslaugas (pavyzdžiui, NVŠ programas vykdyti nuotoliniu būdu ar sudaryti sąlygas mobiliam NVŠ, kai į vietą atvyksta ne paslaugos gavėjas, o jos teikėjas). 	ŠMSM, savivaldybių administracijos
9.	<p>Nuo 2014 m. nacionaliniame strateginiame diskurse išaugo dėmesys STE(A)M krypties NVŠ. STE(A)M krypties programas vykdančių NVŠ įstaigų išlaidos įvertintos kaip ženkliai mažesnės nei menų ir sporto NVŠ mokyklų, tačiau 2004–2020 m. didžiausia dalis ES fondų investicijų teko labiausiai paplitusias – meninio ir sportinio ugdymo – NVŠ programas vykdančių įstaigų infrastruktūrai. Nepaisant to, 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu apčiuopiama dalis investicijų teko įvairesnes NVŠ programas vykdančių subjektų, ne tik savivaldybių, bet ir valstybinių bei nevalstybinių NVŠ paslaugų</p>	REKOMENDACIJA („daryk tai“)	<ul style="list-style-type: none"> Siekiant didinti NVŠ įvairovę ir integraciją su BU, REKOMENDUOJAMA planuojant ateities investicijas į NVŠ infrastruktūrą, prioritetą skirti ne labiausiai paplitusioms ugdymo sritims, kurios 2004–2020 m. laikotarpiu gavo santykinai daugiausia investicijų, bet pažangiausioms ir didžiausią potencialą prisidėti prie mokinių ugdymo pasiekimų gerėjimo turinčioms STE(A)M krypties NVŠ ugdymo sritims. Užtikrinant šių krypties NVŠ ugdymo prieinamumą, REKOMENDUOJAMA STE(A)M krypties NVŠ programų vykdymui ne tik kurti naują infrastruktūrą, bet ir suteikti priėjimą prie esamos tam tikslui tinkamos švietimo infrastruktūros, esančios BUM, PMI, kolegijose ir kitur. 	ŠMSM, savivaldybių administracijos

NR.	PROBLEMA	REKOMENDACIJA („daryk tai“) / STRATEGINIS SIŪLYMAS („žinok tai“)		ATSAKINGA INSTITUCIJA
	<p>teikėjų infrastruktūrai. 2020 m. ŠMSM pateikė savivaldybėms rekomendacijas dėl prioritetų NVŠ finansavime skyrimo, rekomenduodama pirmenybę teikti STEAM krypties programoms ir programoms, STEAM veiklas integruojančioms su fizinio aktyvumo, meninio ugdymo ir kitais užsiėmimais, tačiau šios rekomendacijos nebuvo įpareigojančios ir savivaldybės galėjo nusistatyti ir kitus prioritetus.</p>			
10.	<p>Investicijomis modernizuotos PM infrastruktūros pajėgumai netgi viršijo bendrą PMĮ mokinių skaičių, todėl atsirado perteklinio ir finansiškai netvaraus investavimo rizika. Sparčiai mažėjantis PMĮ mokinių skaičius lemia neefektyvus ES fondų investicijomis modernizuotos PM infrastruktūros naudojimo riziką. Efektyvus PM infrastruktūros panaudojimo iššūkiai sietini ir su PMĮ reorganizacija, ne visais atvejais prisidėjusia prie PMĮ efektyvumo didinimo, kadangi reorganizuojamų PMĮ infrastruktūra neretai tampa pertekline ir reikalauja papildomų išlaikymo sąnaudų.</p>	STRATEGINIS SIŪLYMAS („žinok tai“)	<ul style="list-style-type: none"> Siekiant didinti investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos PMĮ infrastruktūros, ypač SPMC, įveiklinimą, SVARBU imtis priemonių PM paklausos regionuose didinimui, SPMC prieinamumo išorės subjektams ir jų rinkoje teikiamų paslaugų žinomumo plačiajai visuomenei didinimui, po reorganizacijos atsiradusios perteklinės PMĮ infrastruktūros alternatyviam panaudojimui ar perdavimui kitoms reikmėms. 	ŠMSM, PMĮ
11.	<p>Vis dar susiduriama su koleginių studijų kokybės iššūkiais – gana didelė koleginių studijų programų dalis patiria akreditavimo sunkumų, nemaža dalis kolegijų absolventų neranda formalų išsilavinimo lygį atitinkančių darbo vietų. Dėl neigiamų demografinių tendencijų sparčiai mažėjantis kolegijų studentų skaičius neigiamai veikia koleginių</p>	STRATEGINIS SIŪLYMAS („žinok tai“)	<ul style="list-style-type: none"> Siekiant užtikrinti efektyvų investicijomis atnaujintos kolegijų infrastruktūros naudojimą, SVARBU spręsti mažėjančio kolegijų studentų skaičiaus problemą, didinant koleginių studijų programų atitiktį darbo rinkos poreikiams ir jų patrauklumą, ieškoti alternatyvių infrastruktūros įveiklinimo būdų, suteikiant prieigą prie kolegijų praktinio mokymo infrastruktūros išorės 	ŠMSM, kolegijos

NR.	PROBLEMA		REKOMENDACIJA („daryk tai“) / STRATEGINIS SIŪLYMAS („žinok tai“)	ATSAKINGA INSTITUCIJA
	studijų įvairovę, atitiktį darbo rinkos poreikiams ir kokybę. Mažėjant kolegijų studentų skaičiui, ypač mažesniuose Lietuvos miestuose veikiančiose kolegijose, atsiranda neefektyvus ES fondų investicijomis atnaujintos koleginių studijų infrastruktūros panaudojimo rizika .		subjektams, pavyzdžiui, BUM mokiniams, PMĮ mokiniams ir dėstytojams, NVŠ programų mokiniams ir pedagogams.	
12.	ES fondų investicijomis atnaujintos universitetų infrastruktūros maksimalų panaudojimą riboja nepakankamas universitetų bendradarbiavimas dalijantis infrastruktūra tarpusavyje, su kolegijomis ir PMĮ, aukštos kvalifikacijos tyrėjų stoka, riboti ištekliai, fragmentiškas mokslo ir verslo bendradarbiavimas, mažėjantis universitetų studentų skaičius . Universitetų tinklas ir infrastruktūra laikomi fragmentuotais ir pertekliniais – universitetų ilgalaikio turto valdymas ir naudojimas nesiejamas su aukštųjų mokyklų tinklo optimizavimu, todėl aukštosioms mokykloms skiriamas finansavimas naudojamas neefektyviai .	STRATEGINIS SIŪLYMAS („žinok tai“)	<ul style="list-style-type: none"> Siekiant efektyvinti investicijomis atnaujintos universitetų infrastruktūros naudojimą, planuojant investicijas į universitetų infrastruktūrą SVARBU įvertinti esamos infrastruktūros apimtį ir naudojimo lygį, įskaitant ne studijų ir mokslo paskirties infrastruktūros apimtį, naudojimo lygį ir tolimesnio naudojimo galimybes, ieškoti būdų didinti universitetų bendradarbiavimą infrastruktūros panaudojime tarpusavyje bei su kitais subjektais, didinti mokslo ir verslo bendradarbiavimą, spręsti tyrėjų trūkumo universitetuose problemas. 	ŠMSM, universitetai

6.2 INVESTICIJOS Į MTEPI INFRASTRUKTŪRĄ

VERTINIMO KLAUSIMAS:

3.1. Kokia apimtimi, kokiomis kryptimis ir kokio išmatuojamo kokybinio pokyčio būtų siekiama, įgyvendinant galimas investicijas į <...> MTEPI infrastruktūrą, <...> ir IT infrastruktūrą ateityje?

3.3. Kokių imtis priemonių / veiksmų ateityje, kad sukurta ar kuriama MTEPI infrastruktūra prisidėtų prie esminių pokyčių MTEPI srityje?

3.4. Kokių imtis priemonių / veiksmų ateityje, kad sukurta ar kuriama IT infrastruktūra <...> prisidėtų prie esminių pokyčių MTEPI srityje?

Žemiau pateikiamos rekomendacijos dėl **investicijų** į MTEPI infrastruktūrą (įskaitant IT infrastruktūrą) **poreikio** ir šios infrastruktūros **efektyvesnio panaudojimo** galimybių ateityje:

NR.	PROBLEMA	REKOMENDACIJA („daryk tai“) / STRATEGINIS SIŪLYMAS („žinok tai“)		ATSAKINGA INSTITUCIJA
1.	MTEP išlaidų dalis verslo sektoriuje nuo BVP vis dar ženkliai mažesnė nei ES vidurkis	STRATEGINIS SIŪLYMAS („žinok tai“)	<ul style="list-style-type: none"> Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad Lietuvoje MTEP grįstas inovacijas kuria ir diegia tiek seniai veikiančios, daugiausia tradicinės pramonės sektoriaus, įmonės, tiek naujai besikuriančios, žinioms imlios lietuviško ir užsienio kapitalo įmonės. Tačiau tiek seniai veikiančių, daugiausia tradicinės pramonės sektoriaus, įmonių, tiek lietuviško ir užsienio kapitalo naujų žinioms imlių įmonių formuojama paklausa MTEP veikloms vis dar nėra pakankama. Atsižvelgiant į tai, siekiant didinti MTEP išlaidų dalį verslo sektoriuje nuo BVP, reikalinga skatinti aktyviau kurti ir taikyti MTEP grįstas inovacijas abiejų tipų įmonėse. 	EIMIN
		REKOMENDACIJA („daryk tai“)	<ul style="list-style-type: none"> Remti tradicinių pramonės sektorių persiorientavimą į žinioms imlių ir inovacijomis grįstą gamybą ir, atitinkamai, aukštos pridėtinės vertės produktų gamybą / paslaugų teikimą: <ul style="list-style-type: none"> teikiant paramą (pavyzdžiui, subsidijas, lengvatines paskolas, mokestines lengvatas) MTEPI veikloms atlikti bei jų rezultatų komercializavimui; teikiant paramą (pavyzdžiui, subsidijas, lengvatines paskolas, mokestines lengvatas) MTEPI infrastruktūros, kuri būtų skirta prototipų kūrimui, jų testavimui, demonstravimui, bandomajai gamybai ir parengimui rinkai, įsigijimui; diegiant paskatas įmonėms dalyvauti tarptautiniuose inovatyviuose viešuosiuose pirkimuose bei integruotis į aukštos pridėtinės vertės gamybos grandines: 	

NR.	PROBLEMA		REKOMENDACIJA („daryk tai“) / STRATEGINIS SIŪLYMAS („žinok tai“)	ATSAKINGA INSTITUCIJA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ teikti minkštąsias konsultacijas bei padėti įmonėms rengiant paraiškas dalyvavimui tarptautiniuose inovatyviuose viešuosiuose pirkimuose; ▪ plėtoti profesionalią Lietuvos įmonių ir ūkio sektorių rinkodarą, remti dalyvavimą tarptautinėse parodose. • Remti naujų, inovatyvių įmonių atsiradimą Lietuvoje: <ul style="list-style-type: none"> ○ remiant aukštos pridėtinės vertės ir MTEPI veikloms imlių tiesioginių užsienio investicijų ir įmonių pritraukimą: <ul style="list-style-type: none"> ▪ išnaudoti Vidurio ir vakarų Lietuvos regiono potencialą didinant savivaldybių įsitraukimą į MTEPI veikloms imlių įmonių pritraukimą Lietuvos regionuose; ▪ remti pramonės parkų ir LEZ pritaikymą inovatyviems investuotojams, sudarant sąlygas finansuoti jiems reikiamą MTEPI infrastruktūrą. ○ remiant naujų žinioms imlių įmonių atsiradimą, parengiant sistemine žinioms imlių įmonių kūrimosi ir plėtros skatinimo programą, kuri apimtų: <ul style="list-style-type: none"> ▪ sistemine verslo inkubatorių plėtrą ir jų veiklos užtikrinimui reikalingą finansavimą; ▪ tarptautinių verslo akceleratorių / mentorystės ekspertų pritraukimą į Lietuvą / konsultacinių paslaugų pirkimą; ▪ kompleksines priemones, kurios suteiktų konsultacijų, mentorystės paslaugas, finansinę paramą (pavyzdžiui, rizikos kapitalo investicijas, lengvatines paskolas, mokestines lengvatas), atsižvelgiant į įmonės augimo stadiją ir raidą; • Remti MTEPI idėjų vystymą versle, nukreipiant jaunas inovatyvias įmones į verslo angelų tinklus, akceleratorius, rizikos kapitalo fondų valdytojus. 	
2.	Mokslo ir verslo bendradarbiavimas vis dar ribotas, o mokslo ir studijų institucijų paskatos vykdyti bendrus	STRATEGINIS SIŪLYMAS („žinok tai“)	<ul style="list-style-type: none"> • Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad, nepaisant pastaraisiais metais paspartėjusio verslo ir mokslo bendradarbiavimo intensyvumo, šis bendradarbiavimas vis dar yra nepakankamas ir neleidžia pasiekti sisteminio proveržio MTEPI srityje. Iš dalies šią situaciją lemia mokslo ir studijų institucijų nepakankamas veiklos viešinimas, paskatų tyrėjams vykdyti bendrus mokslo ir verslo projektus trūkumas, spartus MTEPI infrastruktūros nusidėvėjimas. 	ŠMSM

NR.	PROBLEMA	REKOMENDACIJA („daryk tai“) / STRATEGINIS SIŪLYMAS („žinok tai“)		ATSAKINGA INSTITUCIJA
	<p>mokslo ir verslo projektus bei proaktyviai ieškoti verslo partnerių vis dar mažos</p>	<p>REKOMENDACIJA („daryk tai“)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Toliau didinti verslo įmonių paskatas naudoti atviros prieigos principu veikiančią MTEPI infrastruktūrą: <ul style="list-style-type: none"> ○ didinant mokslo ir studijų institucijose teikiamų paslaugų, vykdomų tyrimų tematikų ir turimos MTEPI infrastruktūros žinomumą verslui; ○ didinant mokslo ir studijų institucijų bendradarbiavimą, veiksmų koordinaciją ir lankstumą atliepiant verslo užklausas ir teikiant paslaugas verslui; ○ vykdant sistemingą verslo užklausų, jų pobūdžio ir mokslo ir studijų institucijų atsakymo į jas stebėseną ir naudojant gautus duomenis formuluojant valstybės finansuojamų mokslinių tyrimų tematikas. • Keisti tyrėjų veiklos vertinimo kriterijus didinant paskatas vykdyti bendrus mokslo ir verslo projektus; • Finansuoti MTEPI infrastruktūros, kuri būtų skirta prototipų kūrimui, jų testavimui ir demonstravimui kūrimą; • Užtikrinti investicijas į esamos MTEPI infrastruktūros atnaujinimą, siekiant atliepti infrastruktūros nudėvėjimą ir, atitinkamai, išlaikyti jos aktualumą išorės ir vidaus vartotojams. 	
<p>3.</p>	<p>Nepakankami žmogiškieji išteklių MTEPI sistemoje</p>	<p>STRATEGINIS SIŪLYMAS („žinok tai“)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad nepaisant 2004–2020 m. ES investicijų į žmogiškųjų išteklių plėtrą Lietuvoje, žmogiškųjų išteklių trūkumas didina riziką, kad mokslinių tyrimų infrastruktūra nebus įveikinta. Vadinasi, siekiant įveikinti mokslinių tyrimų infrastruktūrą, reikia gerinti žmogiškųjų išteklių situaciją MTEPI srityje. 	<p>ŠMSM</p>
		<p>REKOMENDACIJA („daryk tai“)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Didinti investicijas į žmogiškuosius išteklius, siekiant pritraukti aukščiausios kvalifikacijos tyrėjus iš užsienio; • Didinti investicijas į administracinius išteklius, siekiant sumažinti tyrėjams tenkančią administracinę naštą, pavyzdžiui, šiems siekiant gauti finansavimą mokslinei veiklai vykdyti, bendradarbiaujant su verslu ir pan.; • Gerinti tyrėjų darbo sąlygas: didinti atlyginimus, mažinti „pleištus“ tarp dėstymo ir mokslinių tyrimų veiklų, mažinti mokslinių tyrimų administravimo naštą bei didinti finansavimą aukšto lygio MTEPI projektų vykdymui. 	

7. PRIEDAI.

1 PRIEDAS. LITERATŪROS SĄRAŠAS

TEISĖS AKTAI

- LR profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 pakeitimo įstatymas. Nr. XIII-888. TAR, 2017 m. gruodžio 27 d., Nr. 21305.
- LR Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimas Nr. IX-1187 „Dėl valstybės ilgalaikės raidos strategijos“. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.193888>.
- LR Seimo 2003 m. liepos 4 d. nutarimas Nr. IX-1700 „Dėl valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 metų nuostatų“.
- LR Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimas Nr. XI-2015 „Dėl valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“.
- LR Seimo 2013 m. gruodžio 23 d. nutarimas Nr. XII-745 „Dėl Valstybinės švietimo 2013–2022 metų strategijos patvirtinimo“.
- LR Seimo nutarimas Nr. IX -1187 „Dėl valstybės ilgalaikės raidos strategijos“, patvirtintas 2002 m. lapkričio 12 d.
- LR Seimo nutarimas Nr. XI -2015 „Dėl valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“, patvirtintas 2012 m. gegužės 15 d.
- LR Seimo nutarimas Nr. XI-242 „Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo priėmimo“, priimtas 2009 m. balandžio 30 d.
- LR Seimo nutarimas Nr. XIII-533 „Dėl valstybinių universitetų tinklo optimizavimo plano patvirtinimo“, priimtas 2017 m. birželio 29 d.
- LR socialinės apsaugos ir darbo ministro ir LR švietimo ir mokslo ministro 2008 m. gegužės 21 d. įsakymas Nr. A1-167/ISAK-1447 „Dėl profesinio mokymo regionuose infrastruktūros suaugusiems asmenims ir jaunimui plėtojimo koncepcijos patvirtinimo“.
- LR socialinės apsaugos ir darbo ministro ir LR švietimo ir mokslo ministro 2003 m. lapkričio 19 d. įsakymas Nr. ISAK-1635/A1-180 „Dėl profesinio orientavimo strategijos ir jos įgyvendinimo veiksmų plano tvirtinimo“.
- LR švietimo ir mokslo ministro 2004 m. gruodžio 14 d. įsakymas Nr. ISAK -2015 „Dėl informacinių ir komunikacinių technologijų diegimo į Lietuvos švietimą 2005–2007 metų strategijos ir informacinių ir komunikacinių technologijų diegimo į Lietuvos švietimą 2005–2007 metų programos patvirtinimo“.
- LR švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymas Nr. ISAK -2695 „Dėl neformaliojo vaikų švietimo koncepcijos patvirtinimo“.
- LR švietimo ir mokslo ministro 2007 m. gruodžio 20 d. įsakymas Nr. ISAK -2530 „Dėl informacinių ir komunikacinių technologijų diegimo į bendrąjį lavinimą ir profesinį mokymą 2008–2012 metų strategijos patvirtinimo“.
- LR švietimo ir mokslo ministro 2007 m. gruodžio 3 d. įsakymas Nr. ISAK -2331 „Dėl Mokyklų tobulinimo programos plus patvirtinimo“.
- LR švietimo ir mokslo ministro 2007 m. gruodžio 3 d. įsakymas Nr. ISAK -2336 „Dėl Bendrosios nacionalinės kompleksinės programos patvirtinimo“.
- LR švietimo ir mokslo ministro 2007 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. ISAK -2334 „Dėl nacionalinės studijų programos patvirtinimo“.

- LR švietimo ir mokslo ministro 2007 m. gruodžio mėn. 3 d. įsakymas Nr. ISAK –2332
- LR švietimo ir mokslo ministro 2007 m. gruodžio mėn. 3 d. įsakymas Nr. ISAK–2333 „Dėl praktinio profesinio mokymo išteklių plėtros programos patvirtinimo“.
- LR švietimo ir mokslo ministro 2011 m. kovo 1 d. įsakymas Nr. V –350 „Dėl ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo plėtros 2011–2013 metų programos patvirtinimo“.
- LR švietimo ir mokslo ministro 2012 m. kovo 29 d. įsakymas Nr. V –554 „Dėl švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. ISAK –2695 „Dėl neformaliojo vaikų švietimo koncepcijos patvirtinimo“ pakeitimo“.
- LR švietimo ir mokslo ministro ir Lietuvos Respublikos ūkio ministro įsakymas Nr. ISAK –1118/4 –231 „Dėl Integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) plėtros komisijos sudarymo ir Integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) plėtros komisijos nuostatų ir Integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) plėtros vizijų ir slėnių plėtros programų projektų atrankos ir vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, patvirtinta 2007 m. birželio 5 d.
- LR švietimo ir mokslo ministro ir ūkio ministro 2015 m. balandžio 30 d. įsakymas Nr. V –422/4 –293 „Dėl Prioritetinės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanios specializacijos) krypties „Sveikatos technologijos ir biotechnologijos“.
- LR švietimo ir mokslo ministro ir ūkio ministro 2015 m. balandžio 17 d. įsakymas Nr. V –363/4 –239 „Dėl Prioritetinės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanios specializacijos) krypties „Transportas, logistika ir informacinės ir ryšių technologijos“ prioritetų veiksmų planų patvirtinimo“.
- LR švietimo ir mokslo ministro ir ūkio ministro 2015 m. kovo 31 d. įsakymas Nr. V –291/4 –176 „Dėl Prioritetinės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanios specializacijos) krypties „Energetika ir tvari aplinka“ prioritetų veiksmų planų patvirtinimo“.
- LR švietimo ir mokslo ministro ir ūkio ministro 2015 m. kovo 31 d. įsakymas Nr. V –290/4 –175 „Dėl Prioritetinės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanios specializacijos) krypties „Įtrauki ir kūrybinga visuomenė“ prioritetų veiksmų planų patvirtinimo“.
- LR švietimo ir mokslo ministro ir ūkio ministro 2015 m. sausio 29 d. įsakymas Nr. V –59/4 –48 „Dėl Prioritetinės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanios specializacijos) krypties „Agroinovacijos ir maisto technologijos“ prioritetų veiksmų planų patvirtinimo“.
- LR švietimo ir mokslo ministro ir ūkio ministro 2015 m. vasario 20 d. įsakymas Nr. V –133/4 –88 „Dėl Prioritetinės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanios specializacijos) krypties „Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos“ prioritetų veiksmų planų patvirtinimo“.
- LR švietimo ir mokslo ministro įsakymas Nr. ISAK –2335 „Dėl Tyrėjų karjeros programos patvirtinimo“, patvirtintas 2007 m. gruodžio 3 d.
- LR švietimo ir mokslo ministro įsakymas Nr. ISAK –2336 „Dėl Bendrosios nacionalinės kompleksinės programos patvirtinimo“, patvirtinta 2007 m. gruodžio 3 d.
- LR švietimo ir mokslo ministro įsakymas Nr. ISAK –563 „Dėl Bendrosios nacionalinės mokslinių tyrimų ir mokslo bei verslo bendradarbiavimo programos patvirtinimo“, patvirtinta 2008 m. kovo 3 d.
- LR švietimo įstatymo Nr. I –1489 2, 7, 8, 24, 36, 47 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymas.
- LR Vyriausybės 2002 m. gegužės 28 d. dienos nutarimas Nr. 759 „Dėl mokyklų tobulinimo programos patvirtinimo“.
- LR Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimas Nr. 1160 „Dėl nacionalinės darnaus vystymosi strategijos patvirtinimo ir įgyvendinimo“.
- LR Vyriausybės 2007 m. rugsėjo 19 d. nutarimas Nr. 1057 „Dėl ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo plėtros 2007–2012 metų programos patvirtinimo“.

- LR Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimas Nr. 1482 „Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos patvirtinimo“.
- LR Vyriausybės 2016 m. balandžio 6 d. nutarimas Nr. 347 „Dėl Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi 2016–2023 metų plėtros programos patvirtinimo“.
- LR Vyriausybės nutarimas Nr. 1048 „Dėl Aukštųjų technologijų plėtros 2007–2013 metų programos patvirtinimo“, patvirtintas 2006 m. spalio 24 d.
- LR Vyriausybės nutarimas Nr. 1130 „Dėl Integruoto mokslo, studijų ir verslo centro (slėnio) „Nemunas“ plėtros programos patvirtinimo“, patvirtintas 2008 m. spalio 1 d.
- LR Vyriausybės nutarimas Nr. 1170 „Dėl Integruoto mokslo, studijų ir verslo centro (slėnio) „Santaka“ plėtros programos patvirtinimo“, patvirtintas 2008 m. lapkričio 12 d.
- LR Vyriausybės nutarimas Nr. 1182 „Dėl Prioritetinių Lietuvos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros kryptių patvirtinimo“, patvirtinta 2002 m. liepos 19 d.
- LR Vyriausybės nutarimas Nr. 1262 „Dėl Integruoto mokslo, studijų ir verslo centro (slėnio) „Saulėtekis“ plėtros programos patvirtinimo“, patvirtintas 2008 m. lapkričio 24 d.
- LR Vyriausybės nutarimas Nr. 1263 „Dėl Integruoto mokslo, studijų ir verslo centro (slėnio) „Santara“ plėtros programos patvirtinimo“, patvirtintas 2008 m. lapkričio 24 d.
- LR Vyriausybės nutarimas Nr. 1270 „Dėl Nacionalinės Lisabonos strategijos įgyvendinimo programos“, patvirtintas 2005 m. lapkričio 22 d.
- LR Vyriausybės nutarimas Nr. 1281 „Dėl Lietuvos inovacijų plėtros 2014–2020 metų programos patvirtinimo“, patvirtintas 2013 gruodžio 18 d.
- LR Vyriausybės nutarimas Nr. 1482 „Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos patvirtinimo“, patvirtintas 2012 m. lapkričio 28 d.
- LR Vyriausybės nutarimas Nr. 1494 „Dėl Valstybinės studijų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros 2013–2020 metų plėtros programos patvirtinimo“, patvirtintas 2012 m. gruodžio 5 d.
- LR Vyriausybės nutarimas Nr. 1494 „Dėl Valstybinės studijų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros 2013–2020 metų plėtros programos patvirtinimo“, patvirtintas 2012 m. gruodžio 5 d.
- LR Vyriausybės nutarimas Nr. 1646 „Dėl Ilgalaikės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros strategijos patvirtinimo“, patvirtintas 2003 m. gruodžio 22 d.
- LR Vyriausybės nutarimas Nr. 166 „Dėl prioritetinių Lietuvos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros kryptių patvirtinimo“, patvirtintas 2007 m. vasario 7 d.
- LR Vyriausybės nutarimas Nr. 321 „Dėl Integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) kūrimo ir plėtros koncepcijos patvirtinimo“, patvirtintas 2007 m. kovo 21 d.
- LR Vyriausybės nutarimas Nr. 411 „Dėl Prioritetinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir inovacijų raidos (sumanosios specializacijos) prioritetų įgyvendinimo programos patvirtinimo“, patvirtintas 2014 m. balandžio 30 d.
- LR Vyriausybės nutarimas Nr. 759 „Dėl mokyklų tobulinimo programos patvirtinimo“, priimtas 2002 m. gegužės 28 d.
- LR Vyriausybės nutarimas Nr. 786 „Dėl Integruoto mokslo, studijų ir verslo centro (slėnio) Lietuvos jūrinio sektoriaus plėtrai programos patvirtinimo“, patvirtintas 2008 m. liepos 23 d.
- LR Vyriausybės nutarimas Nr. 786 „Dėl Integruoto mokslo, studijų ir verslo centro (slėnio) Lietuvos jūrinio sektoriaus plėtrai programos patvirtinimo“, patvirtinta 2008 m. liepos 23 d.
- LR Vyriausybės nutarimas Nr. 853 „Dėl Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 metų ilgalaikės strategijos“, patvirtintas 2002 m. birželio 12 d.
- Vyriausybės nutarimas Nr. 1182 „Dėl Prioritetinių Lietuvos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros kryptių patvirtinimo“, patvirtintas 2002 m. liepos 19 d.

ANTRINIAI ŠALTINIAI

- Albinas Kalvaitis, Ikimokyklinio ugdymo plėtros galimybės Lietuvos savivaldybėse: savivaldybių

administracijų švietimo padalinių darbuotojų apklausos rezultatai, 2021.

- Aukščiausioji audito institucija, Valstybinio audito ataskaita Nr. VAE-2 „Ar profesinis mokymas organizuojamas efektyviai?“, 2020 m. sausio 31 d.
- BGI Consulting, ES struktūrinių fondų poveikio bendrajam vidaus produktui vertinimas (užsakovas - LR finansų ministerija), 2009.
- BGI Consulting, Valstybės biudžeto išlaidų peržiūros ekspertų konsultacinės paslaugos. Profesinio mokymo įstaigų išlaidų peržiūra (užsakovai - LR Vyriausybės kanceliarija, LR finansų ministerija, Centrinė projektų valdymo agentūra), 2020.
- Daiva Malinauskienė „Ikimokyklinio ugdymo pokyčiai: Europos ir Lietuvos kontekstas“. Švietimas: politika, vadyba, kokybė, 12(1), 2020.
- European Commission, „Assessment of the 2013 national reform programme and convergence programme for Lithuania“, Briuselis, 2013. Šaltinis (anglų kalba): https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/swd2013_lithuania_en_0.pdf.
- ESTEP, ES struktūrinės paramos poveikio gyvenimo kokybei, socialinės atskirties ir skurdo mažinimui Lietuvoje vertinimas (užsakovas - LR finansų ministerija), 2014.
- ESTEP, Visionary Analytics, Kiekybinis ir kokybinis 2007–2013 m. veiksmų programų pasiektų tikslų ir uždavinių vertinimas (užsakovas - LR finansų ministerija), 2017: <https://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/2007-2013-m-sanglaudos-skatinimo-veiksmu-programos-pasiektu-tikslu-ir-uzdaviniu-vertinimo-ataskaita>.
- ESTEP, Visionary Analytics, 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos tarpinis vertinimas (užsakovas - LR finansų ministerija), 2019.
- Finansų ministerija, Kokybinis ir kiekybinis pasiektų Lietuvos 2004–2006 m. bendrojo programavimo dokumento tikslų ir uždavinių vertinimas, 2009. Prieiga per internetą: http://www.esparama.lt/es_parama_pletra/failai/fm/failai/Vertinimas_ESSP_Neringos/Ataskaitos_2009MVP/BPD_pasiektu_tikslu_vertinimo_ataskaita_LT.pdf.
- Ikimokyklinio ugdymo finansavimas. Ar ikimokyklinio ugdymo krepšelis pateisins lūkesčius? Švietimo problemos analizė, 13 (63), 2011: <https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2020/07/Ikimokyklinio-ugdymo-finansavimas.-Ar-ikimokyklinio-ugdymo-krepšelis-pateisins-lukescius-2011-gruodis.pdf>.
- Ikimokyklinio ugdymo plėtra: ar keisime finansavimo modelį? Švietimo problemos analizė, 8(11), 2006: <http://www.nmva.smm.lt/wp-content/uploads/2012/12/Ikimokyklinio-ugdymo-pl%C4%97tra-Ar-keisime-finansavimo-model%C4%AF-2006-lapkritis.pdf>.
- International Monetary Fund „Republic of Lithuania: Selected Issues“. IMF Country Report, 15/139, 2015: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2015/cr15139.pdf>.
- Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras (KPMPC), „Pasitraukimo iš pirminio profesinio mokymo programų situacija Lietuvoje“, Vilnius, 2014.
- LR švietimo ir mokslo ministro įsakymas Nr. V-1292 „Dėl geriausiai vidurinio ugdymo programą baigusiujų eilės sudarymo 2014 metais tvarkos aprašo patvirtinimo“, patvirtintas 2012 m. rugpjūčio 31 d. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/rs/legalact/TAD/TAIS.432204/>.
- LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija, „2021–2030 m. investicijų į švietimo sistemą žemėlapis“, Vilnius, 2020.
- LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija, „Švietimo būklės apžvalga“, Vilnius 2019.
- LR švietimo ir mokslo ministerija. Valstybinių kolegijų vertinimo ataskaita. 2018.
- LR Vyriausybės strateginės analizės centras, „Profesinis mokymas Lietuvoje 2019“, Vilnius, 2020.
- Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras, „Profesinio mokymo būklės apžvalga 2018“, Vilnius, 2020.
- Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras, Lietuvos mokslo, studijų ir inovacijų būklės apžvalga 2018. Prieiga per internetą: <https://strata.gov.lt/images/tyrimai/bukle-2018-web.pdf>.
- Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras, Lietuvos mokslo, studijų ir inovacijų būklės apžvalga 2017. Prieiga per internetą: <https://strata.gov.lt/images/leidiniai/Bukle-2017.pdf>.

- Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras. Bendrasis priėmimas į pirmos pakopos ir vientisąsias studijas, 2016 m. 2016. Prieiga per internetą: https://strata.gov.lt/images/Priemimas_2016_09_27.pdf.
- Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras. Bendrojo priėmimo į Lietuvos aukštąsias mokyklas 2015 m. apžvalga. 2015. Prieiga per internetą: https://strata.gov.lt/images/leidiniai/priemimas_I_pakopa_2015.pdf.
- Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras. Bendrojo priėmimo į Lietuvos aukštąsias mokyklas 2014 m. apžvalga. 2014. Prieiga per internetą https://strata.gov.lt/images/leidiniai/Priemimp_apzvalga_I_pakopa_2014.pdf.
- Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras. Lietuvos studijų būklės apžvalga. 2014. Prieiga per internetą: https://strata.gov.lt/images/leidiniai/Lietuvos_studiju_bukles_apzvalga_2014.pdf.
- Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras. Lietuvos studijų būklės apžvalga. 2013. Prieiga per internetą: https://strata.gov.lt/images/leidiniai/Lietuvos_studiju_bukles_apzvalga.pdf.
- Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras. Mokslo ir studijų institucijų potencialo analizė. 2017. Prieiga per internetą: https://strata.gov.lt/images/naujienos/2017/studijos/kolegiju_-_potencialo_-_analize_-_pristatymas.pdf.
- Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras. Priėmimo į Lietuvos aukštąsias mokyklas, dalyvaujančias bendrajame priėmime, 2008 m. apžvalga. 2008. Prieiga per internetą: https://strata.gov.lt/images/documents/stebesena/priemimas/priemimo_apzvalga_2008.pdf.
- Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras. Priėmimo į Lietuvos aukštąsias mokyklas, dalyvaujančias bendrajame priėmime, 2009 m. apžvalga. 2009. Prieiga per internetą: https://strata.gov.lt/images/documents/stebesena/priemimas/priemimo_apzvalga_2009.pdf.
- Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras. Priėmimo į Lietuvos aukštąsias mokyklas, dalyvaujančias bendrajame priėmime, 2011 m. apžvalga. 2011. Prieiga per internetą: https://strata.gov.lt/images/documents/stebesena/priemimas/priemimo_apzvalga_2011.pdf.
- MOSTA, Lietuvos MTEPI infrastruktūrų plėtros gairių ataskaita, 2019: <https://strata.gov.lt/images/tyrimai/2019-III-MTI->
- MOSTA, Profesinio mokymo būklės apžvalga 2018, 2018. Prieiga per internetą: <https://strata.gov.lt/images/tyrimai/profesinio-mokymo-bukles-apzvalga-2018.pdf>.
- Neformaliojo ugdymo aktualijos. Švietimo problemos analizė, 20 (84), 2012: <http://www.nmva.smm.lt/wp-content/uploads/2012/12/Neformaliojo-ugdymo-aktualijos-2012.1.pdf>.
- OECD, National Agency for School Evaluation, "Review of Policies to Improve the Effectiveness of Resource Use in Schools: Country Background Report for Lithuania", 2015.
- Paliokaitė, A., Krūminas P. ir Stamenov, B. RIO Country Report 2015: Lithuania. JRC Science Hub, 2016; Visionary Analytics (2015). Support to SMEs – Increasing Research and Innovation in SMEs and SME Development: Work Package 2. Lithuania: Case Study. European Commission DG REGIO, Brussels.
- PPMI, Švietimo ir mokslo srities prioritetų „Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas“ ir „Visuomenės švietimas ir žmoniškųjų išteklių potencialo didinimas“ poveikio vertinimas (užsakovas – LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija), 2019.
- STE(A)M neformalusis vaikų švietimas: problemos ir galimybės. Švietimo problemos analizė, 8 (132), 2015: https://www.smm.lt/uploads/documents/svietimas/Neformalusis_-_vaiku_-_svietimas_2016%20Nr8.pdf.
- STRATA, „Lietuvos studijų būklė“, Vilnius, 2020. Prieiga per internetą: <https://strata.gov.lt/images/tyrimai/2020-metai/svietimo-politika/20200901-Lietuvos-studiju-bukle.pdf>.
- STRATA, Profesinis mokymas Lietuvoje 2019, 2020. Prieiga per internetą: <https://strata.gov.lt/images/renginiai/20200313/20200313-PM-LT-2019.pdf>.
- Studijų kokybės vertinimo centras, Kolegijų išorinių veiklos vertinimų, vykusių 2004–2009 m. ir 2011–2015 m., rezultatų palyginimas:

https://www.skvc.lt/uploads/documents/files/Kokyb%C4%97s%20u%C5%BETikrinimas/Analiz%C4%97s/Kolegij%C5%B3%20vertinim%C5%B3%20analiz%C4%97_pdf.pdf

- Švietimo ir mokslo ministerija, „Privalomojo ugdymo ankstinimas – kodėl tai svarbu?“ Švietimo problemos analizė, 9 (165), 2017.
- ŠMSM informacija (2020–01–09):
https://www.smm.lt/web/lt/pranesimai_spaudai/naujienos_1/neformaliojo-vaiku-svietimo-krepselio-skyrimo-tvarka-ir-finansavimas-nesikeicia.
- Tarptautinis valiutos fondas (TVF), “Republic of Lithuania: Selected Issues”, IMF Country Report No. 15/139, 2015. Prieiga (anglų kalba):
<https://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2015/cr15139.pdf>.
- Valstybės kontrolė „Ar valstybinių universitetų turtas valdomas ir naudojamas kryptingai – mokslinei veiklai ir studijoms“. Valstybinio audito ataskaita, Nr. VA-2017-P-50-4-14, 2017. Prieiga per internetą: <https://www.valstybeskontrolė.lt/LT/Product/23723/ar-valstybiniu-universitetu-turtas-valdomas-ir-naudojamas-kryptingai-mokslinei>.
- Valstybės kontrolės audito ataskaita, „Ar pasiekti mokyklų aprūpinimo geltonaisiais autobusais programų tikslai“ (Nr. VA-P-50-1-2), 2016 m. Prieiga per internetą: https://www.vkontrolė.lt/pranesimas_spaudai.aspx?id=21742.
- Valstybės kontrolė, audito ataskaita, „Valstybės investicijos į mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą siekiant inovacijų augimo“, nr. VA-P-50-1-7, 2017 m. balandžio 10 d. Prieiga per internetą: https://www.vkontrolė.lt/pranesimas_spaudai.aspx?id=23182.
- Valstybės kontrolė „Kaip organizuojamas neformalusis mokinių švietimas“? Valstybinio audito ataskaita, Nr. VA -P -50 -3 -1, 2015 m. vasario 4 d.:
<https://www.vkontrolė.lt/aktualija.aspx?id=18339>.
- Valstybės kontrolė, Valstybinio audito ataskaita Nr. VA-P-50-1-1 „Kaip panaudojamos profesinio mokymo galimybės“, 2016 m. vasario 22 d.
- Valstybės kontrolė, Valstybinio audito ataskaita. Bendrojo lavinimo mokyklų tinklo pertvarka. Švietimo ir mokslo ministerija, 2006 m., Prieiga per internetą: https://www.smm.lt/uploads/documents/kiti/Lavinimo_mokyklų_tinklo_pertvarka_ataskaita.pdf.
- Valstybės kontrolė „Valstybės investicijos į mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą siekiant inovacijų augimo“. Valstybinio audito ataskaita, Nr. VA-P-50-1-7, 2017, 11–12.
- Valstybinio audito ataskaita. Švietimo sistemos reforma, 2008. Prieiga per internetą: <https://www.vkontrolė.lt/failas.aspx?id=1521>.
- Viešosios politikos ir vadybos institutas. Švietimo ir mokslo srities esamos būklės ir tendencijų analizės ataskaita, 2007.
- Visionary Analytics, Veiksmų programos uždavinių, skirtų mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijoms skatinti, įgyvendinimo pažangos vertinimo paslaugos (užsakovas – LR finansų ministerija), 2017. Prieiga per internetą: <https://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/veiksmu-programos-uzdaviniu-skirtu-moksliniams-tyrimams-eksperimentinei-pletrai-ir-inovacijoms-skatinti-igyvendinimo-pazangos-vertinimas>.
- Vyriausybės strateginės analizės centras (STRATA). Tyrėjų darbo sąlygos Lietuvos universitetuose ir mokslinių tyrimų institutuose. 2020. Prieiga per internetą: <https://strata.gov.lt/lt/tyrimai/atviri-duomenys/811-tyrej-darbo-salygos-lietuvos-universitetuose-ir-mokslini-tyrim-institutuose>.
- Vyriausybės strateginės analizės centras, Lietuvos studijų būklė, 2020 Prieiga per internetą: <https://strata.gov.lt/images/tyrimai/2020-metai/svietimo-politika/20200901-Lietuvos-studiju-bukle.pdf>.

2 PRIEDAS. PAGRINDINĖS 2004-2020 M. NACIONALINĖS STRATEGINĖS PLĖTROS ŠVIETIMO SRITYJE KRYPTYS

5 LENTELĖ. 2004–2020 M. IKIMOKYKLINIO UGDYMO NACIONALINĖS STRATEGINĖS PLĖTROS KRYPTYS

Nacionalinis strateginis dokumentas (galiojimo laikotarpis)	Įstaigų ir jų tinklo plėtra	Ugdymo turinio ir formų atnaujinimas	Personalo kvalifikacijos tobulinimas	Materialinės bazės gerinimas	Švietimo pagalbos stiprinimas
Mokyklų tobulinimo programa (2002–2006 m.)	x				
Valstybės ilgalaikės raidos strategija (2002–2012 m.)	x	x			
Valstybinės švietimo 2003–2012 metų strategijos nuostatos (2003–2012 m.)	x				
Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo plėtros 2007–2012 metų programa (2007–2011 m.)	x		x	x	x
Mokyklų tobulinimo programa plus (2007–2013 m.)	x			x	
Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo plėtros 2011–2013 metų programa (nuo 2011 m.)	x	x	x	x	x
Valstybinė švietimo 2013–2022 metų strategija (2013–2022 m.)	x				
2014–2020 metų Nacionalinė pažangos programa (2014–2020 m.)			x	x	

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

6 LENTELĖ. 2004–2020 M. BENDROJO UGDYMO NACIONALINĖS STRATEGINĖS PLĖTROS KRYPTYS

	Mokyklų tinklo optimizavimas	Mokyklų pasiekiamumo užtikrinimas	Ugdymo turinio ir formų atnaujinimas	Mokytojų kvalifikacijos tobulinimas	Mokyklų fizinės aplinkos gerinimas	Švietimo pagalbos užtikrinimas	Profesinio orientavimo ir konsultavimo plėtra
Mokyklų tobulinimo programa (2002–2006 m.)	x	x		x	x		
Valstybės ilgalaikės raidos strategija (2002–2012 m.)			x	x		x	
Nacionalinė darnaus vystymosi strategija (2003–2020 m.)	x				x		
Valstybinė švietimo 2003–2012 m. strategija (2003–2012 m.)		x	x	x	x	x	

	Mokyklų tinklo optimizavimas	Mokyklų pasiekiamumo užtikrinimas	Ugdymo turinio ir formų atnaujinimas	Mokytojų kvalifikacijos tobulinimas	Mokyklų fizinės aplinkos gerinimas	Švietimo pagalbos užtikrinimas	Profesinio orientavimo ir konsultavimo plėtra
IKT diegimo į Lietuvos švietimą 2005–2007 metų strategija (2005–2007 m.)			x	x	x		
Mokyklų tobulinimo programa plus (2007–2013 m.)			x	x	x	x	
Nacionalinė profesinio orientavimo švietimo sistemoje programa (2007–2013 m.)							x
IKT diegimo į bendrąjį lavinimą ir profesinį mokymą 2008–2012 metų strategija (2008–2012 m.)			x	x	x		
Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ (2012–2030 m.)			x		x		
Valstybinė švietimo 2013–2022 metų strategija (2013–2022 m.)	x	x	x	x	x	x	
2014–2020 metų Nacionalinė pažangos programa (2014–2020 m.)			x	x	x		

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

7 LENTELĖ. 2004–2020 M. PROFESINIO MOKYMO NACIONALINĖS STRATEGINĖS PLĖTROS KRYPTYS

	Profesinio mokymo turinio aktualizavimas	Profesinio mokymo formų aktualizavimas	Profesinio mokymo priemonių aktualizavimas	Profesinis orientavimas ir specialistų poreikio planavimas
Valstybės ilgalaikės raidos strategija (2002–2012 m.)	x			
Valstybinės švietimo 2003–2012 metų strategijos nuostatos (2003–2012 m.)	x	x		
Nacionalinė darnaus vystymosi strategija (2003–2020 m.)	x			
IKT diegimo į Lietuvos švietimą 2005–2007 metų strategija (2005–2007 m.)			x	
Praktinio profesinio mokymo išteklių plėtros programa (2007–2013 m.)	x	x	x	
Nacionalinė profesinio orientavimo švietimo sistemoje programa (2007–2013 m.)				x
Profesinio mokymo regionuose infrastruktūros suaugusiems asmenims ir jaunimui plėtojimo koncepcija (2008 m.)	x	x	x	

	Profesinio mokymo turinio aktualizavimas	Profesinio mokymo formų aktualizavimas	Profesinio mokymo priemonių aktualizavimas	Profesinis orientavimas ir specialistų poreikio planavimas
IKT diegimo į bendrąjį lavinimą ir profesinį mokymą 2008–2012 metų strategija (2008–2012 m.)	×		×	
Valstybinė švietimo 2013–2022 m. metų strategija (2013–2022 m.)		×		×
2014–2020 metų Nacionalinė pažangos programa (2014–2020 m.)		×		
Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi 2016–2023 metų plėtros programa (2016–2023 m.)		×		
Mokymosi visą gyvenimą plėtros 2017–2020 metų veiksmų planas (2017–2020 m.)	×	×		×

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

8 LENTELĖ. 2004–2020 M. AUKŠTOJO MOKSLO NACIONALINĖS STRATEGINĖS PLĖTROS KRYPTYS

Nacionalinis strateginis dokumentas (galiojimo laikotarpis)	Studijų proceso ir aukštųjų mokyklų valdymo tobulinimas	Studijų turinio ir formų atnaujinimas	Dėstytojų kompetencijos tobulinimas	Studijų materinės bazės atnaujinimas	Studijų tarptautiškumo didinimas	Profesinis orientavimas ir specialistų poreikio planavimas
Valstybės ilgalaikės raidos strategija (2002–2012 m.)	×			×	×	×
Valstybinės švietimo 2003–2012 metų strategijos nuostatos (2003–2012 m.)	×	×				
Nacionalinė darnaus vystymosi strategija (2003–2020 m.)	×	×				
Nacionalinė Lisabonos strategijos įgyvendinimo programa (2006–2008 m.)		×				
Nacionalinė studijų programa (2007–2013 m.)	×	×	×	×	×	
Bendroji nacionalinė kompleksinė programa (2007–2013 m.)		×		×		
Nacionalinė profesinio orientavimo švietimo sistemoje programa (2007–2013 m.)						×
Mokymosi visą gyvenimą užtikrinimo strategija (2008 m.)	×					
Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ (2012–2030 m.)					×	

Nacionalinis strateginis dokumentas (galiojimo laikotarpis)	Studijų proceso ir aukštųjų mokyklų valdymo tobulinimas	Studijų turinio ir formų atnaujinimas	Dėstytojų kompetencijos tobulinimas	Studijų materialinės bazės atnaujinimas	Studijų tarptautiškumo didinimas	Profesinis orientavimas ir specialis-tų poreikio planavimas
Valstybinė švietimo 2013-2022 m. metų strategija (2013-2022 m.)		x	x	x		x
Valstybinė studijų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros 2013-2020 metų plėtros programa (2013-2020 m.)		x	x	x	x	x
2014-2020 metų Nacionalinė pažangos programa (2014-2020 m.)		x	x	x		

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

3 PRIEDAS. PAGRINDINĖS 2004-2020 M. NACIONALINĖS STRATEGINĖS PLĖTROS MTEPI SRITYJE KRYPTYS

9 LENTELĖ. 2004–2020 M. MTEPI NACIONALINĖS STRATEGINĖS PLĖTROS KRYPTYS

Nacionalinis strateginis dokumentas (galiojimo laikotarpis)	Mokslinės ir technologinės kompetencijos ir pajėgumų didinimas	Mokslinių tyrimų apimtys ir kokybės didinimas	Žiniomis ir moksliniais tyrimais grįsta pramonės ir verslo plėtra	Žmogiškųjų išteklių didinimas MTEPI srityje	Verslo ir mokslo bendradarbiavimas	Tarptautinis bendradarbiavimas MTEPI srityje
Valstybės ilgalaikės raidos strategija (2002–2012 m.)	x	x	x	x	x	x
Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 metų ilgalaikė strategija (2002–2015 m.)	x	x	x	x		
Prioritetinės Lietuvos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros kryptys (2002–2006 m.)		x	x	x		
Ilgalaikė mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros strategija bei Lietuvos mokslo ir technologijų baltosios knygos nuostatų įgyvendinimo programa (2003–2012 m.)	x	x	x	x		
Nacionalinė Lisabonos strategijos įgyvendinimo programa (2006–2008 m.)	x		x	x	x	
Prioritetinės Lietuvos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros kryptys (2007–2010 m.)		x	x	x		
Bendroji nacionalinė kompleksinė programa (2008–2015 m.)	x		x	x	x	
Tyrėjų karjeros programa (2008–2013 m.)	x	x		x		

Nacionalinis strateginis dokumentas (galiojimo laikotarpis)	Mokslinės ir technologinės kompetencijos ir pajėgumų didinimas	Mokslinių tyrimų apimtys ir kokybės didinimas	Žiniomis ir moksliniais tyrimais grįsta pramonės ir verslo plėtra	Žmogiškųjų išteklių didinimas MTEPI srityje	Verslo ir mokslo bendradarbiavimas	Tarptautinis bendradarbiavimas MTEPI srityje
Bendroji nacionalinė mokslinių tyrimų ir mokslo bei verslo bendradarbiavimo programa (2008–2015 m.)		x	x		x	x
Integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) kūrimo ir plėtros koncepcija (2007–2013 m.)	x	x	x	x	x	x
Aukštųjų technologijų plėtros 2007–2013 metų programa (2007–2013 m.)		x	x	x		
Slėnių plėtros programos (2008–2015 m.)		x	x		x	x
Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ (2012–2030 m.)	x	x	x	x	x	x
2014–2020 metų Nacionalinė pažangos programa (2014–2020 m.)	x	x	x	x	x	x
Valstybinė studijų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros 2013–2020 metų plėtros programa (2013–2020 m.)	x	x		x	x	
Lietuvos inovacijų plėtros 2014–2020 metų programa (2014–2020 m.)	x	x	x		x	x
Prioritetinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanios specializacijos) kryptių ir jų prioritetų įgyvendinimo programa (2014–2020 m.)		x	x	x		

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

10 LENTELĖ. 2004–2020 M. LAIKOTARPIO INVESTICIJŲ APIMTYS IR PASISKIRSTYMAS PAGAL MTEPI INFRASTRUKTŪROS TIPUS (MLN. EUR)

Laikotarpis	Skirtų investicijų pobūdis	Universitetai	Mokslinių tyrimų institutai	Verslo įmonės	Kiti subjektai*
2004–2020 m.	Investicijos į visą MTEPI infrastruktūrą	436,93	61,51	229,49	143,71
	Bendras projektų skaičius	163**		298	33
2004–2006 m.	Investicijos į visą infrastruktūrą, iš kurių:	20,96	8,06	n.d.	n.d.
	- investicijos į pastatus	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
	- investicijos į fizinę įrangą	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
	- investicijos į IT įrangą	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
	Bendras projektų skaičius	38**		n.d.	n.d.
2007–2013 m.	Investicijos į visą infrastruktūrą, iš kurių:	270,63	39,96	97,76	86,29
	- investicijos į pastatus	113,19	13,37	19,69	55,81
	- investicijos į fizinę įrangą	147,87	26,09	64,55	23,53
	- investicijos į IT įrangą	9,57	0,51	13,52	6,95
	Bendras projektų skaičius	62**		130	21
2014–2020 m.	Investicijos į visą infrastruktūrą, iš kurių:	145,34	13,48	131,73	57,41
	- investicijos į pastatus	60,31	0,78	53,51	45,19
	- investicijos į fizinę įrangą	75,00	12,60	77,74	10,27
	- investicijos į IT įrangą	10,03	0,10	0,48	1,96
	Bendras projektų skaičius	63**		168	12

*Kiti subjektai – klasteriai, asociacijos, verslo inkubatoriai, LEZ operatoriai ir t. t.

** Atsižvelgiant į tai, kad projektus įgyvendino MTI kartu su universitetais, nėra galimybės identifikuoti unikalaus projektų skaičiaus MTI ir universitetams ir bendras projektų skaičius pateikiamas kartu.

n. d. – nėra duomenų.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

11 LENTELĖ. 2004–2020 M. LAIKOTARPIO INVESTICIJŲ APIMTYS IR PASISKIRSTYMAS PAGAL MTEPI INFRASTRUKTŪROS TIPUS APSKRITYSE (MLN. EUR)

Laikotarpis	Skirtų investicijų pobūdis	Alytaus	Kauno	Klaipėdos	Marijampolės	Panevėžio	Šiaulių	Tauragės	Telšių	Utenos	Vilniaus	Geografiškai neapibrėžta	Lietuva
2004–2020 m.	Investicijos į visą MTEPI infrastruktūrą	6,12	225,32	60,64	1,61	2,95	7,21	0,24	1,74	4,65	521,76	39,40	871,64
	Bendras projektų skaičius	8	137	28	6	9	12	1	6	9	303	12	494
2004–2006 m.	Investicijos į visą infrastruktūrą, iš kurių:	0,38	7,42	1,51	0,23	0,65	0,59	0,0	0,10	0,38	17,77	n/a	29,03
	- investicijos į pastatus	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
	- investicijos į fizinę įrangą	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
	- investicijos į IT įrangą	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
	Bendras projektų skaičius	3	18	6	2	3	4	0	1	3	26	n/a	38
2007–2013 m.	Investicijos į visą infrastruktūrą, iš kurių:	0,95	142,63	27,73	0,95	2,08	1,44	0,0	1,21	1,30	312,68	3,67	494,64
	- investicijos į pastatus	0,00	47,41	7,92	0,00	0,69	0,63	0,0	0,07	0,06	145,28	0,00	202,06
	- investicijos į fizinę įrangą	0,92	90,04	18,31	0,92	1,36	0,69	0,0	1,12	1,20	144,95	2,53	262,04
	- investicijos į IT įrangą	0,03	5,18	1,50	0,03	0,03	0,12	0,0	0,02	0,05	22,44	1,14	30,55
	Bendras projektų skaičius	2	51	10	1	5	5	0	4	3	132	5	213

Laikotarpis	Skirtų investicijų pobūdis	Alytaus	Kauno	Klaipėdos	Marijampolės	Panevėžio	Šiaulių	Tauragės	Telšių	Utenos	Vilniaus	Geografiškai neapibrėžta	Lietuva
2014–2020 m.	Investicijos į visą infrastruktūrą, iš kurių:	4,79	75,27	31,40	0,43	0,22	5,18	0,24	0,42	2,97	191,31	35,72	347,97
	- investicijos į pastatus	2,09	39,36	19,78	0,00	0,00	5,18	0,09	0,00	1,01	92,26	0,00	159,78
	- investicijos į fizinę įrangą	2,69	35,29	11,63	0,43	0,22	0,00	0,15	0,42	0,51	93,15	31,12	175,61
	- investicijos į IT įrangą	0,00	0,63	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,44	5,90	4,60	12,57
	Bendras projektų skaičius	3	68	12	3	1	3	1	1	1	3	145	7

n. d. – nėra duomenų.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

12 LENTELĖ. 2007–2020 M. LAIKOTARPIO VERSLO SUBJEKTAMS TEKUSIŲ INVESTICIJŲ APIMTYS IR PASISKIRSTYMAS PAGAL MTEPI INFRASTRUKTŪROS TIPUS APSKRITYSE (MLN. EUR)

Laikotarpis	Skirtų investicijų pobūdis	Alytaus	Kauno	Klaipėdos	Marijampolės	Panevėžio	Šiaulių	Tauragės	Telšių	Utenos	Vilniaus	Lietuva
2007–2020 m.	Investicijos į visą MTEPI infrastruktūrą	1,64	26,23	1,39	0,24	15,48	1,02	174,49	1,97	1,30	5,74	229,25
	Bendras projektų skaičius	5	70	4	1	12	2	190	5	4	5	298
	Verslo subjektų skaičius	5	58	11	4	5	2	1	5	4	149	224
2007–2013 m.	Investicijos į visą infrastruktūrą, iš kurių:	0,95	16,27	1,73	0,95	1,76	1,02	0,00	1,21	0,17	73,69	97,76
	- investicijos į pastatus	0,00	1,76	0,00	0,00	0,69	0,63	0,00	0,07	0,02	16,52	19,69
	- investicijos į fizinę įrangą	0,92	11,27	1,69	0,92	1,05	0,37	0,00	1,12	0,11	47,11	64,55
	- investicijos į IT įrangą	0,03	3,23	0,05	0,03	0,03	0,02	0,00	0,02	0,05	10,05	13,52
	Bendras projektų skaičius	2	28	5	1	4	2	0	4	2	82	130
	Verslo subjektų skaičius	2	24	4	1	4	2	0	4	2	68	111
2014–2020 m.	Investicijos į visą infrastruktūrą, iš kurių:	4,79	9,96	13,74	0,43	0,00	0,22	0,24	0,42	1,12	100,80	131,73
	- investicijos į pastatus	2,09	2,47	5,05	0,00	0,00	0,00	0,09	0,00	0,60	43,20	53,51
	- investicijos į fizinę įrangą	2,69	7,25	8,69	0,43	0,00	0,22	0,15	0,42	0,51	57,37	77,24
	- investicijos į IT įrangą	0,00	0,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,24	0,48
	Bendras projektų skaičius	3	42	7	3	0	1	1	1	2	108	168
	Verslo subjektų skaičius	3	39	7	3	0	1	1	1	2	99	156

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

13 LENTELĖ. 2014–2020 M. INVESTICIJŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL MTEPI INFRASTRUKTŪROS TIPUS IR MOKSLO IR (AR) MENO SRITIS (MLN. EUR)

Mokslo ir (ar) meno sritys	Investicijų gavėjai	2004–2020 m.		2004–2006 m.			2007–2013 m.			2014–2020 m.								
		Investicijos į visą MTEPI infrastruktūrą	Bendras projektų skaičius	Investicijos į visą MTEPI infrastruktūrą	- investicijos į pastatus	- investicijos į fizinę įrangą	- investicijos į IT įrangą	Bendras projektų skaičius	Investicijos į visą MTEPI infrastruktūrą	- investicijos į pastatus	- investicijos į fizinę įrangą	- investicijos į IT įrangą	Bendras projektų skaičius					
Gamtos mokslai	Universitetai	99,44	49	8,64	n.d.	n.d.	n.d.	10	59,74	20,46	38,15	1,13	23	31,05	0,97	28,63	1,45	16
	MTI	23,39	14	2,17	n.d.	n.d.	n.d.	5	8,22	2,66	5,56	0,00	3	2,61	0,00	2,61	0,00	2
	Verslo subjektai	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	5,04	1,51	3,46	0,08	11	13,74	0,56	13,17	0,01	10
Humanitariniai mokslai	Universitetai	0,46	3	0,01	n.d.	n.d.	n.d.	1	0,45	0,31	0,03	0,12	2	0	0	0	0	0
	MTI	1,81	5	0,01	n.d.	n.d.	n.d.	1	0,36	0,31	0,03	0,03	1	0	0	0	0	0
	Verslo subjektai	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Medicinos ir sveikatos mokslai	Universitetai	186,28	96	5,08	n.d.	n.d.	n.d.	7	80,34	34,56	36,88	8,91	29	100,86	66,83	33,65	0,38	60
	MTI	19,31	5	1,18	n.d.	n.d.	n.d.	1	15,43	8,79	6,64	0,00	1	2,70	0,70	1,91	0,08	3
	Verslo subjektai	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	36,67	12,36	15,78	8,52	23	52,43	36,18	16,25	0,00	47
Scenos ir ekrano menai	Universitetai	6,65	6	0	n.d.	n.d.	n.d.	0	5,18	2,83	1,95	0,4	3	1,46	0	1,46	0	3
	MTI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Verslo subjektai	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	1,13	0,66	0,46	0,00	1	1,46	0,00	1,46	0,00	3
Socialiniai mokslai	Universitetai	3,16	6	0	n.d.	n.d.	n.d.	0	3,07	2,31	0,26	0,5	2	0,08	0	0,08	0	4
	MTI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Verslo subjektai	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	0,08	0,00	0,00	0,08	1	0,06	0,00	0,06	0,00	3
Technologijos mokslai	Universitetai	219,34	227	4,54	n.d.	n.d.	n.d.	8	136,62	25,98	104,71	5,93	105	78,18	22,62	55,3	0,26	114
	MTI	13,01	10	0,60	n.d.	n.d.	n.d.	2	14,78	1,44	13,30	0,04	5	8,01	0,07	7,91	0,02	7
	Verslo subjektai	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	51,99	4,32	43,21	4,46	88	50,00	10,53	39,24	0,24	99
Vaizduojamieji menai	Universitetai	1,52	2	0,00	n.d.	n.d.	n.d.	0	1,44	1,21	0,24	0,00	1	0,08	0,00	0,07	0,01	1
	MTI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Verslo subjektai	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Mokslo ir (ar) meno sritys	Investicijų gavėjai	2004–2020 m.			2004–2006 m.			2007–2013 m.					2014–2020 m.					
		Investicijos į visą MTEPI infrastruktūrą	Bendras projektų skaičius	Investicijos į visą MTEPI infrastruktūrą	- investicijos į pastatus	- investicijos į fizinę įrangą	- investicijos į IT įrangą	Bendras projektų skaičius	Investicijos į visą MTEPI infrastruktūrą	- investicijos į pastatus	- investicijos į fizinę įrangą	- investicijos į IT įrangą	Bendras projektų skaičius	Investicijos į visą MTEPI infrastruktūrą	- investicijos į pastatus	- investicijos į fizinę įrangą	- investicijos į IT įrangą	Bendras projektų skaičius
Žemės ūkio mokslai	Universitetai	8,45	13	1,44	n.d.	n.d.	n.d.	4	0,78	0,09	0,57	0,11	3	6,24	2,18	4,06	0,00	6
	MTI	3,63	5	1,05	n.d.	n.d.	n.d.	3	0,75	0,09	0,55	0,11	2	0	0	0	0	0
	Verslo subjektai	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	0,03	0,00	0,03	0,00	1	3,65	0,61	3,03	0,00	4
Įvairūs	Universitetai	346,34	92	9,32	n.d.	n.d.	n.d.	8	207,01	114,32	79,24	13,45	45	130,01	67,18	52,36	10,48	39
	MTI	0,37	2	3,05	n.d.	n.d.	n.d.	1	0,41	0,07	0,01	0,33	2	0,16	0,00	0,16	0,00	2
	Verslo subjektai	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	2,83	0,84	1,61	0,38	5	10,38	5,63	4,52	0,23	2

n. d. – nėra duomenų.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

14 LENTELĖ. 2004–2020 M. LAIKOTARPIO UNIVERSITETAMS TEKUSIŲ INVESTICIJŲ APIMTYS IR PASISKIRSTYMAS PAGAL MTEPI INFRASTRUKTŪROS TIPUS (MLN. EUR)

Laikotarpis	Skirtų investicijų pobūdis	ISM	KTU	KU	LMTA	LSU	LSMU	MRU	VDA	VG TU	VU	VDU	Lietuvos mokslo ir studijų institucijos
2004–2020 m.	Investicijos į visą MTEPI infrastruktūrą	2,37	45,81	1,22	126,27	33,81	0,64	3,18	22,91	145,16	0,79	21,81	32,96
	Bendras projektų skaičius	4	17	1	49	12	1	2	13	22	1	15	8
2004–2006 m.	Investicijos į visą infrastruktūrą, iš kurių:	0,00	0,37	0,77	0,00	0,00	1,00	0,18	0,00	1,10	11,55	2,44	3,56
	- investicijos į pastatus	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
	- investicijos į fizinę įrangą	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
	- investicijos į IT įrangą	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
	Bendras projektų skaičius	0,00	1	2	0,00	0,00	5	1	0,00	2	16	4	3
2007–2013 m.	Investicijos į visą infrastruktūrą, iš kurių:	0,79	8,63	19,81	0,64	0,00	33,26	3,00	2,29	8,96	58,57	28,95	105,74
	- investicijos į pastatus	-	2,35	1,86	0,29	0,00	17,19	2,31	1,55	2,36	29,70	9,77	45,81
	- investicijos į fizinę įrangą	0,45	6,06	16,62	0,27	0,00	15,68	0,26	0,58	6,34	26,43	18,14	57,05
	- investicijos į IT įrangą	0,34	0,22	1,33	0,09	0,00	0,39	0,42	0,17	0,25	2,44	1,04	2,88
	Bendras projektų skaičius	1	4	3	1	0,00	3	1	3	5	17	6	8

Laikotarpis	Skirtų investicijų pobūdis	ISM	KTU	KU	LMTA	LSU	LSMU	MRU	VDA	VGTU	VU	VDU	Lietuvos mokslo ir studijų institucijos
2014–2020 m.	Investicijos į visą infrastruktūrą, iš kurių:	0,00	12,81	12,37	0,00	1,22	11,56	0,00	0,08	12,86	56,16	2,42	35,86
	- investicijos į pastatus	0,00	5,42	9,44	0,00	0,07	2,38	0,00	0,00	11,95	29,41	1,56	0,07
	- investicijos į fizinę įrangą	0,00	7,22	2,93	0,00	1,16	8,96	0,00	0,07	0,90	21,71	0,85	31,19
	- investicijos į IT įrangą	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,21	0,00	0,01	0,00	5,04	0,01	4,60
	Bendras projektų skaičius	0,00	10	3	0,00	1	9	0,00	1	6	16	2	11

n. d. – nėra duomenų.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

15 LENTELĖ. 2004–2020 M. LAIKOTARPIO MTI TEKUSIŲ INVESTICIJŲ APIMTYS IR PASISKIRSTYMAS PAGAL MTEPI INFRASTRUKTŪROS TIPUS (MLN. EUR)

Laikotarpis	Skirtų investicijų pobūdis	GTC	LLTI	LAMC	LEI	LII	LKTI	NVI	PTTTI	FTMC	IMC	Bendras
2004–2020 m.	Investicijos į visą MTEPI infrastruktūrą	7,04	0,19	5,91	9,22	0,36	0,23	1,31	7,73	11,51	18,00	61.51
	Bendras projektų skaičius	4	1	9	6	1	2	1	2	11	4	41
2004–2006 m.	Investicijos į visą infrastruktūrą, iš kurių:	0.48	0.00	1.81	0.6	0.00	0.01	0.00	0.00	3.99	1.18	8.06
	- investicijos į pastatus	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
	- investicijos į fizinę įrangą	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
	- investicijos į IT įrangą	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
	Bendras projektų skaičius	2	0	5	2	0	1	0	0	2	1	10
2007–2013 m.	Investicijos į visą infrastruktūrą, iš kurių:	6,56	0,19	4,10	8,46	0,36	0,22	0,00	4,60	0,03	15,43	39.96
	- investicijos į pastatus	2,53	0,04	0,27	0,33	0,31	0,03	0,00	1,08	0,00	8,79	n/a
	- investicijos į fizinę įrangą	4,03	0,01	3,72	8,13	0,03	0,00	0,00	3,51	0,00	6,64	n/a
	- investicijos į IT įrangą	0,00	0,14	0,11	0,00	0,03	0,19	0,00	0,01	0,03	0,00	n/a
	Bendras projektų skaičius	2	1	4	2	1	1	0	1	1	1	16
2014–2020 m.	Investicijos į visą infrastruktūrą, iš kurių:	0.00	0.00	0.00	0,16	0.00	0.00	1,31	3,13	7,50	1,39	13.48
	- investicijos į pastatus	0.00	0.00	0.00	0,00	0.00	0.00	0,35	0,00	0,07	0,35	n/a
	- investicijos į fizinę įrangą	0.00	0.00	0.00	0,16	0.00	0.00	0,96	3,11	7,42	0,96	n/a
	- investicijos į IT įrangą	0.00	0.00	0.00	0,00	0.00	0.00	0,00	0,02	0,00	0,08	n/a
	Bendras projektų skaičius	0	0	0	2	0	0	1	1	8	2	14

n. d. – nėra duomenų.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

4 PRIEDAS. INTERVIU RESPONDENTŲ SĄRAŠAS

16 LENTELĖ. INTERVIU RESPONDENTŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Respondento vardas, pavardė	Pareigos	Respondento atstovaujama BUM	Integruota ES fondų lėšas gavusi BUM	Savivaldybė, apskritis	Interviu atlikimo data
1.	Egidija Vilkienė	Direktorė	Druskininkų „Ryto“ gimnazija	Druskininkų sanatorinė mokykla	Druskininkų r., Alytaus apskritis	2021 m. birželio 4 d.
2.	Elena Knyzaitė	Direktorė	Klaipėdos „Medeinės“ mokykla	Klaipėdos „Gubojos“ mokykla	Klaipėdos r., Klaipėdos apskritis	2021 m. birželio 4 d.
3.	Algis Adašiūnas	Direktorius	Panevėžio r. Ramygalos gimnazija	Panevėžio r. Ėriškių Juozo Balčikonio pagrindinė mokykla	Panevėžio r., Panevėžio apskritis	2021 m. birželio 7 d.
4.	Rimantas Gričius	Direktorius	Viešnių gimnazija	Mažeikių r. Kapėnų pagrindinė mokykla	Mažeikių r., Telšių apskritis	2021 m. birželio 7 d.
5.	Stanislovas Ivanauskas	Direktorius	Plungės „Ryto“ pagrindinė mokykla	Plungės r. Stalgėnų pagrindinė mokykla	Plungės r., Telšių apskritis	2021 m. birželio 7 d.
6.	Julija Vencloviene	Direktoriaus pavaduotoja administracijos ir ūkio reikalams	Kauno Jono ir Petro Vileišių mokykla	Kauno Stasio Lozoraičio vidurinė mokykla	Kauno m., Kauno apskritis	2021 m. birželio 8 d.
7.	Nerijus Jocyš	Direktorius	Skaidvilės gimnazija	Tauragės r. Batakių vidurinė mokykla	Tauragės r., Tauragės apskritis	2021 m. birželio 8 d.
8.	Birutė Klimašauskienė	Direktoriaus pavaduotoja ugdymui	Šiaulių Salduvės progimnazija	Šiaulių Dubijos pagrindinė mokykla	Šiaulių m., Šiaulių apskritis	2021 m. birželio 8 d.
9.	Regina Sakalauskienė	Direktorė	Varėnos r. Merkinės Vinco Krėvės gimnazija	Varėnos r. Merkinės pagrindinė mokykla	Varėnos r., Alytaus apskritis	2021 m. birželio 9 d.
10.	Rimantas Remeika	Direktorius	Vilniaus kunigaikščio Gedimino progimnazija	Vilniaus Centro vidurinė mokykla	Vilniaus m., Vilniaus apskritis	2021 m. birželio 10 d.
11.	Regina Razmienė	Direktorė	Ukmergės Užupio pagrindinė mokykla	Ukmergės r. Pabaisko pagrindinė mokykla	Ukmergės r., Vilniaus apskritis	2021 m. birželio 10 d.
12.	Vytautas Stanulevičius	Direktorius	Biržų Kaštonų pagrindinė mokykla	Biržų r. Medeikių pagrindinė mokykla	Biržų r., Panevėžio apskritis	2021 m. birželio 10 d.
13.	Mindaugas Venckūnas	Direktorius	Šakių „Varpo“ mokykla	Šakių „Aukuro“ pagrindinė mokykla	Šakių r., Marijampolės apskritis	2021 m. birželio 11 d.

Eil. Nr.	Respondento vardas, pavardė	Pareigos	Respondento atstovaujama BUM	Integruota ES fondų lėšas gavusi BUM	Savivaldybė, apskritis	Interviu atlikimo data
14.	Dalia Kugienė	Direktorė	Anykščių Antano Baranausko pagrindinė mokykla	Anykščių r. Kurklių pagrindinė mokykla	Anykščių r., Utenos apskritis	2021 m. birželio 11 d.
15.	Zita Venckutė	Direktoriaus pavaduotoja ugdymui, laikinai eina direktoriaus pareigas	Kauno Martyno Mažvydo progimnazija	Kauno Vydūno vidurinė mokykla	Kauno m., Kauno apskritis	2021 m. birželio 14 d.
16.	Arvydas Šilinskas	Direktorius	Utenos Aukštakalnio progimnazija	Utenos „Žiburio“ pradinė mokykla	Utenos r., Utenos apskritis	2021 m. birželio 14 d.
17.	Virginijus Jokšas	Direktorius	Skuodo Bartuvos progimnazija	Lenkimų Simono Daukanto pagrindinė mokykla-daugiafunkcis centras	Skuodo r., Klaipėdos apskritis	2021 m. birželio 18 d.
18.	Ina Bajarauskaitė	Direktorė	Radviliškio Lizdeikos gimnazija	Radviliškio Vaižganto gimnazija	Radviliškio r., Šiaulių apskritis	2021 m. birželio 18 d.
19.	Loreta Pociuvienė	Direktorė	Šilalės r. Kvedarnos Kazimiero Jauniaus gimnazija	Šilalės r. Pajūralio pagrindinė mokykla	Šilalės r., Tauragės apskritis	2021 m. birželio 18 d.
20.	Rasa Birmanaitė	Laikusiai eina direktorės pareigas	Jurbarko r. Veliuonos Antano ir Jono Jušų gimnazija	Jurbarko r. Juodaičių pagrindinė mokykla	Jurbarko r., Tauragės apskritis	2021 m. birželio 22 d.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

5 PRIEDAS. ANKETINIŲ APKLAUSŲ KLAUSIMYNAI

IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMAS VYKDanČIŲ ĮSTAIGŲ ATSTOVŲ APKLAUSOS KLAUSIMYNAS

1. Prašome nurodyti savo atstovaujamos įstaigos **pavadinimą**:

2. Prašome nurodyti savo atstovaujamos įstaigos **infrastruktūros, skirtos ikimokykliniam ir (ar) priešmokykliniam ugdymui**, kurios plėtra ir (ar) atnaujinimas buvo finansuota ES fondų lėšomis, **pobūdį**. *Pasirinkite visus tinkamus atsakymo variantus:*

- Pastatai ir patalpos (statyba, rekonstrukcija ir (ar) remontas)
- Fizinė įranga (baldai, įrenginiai ir (ar) kitos materialios priemonės)
- Informacinių technologijų įranga (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)

Toliau klausimuose nukreipiama tik į tuos infrastruktūros tipus, kuriuos pasirinko respondentas

3. Jūsų nuomone, kiek ES fondų lėšomis atnaujinta bendra Jūsų atstovaujamos įstaigos **ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo infrastruktūra** atitinka Jūsų **įstaigos poreikius**? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai neatitinka“, o 5 reiškia „visiškai atitinka“:*

	1 (visiškai atitinka)	2 (labiau neatitinka, nei atitinka)	3 (vidutiniškai atitinka)	4 (labiau atitinka, nei neatitinka)	5 (visiškai atitinka)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai, patalpos						
Baldai, įranga, materialios darbo priemonės						
Informacinių technologijų įranga						

Prašome pakomentuoti:

4. Jūsų nuomone, kiek Jūsų atstovaujama įstaiga tekusios ES fondų investicijos buvo **pakankamos siekiant užtikrinti įstaigos ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo infrastruktūros atitikimą šiuolaikiniams standartams**? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai nepakankamos“, o 5 reiškia „visiškai pakankamos“:*

	1 (visiškai nepakankamos)	2 (labiau nepakankamos, nei pakankamos)	3 (vidutiniškai pakankamos)	4 (labiau pakankamos, nei nepakankamos)	5 (visiškai pakankamos)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai, patalpos						
Baldai, įranga, materialios darbo priemonės						
Informacinių technologijų įranga						

Prašome pakomentuoti:

5. Kokių **kitų (ne ES fondų) finansavimo šaltinių investicijomis į ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo infrastruktūrą** 2004–2020 m. laikotarpiu yra pasinaudojusi Jūsų atstovaujama įstaiga? *Pasirinkite visus tinkamus atsakymo variantus:*

- Valstybės investicijų programos
- Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų
- Dvišalių ar trišalių bendradarbiavimo per sieną programų
- Savivaldybės biudžeto
- Nežinau / negaliu atsakyti
- Kita (*įrašykite*):

6. Kaip vertinate Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo **infrastruktūros naudojimo intensyvumą** (naudojimo dažnumo ir trukmės atžvilgiu)? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:*

	1 (labai mažas)	2 (mažas)	3 (vidutinis)	4 (didelis)	5 (labai didelis)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai, patalpos						
Baldai, įranga, materialios darbo priemonės						
Informacinių technologijų įranga						

Prašome pakomentuoti:

7. **Kaip dažnai naudojama** Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo **infrastruktūra**? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

	Kasdien ar beveik kasdien	2–3 kartus per savaitę	Kartą per savaitę	Kelis kartus per mėnesį	Kelis kartus per pusmetį	Nežinau / negaliu įvertinti	Kita (įrašykite)
Pastatai, patalpos							
Baldai, įranga, materialios darbo priemonės							
Informacinių technologijų įranga							

Prašome pakomentuoti:

8. Kaip vertinate Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo **infrastruktūros naudojimo mastą** (naudotojų skaičiaus atžvilgiu)? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:*

	1 (labai mažas)	2 (mažas)	3 (vidutinis)	4 (didelis)	5 (labai didelis)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai, patalpos						
Baldai, įranga, materialios darbo priemonės						
Informacinių technologijų įranga						

Prašome pakomentuoti:

9. **Kiek** Jūsų atstovaujamos įstaigos ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo grupių **ugdytinių** per metus **naudojasi** ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo **infrastruktūra**? Jeigu negalite įvardinti tikslaus skaičiaus, nurodykite apytiksliai. *Įrašykite:*

10. Kiek Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo **infrastruktūros naudojimo lygis** (intensyvumas ir mastas) atitinka Jūsų **įstaigos lūkesčius**? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai neatitinka“, o 5 reiškia „visiškai atitinka“:*

	1 (visiškai atitinka)	2 (labiau neatitinka, nei atitinka)	3 (vidutiniškai atitinka)	4 (labiau atitinka, nei neatitinka)	5 (visiškai atitinka)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai, patalpos						
Baldai, įranga, materialios darbo priemonės						
Informacinių technologijų įranga						

Prašome pakomentuoti:

11. Kokie **veiksniai riboja** ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamos įstaigos ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo infrastruktūros **panaudojimą visa apimtimi**. *Pakomentuokite:*

12. Ar ES fondų investicijos į ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo infrastruktūrą leido padidinti **ikimokyklinio ugdymo ir (ar) priešmokyklinio ugdymo vietų skaičių** Jūsų atstovaujamoje įstaigoje? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Taip, leido padidinti ikimokyklinio ugdymo vietų skaičių

- Taip, leido padidinti priešmokyklinio ugdymo vietų skaičių
- Taip, leido padidinti ikimokyklinio ugdymo ir priešmokyklinio ugdymo vietų skaičių
- Ne
- Nežinau / negaliu atsakyti

13. Kiek ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo infrastruktūra prisidėjo prie **ugdymo formų įvairovės didinimo** Jūsų atstovaujamoje įstaigoje? *[vertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai neprisidėjo (neturėjo įtakos)“, o 5 reiškia „labai prisidėjo“:*

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

14. Kiek ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo infrastruktūra prisidėjo prie Jūsų atstovaujamos įstaigos **darbuotojų kvalifikacijos ir (ar) kompetencijų tobulinimo**? *[vertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai neprisidėjo (neturėjo įtakos)“, o 5 reiškia „labai prisidėjo“:*

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

15. Ar Jūsų atstovaujamoje įstaigoje **sudarytos galimybės** teikti ikimokyklinį ir (ar) priešmokyklinį ugdymą **specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams**? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

Jei „Taip“ → 16 klausimas, jei „Ne“ → 17 klausimas

16. Kiek ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) pagerinta ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo infrastruktūra prisidėjo prie **ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo prieinamumo specialiujų ugdymosi poreikių turintiems vaikams didinimo** Jūsų gyvenamojoje vietovėje? *[vertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai neprisidėjo (neturėjo įtakos)“, o 5 reiškia „labai prisidėjo“:*

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

17. Kiek ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo infrastruktūra prisidėjo prie Jūsų atstovaujamos įstaigos vykdomo **ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo kokybės gerinimo**? *[vertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai neprisidėjo (neturėjo įtakos)“, o 5 reiškia „labai prisidėjo“:*

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

Jei ne „5“ → 18 klausimas, jei kiti variantai → 19 klausimas

18. Kokio pobūdžio papildančios investicijos (šalia investicijų į infrastruktūrą) labiausiai reikalingos siekiant maksimaliai pagerinti Jūsų įstaigos vykdomo **ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo kokybę**? *Pasirinkite visus tinkamus atsakymo variantus:*

- Investicijos į įstaigos darbuotojų kvalifikacijos ir (ar) kompetencijų tobulinimą
- Investicijos į ugdymo turinio atnaujinimą
- Investicijos į naujų ugdymo formų plėtrą
- Investicijos į įstaigos vadybos sistemos tobulinimą
- Nežinau / negaliu pasakyti
- Kitos (*įrašykite*):

19. Ar artimiausiu metu (2021–2027 m. laikotarpiu) bus reikalingos **pakartotinės investicijos** į Jūsų atstovaujamos įstaigos ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo **infrastruktūrą** (į tuos pačius infrastruktūros objektus, į kuriuos investuota anksčiau)? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu atsakyti

Jei „Taip“ → 20 klausimas, jei „Ne“ → 21 klausimas

20. Kokio pobūdžio **pakartotinės investicijos** bus reikalingos Jūsų atstovaujamos įstaigos ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo **infrastruktūros** plėtrai ir (ar) atnaujinimui 2021–2027 m. laikotarpiu? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Pastatai ir patalpos (statyba, rekonstrukcija ir (ar) remontas)
- Fizinė įranga (baldai, įrenginiai ir (ar) kitos materialios priemonės)
- Informacinių technologijų įranga (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)
-

21. Ar artimiausiu metu (2021–2027 m. laikotarpiu) bus reikalingos **papildomos investicijos** į Jūsų atstovaujamos įstaigos ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo **infrastruktūrą** (į kitus infrastruktūros objektus, nei buvo investuota anksčiau)? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu atsakyti

Jei „Taip“ → 22 klausimas, jei „Ne“ → baigti apklausą

22. Kokio pobūdžio **papildomos investicijos** bus reikalingos Jūsų atstovaujamos įstaigos ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo **infrastruktūros** plėtrai ir (ar) atnaujinimui 2021–2027 m. laikotarpiu? *Pakomentuokite:*

BENDROJO UGDYMO MOKYKLŲ ATSTOVŲ APKLAUSOS KLAUSIMYNAS

1. Prašome nurodyti savo atstovaujamos įstaigos **pilną pavadinimą**. *Irašykite:*

2. Prašome nurodyti savo atstovaujamos įstaigos **infrastruktūros, skirtos bendrajam ugdymui**, kurios plėtra 2004–2006 m., 2007–2013 m. ir (ar) 2014–2020 m. laikotarpiu buvo finansuota ES fondų lėšomis, **pobūdį**. *Pasirinkite visus tinkamus atsakymo variantus:*

- **Pastatų energetinės sistemos** (rekonstrukcija ir (ar) remontas)
- **Technologijų, gamtos mokslų ir (ar) menų mokymui reikalinga fizinė įranga ir priemonės** (baldai, įrenginiai ir (ar) mokymo priemonės), **informacinių technologijų (IT) įranga** (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)
- **Mokyklos bibliotekos veiklai reikalinga fizinė įranga ir priemonės** (baldai, įrenginiai ir (ar) kitos priemonės), **IT įranga** (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)
- **Mokytojų darbo vietoms reikalinga fizinė įranga ir priemonės** (baldai, įrenginiai ir (ar) kitos priemonės), **IT įranga** (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)
- **Mokyklos psichologų, specialiųjų pedagogų, logopedų ir socialinių pedagogų darbo vietoms reikalinga fizinė įranga ir priemonės** (baldai, įrenginiai ir (ar) kitos priemonės), **IT įranga** (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)
- **Metodinių centrų pastatai ir patalpos** (rekonstrukcija ir (ar) remontas), **fizinė įranga ir priemonės** (baldai, įrenginiai ir (ar) kitos priemonės), **IT įranga** (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)
- **Edukacinės erdvės, sporto aikštynai, laisvų patalpų alternatyvus pritaikymas** (rekonstrukcija ir (ar) remontas, įrengimas)
- **Mokykliniai autobusai**
- **Specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams reikalingos specialiosios mokymo priemonės ir ugdymui skirtos techninės pagalbos priemonės**
- **Virtualios ugdymo(si) aplinkos** (interneto prieiga, kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)
- **Kita bendrajam ugdymui vykdyti reikalinga infrastruktūra – pastatai ir patalpos** (statyba, rekonstrukcija ir (ar) remontas), **fizinė įranga ir priemonės** (baldai, įrenginiai ir (ar) mokymo priemonės), **IT įranga** (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)

Toliau klausimuose nukreipiama tik į tuos infrastruktūros tipus, kuriuos pasirinko respondentas

7. Jūsų nuomone, kiek ES fondų lėšomis sukurta ir (ar) atnaujinta Jūsų atstovaujamos įstaigos **infrastruktūra** atitinka Jūsų **įstaigos poreikius**? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai neatitinka“, o 5 reiškia „visiškai atitinka“:*

	1 (visiškai neatitinka)	2 (labiau neatinka, nei atitinka)	3 (vidutiniškai atitinka)	4 (labiau atitinka, nei neatitinka)	5 (visiškai atitinka)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatų energetinės sistemos						
Technologijų, gamtos mokslų ir (ar) menų mokymui reikalinga fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						
Mokyklos bibliotekos veiklai reikalinga fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						
Mokytojų darbo vietoms reikalinga fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						
Mokyklos psichologų, specialiųjų pedagogų, logopedų ir socialinių pedagogų darbo vietoms reikalinga fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						

	1 (visiškai neatitinka)	2 (labiau neatitinka, nei atitinka)	3 (vidutiniškai atitinka)	4 (labiau atitinka, nei neatitinka)	5 (visiškai atitinka)	Nežinau / negaliu įvertinti
Metodinių centrų pastatai ir patalpos, fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						
Edukacinės erdvės, sporto aikštynai, laisvų patalpų alternatyvus pritaikymas						
Mokykliniai autobusai						
Specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams reikalingos specialiosios mokymo priemonės ir ugdymui skirtos techninės pagalbos priemonės						
Virtualios ugdymo(si) aplinkos						
Kita bendrajam ugdymui vykdyti reikalinga infrastruktūra – pastatai ir patalpos, fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						

Prašome pakomentuoti:

8. Jūsų nuomone, kiek Jūsų atstovaujama įstaiga tekusios ES fondų investicijos į infrastruktūrą buvo **pakankamos siekiant visiškai patenkinti tikslinių grupių, kurioms ši infrastruktūra buvo skirta, poreikius?** Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai nepakankamos“, o 5 reiškia „visiškai pakankamos“:

	1 (visiškai nepakankamos)	2 (labiau pakankamos, nei nepakankamos)	3 (vidutiniškai pakankamos)	4 (labiau pakankamos, nei nepakankamos)	5 (visiškai pakankamos)	Nežinau / negaliu atsakyti
Pastatų energetinės sistemos						
Technologijų, gamtos mokslų ir (ar) menų mokymui reikalinga fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						
Mokyklos bibliotekos veiklai reikalinga fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						
Mokytojų darbo vietoms reikalinga fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						
Mokyklos psichologų, specialiųjų pedagogų, logopedų ir socialinių pedagogų darbo vietoms reikalinga						

fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						
Metodinių centrų pastatai ir patalpos, fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						
Edukacinės erdvės, sporto aikštynai, laisvų patalpų alternatyvus pritaikymas						
Mokykliniai autobusai						
Specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams reikalingos specialiosios mokymo priemonės ir ugdymui skirtos techninės pagalbos priemonės						
Virtualios ugdymo(si) aplinkos						
Kita bendrajam ugdymui vykdyti reikalinga infrastruktūra – pastatai ir patalpos, fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						

Prašome pakomentuoti:

--

9. Kaip vertinate Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos bendrojo ugdymo **infrastruktūros naudojimo intensyvumą** (naudojimo dažnumo ir trukmės atžvilgiu)? *[vertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:*

	1 (labai mažas)	2 (mažas)	3 (vidutinis)	4 (didelis)	5 (labai didelis)	Nežinau / negaliu atsakyti
Technologijų, gamtos mokslų ir (ar) menų mokymui reikalinga fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						
Mokyklos bibliotekos veiklai reikalinga fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						
Mokytojų darbo vietoms reikalinga fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						
Mokyklos psichologų, specialiųjų pedagogų, logopedų ir socialinių pedagogų darbo vietoms reikalinga fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						
Metodinių centrų pastatai ir patalpos, fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						
Edukacinės erdvės, sporto aikštynai, laisvų patalpų alternatyvus pritaikymas						

Mokykliniai autobusai						
Specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams reikalingos specialiosios mokymo priemonės ir ugdymui skirtos techninės pagalbos priemonės						
Virtualios ugdymo(si) aplinkos						
Kita bendrajam ugdymui vykdyti reikalinga infrastruktūra – pastatai ir patalpos, fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						

Prašome pakomentuoti:

--

10. Kaip vertinate Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) pagerintos bendrojo ugdymo **infrastruktūros naudojimo mastą** (naudotojų skaičiaus atžvilgiu)? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:

	1 (labai mažas)	2 (mažas)	3 (vidutinis)	4 (didelis)	5 (labai didelis)	Nežinau / negaliu atsakyti
Technologijų, gamtos mokslų ir (ar) menų mokymui reikalinga fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						
Mokyklos bibliotekos veiklai reikalinga fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						
Mokytojų darbo vietoms reikalinga fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						
Mokyklos psichologų, specialiųjų pedagogų, logopedų ir socialinių pedagogų darbo vietoms reikalinga fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						
Metodinių centrų pastatai ir patalpos, fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						
Edukacinės erdvės, sporto aikštynai, laisvų patalpų alternatyvus pritaikymas						
Mokykliniai autobusai						
Specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams reikalingos specialiosios mokymo priemonės ir ugdymui skirtos techninės pagalbos priemonės						
Virtualios ugdymo(si) aplinkos						
Kita bendrajam ugdymui vykdyti reikalinga infrastruktūra – pastatai ir patalpos, fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						

Prašome pakomentuoti:

--

11. Kiek Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos bendrojo ugdymo **infrastruktūros naudojimo lygis** (intensyvumas ir mastas) atitinka Jūsų **įstaigos lūkesčius**? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai neatitinka“, o 5 reiškia „visiškai atitinka“:

	1 (visiškai neatitinka)	2 (labiau neatinka, nei atitinka)	3 (vidutiniškai atitinka)	4 (labiau atitinka, nei neatitinka)	5 (visiškai atitinka)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatų energetinės sistemos						
Technologijų, gamtos mokslų ir (ar) menų mokymui reikalinga fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						
Mokyklos bibliotekos veiklai reikalinga fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						
Mokytojų darbo vietoms reikalinga fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						
Mokyklos psichologų, specialiųjų pedagogų, logopedų ir socialinių pedagogų darbo vietoms reikalinga fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						
Metodinių centrų pastatai ir patalpos, fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						
Edukacinės erdvės, sporto aikštynai, laisvų patalpų alternatyvus pritaikymas						
Mokykliniai autobusai						
Specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams reikalingos specialiosios mokymo priemonės ir ugdymui skirtos techninės pagalbos priemonės						
Virtualios ugdymo(si) aplinkos						
Kita bendrajam ugdymui vykdyti reikalinga infrastruktūra – pastatai ir patalpos, fizinė įranga ir priemonės, IT įranga						

Prašome pakomentuoti:

--

12. Kokie **veiksniai riboja** ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamos įstaigos bendrojo ugdymo infrastruktūros **panaudojimą visa apimtimi**? *Pakomentuokite:*

--

13. Jūsų nuomone, ar ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta Jūsų atstovaujamos įstaigos bendrojo ugdymo **infrastruktūra prisidėjo prie aplinkos išlaikymo lėšų sutaupymo** Jūsų atstovaujamoje įstaigoje? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei „Taip“ → 14 klausimas, jei „Ne“ arba „Nežinau / negaliu įvertinti“ → 15 klausimas

14. Kaip vertinate ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamos įstaigos bendrojo ugdymo **infrastruktūros indėlių į aplinkos išlaikymo lėšų sutaupymą** Jūsų atstovaujamoje įstaigoje? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:*

- 1 (labai mažas)
- 2 (mažas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (didelis)
- 5 (labai didelis)
- Nežinau / negaliu įvertinti

Prašome pakomentuoti:

15. Jūsų nuomone, ar ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta Jūsų atstovaujamos įstaigos bendrojo ugdymo **infrastruktūra prisidėjo prie švietimo pagalbos (psichologinės, socialinės pedagoginės, specialiosios pedagoginės ir (ar) specialiosios) teikimo kokybės gerinimo** Jūsų atstovaujamoje įstaigoje? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei „Taip“ → 16 klausimas, jei „Ne“ arba „Nežinau / negaliu įvertinti“ → 17 klausimas

16. Kaip vertinate ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamos įstaigos bendrojo ugdymo **infrastruktūros indėlių į švietimo pagalbos (psichologinės, socialinės pedagoginės, specialiosios pedagoginės ir (ar) specialiosios) teikimo kokybės gerinimą** Jūsų atstovaujamoje įstaigoje? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:*

- 1 (labai mažas)
- 2 (mažas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (didelis)
- 5 (labai didelis)
- Nežinau / negaliu įvertinti

Prašome pakomentuoti:

17. Jūsų nuomone, ar ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta Jūsų atstovaujamos įstaigos bendrojo ugdymo **infrastruktūra prisidėjo prie specialiųjų poreikių turinčių vaikų integracijos didinimo** Jūsų atstovaujamoje įstaigoje? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei „Taip“ → 18 klausimas, jei „Ne“ arba „Nežinau / negaliu įvertinti“ → 19 klausimas

18. Kaip vertinate ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamos įstaigos bendrojo ugdymo **infrastruktūros indėlių į specialiųjų poreikių turinčių vaikų integracijos didinimą** Jūsų atstovaujamoje įstaigoje? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:*

- 1 (labai mažas)
- 2 (mažas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (didelis)
- 5 (labai didelis)
- Nežinau / negaliu įvertinti

Prašome pakomentuoti:

19. Ar ES fondų lėšų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta bendrojo ugdymo **infrastruktūra prisidėjo** prie Jūsų atstovaujamos įstaigos **mokinių susidomėjimo technologiniais, gamtos mokslais ir (ar) meniniu ugdymu didinimo**? *Pasirinkite visus tinkamus atsakymo variantus:*

- Taip, prisidėjo prie mokinių susidomėjimo technologiniais mokslais didinimo
- Taip, prisidėjo prie mokinių susidomėjimo gamtos mokslais didinimo
- Taip, prisidėjo prie mokinių susidomėjimo meniniu ugdymu didinimo
- Ne
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei 19 klausime pasirinko „Taip, prisidėjo prie mokinių susidomėjimo technologiniais mokslais didinimo“ → 20 klausimas

20. Kaip vertinate ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamos įstaigos bendrojo ugdymo **infrastruktūros indėlį į mokinių susidomėjimo technologiniais mokslais didinimą**? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:*

- 1 (labai mažas)
- 2 (mažas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (didelis)
- 5 (labai didelis)
- Nežinau / negaliu įvertinti

Prašome pakomentuoti:

Jei 19 klausime pasirinko „Taip, prisidėjo prie mokinių susidomėjimo gamtos mokslais didinimo“ → 21 klausimas

21. Kaip vertinate ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamos įstaigos bendrojo ugdymo **infrastruktūros indėlį į mokinių susidomėjimo gamtos mokslais didinimą**? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:*

- 1 (labai mažas)
- 2 (mažas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (didelis)
- 5 (labai didelis)
- Nežinau / negaliu įvertinti

Prašome pakomentuoti:

Jei 19 klausime pasirinko „Taip, prisidėjo prie mokinių susidomėjimo meniniu ugdymu didinimo“ → 22 klausimas

22. Kaip vertinate ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamos įstaigos bendrojo ugdymo **infrastruktūros indėlį į mokinių susidomėjimo meniniu ugdymu didinimą**? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:*

- 1 (labai mažas)
- 2 (mažas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (didelis)
- 5 (labai didelis)
- Nežinau / negaliu įvertinti

Prašome pakomentuoti:

23. Jūsų nuomone, ar ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta bendrojo ugdymo **infrastruktūra prisidėjo** prie **informacinių technologijų panaudojimo mokymo procese didinimo** Jūsų atstovaujamoje įstaigoje? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei „Taip“ → 24 klausimas, jei „Ne“ arba „Nežinau / negaliu įvertinti“ → 25 klausimas

24. Kaip vertinate ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamos įstaigos bendrojo ugdymo **infrastruktūros indėlių į informacinių technologijų panaudojimo mokymo procese didinimą** Jūsų atstovaujamoje įstaigoje? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:

- 1 (labai mažas)
- 2 (mažas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (didelis)
- 5 (labai didelis)
- Nežinau / negaliu įvertinti

Prašome pakomentuoti:

25. Kaip vertinate dabartinį **informacinių technologijų integracijos į švietimo procesą** Jūsų atstovaujamoje įstaigoje **lygį**? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai žemas“, o 5 reiškia „labai aukštas“:

- 1 (labai žemas)
- 2 (žemas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (aukštas)
- 5 (labai aukštas)
- Nežinau / negaliu įvertinti

26. Jūsų nuomone, ar ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta bendrojo ugdymo **infrastruktūra prisidėjo** prie Jūsų atstovaujamos įstaigos vykdomo **bendrojo ugdymo prieinamumo didinimo**?

Bendrojo ugdymo prieinamumo didinimas apima bet kokį asmenų (ypač socialinės atskirties ir skurdo rizikoje esančių, specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių ir kitų labiausiai pažeidžiamų grupių vaikų) galimybių dalyvauti bendrajame ugdyme išplėtimą – didinant mokyklos fizinį pasiekiamumą, bendrojo ugdymo teikimo formų įvairovę ir pan.

Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei „Taip“ → 27 klausimas, jei „Ne“ arba „Nežinau / negaliu įvertinti“ → 28 klausimas

27. Kaip vertinate ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamos įstaigos bendrojo ugdymo **infrastruktūros indėlių** į Jūsų atstovaujamos įstaigos vykdomo **bendrojo ugdymo prieinamumo didinimą**? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:

- 1 (labai mažas)
- 2 (mažas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (didelis)
- 5 (labai didelis)
- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

28. Jūsų nuomone, ar ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta bendrojo ugdymo **infrastruktūra prisidėjo** prie **bendrojo ugdymo kokybės gerinimo** Jūsų atstovaujamoje įstaigoje? Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jeigu „Taip“ → 29 klausimas, jei „Ne“ arba „Nežinau / negaliu įvertinti“ → 31 klausimas

29. Kaip vertinate ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamos įstaigos bendrojo ugdymo **infrastruktūros indėlių į bendrojo ugdymo kokybės gerinimą** Jūsų atstovaujamoje įstaigoje? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:

- 1 (labai mažas)
- 2 (mažas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (didelis)
- 5 (labai didelis)
- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

Jeigu „5“ → 31 klausimas, jei kiti variantai → 30 klausimas

30. Kokio pobūdžio papildančios investicijos (šalia investicijų į infrastruktūrą) labiausiai reikalingos siekiant maksimaliai pagerinti **bendrojo ugdymo kokybę** Jūsų atstovaujamoje įstaigoje? Pasirinkite visus tinkamus atsakymo variantus:

- Investicijos į įstaigos darbuotojų kvalifikacijos ir (ar) kompetencijų tobulinimą
- Investicijos į ugdymo turinio atnaujinimą
- Investicijos į naujų ugdymo formų plėtrą
- Investicijos į įstaigos vadybos sistemos tobulinimą
- Nežinau / negaliu pasakyti
- Kitos (įrašykite):

31. Ar artimiausiu metu (2021–2027 m. laikotarpiu) bus reikalingos **pakartotinės investicijos** į Jūsų atstovaujamos įstaigos bendrojo ugdymo **infrastruktūrą** (į tuos pačius infrastruktūros objektus, į kuriuos investuota anksčiau)? Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu atsakyti

Jeigu „Taip“ → 32 klausimas, jei „Ne“ → 33 klausimas

32. Kokio pobūdžio **pakartotinės investicijos** bus reikalingos Jūsų atstovaujamos įstaigos bendrojo ugdymo **infrastruktūros** plėtrai 2021–2027 m. laikotarpiu? Pasirinkite visus tinkamus atsakymo variantus:

- **Pastatų energetinės sistemos** (rekonstrukcija ir (ar) remontas)
- **Technologijų, gamtos mokslų ir (ar) menų mokymui reikalinga fizinė įranga ir priemonės** (baldai, įrenginiai ir (ar) mokymo priemonės), **informacinių technologijų (IT) įranga** (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)
- **Mokyklos bibliotekos veiklai reikalinga fizinė įranga ir priemonės** (baldai, įrenginiai ir (ar) mokymo priemonės), **IT įranga** (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)
- **Mokytojų darbo vietoms reikalinga fizinė įranga ir priemonės** (baldai, įrenginiai ir (ar) mokymo priemonės), **IT įranga** (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)
- **Mokyklos psichologų, specialiųjų pedagogų, logopedų ir socialinių pedagogų darbo vietoms reikalinga fizinė įranga ir priemonės** (baldai, įrenginiai ir (ar) mokymo priemonės), **IT įranga** (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)
- **Metodinių centrų pastatai ir patalpos** (rekonstrukcija ir (ar) remontas), **fizinė įranga ir priemonės** (baldai, įrenginiai ir (ar) mokymo priemonės), **IT įranga** (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)
- **Edukacinės erdvės, sporto aikštynai, laisvų patalpų alternatyvus pritaikymas** (rekonstrukcija ir (ar) remontas, įrengimas)
- **Mokykliniai autobusai**
- **Specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams reikalingos specialiosios mokymo priemonės ir ugdymui skirtos techninės pagalbos priemonės**
- **Virtualios ugdymo(si) aplinkos** (interneto prieiga, kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)
- **Kita bendrajam ugdymui vykdyti reikalinga infrastruktūra – pastatai ir patalpos** (statyba, rekonstrukcija ir (ar) remontas), **fizinė įranga ir priemonės** (baldai, įrenginiai ir (ar) mokymo priemonės), **IT įranga** (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)

33. Ar artimiausiu metu (2021–2027 m. laikotarpiu) bus reikalingos **papildomos investicijos** į Jūsų atstovaujamos įstaigos bendrojo ugdymo **infrastruktūrą** (į kitus infrastruktūros objektus, nei buvo investuota anksčiau)? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu atsakyti

Jei „Taip“ → 34 klausimas, jei „Ne“ → baigti apklausą

34. **Kokio pobūdžio papildomos investicijos** į Jūsų atstovaujamos įstaigos bendrojo ugdymo infrastruktūrą bus reikalingos 2021–2027 m. laikotarpiu? *Pakomentuokite:*

PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ ATSTOVŲ APKLAUSOS KLAUSIMYNAS

1. Prašome nurodyti savo atstovaujamos profesinio mokymo įstaigos **pavadinimą**. *Įrašykite:*

2. Ar Jūsų atstovaujamoje profesinio mokymo įstaigoje veikia ES fondų lėšomis įsteigtas **sektorinis praktinio mokymo centras**?
Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:

- Taip
- Ne

Jei „Taip“ → 3 klausimas, jei „Ne“ → 10 klausimas

3. **Kiek sektorinių praktinio mokymo centrų** veikia Jūsų atstovaujamoje profesinio mokymo įstaigoje? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- 1
- 2

Jei „1“ → 4A klausimas, jei „2“ → 4B klausimas

4A. Jūsų nuomone, kiek Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų lėšomis įsteigto **sektorinio praktinio mokymo centro įranga atitinka šalies ūkyje naudojamų technologijų lygį**? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai neatitinka“, o 5 reiškia „visiškai atitinka“:*

- 1 (visiškai neatitinka)
- 2 (labiau neatitinka, nei atitinka)
- 3 (vidutiniškai atitinka)
- 4 (labiau atitinka, nei neatitinka)
- 5 (visiškai atitinka)

Prašome pakomentuoti:

5A. Kaip vertinate Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų lėšomis įsteigto **sektorinio praktinio mokymo centro įrangos naudojimo intensyvumą** (naudojimo dažnumo ir trukmės atžvilgiu)? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:*

- 1 (labai mažas)
- 2 (mažas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (didelis)
- 5 (labai didelis)
- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

6A. Kiek valandų per parą **naudojama** Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų lėšomis įsteigto **sektorinio praktinio mokymo centro įranga**? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Iki 3 val. per parą
- 3–5 val. per parą
- 5–8 val. per parą
- 8–12 val. per parą
- 12–16 val. per parą
- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

7A. Kaip vertinate Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų lėšomis įsteigto **sektorinio praktinio mokymo centro įrangos naudojimo mastą** (naudotojų skaičiaus atžvilgiu)? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:*

- 1 (labai mažas)
- 2 (mažas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (didelis)
- 5 (labai didelis)
- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

8A. Kiek Jūsų atstovaujamos profesinio mokymo įstaigos **mokinių per mokslo metus naudojami ES fondų lėšomis įsteigto sektorinio praktinio mokymo centro įranga**? Jeigu negalite įvardinti tikslaus skaičiaus, nurodykite apytiksliai. *Įrašykite:*

9A. Ar Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų lėšomis įsteigto **sektorinio praktinio mokymo centro įranga naudojasi išorės subjektai** (ne Jūsų atstovaujamos profesinio mokymo įstaigos mokiniai ir darbuotojai)? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu atsakyti

10A. Kiek Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų lėšomis įsteigto **sektorinio praktinio mokymo centro įrangos naudojimo lygis** (intensyvumas ir mastas) atitinka Jūsų įstaigos lūkesčius? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai neatitinka“, o 5 reiškia „visiškai atitinka“:*

- 1 (visiškai neatitinka)
- 2 (labiau neatitinka, nei atitinka)
- 3 (vidutiniškai atitinka)
- 4 (labiau atitinka, nei neatitinka)
- 5 (visiškai atitinka)
- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

TOLIAU PATEIKSIME KLAUSIMUS APIE KIEKVIENĄ IŠ JŪSŲ ATSTOVAUJAMOJE PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOJE ĮSTEIGTŲ SEKTORINIO PRAKTINIO MOKYMO CENTRŲ ATSKIRAI. PRAŠOME PASIRINKTI PIRMAJĄ SEKTORINIO PRAKTINIO MOKYMO CENTRĄ, ĮSTEIGTĄ JŪSŲ ATSTOVAUJAMOJE PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOJE, IR TOLIAU ATSAKYMUS Į KLAUSIMUS PATEIKTI GALVOJANT APIE ŠĮ PIRMAJĄ SEKTORINIO PRAKTINIO MOKYMO CENTRĄ.

4B. Prašome nurodyti pirmojo Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų lėšų lėšomis įsteigto **sektorinio praktinio mokymo centro pavadinimą**. *Įrašykite:*

5B. Jūsų nuomone, kiek Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų lėšomis įsteigto pirmojo **sektorinio praktinio mokymo centro įranga atitinka šalies ūkyje naudojamų technologijų lygį**? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai neatitinka“, o 5 reiškia „visiškai atitinka“:*

- 1 (visiškai neatitinka)
- 2 (labiau neatitinka, nei atitinka)
- 3 (vidutiniškai atitinka)
- 4 (labiau atitinka, nei neatitinka)
- 5 (visiškai atitinka)

Prašome pakomentuoti:

6B. Kaip vertinate Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų lėšomis įsteigto pirmojo **sektorinio praktinio mokymo centro įrangos naudojimo intensyvumą** (naudojimo dažnumo ir trukmės atžvilgiu)? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:*

- 1 (labai mažas)
- 2 (mažas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (didelis)
- 5 (labai didelis)
- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

7B. Kiek valandų per parą **naudojama** Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų lėšomis įsteigto pirmojo **sektorinio praktinio mokymo centro įranga**? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Iki 3 val. per parą
- 3–5 val. per parą
- 5–8 val. per parą
- 8–12 val. per parą
- 12–16 val. per parą
- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

8B. Kaip vertinate Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų lėšomis įsteigto **pirmojo sektoriaus praktinio mokymo centro įrangos naudojimo mastą** (naudotojų skaičiaus atžvilgiu)? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:

- 1 (labai mažas)
- 2 (mažas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (didelis)
- 5 (labai didelis)
- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

9B. Kiek Jūsų atstovaujamos profesinio mokymo įstaigos **mokinių per mokslo metus naudojasi** ES fondų lėšomis įsteigto **pirmojo sektoriaus praktinio mokymo centro** įranga? Jeigu negalite įvardinti tikslaus skaičiaus, nurodykite apytiksliai. Įrašykite:

10B. Ar Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų lėšomis įsteigto **pirmojo sektoriaus praktinio mokymo centro įranga naudojasi išorės subjektai** (ne Jūsų atstovaujamos profesinio mokymo įstaigos mokiniai ir darbuotojai)? Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu atsakyti

11B. Kiek Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų lėšomis įsteigto **pirmojo sektoriaus praktinio mokymo centro įrangos naudojimo lygis** (intensyvumas ir mastas) atitinka Jūsų įstaigos lūkesčius? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai neatitinka“, o 5 reiškia „visiškai atitinka“:

- 1 (visiškai neatitinka)
- 2 (labiau neatitinka, nei atitinka)
- 3 (vidutiniškai atitinka)
- 4 (labiau atitinka, nei neatitinka)
- 5 (visiškai atitinka)
- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

TOLIAU PRAŠYSIME Į TUOS PAČIUS KLAUSIMUS ATSAKYTI GALVOJANT APIE ANTRĄJĮ JŪSŲ ATSTOVAUJAMOJE PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOJE ĮSTEIGTĄ SEKTORINIO PRAKTIŠKŲ MOKYMO CENTRŲ

12B. Prašome nurodyti **antrojo** Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų lėšų lėšomis įsteigto **sektoriaus praktinio mokymo centro pavadinimą**. Įrašykite:

13B. Jūsų nuomone, kiek Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų lėšomis įsteigto **antrojo sektoriaus praktinio mokymo centro įranga atitinka šalies ūkyje naudojamų technologijų lygį**? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai neatitinka“, o 5 reiškia „visiškai atitinka“:

- 1 (visiškai neatitinka)
- 2 (labiau neatitinka, nei atitinka)
- 3 (vidutiniškai atitinka)
- 4 (labiau atitinka, nei neatitinka)
- 5 (visiškai atitinka)

Prašome pakomentuoti:

14B. Kaip vertinate Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų lėšomis įsteigto **antrojo sektoriaus praktinio mokymo centro įrangos naudojimo intensyvumą** (naudojimo dažnumo ir trukmės atžvilgiu)? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:

- 1 (labai mažas)
- 2 (mažas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (didelis)
- 5 (labai didelis)
- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

15B. Kiek valandų per parą **naudojama** Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų lėšomis įsteigto **antrojo sektoriaus praktinio mokymo centro įranga**? Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:

- Iki 3 val. per parą
- 3–5 val. per parą

- 5–8 val. per parą
- 8–12 val. per parą
- 12–16 val. per parą
- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

16B. Kaip vertinate Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų lėšomis įsteigto antrojo **sektorinio praktinio mokymo centro įrangos naudojimo mastą** (naudotojų skaičiaus atžvilgiu)? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:

- 1 (labai mažas)
- 2 (mažas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (didelis)
- 5 (labai didelis)
- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

17B. **Kiek** Jūsų atstovaujamos profesinio mokymo įstaigos **mokinių per mokslo metus naudojasi** ES fondų lėšomis įsteigto antrojo **sektorinio praktinio mokymo centro įranga**? Jeigu negalite įvardinti tikslaus skaičiaus, nurodykite apytiksliai. *Įrašykite:*

18B. Ar Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų lėšomis įsteigto antrojo **sektorinio praktinio mokymo centro įranga naudojasi išorės subjektai** (ne Jūsų atstovaujamos profesinio mokymo įstaigos mokiniai ir darbuotojai)? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu atsakyti

19B. Kiek Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų lėšomis įsteigto antrojo **sektorinio praktinio mokymo centro įrangos naudojimo lygis** (intensyvumas ir mastas) atitinka Jūsų įstaigos lūkesčius? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai neatitinka“, o 5 reiškia „visiškai atitinka“:

- 1 (visiškai neatitinka)
- 2 (labiau neatitinka, nei atitinka)
- 3 (vidutiniškai atitinka)
- 4 (labiau atitinka, nei neatitinka)
- 5 (visiškai atitinka)
- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

4. Ar ES fondų investicijos buvo panaudotos **kitos** (ne sektorinių praktinio mokymo centrų) Jūsų atstovaujamos profesinio mokymo įstaigos **infrastruktūros atnaujinimui ir (ar) plėtrai**? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu atsakyti

Jei „Taip“ → 5 klausimas, jei „Ne“ arba „Nežinau / negaliu atsakyti“ →

5. Prašome nurodyti kitos (ne sektorinių praktinio mokymo centrų) Jūsų atstovaujamos profesinio mokymo įstaigos **infrastruktūros**, kurios atnaujinimas ir (ar) plėtra buvo finansuota ES fondų lėšomis, **pobūdį**. *Pasirinkite visus tinkamus atsakymo variantus:*

- Pastatai ir patalpos (statyba, rekonstrukcija ir (ar) remontas)
- Fizinė įranga (baldai, įrenginiai ir (ar) kitos priemonės)
- Informacinių technologijų (IT) įranga (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)

Toliau klausimuose nukreipiama tik į tuos infrastruktūros tipus, kuriuos pasirinko respondentas

6. Kaip vertinate kitos (ne sektorinio praktinio mokymo centro) Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų lėšomis sukurtos ir (ar) atnaujintos **infrastruktūros naudojimo intensyvumą** (naudojimo dažnumo ir trukmės atžvilgiu)? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:

	1 (labai mažas)	2 (mažas)	3 (vidutinis)	4 (didelis)	5 (labai didelis)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai ir patalpos						
Baldai, įrenginiai ir (ar) kitos priemonės						
IT įranga						

Prašome pakomentuoti:

7. Kaip vertinate kitos (ne sektorinio praktinio mokymo centro) Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų lėšomis sukurtos ir (ar) atnaujintos **infrastruktūros naudojimo mastą** (naudotojų skaičiaus atžvilgiu)? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:

	1 (labai mažas)	2 (mažas)	3 (vidutinis)	4 (didelis)	5 (labai didelis)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai ir patalpos						
Baldai, įrenginiai ir (ar) kitos priemonės						
IT įranga						

Prašome pakomentuoti:

8. Kiek Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų lėšomis sukurtos ir (ar) atnaujintos kitos (ne sektorinio praktinio mokymo centro) **infrastruktūros naudojimo lygis** (intensyvumas ir mastas) atitinka Jūsų įstaigos lūkesčius? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai neatitinka“, o 5 reiškia „visiškai atitinka“:

	1 (visiškai neatitinka)	2 (labiau neatitinka, nei atitinka)	3 (vidutiniškai atitinka)	4 (labiau atitinka, nei neatitinka)	5 (visiškai atitinka)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai ir patalpos						
Baldai, įrenginiai ir (ar) kitos priemonės						
IT įranga						

Prašome pakomentuoti:

9. Kokie **veiksniai riboja** ES fondų lėšų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamos profesinio mokymo įstaigos infrastruktūros **panaudojimą visa apimtimi**? Pakomentuokite:

10. Prašome nurodyti Jūsų atstovaujamos profesinio mokymo įstaigos **infrastruktūros**, kurios atnaujinimas ir (ar) plėtra buvo finansuota ES fondų lėšomis, **pobūdį**. Pasirinkite visus tinkamus atsakymo variantus:

- Pastatai ir patalpos (statyba, rekonstrukcija ir (ar) remontas)
- Fizinė įranga (baldai, įrenginiai ir (ar) kitos priemonės)
- Informacinių technologijų (IT) įranga (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)

Toliau klausimuose nukreipiama tik į tuos infrastruktūros tipus, kuriuos pasirinko respondentas

11. Kaip vertinate Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos **infrastruktūros naudojimo intensyvumą** (naudojimo dažnumo ir trukmės atžvilgiu)? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:

	1 (labai mažas)	2 (mažas)	3 (vidutinis)	4 (didelis)	5 (labai didelis)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai ir patalpos						
Baldai, įrenginiai ir (ar) kitos priemonės						
IT įranga						

Prašome pakomentuoti:

12. **Kaip dažnai** naudojama Jūsų atstovaujamoje profesinio mokymo įstaigoje ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta **profesinio mokymo įranga**? Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:

	Kasdien ar beveik kasdien	2–3 kartus per savaitę	Kartą per savaitę	Kelis kartus per mėnesį	Kelis kartus per pusmetį	Nežinau / negaliu įvertinti	Kita (įrašykite)
Pastatai ir patalpos							
Baldai, įrenginiai ir (ar) kitos priemonės							

IT įranga							
-----------	--	--	--	--	--	--	--

Prašome pakomentuoti:

--

13. Kaip vertinate Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos **infrastruktūros naudojimo mastą** (naudotojų skaičiaus atžvilgiu)? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:*

	1 (labai mažas)	2 (mažas)	3 (vidutinis)	4 (didelis)	5 (labai didelis)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai ir patalpos						
Baldai, įrenginiai ir (ar) kitos priemonės						
IT įranga						

Prašome pakomentuoti:

--

14. **Kiek** Jūsų atstovaujamos profesinio mokymo įstaigos **mokinių per mokslo metus naudojasi** ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) pagerinta profesinio mokymo įranga? Jeigu negalite įvardinti tikslaus skaičiaus, nurodykite apytiksliai. *Įrašykite:*

--

15. Kiek Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos profesinio mokymo **įrangos naudojimo lygis** (intensyvumas ir mastas) atitinka Jūsų įstaigos lūkesčius? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai neatitinka“, o 5 reiškia „visiškai atitinka“:*

	1 (visiškai neatitinka)	2 (labiau neatitinka, nei atitinka)	3 (vidutiniškai atitinka)	4 (labiau atitinka, nei neatitinka)	5 (visiškai atitinka)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai ir patalpos						
Baldai, įrenginiai ir (ar) kitos priemonės						
IT įranga						

Prašome pakomentuoti:

--

16. Kokie **veiksniai riboja** ES fondų lėšų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamos profesinio mokymo įstaigos infrastruktūros **panaudojimą visa apimtimi**? *Pakomentuokite:*

--

Toliau klausimai skirti visiems respondentams

17. Jūsų nuomone, kiek Jūsų atstovaujamai profesinio mokymo įstaigai tekusios ES fondų investicijos (visos bendrai) buvo **pakankamos siekiant užtikrinti įstaigos vykdomos veiklos tęstinumą** (sklandų esamų paslaugų teikimą esamoms tikslinėms grupėms)? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai nepakankamos“, o 5 reiškia „visiškai pakankamos“:*

- 1 (visiškai nepakankamos)
- 2 (labiau nepakankamos nei pakankamos)
- 3 (vidutiniškai pakankamos)
- 4 (labiau pakankamos nei nepakankamos)
- 5 (visiškai pakankamos)
- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

--

18. Jūsų nuomone, kiek Jūsų atstovaujamai profesinio mokymo įstaigai tekusios ES fondų investicijos (visos bendrai) buvo **pakankamos siekiant išplėsti įstaigos vykdomą veiklą** (pradėti teikti naujas paslaugas ir (ar) išplėsti esamų paslaugų tikslines grupes)? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai nepakankamos“, o 5 reiškia „visiškai pakankamos“:*

- 1 (visiškai nepakankamos)
- 2 (labiau nepakankamos nei pakankamos)
- 3 (vidutiniškai pakankamos)
- 4 (labiau pakankamos nei nepakankamos)
- 5 (visiškai pakankamos)
- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

--

19. Ar ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta Jūsų atstovaujamos profesinio mokymo įstaigos infrastruktūra sudarė galimybes pradėti įgyvendinti **naujas tęstinio profesinio mokymo programas**? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Taip, formaliojo tęstinio mokymo
- Taip, neformaliojo tęstinio mokymo
- Taip, formaliojo ir neformaliojo tęstinio mokymo
- Ne
- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

20. Jūsų nuomone, kiek ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta infrastruktūra Jūsų atstovaujamoje profesinio mokymo įstaigoje prisidėjo prie įstaigos vykdomo **profesinio mokymo atitikties darbo rinkos poreikiams didinimo**? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai neprisidėjo / neturėjo įtakos“, o 5 reiškia „labai prisidėjo“:*

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

21. Jūsų nuomone, kiek ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta infrastruktūra Jūsų atstovaujamoje profesinio mokymo įstaigoje prisidėjo prie įstaigos vykdomo **profesinio mokymo kokybės gerinimo**? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai neprisidėjo / neturėjo įtakos“, o 5 reiškia „labai prisidėjo“:*

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

22. Ar ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta infrastruktūra Jūsų atstovaujamoje profesinio mokymo įstaigoje prisidėjo prie **profesinio mokymo vietų skaičiaus įstaigoje didinimo**? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu atsakyti

23. Kiek ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) pagerinta infrastruktūra Jūsų atstovaujamoje profesinio mokymo įstaigoje prisidėjo prie įstaigos teikiamų **profesinio mokymo paslaugų paklausos** (siekiančių mokytis įstaigoje skaičiaus) **padidėjimo**? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai neprisidėjo / neturėjo įtakos“, o 5 reiškia „labai prisidėjo“:*

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

24. Ar artimiausiu metu (2021–2027 m. laikotarpiu) bus reikalingos **pakartotinės investicijos** į Jūsų atstovaujamos profesinio mokymo įstaigos **infrastruktūrą** (į tuos pačius infrastruktūros objektus, į kuriuos investuota anksčiau)? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu atsakyti

Jei „Taip“ → 25 klausimas, jei „Ne“ → 26 klausimas

25. **Kokio pobūdžio pakartotinės investicijos bus reikalingos** Jūsų atstovaujamos profesinio mokymo įstaigos **infrastruktūros** atnaujinimui ir / ar plėtrai 2021–2027 m. laikotarpiu? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Pastatai ir patalpos (statyba, rekonstrukcija ir (ar) remontas)
- Fizinė įranga (baldai, įrenginiai ir (ar) kitos priemonės)
- Informacinių technologijų (IT) įranga (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)

26. Ar artimiausiu metu (2021–2027 m. laikotarpiu) bus reikalingos **papildomos investicijos** į Jūsų atstovaujamos profesinio mokymo įstaigos **infrastruktūrą** (į kitus infrastruktūros objektus, nei buvo investuota anksčiau)? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu atsakyti

Jei „Taip“ → 27 klausimas, jei „Ne“ → baigti apklausą

27. **Kokio pobūdžio papildomos investicijos** į Jūsų atstovaujamos profesinio mokymo įstaigos infrastruktūrą bus reikalingos 2021–2027 m. laikotarpiu? *Pakomentuokite:*

KOLEGIJŲ ATSTOVŲ APKLAUSOS KLAUSIMYNAS

1. Prašome nurodyti Jūsų atstovaujamos kolegijos **pavadinimą**. *Įrašykite:*

--

2. Prašome nurodyti Jūsų atstovaujamoje **kolegijoje vykdomų studijų sritis**. *Pasirinkite visus tinkamus atsakymo variantus:*

- **Biomedicinos mokslai** (medicina ir sveikata / gyvybės mokslai / žemės ūkis ir veterinarija)
- **Fiziniai mokslai** (gamtos mokslai / matematika ir kompiuterių mokslas)
- **Technologijos mokslai** (inžinerija / technologijos)
- **Socialiniai mokslai** (socialinės studijos / teisė / verslas ir vadyba / komunikacija / švietimas ir ugdymas)
- **Humanitariniai mokslai** (filologija / istorija / filosofija / teologija / kultūros studijos)
- **Menai** (meno studijos)

3. Prašome nurodyti Jūsų atstovaujamos kolegijos **infrastruktūros**, kurios atnaujinimas ir (ar) plėtra buvo finansuota ES fondų lėšomis (bet kurio finansavimo laikotarpio), **pobūdį**. *Pasirinkite visus tinkamus atsakymo variantus:*

- **Pastatai, patalpos** (statyba, rekonstrukcija ir (ar) remontas)
- **Fizinė įranga** (baldai, mokomoji, laboratorinė ir kt. įranga ir (ar) kitos materialios priemonės)
- **Informacinių technologijų įranga** (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)

Toliau klausimuose nukreipti tik į tuos infrastruktūros tipus, kuriuos pasirinko respondentas

4. Prašome nurodyti **sritis, kurių studijoms skirtos infrastruktūros plėtrai** buvo panaudotos ES fondų investicijos. *Pasirinkite visus tinkamus atsakymo variantus:*

- **Biomedicinos mokslai** (medicina ir sveikata / gyvybės mokslai / žemės ūkis ir veterinarija)
- **Fiziniai mokslai** (gamtos mokslai / matematika ir kompiuterių mokslas)
- **Technologijos mokslai** (inžinerija / technologijos)
- **Socialiniai mokslai** (socialinės studijos / teisė / verslas ir vadyba / komunikacija / švietimas ir ugdymas)
- **Humanitariniai mokslai** (filologija / istorija / filosofija / teologija / kultūros studijos)
- **Menai** (meno studijos)

5. Jūsų nuomone, kiek ES fondų lėšomis sukurta ir (ar) atnaujinta Jūsų atstovaujamos kolegijos **infrastruktūra** atitinka Jūsų **įstaigos poreikius**? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai neatitinka“, o 5 reiškia „visiškai atitinka“:*

	1 (visiškai neatitinka)	2 (labiau neatinka, nei atitinka)	3 (vidutiniškai atitinka)	4 (labiau atitinka, nei neatitinka)	5 (visiškai atitinka)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai, patalpos						
Baldai, įranga, materialios priemonės						
Informacinių technologijų įranga						

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

--

6. Jūsų nuomone, kiek Jūsų atstovaujamai kolegijai tekusios ES fondų investicijos buvo **pakankamos siekiant užtikrinti įstaigos infrastruktūros atitikimą šiuolaikiniam studijų procesui keliamiems reikalavimams**? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai nepakankamos“, o 5 reiškia „visiškai pakankamos“:*

	1 (visiškai nepakankamos)	2 (labiau nepakankamos, nei pakankamos)	3 (vidutiniškai pakankamos)	4 (labiau pakankamos, nei nepakankamos)	5 (visiškai pakankamos)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai, patalpos						
Baldai, įranga, materialios priemonės						
Informacinių technologijų įranga						

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

7. Jūsų nuomone, kiek Jūsų atstovaujamai kolegijai tekusios ES fondų investicijos buvo **pakankamos siekiant visiškai patenkinti tikslinių grupių, kurioms ši infrastruktūra buvo skirta, poreikius**? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai nepakankamos“, o 5 reiškia „visiškai pakankamos“:

	1 (visiškai nepakankamos)	2 (labiau nepakankamos, nei pakankamos)	3 (vidutiniškai pakankamos)	4 (labiau pakankamos, nei nepakankamos)	5 (visiškai pakankamos)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai, patalpos						
Baldai, įranga, materialios priemonės						
Informacinių technologijų įranga						

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

8. Kaip vertinate Jūsų atstovaujamoje kolegijoje ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos **infrastruktūros naudojimo intensyvumą** (naudojimo dažnumo ir trukmės atžvilgiu)? **Prašome įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID –19 pandemijos ir karantino.** Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:

	1 (labai mažas)	2 (mažas)	3 (vidutinis)	4 (didelis)	5 (labai didelis)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai, patalpos						
Baldai, įranga, materialios priemonės						
Informacinių technologijų įranga						

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

9. **Kaip dažnai naudojama** Jūsų atstovaujamoje kolegijoje ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta **infrastruktūra**? **Prašome įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID –19 pandemijos ir karantino.** Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:

	Kasdien ar beveik kasdien	2–3 kartus per savaitę	Kartą per savaitę	Kelis kartus per mėnesį	Kelis kartus per pusmetį	Nežinau / negaliu įvertinti	Kita (įrašykite)
Pastatai, patalpos							
Baldai, įranga, materialios priemonės							
Informacinių technologijų įranga							

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

10. Kaip vertinate Jūsų atstovaujamoje kolegijoje ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos **infrastruktūros naudojimo mastą** (naudotojų skaičiaus atžvilgiu)? **Prašome įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID –19 pandemijos ir karantino.** Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:

	1 (labai mažas)	2 (mažas)	3 (vidutinis)	4 (didelis)	5 (labai didelis)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai, patalpos						

Baldai, įranga, materialios priemonės						
Informacinių technologijų įranga						

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

11. Kiek Jūsų atstovaujamos kolegijos **studentų** per metus **naudojasi** ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta **infrastruktūra**? **Prašome įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID -19 pandemijos ir karantino.** Jeigu negalite įvardinti tikslaus skaičiaus, nurodykite apytiksliai. *Įrašykite:*

12. Kiek Jūsų atstovaujamoje kolegijoje ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos **infrastruktūros naudojimo lygis** (intensyvumas ir mastas) atitinka Jūsų **įstaigos lūkesčius**? **Prašome įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID -19 pandemijos ir karantino.** Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai neatitinka“, o 5 reiškia „visiškai atitinka“:

	1 (visiškai neatitinka)	2 (labiau neatinka, nei atitinka)	3 (vidutiniškai atitinka)	4 (labiau atitinka, nei neatitinka)	5 (visiškai atitinka)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai, patalpos						
Baldai, įranga, materialios priemonės						
Informacinių technologijų įranga						

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

13. Kokie **veiksniai riboja** ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamos kolegijos **infrastruktūros panaudojimą visa apimtimi**? **Prašome įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID -19 pandemijos ir karantino.** *Pakomentuokite:*

14. Jūsų nuomone, ar ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta Jūsų atstovaujamos kolegijos **infrastruktūra prisidėjo** prie įstaigos vykdomų **studijų atitikties darbo rinkos poreikiams didinimo**? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei „Taip“ → 15 klausimas, jei „Ne“ ar „Nežinau / negaliu įvertinti“ → 16 klausimas

15. Kaip vertinate ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamos kolegijos **infrastruktūros indėlių** į įstaigos vykdomų **studijų atitikties darbo rinkos poreikiams didinimą**? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:*

- 1 (labai mažas)
- 2 (mažas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (didelis)
- 5 (labai didelis)
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

16. Jūsų nuomone, ar ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta Jūsų atstovaujamos kolegijos **infrastruktūra prisidėjo** prie įstaigos vykdomų **studijų patrauklumo** (siekiančių mokytis kolegijoje skaičiaus) **padidėjimo**? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Taip

- Ne
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei „Taip“ → 17 klausimas, jei „Ne“ ar „Nežinau / negaliu įvertinti“ → 18 klausimas

17. Kaip vertinate ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamos kolegijos infrastruktūros **indėlių** į įstaigos vykdomų **studijų patrauklumo** (siekiančių mokytis kolegijoje skaičiaus) **padidėjimą**? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:

- 1 (labai mažas)
- 2 (mažas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (didelis)
- 5 (labai didelis)
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

18. Jūsų nuomone, ar ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta Jūsų atstovaujamos kolegijos **infrastruktūra prisidėjo** prie **informacinių technologijų panaudojimo studijų procese didinimo**? Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei „Taip“ → 19 klausimas, jei „Ne“ ar „Nežinau / negaliu įvertinti“ → 20 klausimas

19. Kaip vertinate ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamos kolegijos infrastruktūros **indėlių** į **informacinių technologijų panaudojimo studijų procese didinimą**? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:

- 1 (labai mažas)
- 2 (mažas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (didelis)
- 5 (labai didelis)
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

20. Kaip vertinate **dabartinį informacinių technologijų integracijos į studijų procesą** Jūsų atstovaujamoje kolegijoje **lygį**? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai žemas“, o 5 reiškia „labai aukštas“:

- 1 (labai žemas)
- 2 (žemas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (aukštas)
- 5 (labai aukštas)
- Nežinau / negaliu įvertinti

21. Jūsų nuomone, ar ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta Jūsų atstovaujamos kolegijos **infrastruktūra prisidėjo** prie **studijų kokybės gerinimo**? Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei „Taip“ → 22 klausimas, jei „Ne“ ar „Nežinau / negaliu įvertinti“ → 23 klausimas

22. Kaip vertinate ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamos kolegijos infrastruktūros **indėlių** į **studijų kokybės gerinimą**? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai žemas“, o 5 reiškia „labai aukštas“:

- 1 (labai žemas)
- 2 (žemas)
- 3 (vidutinis)

- 4 (aukštas)
- 5 (labai aukštas)
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei „5“ → 24 klausimas, jei kiti variantai → 23 klausimas

23. Kokio pobūdžio papildančios investicijos (šalia investicijų į infrastruktūrą) labiausiai reikalingos siekiant maksimaliai pagerinti **studijų kokybę** Jūsų atstovaujamoje kolegijoje? *Pasirinkite visus tinkamus atsakymo variantus:*

- Investicijos į kolegijos dėstytojų kvalifikacijos ir (ar) kompetencijų tobulinimą
- Investicijos į kolegijoje vykdomų studijų programų ir (ar) medžiagos atnaujinimą
- Investicijos į kolegijos vidinių kokybės užtikrinimo sistemų diegimą ir (ar) tobulinimą
- Nežinau / negaliu pasakyti
- Kitos (įrašykite):

24. Ar artimiausiu metu (2021–2027 m. laikotarpiu) bus reikalingos **pakartotinės investicijos** į Jūsų atstovaujamos kolegijos **infrastruktūrą** (į tuos pačius infrastruktūros objektus, į kuriuos investuota anksčiau)? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu atsakyti

Jei „Taip“ → 25 klausimas, jei „Ne“ → 26 klausimas

25. Kokio pobūdžio **pakartotinės investicijos** bus reikalingos Jūsų atstovaujamos kolegijos **infrastruktūros** plėtrai ir (ar) atnaujinimui 2021–2027 m. laikotarpiu? *Pasirinkite visus tinkamus atsakymo variantus:*

- **Pastatai, patalpos** (statyba, rekonstrukcija ir (ar) remontas)
- **Fizinė įranga** (baldai, mokomoji, laboratorinė ir kt. įranga ir (ar) kitos materialios priemonės)
- **Informacinių technologijų įranga** (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)

26. Ar artimiausiu metu (2021–2027 m. laikotarpiu) bus reikalingos **papildomos investicijos** į Jūsų atstovaujamos kolegijos **infrastruktūrą** (į kitus infrastruktūros objektus, nei buvo investuota anksčiau)? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu atsakyti

Jei „Taip“ → 27 klausimas, jei „Ne“ → baigti apklausą

27. Kokio pobūdžio **papildomos investicijos** į Jūsų atstovaujamos kolegijos infrastruktūrą bus reikalingos 2021–2027 m. laikotarpiu? *Pakomentuokite:*

UNIVERSITETŲ ATSTOVŲ APKLAUSOS KLAUSIMYNAS

1. Prašome nurodyti Jūsų atstovaujamo universiteto **pavadinimą**. *Įrašykite:*

2. Prašome nurodyti Jūsų atstovaujamo universiteto **infrastruktūros**, kurios atnaujinimas ir (ar) plėtra buvo finansuota ES fondų lėšomis (bet kurio finansavimo laikotarpio), **pobūdį**. *Pasirinkite visus tinkamus atsakymo variantus:*

- **Pastatai, patalpos** (statyba, rekonstrukcija ir (ar) remontas)
- **Fizinė įranga** (baldai, mokomoji, laboratorinė ir kt. įranga ir (ar) kitos materialios priemonės)
- **Informacinių technologijų įranga** (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)

Toliau klausimuose nukreipti tik į infrastruktūros tipus, kuriuos pasirinko respondentas

3. Prašome nurodyti **sritis, kurių studijoms skirtos infrastruktūros plėtrai** buvo panaudotos ES fondų investicijos. *Pasirinkite visus tinkamus atsakymo variantus:*

- **Biomedicinos mokslai** (medicina ir sveikata / gyvybės mokslai / žemės ūkis ir veterinarija)
- **Fiziniai mokslai** (gamtos mokslai / matematika ir kompiuterių mokslas)
- **Technologijos mokslai** (inžinerija / technologijos)
- **Socialiniai mokslai** (socialinės studijos / teisė / verslas ir vadyba / komunikacija / švietimas ir ugdymas)
- **Humanitariniai mokslai** (filologija / istorija / filosofija / teologija / kultūros studijos)
- **Menai** (meno studijos)
- Nežinau / negaliu atsakyti

4. Jūsų nuomone, kiek ES fondų lėšomis sukurta ir (ar) atnaujinta Jūsų atstovaujamo universiteto **infrastruktūra** atitiko Jūsų **įstaigos poreikius** (infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo metu)? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai neatitiko“, o 5 reiškia „visiškai atitiko“:*

	1 (visiškai neatitiko)	2 (labiau neatitiko, nei atitiko)	3 (vidutiniškai atitiko)	4 (labiau atitiko, nei neatitiko)	5 (visiškai atitiko)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai, patalpos, fizinė aplinka						
Baldai, fizinė įranga, kitos materialios priemonės						
Kompiuterinė technika, programinė įranga						

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

5. Jūsų nuomone, kiek Jūsų atstovaujama universitetui tekusios ES fondų investicijos buvo **pakankamos siekiant užtikrinti įstaigos studijų infrastruktūros atitikimą šiuolaikiniams studijų procesui keliamiems reikalavimams?** *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai nepakankamos“, o 5 reiškia „visiškai pakankamos“:*

	1 (visiškai nepakankamos)	2 (labiau nepakankamos, nei pakankamos)	3 (vidutiniškai pakankamos)	4 (labiau pakankamos, nei nepakankamos)	5 (visiškai pakankamos)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai, patalpos, fizinė aplinka						
Baldai, fizinė įranga, kitos materialios priemonės						
Kompiuterinė technika, programinė įranga						

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

6. Jūsų nuomone, kiek Jūsų atstovaujama universitetui tekusios ES fondų investicijos į studijų infrastruktūrą buvo **pakankamos siekiant visiškai patenkinti tikslinių grupių, kurioms ši infrastruktūra buvo skirta, poreikius?** *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai nepakankamos“, o 5 reiškia „visiškai pakankamos“:*

	1 (visiškai nepakankamos)	2 (labiau nepakankamos, nei pakankamos)	3 (vidutiniškai pakankamos)	4 (labiau pakankamos, nei nepakankamos)	5 (visiškai pakankamos)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai, patalpos, fizinė aplinka						
Baldai, fizinė įranga, kitos materialios priemonės						
Kompiuterinė technika, programinė įranga						

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

--

7. Kaip vertinate Jūsų atstovaujame universitete ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos **studijų infrastruktūros naudojimo intensyvumą** (naudojimo dažnumo ir trukmės atžvilgiu)? **Prašome įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID-19 pandemijos ir karantino.** Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:

	1 (labai mažas)	2 (mažas)	3 (vidutinis)	4 (didelis)	5 (labai didelis)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai, patalpos, fizinė aplinka						
Baldai, fizinė įranga, kitos materialios priemonės						
Kompiuterinė technika, programinė įranga						

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

--

8. **Kaip dažnai naudojama** Jūsų atstovaujame universitete ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta **studijų infrastruktūra**? **Prašome įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID-19 pandemijos ir karantino.** Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:

	Kasdien ar beveik kasdien	2–3 kartus per savaitę	Kartą per savaitę	Kelis kartus per mėnesį	Kelis kartus per pusmetį	Nežinau / negaliu įvertinti	Kita (įrašykite)
Pastatai, patalpos, fizinė aplinka							
Baldai, fizinė įranga, kitos materialios priemonės							
Kompiuterinė technika, programinė įranga							

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

--

9. Kaip vertinate Jūsų atstovaujame universitete ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos **studijų infrastruktūros naudojimo mastą** (naudotojų skaičiaus atžvilgiu)? **Prašome įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID-19 pandemijos ir karantino.** Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:

	1 (labai mažas)	2 (mažas)	3 (vidutinis)	4 (didelis)	5 (labai didelis)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai, patalpos, fizinė aplinka						
Baldai, fizinė įranga, kitos materialios priemonės						
Kompiuterinė technika, programinė įranga						

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

--

10. **Kiek** Jūsų atstovaujamo universiteto **studentų** per metus **naudojasi** ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta **studijų infrastruktūra**? **Prašome įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID-19 pandemijos ir karantino.** Jeigu negalite įvardinti tikslaus skaičiaus, nurodykite apytiksliai. Įrašykite:

--

11. Kiek Jūsų atstovaujame universitete ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos **studijų infrastruktūros naudojimo lygis** (intensyvumas ir mastas) atitinka Jūsų **įstaigos lūkesčius**? **Prašome įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID-19 pandemijos ir karantino.** Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai neatitinka“, o 5 reiškia „visiškai atitinka“:

	1 (visiškai neatitinka)	2 (labiau neatinka, nei atitinka)	3 (vidutiniškai atitinka)	4 (labiau atitinka, nei neatitinka)	5 (visiškai atitinka)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai, patalpos, fizinė aplinka						

Baldai, fizinė įranga, kitos materialios priemonės						
Kompiuterinė technika, programinė įranga						

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

12. Kokie **veiksniai riboja** ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamo universiteto studijų infrastruktūros **panaudojimą visa apimtimi? Prašome įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID-19 pandemijos ir karantino. Pakomentuokite:**

13. Jūsų nuomone, ar ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta Jūsų atstovaujamo universiteto **studijų infrastruktūra prisidėjo** prie vykdomų **studijų atitikties darbo rinkos poreikiams didinimo? Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:**

- Taip, prisidėjo
- Ne, neturėjo įtakos
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei „Taip“ → 14 klausimas, jei „Ne“ ar „Nežinau / negaliu įvertinti“ → 15 klausimas

14. Kaip vertinate ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamo universiteto studijų infrastruktūros **indėlį** į vykdomų **studijų atitikties darbo rinkos poreikiams didinimą? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:**

- 1 (labai mažas)
- 2 (mažas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (didelis)
- 5 (labai didelis)
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

15. Jūsų nuomone, ar ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta Jūsų atstovaujamo universiteto studijų **infrastruktūra prisidėjo** prie vykdomų **studijų patrauklumo** (siekiančių mokytis universitete skaičiaus) **padidėjimo? Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:**

- Taip, prisidėjo
- Ne, neturėjo įtakos
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei „Taip“ → 15 klausimas, jei „Ne“ ar „Nežinau / negaliu įvertinti“ → 17 klausimas

16. Kaip vertinate ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamo universiteto studijų infrastruktūros **indėlį** į vykdomų **studijų patrauklumo** (siekiančių mokytis kolegijoje skaičiaus) **padidėjimą? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:**

- 1 (labai mažas)
- 2 (mažas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (didelis)
- 5 (labai didelis)
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

17. Jūsų nuomone, ar ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta Jūsų atstovaujamo universiteto studijų **infrastruktūra prisidėjo** prie **informacinių technologijų panaudojimo studijų procese didinimo? Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:**

- Taip, prisidėjo
- Ne, neturėjo įtakos
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei „Taip“ → 18 klausimas, jei „Ne“ ar „Nežinau / negaliu įvertinti“ → 19 klausimas

18. Kaip vertinate ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamo universiteto studijų infrastruktūros **indėlį** į **informacinių technologijų panaudojimo studijų procese didinimą? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:**

- 1 (labai mažas)
- 2 (mažas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (didelis)
- 5 (labai didelis)
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jeigu norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

19. Kaip vertinate **dabartinį informacinių technologijų integracijos į studijų procesą** Jūsų atstovaujame universitete **lygį**? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai žemas“, o 5 reiškia „labai aukštas“:

- 1 (labai žemas)
- 2 (žemas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (aukštas)
- 5 (labai aukštas)
- Nežinau / negaliu įvertinti

20. Jūsų nuomone, ar ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta Jūsų atstovaujamo universiteto studijų **infrastruktūra prisidėjo prie studijų kokybės gerinimo**? Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:

- Taip, prisidėjo
- Ne, neturėjo įtakos
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jeigu „Taip“ → 21 klausimas, jeigu „Ne“ ar „Nežinau / negaliu įvertinti“ → 22 klausimas

21. Kaip vertinate ES fondų investicijomis sukurto ir (ar) atnaujinto Jūsų atstovaujamo universiteto studijų infrastruktūros **indėlį į studijų kokybės gerinimą**? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai žemas“, o 5 reiškia „labai aukštas“:

- 1 (labai žemas)
- 2 (žemas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (aukštas)
- 5 (labai aukštas)
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jeigu „5“ → 23 klausimas, jeigu kiti variantai → 22 klausimas

22. Kokio pobūdžio papildančios investicijos (šalia investicijų į infrastruktūrą) labiausiai reikalingos siekiant maksimaliai pagerinti **studijų kokybę** Jūsų atstovaujame universitete? Pasirinkite visus tinkamus atsakymo variantus:

- Investicijos į universiteto dėstytojų kvalifikacijos ir (ar) kompetencijų tobulinimą
- Investicijos į universitete vykdomų studijų programų ir (ar) medžiagos atnaujinimą
- Investicijos į universiteto vidinių kokybės užtikrinimo sistemų diegimą ir (ar) tobulinimą
- Nežinau / negaliu pasakyti
- Kitos (įrašykite):

23. Ar artimiausiu metu (2021–2027 m. laikotarpiu) bus reikalingos **pakartotinės investicijos** į Jūsų atstovaujamo universiteto studijų **infrastruktūrą** (į tuos pačius infrastruktūros objektus, į kuriuos investuota anksčiau)? Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu atsakyti

Jeigu „Taip“ → 24 klausimas, jeigu „Ne“ → 25 klausimas

24. Kokio pobūdžio **pakartotinės investicijos** bus reikalingos Jūsų atstovaujamo universiteto studijų **infrastruktūros** plėtrai ir (ar) atnaujinimui 2021–2027 m. laikotarpiu? Pasirinkite visus tinkamus atsakymo variantus:

- **Pastatai, patalpos** (statyba, rekonstrukcija ir (ar) remontas)

- **Fizinė įranga** (baldai, mokomoji, laboratorinė ir kt. įranga ir (ar) kitos materialios priemonės)
- **Informacinių technologijų įranga** (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)
-

25. Ar artimiausiu metu (2021–2027 m. laikotarpiu) bus reikalingos **papildomos investicijos** į Jūsų atstovaujamo universiteto studijų **infrastruktūrą** (į kitus infrastruktūros objektus, nei buvo investuota anksčiau)? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu atsakyti

Jei „Taip“ → 26 klausimas, jei „Ne“ → baigiam apklausą

26. **Kokio pobūdžio papildomos investicijos** į Jūsų atstovaujamo universiteto studijų infrastruktūrą bus reikalingos 2021–2027 m. laikotarpiu? *Pakomentuokite:*

MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJŲ BEI KLASTERIŲ ATSTOVŲ APKLAUSOS KLAUSIMYNAS

1. Prašome nurodyti savo atstovaujamos įstaigos **pavadinimą** (Jūsų atsakymas bus skirtas tik vidiniam naudojimui, siekiant susieti pateiktus atsakymus su analizuojamų investicijų stebėsenos duomenimis):

2. Prašome nurodyti Jūsų atstovaujamos įstaigos **MTEPI infrastruktūros**, kurios atnaujinimas ir (ar) plėtra buvo finansuota ES fondų lėšomis (bet kurio finansavimo laikotarpio), **pobūdį**. Pasirinkite visus tinkamus atsakymo variantus:

- **Pastatai, patalpos** (statyba, rekonstrukcija ir (ar) remontas)
- **Fizinė įranga** (baldai, laboratorinė ir kt. įranga ir (ar) kitos materialios priemonės)
- **Informacinių technologijų įranga** (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)

Toliau klausimuose nukreipti tik į infrastruktūros tipus, kuriuos pasirinko respondentas

3. Prašome nurodyti **mokslo sritis ar meno sritis, kurių MTEPI infrastruktūros** plėtrai ir (ar) atnaujinimui Jūsų atstovaujamoje įstaigoje buvo panaudotos ES fondų investicijos. Pasirinkite visus tinkamus atsakymo variantus:

- Gamtos mokslai
- Medicinos ir sveikatos mokslai
- Socialiniai mokslai
- Technologijos mokslai
- Scenos ir ekrano menai
- Vaizduojamieji menai
- Mišrios
- Nežinau / negaliu atsakyti

4. Jūsų nuomone, kiek ES fondų lėšomis sukurta ir (ar) atnaujinta Jūsų atstovaujamos įstaigos **MTEPI infrastruktūra** atitiko Jūsų **įstaigos poreikius** (infrastruktūros plėtos ir (ar) atnaujinimo metu)? *[vertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai neatitiko“, o 5 reiškia „visiškai atitiko“:*

	1 (visiškai neatitiko)	2 (labiau neatitiko, nei atitiko)	3 (vidutiniškai atitiko)	4 (labiau atitiko, nei neatitiko)	5 (visiškai atitiko)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai, patalpos						
Baldai, fizinė įranga, kitos materialios priemonės						
Kompiuterinė technika, programinė įranga						

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

5. Jūsų nuomone, kiek Jūsų atstovaujama įstaiga tekusios ES fondų investicijos į MTEPI infrastruktūrą (visos bendrai) buvo **pakankamos siekiant užtikrinti Jūsų atstovaujamos įstaigos vykdomos MTEP veiklos tęstinumą** (užtikrinti MTEP veiklą vykdydamą ta pačia ar panašia apimtimi)? *[vertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai nepakankamos“, o 5 reiškia „visiškai pakankamos“:*

- 1 (visiškai nepakankamos)
- 2 (labiau nepakankamos nei pakankamos)
- 3 (vidutiniškai pakankamos)
- 4 (labiau pakankamos nei nepakankamos)
- 5 (visiškai pakankamos)
- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

6. Jūsų nuomone, kiek Jūsų atstovaujama įstaiga tekusios ES fondų investicijos į MTEPI infrastruktūrą (visos bendrai) buvo **pakankamos siekiant išplėsti Jūsų įstaigos vykdomą MTEP veiklą** (padidinti vykdomų MTEP veiklų apimtį ir (ar) įvairovę)? *[vertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai nepakankamos“, o 5 reiškia „visiškai pakankamos“:*

- 1 (visiškai nepakankamos)

- 2 (labiau nepakankamos nei pakankamos)
- 3 (vidutiniškai pakankamos)
- 4 (labiau pakankamos nei nepakankamos)
- 5 (visiškai pakankamos)
- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

--

7. Ar Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų investicijomis buvo sukurta ir (ar) patobulinta **atviros prieigos MTEPI infrastruktūra**?

Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu atsakyti

Jeigu „Taip“ → 8 klausimas, jeigu „Ne“ arba „Nežinau / negaliu atsakyti“ → 12 klausimas

8. Kaip vertinate Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) patobulintos **atviros prieigos MTEPI infrastruktūros naudojimo intensyvumą (naudojimo dažnumo ir trukmės atžvilgiu)**? **Prašome įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID-19 pandemijos ir karantino.** Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:

	1 (labai mažas)	2 (mažas)	3 (vidutinis)	4 (didelis)	5 (labai didelis)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai, patalpos						
Baldai, fizinė įranga, kitos materialios priemonės						
Kompiuterinė technika, programinė įranga						

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

--

9. **Kaip dažnai naudojama** Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) patobulinta **atviros prieigos MTEPI infrastruktūra**? **Prašome įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID-19 pandemijos ir karantino.**

Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:

	Kasdien ar beveik kasdien	2–3 kartus per savaitę	Kartą per savaitę	Kelis kartus per mėnesį	Kelis kartus per pusmetį	Nežinau / negaliu įvertinti	Kita (įrašykite)
Pastatai, patalpos							
Baldai, fizinė įranga, kitos materialios priemonės							
Kompiuterinė technika, programinė įranga							

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

--

10. Kaip vertinate Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) patobulintos **atviros prieigos MTEPI infrastruktūros naudojimo mastą (naudotojų skaičiaus atžvilgiu)**? **Prašome įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID-19 pandemijos ir karantino.** Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:

	1 (labai mažas)	2 (mažas)	3 (vidutinis)	4 (didelis)	5 (labai didelis)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai, patalpos						
Baldai, fizinė įranga, kitos materialios priemonės						
Kompiuterinė technika, programinė įranga						

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

--

11. Kiek **asmenų** per metus **naudojasi** ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) patobulinta **atviros prieigos MTEPI infrastruktūra**? **Prašome įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID-19 pandemijos ir karantino.** Jeigu negalite įvardinti tikslaus skaičiaus, nurodykite apytiksliai. *Įrašykite:*

12. Kiek Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) patobulintos **atviros prieigos MTEPI infrastruktūros naudojimo lygis** (intensyvumas ir mastas) atitinka Jūsų **įstaigos lūkesčius**? **Prašome įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID-19 pandemijos ir karantino.** Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai neatitinka“, o 5 reiškia „visiškai atitinka“:

	1 (visiškai neatitinka)	2 (labiau neatinka, nei atitinka)	3 (vidutiniškai atitinka)	4 (labiau atitinka, nei neatitinka)	5 (visiškai atitinka)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai, patalpos						
Baldai, fizinė įranga, kitos materialios priemonės						
Kompiuterinė technika, programinė įranga						

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

13. Kokie **veiksniai riboja** ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) patobulintos Jūsų atstovaujamos įstaigos **atviros prieigos MTEPI infrastruktūros panaudojimą visa apimtimi**? **Prašome įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID-19 pandemijos ir karantino.** Pakomentuokite:

14. Kaip vertinate Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos **kitos (ne atviros prieigos centru) MTEPI infrastruktūros naudojimo intensyvumą** (naudojimo dažnumo ir trukmės atžvilgiu)? **Prašome įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID-19 pandemijos ir karantino.** Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:

	1 (labai mažas)	2 (mažas)	3 (vidutinis)	4 (didelis)	5 (labai didelis)	Nežinau / neaktualu
Pastatai, patalpos						
Baldai, fizinė įranga, kitos materialios priemonės						
Kompiuterinė technika, programinė įranga						

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

15. **Kaip dažnai naudojama** Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta **kita (ne atviros prieigos centru) MTEPI infrastruktūra**? **Prašome įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID-19 pandemijos ir karantino.** Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:

	Kasdien ar beveik kasdien	2–3 kartus per savaitę	Kartą per savaitę	Kelis kartus per mėnesį	Kelis kartus per pusmetį	Nežinau / negaliu įvertinti	Kita (įrašykite)
Pastatai, patalpos							
Baldai, fizinė įranga, kitos materialios priemonės							
Kompiuterinė technika, programinė įranga							

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

16. Kaip vertinate Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos **kitos (ne atviros prieigos centru) MTEPI infrastruktūros naudojimo mastą** (naudotojų skaičiaus atžvilgiu)? **Prašome įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID-19 pandemijos ir karantino.** Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:

	1 (labai mažas)	2 (mažas)	3 (vidutinis)	4 (didelis)	5 (labai didelis)	Nežinau / neaktualu

Pastatai, patalpos						
Baldai, fizinė įranga, kitos materialios priemonės						
Kompiuterinė technika, programinė įranga						

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

17. Kiek Jūsų atstovaujamos įstaigos **tyrėjų** per metus **naudojasi** ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta **kita** (ne atviros prieigos centru) **MTEPI infrastruktūra**? **Prašome įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID-19 pandemijos ir karantino.** Jeigu negalite įvardinti tikslaus skaičiaus, nurodykite apytiksliai. *Įrašykite:*

18. Kiek Jūsų atstovaujamoje įstaigoje ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos **kitos** (ne atviros prieigos centru) **MTEPI infrastruktūros naudojimo lygis** (intensyvumas ir mastas) atitinka Jūsų **įstaigos lūkesčius**? **Prašome įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID-19 pandemijos ir karantino.** *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai neatitinka“, o 5 reiškia „visiškai atitinka“:*

	1 (visiškai neatitinka)	2 (labiau neatitinka, nei atitinka)	3 (vidutiniškai atitinka)	4 (labiau atitinka, nei neatitinka)	5 (visiškai atitinka)	Nežinau / neaktualu
Pastatai, patalpos						
Baldai, fizinė įranga, kitos materialios priemonės						
Kompiuterinė technika, programinė įranga						

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

19. Kokie **veiksniai riboja** ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamos įstaigos **kitos** (ne atviros prieigos centru) **MTEPI infrastruktūros panaudojimą visa apimtimi**? **Prašome įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID-19 pandemijos ir karantino.** *Pakomentuokite:*

20. Jūsų nuomone, ar ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta Jūsų atstovaujamos įstaigos **MTEPI infrastruktūra prisidėjo** prie **mokslo institucijų ir verslo bendradarbiavimo MTEP stiprinimo**? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Taip, prisidėjo
- Ne, neturėjo įtakos
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei „Taip“ → 21 klausimas, jei „Ne“ ar „Nežinau / negaliu įvertinti“ → 22 klausimas

21. Kaip vertinate ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamos įstaigos **MTEPI infrastruktūros indėlį** į **mokslo institucijų ir verslo bendradarbiavimo MTEP stiprinimą**? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:*

- 1 (labai mažas)
- 2 (mažas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (didelis)
- 5 (labai didelis)
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

22. Jūsų nuomone, ar ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta Jūsų atstovaujamos įstaigos **MTEPI infrastruktūra prisidėjo** prie **mokslo ir studijų integracijos didinimo**? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Taip, prisidėjo
- Ne, neturėjo įtakos
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei „Taip“ → 23 klausimas, jei „Ne“ ar „Nežinau / negaliu įvertinti“ → 24 klausimas

23. Kaip vertinate ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamos įstaigos **MTEPI infrastruktūros indėlių į mokslo ir studijų integracijos didinimą**? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:

- 1 (labai mažas)
- 2 (mažas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (didelis)
- 5 (labai didelis)
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

24. Jūsų nuomone, ar ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta Jūsų atstovaujamos įstaigos **MTEPI infrastruktūra prisidėjo** prie Jūsų įstaigos **pajėgumų komercinti MTEP rezultatus didinimo**? Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:

- Taip, prisidėjo
- Ne, neturėjo įtakos
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei „Taip“ → 25 klausimas, jei „Ne“ ar „Nežinau / negaliu įvertinti“ → 26 klausimas

25. Kaip vertinate ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamos įstaigos **MTEPI infrastruktūros indėlių į Jūsų įstaigos pajėgumų komercinti MTEP rezultatus didinimą**? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:

- 1 (labai mažas)
- 2 (mažas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (didelis)
- 5 (labai didelis)
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

26. Jūsų nuomone, ar ES fondų investicijomis sukurta ir (ar) atnaujinta Jūsų atstovaujamos įstaigos **MTEPI infrastruktūra prisidėjo** prie Jūsų atstovaujamos įstaigos **bendradarbiavimo MTEP su užsienio subjektais stiprinimo**? Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:

- Taip, prisidėjo
- Ne, neturėjo įtakos
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei „Taip“ → 27 klausimas, jei „Ne“ ar „Nežinau / negaliu įvertinti“ → 28 klausimas

27. Kaip vertinate ES fondų investicijomis sukurtos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamos įstaigos **MTEP infrastruktūros indėlių į Jūsų atstovaujamos įstaigos bendradarbiavimo MTEP su užsienio subjektais stiprinimo**? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:

- 1 (labai mažas)
- 2 (mažas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (didelis)
- 5 (labai didelis)
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

28. Ar artimiausiu metu (2021–2027 m. laikotarpiu) bus reikalingos **pakartotinės investicijos** į Jūsų atstovaujamos įstaigos MTEPI **infrastruktūrą** (į tuos pačius infrastruktūros objektus, į kuriuos investuota anksčiau)? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu atsakyti

Jei „Taip“ → 29 klausimas, jei „Ne“ → 30 klausimas

29. **Kokio pobūdžio pakartotinės investicijos** bus reikalingos Jūsų atstovaujamos įstaigos MTEPI **infrastruktūros** plėtrai ir (ar) atnaujinimui 2021–2027 m. laikotarpiu? *Pasirinkite visus tinkamus atsakymo variantus:*

- **Pastatai, patalpos** (statyba, rekonstrukcija ir (ar) remontas)
- **Fizinė įranga** (baldai, laboratorinė ir kt. įranga ir (ar) kitos materialios priemonės)
- **Informacinių technologijų įranga** (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)

30. Ar artimiausiu metu (2021–2027 m. laikotarpiu) bus reikalingos **papildomos investicijos** į Jūsų atstovaujamos įstaigos MTEPI **infrastruktūrą** (į kitus infrastruktūros objektus, nei buvo investuota anksčiau)? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu atsakyti

Jei „Taip“ → 31 klausimas, jei „Ne“ → baigiam apklausą

31. **Kokio pobūdžio papildomos investicijos** į Jūsų atstovaujamos įstaigos MTEPI infrastruktūrą bus reikalingos 2021–2027 m. laikotarpiu? *Pakomentuokite:*

--

VERSLO SUBJEKTŲ ATSTOVŲ APKLAUSOS KLAUSIMYNAS

1. Prašome nurodyti savo atstovaujamos įmonės **pavadinimą** (Jūsų atsakymas bus skirtas tik vidiniam naudojimui, siekiant susieti pateiktus atsakymus su analizuojamų investicijų stebėsenos duomenimis):

2. Prašome nurodyti savo atstovaujamos įmonės **ekonominės veiklos rūšį**. Pasirinkite visus tinkamus atsakymo variantus:

- A – žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė
- B – kasyba ir karjerų eksploatavimas
- C – apdirbamoji gamyba
- D – elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimas
- E – vandens tiekimas, nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas
- G – didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas
- F – statybos
- H – transportas ir saugojimas
- I – apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla
- J – informacija ir ryšiai
- K – finansinė ir draudimo veikla
- L – nekilnojamo turto operacijos
- M – profesinė, mokslinė ir techninė veikla
- N – administracinė ir aptarnavimo veikla
- O – viešasis valdymas ir gynyba; privalomasis socialinis draudimas
- P – švietimas
- Q – žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas
- R – meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla
- T – namų ūkių, samdančių darbininkus veikla; namų ūkių veikla, susijusi su savoms reikmės tenkinti skirtų nediferencijuojamų gaminių gamyba ir paslaugų teikimu
- U – ekstrateritorinių organizacijų ir įstaigų veikla

3. Prašome nurodyti savo atstovaujamos įmonės **darbuotojų skaičių**. Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:

- 1–10
- 11–50
- 51–250
- 250 ir daugiau

4. Prašome nurodyti, **kiek metų** Jūsų atstovaujama įmonė **vykdo MTEP veiklas**? Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:

- Mažiau nei 1 metus
- 1–3 metus
- 3–5 metus
- 5–8 metus
- 8 ir daugiau metų

5. Prašome nurodyti savo atstovaujamos įmonės **MTEPI infrastruktūros**, kurios plėtra 2007–2020 m. laikotarpiu buvo finansuota ES fondų lėšomis, **pobūdį**. Pasirinkite visus tinkamus atsakymo variantus:

- **Pastatai ir patalpos** (statyba, rekonstrukcija ir (ar) remontas)
- **Fizinė įranga** (baldai, laboratorinė ir kt. įranga ir (ar) kitos materialios priemonės)
- **Informacinių technologijų įranga** (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)

Toliau klausimuose nukreipti tik į infrastruktūros tipus, kuriuos pasirinko respondentas

6. Prašome nurodyti **mokslo ar meno sritis, kurių moksliniams tyrimams skirtos infrastruktūros** plėtrai ir (ar) atnaujinimui buvo panaudotos ES fondų investicijos. Pasirinkite visus tinkamus atsakymo variantus:

- Gamtos mokslai
- Medicinos ir sveikatos mokslai
- Socialiniai mokslai
- Technologijos mokslai
- Scenos ir ekrano menai

- Vaizduojamieji menai
- Mišrios
- Nežinau / negaliu atsakyti

7. Jūsų nuomone, kiek ES fondų lėšomis sukurta ir (ar) atnaujinta Jūsų atstovaujamos įmonės **MTEPI infrastruktūra** atitiko Jūsų **įmonės poreikius** (infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo metu)? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „visiškai neatitiko“, o 5 reiškia „visiškai atitiko“:

	1 (visiškai neatitiko)	2 (labiau neatiko, nei atitiko)	3 (vidutiniškai atitiko)	4 (labiau atitiko, nei neatitiko)	5 (visiškai atitiko)	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai, patalpos						
Baldai, laboratorinė ir kt. įranga, kitos materialios priemonės						
Kompiuterinė technika, programinė įranga						

Jei norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

8. Jūsų nuomone, kiek Jūsų atstovaujama įmonei tekusios ES fondų lėšų investicijos į MTEPI infrastruktūrą (visos bendrai) buvo **pakankamos siekiant užtikrinti Jūsų atstovaujamos įmonės vykdomos MTEP veiklos tęstinumą** (užtikrinti MTEP vykdymą ta pačia apimtimi). Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 5 reiškia „visiškai pakankamos – gautos ES paramos lėšos visiškai leido užtikrinti MTEP veiklą tęstinumą“, o 1 reiškia „visiškai nepakankamos – gautų ES paramos lėšų nepakako / trūko užtikrinti MTEP veiklą tęstinumą“:

- 5
- 4
- 3
- 2
- 1
- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

9. Jūsų nuomone, kiek Jūsų atstovaujama įmonei tekusios ES fondų lėšų investicijos į MTEPI infrastruktūrą (visos bendrai) buvo **pakankamos siekiant išplėsti Jūsų atstovaujamos įmonės vykdomą MTEP veiklą** (padidinti MTEP veiklos apimtį ir (ar) įvairovę) (įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 5 reiškia „visiškai pakankamos – gautų ES paramos lėšų užteko užsibrėžtiems plėtros tikslams pasiekti“, o 1 reiškia „visiškai nepakankamos – gautų ES paramos lėšų visiškai neužteko / trūko užsibrėžtiems plėtroms tikslams pasiekti“:

- 5
- 4
- 3
- 2
- 1
- Nežinau / negaliu atsakyti

Prašome pakomentuoti:

10. Kaip vertinate Jūsų atstovaujamoje įmonėje ES fondų lėšų investicijomis išplėtotas ir (ar) atnaujintas **MTEPI infrastruktūros naudojimo intensyvumą** (naudojimo dažnumo ir trukmės atžvilgiu)? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 5 reiškia „labai didelis“, o 1 reiškia „labai mažas“:

	5	4	3	2	1	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai, patalpos						
Baldai, laboratorinė ir kt. įranga, kitos materialios priemonės						
Kompiuterinė technika, programinė įranga						

Jeigu norite, pakomentuokite:

11. **Kaip dažnai naudojama** Jūsų atstovaujamoje įmonėje ES fondų lėšų investicijomis išplėtotą ir (ar) atnaujintą **MTEPI infrastruktūrą**? Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:

	Kasdien ar beveik kasdien	2–3 kartus per savaitę	Kartą per savaitę	Kelis kartus per mėnesį	Kelis kartus per pusmetį	Nežinau / negaliu įvertinti	Kita (įrašykite)
Pastatai, patalpos							
Baldai, fizinė įranga, kitos materialios priemonės							
Kompiuterinė technika, programinė įranga							

Jeigu norite, pakomentuokite:

12. Kiek Jūsų atstovaujamoje įmonėje ES fondų lėšų investicijomis išplėtotos ir (ar) atnaujintos **MTEP infrastruktūros naudojimo lygis** (intensyvumas ir mastas) atitiko Jūsų **įmonės lūkesčius**? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 5 reiškia „visiškai atitiko“, o 1 reiškia „visiškai neatitiko“:

	5	4	3	2	1	Nežinau / negaliu įvertinti
Pastatai, patalpos						
Baldai, laboratorinė ir kt. įranga, kitos materialios priemonės						
Kompiuterinė technika, programinė įranga						

Jeigu norite, pakomentuokite

13. Kokie **veiksniai riboja** ES fondų investicijomis išplėtotos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamos įmonės **MTEP infrastruktūros panaudojimą visa apimtimi**? **Prašome įvertinti infrastruktūros naudojimą įprastu laikotarpiu, t. y. iki COVID-19 pandemijos ir karantino.** Pakomentuokite:

14. Jūsų nuomone, ar ES fondų investicijomis išplėta ir (ar) atnaujinta Jūsų atstovaujamos įmonės **MTEPI infrastruktūra prisidėjo** prie Jūsų atstovaujamos įmonės **bendradarbiavimo MTEP srityje su viešuoju sektoriumi stiprinimo**? Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:

- Taip, prisidėjo
- Ne, neturėjo įtakos
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei „Taip“ → 15 klausimas, jei „Ne“ ar „Nežinau / negaliu įvertinti“ → 16 klausimas

15. Kaip vertinate ES fondų investicijomis išplėtotos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamos įmonės **MTEPI infrastruktūros indėlį** Jūsų atstovaujamos įmonės **bendradarbiavimo MTEP srityje su viešuoju sektoriumi stiprinimą**? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:

- 1 (labai mažas)
- 2 (mažas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (didelis)
- 5 (labai didelis)
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jeji norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

16. Jūsų nuomone, ar ES fondų investicijomis išplėta ir (ar) atnaujinta Jūsų atstovaujamos įmonės **MTEPI infrastruktūra prisidėjo** prie Jūsų atstovaujamos įmonės **bendradarbiavimo MTEP srityje su užsienio partneriais stiprinimo**? Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:

- Taip, prisidėjo
- Ne, neturėjo įtakos
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jei „Taip“ → 17 klausimas, jei „Ne“ ar „Nežinau / negaliu įvertinti“ → 18 klausimas

17. Kaip vertinate ES fondų investicijomis išplėtotos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamos įmonės **MTEPI infrastruktūros indėlį** Jūsų atstovaujamos įmonės **bendradarbiavimo MTEP srityje su užsienio partneriais stiprinimą**? Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:

- 1 (labai mažas)

- 2 (mažas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (didelis)
- 5 (labai didelis)
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jeigu norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

18. Jūsų nuomone, ar ES fondų investicijomis išplėta ir (ar) atnaujinta Jūsų atstovaujamos įmonės **MTEPI infrastruktūra prisidėjo** prie Jūsų atstovaujamos įmonės **pajamų iš inovatyvių produktų ar paslaugų didėjimo**? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Taip, prisidėjo
- Ne, neturėjo įtakos
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jeigu „Taip“ → 19 klausimas, jeigu „Ne“ ar „Nežinau / negaliu įvertinti“ → 20 klausimas

19. Kaip vertinate ES fondų investicijomis išplėtos ir (ar) atnaujintos Jūsų atstovaujamos įmonės **MTEPI infrastruktūros indėlį** į Jūsų atstovaujamos įmonės **pajamų iš inovatyvių produktų ar paslaugų didėjimą**? *Įvertinkite balais nuo 1 iki 5, kai 1 reiškia „labai mažas“, o 5 reiškia „labai didelis“:*

- 1 (labai mažas)
- 2 (mažas)
- 3 (vidutinis)
- 4 (didelis)
- 5 (labai didelis)
- Nežinau / negaliu įvertinti

Jeigu norite, pakomentuokite savo pasirinkimą:

Jeigu mažiau nei 5 → 20 klausimas

20. **Kokio pobūdžio** papildančios **investicijos** (šalia investicijų į MTEPI infrastruktūrą) **labiausiai reikalingos** siekiant **padidinti** Jūsų atstovaujamos įmonės **pajamas iš inovatyvių produktų ar paslaugų**? *Pasirinkite visus tinkamus atsakymo variantus:*

- Investicijos į įmonės darbuotojų kvalifikacijos ir (ar) kompetencijų tobulinimą
- Investicijos į tinklaveikos tarp viešojo ir privataus sektoriaus MTEP srityje stiprinimą
- Investicijos į įmonės vykdomų MTEP veiklų rezultatų komercinimo strategijų kūrimą ir (ar) tobulinimą
- Investicijos į MTEP veiklų populiarinimą ir jų rezultatų paklausos didinimą
- Investicijos į naujas gamybines linijas
- Nežinau / negaliu pasakyti
- Kitos (*įrašykite*):

21. Ar artimiausiu metu (2021–2027 m. laikotarpiu) reikalingos **pakartotinės investicijos** į Jūsų atstovaujamos įmonės **MTEPI infrastruktūrą** (į tuos pačius infrastruktūros objektus, į kuriuos investuota anksčiau)? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Taip
- Ne
- Nežinau / negaliu atsakyti

Jeigu „Taip“ → 22 klausimas, jeigu „Ne“ → 23 klausimas

22. **Kokio pobūdžio** Jūsų atstovaujamos įmonės **MTEPI infrastruktūros** plėtrai ir (ar) atnaujinimui 2021–2027 m. laikotarpiu reikalingos **pakartotinės investicijos**? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- **Pastatai ir patalpos** (statyba, rekonstrukcija ir (ar) remontas)
- **Fizinė įranga** (baldai, laboratorinė ir kt. įranga ir (ar) kitos materialios priemonės)
- **Informacinių technologijų įranga** (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)

23. Ar artimiausiu metu (2021–2027 m. laikotarpiu) reikalingos **papildomos investicijos** į Jūsų atstovaujamos įmonės **MTEPI infrastruktūrą** (į kitus infrastruktūros objektus, nei buvo investuota anksčiau)? *Pasirinkite tinkamą atsakymo variantą:*

- Taip

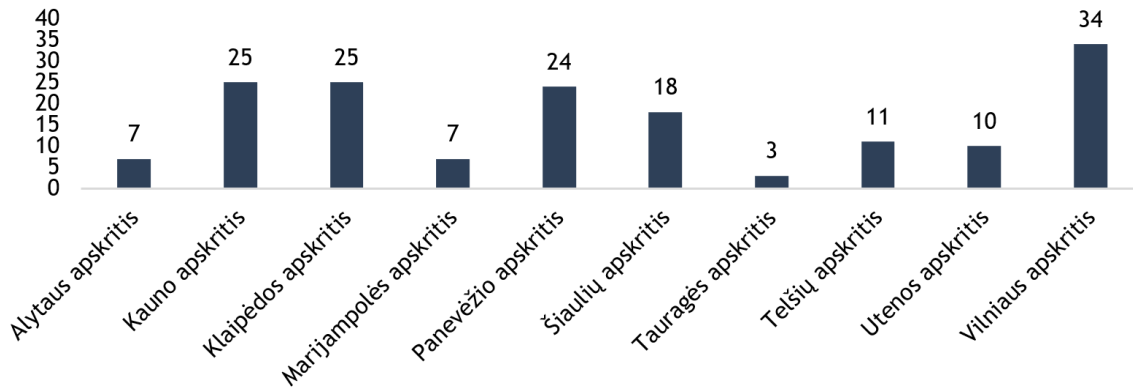
- Ne
- Nežinau / negaliu atsakyti

Jei „Taip“ → 24 klausimas, jei „Ne“ → baigiam apklausą

24. **Kokio pobūdžio papildomos investicijos** į Jūsų atstovaujamos įmonės **MTEPI infrastruktūrą** reikalingos 2021–2027 m. laikotarpiu? *Pakomentuokite:*

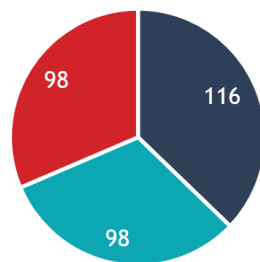
6 PRIEDAS. APKLAUSŲ REZULTATŲ ANALIZĖ

IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGŲ APKLAUSOS REZULTATAI

241 PAVEIKSLAS. IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGŲ PASISKIRSTYMAS LIETUVOS APSKRITYSE (N=146)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

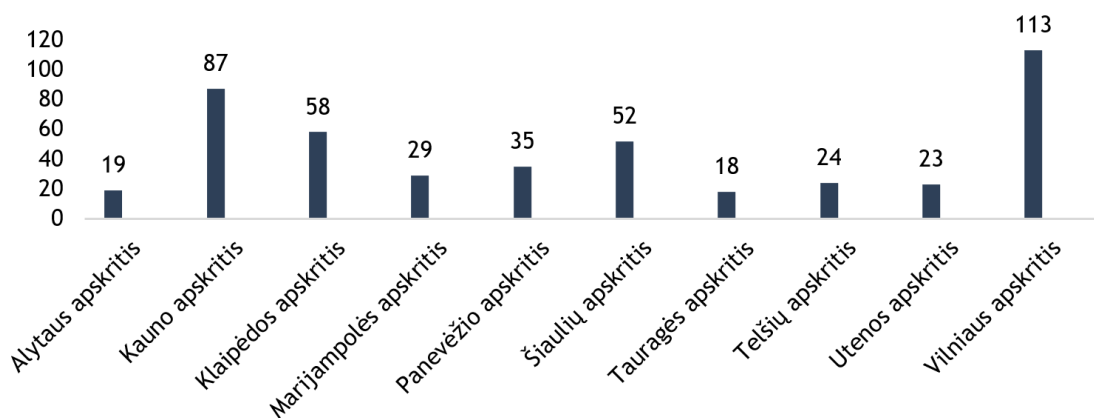

- Pastatai ir patalpos (rekonstrukcija ir (ar) remontas)
- Fizinė įranga (balnai, įrenginiai ir (ar) kitos materialios priemonės)
- Informacinių technologijų įranga (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)

242 PAVEIKSLAS. IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGŲ INFRASTRUKTŪROS, KURIOS ATNAUJINIMAS IR (AR) PLĖTRA BUVO FINANSUOTA ES FONDŲ LĖŠOMIS, POBŪDIS (N=146)

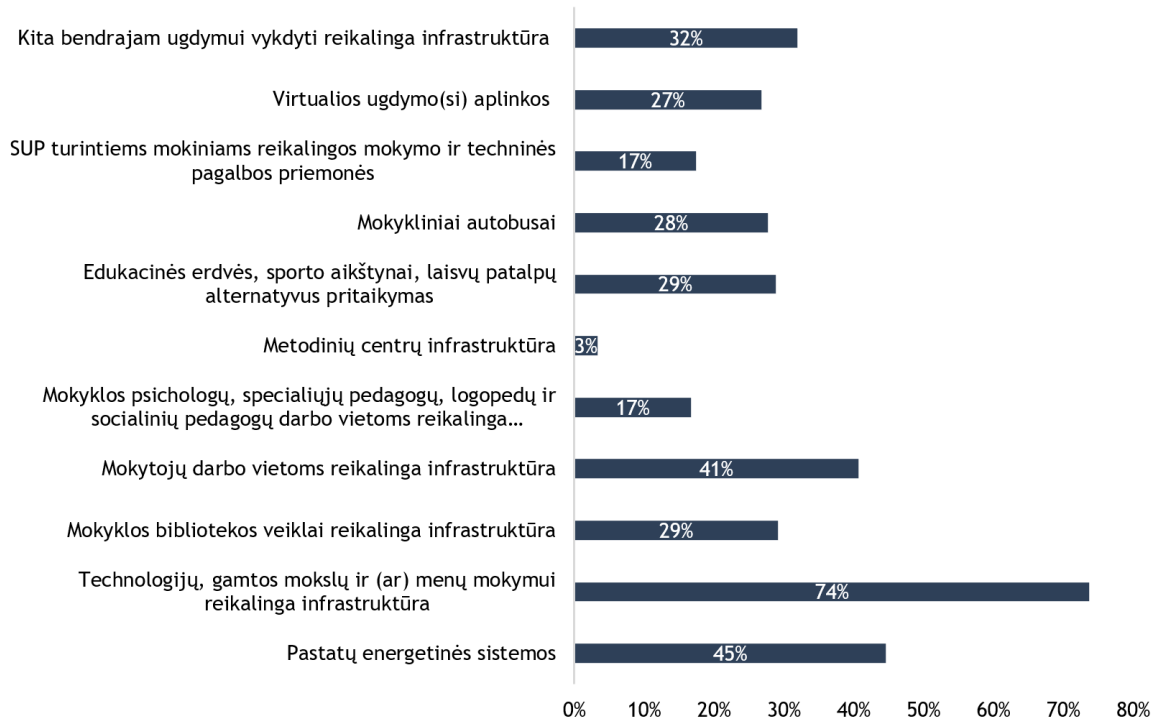
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

BENDROJO UGDYMO ĮSTAIGŲ APKLAUSOS REZULTATAI

243 PAVEIKSLAS. BENDROJO UGDYMO ĮSTAIGŲ PASISKIRSTYMAS LIETUVOS APSKRITYSE (N=458)

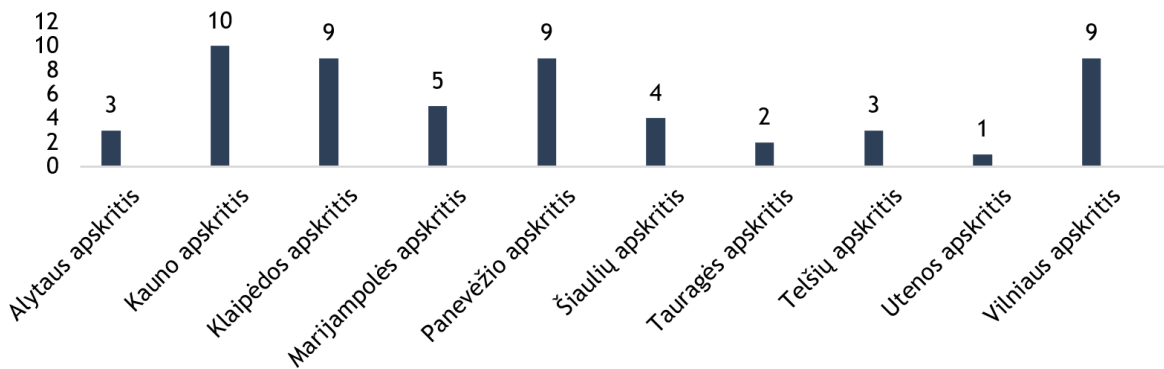
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

244 PAVEIKSLAS. BENDROJO UGDYMO ĮSTAIGŲ INFRASTRUKTŪROS, KURIOS ATNAUJINIMAS IR (AR) PLĖTRA BUVO FINANSUOTA ES FONDŲ LĖŠOMIS, POBŪDIS (N=426)

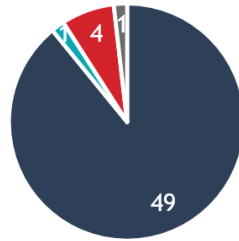
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

NEFORMALIOJO ŠVIETIMO ĮSTAIGŲ APKLAUSOS REZULTATAI

245 PAVEIKSLAS. NEFORMALIOJO ŠVIETIMO ĮSTAIGŲ PASISKIRSTYMAS LIETUVOS APSKRITYSE (N=55)

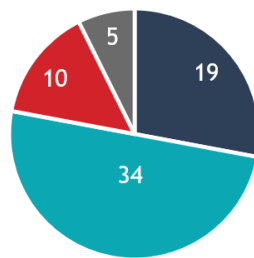
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

- Savivaldybės biudžetinė įstaiga
- Valstybės biudžetinė įstaiga
- Viešoji įstaiga
- Asociacija

246 PAVEIKSLAS. NEFORMALIOJO ŠVIETIMO ĮSTAIGŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL ĮSTAIGOS TEISINĘ FORMĄ (N=55)

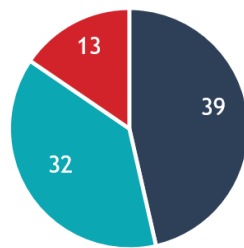
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

- Sporto
- Meno (muzikos, šokio, dailės, teatro ir kt.)
- Technologijų (informacinių technologijų, techninės kūrybos ir kt.)
- Mišrios

247 PAVEIKSLAS. NEFORMALIOJO ŠVIETIMO ĮSTAIGŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL VYKDOMAS ŠVIETIMO PROGRAMAS (N=55)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

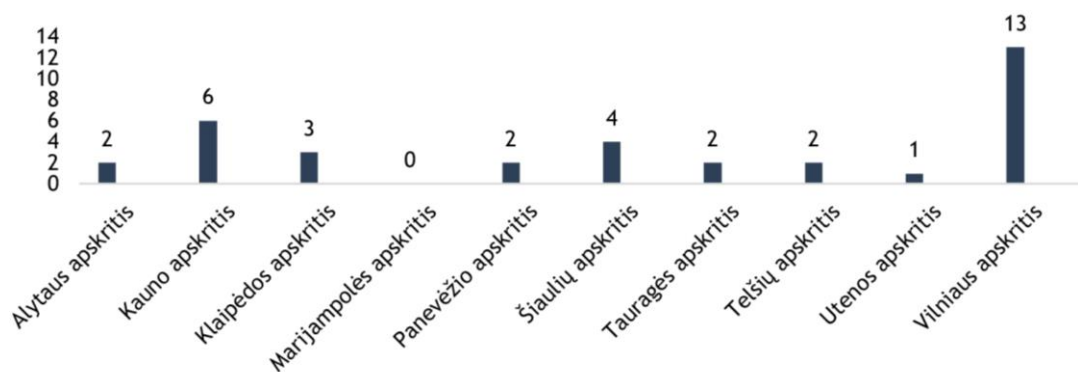

- Pastatai ir patalpos (rekonstrukcija ir (ar) remontas)
- Fizinė įranga (baldai, įrenginiai ir (ar) kitos materialios priemonės)
- Informacinių technologijų įranga (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)

248 PAVEIKSLAS. NEFORMALIOJO ŠVIETIMO ĮSTAIGŲ INFRASTRUKTŪROS, KURIOS ATNAUJINIMAS IR (AR) PLĖTRA 2007–2013 M. IR (AR) 2014–2020 M. LAIKOTARPIU BUVO FINANSUOTA ES FONDŲ LĖŠOMIS, POBŪDIS (N=55)

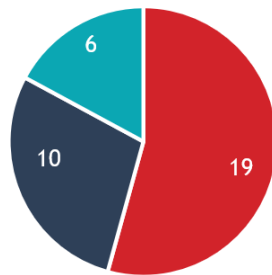
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ APKLAUSOS REZULTATAI

249 PAVEIKSLAS. NEFORMALIOJO ŠVIETIMO ĮSTAIGŲ PASISKIRSTYMAS LIETUVOS APSKRITYSE (N=55)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

- Profesinio mokymo įstaiga neturi sektorinio praktinio mokymo centro
- Profesinio mokymo įstaiga turi 1 sektorinį praktinio mokymo centrą
- Profesinio mokymo įstaiga turi 2 sektorinius praktinio mokymo centrus

250 PAVEIKSLAS. PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOS IR SEKTORINIAI PRAKTIŠIO MOKYMO CENTRAI (N=35)

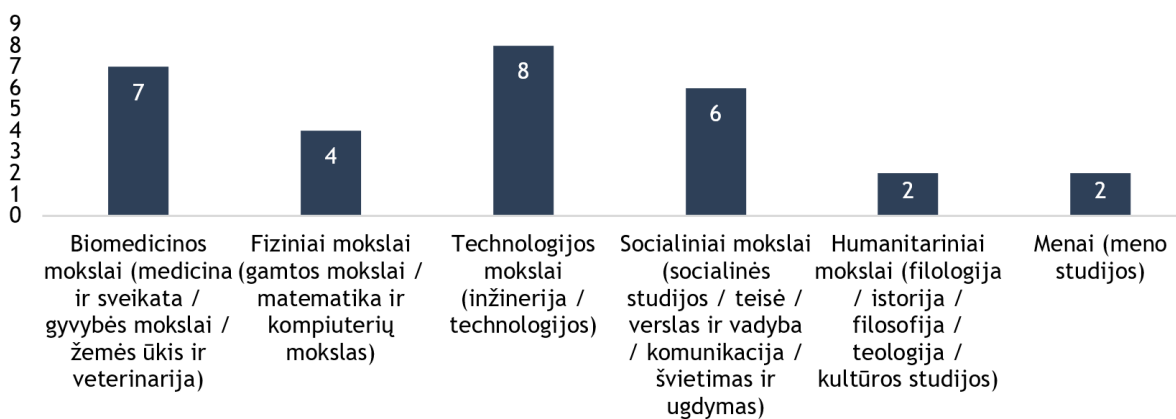
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

251 PAVEIKSLAS. PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ INFRASTRUKTŪROS, KURIOS ATNAUJINIMAS IR (AR) PLĖTRA BUVO FINANSUOTA ES FONDŲ LĖŠOMIS, POBŪDIS (N=25)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

KOLEGIJŲ ATSTOVŲ APKLAUSOS REZULTATAI

252 PAVEIKSLAS. KOLEGIJŲ VYKDOMŲ STUDIJŲ SRITYS (N=8)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

- Pastatai, patalpos (statyba, rekonstrukcija ir (ar) remontas)
- Fizinė įranga (baldai, mokomoji, laboratorinė ir kt. įranga ir (ar) kitos materialios priemonės)
- Informacinių technologijų įranga (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)

253 PAVEIKSLAS. KOLEGIJŲ INFRASTRUKTŪROS, KURIOS ATNAUJINIMAS IR (AR) PLĖTRA BUVO FINANSUOTA ES FONDŲ LĖŠOMIS, POBŪDIS (N=8)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

254 PAVEIKSLAS. KOLEGIJŲ STUDIJŲ SRITYS, KURIŲ INFRASTRUKTŪROS PLĖTRAI BUVO PANAUDOTOS ES FONDŲ INVESTICIJOS (N=8)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

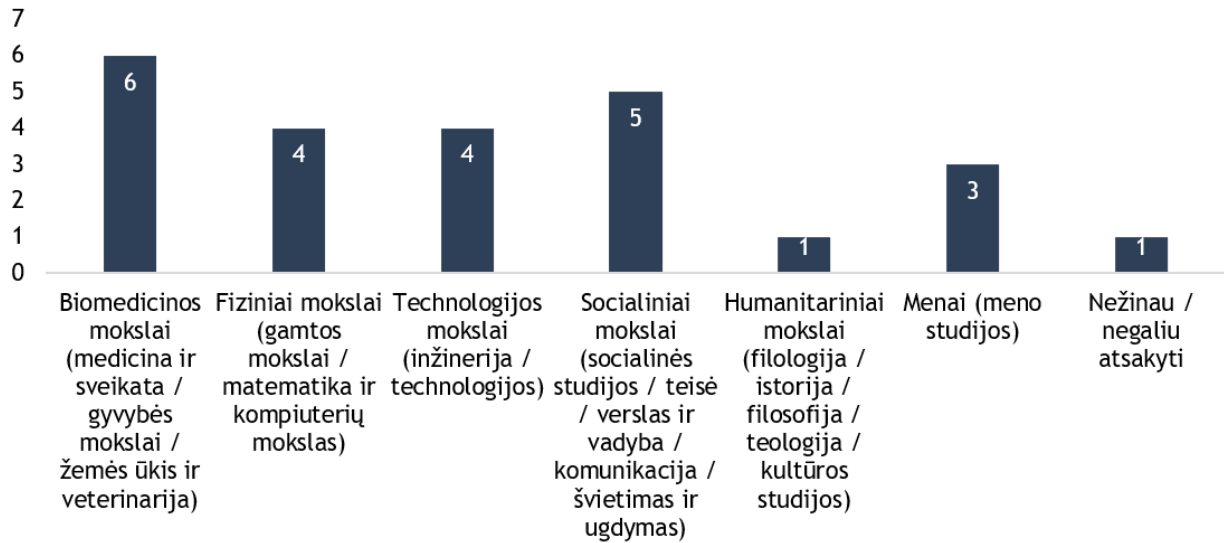
UNIVERSITETŲ ATSTOVŲ APKLAUSOS REZULTATAI

- Pastatai, patalpos (statyba, rekonstrukcija ir (ar) remontas)
- Fizinė įranga (baldai, mokomoji, laboratorinė ir kt. įranga ir (ar) kitos materialios priemonės)
- Informacinių technologijų įranga (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)

255 PAVEIKSLAS. UNIVERSITETŲ INFRASTRUKTŪROS, KURIOS ATNAUJINIMAS IR (AR) PLĖTRA BUVO FINANSUOTA ES FONDŲ LĖŠOMIS, POBŪDIS (N=11)

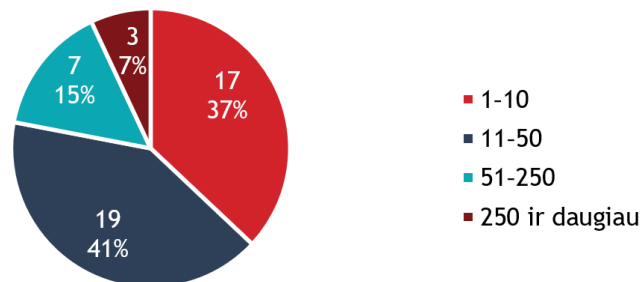
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

256 PAVEIKSLAS. UNIVERSITETŲ STUDIJŲ SRITYS, KURIŲ INFRASTRUKTŪROS PLĖTRAI BUVO PANAUDOTOS ES FONDŲ INVESTICIJOS (N=11)

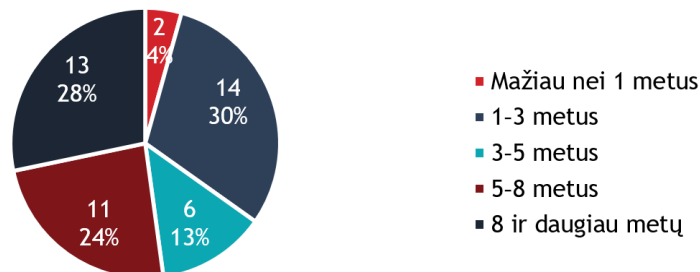
Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

VERSLO ATSTOVŲ APKLAUSOS REZULTATAI

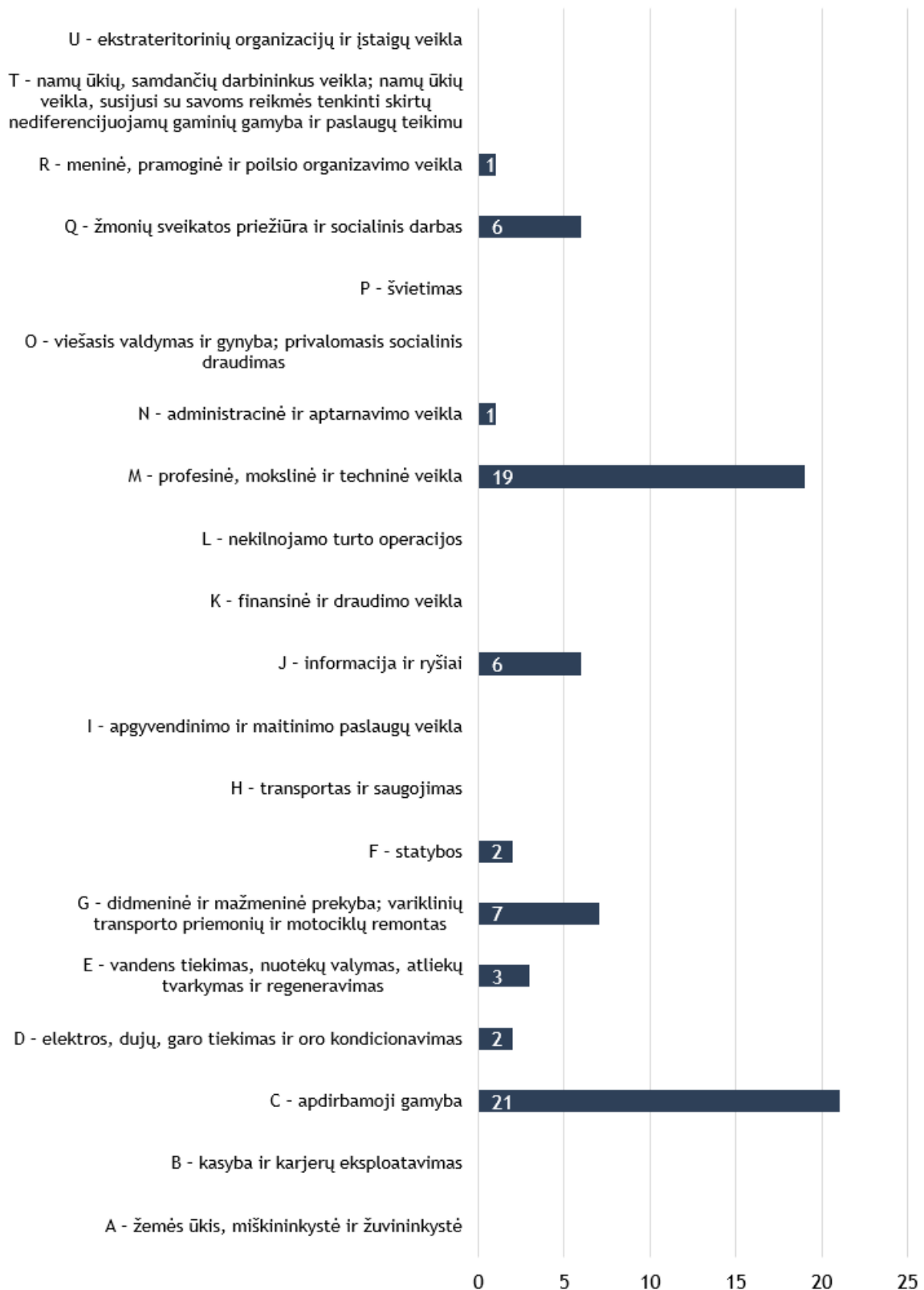
257 PAVEIKSLAS. VERSLO ĮSTAIGŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL ĮMONĖS DARBUOTOJŲ SKAIČIŲ (N=46)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

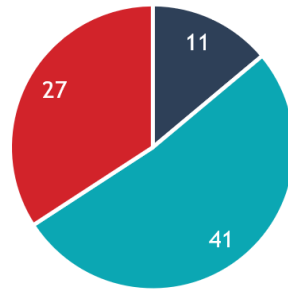
258 PAVEIKSLAS. VERSLO ĮSTAIGŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL ĮMONĖS MTEPI VEIKLOS TRUKMĘ (N=46)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

259 PAVEIKSLAS. VERSLO ĮSTAIGŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL ĮMONĖS EKONOMINĖS VEIKLOS RŪŠĮ (N=46)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

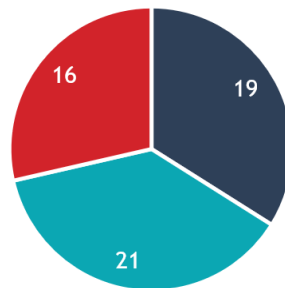

- Pastatai ir patalpos (statyba, rekonstrukcija ir (ar) remontas)
- Fizinė įranga (baldai, laboratorinė ir kt. įranga ir (ar) kitos materialios priemonės)
- Informacinių technologijų įranga (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)

260 PAVEIKSLAS. VERSLO ĮSTAIGŲ INFRASTRUKTŪROS, KURIOS ATNAUJINIMAS IR (AR) PLĖTRA BUVO FINANSUOTA ES FONDŲ LĖŠOMIS, POBŪDIS (N=46)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

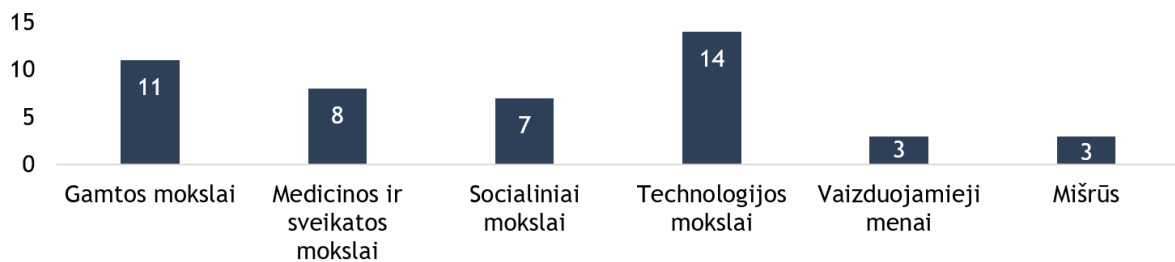
MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJŲ ATSTOVŲ APKLAUSOS REZULTATAI

- Pastatai ir patalpos (statyba, rekonstrukcija ir (ar) remontas)
- Fizinė įranga (baldai, laboratorinė ir kt. įranga ir (ar) kitos materialios priemonės)
- Informacinių technologijų įranga (kompiuterinė technika ir (ar) programinė įranga)

261 PAVEIKSLAS. MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJŲ BEI KLASTERIŲ INFRASTRUKTŪROS, KURIOS ATNAUJINIMAS IR (AR) PLĖTRA BUVO FINANSUOTA ES FONDŲ LĖŠOMIS, POBŪDIS (N=24)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

262 PAVEIKSLAS. MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJŲ BEI KLASTERIŲ SRITYS, KURIŲ INFRASTRUKTŪROS PLĖTRAI BUVO PANAUDOTOS ES FONDŲ INVESTICIJOS (N=24)

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting